NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
NEMESKÜRTY ISTVÁN TANÁRKÉPZŐ KAR

Nyilvántartási szám:
számú példány

A földrajztanár osztatlan szak ajánlott tanterve

Alkalmazandó:
a 2025/2026 tanévtől felmenő rendszerben

Szenátusi döntés	**Fenntartói döntés**
Elfogadta a Szenátus 59/2025. (V. 28.) számú határozatával.	Jóváhagyta a Fenntartó 59/2025. (V. 28.) számú határozatával.

Budapest, 2025

A szakfelelős: Dr. Nemerkényi Zsombor János, PhD, közszolgálati egyetemi docens, tanszékvezető

Az ajánlott tanterv jogi hátterét az alábbi főbb jogszabályok és egyetemi szabályzatok képezik:

1. A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény;
2. A Nemzeti Közszolgálati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII törvény;
3. A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 87/2015. (IV. 9.) Korm. rendelet;
4. A Nemzeti Közszolgálati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 363/2011. (XII.30.) Korm. rendelet;
5. A felsőoktatásban szerezhető képesítések jegyzékéről és az új képzések létesítéséről szóló 65/2021. (XII. 29.) ITM rendelet, valamint a felsőoktatási szakképzések, az alap- és mesterképzések képzési és kimeneti követelményeiről szóló vonatkozó miniszteri közlemény;*
6. Az államtudományi képzési terület képzéseiről szóló 534/2023. (XII. 5.) Korm. rendelet (államtudományi képzési területhez tartozó képzés esetén); **
7. A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata;
8. A képzésekkel kapcsolatos eljárásrendről szóló rektori utasítás.

A képzés hitelesítő adatai

Kari Tanács határozatának száma:	29/2025. (V. 26.)
Szenátusi határozat száma:	59/2025. (V. 28.)
Fenntartói határozat száma:	59/2025. (V. 28.)
MAB kód:	
MAB határozat száma:	
OH nyilvántartásba vételi szám:	FNYF/1627-4/2024.
A képzés FIR kódja:	OTKBLFLD
A meghirdetés első tanéve:	2025/2026

*nem államtudományi képzési területhez tartozó képzés esetén
**államtudományi képzési területhez tartozó képzés esetén

Tartalomjegyzék

1. A szak megnevezése 5
2. Képzési terület, a Nemzeti Közszolgálati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII. törvény 3. §-ában meghatározott felsőoktatási terület 5
3. A szak szakirányai/specializációi 5
4. Végzettségi szint 5
5. A szakon szerezhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése 5
6. A képzés célja és az elsajátítandó szakmai kompetenciák 5
7. A képzés időtényezői 14
8. A képzés felépítése 14
9. A tanóra-, kredit- és vizsgaterv 15
10. Az előtanulmányi rend 15
11. Az ismeretek ellenőrzési rendszere 15
12. A záróvizsga 15
13. A szakdolgozat/diplomamunka 16
14. Az oklevél 16
15. A szakmai gyakorlat 16
16. A külföldi részképzés céljából nemzetközi hallgatói mobilitásra felhasználható időszak (mobilitási ablak) 16
17. További szakspecifikus követelmények 16
A tantárgyi programok listája 18
TANTÁRGYI PROGRAMOK 20
1. számú melléklet: Tanóra-, kredit- és vizsgaterv 547
2. számú melléklet: Előtanulmányi rend 548

1. A szak megnevezése

földrajztanár

2. Képzési terület, a Nemzeti Közszolgálati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII. törvény 3. §-ában meghatározott felsőoktatási terület

pedagógusképzés

3. A szak szakirányai/specializációi

4. Végzettségi szint

mesterfokozat (magister, master of arts, rövidítve: MA)

5. A szakon szerezhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése

okleveles földrajztanár

6. A képzés célja és az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán a természettudomány és a földrajz közismereti tantárgy tanítására, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakképzésben a földrajz és az integrált természettudomány közismereti tantárgy tanítására, az érettségire való felkészítésre, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok gyakorlatorientált képzése, továbbá felkészítés a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.
Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
A tanárképzés rendszeréről, a szakosodás rendjéről és a tanárszakok jegyzékéről szóló 283/2012. (X. 4.) Korm. rendelet (továbbiakban Korm. rendelet) 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében A tanári felkészítés általános követelményeiben meghatározott tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás)..
A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében
A földrajz szakos tanár speciális kompetenciái A tanári felkészítés általános követelményeiben meghatározott tudáson, képességeken, attitűdön (viszonyuláson) felül:
Szakmai feladatok, szaktudományos, szaktárgyi, tantervi tudás területén
a) tudása
- Ismeri a földrajz sajátos helyét a tantárgyak rendszerében és a tananyag struktúráját.
- Ismeri a földrajztanár szerepét, a földrajz tanítás-tanulás sajátosságait, a természettudományos és társadalomtudományos elveken alapuló megismerési módszereit, fontosabb tanítási és tanulási stratégiáit.
- Ismeri a mesterséges intelligencia földrajzoktatásban történő felhasználásának lehetőségeit és veszélyeit, képes annak megfelelő, felelősségteljes alkalmazására.
- Tisztában van a földrajztanításban felhasználható adatbázisok és szoftverek alkalmazásának jogi, technikai-szervezési szabályaival és lehetőségeivel.
- Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.
b) képességei
- Képes a földrajzi-földtudományi elméletek és a tények közötti összefüggések megteremtésére és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, lényegkiemelő közvetítésére, a gyakorlati példák megfelelő beemelése alkalmazásával.
- Rendelkezik megfelelő szintű digitális kompetenciákkal, és elkötelezett az általuk nyújtott lehetőségek felhasználása iránt a tanítási-tanulási folyamatban (információ- és adatgyűjtés, adatfeldolgozás, adatbázisok és digitális térképek használata).
- Képes alkalmazni a tanítási-tanulási folyamat céljaihoz igazodó digitális pedagógiai eszközöket és módszereket a tanulók földrajzi tudásépítésének segítése, illetve tudásuk mérése, teljesítményük értékelése során.

- Képes a fenntarthatósággal, a környezettudatossággal, illetve a gazdasági-pénzügyi neveléssel összefüggő tantárgyspecifikus tartalmak hangsúlyos megjelenítésére és az azokhoz kapcsolódó nevelési-oktatási módszerek alkalmazására a tanulói tudásépítés segítése során.
- Képes földrajzi szaktudományos és szakmódszertani felkészültségét kritikusan szemlélni, és azzal kapcsolatban képes az önreflexióra, szükség esetén korrekciókra.
- Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.
- Képes megerősíteni a tanulók szűkebb és tágabb szülőföld iránti kötődését, képes a földtudományi-földrajzi értékek terepi bemutatására.
- Képes különböző iskolai és iskolán kívüli színtereken földrajzi ismeretek átadására, földrajzi-környezeti tartalmú programok szervezésére. Képes a földrajztudomány területéhez kapcsolódó szakmai helyzetekben nyílt és hiteles kommunikációra.
c) attitűdje (viszonyulása)
- Nyitott a földrajz tantárgyban megjelenő tudományágak és tudományterületek interdiszciplináris megközelítésére, és ezt képes alkalmazni a tanítás folyamatában.
- Fontosnak tartja a tananyag komplex (természet- és társadalomtudományos) megközelítését.
- A tananyag komplex szemlélete során szem előtt tartja és megfelelően értékeli az egyes folyamatok nemzeti kihatásait, összefüggéseit.
- Elkötelezett abban, hogy a föld- és a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen, törekszik ezek gyakorlatorientált bemutatására.
- Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazása iránt.
- Törekszik a földrajz nyújtotta lehetőségek tudatos hasznosítására, különös tekintettel a tanulás tanítása, a nemzeti azonosságtudat, értékek tisztelete, megbecsülése, az Európához való kötődés, a különböző kultúrák megismertetése, az állampolgárságra és demokráciára nevelés, a fenntarthatóság, környezettudatosság, a rendszergondolkodás, a médiatudatosságra nevelés, illetve a gazdasági, pénzügyi nevelés területén.
- Elkötelezett az ismeretátadó tanítás mellett az aktív és közös tanulás, a tanulói tevékenységeken alapuló földrajzi tudásépítés megvalósításában.
- Felismeri a föld- és a földrajztudomány bármely területe iránt érdeklődő, tehetséges tanulókat, és segíti őket ismereteik elmélyítésében.
Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók területén
a) tudása
- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a földrajz tanításához kapcsolódó jogszabályi hátteret, tanterveket, a tananyag kiválasztásának és elrendezésének szempontjait, valamint az érettségi vizsgakövetelményeket.
b) képességei
- Képes a tanulók előzetes tudására és fejlesztési igényeire építve meghatározni az egyes témakörökben tanítandó tartalmakat és azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.
- Képes kritikusan elemezni és a konkrét fejlesztési céloknak megfelelően kiválasztani a földrajz tanítási-tanulási folyamata során felhasználandó nyomtatott és digitális taneszközöket, forrásanyagokat.
c) attitűdje (viszonyulása)
- Kész kollégáival együttműködve helyi tanterv készítésére, tematikus tervezésre (tanmenet vagy tématerv összeállítására), óraterv készítésére.
- Törekszik az együttműködésre kollégáival és a szakmai szervezetekkel a köznevelés kiemelt fejlesztési területeihez, nevelési céljaihoz kapcsolódó tanulói elvárások teljesítése érdekében, különös tekintettel a fenntarthatóság, a környezet- és médiatudatosság, a gazdasági-pénzügyi nevelés, illetve a közösségszervezés terén.

- Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.
A tanulás segítése területén
a) tudása
- Ismeri a földrajzi ismeretek megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodás kialakulásában, kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket.
- Tisztában van a szóbeli, az írásbeli, a vizuális és a digitális kifejezőkészség alapvető tanulásmódszertani jellegzetességeivel, képes azokat célirányosan és differenciáltan alkalmazni a földrajztanulás eredményessége érdekében.
- Ismeri a megfigyelésen, a vizsgálódáson és a szak- és ismeretterjesztő irodalmi források feldolgozásán alapuló tanulási módszereket, és képes az ilyen irányú tanulói tudásépítés segítésére.
- Ismeri a földrajzi-környezeti tudás építésében leghatásosabb módszereket, és tanítási gyakorlatában tudatosan alkalmazza azokat az adott tananyaghoz és tanulócsoporthoz illeszkedően offline illetve online környezetekben egyaránt.
- Ismeri a gyakorlatorientált tanítás előnyeit és módszereit a földrajzoktatás hatékonyságának növelése érdekében és képes ezek alkalmazására.
b) képességei
- Képes a motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési készségeinek fejlesztését segítő módszerek megválasztására, alkalmazására.
- Képes a földrajz speciális fogalmaival és összefüggéseivel kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére, az átlagtól eltérő (tehetséges vagy sajátos nevelési igényű) tanulók felismerésére, valamint a velük való differenciált foglalkozásra, fejlesztésre.
- Képes irányítani a tanulók önszabályozó és önfejlesztő tanulásának folyamatát.
c) attitűdje (viszonyulása)
- Nyitott arra, hogy alkalmazza a terepi tanulás, a múzeum-, a könyvtár-, a média- és a drámapedagógia módszereit.
- Törekszik élményszerű tanulási helyzetek teremtésére, a tanítási-tanulási folyamatot alapvetően aktív tanulói tevékenységekre alapozza.
- Segíti a tanulókat a közvetlen környezetükben, lakóhelyükön jelen lévő komplex földrajzi-környezeti problémák azonosításában, vizsgálatában, illetve a mérséklésükre, megoldásukra vonatkozó javaslatok megfogalmazásában.
A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség területén
a) tudása
- Ismeri és felelősséggel kezeli a földrajz szerepét a tanulók személyiségfejlődésében.
- Ismeri a földrajz tantárgyban megjelenő fogalmi rendszerek kialakulásának életkori feltételeit és a hozzájuk kapcsolódó fejlesztendő kompetenciákat.
- Ismeri az online tanulási környezetek tanulói személyiségfejlődésre gyakorolt pozitív és negatív hatásait.
b) képességei
- Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.
- Képes a földrajztanítási-tanulási folyamatot tudatosan és személyre szabottan, a tanulók előzetes tudás- és kompetenciaszintjének megfelelően, fejlesztő módon tervezni, szervezni és irányítani.
c) attitűdje (viszonyulása)
- Törekszik a tanulási nehézségek okainak feltárására, elemzésére és megszüntetésére, a lemaradó tanulók felzárkóztatására.
- Vállalja a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválását, segítését, a tehetséggondozást.
- Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érvelésen alapuló vitára nevelésben.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység területén
a) tudása
- Ismeri az együttműködő tanulás alapelveit, annak földrajzi tartalmakkal kapcsolatos kihívásait és módszereit.
- Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.
b) képességei
- Képes a tanítási-tanulási folyamatot tudatosan együttműködési-együttmunkálkodási, hálózati és reflektív technikákra építeni.
- Képes tudatosan alkalmazni az együttműködő tanulás tanteremhez, terephez és virtuális térhez kötődő módszereit, eszközeit.
- Képes a közösségszervezésben központi szerep betöltésére.
c) attitűdje (viszonyulása)
- Elkötelezett a tanulóközpontú és együttműködésen alapuló, gyakorlatorientált tanítási-tanulási módszerek alkalmazása mellett.
- Segíti a fenntarthatósággal, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos tudás megszerzését tevékenységalapú és kooperatív tanulási környezetekben.
- Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.
- Elkötelezett az elsajátított természet- és társadalomtudományos tudás kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten való bemutatása, magyarázata, népszerűsítése, az élethosszig tartó tanulásra motiváló terjesztése iránt.
Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése területén
a) tudása
- Ismeri a mérésmetodika alapelveit, és képes azokat alkalmazni a mérőeszközök összeállítása, kiválasztása során.
- Ismeri és alkalmazza a tanulók földrajzi tudásának mérésére alkalmas analóg és digitális technológiákat, eszközöket.
- Tájékozott a különböző földrajzi feladattárakban, feladatgyűjteményekben, képes ilyenek összeállítására, alkalmazására a célcsoport igényeinek, a mérési és gyakorlási céloknak megfelelően.
b) képességei
- Képes a tantárgyi követelmények kidolgozására és a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésére.
- Képes a tanulói eredmények értékelése alapján egyénre szabott fejlesztő, felzárkóztató földrajz tanulási-tanítási stratégia megtervezésére és megvalósítására.
c) attitűdje (viszonyulása)
- Az értékelés során szem előtt tartja a tanulók egyéni földrajzitudás-fejlődésének útját.
- Elkötelezett a tanulást segítő , fejlesztő értékelés mellett, amely egyaránt vonatkozik a földrajzi-környezeti tudásra (ismeretekre, megértésre, alkalmazásra) és a hozzá kapcsolódó képességekre, kompetenciákra.
A környezeti nevelésben mutatott jártasság, a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselete és a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök (viszonyulások) átadásának módja területén
a) tudása
- Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmi-gazdasági folyamatok földrajzi-környezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.
- Ismeri a globális folyamatoknak Magyarországra és a magyar társadalomra gyakorolt hatásait.
- Ismeri a fenntarthatóság, a globális problémák és az alkalmazkodási stratégiák nemzetközi dokumentumait.

- Rendelkezik a környezeti neveléshez, a környezettudatosság, a fenntarthatóság és az alkalmazkodás oktatásához szükséges földrajzi-földtudományi tudással, módszertani ismeretekkel.
- Ismeri a földrajzi környezeti tényezőket, a köztük kialakult anyag- és energiaforgalom folyamatait, kapcsolatrendszerét, az ezekből eredő környezeti hatások ok-okozati összefüggéseit.
- Ismeri a természeti erőforrások kialakulásának földrajzi összefüggéseit, felhasználásának hatásait, mennyiségi és minőségi korlátait.
- Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.
b) képességei
- Képes a globális problémák földrajzi-környezeti kapcsolatrendszerének megértését célzó módszerek használatára.
- Képes a földrajzi szintézisalkotás felhasználásával a természeti, társadalmi-gazdasági folyamatok és a környezeti hatások problémamegoldó szemléletű oktatására.
- Képes a környezeti rendszerek működésének, ennek tükrében a globális és lokális problémáknak a megértetésére.
- Képes a környezeti nevelés során az egyéni, közösségi felelősség megvilágítására és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakítására.
- Képes a környezettudatosság érzelmi és értelmi oldalának mérésére és fejlesztésére a tanulói tulajdonságokhoz igazított differenciálás és aktív tanulói módszerek alkalmazásával.
- Képes a fentiek során mindenkor azonosítani és a tanulók számára bemutatni Magyarország szerepét és a nemzeti szempontokat.
c) attitűdje (viszonyulása)
- A földrajz tantárgy aktualitásokhoz kapcsolódó szemléletének megfelelően törekszik a fenntarthatóság és alkalmazkodás alapelveit beépíteni a tanulók mindennapjaiba.
- Érti és magáénak vallja a környezettudatos gondolkodás, a fenntarthatóság és környezeti alkalmazkodás alapelveit, törekszik ezek átadására.
- Az általa tanított környezeti ismeretek tükrözik környezettudatos magatartását a tanórán és azon kívül egyaránt.
Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás területén
a) tudása
- Ismeri a földrajztanári munkát segítő szakmai szervezetek tevékenységét.
- Ismeri a digitálistechnológia-alapú kommunikációs és együttműködési alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és használatának előnyeivel és hátrányaival.
b) képességei
- Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.
c) attitűdje (viszonyulása)
- Törekszik a szakmai együttműködésre más földrajz szakos és a földrajz oktatásához kapcsolódó tantárgyakat tanító kollégákkal.
- Igyekszik együttműködést kiépíteni a szaktárgya területén működő helyi, regionális és országos szakmai szervezetekkel, alkotó munkaközösségekkel, szakmódszertani műhelyekkel.
Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért területén
a) tudása
- Ismeri a szakmai és a szakmódszertani továbbképzések rendszerét, az önképzés lehetőségeit, és nyitott az ezeken való részvételre.
b) képességei
- Képes elemezni és reálisan értékelni saját földrajztanári munkáját.
- Képes a földrajz tantárgy fejlesztési, innovációs tevékenységében való szerepvállalásra.
- Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld- és a földrajtudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.
- Eligazodik a média által közvetített aktuális politikai és társadalmi-gazdasági információk világában.
c) attitűdje (viszonyulása)

- Elkötelezett az igényes szaktanári munka, a folyamatos szakmai és módszertani fejlődés iránt.
- Igényli az oktatói-nevelői munkájára vonatkozó külső szakmai és szakmódszertani értékelést, képes segítséget kérni és elfogadni.
- Nyitott az új módszerek, tanítási-tanulási stratégiák kipróbálására.
- Aktívan és felelősen nyilvánít véleményt a földrajzoktatást érintő szakmai, oktatáspolitikai kérdésekben.

A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani, (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

Szaktudományi és -módszertani felkészítés

Szaktudományi ismeretek: 95–100 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának és kreditarányainak le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 20–25 kredit

b) A szaktudomány szakmai törzsanyagának ismeretkörei: 65–75 kredit

c) Egyéb speciális szakmai ismeretek: 4–8 kredit

a) Szakmai alapozó ismeretek

Földrajzi, földtudományi alapozó ismeretek

- Az egységes természet működését alapozó szaktárgyi ismeretek
- A földrajz mint természet- és társadalomtudomány rokon és segédtudományai, szerepük a megismerési folyamatban.
- Egyedi kutatásmódszertanuk és felhasználásuk lehetőségei a földrajztudományban.
- A földrajzoktatásban megjelenő, önálló köznevelési tantárgy nélküli diszciplínák alapismeretei.
- A földrajz és a földtudományok részei, helyük a tudományok rendszerében.
- A Föld kozmikus környezete, belső és külső szféráinak anyagai, folyamatai és jelenségei, ezek tér- és időbeli szintézise a földtudományokban.

Köznevelési és módszertani tartalmak:

- Az egységes természet tanításának alapozó szaktárgyi ismeretei.
- A földrajz tantárgy témakörei a rokon és segédtudományok szemszögéből, felhasználásuk a kognitív képességek gyakorlati fejlesztésében.
- A földrajz és a földtudományok helyes fogalomhasználata, jelenségalapú tanítás gyakorlati példákon keresztül.
- A földrajzi környezet és a természettudományos gondolkodás kapcsolata a hétköznapokban.
- Az anyagi világ valós szemléltetése, rendszerezése a szakmai alapozó ismeretekben.

Adatgyűjtési és adatelemzési alapismeretek, vizualizációs technikák és technológiák

- A földrajztudományban, földtudományokban és a földrajzoktatásban felhasználható megismerési és kutatási módszerek.
- Adatgyűjtési, feldolgozási technikák, a mesterséges felelősségteljes intelligencia használata.
- A hagyományos és digitális térképészet és tájékozódás alapjai.
- Térbeli adatok gyűjtése és elemzése terepi, távérzékelési, térinformatikai eszközökkel.
- A tanítás-tanulás folyamatában felhasználható adatgyűjtési, térinformatikai ismeretek, prezentációs és vizualizációs technikák.

Köznevelési és módszertani tartalmak:

- Térészlelés és térlátás, térképolvasási és tájékozódási képességszintek gyakorlati elsajátítási folyamata 5–10. évfolyamon.
- A tájékozódást segítő hagyományos és modern eszközök, szoftverek gyakorlati használata.
- Vetületi és térképi hálózatok, keresők, egyszerű térképi számítások, idő- és helymeghatározás a gyakorlatban.
- Adatgyűjtés, adatfeldolgozás, távérzékelési és térinformatikai, prezentációs és vizualizációs technikák alapszintű használata a gyakorlatban.

b) A szaktudomány szakmai törzsanyagának ismeretkörei

Természetföldrajz
- A dinamikus Földet formáló földtani és természetföldrajzi folyamatok és az általuk létrehozott felszínformák.
- Az éghajlat és a többi természetföldrajzi tényező összefüggései.
- A felszínformáló erők és az ember viszonyrendszere: természeti adottságok és veszélyek, antropogén környezetátalakítás.
- Felszínalaktani folyamatok és formák a földrajzi övezetekben, övekben.
- A hidrológiai ciklus rendszere a Földön. A víz szerepe a társadalomban, fenntartható vízgazdálkodás.
- A talajképződés, a talajok gazdasági és környezeti jelentősége.
- A földrajzi övezetesség rendszere és szerepe a földrajzi környezet, valamint a társadalmi térszerveződés és gazdálkodás alakulásában.
- A geoszférák kölcsönhatásai. A Föld dinamikus folyamatainak földrajzi szintézise.
Köznevelési és módszertani tartalmak:
- A földrajz szerepe az egységes természet gyakorlati megismerésében, az anyag-forma-folyamat kapcsolatrendszerének feldolgozásával.
- Állandóság és változás: a természetföldrajzi témák feldolgozása az analitikus és a szintetizáló gondolkodás fejlesztésével.
- A földrajzi környezet anyagainak, elemeinek felismerése valós példákon keresztül.
- A természet mint erőforrás és veszély, vízgazdálkodás és talajhasználat a hétköznapokban, közvetlen környezet terepi megfigyelése.
- A természetföldrajzi folyamatokhoz kapcsolódó tévképzetek eloszlatása.
- Természetföldrajzi adatok ábrázolása, elemzése, alapvető számítási feladatok valós példákon keresztül.
Társadalomföldrajz
- A Föld demográfiai folyamatai, azok területi különbségei, környezeti hatásai, társadalmi-gazdasági problémái.
- A Föld nagy kultúrkörei, vallásai és az ezekhez kapcsolódó aktuális társadalmi folyamatok.
- Településföldrajz, a települések ökológiai és szociológiai problémái.
- Magyarország és a Kárpát-medence területi, gazdasági és társadalmi összefüggései.
- A világgazdaság funkcionális és területi szerkezete, fenntartható gazdasági modellek.
- A gazdaság területi elrendeződésére ható természeti és társadalmi tényezők szerepének változása.
- A gazdasági szektorok szerepe, jellemzői, ezek térbeli és funkcionális átalakulása.
- A fenntarthatóság kérdései, a földrajzi környezetváltozás hatásai az egyes gazdasági szektorokra.
- A természeti és társadalmi erőforrások kapcsolata a földrajzi környezettel, felhasználásuk jövőbeni típusai, környezeti kölcsönhatásai.
- A szolgáltató szektor: a pénzügy, turizmus, kereskedelem és az infokommunikációs szolgáltatások térbeli rendszere, szerepe a különböző fejlettségi szintű térségekben.
Köznevelési és módszertani tartalmak:
- A földrajz szerepe a társadalmi folyamatok gyakorlati megismerésében, a társadalom, a gazdaság és a földrajzi környezet kapcsolatrendszerének feldolgozásával.
- A társadalomföldrajzi témák feldolgozása az analitikus, a kritikus gondolkodás és a problémamegoldó szemlélet fejlesztésével.
- A társadalmi környezet térbeli elemeinek felismerése valós példákon keresztül.
- A természet mint erőforrás és veszély, nyersanyag és energiafelhasználás, környezeti hatások és alkalmazkodás a társadalom szemszögéből a hétköznapokban, közvetlen környezet terepi megfigyelése.
- A társadalomföldrajzi, gazdasági folyamatok alapfogalmainak hétköznapi példái, a kapcsolódó tévhitek eloszlatása.
- Társadalomföldrajzi adatok ábrázolása, elemzése, alapvető számítási feladatok valós példákon keresztül.
- A társadalomföldrajzi témák néprajzi, kulturális antropológiai vonatkozásai az egyetemes emberi érték megjelenésében gyakorlati példákon keresztül.
Regionális földrajz

- Európa komplex regionális földrajzának problémacentrikus feldolgozása. A kontinens fő téregységeinek fejlődése és földrajzi szintézise. Az Európai Unió létrejöttének földrajzi vonatkozásai, az unió szerepe, lehetséges válaszai a 21. század kihívásaira. Közép-Európa sajátos földrajzi helyzete és kapcsolatrendszere.
- Az Európán kívüli világ regionális földrajzának komplex szemléletű problémacentrikus feldolgozása. Az átalakuló tájak, földrajzi téregységek rendszere, ezek komplex földrajzi problémái, természeti, kulturális értékei. Az egyes régiók társadalmi-gazdasági és kulturális jellemzői, szerepük a kontinensen, jelentőségük a világban. A kontinensen belüli és azon átnyúló együttműködések. Környezeti, gazdasági és társadalmi problémák a kontinenseken, a fenntarthatóság sajátosságai.
- Magyarország és a Kárpát-medence komplex regionális földrajzának feldolgozása. Magyarország és a Kárpát-medence természeti erőforrásai és értékei földtudományi megközelítésben, azok gazdasági hasznosítási lehetőségei. Tájhasználat, a változó természeti, társadalmi és gazdasági környezethez, körülményekhez való alkalmazkodás és ezek jövőbeni kihívásai. Népességföldrajzi folyamatok, társadalmi átrendeződés a Kárpát-medencében és Magyarországon. Átalakulási folyamatok a településhálózatban. Magyarország gazdasági húzóágazatainak átalakulása, nemzetközi kapcsolatai és jövőbeli lehetőségei a régióban, az Európai Unióban és a világgazdaságban. Térbeli különbségek okai és következményei Magyarországon. Hazai kultúrföldrajzi értékek és változások.

Köznevelési és módszertani tartalmak:
- A komplex természet- és társadalomföldrajzi szintézis lépései, az analogikus és az összehasonlító gondolkodás a regionális szemlélet elsajátításában.
- A tudományos és a hétköznapi gondolkodás szinkronizálása a táj, a régió és a regionális együttműködések fogalmainak gyakorlati tartalommal történő kitöltésével.
- Tipikus régiók, régiótípusok: a regionális térszerveződés folyamatainak és gyakorlati következményeinek megismerése, csoportalkotás, rendszerezőképesség fejlesztése.
- Valós példák a különböző regionális terek megismerésére: tájak, országok, országcsoportok tipikus jegyei napjainkban Európában és Európán kívül.
- Múlt és jövő: állandóság és változás a regionális terekben, a természeti és a társadalmi-szociokulturális háttér megismerése, geopolitikai folyamatok értelmezése az analitikus gondolkodás és a problémamegoldó szemlélet fejlesztésével, a kapcsolódó tévhitek eloszlatása.
- A megfigyelőképesség fejlesztése a Kárpát-Pannon térség tájfelosztásának és régióinak megismerésében, állandóság és változás a hazai regionális terekben, a valós kép kialakítása.
- Regionális adatok térbeli és adatvizualizációs eszközökön történő feldolgozása és az ezek tartalma mögött húzódó valós kép gyakorlati megismerése.
- A tájak, régiók természeti, néprajzi, kulturális antropológiai sajátosságai a geoértékek és az egyetemes emberi értékek megjelenésében gyakorlati példákon keresztül.

Globális földrajzi folyamatok, problémák
- A globalizáció jellegzetességei. A globális problémák természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti okai, következményei, megoldásuk lehetőségei.
- Az éghajlatváltozás okai, következményei és az alkalmazkodás földrajzi kérdései.
- A világgazdaság globális folyamatainak térbeli összefüggései. A pénz és a tőke térbeli áramlása.
- Integrációs folyamatok és szervezetek szerepe a társadalomban, a gazdaságban.
- Válsággócok kialakulása, globális politikai földrajzi jelenségek és tendenciák.

Köznevelési és módszertani tartalmak:
- A helyi környezeti problémák és a globális kihívások kapcsolata, az egyén felelőssége és lehetősége ezek kezelésében gyakorlati példákon keresztül.
- A kisközösségi gazdasági-pénzügyi problémák és a világgazdasági problémák különbségei és hasonlóságai, az egyén lehetőségei a hétköznapokban.
- A természet mint erőforrás és veszély, felhasználás és alkalmazkodás a hétköznapokban, közvetlen terepi megfigyelés.
- Az emberiség egyetemes természeti (élő és élettelen) és kulturális (alkotott és szellemi környezet) értékei, ezek védelmi rendszere és fenntartható használata jógyakorlatokon keresztül.

- A gazdasági mutatószámok megértése, kapcsolata a valósággal, alapvető számítások a valós életből vett példák alapján.
c) Egyéb speciális szakmai ismeretek
Terepgyakorlat
A tanár szakosoknak szervezett terepgyakorlatokon a természet- és társadalomföldrajzi, valamint a földtudományi tantárgyak keretében megismert eszközök, módszerek gyakorlati használata, jelenségek tanulmányozása különböző Kárpát-medencei tájakon és gazdasági szervezeteknél.
A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.
Szakmódszertani gyakorlat: 10 kredit
A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.
A földrajztudomány és a földrajztanítás vonatkozásában
Földrajztudomány és a földrajztanítás
- A földrajz tantárgyban képviselt tudományágak ismereteinek és szemléletének értelmezése a földrajztanítás szempontjából.
- A földrajztudomány és a földrajz tantárgy összevetése. A tantárgy szemléleti és értékközvetítő szerepe a köznevelésben.
- A földrajzi tartalmú tantárgyak kapcsolata, egymásra épülő rendszere a köznevelésben.
- A földrajztanár tanulást szervező-irányító szerepének értelmezése és gyakorlata.
A földrajztanítás tantervi szabályozása tekintetében
- A tudáskép és a tantervek időbeli változása a szakmai és a társadalmi elvárásoknak megfelelően. A földrajztanítás hazai története.
- Az egyszintű és a háromszintű tantervi szabályozás. A különböző szintű tantervek, tanítási dokumentumok célkitűzései és földrajztanításra, -tanulásra vonatkozó követelményei.
- A tantervi szabályozásból adódó földrajztanári feladatok (Nemzeti alaptanterv, kerettantervek, tantervi adaptáció, helyitanterv-készítés, a közép- és az emeltszintű érettségi vizsga követelményei).
- A kerettantervekben megfogalmazott értelmező és tartalmi kulcsfogalmak értelmezése a földrajztanítás során.
- A földrajztanítás tartalmi, készség- és kompetenciafejlesztési céljai és feladatai az általános és a középiskolában a tantervek alapján.
Szakmódszertani tudás a célok és a feladatok tükrében
- A földrajz tanítás-tanulás eltérő céljai és módszerei a különböző iskolatípusokban, a módszerek megválasztását befolyásoló tényezők.
- Felkészülés a földrajztanítási folyamatra (éves felkészülés, tematikus tervezés, óratervezés, tanulási folyamat értékelési rendszere, szaktárgyi kommunikáció).
- A földrajztanítási, -tanulási folyamat és a fejlesztési folyamat, valamint a tudás értelmezése.
- A különböző tudáselemek tanítási módszerei a különböző életkori szakaszokban.
- a gyakorlatorientált tanítás céljai és megvalósítása,
- a tanár közösségépítő szerepe és a kapcsolódó módszerek,
- A földrajz tantárgy főbb témaköreinek, tartalmainak szakmódszertani megközelítése.
- A fenntarthatóságra, környezettudatosságra nevelés, illetve a gazdasági-pénzügyi nevelés szemlélete a földrajz tanítás-tanulásban, az ezekkel összefüggő tantárgyspecifikus és tantárgyakon átívelő tartalmak és módszerek.
- A földrajztanítás szemléleti kérdései és az azokkal összefüggő módszertani megoldások: rendszerszemlélet, tér- és időszemlélet, algoritmusok használata, prognosztizálás, regionális szemlélet, tájszemlélet, földrajzi-környezeti szintézis, problémaközpontú tanítási-tanulási folyamat.
- A tanulói képességek és kulcskompetenciák rendszere, egymásra épülésük, hagyományos és digitális fejlesztési módszereik a földrajztanítás, -tanulás folyamatában.

- A természet- és társadalomtudományos megismerési módszerek alkalmazása (kiemelten: megfigyelés, vizsgálódás, kísérletezés, lényegkiemelés, modellezés, rendszerezés, ábrázolás, stratégiai tervezés, döntésindukció, mérlegelés, kritikus forráshasználat, információkezelés és -alkalmazás, információk értékelése).
- A tevékenység-központú tanítási-tanulási gyakorlat: tapasztalatszerző, kutatásalapú és felfedeztető, élményszerű és gyakorlatközpontú helyzetek.
- Interaktív és együttműködő földrajztanítás, -tanulás: tevékenykedtető módszerek, felfedeztető tanulás, kooperatív és kollaboratív munkaformák, dráma- és médiapedagógiai módszerek, gamifikáció és hálózati tanulás.
- Intelligens eszközhasználat a földrajztanítás, -tanulás folyamatában, digitális tartalomhasználat, -feldolgozás, -alkotás és bemutatás.
- A földrajztanításban alkalmazandó szervezeti formák: tantermi, laboratóriumi, terepi, intézményi és online térben való tanulás, tehetséggondozási és felzárkóztatási formák.
- A földrajz tantárgy és a földrajz szakmódszertan tanulása projektben, reflektív gondolkodás a földrajztanítási, -tanulási folyamatban.
- A különböző oktatási-fejlesztési célokhoz és tanulói képességekhez igazodó differenciált földrajztanítás, a felzárkóztatás és a tehetséggondozás kihívásai, módszerei, eszközei. Felkészítés a földrajzérettségi vizsgára.
- A földrajzi tudás ellenőrzésének és értékelésének hagyományos és digitális formái, korszerű módszerei, a mérésmetodikai alapelvek érvényesítése.
Kollaborációs tér, oktatástechnikai innováció, mesterséges intelligencia
- A hatályos Nat-hoz kapcsolódó, állami tankönyvjegyzékben szereplő tankönyvek, feladat- és szöveggyűjtemények ismerete, a tananyag elrendezésének lehetőségei.
- Multimédiás technikák ismerete és ezek alkalmazásának lehetőségei a földrajzoktatásban. Az információs és kommunikációs technológia által nyújtott új lehetőségek és alkalmazásuk feltételei a tanítási órán, illetve a tanórán kívül. Digitális oktatási módban alkalmazható kollaborációs módszerek és oktatási segédanyagok.
- Oktatástechnikai innovációk, e-learning-rendszerek és a velük integrálható alkalmazások, blended learning.
- A mesterséges intelligenciát (gépi tanulást) alkalmazó szoftverek megfelelő és biztonságos használata az oktatásban.

7. A képzés időtényezői

10 félév

A képzési idő részletezése:

A fokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma	110 kredit
Összes hallgatói tanulmányi munkaóra	3300
Hallgatói munkamennyiség kreditben egy tanulmányi félévben (átlagos kreditszám):	11
Egy tanulmányi félévben a tanórák száma nappali munkarendben	átlagosan 140 tanóra
A heti tanórák jellemző száma nappali munkarendben	átlagosan 10 tanóra, ebből a kredithez rendelt tanórák száma átlagosan: 12,7 tanóra
Egy tanulmányi félévben a tanórák száma levelező munkarendben	átlagosan 0 tanóra
Szakmai gyakorlat időtartama:	A tanári felkészítés közös tárgyainak ajánlott tantervében rögzítve.

8. A képzés felépítése

8.1. A szakdolgozat vagy diplomamunka elkészítéséhez rendelt kreditek száma:

A tanári felkészítés közös tárgyainak ajánlott tantervében rögzítve.

8.2. Szakmai gyakorlati képzéshez rendelt kreditek száma:
A tanári felkészítés közös tárgyainak ajánlott tantervében rögzítve.
8.3. A szakirány elvégzésével összegyűjtendő kreditek minimális száma:-

9. A tanóra-, kredit- és vizsgaterv

A tanóra-, kredit- és vizsgaterv tartalmazza oktatási időszakonkénti bontásban az összes tantárgy (kritériumkövetelmény – a továbbiakban együtt: tantárgy) vonatkozásában
a) a tantárgyak Neptun-kódját,
b) a tantárgyak jellegét (kötelező, kötelezően választható, szabadon választható, kritériumkövetelmény),
c) a meghirdetés féléveit,
d) a tantárgyak heti és félévi vagy félévi óraszámát a tanóra típusa szerinti bontásban,
e) a tantárgyakhoz rendelt krediteket,
f) a hallgatói teljesítmény értékelésének módját (számonkérés);
g) a tantárgyfelelős szervezeti egységet és a tantárgyfelelős személyét.
A tanóratípusok rövidítései:
- előadás: EA
- szeminárium: SZ
- gyakorlat: GY
- e-szeminárium: ESZ
- további szükséges rövidítések
A tanóra-, kredit- és vizsgatervet az 1. számú melléklet tartalmazza.

10. Az előtanulmányi rend

A tanterv határozza meg, hogy az egyes tantárgyak felvételéhez milyen más tantárgyak előzetes vagy egyidejű teljesítése szükséges (előtanulmányi rend). Az előtanulmányi rendet a 2. számú melléklet tartalmazza.

11. Az ismeretek ellenőrzési rendszere

A tananyag ismeretének ellenőrzése és értékelése történhet:
a) szorgalmi időszakban a tanórán tett írásbeli vagy szóbeli számonkéréssel, írásbeli (zárthelyi) dolgozattal, otthoni munkával készített feladat értékelésével vagy gyakorlati feladat-végrehajtás értékelésével félévközi jegy formájában;
b) a vizsgaidőszakban tett vizsgával;
c) a félévközi követelmények és a vizsga alapján együttesen.
Kredittel nem rendelkező kritériumkövetelmény esetén annak teljesítésének feltétele önmagában az aláírás is lehet.
A hallgató tanulmányait záróvizsgával fejezi be. A záróvizsga az oklevél megszerzéséhez szükséges ismeretek, készségek és képességek ellenőrzése és értékelése, amelynek során a hallgatónak arról is tanúságot kell tennie, hogy a tanult ismereteket alkalmazni tudja.
Az értékeléstípusok rövidítései:
- évközi értékelés: ÉÉ / évközi értékelés (((záróvizsga tárgy((ÉÉ(Z)))
- gyakorlati jegy: GYJ / gyakorlati jegy (((záróvizsga tárgy((GYJ(Z)))
- kollokvium: K / kollokvium (((záróvizsga tárgy((K(Z)))
- beszámoló: B
- projektfeladat: PF
- alapvizsga: AV
- szigorlat: SZG
- komplex vizsga: KV
- záróvizsga: ZV
Az ismeretek ellenőrzésének rendjét részletesen a vonatkozó jogszabályokban, valamint a Tanulmányi és Vizsgaszabályzatban meghatározottak alapján:
- a jelen ajánlott tanterv részét képező tantárgyi programok, valamint
- a záróvizsga tekintetében a jelen fejezet 12. pontja határozzák meg.

12. A záróvizsga

12.1. A záróvizsgára bocsátás feltételei
A tanári felkészítés közös tárgyainak ajánlott tantervében rögzítve.
12.2. A záróvizsga részei
A tanári felkészítés közös tárgyainak ajánlott tantervében rögzítve.
12.3 A záróvizsga eredménye
A tanári felkészítés közös tárgyainak ajánlott tantervében rögzítve.

13. A szakdolgozat/diplomamunka

A tanári felkészítés közös tárgyainak ajánlott tantervében rögzítve.

14. Az oklevél

14.1. Az oklevél kiadásának feltétele
A tanári felkészítés közös tárgyainak ajánlott tantervében rögzítve.
14.2. Az oklevél minősítésének megállapítása
A tanári felkészítés közös tárgyainak ajánlott tantervében rögzítve.

15. A szakmai gyakorlat

A tanári felkészítés közös tárgyainak ajánlott tantervében rögzítve.

16. A külföldi részképzés céljából nemzetközi hallgatói mobilitásra felhasználható időszak (mobilitási ablak)

Az Erasmus+ program lehetőséged ad az alapképzésben résztvevő hallgatóknak, hogy tanulmányi mobilitási, illetve szakmai gyakorlati ösztöndíjban részesüljenek.
A tanulmányi mobilitás lehetővé teszi, hogy a pályázatot elnyert hallgatók egy félévet az Egyetem valamely partnerintézményénél töltsenek, és az ott megszerzett krediteket beszámíttassák itthoni tanulmányaikba. Az ún. csereprogram révén a hallgatók tandíjmentesen tanulhatnak az adott intézményben.
A pályázók az EU országaiba, illetve Izlandra, Liechtenstein, Norvégiába, illetve Törökországba, Szerbiába és Észak-Macedóniába utazhatnak, azokba az intézményekbe, amelyekkel az Egyetem intézményközi szerződést kötött. A választható Egyetemek listája az egyetem honlapján elérhető. A nemzetközi kreditmobilitás (Európán kívüli országok) keretein belül az Egyetem tanévenként és pályázati ciklusonként változó térségbeli partnerintézményekkel biztosít kapcsolatokat.
A Kar által az egyes partnerintézményekkel kötött kétoldalú megállapodások száma folyamatosan növekszik. A képzés célkitűzéseiből adódóan a Kar ösztönzi a hallgatókat a nemzetközi mobilitásban történő részvételre. A külföldi tanulmányokat folytató hallgatók részére kedvezményes tanulmányi rendet biztosít, valamint a Kari Kreditátviteli és Validációs Bizottság széles körben fogadja be a külföldön teljesített tárgyakat a kötelező, vagy a szabadon választható tárgyak körébe.
A képzés felépítéséből eredően a 6. és a 7. szemeszter lehet alkalmas külföldi tanulmányok folytatására.

17. További szakspecifikus követelmények

17.1. Specializációválasztás feltételei
-
17.2. Szigorlat/alapvizsga/komplex vizsga
TFTTTT110 - Általános természetföldrajzi szigorlat (3. szemeszter) tárgyai:
- TFTTTT101 - Földtudományi ismeretek - A kőzetburok földrajza
- TFTTTT142 - A légkör és vízburok földrajza
- TFTTTT107 - Belső és külső erők földrajza
- TFTTTT111 - A földrajzi övezetesség rendszere és biogeográfiája

TFTTTT150 - Általános társadalomföldrajz szigorlat (4. szemeszter) tárgyai:
- TFTTTT112 - Népesség- és településföldrajz
- TFTTTT116 - Gazdaság- és pénzföldrajz

TFTTTT120 - Kárpát-medence és Magyarország földrajza szigorlat (5. szemeszter) tárgyai:

- TFTTTT118 - Magyarország és a Kárpát-medence földtana és természetföldrajza
- TFTTTT121 - Magyarország és a Kárpát-medence társadalom- és gazdaságföldrajza

TFTTTT130 - Kontinensek földrajza szigorlat (7. szemeszter) tárgyai:
- TFTTTT128 - Európa természetföldrajza
- TFTTTT127 - Európa társadalom- és gazdaságföldrajza
- TFTTTT134 - Európán kívüli kontinensek természetföldrajza I. (Afrika, Ausztrália és Óceánia, a sarkvidékekek)
- TFTTTT135 - Európán kívüli kontinensek természetföldrajza II. (Amerika, Ázsia)
- TFTTTT133 - Európán kívüli kontinensek társadalom- és gazdaságföldrajza

17.3. Kritériumkövetelmények

A tanári felkészítés közös tárgyainak ajánlott tantervében rögzítve.

17.4. A mesterképzésbe történő felvételkor hiányzó kreditek megszerzésének feltételei

-

17.5. A képzésben alkalmazott sajátos oktatási-tanulási, tanulás-támogatási eszköztár, módszertan, eljárások

A tanári felkészítés közös tárgyainak ajánlott tantervében rögzítve.

Budapest,

Dr. Nemerkényi Zsombor János, PhD,
közszolgálati egyetemi docens, tanszékvezető

A tantárgyi programok listája

I. Törzsanyag

TFTTTT100 Földrajzi számítási-mérési feladatok, topográfiai ismeretek
TFTTTT103 Földtudományi ismeretek tanításának gyakorlata: Kozmikus környezetünk, geoinformatika és a kőzetburok
TFTTTT101 Földtudományi ismeretek: A kőzetburok földrajza
TFTTTT102 Földtudományi ismeretek: Kozmikus környezetünk, térképészet, geoinformatika, távérzékelés
TFTTTT104 Híres magyar utazók és felfedezők
TFTTTT111 A földrajzi övezetesség rendszere és biogeográfiája
TFTTTT142 A légkör és vízburok földrajza
TFTTTT107 Belső és külső erők földrajza
TFTTTT109 Természetföldrajzi ismeretek tanításának gyakorlata: légkör, vízburok
TFTTTT116 Gazdaság- és pénzföldrajz
TFTTTT117 Gazdaság- és pénzföldrajz tanításának gyakorlata
TFTTTT112 Népesség- és településföldrajz
TFTTTT113 Népesség- és településföldrajz, politikai és kulturális földrajz tanításának gyakorlata
TFTTTT115 Természetföldrajzi ismeretek tanításának gyakorlata: belső, külső erők, övezetesség és biogeográfia
TFTTTT131 A tanítási gyakorlat előkészítése I.: digitális tartalomhasználat a földrajztanításban, projektszervezés
TFTTTT143 Kísérletek és praktikák a földrajzoktatásban
TFTTTT118 Magyarország és a Kárpát-medence földtana és természetföldrajza
TFTTTT119 Magyarország és a Kárpát-medence földtana és természetföldrajza tanításának gyakorlata
TFTTTT108 Magyarországi komplex terepgyakorlat I.
TFTTTT144 Földrajztanítás szakmódszertana
TFTTTT121 Magyarország és a Kárpát-medence társadalom- és gazdaságföldrajza
TFTTTT122 Magyarország és a Kárpát-medence társadalom- és gazdaságföldrajza tanításának gyakorlata
TFTTTT123 Magyarországi komplex terepgyakorlat II.
TFTTTT136 A tanítási gyakorlat előkészítése II.: önfejlesztés, tehetséggondozás, felzárkóztatás és iskolai programok
TFTTTT126 Európa földrajza tanításának gyakorlata
TFTTTT127 Európa társadalom- és gazdaságföldrajza
TFTTTT128 Európa természetföldrajza
TFTTTT129 Kárpát-medence komplex terepgyakorlat
TFTTTT132 Európán kívüli kontinensek földrajza tanításának gyakorlata
TFTTTT133 Európán kívüli kontinensek társadalom- és gazdaságföldrajza
TFTTTT134 Európán kívüli kontinensek természetföldrajza I. (Afrika, Ausztrália és Óceánia, a sarkvidékek)
TFTTTT135 Európán kívüli kontinensek természetföldrajza II. (Amerika, Ázsia)
TFTTTT145 Tartalmi szabályozók a földrajzban
TFTTTT137 Globális társadalmi-gazdasági problémák és kihívások földrajza tanításának gyakorlata
TFTTTT138 Globális természeti-környezeti problémák és kihívások földrajza tanításának gyakorlata
TFTTTT139 Magyarország társadalmi és gazdasági fejlődése
TFTTTT140 Magyarországi komplex terepgyakorlat III.
TFTTTT114 A hazai földrajzi gondolkodás fejlődése
TFTTT200 Geopolitika
TFTTTT141 Hungarikumok és helyi termékek földrajza
TFTTTT124 Nemzeti parkok és világörökségi helyszínek a világon

II. Szakdolgozat/Diplomamunka

A tanári felkészítés közös tárgyainak ajánlott tantervében rögzítve.

III. Szakmai gyakorlat

A tanári felkészítés közös tárgyainak ajánlott tantervében rögzítve.

IV. Szabadon választható tantárgyak

Külön lista szerint.

V. Kritériumkövetelmények

A tanári felkészítés közös tárgyainak ajánlott tantervében rögzítve.

VI. Kötelezően választható tantárgyak

-

TANTÁRGYI PROGRAMOK

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT100**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Földrajzi számítási-mérési feladatok, topográfiai ismeretek
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Geographical calculation and measurement tasks, topographical knowledge
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Stárics Roland, tanársegéd
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A gyakorlati órán az elméleti ismeretek gyakorlati feldolgozása és szintetizálása történik. A hallgató jártasságot szerez a kozmikus környezetünk és a térképészet témakörökhöz kapcsolódó földrajzi számítási-mérési feladatok megoldásában, valamint bővíti ismereteit és fejleszti tájékozódási és berögzítési (memorizálási) képességeit a topográfiai névanyag vonatkozásában.

Az órákon hangsúlyos szerepet kap a tantervi szabályozók, valamint a földrajz részletes érettségi követelmények: Tájékozódás a földrajzi térben és Tájékozódás a kozmikus térképen és időben témakörök számítási-mérési és topográfiai részeinek megismerése, egyúttal az ezek feldolgozásához szükséges pedagóguskompetenciák gyakorlatorientált kialakítása, fejlesztése.

A hallgató a gyakorlati órák révén képes lesz a földrajzi számítási-mérési feladatokkal és topográfiai ismeretekkel kapcsolatos témakörök tanulása során szerzett ismereteinek megértést segítő rendszerezésére, tudásának adott csoport igényeihez illeszkedő megosztására. A hallgató a gyakorlati órákon megismeri a témakör feldolgozása szempontjából fontos információforrásokat és azok felhasználási lehetőségeit, a földrajzi számítási-mérési módszereket, térképolvasási és névanyagtanulási praktikákat, az önálló tanulást, illetve a tanulók tevékenységeit segítő stratégiákat, munkaformákat és eszközöket, valamint a különböző ellenőrzési-értékelési módszereket.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

In the practical lesson, theoretical knowledge is put into practice and synthesised. Students will acquire skills in solving geographic computation and measurement problems related to the cosmic environment and cartography, and will develop their knowledge and orientation and memorisation skills in topographic nomenclature.

The lessons will focus on the curricular rules and the detailed requirements for the Geography Baccalaureate: orientation in geographical space and orientation in cosmic maps and time, the numerical-measuring and topographical parts of the topics, and the practical development of the teaching competences needed to work on these topics.

Through practical lessons, students will be able to organise the knowledge they have acquired in the course of learning the topics of geographic measurement and topography in a way that facilitates their understanding and to share their knowledge in a way that is appropriate to the needs of the group concerned. In the practical sessions, students will learn about the sources of information relevant to the topic and how to use them, methods of geographic measurement and measurement, map reading and naming practices, strategies, forms of work and tools for independent learning and student activities, and different methods of assessment and evaluation.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.

Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri a földrajz tanításához kapcsolódó jogszabályi hátteret, tanterveket, a tananyag kiválasztásának és elrendezésének szempontjait, valamint az érettségi vizsgakövetelményeket.

Tisztában van a szóbeli, az írásbeli, a vizuális és a digitális kifejezőkészség alapvető tanulásmódszertani jellegzetességeivel, képes azokat célirányosan és differenciáltan alkalmazni a földrajztanulás eredményessége érdekében.

Ismeri a digitálistechnológia-alapú kommunikációs és együttműködési alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és használatának előnyeivel és hátrányaival.

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.

Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

-

Képességei:

Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

Képes az érdeklődés, a figyelem folyamatos fenntartására, a megértés élményének biztosítására, a tanulási nehézségek felismerésére a tanított korosztályi csoportban és a felnőttoktatás keretében is.

Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

Képes a hagyományos és az információ- és kommunikációtechnológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.

Képes az egész életen át tartó tanulás képességrendszerének megalapozására, technikáinak gyakoroltatására.

Képes a korrekt adatfelhasználás elveit szem előtt tartva kezelni és elemezni a tanulói tudás értékelésekor kapott eredményeket.

Képes meghatározni saját szakmai elhivatottságát, szerepvállalását.

A pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.

Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés,

valamint innováció sajátosságaival.

Képes kutatási módszerek használatára.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes megerősíteni a tanulók szűkebb és tágabb szülőföld iránti kötődését, képes a földtudományi-földrajzi értékek terepi bemutatására.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld- és a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

Eligazodik a média által közvetített aktuális politikai és társadalmi-gazdasági információk világában.

Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

Képes az érdeklődés, a figyelem folyamatos fenntartására, a megértés élményének biztosítására, a tanulási nehézségek felismerésére a tanított korosztályi csoportban és a felnőttoktatás keretében is.

Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

Képes a hagyományos és az információ- és kommunikációtechnológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.

Képes az egész életen át tartó tanulás képességrendszerének megalapozására, technikáinak gyakoroltatására.

Képes a korrekt adatfelhasználás elveit szem előtt tartva kezelni és elemezni a tanulói tudás értékelésekor kapott eredményeket.

Képes meghatározni saját szakmai elhivatottságát, szerepvállalását.

A pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.

Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival.

Képes kutatási módszerek használatára.

-

Attitűdje:

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Együttműködésre törekszik a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeinek pedagógusaival.

Elkötelezett a tanártársaival való aktív együttműködés iránt.

Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra. Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.

Elkötelezett abban, hogy a föld- és a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen, törekszik ezek gyakorlatorientált bemutatására.

Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazása iránt.

Törekszik élményszerű tanulási helyzetek teremtésére, a tanítási-tanulási folyamatot alapvetően aktív tanulói tevékenységekre alapozza.

Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érvelésen alapuló vitára nevelésben.

Elkötelezett az elsajátított természet- és társadalomtudományos tudás kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten való bemutatása, magyarázata, népszerűsítése, az élethosszig tartó tanulásra motiváló terjesztése iránt.

Törekszik a szakmai együttműködésre más földrajz szakos és a földrajz oktatásához kapcsolódó tantárgyakat tanító kollégákkal.

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Együttműködésre törekszik a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeinek pedagógusaival.

Elkötelezett a tanártársaival való aktív együttműködés iránt.

Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra. Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (readingcomprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Familiar with the national and international achievements, literature, and current issues of

subject methodology. Understands the role of the subject area in society, and the objectives and tasks of teaching the subject in supporting students' personality development and cognitive development.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the legal background to the teaching of geography, curricula, criteria for selecting and organising teaching materials, and the requirements for the school-leaving examination in geography.

Aware of the basic learning methodological characteristics of oral, written, visual, and digital expression skills, and capable of applying them purposefully and differentially for the effectiveness of geography learning.

Knows the communication and collaboration applications based on digital technology, and understands their functions, advantages, and disadvantages.

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (readingcomprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Familiar with the national and international achievements, literature, and current issues of subject methodology. Understands the role of the subject area in society, and the objectives and tasks of teaching the subject in supporting students' personality development and cognitive development.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

-

Capabilities:

Capable of effectively integrating his/her knowledge of the discipline, methodology, subject area, learning theory, and the curriculum.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of maintaining continuous interest and attention, ensuring the experience of understanding, and recognising learning difficulties in the taught age group and within the framework of adult education.

Capable of recognising and addressing comprehension difficulties related to the specific relationships and concepts of his/her subject.

Capable of effectively and professionally applying traditional and information and communication technology-based tools, as well as digital teaching materials.

Capable of laying the foundation for lifelong learning skills and practising its techniques.

Capable of handling and analysing the results obtained from evaluating students' knowledge while keeping in mind the principles of ethical data use.

Capable of determining his/her own professional dedication and role.

Capable of searching for and using appropriate literature for problems arising in his/her pedagogical work.

Well-informed about pedagogical and subject-specific literature, capable of analysing and interpreting research and development results in these areas, and aware of the characteristics of pedagogical research, development, and innovation.

Capable of using research methods.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of strengthening students' attachment to their immediate and broader homeland, and capable of field presentation of geographical-earth science values.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Capable of effectively integrating his/her knowledge of the discipline, methodology, subject area, learning theory, and the curriculum.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of maintaining continuous interest and attention, ensuring the experience of understanding, and recognising learning difficulties in the taught age group and within the framework of adult education.

Capable of recognising and addressing comprehension difficulties related to the specific relationships and concepts of his/her subject.

Capable of effectively and professionally applying traditional and information and communication technology-based tools, as well as digital teaching materials.

Capable of laying the foundation for lifelong learning skills and practising its techniques.

Capable of handling and analysing the results obtained from evaluating students' knowledge while keeping in mind the principles of ethical data use.

Capable of determining his/her own professional dedication and role.

Capable of searching for and using appropriate literature for problems arising in his/her pedagogical work.

Well-informed about pedagogical and subject-specific literature, capable of analysing and interpreting research and development results in these areas, and aware of the characteristics of pedagogical research, development, and innovation.

Capable of using research methods.

-

Attitude:

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Strives for cooperation with teachers of his/her subject and other subjects, as well as with educators of the knowledge areas of the National Core Curriculum.

Committed to active cooperation with fellow teachers.

Monitors the impact of his/her activities on others, strives to improve his/her activities reflectively, and continuously develops his/her professional preparedness.

Ready for continuous renewal in subject-specific, methodological, and educational sciences. Ready to participate in development and innovation activities related to his/her subject.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practice-oriented manner.

Committed to building relevant, applicable knowledge for everyday life instead of quantitative content delivery, and to applying the principles of practice-centred, problem-based geography learning instead of mere fact presentation.

Strives to create experiential learning situations, fundamentally basing the teaching-learning process on active student activities.

Committed to educating for independent opinion formation, rational, deliberative thinking, and argument-based debate.

Considers the development of tolerance towards different cultural circles and social strata important.

Strives for professional cooperation with other geography specialists and colleagues teaching subjects related to geography education.

Committed to high-quality professional work and continuous professional and methodological development.

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Strives for cooperation with teachers of his/her subject and other subjects, as well as with educators of the knowledge areas of the National Core Curriculum.

Committed to active cooperation with fellow teachers.

Monitors the impact of his/her activities on others, strives to improve his/her activities reflectively, and continuously develops his/her professional preparedness.

Ready for continuous renewal in subject-specific, methodological, and educational sciences. Ready to participate in development and innovation activities related to his/her subject.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Térképolvasás, atlaszhasználat (Map reading, using atlases)

12.2. Helymeghatározás, távolságmérés (Llocating, measuring distances)

12.3. Térképi vetületek, műholdfelvételek (Map projections, satellite imagery)

12.4. Méretarány, viszonylagos magasság, szintvonalas térkép, távolságmérés (Scale, relative altitude, contour map, distance measurement)

12.5. Számítási-mérési gyakorlatok (Calculation-measurement exercises)

12.6. A topográfiai névanyag tanulásának tanításának elmélete (Theory of teaching the learning of topographic names)

12.7. A topográfiai névanyag tanulásának tanítása gyakorlata (The practice of learning to teach topographic names)

12.8. A helyi idő és a zónaidő számítása. Európa topográfiai névanyaga. (Calculate local time and zone time. Topographical nomenclature of Europe.)

12.9. A helyi idő és a zónaidő számítása (a dátumválasztó vonal figyelembe vételével). Ázsia és Afrika topográfiai névanyaga. (Calculate local time and zone time (taking into account the date separator line). Topographic nomenclature of Asia and Africa.)

12.10. A nap delelési magasságának számítása a nevezetes időpontokban bármely földrajzi helyen. Amerika, Ausztrália és Óceánia topográfiai névanyaga (Calculation of the sunset altitude at notable times in any geographical location. Topographical nomenclature of America, Australia and Oceania)

12.11. Komplex számítási-mérési feladatok gyakorlása. Magyarország és Kárpát-mendence topográfiai névanyaga (Exercise of complex calculation-measurement tasks. Topographical nomenclature of Hungary and the Carpathian Basin)

12.12. Komplex számítási-mérési feladatok gyakorlása. (Exercise of complex calculation-measurement problems.)

12.13. Zárthelyi dolgozat (Written test)

12.14. A félév értékelése, lezárása (Evaluation and conclusion of the semester)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 1. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A gyakorlati órák látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A hallgató köteles a félév során a gyakorlati órák legalább 75%-án részt venni. A hallgató

gyakorlati órán való részvételének tényét az oktató katalógusban rögzíti.

Amennyiben a hallgató a félév során a gyakorlati órák kevesebb, mint 75%-án vesz részt, a 75%-ot meghaladó órákról való távolmaradását igazolnia kell. A hallgató köteles felvenni a kapcsolatot a tantárgy oktatójával a pótlás egyeztetése céljából. A pótlás az adott témával kapcsolatos házi dolgozat elkészítésével lehetséges az oktatóval egyeztetett módon. A pótlás témáját, formáját, az elkészített feladat leadásának módját és határidejét az oktatónak írásban kell rögzítenie.

Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgató félévi teljesítményét a (jelenléti) írásbeli zárthelyi dolgozat, a topográfiai névanyagból tett (jelenléti) dolgozatok és az otthon elkészített (beadandó) feladat teljesítését figyelembe véve mérjük az alábbiak szerint:

Egy írásbeli zárthelyi dolgozat

A zárthelyi dolgozat a földrajzi számítási-mérési feladatokkal kapcsolatban szerzett tudást kéri számon, 50%-os súllyal kerül beszámításba a félévi érdemjegybe. Amennyiben a hallgató hiányzik a (jelenléti) írásbeli zárthelyi dolgozatról, azt egy alkalommal az oktató által kijelölt időpontban pótolhatja. Amennyiben a hallgató ezzel a lehetőséggel nem él, az oktató által meghatározott időpontban szóbeli beszámoló formájában köteles számot adni az adott témában szerzett tudásáról. Speciális helyzetben (pl. írásképtelenség esetén) az írásbeli számonkérés szóbeli beszámolóval helyettesíthető.

Négy topográfiai dolgozat

A félév során négy alkalommal topográfiai névanyag elsajátítását mérő-ellenőrző – nem egész tanórás – dolgozat megírására kerül sor. Az oktató által összeállított és a hallgatók számára rendelkezésre bocsátott topográfiai névanyag vízrajzi és domborzati elemek mellett földrészek, országok, tájak, városok, nemzeti parkok, világörökség helyszínek neveit tartalmazza. A topográfiai tudást mérő dolgozatok 10-10%-os (összesen 40%-os) súllyal szerepelnek a félévi érdemjegyben. Amennyiben a hallgató hiányzik valamely (jelenléti) írásbeli topográfiai dolgozatról, azt egy alkalommal a 12. héten pótolhatja. Amennyiben a hallgató ezzel a lehetőséggel nem él, az oktató által meghatározott időpontban szóbeli beszámoló formájában köteles számot adni az adott topográfiai névanyag témájában szerzett tudásáról. Speciális helyzetben (pl. írásképtelenség esetén) az írásbeli számonkérés szóbeli beszámolóval helyettesíthető.

Egy otthon elkészített (beadandó) feladat

Az otthon elkészített (beadandó) munka a tanítás során későbbiekben felhasználható hallgató által elkészített írásbeli anyagot foglal magában. A beadás módjáról és határidejéről az oktató a félév első óráján tájékoztatja a hallgatókat. Az otthon elkészített (beadandó) feladat a félév során: egy témazáró dolgozat összeállítása a kozmikus környezetünk és a térképi ismeretek témakörök számítási-mérési feladataiból. A témazáró dolgozat összeállítása 10%-os súllyal szerepel a félévi érdemjegyben.

A hallgató minden részfeladatra %-os értékelést kap. A félévi gyakorlati jegy a részfeladatok %-os értékeinek a fentiekben leírt módon súlyozott együttes értékeléséből tevődik össze. Az így kapott %-os érték az alábbi félévi érdemjegyeknek felel meg:

0–39% elégtelen

40–54% elégséges

55–69% közepes

70–84% jó

85–100% jeles

A legalább elégséges érdemjegy feltétele valamennyi részfeladat legalább elégséges értékelésű teljesítése.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a gyakorlati órákon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel, valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok (egy írásbeli zárthelyi dolgozat, négy topográfiai dolgozat, egy otthoni (beadandó) feladat) mindegyikének legalább elégséges szintű teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés félévközi gyakorlati jeggyel történik, ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók. A félév során a 15. pontban meghatározott feladatokat szükséges teljesíteni. A feladatrészek súlyozását a 15. pont részletezi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges (40%) gyakorlati jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Farsang Andrea: Korszerű módszerek a földrajzoktatásban. , SZTE Természeti Földrajzi és Geoinformatikai Tanszék, https://eta.bibl.u-szeged.hu/1700/1/korszeru_modszerek_a_foldrajzoktatasban.pdf 2019.

2. Pásztor Dóra: Térbeli tájékozódási készség fejlesztése a 9. évfolyamon. , Geometodika, 2019. (3. évf.) 2. sz. 61–76. https://epa.oszk.hu/03200/03269/00006/pdf/EPA03269_geometodika_2019_02_61-76.pdf , 2019.

3. Unger János – Horváth Janina – Sümeghy Zoltán (szerk.): Földtudományi és földrajzi számítási feladatok., JATEPress-Szegedi Egyetemi Kiadó, Szeged 2010. ISBN: 978-963-315-012-2 ;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Harsányi Tibor – Kapusi János: Gyűjtemény a földrajz emelt szintű oktatásához 11–12., Oktatási Hivatal, Budapest 2021. ISBN: 978-963-436-261-6;

2. Láng Sándor: Matematikai-csillagászati földrajz és térképészet. , Egyetemi tankönyv, Tankönyvkiadó, Budapest 1952.

3. Neumann Viktor: Földrajz érettségi 1. Általános földrajz. Elmélet és gyakorlat egy helyen, Raabe Klett Oktatási Tanácsadó és Kiadó Kft., 2024. ISBN: 978-615-6079-24-4;

Budapest, 2025.

Stárics Roland,
tanársegéd
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT103**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Földtudományi ismeretek tanításának gyakorlata: Kozmikus környezetünk, geoinformatika és a kőzetburok
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Earth Science Teaching Practice: our cosmic environment, geoinformatics and the litosphere
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Gruber László, közszolgálati egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A tantárgy meghirdetésének elsődleges célja, hogy a magasabb (egyetemi) szintű tudás mellett a hallgatók alapos ismeretekkel rendelkezzenek arról, hogy az adott témák és tartalmak hogyan jelennek meg az általános és középiskolai tananyagban. Az alapvetően a hatályos Nemzeti alaptanterv tudásanyagára és követelményeire épülő témák és tananyagok alapos elsajátítása és azok ellenőrzése mellett fontos szerepet kap, hogy az ismereteket és összefüggéseket hogyan adják át a diákoknak. Kiemelten kezeljük – a tudásanyagon kívül – a gyakorlati részt, amelynek keretében a hallgatóknak kiselőadásokat kell tartani, valamint feladatlapokat és dolgozatokat összeállítani.

A tantárgy keretében a hallgatók megismerkednek a csillagászati földrajzzal (a világegyetem keletkezése, kutatók és tudósok, a Naprendszer égitestei — különös hangsúllyal a Föld és a Hold), az előbbiekhez kapcsolódó logikai-számításos feladatok megoldási technikáival, az űrkutatással, majd a térképészeti ismeretekkel (a térképi ábrázolás, a térkép jelrendszere, mérések a térképen, a tájolás, helymeghatározás, helyi idő és zónaidő stb.). A kőzetburok földrajza keretében a Föld szerkezetével, geoszféráinak kialakulásával foglalkozunk. Külön hangsúlyt kap a lemeztektonika, illetve annak következményei (vulkanizmus, vulkáni utóműködés, földrengések, hegységképződés). Megismerkednek a legfontosabb ásványokkal és kőzetekkel, valamint bolygónk ásványkincseinek keletkezésével is.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The primary aim of the course is to provide students with a thorough knowledge of how the topics and content are presented in the elementary and secondary school curriculum, in addition to the higher (university) level knowledge. In addition to the thorough mastery and monitoring of the topics and subjects, which are essentially based on the knowledge and requirements of the current National Core Curriculum, the interpretation of knowledge and contexts towards students is an important element. In addition to the knowledge material, emphasis is placed on the practical part, where students are required to give short presentations and prepare worksheets and essays.

The course introduces students to astronomical geography (the origins of the universe, explorers and scientists, the celestial bodies of the solar system - with a special emphasis on the Earth and the Moon), the techniques of solving logical-calculus problems related to the former, space exploration, and cartography (map representation, the map symbol system, measurements on the map, orientation, positioning, local and zone time, etc. In the geography of the Earth's crust, we will study the structure of the Earth and the formation of its geospheres. Special emphasis will be given to plate tectonics and its consequences (volcanism, volcanic after action, earthquakes, mountain building). They will also learn about the most important minerals and rocks and the origin of our planet's mineral resources.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):
Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezek szerepét és jelentőségét az oktatás tartalmi szabályozásában.

Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit. Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés folyamatát meghatározó szaktudományos, tanuláselméleti, módszertani és lélektani kritériumokat.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.

Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátosságait, ötleteit, kezdeményezéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit.

Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló hatásaival.

A szakképzett tanár tájékozott az ENSZ által megfogalmazott fenntartható fejlődési célok és alapelvek tekintetében.

Ismeri az országos és intézményi szintű pedagógiai dokumentumok fenntarthatóságra nevelésre vonatkozó elvárásait.

Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

Tudja, hogy a Nemzeti alaptanterv egyik kiemelt fejlesztési területe maga a fenntarthatóság. Ismeri az alaptanterv elvárását, mely szerint a felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelőoktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri az érettségi vizsgakövetelményeket.

Tisztában van a szóbeli, az írásbeli, a vizuális és a digitális kifejezőkészség alapvető tanulásmódszertani jellegzetességeivel, képes azokat célirányosan és differenciáltan alkalmazni a földrajztanulás eredményessége érdekében.

Ismeri és felelősséggel kezeli a földrajz szerepét a tanulók személyiségfejlődésében.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmigazdasági folyamatok földrajzikörnyezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.

Ismeri a globális folyamatoknak Magyarországra és a magyar társadalomra gyakorolt hatásait.

Rendelkezik a környezeti neveléshez, a környezettudatosság, a fenntarthatóság és az alkalmazkodás oktatásához szükséges földrajziföldtudományi tudással, módszertani ismeretekkel.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzikörnyezeti kapcsolatait.

Ismeri a digitálistechnológiaalapú kommunikációs és együttműködési alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és használatának előnyeivel és hátrányaival.

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezek szerepét és jelentőségét az oktatás tartalmi szabályozásában.

Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit. Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés folyamatát meghatározó szaktudományos, tanuláselméleti, módszertani és lélektani kritériumokat.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.

Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátosságait, ötleteit, kezdeményezéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit.

Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló hatásaival.

A szakképzett tanár tájékozott az ENSZ által megfogalmazott fenntartható fejlődési célok és alapelvek tekintetében.

Ismeri az országos és intézményi szintű pedagógiai dokumentumok fenntarthatóságra nevelésre vonatkozó elvárásait.

Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

Tudja, hogy a Nemzeti alaptanterv egyik kiemelt fejlesztési területe maga a fenntarthatóság. Ismeri az alaptanterv elvárását, mely szerint a felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

-

Képességei:

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

Képes a hagyományos és az információ- és kommunikációtechnológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

Képes tudatosan és tervszerűen kialakítani a tanulók reális önértékelését és fejleszteni a tanulók önismeretét a megfelelően kiválasztott ellenőrzési módszerek által.

Pedagógiai munkájában képes arra, hogy hitelesen jelenítse meg a fenntarthatóság értékeit. Képes megértetni az ok-okozati összefüggéseket és rávilágítani a globális kihívások és helyi cselekvések közötti kapcsolatokra és megoldási lehetőségekre.

Képes a fenntarthatósággal, a környezettudatossággal, illetve a gazdasági-pénzügyi neveléssel összefüggő tantárgyspecifikus tartalmak hangsúlyos megjelenítésére és az azokhoz kapcsolódó nevelési-oktatási módszerek alkalmazására a tanulói tudásépítés segítése során.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes megerősíteni a tanulók szűkebb és tágabb szülőföld iránti kötődését, képes a földtudományi-földrajzi értékek terepi bemutatására.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.

Képes a globális problémák földrajzi-környezeti kapcsolatrendszerének megértését célzó módszerek használatára.

Képes a földrajzi szintézisalkotás felhasználásával a természeti, társadalmi-gazdasági folyamatok és a környezeti hatások problémamegoldó szemléletű oktatására.

Képes a környezeti rendszerek működésének, ennek tükrében a globális és lokális problémáknak a megértetésére.

Képes a környezeti nevelés során az egyéni, közösségi felelősség megvilágítására és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakítására.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

Eligazodik a média által közvetített aktuális politikai és társadalmi-gazdasági információk világában.

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális

lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

Képes a hagyományos és az információ- és kommunikációtechnológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

Képes tudatosan és tervszerűen kialakítani a tanulók reális önértékelését és fejleszteni a tanulók önismeretét a megfelelően kiválasztott ellenőrzési módszerek által.

Pedagógiai munkájában képes arra, hogy hitelesen jelenítse meg a fenntarthatóság értékeit. Képes megértetni az ok-okozati összefüggéseket és rávilágítani a globális kihívások és helyi cselekvések közötti kapcsolatokra és megoldási lehetőségekre.

-

Attitűdje:

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényének a felébresztésére és fenntartására.

A szakképzett tanár alapvető fontosságúnak tartja a tanulás kompetenciáinak fejlesztését.

Nagy hangsúlyt fektet a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosítására, a hatékony tanuláshoz szükséges tudás és képességek megszerzésére, különös tekintettel az egész életen át tartó tanulásra.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

Törekszik az objektív értékelés követelményének betartására, és tiszteletben tartja az értékelés etikai normáit.

Arra törekszik, hogy kialakítsa a tanulókban az aktív cselekvés igényét és a felelős magatartást a fenntarthatóság érdekében, és ezért együttműködik közvetlen környezetével.

Fontosnak tartja az alapvető környezettudatos magatartási normák betartását és betartatását.

Bátorítja a környezettel kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kinyilvánítását.

Rávilágít a személyes felelősségvállalás fontosságára, és személyes példaadással is törekszik megerősíteni a tanulókat abban, hogy saját viselkedésükkel és cselekedeteikkel járuljanak hozzá egy fenntartható jövő kialakításához.

Elkötelezett abban, hogy a föld és a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen, törekszik ezek gyakorlatorientált bemutatására. Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazása iránt.

Törekszik a földrajz nyújtotta lehetőségek tudatos hasznosítására, különös tekintettel a tanulás tanítása, a nemzeti azonosságtudat, értékek tisztelete, megbecsülése, az Európához való kötődés, a különböző kultúrák megismertetése, az állampolgárságra és demokráciára nevelés, a fenntarthatóság, környezettudatosság, a rendszergondolkodás, a médiatudatosságra nevelés, illetve a gazdasági, pénzügyi nevelés területén.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

Törekszik élményszerű tanulási helyzetek teremtésére, a tanításitanulási folyamatot alapvetően aktív tanulói tevékenységekre alapozza.

Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érvelésen alapuló vitára nevelésben.

Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett az elsajátított természet és társadalomtudományos tudás kisebbnagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten való bemutatása, magyarázata, népszerűsítése, az élethosszig tartó tanulásra motiváló terjesztése iránt.

Érti és magáénak vallja a környezettudatos gondolkodás, a fenntarthatóság és környezeti alkalmazkodás alapelveit, törekszik ezek átadására.

Törekszik a szakmai együttműködésre más földrajz szakos és a földrajz oktatásához kapcsolódó tantárgyakat tanító kollégákkal.

Elkötelezett az igényes szaktanári munka, a folyamatos szakmai és módszertani fejlődés iránt.

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényének a felébresztésére és fenntartására.

A szakképzett tanár alapvető fontosságúnak tartja a tanulás kompetenciáinak fejlesztését.

Nagy hangsúlyt fektet a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosítására, a hatékony tanuláshoz szükséges tudás és képességek megszerzésére, különös tekintettel az egész életen át tartó tanulásra.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

Törekszik az objektív értékelés követelményének betartására, és tiszteletben tartja az értékelés etikai normáit.

Arra törekszik, hogy kialakítsa a tanulókban az aktív cselekvés igényét és a felelős magatartást a fenntarthatóság érdekében, és ezért együttműködik közvetlen környezetével.

Fontosnak tartja az alapvető környezettudatos magatartási normák betartását és betartatását.

Bátorítja a környezettel kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kinyilvánítását.

Rávilágít a személyes felelősségvállalás fontosságára, és személyes példaadással is törekszik megerősíteni a tanulókat abban, hogy saját viselkedésükkel és cselekedeteikkel járuljanak hozzá egy fenntartható jövő kialakításához.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Familiar with the national and international achievements, literature, and current issues of subject methodology. Understands the role of the subject area in society, and the objectives and tasks of teaching the subject in supporting students' personality development and cognitive development.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Familiar with the documents defining pedagogical activities, the National Core Curriculum, and the framework curricula, and understands their role and significance in regulating the content of education.

Knows the legal background, curriculum, and examination requirements for teaching the subject. Familiar with the scientific, learning theory, methodological, and psychological criteria that determine the process of selecting and organising teaching material.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Familiar with the methods for developing the specific competences to be established during the teaching and learning of the subject.

Understands that creating an appropriate learning atmosphere requires taking into account the characteristics, ideas, and initiatives of the students.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences.

Aware of the personality-shaping effects of his/her subject and the related field of knowledge.

Informed about the sustainable development goals and principles formulated by the United Nations.Knows the expectations of national and institutional-level pedagogical documents regarding education for sustainability.

Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

Aware that one of the key development areas of the National Core Curriculum is sustainability. Knows the curriculum's expectation that the growing generation must learn to use resources consciously, economically, and responsibly, considering their renewal capacity.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the

perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the requirements for the schoolleaving examination in geography.

Aware of the basic learning methodological characteristics of oral, written, visual, and digital expression skills, and capable of applying them purposefully and differentially for the effectiveness of geography learning.

Knows and responsibly handles the role of geography in students' personality development.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Possesses realistic knowledge of the geographicalenvironmental background and magnitude of socioeconomic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

Knows the effects of global processes on Hungary and Hungarian society.

Possesses the geographical and earth science knowledge and methodological skills necessary for environmental education, and teaching environmental awareness, sustainability, and adaptation.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographicalenvironmental relationships of the application of social and technological processes.

Knows the communication and collaboration applications based on digital technology, and understands their functions, advantages, and disadvantages.

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Familiar with the national and international achievements, literature, and current issues of subject methodology. Understands the role of the subject area in society, and the objectives and tasks of teaching the subject in supporting students' personality development and cognitive development.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Familiar with the documents defining pedagogical activities, the National Core Curriculum, and the framework curricula, and understands their role and significance in regulating the content of education.

Knows the legal background, curriculum, and examination requirements for teaching the subject. Familiar with the scientific, learning theory, methodological, and psychological

criteria that determine the process of selecting and organising teaching material.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Familiar with the methods for developing the specific competences to be established during the teaching and learning of the subject.

Understands that creating an appropriate learning atmosphere requires taking into account the characteristics, ideas, and initiatives of the students.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences.

Aware of the personality-shaping effects of his/her subject and the related field of knowledge.

Informed about the sustainable development goals and principles formulated by the United Nations.Knows the expectations of national and institutional-level pedagogical documents regarding education for sustainability.

Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

Aware that one of the key development areas of the National Core Curriculum is sustainability. Knows the curriculum's expectation that the growing generation must learn to use resources consciously, economically, and responsibly, considering their renewal capacity.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

-

Capabilities:

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of effectively integrating his/her knowledge of the discipline, methodology, subject area, learning theory, and the curriculum.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of effectively and professionally applying traditional and information and communication technology-based tools, as well as digital teaching materials.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of consciously and systematically developing students' realistic self-assessment and self-awareness through appropriately selected assessment methods.

Capable of authentically representing the values of sustainability in his/her pedagogical work. Capable of explaining cause-and-effect relationships and highlighting the connections and solutions between global challenges and local actions.

Capable of prominently presenting subjectspecific content related to sustainability, environmental awareness, and economicfinancial education, and applying the related educational methods to assist students in building knowledge.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of strengthening students' attachment to their immediate and broader homeland, and capable of field presentation of geographicalearth science values.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of using methods aimed at understanding the geographicalenvironmental relationships of global problems.

Capable of teaching natural, socioeconomic processes and environmental impacts with a problemsolving approach using geographical synthesis.

Capable of helping students understand the functioning of environmental systems and, in this context, global and local problems.

Capable of highlighting individual and community responsibility and fostering conscious citizenship during environmental education.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

Wellinformed about subjectspecific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Navigates the world of current political and socioeconomic information conveyed by the media.

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of effectively integrating his/her knowledge of the discipline, methodology, subject area, learning theory, and the curriculum.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of effectively and professionally applying traditional and information and communication technology-based tools, as well as digital teaching materials.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of consciously and systematically developing students' realistic self-assessment and self-awareness through appropriately selected assessment methods.

Capable of authentically representing the values of sustainability in his/her pedagogical work. Capable of explaining cause-and-effect relationships and highlighting the connections and solutions between global challenges and local actions.

-

Attitude:

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Open to learning and gaining experience, and strives to awaken and maintain students' desire for knowledge, creativity, and self-improvement.

Considers the development of learning competences to be of fundamental importance.

Places great emphasis on raising awareness of the processes of learning and teaching, acquiring the knowledge and skills necessary for effective learning, with particular attention to lifelong learning.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Strives to adhere to the requirement of objective evaluation and respects the ethical norms of evaluation.

Strives to instil in students the need for active engagement and responsible behaviour for sustainability, and therefore cooperates with his/her immediate environment.

Encourages the expression of positive attitudes towards the environment.

Highlights the importance of personal responsibility and strives to reinforce students' understanding that their behaviour and actions contribute to creating a sustainable future through personal example.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practiceoriented manner.

Committed to building relevant, applicable knowledge for everyday life instead of quantitative content delivery, and to applying the principles of practicecentred, problembased geography learning instead of mere fact presentation.

Strives to consciously utilise the opportunities offered by geography, with particular attention to teaching learning methods, national identity, respect and appreciation of values, attachment to Europe, introducing different cultures, education for citizenship and democracy, sustainability, environmental awareness, systems thinking, media literacy, and economic and financial education.

Recognises the identityforming role and significance of geography education.

Strives to create experiential learning situations, fundamentally basing the teachinglearning process on active student activities.

Committed to educating for independent opinion formation, rational, deliberative thinking, and argumentbased debate.

Considers the development of tolerance towards different cultural circles and social strata important.

Committed to presenting, explaining, popularising, and promoting natural and social science knowledge at an educational level in small and large communities, motivating lifelong learning.

Strives for professional cooperation with other geography specialists and colleagues teaching subjects related to geography education.

Committed to highquality professional work and continuous professional and methodological development.

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Open to learning and gaining experience, and strives to awaken and maintain students' desire for knowledge, creativity, and self-improvement.

Considers the development of learning competences to be of fundamental importance.

Places great emphasis on raising awareness of the processes of learning and teaching, acquiring the knowledge and skills necessary for effective learning, with particular attention to lifelong learning.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Strives to adhere to the requirement of objective evaluation and respects the ethical norms of evaluation.

Strives to instil in students the need for active engagement and responsible behaviour for sustainability, and therefore cooperates with his/her immediate environment.

Encourages the expression of positive attitudes towards the environment.

Highlights the importance of personal responsibility and strives to reinforce students' understanding that their behaviour and actions contribute to creating a sustainable future through personal example.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A világegyetem keletkezése. A csillagászati ismeretek fejlődése. (The origin of the universe. The development of astronomical knowledge.)

12.2. A Naprendszer és a Nap. A Naprendszer égitestei. (The solar system and the Sun. The celestial bodies of the Solar System.)

12.3. A Föld és a Hold. (Earth and the Moon.)

12.4. A földrajzi fokhálózat. Gyakorlati, számításos feladatok. (The geographical grid. Practical, calculative exercises.)

12.5. Térképészeti ismeretek. (Cartographic skills)

12.6. Térképészeti gyakorlati feladatok. Műholdak és távérzékelés. Űrkutatás. (Practical mapping exercises. Satellites and remote sensing. Space exploration.)

12.7. Ismétlő-rendszerező óra. (Repetition-system lesson.)

12.8. Zárthelyi dolgozat. A Föld kialakulása és szerkezete. (Written test. Formation and structure of the Earth.)

12.9. Lemeztektonika és vulkanizmus. (Plate tectonics and volcanism.)

12.10. Vulkáni utóműködés. Földrengések és hegységképződés. (Volcanic after action. Earthquakes and mountain building.)

12.11. Ásványok és kőzetek. A Föld ásványkincseinek keletkezése. (Minerals and rocks. Origin of the Earth's mineral resources.)

12.12. Ismétlő-rendszerező óra. (Repetition-system lesson.)

12.13. Zárthelyi dolgozat. (Written test.)

12.14. A félév értékelése és lezárása. (Evaluation and conclusion of the semester.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 1. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A gyakorlati órák látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A hallgató köteles a félév során a gyakorlati órák legalább 75%-án részt venni. A hallgató gyakorlati órán való részvételének tényét az oktató katalógusban rögzíti. E dokumentumot az oktatónak a félév végéig meg kell őriznie.

Amennyiben a hallgató a félév során a gyakorlati órák kevesebb, mint 75%-án vesz részt, a 75%-ot meghaladó órákról való távolmaradását igazolnia kell. Ez esetben a hiányzási értéket elérő gyakorlati órát követően a hallgató 10 munkanapon belül köteles felvenni a kapcsolatot a tantárgy oktatójával a pótlás lehetséges formájának egyeztetése céljából. A pótlás az adott témával kapcsolatos házi dolgozat elkészítésével lehetséges az oktatóval egyeztetett módon. A pótlás témáját, formáját, az elkészített feladat leadásának módját és határidejét a feleknek írásban kell rögzíteniük.

Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgató félévi teljesítményét tanórán írt (jelenléti) zárthelyi dolgozatok, valamint otthon elkészített (beadandó) feladatok teljesítését figyelembe véve mérjük az alábbiak szerint:

Két zárthelyi dolgozat

A két (különböző témákban írt) zárthelyi dolgozat egyforma – 40-40%-os – súllyal szerepel a félévi érdemjegyben. Amennyiben a hallgató hiányzik valamely (jelenléti) írásbeli zárthelyi dolgozatról, azt egy alkalommal, az oktató által kijelölt időpontban pótolhatja. Amennyiben a hallgató ezzel a lehetőséggel nem él, az oktató által meghatározott időpontban szóbeli beszámoló formájában köteles számot adni az adott témában szerzett tudásáról. Speciális helyzetben (pl. írásképtelenség esetén) a zárthelyi dolgozat szóbeli beszámolóval helyettesíthető.

Két otthon elkészített (beadandó) feladat

Az otthon elkészített (beadandó) munkák a tanítás során későbbiekben felhasználható, hallgató által elkészített írásbeli anyagokat foglalnak magukba. A beadás módjáról és határidejéről az oktató a félév elején tájékoztatja a hallgatókat. Az otthon elkészített (beadandó) feladatok a félév során: egy a hallgató által összeállított röpdolgozat a csillagászat vagy térképészet témakörből, és egy a hallgató által összeállított röpdolgozat a kőzetburok témakörből. A két röpdolgozat 10-10%-os súllyal szerepel a félévi érdemjegyben. A beadandó feladatok határidejét a mindenkori oktató szabja meg a félév kezdetekor.

A félévi gyakorlati jegy a részfeladatok %-os értékeinek a fentiekben leírt módon súlyozott együttes értékeléséből tevődik össze. Az így kapott %-os értékek az alábbi félévi érdemjegyeknek felel meg:

0–39% elégtelen

40–54% elégséges

55–69% közepes

70–84% jó

85–100% jeles

A legalább elégséges érdemjegy feltétele valamennyi részfeladat legalább elégséges (40%) értékelésű teljesítése.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a gyakorlati órákon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel, valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok (két zárthelyi dolgozat, két otthoni feladat) mindegyikének legalább elégséges szintű teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés gyakorlati jeggyel történik, amelynek keretében ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók. A félév során a 15. pontban meghatározott feladatokat szükséges teljesíteni, ahol a feladatrészek súlyozását is részleteztük.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges (40%) gyakorlati jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Arday István – Czirfusz Márton – Horváth Tamás: Földrajz 9-10. I. kötet Földrajz tankönyv, Oktatási Hivatal, 2020. ISBN: 978-615-6178-29-9;

2. Harsányi Tibor – Kapusi János: Gyűjtemény a földrajz emelt szintű oktatásához 11–12., Oktatási Hivatal, Budapest 2021. ISBN: 978-963-436-261-6;

3. Neumann Viktor: Földrajz érettségi 1. Általános földrajz. Elmélet és gyakorlat egy helyen, Raabe Klett Oktatási Tanácsadó és Kiadó Kft., 2024. ISBN: 978-615-6079-24-4;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Alexa Péter — Alexa Mercédesz: Tanulókártyák földrajzból — A nagyvilág, Maxim Könyvkiadó, Szeged 2019. ISBN: 978 963 261 993 4;

2. Gruber László: Feladatgyűjtemény, Heiling Média Kiadó Kft., Budapest 2016. ISBN: 978-963-85880-7-4;

Budapest, 2025.

Gruber László,
közszolgálati egyetemi docens
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT101**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Földtudományi ismeretek: A kőzetburok földrajza
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Earth Science Knowledge: Geography of the Earth's lithosphere
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 3 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Nemerkényi Zsombor János, PhD, közszolgálati egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (56 EA + 0 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 4
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

Az előadáson a kőzetburok földrajzához kapcsolódó elméleti ismeretek átadása történik. Az előadás alapvetően a hatályos NAT, valamint a kiadott tantervi szabályozókra, valamint a földrajz részletes érettségi vizsgakövetelmények Európa társadalom- és gazdaságföldrajzához kapcsolódó témakört érintő ismeretanyagára épít, de azokon túlmutató, a témakör átfogó ismeretét lehetővé tevő tartalmakat is feldolgoz.

A tárgy célja, hogy a leendő tanár meg tudja tanítani a földtudomány elméleti alapjait, a Föld keletkezését, felépítését és a helyét a Naprendszerben, valamint ezek anyagi hátterét. Ez alapján, illetve a Föld története alapján ki tudja fejteni, meg tudja magyarázni az élet megjelenését, az állatok és növények evolúcióját, valamint kapcsolatait az alaptudományágakkal. Fontos, hogy a leendő tanár felismerje környezetének földtudományi hátterét, meg tudja mutatni a tanulóknak és ismerteti a nagyképben elfoglalt helyet, összefüggést, fejlődést.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The lecture will provide theoretical knowledge related to the geogrpahy of the Earth's lithosphere. The lecture will build on the curriculum regulations and the detailed examination requirements for the Geography Baccalaureate in Europe on the topic of socio-economic geography of Europe, but will also go beyond these to cover content that will

enable a comprehensive knowledge of the topic.

The aim of the subject is, as for the future teachers, to be able to teach the theoretical background of the Earth Science, the origin, internal structure and place of the Earth in the Solar System, as well as their chemical background. Based on this, and on the history of the Earth, he/she can explain the emergence of life, the evolution of animals and plants, and their relationships with the natural sciences. It is important for the future teachers to recognize the geological background of his/her own environment, to be able to show it to the students and to explain its relation, connection and development in the big, regional picture.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri az érettségi vizsgakövetelményeket.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmi-gazdasági folyamatok földrajzi-környezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.

Ismeri a globális folyamatoknak Magyarországra és a magyar társadalomra gyakorolt hatásait.

Rendelkezik a környezeti neveléshez, a környezettudatosság, a fenntarthatóság és az alkalmazkodás oktatásához szükséges földrajzi-földtudományi tudással, módszertani ismeretekkel.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

-

Képességei:

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

A pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.

Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival.

Képes kutatási módszerek használatára.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld- és a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

Képes megerősíteni a tanulók szűkebb és tágabb szülőföld iránti kötődését, képes a földtudományi-földrajzi értékek terepi bemutatására.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.

Képes a környezeti rendszerek működésének, ennek tükrében a globális és lokális problémáknak a megértetésére.

Képes a környezeti nevelés során az egyéni, közösségi felelősség megvilágítására és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakítására.

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

A pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.

Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival.

Képes kutatási módszerek használatára.

-

Attitűdje:

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Együttműködésre törekszik a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeinek pedagógusaival.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.

Érti és magáénak vallja a környezettudatos gondolkodás, a fenntarthatóság és környezeti alkalmazkodás alapelveit, törekszik ezek átadására.

Fontosnak tartja a tananyag komplex (természet- és társadalomtudományos) megközelítését.

Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Együttműködésre törekszik a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeinek pedagógusaival.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.

A jövő földtudománnyal – így földrajzzal – foglalkozó szakembere, főleg ha tanári pályára lép, mély felelősséget és tiszteletet érez a természet iránt.

Csoportosan és önállóan is folyamatosan bővíti szakismereteit, hogy a szakirányításon túl önálló ítéletet alkosson és ez alapján végezze munkáját önállóan.

Kritikusan képviseli a tudományos álláspontot, figyeli annak helyes átadását, sőt annal elméleti igazságát, hogy a körkörös hivatkozásokat, a konszenzusos féligazságokat kizárják.

Tudatosan képviseli, alkalmazza azon módszereket, amelyekkel a földtudomány területén dolgozik, és elfogadja – igyekszik megismerni – más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait, eredményeit és azok érvényességét, pontosságát, korlátait.

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the school-leaving examination in geography.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Possesses realistic knowledge of the geographical-environmental background and magnitude of socio-economic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

Knows the effects of global processes on Hungary and Hungarian society.

Possesses the geographical and earth science knowledge and methodological skills necessary for environmental education, and teaching environmental awareness, sustainability, and adaptation.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements

formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

-

Capabilities:

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties.

Capable of searching for and using appropriate literature for problems arising in his/her pedagogical work.

Well-informed about pedagogical and subject-specific literature, capable of analysing and interpreting research and development results in these areas, and aware of the characteristics of pedagogical research, development, and innovation.

Capable of using research methods.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

Capable of strengthening students' attachment to their immediate and broader homeland, and capable of field presentation of geographical-earth science values.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of helping students understand the functioning of environmental systems and, in this context, global and local problems.

Capable of highlighting individual and community responsibility and fostering conscious citizenship during environmental education.

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties.

Capable of searching for and using appropriate literature for problems arising in his/her pedagogical work.

Well-informed about pedagogical and subject-specific literature, capable of analysing and interpreting research and development results in these areas, and aware of the characteristics of pedagogical research, development, and innovation.

Capable of using research methods.

-

Attitude:

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Strives for cooperation with teachers of his/her subject and other subjects, as well as with educators of the knowledge areas of the National Core Curriculum.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Responsibly undertakes the views that underpin his/her profession and the relevant scientific fields.

Understands and embraces the principles of environmentally conscious thinking, sustainability, and environmental adaptation, and strives to convey these principles.

Considers the complex (natural and social science) approach to the curriculum important.

Considers the development of tolerance towards different cultural circles and social strata important.

Recognises the identity-forming role and significance of geography education.

The future specialist in earth sciences – including geography – feels a deep responsibility and respect for nature, especially if he/she intent to become a teacher.

He/she continuously expands his/her professional knowledge, both in groups and independently, in order to form independent judgments beyond professional guidance and to carry out his/her work independently based on this.

He/she critically represents the scientific position, monitors its correct transmission, and even its theoretical truth, so that circular references and consensus half-truths are excluded.

He/she consciously represents and applies the methods with which he/she works in the field of earth sciences, and accepts – tries to get to know – the different methodological characteristics, results and their validity, accuracy and limitations of other scientific disciplines.

The future specialist in earth sciences – including geography – feels a deep responsibility and respect for nature, especially if he/she intent to become a teacher.

He/she continuously expands his/her professional knowledge, both in groups and independently, in order to form independent judgments beyond professional guidance and to carry out his/her work independently based on this.

He/she critically represents the scientific position, monitors its correct transmission, and even its theoretical truth, so that circular references and consensus half-truths are excluded.

He/she consciously represents and applies the methods with which he/she works in the field of earth sciences, and accepts – tries to get to know – the different methodological characteristics, results and their validity, accuracy and limitations of other scientific disciplines.

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A Földtudomány alapjai, bevezetés. (Basics of Earth Science, introduction.)

12.2. A Föld keletkezése, helye a Naprendszerben. (The origin of the Earth and its position in the Solar System.)

12.3. A Föld belső szerkezete, övszerű felépítése, mozgásai és azok jelentősége. (The inner structure of the Earth, its concentric build up, Earth movements and its importance.)

12.4. A Föld kora, relatív és radiometrikus kormeghatározás. (The age of the Earth, its relative and radiometric dating.)

12.5. A rétegtan alapjai (lito-, bio-, krono-, magneto-, kemo- stb. sztratigráfia) és a földtani

korreláció jelentősége. (The basic knowledge of the stratigraphy – litho-, bio-, chrono-, magneto-, chemical-, etc. stratigraphy –, the importance of the geological correlations.)

12.6. A fosszilizáció, vezérkövület, sztratotípus és ezek jelentősége. (The fossilisation process and its importance of the key fossils and stratotipe.)

12.7. Lemeztektonika alapjai, kőzetlemezek tektonikai elrendeződése (The basic ideas of the Plate Tectonics, tectonic movement of the plates)

12.8. Az ásványok kialakulásának főbb kritériumai, főbb ásványcsoportok. (The main criteria's for mineral generation, main mineralogical groups.)

12.9. Szilikátok csoportjai és jelentőségük a Földön és a Naprendszerben. (Silicates and their importance on the Earth and in the Solar System.)

12.10. Az ásványtársulások szabályai és a főbb kőzettípusok. (The main rules of the mineral paragenesis and the main types of the rocks.)

12.11. Magmatikus kőzetek. (Magmatic rocks.)

12.12. Metamorf kőzetek. (Metamorphic rocks.)

12.13. Üledékes kőzetek. (Sedimentary rocks.)

12.14. A félév értékelése, lezárása. (Evaluation and conclusion of the semester.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 1. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadások látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A hallgató köteles a félév során az előadások legalább 75%-án részt venni. A hallgató előadásokon való részvételét az oktató katalógusban rögzíti.

A 75%-ot meghaladó, indokolt (pl. orvosi okok miatti) távolmaradás esetén a pótlás az elmulasztott foglalkozásokon érintett tananyagról szóló írásbeli vagy szóbeli beszámoló alapján lehetséges, amelynek elkészítését vagy bemutatását, illetve témáját a hallgató az oktatóval egyezteti. Az egyéni tanrenden lévő hallgatók foglalkozásokon való részvétele az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában foglalt feltételek szerint történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nincs.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés félév végi kollokviumi jeggyel (szóbeli vizsga) történik az előadásokon elhangzott témakörök alapján. A vizsgán ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges kollokviumi jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Báldi Tamás: A történeti földtan alapjai, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 2003. ISBN: 9789631945140;

2. Bujtor László: A Föld dinamikus eszméje, Digibook Kiadó, Budapest 2023. ISBN: 9789635598168;

3. Hartai Éva: A változó föld, Well-Press kiadó kft., Budapest 2009. ISBN: 9789639490529;

4. Karátson Dávid (főszerk.): Magyarország földje. (Pannon Enciklopédia) (vonatkozó részek), Kertek 2000 Könyvkiadó, Budapest 2000. ISBN: 9638579234;

5. Kocsis Károly – Gercsák Gábor – Horváth Gergely – Keresztesi Zoltán – Klinghammer István – Nemerkényi Zsombor: Magyarország Nemzeti Atlasza - Természeti környezet. 2. (átdolgozott kiadás), HUN-REN CSFK Földrajztudományi Intézet, Budapest 2024. ISBN: 978-963-9545-65-6;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Andrew H. Knoll: A Föld rövid története, Open Books Kiadó, Budapest 2021. ISBN: 9789635720811;

2. Felix R. Paturi: A Föld krónikája, Officina Nova, Budapest 1991. ISBN: 963-8185-36-8;

Budapest, 2025.

Dr. Nemerkényi Zsombor János, PhD
közszolgálati egyetemi docens
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT102**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Földtudományi ismeretek: Kozmikus környezetünk, térképészet, geoinformatika, távérzékelés
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Earth Science knowledge: cosmic environment, cartography, geoinformatics and remote sensing
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 3 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Nemerkényi Zsombor János, PhD, közszolgálati egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

Az előadáson a kozmikus környezetünk, térképészet, geoinformatika és távérzékeléshez kapcsolódó elméleti ismeretek átadása történik. Az előadás alapvetően a tantervi szabályozókra, valamint a földrajz részletes érettségi vizsgakövetelmények kozmikus környezetünk, térképészet, geoinformatika, távérzékelés témakört érintő ismeretanyagára épít, de azokon túlmutató a témakör átfogó ismeretét lehetővé tevő tartalmakat is feldolgoz.

A kurzus célja, hogy a hallgató megismerje a kozmikus környezetünket, a csillagászati földrajz alapfogalmait, a helymeghatározás és a tájékozódás elméletét, betekintést nyer a térképtudomány kialakulásába, módszertani fejlődésébe és az elméleti kartográfiába, emellett ismeretet szerez a térinformatikai és távérzékelési módszerek elvi alapjairól és alkalmazási lehetőségeiről is.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The lecture will provide theoretical knowledge related to the cosmic environment, cartography, geoinformatics and remote sensing. The lecture is based on the current curricular regulations as well as on the detailed examination requirements for the Geography Baccalaureate, but also covers content beyond these to provide a comprehensive knowledge of the subject.

The aim of the course is to familiarise students with the cosmic environment, the basic concepts of astronomical geography, the theory of positioning and orientation, the development and methodological evolution of cartography and theoretical cartography, and the principles and applications of geospatial and remote sensing methods.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátosságait, ötleteit, kezdeményezéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri az érettségi vizsgakövetelményeket.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

Tisztában van a szóbeli, az írásbeli, a vizuális és a digitális kifejezőkészség alapvető tanulásmódszertani jellegzetességeivel, képes azokat célirányosan és differenciáltan alkalmazni a földrajztanulás eredményessége érdekében.

Ismeri a digitálistechnológia-alapú kommunikációs és együttműködési alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és használatának előnyeivel és hátrányaival.

Rendelkezik a környezeti neveléshez, a környezettudatosság, a fenntarthatóság és az alkalmazkodás oktatásához szükséges földrajzi-földtudományi tudással, módszertani ismeretekkel.

-

Képességei:

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

Ismeri a földrajz sajátos helyét a tantárgyak rendszerében és a tananyag struktúráját.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld- és a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

Képes megerősíteni a tanulók szűkebb és tágabb szülőföld iránti kötődését, képes a földtudományi-földrajzi értékek terepi bemutatására.

Képes a globális problémák földrajzi-környezeti kapcsolatrendszerének megértését célzó módszerek használatára.

Eligazodik a média által közvetített aktuális politikai és társadalmi-gazdasági információk világában.

Képes megerősíteni a tanulók szűkebb és tágabb szülőföld iránti kötődését, képes a földtudományi-földrajzi értékek terepi bemutatására.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.

Képes a környezeti rendszerek működésének, ennek tükrében a globális és lokális problémáknak a megértetésére.

Képes a környezeti nevelés során az egyéni, közösségi felelősség megvilágítására és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakítására.

A hallgató képes a kozmikus környezetünk, térképészet, geoinformatika, távérzékelés témakörben szerzett ismereteit önállóan rendszerezni. A hallgató képes az önellenőrzésre. A hallgató felelősen értelmezi a levegőburokban napjainkban zajló és a jövőre is kiható folyamatokat.

-

Attitűdje:

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

A szakképzett tanár szakterületének megfelelő szintetizált tudása birtokában törekszik beépíteni a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés értékeit, célkitűzéseit és alapelveit mindennapi pedagógiai tevékenységébe.

Elkötelezett abban, hogy a föld- és a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen, törekszik ezek gyakorlatorientált bemutatására.

Érti és magáénak vallja a környezettudatos gondolkodás, a fenntarthatóság és környezeti alkalmazkodás alapelveit, törekszik ezek átadására.

Fontosnak tartja a tananyag komplex (természet- és társadalomtudományos) megközelítését.

Törekszik élményszerű tanulási helyzetek teremtésére, a tanítási-tanulási folyamatot alapvetően aktív tanulói tevékenységekre alapozza.

Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érvelésen alapuló vitára nevelésben.

Törekszik a szakmai együttműködésre más földrajz szakos és a földrajz oktatásához

kapcsolódó tantárgyakat tanító kollégákkal.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Understands that creating an appropriate learning atmosphere requires taking into account the characteristics, ideas, and initiatives of the students.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the school-leaving examination in geography.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Aware of the basic learning methodological characteristics of oral, written, visual, and digital expression skills, and capable of applying them purposefully and differentially for the effectiveness of geography learning.

Knows the communication and collaboration applications based on digital technology, and understands their functions, advantages, and disadvantages.

Possesses the geographical and earth science knowledge and methodological skills necessary for environmental education, and teaching environmental awareness,

sustainability, and adaptation.

-

Capabilities:

Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Professional tasks, scientific, subject and curricular knowledge.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

Capable of strengthening students' attachment to their immediate and broader homeland, and capable of field presentation of geographical-earth science values.

Capable of using methods aimed at understanding the geographical-environmental relationships of global problems.

Navigates the world of current political and socio-economic information conveyed by the media.

Capable of strengthening students' attachment to their immediate and broader homeland, and capable of field presentation of geographical-earth science values.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of helping students understand the functioning of environmental systems and, in this context, global and local problems.

Capable of highlighting individual and community responsibility and fostering conscious citizenship during environmental education.

The student is able to organise independently his/her knowledge of the the cosmic environment, cartography, geoinformatics and remote sensing. The student is able to self-monitor. The student is able to interpret responsibly the processes in the air envelope today and in the future.

The student is able to organise independently his/her knowledge of the the cosmic environment, cartography, geoinformatics and remote sensing. The student is able to self-monitor. The student is able to interpret responsibly the processes in the air envelope today and in the future.

Attitude:

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Possesses synthesised knowledge appropriate to his/her field and strives to incorporate the values, goals, and principles of environmental education and education for sustainability into everyday pedagogical activities.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is

useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practice-oriented manner.

Understands and embraces the principles of environmentally conscious thinking, sustainability, and environmental adaptation, and strives to convey these principles.

Considers the complex (natural and social science) approach to the curriculum important.

Strives to create experiential learning situations, fundamentally basing the teaching-learning process on active student activities.

Committed to educating for independent opinion formation, rational, deliberative thinking, and argument-based debate.

Strives for professional cooperation with other geography specialists and colleagues teaching subjects related to geography education.

Recognises the identity-forming role and significance of geography education.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A kozmográfia jelentése, tudománytörténeti áttekintés, a világegyetem szerkezete. (The meanings of cosmography, overview of the history of science, the structure of the universe.)

12.2. Csillagászati ismeretek - tájékozódás az égbolton, koordináta-rendszerek. (Astronomical knowledge - positioning in the Universe, coordinate systems.)

12.3. A Föld mint égitest – alakja, mozgása; helymeghatározás és navigáció földrajzi, illetve csillagászati módszerekkel. (The Earth as our Planet - shape, motion; positioning and navigation with astronomical and geodetic methods.)

12.4. Térképészeti alapismeretek, térképek osztályozása, térképtörténet. (History of cartography, the fundamentals of cartography; classification of maps.)

12.5. Geodéziai alapok, felméréstan, vetületek, topográfiai ismeretek. (Basic principles of geodesy, land surveying, projections, topography)

12.6. Általános kartográfia, tematikus kartográfia, atlaszkartográfia. (General cartography, thematic cartography, atlas cartography.)

12.7. Térképszerkesztés és tervezés, térképolvasás és térképhasználat. (Map editing and planning, map use and map reading.)

12.8. Földrajzi nevek használata, helyesírása. (Use and spelling of geographical names.)

12.9. Geoinformatikai alapok, informatikai háttér, digitális képalkotás, adatmodellek, adatbázisok, adatelemzések. (Geoinformatics basics, IT background, digital imaging, data models, databases, data analyses.)

12.10. Térképszerkesztő és térinformatikai alkalmazások, analóg és interaktív térképszolgáltatások tulajdonságai, felhasználási területei. (GIS and mapeditor applications, features and areas uses of analogue and interactive map services.)

12.11. Rádiónavigációs rendszerek működési elve, alkalmazása, felhasználási területe (GPS). (Operating principle, application, and use-cases the radio navigation systems (GPS).)

12.12. Bevezetés a távérzékelésbe – földi, légi, és űrtávérzékelés alapjai. (Review of remote sensing - detecion from ground, air, space.)

12.13. Adatvizualizáció, elemzések, távérzékelés alkalmazási lehetőségei, térbeli szolgáltatások. (Data visualization, analyses, and applications of remote sensing, geospatial services.)

12.14. A félév értékelése és lezárása. (Evaluation and conclusion of the semester.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 1. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadások látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A hallgató köteles a félév során az előadások legalább 75%-án részt venni. A hallgató előadásokon való részvételét az oktató katalógusban rögzíti.

A 75%-ot meghaladó, indokolt (pl. orvosi okok miatti) távolmaradás esetén a pótlás az elmulasztott foglalkozásokon érintett tananyagról szóló írásbeli vagy szóbeli beszámoló alapján lehetséges, amelynek elkészítését vagy bemutatását, illetve témáját a hallgató az oktatóval egyezteti. Az egyéni tanrenden lévő hallgatók foglalkozásokon való részvétele az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában foglalt feltételek szerint történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nincs.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés félév végi kollokviumi jeggyel (szóbeli vizsga) történik az előadásokon elhangzott témakörök alapján. A vizsgán ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges kollokviumi jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Bartos-Elekes Zsombor: Bevezetés a térképészetbe, Presa Universitară Clujeană, Kolozsvár 2007.

2. Faragó Imre: Földrajzi nevek, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Informatikai Kar, Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék, Budapest 2014.

3. Faragó Imre, Gercsák Gábor, Horváth Ildikó, Klinghammer István, Kovács Béla, Pápay Gyula, Szekerka József: Térképészet és geoinformatika I., ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, Budapest 2010. ISBN: 978-963-312-027-9;

4. Gábris Gyula, Marik Miklós, Szabó József: Csillagászati földrajz, Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, Budapest 2010. ISBN: 9789631954784;

5. Klinghammer István, Papp-Váry Árpád: Földünk tükre a térkép, Gondolat Könyvkiadó, Budapest 1983. ISBN: 963-281-161-5;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Detrekői Á., Szabó Gy.: Térinformatika, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 2005.. ISBN: 978-963-4930-16-7;

2. Fábián Pál, Földi Ervin, Hőnyi Ede: A földrajzi nevek helyesírása, Akadémiai Kiadó, Budapest 2010. ISBN: 9789630575355;

3. Teleki Pál: A földrajzi gondolat története, Kossuth Kiadó, Budapest 1996. ISBN: 963093888;

4. Vassányi Miklós, Kutrovátz Gábor: A világ bizonyos szimmetriája - A kora újkori csillagászat története válogatott források tükrében, Typotex Kiadó, Budapest 2021. ISBN: 9789634931379;

5. Zentai László: Számítógépes térképészet, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest 2000. ISBN: 963463317;

Budapest, 2025.

Dr. Nemerkényi Zsombor János, PhD
közszolgálati egyetemi docens
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT104**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Híres magyar utazók és felfedezők
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Famous Hungarian travelers and explorers
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kubassek János Péter, PhD, közszolgálati egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A gyakorlaton a Kárpát-medencében született híres magyar felfedezőink és utazóink életének és eredményeinek megismerése történik. Az órákon szerepet kapnak a tantervi szabályozók, valamint a földrajz részletes érettségi vizsgakövetelmények földrajzi utazók és felfedezők témakörét érintő részek megismerése. Emellett megjelenik a téma feldolgozásához szükséges pedagógus kompetenciák kialakítása, fejlesztése, illetve a tágabb témakör önálló feldolgozásához szükséges tartalmak megismerése.

A tárgy célja bemutatni, milyen jelentős szerepet játszottak a magyar utazók, földrajzi felfedezők a Föld tudományos megismerésében, milyen nemzetközileg szamontartott eredményeket értek el és milyen hatást gyakoroltak a geográfia és a természettudományok fejlődésére. Felfedezőink életútjain keresztül a hallgató betekintést nyer az eltérő földrajzi tájak, a nemzetek, népek és kultúrák találkozására, a tudományos célok érdekében végzett együttműködésre. A kurzus rávilágít, hogy felfedezőink eredményei milyen jelentős szellemi hatással vannak a nemzeti identitásra.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The course will provide the knowledge related to lives and achievements of famous Hungarian explorers and travellers born in the Carpathian Basin. The lecture is based on the current curricular regulations and the detailed examination requirements of the Geography Baccalaureate on the topic.

The aim of the course is to present the significant role of Hungarian travellers and

geographic explorers in the scientific exploration of the Earth, their internationally recognised achievements and their impact on the development of geography and the natural sciences. Through the biographies of our explorers, students will gain insights into encounters between different geographical landscapes, nations, peoples and cultures, as well as collaborations for scientific purposes. The course will highlight the significant intellectual impact of our explorers' achievements on national identity.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelőoktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri az érettségi vizsgakövetelményeket.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzikörnyezeti kapcsolatait.

Ismeri a globális folyamatoknak Magyarországra és a magyar társadalomra gyakorolt hatásait.

Rendelkezik a környezeti neveléshez, a környezettudatosság, a fenntarthatóság és az alkalmazkodás oktatásához szükséges földrajzi-földtudományi tudással, módszertani ismeretekkel.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az

információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

-

Képességei:

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

Képes olyan tanulási környezet kialakítására, amelyben a tanulók értékesnek és kompetensnek érezhetik magukat, és amelyben megtanulják tisztelni az eltérő kulturális közegekből érkező társaikat.

A tanulókat egymás elfogadására, kölcsönös támogatására és előítélet-mentes együttműködésre neveli.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld és a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelőoktató munkája során felhasználni azokat.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

Képes megerősíteni a tanulók szűkebb és tágabb szülőföld iránti kötődését, képes a földtudományiföldrajzi értékek terepi bemutatására.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.

Képes a környezeti rendszerek működésének, ennek tükrében a globális és lokális problémáknak a megértetésére.

Képes a környezeti nevelés során az egyéni, közösségi felelősség megvilágítására és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakítására.

Rendelkezik megfelelő szintű digitális kompetenciákkal, és elkötelezett az általuk nyújtott lehetőségek felhasználása iránt a tanításitanulási folyamatban (információ és adatgyűjtés,

adatfeldolgozás, adatbázisok és digitális térképek használata).

Képes a környezeti nevelés során az egyéni, közösségi felelősség megvilágítására és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakítására.

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

Képes olyan tanulási környezet kialakítására, amelyben a tanulók értékesnek és kompetensnek érezhetik magukat, és amelyben megtanulják tisztelni az eltérő kulturális közegekből érkező társaikat.

A tanulókat egymás elfogadására, kölcsönös támogatására és előítélet-mentes együttműködésre neveli.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

-

Attitűdje:

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Irányítja a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolását, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kialakítását.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

A tananyag komplex szemlélete során szem előtt tartja és megfelelően értékeli az egyes folyamatok nemzeti kihatásait, összefüggéseit.

Elkötelezett abban, hogy a földés a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen, törekszik ezek gyakorlatorientált bemutatására.

Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazása iránt.

Törekszik élményszerű tanulási helyzetek teremtésére, a tanítási-tanulási folyamatot alapvetően aktív tanulói tevékenységekre alapozza.

Törekszik a földrajz nyújtotta lehetőségek tudatos hasznosítására, különös tekintettel a tanulás tanítása, a nemzeti azonosságtudat, értékek tisztelete, megbecsülése, az Európához való kötődés, a különböző kultúrák megismertetése, az állampolgárságra és demokráciára nevelés, a fenntarthatóság, környezettudatosság, a rendszergondolkodás, a médiatudatosságra nevelés, illetve a gazdasági, pénzügyi nevelés területén.

Érti és magáénak vallja a környezettudatos gondolkodás, a fenntarthatóság és környezeti alkalmazkodás alapelveit, törekszik ezek átadására.

Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érvelésen alapuló vitára nevelésben.

Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett az igényes szaktanári munka, a folyamatos szakmai és módszertani fejlődés iránt.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne

rejlő nevelési lehetőségeket.

Irányítja a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolását, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kialakítását.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Familiar with the national and international achievements, literature, and current issues of subject methodology. Understands the role of the subject area in society, and the objectives and tasks of teaching the subject in supporting students' personality development and cognitive development.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the school-leaving examination in geography.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Possesses realistic knowledge of the geographical-environmental background and magnitude of socio-economic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

Knows the effects of global processes on Hungary and Hungarian society.

Possesses the geographical and earth science knowledge and methodological skills necessary for environmental education, and teaching environmental awareness, sustainability, and adaptation.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Familiar with the national and international achievements, literature, and current issues of subject methodology. Understands the role of the subject area in society, and the objectives and tasks of teaching the subject in supporting students' personality development and cognitive development.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

-

Capabilities:

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of creating a learning environment in which students feel valued and competent, and learn to respect peers from different cultural backgrounds.

Educates students to accept each other, provide mutual support, and cooperate without prejudice.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

Capable of strengthening students' attachment to their immediate and broader homeland, and capable of field presentation of geographical-earth science values.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of helping students understand the functioning of environmental systems and, in this context, global and local problems.

Capable of highlighting individual and community responsibility and fostering conscious citizenship during environmental education.

Possesses appropriate digital competences and is committed to utilising the opportunities they offer in the teaching-learning process (information and data collection, data processing, use of databases and digital maps).

Capable of highlighting individual and community responsibility and fostering conscious citizenship during environmental education.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of creating a learning environment in which students feel valued and competent, and learn to respect peers from different cultural backgrounds.

Educates students to accept each other, provide mutual support, and cooperate without prejudice.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

-

Attitude:

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Directs the coordination of students' in-class, extracurricular, and out-of-school activities, and the development of positive attitudes towards lifelong learning.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

During the complex approach to the curriculum, he/she keeps in mind and appropriately evaluates the national impacts and interrelationships of specific processes.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practice-oriented manner.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practice-oriented manner.

Strives to create experiential learning situations, fundamentally basing the teaching-learning process on active student activities.

Strives to consciously utilise the opportunities offered by geography, with particular attention to teaching learning methods, national identity, respect and appreciation of values, attachment to Europe, introducing different cultures, education for citizenship and democracy, sustainability, environmental awareness, systems thinking, media literacy, and economic and financial education.

Understands and embraces the principles of environmentally conscious thinking, sustainability, and environmental adaptation, and strives to convey these principles.

Committed to educating for independent opinion formation, rational, deliberative thinking, and argument-based debate.

Considers the development of tolerance towards different cultural circles and social strata

important.

Committed to high-quality professional work and continuous professional and methodological development.

Recognises the identity-forming role and significance of geography education.

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Directs the coordination of students' in-class, extracurricular, and out-of-school activities, and the development of positive attitudes towards lifelong learning.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Magyar őshazakutatók Julianus baráttól a székely világvándor Kőrösi Csoma Sándorig. (Researchers of the ancestral homeland from Friar Julian to Sándor Kőrösi Csoma.)

12.2. Gróf Benyovszky Móric négy kontinens (Európa, Ázsia, Amerika, Afrika) világutazója. (Count Maurice Benyovszky explorer on four continents – Europe, Asia, America, Africa.)

12.3. Gróf Teleki Sámuel kutatóútja Kelet-Afrikában (1887–1888) (Count Samuel Teleki’s route to East Africa (1887–1888)

12.4. A Szahara bűvöletében: Almásy László életútja (Under the spell of the Sahara: László Almásy's life journey)

12.5. A Kelet-kutatás magyar géniuszai: Vámbéry Ármin, Stein Aurél, Germanus Gyula, az iszlám

világ tudós utazói és Baktay Ervin, India szerelmese. (Hungarian geniuses of oriental research: scholarly travelers of the Islamic world: Ármin Vámbéry, Aurél Stein, Gyula Germanus, and the lover of India: Ervin Baktay.)

12.6. Déchy Mór, a Kaukázus magyar feltárója, hét tudományos expedíció szervezője és

megvalósítója, a magyar természetvédelem úttörője. (Mór Déchy, Hungarian explorer of the Caucasus, organizer and implementer of seven scientific expeditions, pioneer of Hungarian nature conservation.)

12.7. A Széchenyi Béla vezette kelet-ázsiai expedíció (1877-1888) és Lóczy Lajos munkássága, a

Transzhimalája felfedezése. (The East Asian expedition led by Béla Széchenyi (1877-1888) and the work of Lajos Lóczy, the exploration of the Transhimalaya.)

12.8. Haraszthy Ágoston, a kaliforniai szőlőkultúra géniusza a Napa-völgyben. Az Andok

térképésze: Czetz János tábornok, az argentin Katonai Földrajzi-Térképészeti Intézet létrehozója. (The genius of Californian viticulture - Ágoston Haraszthy in the Napa Valley. Cartographer of the Andes - General János Czetz, founder of the Argentine Military Institute of Geography and Cartography.)

12.9. A polihisztor geográfus Xantus János Észak-Amerikában és Délkelet-Ázsiában. (The polymath geographer János Xantus in North America and Southeast Asia.)

12.10. Dél-Afrika tudós magyar utazói: Magyar László és a Zambézi misszió tagjai, Menyhárth

László és Czímermann István tevékenysége Mozambikban. (Hungarian scientific travelers in South Africa: activities of László Magyar and the members of the Zambézi mission, László Menyhárth and István Czímermann in Mozambique.)

12.11. Kittenberger Kálmán – Afrika-kutató, vadász és természettudományi gyűjtő és Széchenyi

Zsigmond, a legnépszerűbb, legtermékenyebb vadász író. (Kálmán Kittenberger – African researcher, hunter and natural science collector and Zsigmond Széchenyi, the most popular and prolific hunting writer.)

12.12. Afrika „csodadoktora", Sáska László munkássága Etiópiában és Tanzániában. (Africa's „miracle doctor", László Sáska's work in Ethiopia and Tanzania.)

12.13. Magyar tudósok Pápua Új-Guineában, Fenichel Sámuel, Bíró Lajos, Molnár Mária

református misszionárius Mánusz és Pitilu szigetén. (Hungarian scientists in Papua New Guinea, Sámuel Fenichel, Lajos Bíró and Mária Molnár, Calvinist missionaries on the islands of Manus and Pitilu.)

12.14. Indonézia magyar kutatói: Jelky András, Lóczy Lajos, Bandat Horst, Bodrogi Tibor, Balázs

Dénes. (Hungarian researchers in Indonesia: András Jelky, Lajos Lóczy, Horst von Bandat, Tibor Bodrogi, Dénes Balázs.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 1. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tanórák látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A hallgató köteles a félév során a tanórák legalább 75%-án részt venni. A hallgató tanórákon való részvételét az oktató katalógusban rögzíti.

A 75%-ot meghaladó, indokolt (pl. orvosi okok miatti) távolmaradás esetén a pótlás az elmulasztott foglalkozásokon érintett tananyagról szóló írásbeli vagy szóbeli beszámoló alapján lehetséges, amelynek elkészítését vagy bemutatását, illetve témáját a hallgató az oktatóval egyezteti. Az egyéni tanrenden lévő hallgatók foglalkozásokon való részvétele az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában foglalt feltételek szerint történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgató félévi teljesítményét otthon elkészített (beadandó) feladat, valamint szóbeli feladat teljesítését figyelembe véve mérjük.

Otthon elkészített (beadandó) feladatok

A hallgató köteles a félév során otthoni munka keretében ún. beadandó feladatot készíteni. Témájáról, beadása módjáról és határidejéről az oktató a félév elején, illetve a félév során tájékoztatja a hallgatókat. Az összeállított dolgozat százalékos értéke 50%-kal kerül beszámításra a félévi gyakorlati jegybe.

Szóbeli feladat

A szóbeli feladat az oktató által meghatározott (rész)témában tartott kiselőadást jelenti. A kiselőadás módjáról és határidejéről az oktató a félév első óráján tájékoztatja a hallgatókat. A szóbeli feladat 50%-os súllyal szerepel a félévi érdemjegyben.

A félévi gyakorlati jegy a részfeladatok %-os értékeinek a fentiekben leírt módon súlyozott együttes értékeléséből tevődik össze. Az így kapott %-os értékek az alábbi félévi érdemjegyeknek felel meg:

0–39% elégtelen

40–54% elégséges

55–69% közepes

70–84% jó

85–100% jeles

A legalább elégséges érdemjegy feltétele valamennyi részfeladat legalább elégséges (40%) értékelésű teljesítése.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a gyakorlati órákon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel, valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok (két zárthelyi dolgozat, két otthoni feladat, egy szóbeli feladat) mindegyikének legalább elégséges szintű teljesítése. Indokolt esetben a hallgató az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített, a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben folytathatja tanulmányait.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés gyakorlati jeggyel történik, amelynek keretében ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók. A félév során a 15. pontban meghatározott feladatokat szükséges teljesíteni, ahol a feladatrészek súlyozását is részleteztük.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges érdemjegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Balázs Dénes: Magyar utazók lexikona, Panoráma Kiadó, Budapest 1993. ISBN: 9632433440;

2. Balázs Dénes, Krizsán László, Kubassek János: Távoli tájak magyar utazói, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 1992-1995. ISBN: 963-18-5302-0;

3. Kubassek János: Világjáró magyar tudósok, földrajzi felfedezők hat kontinensen, Panoráma Kiadó, Budapest 2023. ISBN: 9786150152264;

4. Teleki Pál: Atlasz a Japán-szigetek cartographiájának történetéhez, Kilián Frigyes utóda M. Kir. Egyetemi Könyvkereskedő, Budapest 1909.

5. Vámbéry Ármin: Küzdelmeim, Franklin-Társulat, Budapest 1906.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Baktay Ervin: India csodavilágának tudós kutatója, Kelet fáradhatatlan vándora, Szukits Könyvkiadó, Szeged 2000. ISBN: 963-927-895-5;

2. Balázs Dénes: Benyovszky Móric szerepe Madagaszkár földrajzi megismerésében. In: Földrajzi Múzeumi Tanulmányok 1937. 3. szám pp 53-60., Magyar Földrajzi Múzeum, Érd 1987. ISBN: ISSN 0237—3483;

3. Balázs Dénes: Életem - utazásaim, saját kiadás, Érd 1994. ISBN: 9634506992;

4. Fehérvári Géza: Három nemzet szolgálatában - Visszaemlékezések, Kairosz, Budapest 2008. ISBN: 9789636620981;

5. Fekete István: Kittenberger Kálmán élete, Móra Ferenc köynvkiadó, Budapest 1962.

Budapest, 2025.

Dr. Kubassek János Péter, PhD
közszolgálati egyetemi tanár
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT111**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** A földrajzi övezetesség rendszere és biogeográfiája
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Geographical zonality and biogeography
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 3 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Szőllősy László, közszolgálati egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

Az előadáson a földrajzi övezetességhez kapcsolódó elméleti ismeretek átadása történik. Az előadás alapvetően a tantervi szabályozókra, valamint a földrajz részletes érettségi vizsgakövetelmények földrajzi övezetességhez kapcsolódó témakört érintő ismeretanyagára épít, de azokon túlmutató a témakör átfogó ismeretét lehetővé tevő tartalmakat is feldolgoz. A leendő földrajztanár ezek alapján értő módon tudja bemutatni a szoláris, a valódi és a földrajzi övezetesség rendszerét. Az előadáson megismeri az egyes övek, területek általános és egyedi jellemzőit, emellett megérti a vízszintes és a függőleges övezetesség közötti összefüggéseket. A tanultak révén a hallgató el tudja helyezni az egyes kontinenseket, tájakat a földrajzi övezetesség rendszerében. Az előadáson hangsúlyosan jelennek meg az egyes övekhez, területekhez kapcsolódó természeti, illetve társadalmi-gazdasági vonatkozású problémáknak és azok lehetséges következményeinek a bemutatása.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The lecture will provide theoretical knowledge related to geographical zoning.The lecture is based on the curricular regulations and the knowledge of the topic of geographic zoning in the detailed examination requirements for the Geography Baccalaureate, but also covers content beyond these to enable a comprehensive knowledge of the topic. The prospective geography teacher will be able to use this information to present the system of solar, real and geographical zonality in a comprehensible way. The lecture will provide an

understanding of the general and specific characteristics of each belt and area, as well as the relationship between horizontal and vertical zoning. This will enable the student to place the continents and landscapes in the system of geographic zoning. The lecture will emphasise the natural and socio-economic problems associated with each belt and territory and their possible consequences.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Tisztában van az ismeretforrások jogi, technikai-szervezési szabályaival és konstruktív felhasználási megoldásaival.

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezek szerepét és jelentőségét az oktatás tartalmi szabályozásában.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló hatásaival.

Szakterületének megfelelő tudása van a környezeti nevelésről és a fenntarthatóság fogalmáról, alapelveiről.

Tudja, hogy a Nemzeti alaptanterv egyik kiemelt fejlesztési területe maga a fenntarthatóság. Ismeri az alaptanterv elvárását, mely szerint a felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri az érettségi vizsgakövetelményeket.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmi-gazdasági folyamatok földrajzi-környezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.

Ismeri a globális folyamatoknak Magyarországra és a magyar társadalomra gyakorolt hatásait.

Rendelkezik a környezeti neveléshez, a környezettudatosság, a fenntarthatóság és az alkalmazkodás oktatásához szükséges földrajzi-földtudományi tudással, módszertani ismeretekkel.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Tisztában van az ismeretforrások jogi, technikai-szervezési szabályaival és konstruktív felhasználási megoldásaival.

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezek szerepét és jelentőségét az oktatás tartalmi szabályozásában.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló hatásaival.

Szakterületének megfelelő tudása van a környezeti nevelésről és a fenntarthatóság fogalmáról, alapelveiről.

Tudja, hogy a Nemzeti alaptanterv egyik kiemelt fejlesztési területe maga a fenntarthatóság. Ismeri az alaptanterv elvárását, mely szerint a felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

-

Képességei:

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

Képes a hagyományos és az információ- és kommunikációtechnológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.

Pedagógiai munkájában képes arra, hogy hitelesen jelenítse meg a fenntarthatóság értékeit. Képes megértetni az ok-okozati összefüggéseket és rávilágítani a globális kihívások és helyi cselekvések közötti kapcsolatokra és megoldási lehetőségekre.

Képes a tanulók életkori szintjén a fenntartható és nem fenntartható rendszerek, cselekvések és attitűdök (viszonyulások) bemutatására, megértetésére.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld- és a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

Képes megerősíteni a tanulók szűkebb és tágabb szülőföld iránti kötődését, képes a földtudományi-földrajzi értékek terepi bemutatására.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.

Képes a környezeti rendszerek működésének, ennek tükrében a globális és lokális problémáknak a megértetésére.

Képes a környezeti nevelés során az egyéni, közösségi felelősség megvilágítására és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakítására.

Rendelkezik megfelelő szintű digitális kompetenciákkal, és elkötelezett az általuk nyújtott lehetőségek felhasználása iránt a tanítási-tanulási folyamatban (információ- és adatgyűjtés, adatfeldolgozás, adatbázisok és digitális térképek használata).

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

Képes a hagyományos és az információ- és kommunikációtechnológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.

Pedagógiai munkájában képes arra, hogy hitelesen jelenítse meg a fenntarthatóság értékeit. Képes megértetni az ok-okozati összefüggéseket és rávilágítani a globális kihívások és helyi cselekvések közötti kapcsolatokra és megoldási lehetőségekre.

Képes a tanulók életkori szintjén a fenntartható és nem fenntartható rendszerek, cselekvések és attitűdök (viszonyulások) bemutatására, megértetésére.

-

Attitűdje:

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Tudatosan él a transzferhatás kihasználásának lehetőségeivel.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

Arra törekszik, hogy kialakítsa a tanulókban az aktív cselekvés igényét és a felelős magatartást a fenntarthatóság érdekében, és ezért együttműködik közvetlen környezetével

Érti és magáénak vallja a környezettudatos gondolkodás, a fenntarthatóság és környezeti alkalmazkodás alapelveit, törekszik ezek átadására.

Fontosnak tartja a tananyag komplex (természet- és társadalomtudományos) megközelítését.

A földrajz tantárgy aktualitásokhoz kapcsolódó szemléletének megfelelően törekszik a fenntarthatóság és alkalmazkodás alapelveit beépíteni a tanulók mindennapjaiba.

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Tudatosan él a transzferhatás kihasználásának lehetőségeivel.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

Arra törekszik, hogy kialakítsa a tanulókban az aktív cselekvés igényét és a felelős magatartást a fenntarthatóság érdekében, és ezért együttműködik közvetlen környezetével.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods,

the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Aware of the legal, technical-organisational rules and constructive use of information sources.

Familiar with the documents defining pedagogical activities, the National Core Curriculum, and the framework curricula, and understands their role and significance in regulating the content of education.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Aware of the personality-shaping effects of his/her subject and the related field of knowledge.

Possesses knowledge appropriate to his/her field about environmental education and the concept and principles of sustainability.

Aware that one of the key development areas of the National Core Curriculum is sustainability. Knows the curriculum's expectation that the growing generation must learn to use resources consciously, economically, and responsibly, considering their renewal capacity.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the school-leaving examination in geography.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Possesses realistic knowledge of the geographical-environmental background and magnitude of socio-economic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

Knows the effects of global processes on Hungary and Hungarian society.

Possesses the geographical and earth science knowledge and methodological skills necessary for environmental education, and teaching environmental awareness, sustainability, and adaptation.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its

relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Aware of the legal, technical-organisational rules and constructive use of information sources.

Familiar with the documents defining pedagogical activities, the National Core Curriculum, and the framework curricula, and understands their role and significance in regulating the content of education.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Aware of the personality-shaping effects of his/her subject and the related field of knowledge.

Possesses knowledge appropriate to his/her field about environmental education and the concept and principles of sustainability.

Aware that one of the key development areas of the National Core Curriculum is sustainability. Knows the curriculum's expectation that the growing generation must learn to use resources consciously, economically, and responsibly, considering their renewal capacity.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

-

Capabilities:

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of effectively and professionally applying traditional and information and communication technology-based tools, as well as digital teaching materials.

Capable of authentically representing the values of sustainability in his/her pedagogical work. Capable of explaining cause-and-effect relationships and highlighting the connections and solutions between global challenges and local actions.

Capable of presenting and explaining sustainable and unsustainable systems, actions, and attitudes at the students' age level.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

Capable of strengthening students' attachment to their immediate and broader homeland, and capable of field presentation of geographical-earth science values.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of helping students understand the functioning of environmental systems and, in this context, global and local problems.

Capable of highlighting individual and community responsibility and fostering conscious citizenship during environmental education.

Possesses appropriate digital competences and is committed to utilising the opportunities they offer in the teaching-learning process (information and data collection, data processing, use of databases and digital maps).

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of effectively and professionally applying traditional and information and communication technology-based tools, as well as digital teaching materials.

Capable of authentically representing the values of sustainability in his/her pedagogical work. Capable of explaining cause-and-effect relationships and highlighting the connections and solutions between global challenges and local actions.

Capable of presenting and explaining sustainable and unsustainable systems, actions, and attitudes at the students' age level.

-

Attitude:

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Consciously utilises the possibilities of transfer effects.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Strives to instil in students the need for active engagement and responsible behaviour for sustainability, and therefore cooperates with his/her immediate environment.

Understands and embraces the principles of environmentally conscious thinking, sustainability, and environmental adaptation, and strives to convey these principles.

Considers the complex (natural and social science) approach to the curriculum important.

Strives to incorporate the principles of sustainability and adaptation into students' daily lives, in line with the current perspective of the geography subject.

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Consciously utilises the possibilities of transfer effects.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Strives to instil in students the need for active engagement and responsible behaviour for sustainability, and therefore cooperates with his/her immediate environment.

-

Autonomy and responsibility:

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A szoláris és a valódi éghajlati övezetek (Solar and real climate zones)

12.2. A földrajzi övezetesség fogalma, rendszere (The concept and classification of geographical zones)

12.3. A biogeográfia alapjai (Basics of biogeography)

12.4. A forró övezet 1. (Hot zone 1.)

12.5. A forró övezet 2. (Hot zone 2.)

12.6. A meleg mérsékelt öv (The warm temperate belt)

12.7. A valódi mérsékelt öv (The true temperate zone)

12.8. A hideg mérsékelt öv (The cold temperate zone)

12.9. A hideg övezet; A függőleges földrajzi övezetesség (The cold zone; The vertical geographic zone)

12.10. A klímaváltozás földrajzi összefüggései (Geographical context of climate change)

12.11. Kontinensek a földrajzi övezetesség rendszerében 1. (Continents in the geographical zonation system 1.)

12.12. Kontinensek a földrajzi övezetesség rendszerében 2. (Continents in the geographical zonation system 2.)

12.13. Kontinensek a földrajzi övezetesség rendszerében 3. (Continents in the geographical zonation system 3.)

12.14. A félév értékelése, lezárása (Evaluation and conclusion of the semester)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 2. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadások látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon

való részvétel.

A hallgató köteles a félév során az előadások legalább 75%-án részt venni. A hallgató előadásokon való részvételének tényét az oktató katalógusban rögzíti.

Amennyiben a hallgató a félév során az előadások kevesebb, mint 75%-án vesz részt, a 75%-ot meghaladó órákról való távolmaradását igazolnia kell. Ez esetben a hiányzási értéket elérő előadást követően a hallgató 10 munkanapon belül köteles felvenni a kapcsolatot a kurzus oktatójával a pótlás lehetséges formájának egyeztetése céljából. A pótlás az adott témával kapcsolatos házi dolgozat elkészítésével lehetséges az oktatóval egyeztetett módon. A pótlás témáját, formáját, az elkészített feladat leadásának módját és határidejét a feleknek írásban kell rögzíteniük.

Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nincs.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel.

16.2. Az értékelés:

A hallgató félévi teljesítményét szóbeli vizsga (kollokvium) keretében mérjük. A hallgató szóbeli vizsgán nyújtott teljesítményének értékelése ötfokozatú érdemjeggyel történik.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges kollokviumi jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Borsy Zoltán: Általános természetföldrajz, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 1998. ISBN: 9789631954814;

2. Keveiné Bárány Ilona: Biogeográfia, JATEPress, Szeged 2016. ISBN: 9789633152478;

3. Péczely György: Éghajlattan, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 1979. ISBN: 963-18-7468-0;

4. Szabó József: Általános természetföldrajz, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest 2013. ISBN: 9789633120620;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Arday István – Czirfusz Márton – Horváth Tamás: Földrajz 9-10. I. kötet Földrajz tankönyv, Oktatási Hivatal, Budapest 2020. ISBN: 978-615-6178-29-9;

2. F. Kusztor Adél – Nagy Balázs: Földrajz 9-10. I. kötet Földrajz tankönyv, Oktatási Hivatal, 2020. ISBN: 978-615-6256-71-3;

3. Neumann Viktor: Földrajz érettségi 1. Általános földrajz. Elmélet és gyakorlat egy

helyen, Raabe Klett Oktatási Tanácsadó és Kiadó Kft., 2024. ISBN: 978-615-6079-24-4;

Budapest, 2025.

Szőllősy László,
közszolgálati egyetemi docens
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT142**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** A légkör és vízburok földrajza
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Geography of the atmosphere and water envelope
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 4 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Szőllősy László, közszolgálati egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (56 EA + 0 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 4
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

Az előadáson a levegőburokhoz és a vízburokhoz kapcsolódó elméleti ismeretek átadása történik. Az előadás alapvetően a hatályos tantervi szabályzókra, valamint a földrajz részletes érettségi vizsgakövetelmények levegőburok, illetve vízburok témakört érintő ismeretanyagára épít, de azokon túlmutató, a témakörök átfogó ismeretét lehetővé tevő tartalmakat is feldolgoz. A leendő földrajztanár ezek alapján értő módon tudja bemutatni a légkör összetételét és szerkezetét, a levegő felmelegedésének folyamatát és az azt befolyásoló tényezőket, valamint a levegő mozgásjelenségeit és azok következményeit. Emellett ismeri a vízburok tagolódását, a felszíni és a felszín alatti vizek, valamint a jéggel borított területek jellemzőit. A megszerzett szaktárgyi tudást a napjainkban zajló folyamatok értelmezésre mellett jövőképalkotásra is használja.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The lecture will provide theoretical knowledge related to the air envelope and the water envelope. The lecture is based on the current curricular regulations and the detailed examination requirements of the Geography examination on the topics of air and water, but it also covers content that goes beyond these topics to provide a comprehensive knowledge of the topics. The future geography teacher will then be able to explain the composition and structure of the atmosphere, the process of air warming and the factors that influence it, as well as the phenomena of air movement and their consequences. They also know the structure of the water envelope, the characteristics of surface water,

groundwater and ice-covered areas. They use the knowledge acquired in the subject to interpret current processes and to formulate visions of the future.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezek szerepét és jelentőségét az oktatás tartalmi szabályozásában.

Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit. Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés folyamatát meghatározó szaktudományos, tanuláselméleti, módszertani és lélektani kritériumokat.

Ismeri az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés jelentőségét.

Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló hatásaival.

A szakképzett tanár tájékozott az ENSZ által megfogalmazott fenntartható fejlődési célok és alapelvek tekintetében.

Ismeri az országos és intézményi szintű pedagógiai dokumentumok fenntarthatóságra nevelésre vonatkozó elvárásait.

Szakterületének megfelelő tudása van a környezeti nevelésről és a fenntarthatóság fogalmáról, alapelveiről.

Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

Tudja, hogy a Nemzeti alaptanterv egyik kiemelt fejlesztési területe maga a fenntarthatóság. Ismeri az alaptanterv elvárását, mely szerint a felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri az érettségi vizsgakövetelményeket.

Ismeri a természeti erőforrások kialakulásának földrajzi összefüggéseit, felhasználásának hatásait, mennyiségi és minőségi korlátait.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve

technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmi-gazdasági folyamatok földrajzi-környezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.

Ismeri a globális folyamatoknak Magyarországra és a magyar társadalomra gyakorolt hatásait.

Rendelkezik a környezeti neveléshez, a környezettudatosság, a fenntarthatóság és az alkalmazkodás oktatásához szükséges földrajzi-földtudományi tudással, módszertani ismeretekkel.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezek szerepét és jelentőségét az oktatás tartalmi szabályozásában.

Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit. Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés folyamatát meghatározó szaktudományos, tanuláselméleti, módszertani és lélektani kritériumokat.

Ismeri az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés jelentőségét.

Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló hatásaival.

A szakképzett tanár tájékozott az ENSZ által megfogalmazott fenntartható fejlődési célok és alapelvek tekintetében.

Ismeri az országos és intézményi szintű pedagógiai dokumentumok fenntarthatóságra nevelésre vonatkozó elvárásait.

Szakterületének megfelelő tudása van a környezeti nevelésről és a fenntarthatóság fogalmáról, alapelveiről.

Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

Tudja, hogy a Nemzeti alaptanterv egyik kiemelt fejlesztési területe maga a fenntarthatóság. Ismeri az alaptanterv elvárását, mely szerint a felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

-

Képességei:

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények

közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

Pedagógiai munkájában képes arra, hogy hitelesen jelenítse meg a fenntarthatóság értékeit. Képes megértetni az ok-okozati összefüggéseket és rávilágítani a globális kihívások és helyi cselekvések közötti kapcsolatokra és megoldási lehetőségekre.

Képes a tanulók életkori szintjén a fenntartható és nem fenntartható rendszerek, cselekvések és attitűdök (viszonyulások) bemutatására, megértetésére.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a földrajzi és a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

Képes megerősíteni a tanulók szűkebb és tágabb szülőföld iránti kötődését, képes a földtudományi-földrajzi értékek terepi bemutatására.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.

Képes a környezeti rendszerek működésének, ennek tükrében a globális és lokális problémáknak a megértetésére.

Képes a környezeti nevelés során az egyéni, közösségi felelősség megvilágítására és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakítására.

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

Pedagógiai munkájában képes arra, hogy hitelesen jelenítse meg a fenntarthatóság értékeit. Képes megértetni az ok-okozati összefüggéseket és rávilágítani a globális kihívások és helyi cselekvések közötti kapcsolatokra és megoldási lehetőségekre.

Képes a tanulók életkori szintjén a fenntartható és nem fenntartható rendszerek, cselekvések és attitűdök (viszonyulások) bemutatására, megértetésére.

-

Attitűdje:

A szakképzett tanár szakterületének megfelelő szintetizált tudása birtokában törekszik beépíteni a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés értékeit, célkitűzéseit és alapelveit mindennapi pedagógiai tevékenységébe.

Fontosnak tartja az alapvető környezettudatos magatartási normák betartását és betartatását.

Rávilágít a személyes felelősségvállalás fontosságára, és személyes példaadással is törekszik megerősíteni a tanulókat abban, hogy saját viselkedésükkel és cselekedeteikkel járuljanak hozzá egy fenntartható jövő kialakításához.

Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

A szakképzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, átgondolásában, tudományos források alapján megfelelő válaszok kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.

A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.

Érti és magáénak vallja a környezettudatos gondolkodás, a fenntarthatóság és környezeti alkalmazkodás alapelveit, törekszik ezek átadására.

Fontosnak tartja a tananyag komplex (természetés társadalomtudományos) megközelítését.

Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

A szakképzett tanár szakterületének megfelelő szintetizált tudása birtokában törekszik beépíteni a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés értékeit, célkitűzéseit és alapelveit mindennapi pedagógiai tevékenységébe.

Fontosnak tartja az alapvető környezettudatos magatartási normák betartását és betartatását.

Rávilágít a személyes felelősségvállalás fontosságára, és személyes példaadással is törekszik megerősíteni a tanulókat abban, hogy saját viselkedésükkel és cselekedeteikkel járuljanak hozzá egy fenntartható jövő kialakításához.

Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

A szakképzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, átgondolásában, tudományos források alapján megfelelő válaszok kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.

A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the documents defining pedagogical activities, the National Core Curriculum, and the framework curricula, and understands their role and significance in regulating the content of education.

Knows the legal background, curriculum, and examination requirements for teaching the subject. Familiar with the scientific, learning theory, methodological, and psychological criteria that determine the process of selecting and organising teaching material.

Understands the significance of preparing for lifelong learning.

Aware of the personality-shaping effects of his/her subject and the related field of knowledge.

Informed about the sustainable development goals and principles formulated by the United Nations.

Knows the expectations of national and institutional-level pedagogical documents regarding education for sustainability.

Possesses knowledge appropriate to his/her field about environmental education and the concept and principles of sustainability.

Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

Aware that one of the key development areas of the National Core Curriculum is sustainability. Knows the curriculum's expectation that the growing generation must learn to use resources consciously, economically, and responsibly, considering their renewal capacity.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work.

Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the school-leaving examination in geography.

Proficiency in environmental education, authentic representation of sustainability values and the way attitudes (attitudes) related to environmental awareness are transmitted

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Possesses realistic knowledge of the geographical-environmental background and magnitude of socio-economic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

Knows the effects of global processes on Hungary and Hungarian society.

Possesses the geographical and earth science knowledge and methodological skills necessary for environmental education, and teaching environmental awareness, sustainability, and adaptation.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the documents defining pedagogical activities, the National Core Curriculum, and the framework curricula, and understands their role and significance in regulating the content of education.

Knows the legal background, curriculum, and examination requirements for teaching the subject. Familiar with the scientific, learning theory, methodological, and psychological criteria that determine the process of selecting and organising teaching material.

Understands the significance of preparing for lifelong learning.

Aware of the personality-shaping effects of his/her subject and the related field of knowledge.

Informed about the sustainable development goals and principles formulated by the United Nations.

Knows the expectations of national and institutional-level pedagogical documents regarding education for sustainability.

Possesses knowledge appropriate to his/her field about environmental education and the concept and principles of sustainability.

Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

Aware that one of the key development areas of the National Core Curriculum is sustainability. Knows the curriculum's expectation that the growing generation must learn to use resources consciously, economically, and responsibly, considering their renewal capacity.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

-

Capabilities:

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of authentically representing the values of sustainability in his/her pedagogical work. Capable of explaining cause-and-effect relationships and highlighting the connections and solutions between global challenges and local actions.

Capable of presenting and explaining sustainable and unsustainable systems, actions, and attitudes at the students' age level.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

Capable of strengthening students' attachment to their immediate and broader homeland, and capable of field presentation of geographical-earth science values.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of helping students understand the functioning of environmental systems and, in this context, global and local problems.

Capable of highlighting individual and community responsibility and fostering conscious citizenship during environmental education.

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of authentically representing the values of sustainability in his/her pedagogical work. Capable of explaining cause-and-effect relationships and highlighting the connections and solutions between global challenges and local actions.

Capable of presenting and explaining sustainable and unsustainable systems, actions, and attitudes at the students' age level.

-

Attitude:

Possesses synthesised knowledge appropriate to his/her field and strives to incorporate the values, goals, and principles of environmental education and education for sustainability into everyday pedagogical activities.

Considers the adherence to and enforcement of basic environmentally conscious behavioural norms important.

Highlights the importance of personal responsibility and strives to reinforce students' understanding that their behaviour and actions contribute to creating a sustainable future through personal example.

Adheres to the legal and ethical norms of the teaching profession.

Monitors the impact of his/her activities on others, strives to improve his/her activities reflectively, and continuously develops his/her professional preparedness.

Possesses significant independence in raising and considering comprehensive and specific questions of his/her profession, developing appropriate answers based on scientific sources, and representing and justifying professional views.

Responsibly undertakes the views that underpin his/her profession and the relevant scientific fields.

Understands and embraces the principles of environmentally conscious thinking, sustainability, and environmental adaptation, and strives to convey these principles.

Considers the complex (natural and social science) approach to the curriculum important.

Considers the development of tolerance towards different cultural circles and social strata important.

Recognises the identity-forming role and significance of geography education.

Possesses synthesised knowledge appropriate to his/her field and strives to incorporate the values, goals, and principles of environmental education and education for sustainability into everyday pedagogical activities.

Considers the adherence to and enforcement of basic environmentally conscious behavioural norms important.

Highlights the importance of personal responsibility and strives to reinforce students' understanding that their behaviour and actions contribute to creating a sustainable future through personal example.

Adheres to the legal and ethical norms of the teaching profession.

Monitors the impact of his/her activities on others, strives to improve his/her activities reflectively, and continuously develops his/her professional preparedness.

Possesses significant independence in raising and considering comprehensive and specific questions of his/her profession, developing appropriate answers based on scientific sources, and representing and justifying professional views.

Responsibly undertakes the views that underpin his/her profession and the relevant scientific fields.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Bevezetés (Introduction to the subject)

12.2. A légkör anyaga, szerkezete; a levegő felmelegedése (Atmospheric composition and structure; warming of the air)

12.3. A felhő- és csapadékképződés (Cloud and precipitation formation)

12.4. A levegő mozgásjelenségei 1.

(Air movement phenomena 1.)

12.5. A levegő mozgásjelenségei 2.

(Air movement phenomena 2.)

12.6. A légszennyezés és annak következményei (Air pollution and its consequences)

12.7. A vízburok tagolódása; a tengervíz fizikai jellemzői (Structure of the water column; physical characteristics of seawater)

12.8. A tengervíz mozgása (Sea water movement)

12.9. A felszíni vizek (Surface waters)

12.10. A felszín alatti vizek (Groundwater)

12.11. A vízburok mint gazdasági erőforrás (The water column as an economic resource)

12.12. Gleccserek és jégtakarók (Glaciers and ice sheets)

12.13. A levegőburokhoz és a vízburokhoz kapcsolódó aktualitások (Updates on the air envelope and the water envelope)

12.14. A félév értékelése, lezárása (Evaluation and conclusion of the semester)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 2. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadások látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A hallgató köteles a félév során az előadások legalább 75%-án részt venni. A hallgató előadásokon való részvételének tényét az oktató katalógusban rögzíti.

Amennyiben a hallgató a félév során az előadások kevesebb, mint 75%-án vesz részt, a 75%-ot meghaladó órákról való távolmaradását igazolnia kell. Ez esetben a hiányzási értéket elérő előadást követően a hallgató 10 munkanapon belül köteles felvenni a kapcsolatot a kurzus oktatójával a pótlás lehetséges formájának egyeztetése céljából. A pótlás az adott témával kapcsolatos házi dolgozat elkészítésével lehetséges az oktatóval egyeztetett módon. A pótlás témáját, formáját, az elkészített feladat leadásának módját és határidejét a feleknek írásban kell rögzíteniük.

Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nincs.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel. Indokolt esetben a hallgató az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített, a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben folytathatja tanulmányait.

16.2. Az értékelés:

A hallgató félévi teljesítményét szóbeli vizsga (kollokvium) keretében mérjük. A hallgató szóbeli vizsgán nyújtott teljesítményének értékelése ötfokozatú érdemjeggyel történik.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a szóbeli vizsgán (kollokviumon) legalább elégséges érdemjegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Bartholy Judit, Mészáros Róbert, Geresdi István, Matyasovszky István, Pongrácz Rita, Weidinger Tamás: Meteorológiai alapismeretek, Eötvös Loránd Tudományegyetem, 2013.

2. Neumann Viktor: Földrajz érettségi 1. Általános földrajz. Elmélet és gyakorlat egy helyen, Raabe Klett Oktatási Tanácsadó és Kiadó Kft, Budapest 2024. ISBN: 978-615-6079-24-4;

3. Péczely György: Éghajlattan, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 1979. ISBN: 963-18-7468-0;

4. Práger Tamás, Pieczka Ildikó: Oceanográfia, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest 2013.

5. Szabó József szerk.: Általános természetföldrajz, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest 2013. ISBN: 9789633120620;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Arday István – Czirfusz Márton – Horváth Tamás: Földrajz 9-10. I. kötet Földrajz tankönyv, Oktatási Hivatal, Budapest 2020. ISBN: 978-615-6178-29-9;

2. F. Kusztor Adél – Nagy Balázs: Földrajz 9-10. I. kötet Földrajz tankönyv, Oktatási

Hivatal, 2020. ISBN: 978-615-6256-71-3;

3. Harsányi Tibor – Kapusi János: Gyűjtemény a földrajz emelt szintű oktatásához 11–12., Oktatási Hivatal, Budapest 2021. ISBN: 978-963-436-261-6;

4. Szlávik Lajos: Vízgazdálkodás, Nemzeti Közszolgálati Egyetem Közigazgatási Továbbképzési Intézet, Budapest 2016. ISBN: 978-963-498-161-9;

Budapest, 2025.

Szőllősy László,
közszolgálati egyetemi docens
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT107**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Belső és külső erők földrajza
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Geography of internal and external forces
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 3 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Nemerkényi Zsombor János, PhD, közszolgálati egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

Az előadáson a kőzetburok földrajzához kapcsolódó elméleti ismeretek átadása történik. Az előadás alapvetően a hatályos NAT, valamint a kiadott tantervi szabályozókra, valamint a földrajz részletes érettségi vizsgakövetelmények Európa társadalom- és gazdaságföldrajzához kapcsolódó témakört érintő ismeretanyagára épít, de azokon túlmutató, a témakör átfogó ismeretét lehetővé tevő tartalmakat is feldolgoz.

A tantárgy célja, hogy a hallgató elsajátítsa a belső é külső erők működését és azok felszínformáló hatásainak összefüggéseit.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The lecture will provide theoretical knowledge on internal and external forces. The lecture is based on the curricular regulations, as well as on the detailed examination requirements for the Geography Baccalaureate, but also covers content beyond these to provide a comprehensive knowledge of the subject.

The aim of the course is to provide the student with an understanding of the internal and external forces and the relationship between their surface-forming effects.

10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Ismeretekkel rendelkezik az erőforrások megújulási képességéről, a tudatos, takarékos és felelősségteljes használati módozatokról, azok életkori sajátosságokhoz és a tanulók előzetes tudásához igazodó iskolai és iskolán kívüli pedagógiai feldolgozásáról.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri az érettségi vizsgakövetelményeket.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmi-gazdasági folyamatok földrajzi-környezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.

Ismeri a globális folyamatoknak Magyarországra és a magyar társadalomra gyakorolt hatásait.

Rendelkezik a környezeti neveléshez, a környezettudatosság, a fenntarthatóság és az alkalmazkodás oktatásához szükséges földrajzi-földtudományi tudással, módszertani ismeretekkel.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

-

Képességei:

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld- és a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

Képes megerősíteni a tanulók szűkebb és tágabb szülőföld iránti kötődését, képes a földtudományi-földrajzi értékek terepi bemutatására.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.

Képes a környezeti rendszerek működésének, ennek tükrében a globális és lokális problémáknak a megértetésére.

Képes a környezeti nevelés során az egyéni, közösségi felelősség megvilágítására és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakítására.

A hallgató képes a belső és külső erőkhöz kapcsolódó témakörben szerzett ismereteit önállóan rendszerezni. A hallgató képes az önellenőrzésre. A hallgató felelősen értelmezi a belső és külső erőkhöz kapcsolódó napjainkban zajló és a jövőre is kiható folyamatokat.

Attitűdje:

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Együttműködésre törekszik a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeinek pedagógusaival.

Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényének a felébresztésére és fenntartására.

Bátorítja a környezettel kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kinyilvánítását.

Rávilágít a személyes felelősségvállalás fontosságára, és személyes példaadással is törekszik megerősíteni a tanulókat abban, hogy saját viselkedésükkel és cselekedeteikkel járuljanak hozzá egy fenntartható jövő kialakításához.

Érti és magáénak vallja a környezettudatos gondolkodás, a fenntarthatóság és környezeti alkalmazkodás alapelveit, törekszik ezek átadására.

Fontosnak tartja a tananyag komplex (természet- és társadalomtudományos) megközelítését.

Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its

relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Possesses knowledge about the renewal capacity of resources, conscious, economical, and responsible usage methods, and their pedagogical processing in school and out-of-school settings, tailored to age characteristics and students' prior knowledge.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the school-leaving examination in geography.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Possesses realistic knowledge of the geographical-environmental background and magnitude of socio-economic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

Knows the effects of global processes on Hungary and Hungarian society.

Possesses the geographical and earth science knowledge and methodological skills necessary for environmental education, and teaching environmental awareness, sustainability, and adaptation.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

-

Capabilities:

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties.

Capable of recognising and addressing comprehension difficulties related to the specific relationships and concepts of his/her subject.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

Capable of strengthening students' attachment to their immediate and broader homeland, and capable of field presentation of geographical-earth science values.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of helping students understand the functioning of environmental systems and, in this context, global and local problems.

Capable of highlighting individual and community responsibility and fostering conscious citizenship during environmental education.

The student will be able to organise independently his/her knowledge on the subject of internal and external forces. The student is able to self-monitor. The learner is able to interpret responsibly the current and future processes related to internal and external forces.

Attitude:

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Strives for cooperation with teachers of his/her subject and other subjects, as well as with educators of the knowledge areas of the National Core Curriculum.

Open to learning and gaining experience, and strives to awaken and maintain students' desire for knowledge, creativity, and self-improvement.

Encourages the expression of positive attitudes towards the environment.

Highlights the importance of personal responsibility and strives to reinforce students' understanding that their behaviour and actions contribute to creating a sustainable future through personal example.

Understands and embraces the principles of environmentally conscious thinking, sustainability, and environmental adaptation, and strives to convey these principles.

Considers the complex (natural and social science) approach to the curriculum important.

Considers the development of tolerance towards different cultural circles and social strata important.

Recognises the identity-forming role and significance of geography education.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Bevezetés, a Föld külső, belső erőinek forrása. (Introduction, the source of the internal and external forces of the Earth.)

12.2. A Föld szerkezetmorfológiája (tektonika, gyűrődések, takaróképződés). (The structural morphology of the Earth: tectonics, folding, thrusting, etc.)

12.3. A Föld belső szerkezete, lemeztektonikai mozgások és mozgatórugói. (The inner structure of the Earth, the movement of the tectonic plates, the causes its movement.)

12.4. A Föld vulkáni tevékenysége, kitöréstípusok, vulkáni termékek, vulkánmorfológia.

(Volcanic activity of the Earth, its characteristics, features, types, products, and morphology.)

12.5. A vulkáni utóműködések csoportosítása, felismerése és helyes megítélése, valamint ezek hatásai. (Classification, recognition and correct assessment of postvolcanic activity, as well as their effects.)

12.6. A kőzetek aprózódása és mállása, okai, típusai; Karsztosodás. (The fragmentation and alteration of the rocks, characteristics, features, types; Karstification.)

12.7. A szállítások fajtái: szél, víz, jég, lejtőmozgások. (The transportation of the rock fragments: wind, water, ice and movements on slopes.)

12.8. A víz eróziós munkája, tulajdonságai, hatásai, a teraszok, barlangok kialakulása. (The erosion effects of the rivers, characteristics, features, types, formation of the terraces and caves.)

12.9. A jég eróziós munkája, tulajdonságai, típusai, hatásai. (The erosion effects of the ice, characteristics, features, types.)

12.10. A szél eróziós munkája, tulajdonságai, típusai, hatásai. (The erosion effects of the wind, characteristics, features, types.)

12.11. A tengerpartmenti folyamatok, magas- és alacsonypartok, folyótorkolatok. (The coastal processes, high and low coastal processes, river mouths.)

12.12. Tengeri folyamatok, fáciesek, üledékbehordás, felhalmozódás; mélytengeri folyamatok. (Marine processes, facieses, sediment inflow and deposition processes; deep marine environments.)

12.13. A talaj földrajza. (Soil geography.)

12.14. Az ember felszínalakító tevékenysége. (The anthropogenic geomorphology, artificial land-forming activity.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 2. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadások látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A hallgató köteles a félév során az előadások legalább 75%-án részt venni. A hallgató előadásokon való részvételét az oktató katalógusban rögzíti.

A 75%-ot meghaladó, indokolt (pl. orvosi okok miatti) távolmaradás esetén a pótlás az elmulasztott foglalkozásokon érintett tananyagról szóló írásbeli vagy szóbeli beszámoló alapján lehetséges, amelynek elkészítését vagy bemutatását, illetve témáját a hallgató az oktatóval egyezteti. Az egyéni tanrenden lévő hallgatók foglalkozásokon való részvétele az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában foglalt feltételek szerint történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nincs.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés félév végi kollokviumi jeggyel (szóbeli vizsga) történik az előadásokon elhangzott témakörök alapján. A vizsgán ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges kollokviumi jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Gábris Gyula (szerk.), Szabó József (szerk.): Általános Természetföldrajz I-II., ELTE Eötvös Kiadó, Budapest 2013. ISBN: 978-963-312-063-7;

2. Kocsis Károly – Gercsák Gábor – Horváth Gergely – Keresztesi Zoltán – Klinghammer István – Nemerkényi Zsombor: Magyarország Nemzeti Atlasza - Természeti környezet. 2. (átdolgozott kiadás), HUN-REN CSFK Földrajztudományi Intézet, Budapest 2024. ISBN: 978-963-9545-65-6;

3. Lóczy Dénes (szerk.): Geomorfológia II., Dialog Campus, Budapest 2008. ISBN: 9789637296260;

4. Lóczy Dénes, Veress Márton: Geomorfológia I., Dialóg Campus, Budapest 2017. ISBN: 978-615-5680-32-8;

5. Szabó József: Általános természetföldrajz, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest 2013. ISBN: 9789633120620;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Arday István – Czirfusz Márton – Horváth Tamás: Földrajz 9-10. I. kötet Földrajz tankönyv, Oktatási Hivatal, Budapest 2020. ISBN: 978-615-6178-29-9;

2. F. Kusztor Adél – Nagy Balázs: Földrajz 9-10. I. kötet Földrajz tankönyv, Oktatási Hivatal, 2020. ISBN: 978-615-6256-71-3;

3. Felix R. Paturi: A Föld krónikája, Officina Nova, Budapest 1991. ISBN: 963-8185-36-8;

4. Karátson Dávid (főszerk.): Magyarország földje. (Pannon Enciklopédia) (vonatkozó részek), Kertek 2000 Könyvkiadó, Budapest 2000. ISBN: 9638579234;

Budapest, 2025.

Dr. Nemerkényi Zsombor János, PhD
közszolgálati egyetemi docens
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT109**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Természetföldrajzi ismeretek tanításának gyakorlata: légkör, vízburok
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Physical Geography Teaching Practice: Atmosphere, Hydrosphere
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Szőllősy László, közszolgálati egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A gyakorlati órán a levegőburokhoz és a vízburokhoz kapcsolódó elméleti ismeretek gyakorlati feldolgozása történik. Az órákon hangsúlyos szerepet kap a tantervi szabályozók, valamint a földrajz részletes érettségi vizsgakövetelmények levegőburok és vízburok témaköröket érintő részeinek megismerése, egyúttal az ezek feldolgozásához szükséges pedagóguskompetenciák gyakorlatorientált kialakítása, fejlesztése.

A hallgató a gyakorlati órák révén képes lesz a levegőburok és a vízburok témakörök tanulása során szerzett ismereteinek megértést segítő rendszerezésére, tudásának adott csoport igényeihez illeszkedő megosztására. A hallgató a gyakorlati órákon megismeri a témakörök feldolgozása szempontjából fontos információforrásokat és azok felhasználási lehetőségeit, az önálló tanulást, illetve a tanulók tevékenységeit segítő stratégiákat, munkaformákat és eszközöket, valamint a különböző ellenőrzési-értékelési módszereket.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the course is to apply the theoretical knowledge of the atmosphere and the hydrosphere in practice. The lessons will focus on learning the curricular regulations and the parts of the detailed examination requirements of geography concerning the topics of air and water envelopes, and at the same time on the practice-oriented development of the pedagogical competences necessary for their processing.

Through practical lessons, the student will be able to organise the knowledge acquired during the study of the atmosphere and the hydrosphere in a way that facilitates understanding and to share knowledge in a way that is appropriate to the needs of the group. Through practical lessons, the student will become familiar with the sources of information relevant to the study of the topics and their uses, strategies, forms of work and tools to support independent learning and student activities, and various methods of assessment and evaluation.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezek szerepét és jelentőségét az oktatás tartalmi szabályozásában.

Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit. Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés folyamatát meghatározó szaktudományos, tanuláselméleti, módszertani és lélektani kritériumokat.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.

Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátosságait, ötleteit, kezdeményezéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit.

Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló hatásaival.

A szakképzett tanár tájékozott az ENSZ által megfogalmazott fenntartható fejlődési célok és alapelvek tekintetében.

Ismeri az országos és intézményi szintű pedagógiai dokumentumok fenntarthatóságra nevelésre vonatkozó elvárásait.

Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

Tudja, hogy a Nemzeti alaptanterv egyik kiemelt fejlesztési területe maga a fenntarthatóság. Ismeri az alaptanterv elvárását, mely szerint a felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri az érettségi vizsgakövetelményeket.

Tisztában van a szóbeli, az írásbeli, a vizuális és a digitális kifejezőkészség alapvető tanulásmódszertani jellegzetességeivel, képes azokat célirányosan és differenciáltan alkalmazni a földrajztanulás eredményessége érdekében.

Ismeri a digitálistechnológia-alapú kommunikációs és együttműködési alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és használatának előnyeivel és hátrányaival.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmi-gazdasági folyamatok földrajzi-környezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.

Ismeri a globális folyamatoknak Magyarországra és a magyar társadalomra gyakorolt hatásait.

Rendelkezik a környezeti neveléshez, a környezettudatosság, a fenntarthatóság és az alkalmazkodás oktatásához szükséges földrajzi-földtudományi tudással, módszertani ismeretekkel.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket,

tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezek szerepét és jelentőségét az oktatás tartalmi szabályozásában.

Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit. Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés folyamatát meghatározó szaktudományos, tanuláselméleti, módszertani és lélektani kritériumokat.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.

Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátosságait, ötleteit, kezdeményezéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit.

Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló hatásaival.

A szakképzett tanár tájékozott az ENSZ által megfogalmazott fenntartható fejlődési célok és alapelvek tekintetében.

Ismeri az országos és intézményi szintű pedagógiai dokumentumok fenntarthatóságra nevelésre vonatkozó elvárásait.

Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

Tudja, hogy a Nemzeti alaptanterv egyik kiemelt fejlesztési területe maga a fenntarthatóság. Ismeri az alaptanterv elvárását, mely szerint a felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

-

Képességei:

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

Képes a hagyományos és az információ- és kommunikációtechnológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

Képes tudatosan és tervszerűen kialakítani a tanulók reális önértékelését és fejleszteni a tanulók önismeretét a megfelelően kiválasztott ellenőrzési módszerek által.

Pedagógiai munkájában képes arra, hogy hitelesen jelenítse meg a fenntarthatóság értékeit. Képes megértetni az ok-okozati összefüggéseket és rávilágítani a globális kihívások és helyi cselekvések közötti kapcsolatokra és megoldási lehetőségekre.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a földés a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

Képes a fenntarthatósággal, a környezettudatossággal, illetve a gazdasági-pénzügyi neveléssel összefüggő tantárgyspecifikus tartalmak hangsúlyos megjelenítésére és az azokhoz kapcsolódó nevelési-oktatási módszerek alkalmazására a tanulói tudásépítés segítése során.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.

Képes a földrajzi szintézisalkotás felhasználásával a természeti, társadalmi-gazdasági folyamatok és a környezeti hatások problémamegoldó szemléletű oktatására.

Képes a környezeti rendszerek működésének, ennek tükrében a globális és lokális problémáknak a megértetésére.

Képes a globális problémák földrajzi-környezeti kapcsolatrendszerének megértését célzó módszerek használatára.

Képes a környezeti nevelés során az egyéni, közösségi felelősség megvilágítására és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakítására.

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

Képes a hagyományos és az információ- és kommunikációtechnológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására

nevelni.

Képes tudatosan és tervszerűen kialakítani a tanulók reális önértékelését és fejleszteni a tanulók önismeretét a megfelelően kiválasztott ellenőrzési módszerek által.

Pedagógiai munkájában képes arra, hogy hitelesen jelenítse meg a fenntarthatóság értékeit. Képes megértetni az ok-okozati összefüggéseket és rávilágítani a globális kihívások és helyi cselekvések közötti kapcsolatokra és megoldási lehetőségekre.

-

Attitűdje:

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényének a felébresztésére és fenntartására.

A szakképzett tanár alapvető fontosságúnak tartja a tanulás kompetenciáinak fejlesztését.

Nagy hangsúlyt fektet a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosítására, a hatékony tanuláshoz szükséges tudás és képességek megszerzésére, különös tekintettel az egész életen át tartó tanulásra.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

Törekszik az objektív értékelés követelményének betartására, és tiszteletben tartja az értékelés etikai normáit.

Arra törekszik, hogy kialakítsa a tanulókban az aktív cselekvés igényét és a felelős magatartást a fenntarthatóság érdekében, és ezért együttműködik közvetlen környezetével.

Fontosnak tartja az alapvető környezettudatos magatartási normák betartását és betartatását.

Bátorítja a környezettel kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kinyilvánítását.

Rávilágít a személyes felelősségvállalás fontosságára, és személyes példaadással is törekszik megerősíteni a tanulókat abban, hogy saját viselkedésükkel és cselekedeteikkel járuljanak hozzá egy fenntartható jövő kialakításához.

Elkötelezett abban, hogy a föld és a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen, törekszik ezek gyakorlatorientált bemutatására.

Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazása iránt.

Törekszik élményszerű tanulási helyzetek teremtésére, a tanítási-tanulási folyamatot alapvetően aktív tanulói tevékenységekre alapozza.

Törekszik a földrajz nyújtotta lehetőségek tudatos hasznosítására, különös tekintettel a tanulás tanítása, a nemzeti azonosságtudat, értékek tisztelete, megbecsülése, az Európához való kötődés, a különböző kultúrák megismertetése, az állampolgárságra és demokráciára nevelés, a fenntarthatóság, környezettudatosság, a rendszergondolkodás, a médiatudatosságra nevelés, illetve a gazdasági, pénzügyi nevelés területén.

Érti és magáénak vallja a környezettudatos gondolkodás, a fenntarthatóság és környezeti alkalmazkodás alapelveit, törekszik ezek átadására.

Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érvelésen alapuló vitára nevelésben.

Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett az igényes szaktanári munka, a folyamatos szakmai és módszertani fejlődés iránt.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényének a felébresztésére és fenntartására.

A szakképzett tanár alapvető fontosságúnak tartja a tanulás kompetenciáinak fejlesztését.

Nagy hangsúlyt fektet a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosítására, a hatékony tanuláshoz szükséges tudás és képességek megszerzésére, különös tekintettel az egész életen át tartó tanulásra.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

Törekszik az objektív értékelés követelményének betartására, és tiszteletben tartja az értékelés etikai normáit.

Arra törekszik, hogy kialakítsa a tanulókban az aktív cselekvés igényét és a felelős magatartást a fenntarthatóság érdekében, és ezért együttműködik közvetlen környezetével.

Fontosnak tartja az alapvető környezettudatos magatartási normák betartását és betartatását.

Bátorítja a környezettel kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kinyilvánítását.

Rávilágít a személyes felelősségvállalás fontosságára, és személyes példaadással is törekszik megerősíteni a tanulókat abban, hogy saját viselkedésükkel és cselekedeteikkel járuljanak hozzá egy fenntartható jövő kialakításához.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Familiar with the national and international achievements, literature, and current issues of subject methodology. Understands the role of the subject area in society, and the objectives and tasks of teaching the subject in supporting students' personality development and cognitive development.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject,

the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Familiar with the documents defining pedagogical activities, the National Core Curriculum, and the framework curricula, and understands their role and significance in regulating the content of education.

Knows the legal background, curriculum, and examination requirements for teaching the subject. Familiar with the scientific, learning theory, methodological, and psychological criteria that determine the process of selecting and organising teaching material.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Familiar with the methods for developing the specific competences to be established during the teaching and learning of the subject.

Understands that creating an appropriate learning atmosphere requires taking into account the characteristics, ideas, and initiatives of the students.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences.

Aware of the personality-shaping effects of his/her subject and the related field of knowledge.

Informed about the sustainable development goals and principles formulated by the United Nations.Knows the expectations of national and institutional-level pedagogical documents regarding education for sustainability.

Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

Aware that one of the key development areas of the National Core Curriculum is sustainability. Knows the curriculum's expectation that the growing generation must learn to use resources consciously, economically, and responsibly, considering their renewal capacity.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the requirements for the school-leaving examination in geography.

Knows the communication and collaboration applications based on digital technology, and understands their functions, advantages, and disadvantages.

Possesses realistic knowledge of the geographical-environmental background and magnitude of socio-economic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

Knows the effects of global processes on Hungary and Hungarian society.

Possesses the geographical and earth science knowledge and methodological skills necessary for environmental education, and teaching environmental awareness, sustainability, and adaptation.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Familiar with the national and international achievements, literature, and current issues of subject methodology. Understands the role of the subject area in society, and the objectives and tasks of teaching the subject in supporting students' personality development and cognitive development.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Familiar with the documents defining pedagogical activities, the National Core Curriculum, and the framework curricula, and understands their role and significance in regulating the content of education.

Knows the legal background, curriculum, and examination requirements for teaching the subject. Familiar with the scientific, learning theory, methodological, and psychological criteria that determine the process of selecting and organising teaching material.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Familiar with the methods for developing the specific competences to be established during the teaching and learning of the subject.

Understands that creating an appropriate learning atmosphere requires taking into account the characteristics, ideas, and initiatives of the students.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences.

Aware of the personality-shaping effects of his/her subject and the related field of knowledge.

Informed about the sustainable development goals and principles formulated by the United Nations.Knows the expectations of national and institutional-level pedagogical documents regarding education for sustainability.

Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

Aware that one of the key development areas of the National Core Curriculum is sustainability. Knows the curriculum's expectation that the growing generation must learn to use resources consciously, economically, and responsibly, considering their renewal capacity.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

-

Capabilities:

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of effectively integrating his/her knowledge of the discipline, methodology, subject area, learning theory, and the curriculum.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of effectively and professionally applying traditional and information and communication technology-based tools, as well as digital teaching materials.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of consciously and systematically developing students' realistic self-assessment and self-awareness through appropriately selected assessment methods.

Capable of authentically representing the values of sustainability in his/her pedagogical work. Capable of explaining cause-and-effect relationships and highlighting the connections and solutions between global challenges and local actions.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

Capable of prominently presenting subject-specific content related to sustainability, environmental awareness, and economic-financial education, and applying the related educational methods to assist students in building knowledge.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of teaching natural, socio-economic processes and environmental impacts with a problem-solving approach using geographical synthesis.

Capable of helping students understand the functioning of environmental systems and, in this context, global and local problems.

Capable of using methods aimed at understanding the geographical-environmental relationships of global problems.

Capable of highlighting individual and community responsibility and fostering conscious citizenship during environmental education.

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of effectively integrating his/her knowledge of the discipline, methodology, subject area, learning theory, and the curriculum.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of effectively and professionally applying traditional and information and communication technology-based tools, as well as digital teaching materials.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of consciously and systematically developing students' realistic self-assessment and self-awareness through appropriately selected assessment methods.

Capable of authentically representing the values of sustainability in his/her pedagogical work. Capable of explaining cause-and-effect relationships and highlighting the connections and solutions between global challenges and local actions.

-

Attitude:

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Open to learning and gaining experience, and strives to awaken and maintain students' desire for knowledge, creativity, and self-improvement.

Considers the development of learning competences to be of fundamental importance.

Places great emphasis on raising awareness of the processes of learning and teaching, acquiring the knowledge and skills necessary for effective learning, with particular attention to lifelong learning.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Strives to adhere to the requirement of objective evaluation and respects the ethical norms of evaluation.

Strives to instil in students the need for active engagement and responsible behaviour for sustainability, and therefore cooperates with his/her immediate environment.

Encourages the expression of positive attitudes towards the environment.

Highlights the importance of personal responsibility and strives to reinforce students' understanding that their behaviour and actions contribute to creating a sustainable future through personal example.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practice-oriented manner.

Strives to create experiential learning situations, fundamentally basing the teaching-learning process on active student activities.

Strives to consciously utilise the opportunities offered by geography, with particular attention to teaching learning methods, national identity, respect and appreciation of values, attachment to Europe, introducing different cultures, education for citizenship and democracy, sustainability, environmental awareness, systems thinking, media literacy, and economic and financial education.

Understands and embraces the principles of environmentally conscious thinking, sustainability, and environmental adaptation, and strives to convey these principles.

Committed to educating for independent opinion formation, rational, deliberative thinking, and argument-based debate.

Considers the development of tolerance towards different cultural circles and social strata important.

Committed to high-quality professional work and continuous professional and methodological development.

Recognises the identity-forming role and significance of geography education.

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Open to learning and gaining experience, and strives to awaken and maintain students' desire for knowledge, creativity, and self-improvement.

Considers the development of learning competences to be of fundamental importance.

Places great emphasis on raising awareness of the processes of learning and teaching, acquiring the knowledge and skills necessary for effective learning, with particular attention to lifelong learning.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Strives to adhere to the requirement of objective evaluation and respects the ethical norms of evaluation.

Strives to instil in students the need for active engagement and responsible behaviour for sustainability, and therefore cooperates with his/her immediate environment.

Encourages the expression of positive attitudes towards the environment.

Highlights the importance of personal responsibility and strives to reinforce students' understanding that their behaviour and actions contribute to creating a sustainable future through personal example.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Egyeztetés a félévi feladatokról; A légkör anyaga és szerkezete (Discussion of the semester activities; Elements and structure of the atmosphere)

12.2. A levegő felmelegedése (Warming of the atmosphere)

12.3. A levegő mozgása (Air movement)

12.4. A felhő- és csapadékképződés (Cloud and precipitation formation)

12.5. Az időjárás és az éghajlat (Weather and climate)

12.6. A légszennyezés és annak következményei (Air pollution and its effects)

12.7. Összefoglalás (Summary)

12.8. Zárthelyi dolgozat (Written test)

12.9. A vízburok tagolódása, tulajdonságai és mozgásai (Structure, properties and movements of the hydrosphere)

12.10. A felszíni és a felszín alatti vizek (Surface water and groundwater)

12.11. A vízburok mint gazdasági erőforrás (The hydrosphere as economic resources)

12.12. Összefoglalás (Summary)

12.13. Zárthelyi dolgozat (Written test)

12.14. A félév értékelése és lezárása (Evaluation and conclusion of the semester)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 2. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A gyakorlati órák látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

Amennyiben a hallgató a félév során a gyakorlatok kevesebb, mint 75%-án vesz részt, a 75%-ot meghaladó órákról való távolmaradását igazolnia kell. Ez esetben a hiányzási értéket elérő gyakorlati órát követően a hallgató 10 munkanapon belül köteles felvenni a kapcsolatot a tantárgy oktatójával a pótlás lehetséges formájának egyeztetése céljából. A pótlás az adott témával kapcsolatos házi dolgozat elkészítésével lehetséges az oktatóval egyeztetett módon. A pótlás témáját, formáját, az elkészített feladat leadásának módját és határidejét a feleknek írásban kell rögzíteniük.

Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgató félévi teljesítményét tanórán írt (jelenléti) zárthelyi dolgozatok, valamint otthon elkészített (beadandó) feladat teljesítését figyelembe véve mérjük az alábbiak szerint:

Két zárthelyi dolgozat

A két (különböző témákban írt) zárthelyi dolgozat egyforma – 40-40%-os – súllyal szerepel a félévi érdemjegyben. Amennyiben a hallgató hiányzik valamely (jelenléti) írásbeli zárthelyi dolgozatról, azt egy alkalommal, az oktató által kijelölt időpontban pótolhatja. Amennyiben a hallgató ezzel a lehetőséggel nem él, az oktató által meghatározott időpontban szóbeli beszámoló formájában köteles számot adni az adott témában szerzett tudásáról. Speciális helyzetben (pl. írásképtelenség esetén) a zárthelyi dolgozat szóbeli beszámolóval helyettesíthető.

Két otthon elkészített (beadandó) feladat

Az otthon elkészített (beadandó) munka a tanítás során későbbiekben felhasználható, hallgató által elkészített írásbeli anyagot foglal magába. A beadás módjáról és határidejéről az oktató a félév elején tájékoztatja a hallgatókat. Az otthon elkészített (beadandó) feladat a félév során: 8, a gyakorlati órákon tárgyalt témakörökhöz kapcsolódó, táblakép alapjául szolgáló magyarázó ábra elkészítése. Az ábragyűjtemény 20%-os súllyal szerepel a félévi érdemjegyben.

A félévi gyakorlati jegy a részfeladatok %-os értékeinek a fentiekben leírt módon súlyozott együttes értékeléséből tevődik össze. Az így kapott %-os értékek az alábbi félévi érdemjegyeknek felel meg:

0–39% elégtelen

40–54% elégséges

55–69% közepes

70–84% jó

85–100% jeles

A legalább elégséges érdemjegy feltétele valamennyi részfeladat legalább elégséges (40%) értékelésű teljesítése.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a gyakorlati órákon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel, valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok (két zárthelyi dolgozat, két otthon elkészített (beadandó) feladat) mindegyikének legalább elégséges szintű teljesítése. Indokolt esetben a hallgató az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített, a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben folytathatja tanulmányait.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés ötfokozatú gyakorlati jeggyel történik. A félév során a 15. pontban meghatározott feladatokat szükséges teljesíteni. A feladatrészek súlyozását a 15. pont részletezi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges (40%) gyakorlati jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Bartholy Judit – Mészáros Róbert – Geresdi István – Matyasovszky István – Pongrácz Rita – Weidinger Tamás: Meteorológiai alapismeretek, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest 2013.

2. Borsy Zoltán: Általános természetföldrajz, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 1998. ISBN: 9789631954814;

3. Neumann Viktor: Földrajz érettségi 1. Általános földrajz. Elmélet és gyakorlat egy helyen, Raabe Klett Oktatási Tanácsadó és Kiadó Kft, Budapest 2024. ISBN: 978-615-6079-24-4;

4. Péczely György: Éghajlattan, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 1979. ISBN: 963-18-7468-0;

5. Szabó József: Általános természetföldrajz, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest 2013. ISBN: 9789633120620;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Alexa Péter - Alexa Mercédesz: Tanulókártyák földrajzból – A nagyvilág., Maxim Könyvkiadó Kft., Szeged 2019. ISBN: 978 963 261 993 4;

2. Arday István – Czirfusz Márton – Horváth Tamás: Földrajz 9-10. I. kötet Földrajz tankönyv, Oktatási Hivatal, 2020. ISBN: 978-615-6178-29-9;

3. Frederick Lutgens, K. - Edward Tarbuck, J. - Redina Herman, L.: The Atmosphere. An Introduction to Meteorology, Pearson, New York 2019. ISBN: 978-0-134-75858-9;

4. Harsányi Tibor – Kapusi János: Gyűjtemény a földrajz emelt szintű oktatásához 11–12., Oktatási Hivatal, Budapest 2021. ISBN: 978-963-436-261-6;

Budapest, 2025.

Szőllősy László,
közszolgálati egyetemi docens
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT116**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Gazdaság- és pénzföldrajz
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Economic- and Financial Geography
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 3 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Nemerkényi Zsombor János, PhD, közszolgálati egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

Az előadáson a gazdaság- és pénzföldrajzhoz kapcsolódó elméleti ismeretek átadása történik. Az előadás alapvetően a tantervi szabályozókra, valamint a földrajz részletes érettségi vizsgakövetelmények Európa társadalom- és gazdaságföldrajzához kapcsolódó témakört érintő ismeretanyagára épít, de azokon túlmutató, a témakör átfogó ismeretét lehetővé tevő tartalmakat is feldolgoz.

A tárgy célja a gazdasági tevékenységek térbeliségének megismerése, az őstermeléstől a feldolgozáson át a szolgáltatási és pénzügyi ágazatig.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The lecture will provide theoretical knowledge related to the economic- and financial geography. The lecture will build on the curriculum regulations and the detailed examination requirements for the geography Baccalaureate on the topic of economic and financial geography, but will also go beyond these to cover content that will enable a comprehensive knowledge of the topic.

The aim of the course is to introduce students to the basic knowledge on the spatiality of economic activities, from agriculture through industry to services and financial sectors.

10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi,

szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

Tudja, hogy a Nemzeti alaptanterv egyik kiemelt fejlesztési területe maga a fenntarthatóság. Ismeri az alaptanterv elvárását, mely szerint a felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Ismeretekkel rendelkezik az erőforrások megújulási képességéről, a tudatos, takarékos és felelősségteljes használati módozatokról, azok életkori sajátosságokhoz és a tanulók előzetes tudásához igazodó iskolai és iskolán kívüli pedagógiai feldolgozásáról.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

Ismeri a gazdaságföldrajz alapvető szakkifejezéseit.

Ismeri a gazdaságföldrajzi folyamatok alapvető sajátosságait.

Tisztában van a gazdaságföldrajz aktuális kutatási kérdéseivel, elemzési és értelmezési módszereivel.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmi-gazdasági folyamatok földrajzi-környezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.

Ismeri a globális folyamatoknak Magyarországra és a magyar társadalomra gyakorolt hatásait.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

Tudja, hogy a Nemzeti alaptanterv egyik kiemelt fejlesztési területe maga a fenntarthatóság. Ismeri az alaptanterv elvárását, mely szerint a felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Ismeretekkel rendelkezik az erőforrások megújulási képességéről, a tudatos, takarékos és felelősségteljes használati módozatokról, azok életkori sajátosságokhoz és a tanulók előzetes tudásához igazodó iskolai és iskolán kívüli pedagógiai feldolgozásáról.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

-

Képességei:

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

Képes kutatási módszerek használatára.

Képes a gazdaságföldrajzi elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére.

Képes a gazdaságföldrajzi kérdésekben az ismeretek önálló elsajátítására és rendszerezésére.

Képes a globális problémák földrajzi-környezeti kapcsolatrendszerének megértését célzó módszerek használatára.

Képes a fenntarthatósággal, a környezettudatossággal, illetve a gazdasági-pénzügyi neveléssel összefüggő tantárgyspecifikus tartalmak hangsúlyos megjelenítésére és az azokhoz kapcsolódó nevelési-oktatási módszerek alkalmazására a tanulói tudásépítés segítése során.

Képes megerősíteni a tanulók szűkebb és tágabb szülőföld iránti kötődését, képes a földtudományi-földrajzi értékek terepi bemutatására.

Képes a globális problémák földrajzi-környezeti kapcsolatrendszerének megértését célzó módszerek használatára.

Képes a földrajzi szintézisalkotás felhasználásával a természeti, társadalmi-gazdasági folyamatok és a környezeti hatások problémamegoldó szemléletű oktatására.

Képes a környezeti rendszerek működésének, ennek tükrében a globális és lokális problémáknak a megértetésére.

Képes a környezeti nevelés során az egyéni, közösségi felelősség megvilágítására és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakítására.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld- és a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

Eligazodik a média által közvetített aktuális politikai és társadalmi-gazdasági információk világában.

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

Képes kutatási módszerek használatára.

A hallgató képes gazdaság és pénzföldrajzhoz kapcsolódó témakörben szerzett ismereteit önállóan rendszerezni. A hallgató képes az önellenőrzésre. A hallgató felelősen értelmezi a gazdaság és pénzföldrajzhoz kapcsolódó napjainkban zajló és a jövőre is kiható folyamatokat.

Attitűdje:

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

A szakképzett tanár szakterületének megfelelő szintetizált tudása birtokában törekszik beépíteni a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés értékeit, célkitűzéseit és alapelveit mindennapi pedagógiai tevékenységébe.

Arra törekszik, hogy kialakítsa a tanulókban az aktív cselekvés igényét és a felelős magatartást a fenntarthatóság érdekében, és ezért együttműködik közvetlen környezetével.

Rávilágít a személyes felelősségvállalás fontosságára, és személyes példaadással is törekszik megerősíteni a tanulókat abban, hogy saját viselkedésükkel és cselekedeteikkel járuljanak hozzá egy fenntartható jövő kialakításához.

A tananyag komplex szemlélete során szem előtt tartja és megfelelően értékeli az egyes folyamatok nemzeti kihatásait, összefüggéseit.

Fontosnak tartja a tananyag komplex (természet- és társadalomtudományos) megközelítését.

Törekszik a földrajz nyújtotta lehetőségek tudatos hasznosítására, különös tekintettel a tanulás tanítása, a nemzeti azonosságtudat, értékek tisztelete, megbecsülése, az Európához való kötődés, a különböző kultúrák megismertetése, az állampolgárságra és demokráciára nevelés, a fenntarthatóság, környezettudatosság, a rendszergondolkodás, a médiatudatosságra nevelés, illetve a gazdasági, pénzügyi nevelés területén.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érvelésen alapuló vitára nevelésben.

Elkötelezett az elsajátított természet- és társadalomtudományos tudás kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten való bemutatása, magyarázata, népszerűsítése, az élethosszig tartó tanulásra motiváló terjesztése iránt.

Törekszik a szakmai együttműködésre más földrajz szakos és a földrajz oktatásához kapcsolódó tantárgyakat tanító kollégákkal.

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

A szakképzett tanár szakterületének megfelelő szintetizált tudása birtokában törekszik beépíteni a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés értékeit, célkitűzéseit és alapelveit mindennapi pedagógiai tevékenységébe.

Arra törekszik, hogy kialakítsa a tanulókban az aktív cselekvés igényét és a felelős magatartást a fenntarthatóság érdekében, és ezért együttműködik közvetlen környezetével.

Rávilágít a személyes felelősségvállalás fontosságára, és személyes példaadással is törekszik megerősíteni a tanulókat abban, hogy saját viselkedésükkel és cselekedeteikkel járuljanak hozzá egy fenntartható jövő kialakításához.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Familiar with the national and international achievements, literature, and current issues of subject methodology. Understands the role of the subject area in society, and the objectives and tasks of teaching the subject in supporting students' personality development and cognitive development.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

Aware that one of the key development areas of the National Core Curriculum is sustainability. Knows the curriculum's expectation that the growing generation must learn to use resources consciously, economically, and responsibly, considering their renewal capacity.

Possesses knowledge about the renewal capacity of resources, conscious, economical, and responsible usage methods, and their pedagogical processing in school and out-of-school settings, tailored to age characteristics and students' prior knowledge.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

Knows the main terms of economic geography.

Knows the basic features of economic geography.

Knows and understands the current research issues, methods of analysis and interpretation in economic geography.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Possesses realistic knowledge of the geographical-environmental background and magnitude of socio-economic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

Knows the effects of global processes on Hungary and Hungarian society.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and

organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Familiar with the national and international achievements, literature, and current issues of subject methodology. Understands the role of the subject area in society, and the objectives and tasks of teaching the subject in supporting students' personality development and cognitive development.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

Aware that one of the key development areas of the National Core Curriculum is sustainability. Knows the curriculum's expectation that the growing generation must learn to use resources consciously, economically, and responsibly, considering their renewal capacity.

Possesses knowledge about the renewal capacity of resources, conscious, economical, and responsible usage methods, and their pedagogical processing in school and out-of-school settings, tailored to age characteristics and students' prior knowledge.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

-

Capabilities:

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of using research methods.

Capable of making connections between economic geography theories and facts.

Capable of acquiring and organising knowledge of economic geography independently.

Capable of using methods aimed at understanding the geographical-environmental relationships of global problems.

Capable of applying digital pedagogical tools and methods aligned with the goals of the teaching-learning process to assist students in building geographical knowledge, measuring their knowledge, and evaluating their performance.

Capable of strengthening students' attachment to their immediate and broader homeland, and capable of field presentation of geographical-earth science values.

Capable of using methods aimed at understanding the geographical-environmental relationships of global problems.

Capable of teaching natural, socio-economic processes and environmental impacts with a problem-solving approach using geographical synthesis.

Capable of helping students understand the functioning of environmental systems and, in this context, global and local problems.

Capable of highlighting individual and community responsibility and fostering conscious citizenship during environmental education.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Navigates the world of current political and socio-economic information conveyed by the media.

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of using research methods.

The student will be able to organise independently his/her knowledge of a topic related to the economic- and financial geography. The student is able to self-monitor. The student will be able to interpret in a responsible way current and future developments in the economic- and financial geography.

Attitude:

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Possesses synthesised knowledge appropriate to his/her field and strives to incorporate the values, goals, and principles of environmental education and education for sustainability into everyday pedagogical activities.

Strives to instil in students the need for active engagement and responsible behaviour for sustainability, and therefore cooperates with his/her immediate environment.

Highlights the importance of personal responsibility and strives to reinforce students' understanding that their behaviour and actions contribute to creating a sustainable future through personal example.

Considers the complex (natural and social science) approach to the curriculum important.During the complex approach to the curriculum, he/she keeps in mind and appropriately evaluates the national impacts and interrelationships of specific processes.

Considers the complex (natural and social science) approach to the curriculum important.

Strives to consciously utilise the opportunities offered by geography, with particular attention to teaching learning methods, national identity, respect and appreciation of values, attachment to Europe, introducing different cultures, education for citizenship and democracy, sustainability, environmental awareness, systems thinking, media literacy, and

economic and financial education.

Recognises the identity-forming role and significance of geography education.

Committed to educating for independent opinion formation, rational, deliberative thinking, and argument-based debate.

Committed to presenting, explaining, popularising, and promoting natural and social science knowledge at an educational level in small and large communities, motivating lifelong learning.

Strives for professional cooperation with other geography specialists and colleagues teaching subjects related to geography education.

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Possesses synthesised knowledge appropriate to his/her field and strives to incorporate the values, goals, and principles of environmental education and education for sustainability into everyday pedagogical activities.

Strives to instil in students the need for active engagement and responsible behaviour for sustainability, and therefore cooperates with his/her immediate environment.

Highlights the importance of personal responsibility and strives to reinforce students' understanding that their behaviour and actions contribute to creating a sustainable future through personal example.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A gazdaságföldrajz elméleti alapjai 1. Klasszikus gazdaságföldrajz (The theoretical basis of economic geography 1. - Classical ecnomic geography)

12.2. A gazdaságföldrajz elméleti alapjai 2. Evolúciós gazdaságföldrajz (The theoretical basis of economic geography 2. - Evolutionary ecnomic geography)

12.3. A gazdaságföldrajz elméleti alapjai 3. Globális termelési hálózatok (The theoretical basis of economic geography 3. - Global production networks)

12.4. A kapitalizmus termelési rendszerei: fordizmus, posztfordizmus (Capitalits production: Fordism, post-Fordism)

12.5. A világgazdaság térbeli szerkezete (Spatial structure of the global economy)

12.6. A centrumok változása a világgazdaság rendszerében (Transformation in the spatial structure of the centres in global economy)

12.7. Gazdaságilag felemelkedő nagytérségek – olajországok, Délkelet-Ázsia, Kína (Economically emerging regions – Petrostates, Southeast Asia, China)

12.8. Gazdaságilag felemelkedő nagytérségek – Oroszország, India, Brazília (Economically emerging regions – Russia, India, Brazil)

12.9. Az európai átmeneti gazdaságok (European economies in transition)

12.10. Gazdasági-területi egyenlőtlenségek (Economic-territorial disparities)

12.11. A gazdaság időbeli és térbeli változása (Spatial and temporal changes of economy)

12.12. A pénz földrajza I. (Financial geography I.)

12.13. A pénz földrajza II. (Financial geography II.)

12.14. Nemzetközi gazdasági szervezetek (International economic organizations)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 3. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadások látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A hallgató köteles a félév során az előadások legalább 75%-án részt venni. A hallgató előadásokon való részvételét az oktató katalógusban rögzíti.

A 75%-ot meghaladó, indokolt (pl. orvosi okok miatti) távolmaradás esetén a pótlás az elmulasztott foglalkozásokon érintett tananyagról szóló írásbeli vagy szóbeli beszámoló alapján lehetséges, amelynek elkészítését vagy bemutatását, illetve témáját a hallgató az oktatóval egyezteti. Az egyéni tanrenden lévő hallgatók foglalkozásokon való részvétele az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában foglalt feltételek szerint.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nincs.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés félév végi kollokviumi jeggyel (szóbeli vizsga) történik az előadásokon elhangzott témakörök alapján. A vizsgán ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges kollokviumi jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Blahó András, Kutasi Gábor : Erőközpontok és régiók a 21. század világgazdaságában, Akadémiai Kiadó , Budapest 2016. ISBN: 978 963 059 788 3;

2. Cséfalvay Zoltán: A modern társadalomföldrajz kézikönyve, IKVA Kiadó, Budapest 1994. ISBN: 963-7757-84-8;

3. Mészáros Rezső (szerk.): A globális gazdaság földrajzi dimenziói, Akadémiai Kiadó, Budapest 2010. ISBN: 9789630589369;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Dusek Tamás: A területi elemzések alapjai, ELTE Regionális Földrajzi Tanszék, Budapest 2004.

2. Nemes Nagy József: Regionális elemzési módszerek, ELTE Regionális Földrajz Tanszék, Budapest 2008.

3. Vidéki Imre (szerk.): Fejezetek Ipar- és Közlekedés földrajzból, ELTE-Eötvös Kiadó, Budapest 2008. ISBN: 9789634639886;

4. Wójcik Dariusz: Where governance fails: Advanced business services and the offshore world. In: Progress in Human Geography, volume 37, issue 3, pp. 330-347., 2012. ISBN: ISSN: 0309-1325;

Budapest, 2025.

Dr. Nemerkényi Zsombor János, PhD
közszolgálati egyetemi docens
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT117**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Gazdaság- és pénzföldrajz tanításának gyakorlata
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Teaching practice in economic and financial geography
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Alexa Péter, szakoktató
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A tantárgy meghirdetésének elsődleges célja, hogy a magasabb (egyetemi) szintű tudás mellett a hallgatók alapos ismeretekkel rendelkezzenek arról, hogy az adott témák és tartalmak hogyan jelennek meg az általános és középiskolai tananyagban. Az alapvetően a mindenkori NAT tudásanyagára és követelményeire épülő témák és tananyagok alapos elsajátítása és azok ellenőrzése mellett fontos szerepet kap, hogy az ismereteket és összefüggéseket hogyan interpretáljuk a diákok számára. Kiemelten kezeljük – a tudásanyagon kívül – a gyakorlati részt, amelynek keretében a hallgatóknak kiselőadásokat kell tartani, valamint feladatlapokat és dolgozatokat összeállítani.

A tantárgy keretében részletesen tárgyaljuk a nemzetgazdaságok működését, a gazdaság ágazati és szektorok szerinti felépítését, a népesség gazdasági aktivitását a gazdasági és foglalkozási szerkezet átalakulását.

A tantárgyon belül bemutatásra kerül a világgazdaság térszerkezete, a centrum, a félperiféria és a periféria térségek kapcsolatrendszere.

Tárgyaljuk az integrációs folyamatokat, az integrációk fejlődésének szintjeit.

Részletes elemzést igényel a globalizáció folyamata, jelenségei, a globális világgazdaság működése, a világpolitika és a világgazdaság működését befolyásoló nemzetközi szervezetek, együttműködések szerepe.

A tananyag része a monetáris világhoz kapcsolódó alapvető fogalmak, folyamatok, pénzügyi szolgáltatások ismerete, illetve a hitelezéssel és a tőkebefektetéssel kapcsolatos tudásanyag elsajátítása.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The primary aim of the course is to provide students with a thorough knowledge of how the topics and content are presented in the general and secondary school curriculum, in addition to the higher (university) level knowledge. In addition to the thorough mastery and monitoring of the topics and subjects, which are essentially based on the knowledge and requirements of the current NAT, the interpretation of knowledge and contexts towards students is an important element. In addition to the knowledge material, emphasis is placed on the practical part, where students are required to give short presentations and prepare worksheets and essays.

In the context of the "Teaching practice of economic and financial geography", we will discuss in detail the functioning of national economies, the sectoral and sectoral structure of the economy, the economic activity of the population, the transformation of the economic and occupational structure.

It will also cover the spatial structure of the world economy and the interrelationships between the centre, the semi-periphery and the periphery.

Integration processes and the levels of development of integration will be discussed.

A detailed analysis of the process and phenomena of globalisation, the functioning of the global world economy, the role of international organisations and cooperation in world politics and the functioning of the world economy.

The curriculum includes knowledge of the basic concepts, processes and financial services related to the monetary world, as well as knowledge of lending and capital investment.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

Tudja, hogy a Nemzeti alaptanterv egyik kiemelt fejlesztési területe maga a fenntarthatóság. Ismeri az alaptanterv elvárását, mely szerint a felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Ismeretekkel rendelkezik az erőforrások megújulási képességéről, a tudatos, takarékos és felelősségteljes használati módozatokról, azok életkori sajátosságokhoz és a tanulók előzetes tudásához igazodó iskolai és iskolán kívüli pedagógiai feldolgozásáról.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri a földrajz tanításához kapcsolódó jogszabályi hátteret, tanterveket, a tananyag kiválasztásának és elrendezésének szempontjait, valamint az érettségi vizsgakövetelményeket.

Tisztában van a szóbeli, az írásbeli, a vizuális és a digitális kifejezőkészség alapvető tanulásmódszertani jellegzetességeivel, képes azokat célirányosan és differenciáltan alkalmazni a földrajztanulás eredményessége érdekében.

Ismeri és felelősséggel kezeli a földrajz szerepét a tanulók személyiségfejlődésében.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmi-gazdasági folyamatok földrajzi-környezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.

Ismeri a globális folyamatoknak Magyarországra és a magyar társadalomra gyakorolt hatásait.

Rendelkezik a környezeti neveléshez, a környezettudatosság, a fenntarthatóság és az alkalmazkodás oktatásához szükséges földrajzi-földtudományi tudással, módszertani ismeretekkel.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

Ismeri a digitálistechnológia-alapú kommunikációs és együttműködési alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és használatának előnyeivel és hátrányaival.

-

Képességei:

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

Képes kutatási módszerek használatára.

Képes a fenntarthatósággal, a környezettudatossággal, illetve a gazdasági-pénzügyi neveléssel összefüggő tantárgyspecifikus tartalmak hangsúlyos megjelenítésére és az azokhoz kapcsolódó nevelési-oktatási módszerek alkalmazására a tanulói tudásépítés segítése során.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes megerősíteni a tanulók szűkebb és tágabb szülőföld iránti kötődését, képes a földtudományi-földrajzi értékek terepi bemutatására.

Képes a globális problémák földrajzi-környezeti kapcsolatrendszerének megértését célzó módszerek használatára.

Képes a földrajzi szintézisalkotás felhasználásával a természeti, társadalmi-gazdasági folyamatok és a környezeti hatások problémamegoldó szemléletű oktatására.

Képes a környezeti rendszerek működésének, ennek tükrében a globális és lokális problémáknak a megértetésére.

Képes a környezeti nevelés során az egyéni, közösségi felelősség megvilágítására és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakítására.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld- és a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

Eligazodik a média által közvetített aktuális politikai és társadalmi-gazdasági információk világában.

Rendelkezik megfelelő szintű digitális kompetenciákkal, és elkötelezett az általuk nyújtott lehetőségek felhasználása iránt a tanítási-tanulási folyamatban (információ- és adatgyűjtés, adatfeldolgozás, adatbázisok és digitális térképek használata).

A hallgató önállóan képes a témakörökhöz kapcsolódó források (pl. ábra, kép, térkép, adatsor, animáció, szemelvény stb.) kritikus feldolgozására, a megszerzett ismeretek értő, a tanulási-tanítási folyamatot segítő rendszerezésére, valamint a témakörökhöz kapcsolódó mérési formák, eszközök elkészítésére. A hallgató felelősen értelmezi napjaink jövőre is kiható folyamatait. A hallgató képes társaival együttműködve a természeti-környezeti és a társadalmi-gazdasági folyamatok szintetizálására, az ok-okozati összefüggések feltárására, valamint a jövőkép-alkotásra.

Attitűdje:

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

A szakképzett tanár szakterületének megfelelő szintetizált tudása birtokában törekszik beépíteni a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés értékeit, célkitűzéseit és alapelveit mindennapi pedagógiai tevékenységébe.

Arra törekszik, hogy kialakítsa a tanulókban az aktív cselekvés igényét és a felelős magatartást a fenntarthatóság érdekében, és ezért együttműködik közvetlen környezetével.

Rávilágít a személyes felelősségvállalás fontosságára, és személyes példaadással is törekszik megerősíteni a tanulókat abban, hogy saját viselkedésükkel és cselekedeteikkel járuljanak hozzá egy fenntartható jövő kialakításához.

Elkötelezett abban, hogy a föld- és a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható

és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen, törekszik ezek gyakorlatorientált bemutatására.

Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazása iránt.

Törekszik a földrajz nyújtotta lehetőségek tudatos hasznosítására, különös tekintettel a tanulás tanítása, a nemzeti azonosságtudat, értékek tisztelete, megbecsülése, az Európához való kötődés, a különböző kultúrák megismertetése, az állampolgárságra és demokráciára nevelés, a fenntarthatóság, környezettudatosság, a rendszergondolkodás, a médiatudatosságra nevelés, illetve a gazdasági, pénzügyi nevelés területén.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

Törekszik élményszerű tanulási helyzetek teremtésére, a tanítási-tanulási folyamatot alapvetően aktív tanulói tevékenységekre alapozza.

Segíti a tanulókat a közvetlen környezetükben, lakóhelyükön jelen lévő komplex földrajzi-környezeti problémák azonosításában, vizsgálatában, illetve a mérséklésükre, megoldásukra vonatkozó javaslatok megfogalmazásában.

Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érvelésen alapuló vitára nevelésben.

Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett az elsajátított természet- és társadalomtudományos tudás kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten való bemutatása, magyarázata, népszerűsítése, az élethosszig tartó tanulásra motiváló terjesztése iránt.

Érti és magáénak vallja a környezettudatos gondolkodás, a fenntarthatóság és környezeti alkalmazkodás alapelveit, törekszik ezek átadására.

Törekszik a szakmai együttműködésre más földrajz szakos és a földrajz oktatásához kapcsolódó tantárgyakat tanító kollégákkal.

Elkötelezett az igényes szaktanári munka, a folyamatos szakmai és módszertani fejlődés iránt.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Familiar with the national and international achievements, literature, and current issues of subject methodology. Understands the role of the subject area in society, and the objectives and tasks of teaching the subject in supporting students' personality development and cognitive development.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

Aware that one of the key development areas of the National Core Curriculum is sustainability. Knows the curriculum's expectation that the growing generation must learn to use resources consciously, economically, and responsibly, considering their renewal capacity.

Possesses knowledge about the renewal capacity of resources, conscious, economical, and responsible usage methods, and their pedagogical processing in school and out-of-school settings, tailored to age characteristics and students' prior knowledge.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the legal background to the teaching of geography, curricula, criteria for selecting and organising teaching materials, and the requirements for the school-leaving examination in geography.

Aware of the basic learning methodological characteristics of oral, written, visual, and digital expression skills, and capable of applying them purposefully and differentially for the effectiveness of geography learning.

Knows and responsibly handles the role of geography in students' personality development.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Possesses realistic knowledge of the geographical-environmental background and magnitude of socio-economic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

Knows the effects of global processes on Hungary and Hungarian society.

Possesses the geographical and earth science knowledge and methodological skills necessary for environmental education, and teaching environmental awareness, sustainability, and adaptation.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Knows the communication and collaboration applications based on digital technology, and

understands their functions, advantages, and disadvantages.

-

Capabilities:

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of using research methods.

Capable of applying digital pedagogical tools and methods aligned with the goals of the teaching-learning process to assist students in building geographical knowledge, measuring their knowledge, and evaluating their performance.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of strengthening students' attachment to their immediate and broader homeland, and capable of field presentation of geographical-earth science values.

Capable of using methods aimed at understanding the geographical-environmental relationships of global problems.

Capable of teaching natural, socio-economic processes and environmental impacts with a problem-solving approach using geographical synthesis.

Capable of helping students understand the functioning of environmental systems and, in this context, global and local problems.

Capable of highlighting individual and community responsibility and fostering conscious citizenship during environmental education.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Navigates the world of current political and socio-economic information conveyed by the media.

Possesses appropriate digital competences and is committed to utilising the opportunities they offer in the teaching-learning process (information and data collection, data processing, use of databases and digital maps).

The student is able to critically process the sources related to the topics (e.g. figures, images, maps, data series, animations, slides, etc.), to organise the acquired knowledge in a way that supports the learning-teaching process, and to prepare measurement forms and instruments related to the topics. Students will be able to interpret responsibly the processes of today and tomorrow. The student is able to synthesise, in cooperation with peers, natural-environmental and socio-economic processes, to identify cause and effect relationships and to develop a vision of the future.

Attitude:

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Possesses synthesised knowledge appropriate to his/her field and strives to incorporate the values, goals, and principles of environmental education and education for sustainability into everyday pedagogical activities.

Strives to instil in students the need for active engagement and responsible behaviour for sustainability, and therefore cooperates with his/her immediate environment.

Highlights the importance of personal responsibility and strives to reinforce students' understanding that their behaviour and actions contribute to creating a sustainable future through personal example.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practice-oriented manner.

Committed to building relevant, applicable knowledge for everyday life instead of quantitative content delivery, and to applying the principles of practice-centred, problem-based geography learning instead of mere fact presentation.

Strives to consciously utilise the opportunities offered by geography, with particular attention to teaching learning methods, national identity, respect and appreciation of values, attachment to Europe, introducing different cultures, education for citizenship and democracy, sustainability, environmental awareness, systems thinking, media literacy, and economic and financial education.

Recognises the identity-forming role and significance of geography education.

Strives to create experiential learning situations, fundamentally basing the teaching-learning process on active student activities.

Assists students in identifying, examining, and formulating proposals for mitigating and solving complex geographical-environmental problems present in their immediate environment and place of residence.

Committed to educating for independent opinion formation, rational, deliberative thinking, and argument-based debate.

Considers the development of tolerance towards different cultural circles and social strata important.

Committed to presenting, explaining, popularising, and promoting natural and social science knowledge at an educational level in small and large communities, motivating lifelong learning.

Understands and embraces the principles of environmentally conscious thinking, sustainability, and environmental adaptation, and strives to convey these principles.

Strives for professional cooperation with other geography specialists and colleagues teaching subjects related to geography education.

Committed to high-quality professional work and continuous professional and methodological development.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Nemzetgazdaságok működése – az állam és a piacgazdaság; a nemzetgazdaságok világgazdaságban betöltött szerepe (How national economies work - the state and the

market economy; the role of national economies in the world economy)

12.2. A gazdasági fejlettség összehasonlítására alkalmas mutatók, források, adatsorok elemzése (Analysis of indicators, sources and data series for comparing economic development)

12.3. A gazdaság ágazati és szektorok szerinti felépítése, a népesség gazdasági aktivitása - a gazdasági és foglalkozási szerkezet átalakulása, adatsorok, ábrák elemzése (Sectoral and sectoral structure of the economy, economic activity of the population - changes in the economic and occupational structure, analysis of data series and graphs)

12.4. Zárthelyi dolgozat (Candidacy essay)

12.5. A világgazdasági pólusok kialakulása és területi átrendeződése - centrum, félperiféria és periféria térségek és kapcsolatrendszerük; A pólusok világgazdasági jelentőségének értékelése források, adatsorok, diagramok alapján (The emergence and spatial reorganisation of the world economic poles - centre, semi-periphery and periphery regions and their interconnections; Evaluation of the importance of the poles for the world economy based on sources, data series, diagrams)

12.6. A világgazdaság térszerkezete, térségei – Szóbeli beszámoló (Spatial structure and regions of the world economy - Oral report)

12.7. Integrációs folyamatok, kialakulásukban szerepet játszó tényezők, az integrációk fejlődésének szintjei (Integration processes, factors involved in their development, levels of development of integration)

12.8. A globalizáció folyamata, jelenségei, és a kapcsolódó folyamatok, jelenségek társadalmi-gazdasági és környezeti hatásainak értékelése források, adatsorok, diagramok alapján (Processes and phenomena of globalisation, assessment of the socio-economic and environmental impacts of globalisation-related processes and phenomena based on sources, data series and diagrams)

12.9. A TNC-k kialakulása, működése, termelésszervezésének sajátosságai, szerepük a tercier és a kvaterner szektor fejlődésében - források, adatsorok, diagramok elemzése (The emergence and functioning of TNCs, the specificities of their production organisation, their role in the development of the tertiary and quaternary sectors - analysis of sources, data series, diagrams)

12.10. A világpolitika és a világgazdaság működését befolyásoló nemzetközi szervezetek, együttműködések, pénzügyi szervezetek (International organisations, cooperation and financial institutions that influence world politics and the functioning of the world economy)

12.11. Államháztartás, költségvetési hiány, infláció; a nemzetgazdaságok hitelfelvételének lehetőségeit és kockázatai kapcsolódó hírek, adatok elemzése. Tőkebefektetés - a működőtőke és a pénztőke jellemzői (Public finances, budget deficit, inflation; analysis of news and data related to borrowing opportunities and risks of national economies. Capital investment - characteristics of working capital and money capital)

12.12. A pénzhez kapcsolódó alapvető fogalmak, pénzügyi folyamatok, szolgáltatások; az egyének hitelfelvételének lehetőségeit és kockázatai; pénzügyi, gazdasági folyamatokhoz kapcsolódó hírek, adatok elemzése (Basic concepts related to money, financial processes, services; possibilities and risks of individuals borrowing; analysis of news, data related to financial, economic processes)

12.13. Zárthelyi dolgozat (Written test)

12.14. Összegzés, a félév értékelése, lezárása (Summary, evaluation and conclusion of the semester)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 3. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A gyakorlati órák látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A hallgató köteles a félév során a gyakorlati órák legalább 75%-án részt venni. A hallgató gyakorlati órán való részvételét az oktató katalógusban rögzíti.

A 75%-ot meghaladó, indokolt (pl. orvosi okok miatti) távolmaradás esetén a pótlás az elmulasztott foglalkozásokon érintett tananyagról szóló írásbeli vagy szóbeli beszámoló alapján lehetséges, amelynek elkészítését vagy bemutatását, illetve témáját a hallgató az oktatóval egyezteti. Az egyéni tanrenden lévő hallgatók foglalkozásokon való részvétele az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában foglalt feltételek szerint történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgató félévi teljesítményét a (jelenléti) írásbeli zárthelyi dolgozatok és az otthoni munka során elkészített feladat, valamint egy szóbeli feladat teljesítését figyelembe véve mérjük.

A két írásbeli zárthelyi dolgozat egyforma – 35-35%-os – súllyal szerepel a félévi érdemjegyben. Amennyiben a hallgató hiányzik valamely írásbeli zárthelyi dolgozatról, azt egy alkalommal az oktató által kijelölt időpontban pótolhatja. Amennyiben a hallgató ezzel a lehetőséggel nem él, az oktató által meghatározott időpontban szóbeli beszámoló formájában köteles számot adni az adott témában szerzett tudásáról. Speciális helyzetben (pl. írásképtelenség esetén) az írásbeli számonkérés szóbeli beszámolóval helyettesíthető.

Az otthoni munka 15%-os súllyal szerepel a félévi érdemjegyben. Témájukról, beadásuk módjáról és határidejéről az oktató a félév első óráján tájékoztatja a hallgatókat. Az otthoni munkák a tanítás során használható írásbeli anyagok, például írásbeli röpdolgozat és/vagy témazáró dolgozat, illetve órai jegyzet és/vagy vázlat elkészítését foglalja magában.

A szóbeli feladat 15%-os súllyal szerepel a félévi érdemjegyben. A szóbeli feladat az oktató által meghatározott (rész)témában tartott kiselőadást jelenti.

A hallgató minden részfeladatra 1–5 értékű érdemjegyet kap. A félévi gyakorlati jegy a részfeladatok érdemjegyeinek együttes és a fentiekben leírt módon súlyozott értékeléséből tevődik össze az alábbiak szerint:

0–39% elégtelen

40–54% elégséges

55–69% közepes

70–84% jó

85–100% jeles

A legalább elégséges érdemjegy feltétele valamennyi részfeladat legalább elégséges értékelésű teljesítése.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a gyakorlati órákon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel, valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok (két írásbeli zárthelyi dolgozat, két otthoni feladat, egy szóbeli feladat) mindegyikének legalább elégséges szintű teljesítése. Indokolt esetben a hallgató az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített, a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben folytathatja tanulmányait.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés gyakorlati jeggyel történik, amelynek keretében ötfokozatú érdemjegyet

kapnak a hallgatók. A félév során a 15. pontban meghatározott feladatokat szükséges teljesíteni, ahol a feladatrészek súlyozását is részleteztük.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges (40%) gyakorlati jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Bernek Ágnes (szerk.): A globális világ politikai földrajza., Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 2003. ISBN: 963-19-4424-7;

2. Golobics Pál: A világgazdaság kialakulásának folyamata és jelenlegi térszerkezete. In: Tóth J. (szerk.): Általános társadalomföldrajz, Dialog-Campus Kiadó, Budapest-Pécs 2002. ISBN: 9639310417;

3. Jeney László: Kultúrrégiók gazdaságföldrajza. – In: Jeney, Kulcsár, Tózsa (szerk.): Gazdaságföldrajzi tanulmányok közgazdászoknak, BCE Gazdaságföldrajzi és Jövőkutatási Tanszék, NGM, Budapest 2013. ISBN: 978-9635035267;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Bernek Ágnes: 21. századi geopolitikai stratégiák – Az ortodox geopolitika újjászületése és az egyre fokozódó biztonsági kockázatok. In: Nemzetbiztonsági szemle, II. évf. 3. sz. pp. 18-46., Nemzeti Közszolgálati Egyetem Nemzetbiztonsági Intézet, Budapest 2014. ISBN: ISSN 2064-3756;

2. Merényi Zsuzsanna, Vasné Botár Ágnes, Fritz Sepúlveda Pablo Arnoldo: Iránytű a pénzügyekhez, Könyvtárellátó Nonprofit Kft., Budapest 2024. ISBN: 978-963-12-4625-4;

3. Tim Marshall: A földrajz fogságában: Tíz térkép, amely mindent elmond arról, amit tudni érdemes a globális politikai folyamatokról, Park Könyvkiadó, Budapest 2019. ISBN: 9789633554111;

Budapest, 2025.

Alexa Péter,
szakoktató
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT112**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Népesség- és településföldrajz
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Population and settlement geography
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 3 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Nemerkényi Zsombor János, PhD, közszolgálati egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

Az előadáson a népesség és településföldrajzhoz kapcsolódó elméleti ismeretek átadása történik. Az előadás alapvetően a tantervi szabályozókra, valamint a földrajz részletes érettségi vizsgakövetelmények Európa társadalom- és gazdaságföldrajzához kapcsolódó témakört érintő ismeretanyagára épít, de azokon túlmutató, a témakör átfogó ismeretét lehetővé tevő tartalmakat is feldolgoz.

A leendő földrajztanár az elsajátított ismeretek segítségével értő módon tudja bemutatni a népesedés térbeli viszonyait, a népességszám, népsűrűség, természetes népmozgalom és a népesség etnikai összetételét, valamint a településállomány térbeli összetevőit. A megszerzett szaktárgyi tudást a napjainkban zajló folyamatok értelmezésre mellett jövőképalkotásra is használja.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The lecture will provide theoretical knowledge related to the Population and settlement geography. The lecture is based on the current curricular regulations and the detailed examination requirements of the geography examination on the topics of population and settlement goegraphy, but it also covers content that goes beyond these topics to provide a comprehensive knowledge of the topics.

The student will be able to use the knowledge acquired to describe in a comprehensible way the spatial relationships of population, population size, population density, natural population movements and the ethnic composition of the population, as well as the spatial

components of the population. Using the knowledge acquired in the subject, interpret current trends and formulate visions for the future.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Szakterületének megfelelő tudása van a környezeti nevelésről és a fenntarthatóság fogalmáról, alapelveiről.

Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

Tudja, hogy a Nemzeti alaptanterv egyik kiemelt fejlesztési területe maga a fenntarthatóság. Ismeri az alaptanterv elvárását, mely szerint a felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Ismeretekkel rendelkezik az erőforrások megújulási képességéről, a tudatos, takarékos és felelősségteljes használati módozatokról, azok életkori sajátosságokhoz és a tanulók előzetes tudásához igazodó iskolai és iskolán kívüli pedagógiai feldolgozásáról.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

Tisztában van a szóbeli, az írásbeli, a vizuális és a digitális kifejezőkészség alapvető tanulásmódszertani jellegzetességeivel, képes azokat célirányosan és differenciáltan alkalmazni a földrajztanulás eredményessége érdekében.

Ismeri a digitálistechnológia-alapú kommunikációs és együttműködési alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és használatának előnyeivel és hátrányaival.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmi-gazdasági folyamatok földrajzi-környezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.

-

Képességei:

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

Pedagógiai munkájában képes arra, hogy hitelesen jelenítse meg a fenntarthatóság értékeit. Képes megértetni az ok-okozati összefüggéseket és rávilágítani a globális kihívások és helyi cselekvések közötti kapcsolatokra és megoldási lehetőségekre.

Képes kutatási módszerek használatára.

Képes a globális problémák és kihívások földrajzi-környezeti kapcsolatrendszerének megértését célzó módszerek használatára.

Képes a földrajzi szintézisalkotás felhasználásával a természeti, társadalmi-gazdasági folyamatok és a környezeti hatások problémamegoldó szemléletű oktatására.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld- és a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

Eligazodik a média által közvetített aktuális politikai és társadalmi-gazdasági információk világában.

Képes a környezeti rendszerek működésének, ennek tükrében a globális és lokális problémáknak a megértetésére.

Képes a fentiek során mindenkor azonosítani és a tanulók számára bemutatni Magyarország szerepét és a nemzeti szempontokat.

A hallgató képes a Népesség- és településföldrajzhoz kapcsolódó témakörben szerzett ismereteit önállóan rendszerezni. A hallgató képes az önellenőrzésre. A hallgató felelősen értelmezi az Európa társadalom- és gazdaságföldrajzához kapcsolódó napjainkban zajló és a jövőre is kiható folyamatokat.

A hallgató képes a Népesség- és településföldrajzhoz kapcsolódó témakörben szerzett ismereteit önállóan rendszerezni. A hallgató képes az önellenőrzésre. A hallgató felelősen értelmezi az Európa társadalom- és gazdaságföldrajzához kapcsolódó napjainkban zajló és a jövőre is kiható folyamatokat.

Attitűdje:

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett abban, hogy a föld- és a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen, törekszik ezek gyakorlatorientált bemutatására.

Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazása iránt.

Törekszik a földrajz nyújtotta lehetőségek tudatos hasznosítására, különös tekintettel a tanulás tanítása, a nemzeti azonosságtudat, értékek tisztelete, megbecsülése, az Európához való kötődés, a különböző kultúrák megismertetése, az állampolgárságra és

demokráciára nevelés, a fenntarthatóság, környezettudatosság, a rendszergondolkodás, a médiatudatosságra nevelés, illetve a gazdasági, pénzügyi nevelés területén.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

Elkötelezett az elsajátított természet- és társadalomtudományos tudás kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten való bemutatása, magyarázata, népszerűsítése, az élethosszig tartó tanulásra motiváló terjesztése iránt.

Törekszik a szakmai együttműködésre más földrajz szakos és a földrajz oktatásához kapcsolódó tantárgyakat tanító kollégákkal.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Possesses knowledge appropriate to his/her field about environmental education and the concept and principles of sustainability.

Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

Aware that one of the key development areas of the National Core Curriculum is sustainability. Knows the curriculum's expectation that the growing generation must learn to use resources consciously, economically, and responsibly, considering their renewal capacity.

Possesses knowledge about the renewal capacity of resources, conscious, economical, and responsible usage methods, and their pedagogical processing in school and out-of-school settings, tailored to age characteristics and students' prior knowledge.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal

culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Aware of the basic learning methodological characteristics of oral, written, visual, and digital expression skills, and capable of applying them purposefully and differentially for the effectiveness of geography learning.

Knows the communication and collaboration applications based on digital technology, and understands their functions, advantages, and disadvantages.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Possesses realistic knowledge of the geographical-environmental background and magnitude of socio-economic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

-

Capabilities:

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of authentically representing the values of sustainability in his/her pedagogical work. Capable of explaining cause-and-effect relationships and highlighting the connections and solutions between global challenges and local actions.

Capable of using research methods.

Capable of using methods aimed at understanding the geographical-environmental relationships of global problems.

Capable of teaching natural, socio-economic processes and environmental impacts with a problem-solving approach using geographical synthesis.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Navigates the world of current political and socio-economic information conveyed by the media.

Capable of helping students understand the functioning of environmental systems and, in this context, global and local problems.

Capable of always identifying and presenting Hungary's role and national perspectives to students in the above contexts.

The student will be able to organise independently his/her knowledge of a topic related to the population and settlement geography. The student is able to self-monitor. The student will be able to interpret in a responsible way current and future developments in the socio-economic geography of Europe.

The student will be able to organise independently his/her knowledge of a topic related to the population and settlement geography. The student is able to self-monitor. The student will be able to interpret in a responsible way current and future developments in the socio-economic geography of Europe.

Attitude:

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits

the educational opportunities inherent in it.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Considers the development of tolerance towards ethnicities and nationalities important.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practice-oriented manner.

Committed to building relevant, applicable knowledge for everyday life instead of quantitative content delivery, and to applying the principles of practice-centred, problem-based geography learning instead of mere fact presentation.

Strives to consciously utilise the opportunities offered by geography, with particular attention to teaching learning methods, national identity, respect and appreciation of values, attachment to Europe, introducing different cultures, education for citizenship and democracy, sustainability, environmental awareness, systems thinking, media literacy, and economic and financial education.

Recognises the identity-forming role and significance of geography education.

Committed to presenting, explaining, popularising, and promoting natural and social science knowledge at an educational level in small and large communities, motivating lifelong learning.

Strives for professional cooperation with other geography specialists and colleagues teaching subjects related to geography education.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Bevezetés a népességföldrajzba. Az emberiség eredete, elterjedése, népességnövekedésének szakaszai. A Föld eltartó képessége, népességének jövőbeni növekedése. (Introduction to population geography. The origin of humanity, its spread and the stages of population growth. Earth's carrying capacity, future population growth.)

12.2. Népességdinamika. A népesség termékenysége, halandósága és természetes szaporodása. (Population dynamics. Population fertility, mortality and natural increase/decrease.)

12.3. A népesség vándorlása. (Migration.)

12.4. A népesség térbeli eloszlása és nemi összetétele. (Spatial distribution and sex ratio.)

12.5. A népesség kor és családi állapot szerinti összetétele. (Population by age and marital status.)

12.6. A népesség emberfajták, nyelvek és vallás szerinti megoszlása. (Population distribution by ethnic group, language and religion.)

12.7. A népesség gazdasági aktivitása, foglalkozása, kulturális helyzete és társadalmi tagozódása. (Economic activity, occupation, cultural situation and social stratification.)

12.8. Bevezetés a településföldrajzba. A települések kialakulását és fejlődését befolyásoló tényezők. A település és a földrajzi környezet kapcsolata. (Introduction to settlement geography. Formation and development of settlements. The relationship between the settlement and the geographical environment.)

12.9. A települések térbeli rendje és hierarchiája. (Spatial structure and hierarchy of settlement.)

12.10. Településmorfológia. (Settlement morphology.)

12.11. A települések belső funkcionális tagolódása. Humánökológiai modellek. (The internal functional organisation of settlements. Human ecological models.)

12.12. Társadalmi, térbeli egyenlőtlenségek a városokban. A települések területfelhasználási

szerkezete.

(Social spatial inequalities in cities. Land-use structure of settlements.)

12.13. A városfejlődés története, szakaszai. (History and stages of urban development.)

12.14. A városnövekedés jelenlegi problémái. A világvárosok szerepe, tipizálása. (Current problems of urban growth. The role and typology of global cities.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 3. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadások látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A hallgató köteles a félév során az előadások legalább 75%-án részt venni. A hallgató előadásokon való részvételét az oktató katalógusban rögzíti.

A 75%-ot meghaladó, indokolt (pl. orvosi okok miatti) távolmaradás esetén a pótlás az elmulasztott foglalkozásokon érintett tananyagról szóló írásbeli vagy szóbeli beszámoló alapján lehetséges, amelynek elkészítését vagy bemutatását, illetve témáját a hallgató az oktatóval egyezteti. Az egyéni tanrenden lévő hallgatók foglalkozásokon való részvétele az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában foglalt feltételek szerint történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nincs.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel. Indokolt esetben a hallgató az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített, a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben folytathatja tanulmányait.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés félév végi kollokviumi jeggyel (szóbeli vizsga) történik az előadásokon elhangzott témakörök alapján. A vizsgán ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges kollokviumi jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Becsei József: Népességföldrajz. , Ipszilon, Békéscsaba 2004. ISBN: 963-857-486-0;

2. Haggett Peter: Geográfia. Globális szintézis, Typotex, Budapest 2006. ISBN: 978-963-

9548-60-2;

3. Kocsis Károly – Kovács Zoltán – Nemerkényi Zsombor – Kincses Áron – Tóth Géza – Klinghammer István: Magyarország Nemzeti Atlasza - Társadalom, CSFK Földrajztudományi Intézet, Budapest 2021. ISBN: 978-963-9545-63-2;

4. Kovács Zoltán: Népesség- és településföldrajz, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest 2013. ISBN: 9789633121788;

5. Kovács Zoltán: Társadalomföldrajzi kislexikon, Műszaki Könykiadó, Budapest 2001. ISBN: 9789631627367;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Adrian Bailey: Making population geography, Routledge, Abingdon 2014. ISBN: 9780340762646;

2. Cséfalvay Zoltán: A modern társadalomföldrajz kézikönyve, IKVA Kiadó, Budapest 1994. ISBN: 963-7757-84-8;

3. Tim Hall – Heather Barrett: Urban Geography, Routledge, Abingdon (UK) 2018. ISBN: 9781138101838;

4. Tóth József: Általános településföldrajz I., Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs 2002. ISBN: 9789639310414;

Budapest, 2025.

Dr. Nemerkényi Zsombor János, PhD
közszolgálati egyetemi docens
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT113**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Népesség- és településföldrajz, politikai és kulturális földrajz tanításának gyakorlata
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Teaching practice in population and settlement geography, political and cultural geography
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Stárics Roland, tanársegéd
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A gyakorlati órán az elméleti ismeretek gyakorlati feldolgozása és szintetizálása történik. A hallgató jártasságot szerez a népesség- és a településföldrajz mellett a politikai és a kulturális földrajz témaköreinek gyakorlatias feldolgozásában és tevékenykedtető módszerekkel történő tanításának megtervezésében.

Az órákon hangsúlyos szerepet kap a tantervi szabályozók, valamint a földrajz részletes érettségi vizsgakövetelményeinek népesség- és a településföldrajz, politikai és kulturális földrajz témaköreit érintő részeinek megismerése, egyúttal az ezek feldolgozásához szükséges pedagóguskompetenciák gyakorlatorientált kialakítása, fejlesztése.

A hallgató a gyakorlati órák révén képes lesz a népesség- és településföldrajz, valamint a politikai és a kulturális földrajz témakörök tanulása során szerzett ismereteinek megértést segítő rendszerezésére, tudásának adott csoport igényeihez illeszkedő megosztására. A hallgató a gyakorlati órákon megismeri a témakör feldolgozása szempontjából fontos információforrásokat, és azok felhasználási lehetőségeit, az önálló tanulást, illetve a tanulók tevékenységeit segítő stratégiákat, munkaformákat és eszközöket, valamint a különböző ellenőrzési-értékelési módszereket.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

In the practical lesson, theoretical knowledge is put into practice and synthesised. The

student will acquire skills in the practical processing and planning of the teaching of political and cultural geography, in addition to population and settlement geography, using active methods.

In the lessons, the focus is on learning the curriculum regulations and the detailed examination requirements of geography for the matriculation examination in the fields of population and settlement geography, political and cultural geography, and on the practice-oriented development of the teaching skills needed to work on these subjects.

Through practical lessons, students will be able to organise the knowledge they have acquired in the study of population and settlement geography, political and cultural geography in a way that facilitates understanding and the sharing of knowledge in a way that is appropriate to the needs of the group concerned. Through practical lessons, students will become familiar with the sources of information relevant to the study of the subject and the ways in which they can be used, the strategies, forms of work and tools that facilitate independent learning and the activities of students, and the various methods of assessment and evaluation.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Tisztában van a köznevelésnek és a szakképzésnek a társadalom fejlődésében betöltött szerepével, a nemzet közösségének kohéziójára gyakorolt hatásával.

Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátosságait, ötleteit, kezdeményezéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló hatásaival.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

A szakképzett tanár tájékozott az ENSZ által megfogalmazott fenntartható fejlődési célok és alapelvek tekintetében.

A szakképzett tanár rendelkezik az oktatás-nevelést segítő kommunikáció sajátosságaival kapcsolatos tudással.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal,

szervezetekkel kapcsolatban.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri a földrajz tanításához kapcsolódó jogszabályi hátteret, terveket, a tananyag kiválasztásának és elrendezésének szempontjait, valamint az érettségi vizsgakövetelményeket.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

Tisztában van a szóbeli, az írásbeli, a vizuális és a digitális kifejezőkészség alapvető tanulásmódszertani jellegzetességeivel, képes azokat célirányosan és differenciáltan alkalmazni a földrajztanulás eredményessége érdekében.

Ismeri a digitálistechnológia-alapú kommunikációs és együttműködési alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és használatának előnyeivel és hátrányaival.

Ismeri a globális folyamatoknak Magyarországra és a magyar társadalomra gyakorolt hatásait.

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Tisztában van a köznevelésnek és a szakképzésnek a társadalom fejlődésében betöltött szerepével, a nemzet közösségének kohéziójára gyakorolt hatásával.

Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátosságait, ötleteit, kezdeményezéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló hatásaival.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

A szakképzett tanár tájékozott az ENSZ által megfogalmazott fenntartható fejlődési célok és alapelvek tekintetében.

A szakképzett tanár rendelkezik az oktatás-nevelést segítő kommunikáció sajátosságaival kapcsolatos tudással.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

-

Képességei:

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

A tervezés során képes a rendszerszemléletű megközelítésre, szakszerűen számba tudja venni a tervezőmunkáját meghatározó makro-, mezo- és mikroszintű tényezőket.

Pedagógiai munkáját képes úgy megtervezni, hogy szem előtt tartja az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott alapelveket és helyzetértékelést, el tudja végezni a rendelkezésére álló infrastruktúra és a tantervi célkitűzések összehangolását.

Képes pontosan meghatározni a tanítandó tartalmak jelentőségét, több oldalról meg tudja közelíteni az ezekből felépíthető rendszereket, megfelelő szakmai érvekre támaszkodva ki tudja választani a tanulás-tanítás megfelelő stratégiáit, módszereit és eljárásait.

Képes a tananyag súlypontjait, más tantárgyakkal való összekapcsolódásának lehetőségeit a tantervi előírásokkal összhangban az adott tanulócsoport életkori, képességbeli, érdeklődésbeli sajátosságaihoz igazítani

Képes pedagógiai tapasztalatai és nézetei reflektív és mérlegelő értelmezésére, elemzésére, értékelésére.

Képes meghatározni saját szakmai elhivatottságát, szerepvállalását.

A pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.

Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival.

Képes kutatási módszerek használatára.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes megerősíteni a tanulók szűkebb és tágabb szülőföld iránti kötődését, képes a földtudományi-földrajzi értékek terepi bemutatására.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.

Képes a globális problémák és kihívások földrajzi-környezeti kapcsolatrendszerének megértését célzó módszerek használatára.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld- és a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

Eligazodik a média által közvetített aktuális politikai és társadalmi-gazdasági információk világában.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való

kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

A tervezés során képes a rendszerszemléletű megközelítésre, szakszerűen számba tudja venni a tervezőmunkáját meghatározó makro-, mezo- és mikroszintű tényezőket.

Pedagógiai munkáját képes úgy megtervezni, hogy szem előtt tartja az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott alapelveket és helyzetértékelést, el tudja végezni a rendelkezésére álló infrastruktúra és a tantervi célkitűzések összehangolását.

Képes pontosan meghatározni a tanítandó tartalmak jelentőségét, több oldalról meg tudja közelíteni az ezekből felépíthető rendszereket, megfelelő szakmai érvekre támaszkodva ki tudja választani a tanulás-tanítás megfelelő stratégiáit, módszereit és eljárásait.

Képes a tananyag súlypontjait, más tantárgyakkal való összekapcsolódásának lehetőségeit a tantervi előírásokkal összhangban az adott tanulócsoport életkori, képességbeli, érdeklődésbeli sajátosságaihoz igazítani

Képes pedagógiai tapasztalatai és nézetei reflektív és mérlegelő értelmezésére, elemzésére, értékelésére.

Képes meghatározni saját szakmai elhivatottságát, szerepvállalását.

A pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.

Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival.

Képes kutatási módszerek használatára.

-

Attitűdje:

A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának, tanulási képességeinek és szociális készségeinek folyamatos fejlesztése iránt.

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Együttműködésre törekszik a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeinek pedagógusaival.

Tudatosan él a transzferhatás kihasználásának lehetőségeivel.

Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényének a felébresztésére és fenntartására.

Elkötelezett abban, hogy a föld- és a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen, törekszik ezek gyakorlatorientált bemutatására.

Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazása iránt.

Törekszik a földrajz nyújtotta lehetőségek tudatos hasznosítására, különös tekintettel a tanulás tanítása, a nemzeti azonosságtudat, értékek tisztelete, megbecsülése, az Európához való kötődés, a különböző kultúrák megismertetése, az állampolgárságra és demokráciára nevelés, a fenntarthatóság, környezettudatosság, a rendszergondolkodás, a médiatudatosságra nevelés, illetve a gazdasági, pénzügyi nevelés területén.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

Törekszik élményszerű tanulási helyzetek teremtésére, a tanítási-tanulási folyamatot alapvetően aktív tanulói tevékenységekre alapozza.

Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érvelésen alapuló vitára nevelésben.

Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett az elsajátított természet- és társadalomtudományos tudás kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten való bemutatása, magyarázata, népszerűsítése, az élethosszig tartó tanulásra motiváló terjesztése iránt.

Törekszik a szakmai együttműködésre más földrajz szakos és a földrajz oktatásához kapcsolódó tantárgyakat tanító kollégákkal.

Elkötelezett az igényes szaktanári munka, a folyamatos szakmai és módszertani fejlődés iránt.

A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának, tanulási képességeinek és szociális készségeinek folyamatos fejlesztése iránt.

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Együttműködésre törekszik a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeinek pedagógusaival.

Tudatosan él a transzferhatás kihasználásának lehetőségeivel.

Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényének a felébresztésére és fenntartására.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Familiar with the national and international achievements, literature, and current issues of subject methodology. Understands the role of the subject area in society, and the objectives and tasks of teaching the subject in supporting students' personality development and cognitive development.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Aware of the role of public education and vocational training in the development of society and their impact on the cohesion of the national community.

Understands that creating an appropriate learning atmosphere requires taking into account the characteristics, ideas, and initiatives of the students.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Aware of the personality-shaping effects of his/her subject and the related field of knowledge.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

Informed about the sustainable development goals and principles formulated by the United Nations.

Possesses knowledge of the characteristics of communication that supports education and teaching.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the legal background to the teaching of geography, curricula, criteria for selecting and organising teaching materials, and the requirements for the school-leaving examination in geography.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Aware of the basic learning methodological characteristics of oral, written, visual, and digital expression skills, and capable of applying them purposefully and differentially for the effectiveness of geography learning.

Knows the communication and collaboration applications based on digital technology, and understands their functions, advantages, and disadvantages.

Knows the effects of global processes on Hungary and Hungarian society.

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Familiar with the national and international achievements, literature, and current issues of subject methodology. Understands the role of the subject area in society, and the objectives and tasks of teaching the subject in supporting students' personality development and cognitive development.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Aware of the role of public education and vocational training in the development of society and their impact on the cohesion of the national community.

Understands that creating an appropriate learning atmosphere requires taking into account the characteristics, ideas, and initiatives of the students.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Aware of the personality-shaping effects of his/her subject and the related field of knowledge.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

Informed about the sustainable development goals and principles formulated by the United Nations.

Possesses knowledge of the characteristics of communication that supports education and teaching.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

-

Capabilities:

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of a systemic approach to planning, professionally considering the macro-, meso-, and micro-level factors that determine his/her planning work.

Capable of planning his/her pedagogical work while considering the principles and situation assessment formulated in the school's pedagogical programme, and aligning the available infrastructure with the curriculum objectives.

Capable of precisely determining the significance of the content to be taught, approaching the systems that can be built from it from multiple perspectives, and selecting the appropriate strategies, methods, and procedures for teaching and learning based on sound professional arguments.

Capable of adjusting the focal points of the teaching material and the possibilities for connecting with other subjects to the age, abilities, and interests of the given student group in accordance with the curriculum requirements.

Capable of reflective and deliberative interpretation, analysis, and evaluation of his/her pedagogical experiences and views.

Capable of determining his/her own professional dedication and role.

Capable of searching for and using appropriate literature for problems arising in his/her pedagogical work.

Well-informed about pedagogical and subject-specific literature, capable of analysing and interpreting research and development results in these areas, and aware of the characteristics of pedagogical research, development, and innovation.

Capable of using research methods.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of strengthening students' attachment to their immediate and broader homeland, and capable of field presentation of geographical-earth science values.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of using methods aimed at understanding the geographical-environmental relationships of global problems.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Navigates the world of current political and socio-economic information conveyed by the media.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of a systemic approach to planning, professionally considering the macro-, meso-, and micro-level factors that determine his/her planning work.

Capable of planning his/her pedagogical work while considering the principles and situation assessment formulated in the school's pedagogical programme, and aligning the available infrastructure with the curriculum objectives.

Capable of precisely determining the significance of the content to be taught, approaching the systems that can be built from it from multiple perspectives, and selecting the appropriate strategies, methods, and procedures for teaching and learning based on sound professional arguments.

Capable of adjusting the focal points of the teaching material and the possibilities for connecting with other subjects to the age, abilities, and interests of the given student group in accordance with the curriculum requirements.

Capable of reflective and deliberative interpretation, analysis, and evaluation of his/her pedagogical experiences and views.

Capable of determining his/her own professional dedication and role.

Capable of searching for and using appropriate literature for problems arising in his/her pedagogical work.

Well-informed about pedagogical and subject-specific literature, capable of analysing and interpreting research and development results in these areas, and aware of the characteristics of pedagogical research, development, and innovation.

Capable of using research methods.

-

Attitude:

Committed to the continuous development of students' knowledge, learning abilities, and social skills.

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Strives for cooperation with teachers of his/her subject and other subjects, as well as with educators of the knowledge areas of the National Core Curriculum.

Consciously utilises the possibilities of transfer effects.

Open to learning and gaining experience, and strives to awaken and maintain students' desire for knowledge, creativity, and self-improvement.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practice-oriented manner.

Committed to building relevant, applicable knowledge for everyday life instead of quantitative content delivery, and to applying the principles of practice-centred, problem-based geography learning instead of mere fact presentation.

Strives to consciously utilise the opportunities offered by geography, with particular attention to teaching learning methods, national identity, respect and appreciation of values, attachment to Europe, introducing different cultures, education for citizenship and democracy, sustainability, environmental awareness, systems thinking, media literacy, and economic and financial education.

Recognises the identity-forming role and significance of geography education.

Strives to create experiential learning situations, fundamentally basing the teaching-learning process on active student activities.

Committed to educating for independent opinion formation, rational, deliberative thinking, and argument-based debate.

Considers the development of tolerance towards different cultural circles and social strata important.

Committed to presenting, explaining, popularising, and promoting natural and social science knowledge at an educational level in small and large communities, motivating lifelong learning.

Strives for professional cooperation with other geography specialists and colleagues teaching subjects related to geography education.

Committed to high-quality professional work and continuous professional and methodological development.

Committed to the continuous development of students' knowledge, learning abilities, and social skills.

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Strives for cooperation with teachers of his/her subject and other subjects, as well as with educators of the knowledge areas of the National Core Curriculum.

Consciously utilises the possibilities of transfer effects.

Open to learning and gaining experience, and strives to awaken and maintain students' desire for knowledge, creativity, and self-improvement.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A világnépesség számának alakulása és térbeli megoszlása, a demográfiai átmenet modellje (World population trends and spatial distribution, demographic transition model)

12.2. A népesség nem és kor szerinti összetétele, korfatípusok (Population composition by sex and age, age categories)

12.3. A népesség rasszok, nyelvek és vallások szerinti megoszlása, foglalkozási szerkezet (Population by race, language and religion, occupational structure)

12.4. A népesség térbeli mobilitása, a migráció okai és típusai (Spatial mobility of the population, causes and types of migration)

12.5. Kiselőadások (Short presentations)

12.6. Településtípusok 1. (Types of settlements 1.)

12.7. Településtípusok 2. (Types of settlements 2.)

12.8. Urbanizáció (Urbanisation)

12.9. Állam, nemzet, nemzetiség, államformák (State, nation, nationality, forms of government)

12.10. Kulturális globalizáció és a Föld kulturális régiói (Cultural globalisation and cultural regions of the world)

12.11. Kiselőadások (Short presentations)

12.12. Kiselőadások (Short presentations)

12.13. Zárthelyi dolgozat (Candidacy essay)

12.14. A félév értékelése, lezárása (Evaluation and conclusion of the semester)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 3. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A gyakorlati órák látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A hallgató köteles a félév során a gyakorlati órák legalább 75%-án részt venni. A hallgató gyakorlati órán való részvételének tényét az oktató katalógusban rögzíti.

Amennyiben a hallgató a félév során a gyakorlati órák kevesebb, mint 75%-án vesz részt, a 75%-ot meghaladó órákról való távolmaradását igazolnia kell. A hallgató köteles felvenni a kapcsolatot a tantárgy oktatójával a pótlás egyeztetése céljából. A pótlás az adott témával kapcsolatos házi dolgozat elkészítésével lehetséges az oktatóval egyeztetett módon. A pótlás témáját, formáját, az elkészített feladat leadásának módját és határidejét az oktatónak írásban kell rögzítenie.

Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A

hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgató félévi teljesítményét a (jelenléti) írásbeli zárthelyi dolgozat, az otthon elkészített (beadandó) feladat, valamint a szóbeli feladat teljesítését figyelembe véve mérjük az alábbiak szerint:

Egy írásbeli zárthelyi dolgozat

A zárthelyi dolgozat 60%-os súllyal szerepel a félévi érdemjegyben. Amennyiben a hallgató hiányzik az írásbeli számonkérésről, azt egy alkalommal az oktató által kijelölt időpontban pótolhatja. Amennyiben a hallgató ezzel a lehetőséggel nem él, az oktató által meghatározott időpontban szóbeli beszámoló formájában köteles számot adni az adott témában szerzett tudásáról. Speciális helyzetben (pl. írásképtelenség esetén) az írásbeli számonkérés szóbeli beszámolóval helyettesíthető.

Egy otthon elkészített (beadandó) feladat

Az otthon elkészített (beadandó) munka a tanítás során későbbiekben felhasználható hallgató által elkészített írásbeli anyagot foglal magában. A beadás módjáról és határidejéről az oktató a félév első óráján tájékoztatja a hallgatókat. Az otthon elkészített (beadandó) feladat a félév során: egy témazáró dolgozat összeállítása a népesség- és településföldrajz, politikai és kulturális földrajz témakörből, mely 20%-os súllyal szerepel a félévi érdemjegyben.

Egy szóbeli feladat

A szóbeli feladat az oktató által meghatározott (rész)témában tartott kiselőadást jelenti. A szóbeli feladat 20%-os súllyal szerepel a félévi érdemjegyben.

A hallgató minden részfeladatra %-os értékelést kap. A félévi gyakorlati jegy a részfeladatok %-os értékeinek a fentiekben leírt módon súlyozott együttes értékeléséből tevődik össze. Az így kapott %-os érték az alábbi félévi érdemjegyeknek felel meg:

0–39% elégtelen

40–54% elégséges

55–69% közepes

70–84% jó

85–100% jeles

A legalább elégséges érdemjegy feltétele valamennyi részfeladat legalább elégséges értékelésű teljesítése.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a gyakorlati órákon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel, valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok (egy zárthelyi dolgozat, egy otthoni (beadandó) feladat, egy szóbeli feladat) mindegyikének legalább elégséges szintű teljesítése. Indokolt esetben a hallgató az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített, a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben folytathatja tanulmányait.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés félévközi gyakorlati jeggyel történik, amelynek keretében ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók. A félév során a 15. pontban meghatározott feladatokat szükséges teljesíteni. A feladatrészek súlyozását a 15. pont részletezi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges (40%) gyakorlati jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Becsei József: Népességföldrajz. , Ipszilon, Békéscsaba 2004. ISBN: 963-857-486-0;

2. Bernek Ágnes (szerk.): A globális világ politikai földrajza., Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 2003. ISBN: 963-19-4424-7;

3. Huntington, Samuel P.: A civilizációk összecsapása és az új világrend, Európa, Budapest 2008. ISBN: 9630795722;

4. Jeney László – Kulcsár Dezső – Tózsa István (szerk.): Gazdaságföldrajzi tanulmányok közgazdászoknak., BCE Gazdaságföldrajzi és Jövőkutatási Tanszék, Budapest 2013. ISBN: 978-963-503-526-7;

5. Pirisi Gábor – Trócsányi András: Fejezetek a társadalomföldrajz világából. , PTE Természettudományi Kar Földrajz és Földtudományi Intézet - Publikon., Pécs 2019. ISBN: 978-615-5457-89-0 ;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Nemzeti Köznevelési Portál. Földrajz tankönyvek, okosfeladatok, Oktatái Hivatal, Budapest. ISBN: https://www.nkp.hu;

2. Neumann Viktor: Földrajz érettségi 1. Általános földrajz. Elmélet és gyakorlat egy helyen, Raabe Klett Oktatási Tanácsadó és Kiadó Kft, Budapest 2024. ISBN: 978-615-6079-24-4;

Budapest, 2025.

Stárics Roland,
tanársegéd
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT115**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Természetföldrajzi ismeretek tanításának gyakorlata: belső, külső erők, övezetesség és biogeográfia
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Physical geography teaching practice: internal and external forces, zonality and biogeography
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Gruber László, közszolgálati egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A tantárgy meghirdetésének elsődleges célja, hogy a magasabb (egyetemi) szintű tudás mellett a hallgatók alapos ismeretekkel rendelkezzenek arról, hogy az adott témák és tartalmak hogyan jelennek meg az általános és középiskolai tananyagban. Az alapvetően a mindenkori NAT tudásanyagára és követelményeire épülő témák és tananyagok alapos elsajátítása és azok ellenőrzése mellett fontos szerepet kap, hogy az ismereteket és összefüggéseket hogyan interpretáljuk a diákok számára. Kiemelten kezeljük – a tudásanyagon kívül – a gyakorlati részt, amelynek keretében a hallgatóknak kiselőadásokat kell tartani, valamint feladatlapokat és dolgozatokat összeállítani.

A „Természetföldrajzi ismeretek tanítási gyakorlata” tantárgy keretében részletesen tárgyaljuk a belső és külső erőket. Visszatérünk a földtudományi alapokra (lemeztektonika, vulkanizmus, földrengések, hegységképződés, kőzetek keletkezése), majd a külső erők (aprózódás és mállás; a szél, a folyóvíz és a tengerek, valamint a jég felszínformálása) tevékenységét és azok hatásait részletezzük. Utóbbiakat szervesen beépítjük a földrajzi övezetesség kialakulásának és működésének rendszerébe. A földrajzi övezetek, övek, területek és vidékek esetében (a fentieken kívül) a területi elhelyezkedéssel és azok szabályszerűségeivel, a kialakuló éghajlatokkal, a rájuk jellemző szélrendszerekkel és évszakokkal, a csapadékviszonyokkal, a folyók vízjárásával, a természetes növényzettel (és állatvilággal), a talajjal, valamint az ember megtelepedésével és utóbbi kihívásaival

foglalkozunk.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The primary aim of the course is to provide students with a thorough knowledge of how the topics and content are presented in the general and secondary school curriculum, in addition to the higher (university) level knowledge. In addition to the thorough mastery and monitoring of the topics and subjects, which are essentially based on the knowledge and requirements of the current NAT, the interpretation of knowledge and contexts towards students is an important element. In addition to the knowledge material, emphasis is placed on the practical part, where students are required to give short presentations and prepare worksheets and essays.

The "Teaching Practice in Natural Geography II." we discuss in detail the internal and external forces. We will briefly return to the basics of earth science (plate tectonics, volcanism, earthquakes, mountain building, rock formation) and then go into detail about the action of external forces (fragmentation and weathering; wind, river and sea water and ice formation) and their effects. The latter are integrated into the system of the formation and functioning of the geographical zone. In the case of geographical zones, belts, areas and landscapes, we will also look at spatial distribution and its regularities, the climate, wind systems and seasons that develop, precipitation patterns, river flows, natural flora (and fauna), soils, and human settlement and its challenges.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):
Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezek szerepét és jelentőségét az oktatás tartalmi szabályozásában.

Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit. Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés folyamatát meghatározó szaktudományos, tanuláselméleti, módszertani és lélektani kritériumokat.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.

Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátosságait, ötleteit, kezdeményezéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit.

Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló hatásaival.

A szakképzett tanár tájékozott az ENSZ által megfogalmazott fenntartható fejlődési célok és alapelvek tekintetében.

Ismeri az országos és intézményi szintű pedagógiai dokumentumok fenntarthatóságra nevelésre vonatkozó elvárásait.

Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

Tudja, hogy a Nemzeti alaptanterv egyik kiemelt fejlesztési területe maga a fenntarthatóság. Ismeri az alaptanterv elvárását, mely szerint a felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri az érettségi vizsgakövetelményeket.

Tisztában van a szóbeli, az írásbeli, a vizuális és a digitális kifejezőkészség alapvető tanulásmódszertani jellegzetességeivel, képes azokat célirányosan és differenciáltan alkalmazni a földrajztanulás eredményessége érdekében.

Ismeri és felelősséggel kezeli a földrajz szerepét a tanulók személyiségfejlődésében.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmi-gazdasági folyamatok földrajzi-környezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.

Ismeri a globális folyamatoknak Magyarországra és a magyar társadalomra gyakorolt hatásait.

Rendelkezik a környezeti neveléshez, a környezettudatosság, a fenntarthatóság és az alkalmazkodás oktatásához szükséges földrajzi-földtudományi tudással, módszertani ismeretekkel.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

Ismeri a digitálistechnológia-alapú kommunikációs és együttműködési alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és használatának előnyeivel és hátrányaival.

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezek szerepét és jelentőségét az oktatás tartalmi szabályozásában.

Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit. Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés folyamatát meghatározó szaktudományos, tanuláselméleti, módszertani és lélektani kritériumokat.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.

Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátosságait, ötleteit, kezdeményezéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit.

Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló hatásaival.

A szakképzett tanár tájékozott az ENSZ által megfogalmazott fenntartható fejlődési célok és alapelvek tekintetében.

Ismeri az országos és intézményi szintű pedagógiai dokumentumok fenntarthatóságra nevelésre vonatkozó elvárásait.

Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

Tudja, hogy a Nemzeti alaptanterv egyik kiemelt fejlesztési területe maga a fenntarthatóság. Ismeri az alaptanterv elvárását, mely szerint a felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

-

Képességei:

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

Képes a hagyományos és az információ- és kommunikációtechnológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

Képes tudatosan és tervszerűen kialakítani a tanulók reális önértékelését és fejleszteni a tanulók önismeretét a megfelelően kiválasztott ellenőrzési módszerek által.

Pedagógiai munkájában képes arra, hogy hitelesen jelenítse meg a fenntarthatóság értékeit. Képes megértetni az ok-okozati összefüggéseket és rávilágítani a globális kihívások és helyi cselekvések közötti kapcsolatokra és megoldási lehetőségekre.

Képes a fenntarthatósággal, a környezettudatossággal, illetve a gazdasági-pénzügyi neveléssel összefüggő tantárgyspecifikus tartalmak hangsúlyos megjelenítésére és az azokhoz kapcsolódó nevelési-oktatási módszerek alkalmazására a tanulói tudásépítés segítése során.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes megerősíteni a tanulók szűkebb és tágabb szülőföld iránti kötődését, képes a földtudományi-földrajzi értékek terepi bemutatására.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.

Képes a globális problémák földrajzi-környezeti kapcsolatrendszerének megértését célzó módszerek használatára.

Képes a földrajzi szintézisalkotás felhasználásával a természeti, társadalmi-gazdasági folyamatok és a környezeti hatások problémamegoldó szemléletű oktatására.

Képes a környezeti rendszerek működésének, ennek tükrében a globális és lokális problémáknak a megértetésére.

Képes a környezeti nevelés során az egyéni, közösségi felelősség megvilágítására és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakítására.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld- és a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

Eligazodik a média által közvetített aktuális politikai és társadalmi-gazdasági információk világában.

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának

hatékony integrálására.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

Képes a hagyományos és az információ- és kommunikációtechnológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

Képes tudatosan és tervszerűen kialakítani a tanulók reális önértékelését és fejleszteni a tanulók önismeretét a megfelelően kiválasztott ellenőrzési módszerek által.

Pedagógiai munkájában képes arra, hogy hitelesen jelenítse meg a fenntarthatóság értékeit. Képes megértetni az ok-okozati összefüggéseket és rávilágítani a globális kihívások és helyi cselekvések közötti kapcsolatokra és megoldási lehetőségekre.

-

Attitűdje:

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényének a felébresztésére és fenntartására.

A szakképzett tanár alapvető fontosságúnak tartja a tanulás kompetenciáinak fejlesztését.

Nagy hangsúlyt fektet a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosítására, a hatékony tanuláshoz szükséges tudás és képességek megszerzésére, különös tekintettel az egész életen át tartó tanulásra.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

Törekszik az objektív értékelés követelményének betartására, és tiszteletben tartja az értékelés etikai normáit.

Arra törekszik, hogy kialakítsa a tanulókban az aktív cselekvés igényét és a felelős magatartást a fenntarthatóság érdekében, és ezért együttműködik közvetlen környezetével.

Fontosnak tartja az alapvető környezettudatos magatartási normák betartását és betartatását.

Bátorítja a környezettel kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kinyilvánítását.

Rávilágít a személyes felelősségvállalás fontosságára, és személyes példaadással is törekszik megerősíteni a tanulókat abban, hogy saját viselkedésükkel és cselekedeteikkel járuljanak hozzá egy fenntartható jövő kialakításához.

Elkötelezett abban, hogy a föld- és a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen, törekszik ezek gyakorlatorientált bemutatására.

Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazása iránt.

Törekszik a földrajz nyújtotta lehetőségek tudatos hasznosítására, különös tekintettel a tanulás tanítása, a nemzeti azonosságtudat, értékek tisztelete, megbecsülése, az Európához való kötődés, a különböző kultúrák megismertetése, az állampolgárságra és demokráciára nevelés, a fenntarthatóság, környezettudatosság, a rendszergondolkodás, a médiatudatosságra nevelés, illetve a gazdasági, pénzügyi nevelés területén.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

Törekszik élményszerű tanulási helyzetek teremtésére, a tanítási-tanulási folyamatot alapvetően aktív tanulói tevékenységekre alapozza.

Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érvelésen alapuló vitára nevelésben.

Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett az elsajátított természet- és társadalomtudományos tudás kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten való bemutatása, magyarázata, népszerűsítése, az élethosszig tartó tanulásra motiváló terjesztése iránt.

Érti és magáénak vallja a környezettudatos gondolkodás, a fenntarthatóság és környezeti alkalmazkodás alapelveit, törekszik ezek átadására.

Törekszik a szakmai együttműködésre más földrajz szakos és a földrajz oktatásához kapcsolódó tantárgyakat tanító kollégákkal.

Elkötelezett az igényes szaktanári munka, a folyamatos szakmai és módszertani fejlődés iránt.

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényének a felébresztésére és fenntartására.

A szakképzett tanár alapvető fontosságúnak tartja a tanulás kompetenciáinak fejlesztését.

Nagy hangsúlyt fektet a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosítására, a hatékony tanuláshoz szükséges tudás és képességek megszerzésére, különös tekintettel az egész életen át tartó tanulásra.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

Törekszik az objektív értékelés követelményének betartására, és tiszteletben tartja az értékelés etikai normáit.

Arra törekszik, hogy kialakítsa a tanulókban az aktív cselekvés igényét és a felelős magatartást a fenntarthatóság érdekében, és ezért együttműködik közvetlen környezetével.

Fontosnak tartja az alapvető környezettudatos magatartási normák betartását és betartatását.

Bátorítja a környezettel kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kinyilvánítását.

Rávilágít a személyes felelősségvállalás fontosságára, és személyes példaadással is törekszik megerősíteni a tanulókat abban, hogy saját viselkedésükkel és cselekedeteikkel járuljanak hozzá egy fenntartható jövő kialakításához.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Familiar with the national and international achievements, literature, and current issues of subject methodology. Understands the role of the subject area in society, and the objectives and tasks of teaching the subject in supporting students' personality development and cognitive development.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Familiar with the documents defining pedagogical activities, the National Core Curriculum, and the framework curricula, and understands their role and significance in regulating the content of education.

Knows the legal background, curriculum, and examination requirements for teaching the subject. Familiar with the scientific, learning theory, methodological, and psychological criteria that determine the process of selecting and organising teaching material.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Familiar with the methods for developing the specific competences to be established during the teaching and learning of the subject.

Understands that creating an appropriate learning atmosphere requires taking into account the characteristics, ideas, and initiatives of the students.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences.

Aware of the personality-shaping effects of his/her subject and the related field of knowledge.

Informed about the sustainable development goals and principles formulated by the United Nations.Knows the expectations of national and institutional-level pedagogical documents regarding education for sustainability.

Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

Aware that one of the key development areas of the National Core Curriculum is sustainability. Knows the curriculum's expectation that the growing generation must learn to use resources consciously, economically, and responsibly, considering their renewal

capacity.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the requirements for the school-leaving examination in geography.

Aware of the basic learning methodological characteristics of oral, written, visual, and digital expression skills, and capable of applying them purposefully and differentially for the effectiveness of geography learning.

Knows and responsibly handles the role of geography in students' personality development.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Possesses realistic knowledge of the geographical-environmental background and magnitude of socio-economic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

Knows the effects of global processes on Hungary and Hungarian society.

Possesses the geographical and earth science knowledge and methodological skills necessary for environmental education, and teaching environmental awareness, sustainability, and adaptation.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Knows the communication and collaboration applications based on digital technology, and understands their functions, advantages, and disadvantages.

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Familiar with the national and international achievements, literature, and current issues of subject methodology. Understands the role of the subject area in society, and the objectives and tasks of teaching the subject in supporting students' personality development and cognitive development.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Familiar with the documents defining pedagogical activities, the National Core Curriculum,

and the framework curricula, and understands their role and significance in regulating the content of education.

Knows the legal background, curriculum, and examination requirements for teaching the subject. Familiar with the scientific, learning theory, methodological, and psychological criteria that determine the process of selecting and organising teaching material.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Familiar with the methods for developing the specific competences to be established during the teaching and learning of the subject.

Understands that creating an appropriate learning atmosphere requires taking into account the characteristics, ideas, and initiatives of the students.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences.

Aware of the personality-shaping effects of his/her subject and the related field of knowledge.

Informed about the sustainable development goals and principles formulated by the United Nations.Knows the expectations of national and institutional-level pedagogical documents regarding education for sustainability.

Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

Aware that one of the key development areas of the National Core Curriculum is sustainability. Knows the curriculum's expectation that the growing generation must learn to use resources consciously, economically, and responsibly, considering their renewal capacity.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

-

Capabilities:

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of effectively integrating his/her knowledge of the discipline, methodology, subject area, learning theory, and the curriculum.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of effectively and professionally applying traditional and information and communication technology-based tools, as well as digital teaching materials.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of consciously and systematically developing students' realistic self-assessment and self-awareness through appropriately selected assessment methods.

Capable of authentically representing the values of sustainability in his/her pedagogical work. Capable of explaining cause-and-effect relationships and highlighting the connections and solutions between global challenges and local actions.

Capable of prominently presenting subject-specific content related to sustainability, environmental awareness, and economic-financial education, and applying the related educational methods to assist students in building knowledge.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of strengthening students' attachment to their immediate and broader homeland, and capable of field presentation of geographical-earth science values.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of using methods aimed at understanding the geographical-environmental relationships of global problems.

Capable of teaching natural, socio-economic processes and environmental impacts with a problem-solving approach using geographical synthesis.

Capable of helping students understand the functioning of environmental systems and, in this context, global and local problems.

Capable of highlighting individual and community responsibility and fostering conscious citizenship during environmental education.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Navigates the world of current political and socio-economic information conveyed by the media.

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of effectively integrating his/her knowledge of the discipline, methodology, subject area, learning theory, and the curriculum.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of effectively and professionally applying traditional and information and communication technology-based tools, as well as digital teaching materials.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of consciously and systematically developing students' realistic self-assessment and self-awareness through appropriately selected assessment methods.

Capable of authentically representing the values of sustainability in his/her pedagogical work. Capable of explaining cause-and-effect relationships and highlighting the connections and solutions between global challenges and local actions.

-

Attitude:

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Open to learning and gaining experience, and strives to awaken and maintain students' desire for knowledge, creativity, and self-improvement.

Considers the development of learning competences to be of fundamental importance.

Places great emphasis on raising awareness of the processes of learning and teaching, acquiring the knowledge and skills necessary for effective learning, with particular attention to lifelong learning.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Strives to adhere to the requirement of objective evaluation and respects the ethical norms of evaluation.

Strives to instil in students the need for active engagement and responsible behaviour for sustainability, and therefore cooperates with his/her immediate environment.

Encourages the expression of positive attitudes towards the environment.

Highlights the importance of personal responsibility and strives to reinforce students' understanding that their behaviour and actions contribute to creating a sustainable future through personal example.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practice-oriented manner.

Committed to building relevant, applicable knowledge for everyday life instead of quantitative content delivery, and to applying the principles of practice-centred, problem-based geography learning instead of mere fact presentation.

Strives to consciously utilise the opportunities offered by geography, with particular attention to teaching learning methods, national identity, respect and appreciation of values, attachment to Europe, introducing different cultures, education for citizenship and democracy, sustainability, environmental awareness, systems thinking, media literacy, and economic and financial education.

Recognises the identity-forming role and significance of geography education.

Strives to create experiential learning situations, fundamentally basing the teaching-learning process on active student activities.

Committed to educating for independent opinion formation, rational, deliberative thinking, and argument-based debate.

Considers the development of tolerance towards different cultural circles and social strata important.

Committed to presenting, explaining, popularising, and promoting natural and social science knowledge at an educational level in small and large communities, motivating lifelong learning.

Strives for professional cooperation with other geography specialists and colleagues teaching subjects related to geography education.

Committed to high-quality professional work and continuous professional and methodological development.

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Open to learning and gaining experience, and strives to awaken and maintain students' desire for knowledge, creativity, and self-improvement.

Considers the development of learning competences to be of fundamental importance.

Places great emphasis on raising awareness of the processes of learning and teaching, acquiring the knowledge and skills necessary for effective learning, with particular attention to lifelong learning.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Strives to adhere to the requirement of objective evaluation and respects the ethical norms of evaluation.

Strives to instil in students the need for active engagement and responsible behaviour for sustainability, and therefore cooperates with his/her immediate environment.

Encourages the expression of positive attitudes towards the environment.

Highlights the importance of personal responsibility and strives to reinforce students' understanding that their behaviour and actions contribute to creating a sustainable future through personal example.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. 12.1.A belső erők (lemeztektonika és vulkanizmus) (Internal forces (plate tectonics and volcanism))

12.2. A belső erők (földrengések, hegységképződés, mélységi magmás és vulkanikus kőzetek kialakulása) (Internal forces (earthquakes, mountain building, deep magmatic and igneous rock formation))

12.3. Aprózódás és mállás. A szél felszínformáló munkája. (Fracturing and weathering. The work of wind in shaping the surface.)

12.4. A folyóvízi felszínformálás és a tengervíz munkája. A jég felszínformáló munkája. (The work of river and seawater. The surface-forming action of ice.)

12.5. Ismétlő, rendszerező óra. (A repetitive, systematic lesson.)

12.6. Zárthelyi dolgozat. A földrajzi övezetesség kialakulása. (Candidacy essay. The development of geographical zoning.)

12.7. A forró övezet komplex természeti földrajza 1. (Complex physical geography of the tropic zone 1.)

12.8. A forró övezet komplex természeti földrajza 2. (Complex physical geography of the tropic zone 2.)

12.9. A mérsékelt övezet komplex természeti földrajza 1. (Complex physical geography of the temperate zone 1.)

12.10. A mérsékelt övezet komplex természeti földrajza 2. (Complex physical geography of the temperate zone 2.)

12.11. A hideg övezet komplex természeti földrajza. A hegyvidékek függőleges övezetessége. (Complex physical geography of the cold zone. Vertical zonation of mountain ranges.)

12.12. Ismétlő, rendszerező óra. (A repetitive, systematic lesson.)

12.13. Zárthelyi dolgozat. (Candidacy essay.)

12.14. A félév értékelése és lezárása. (Evaluation and conclusion of the semester.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 3. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A gyakorlati órák látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A hallgató köteles a félév során a gyakorlati órák legalább 75%-án részt venni. A hallgató gyakorlati órán való részvételének tényét az oktató katalógusban rögzíti. E dokumentumot az oktatónak a félév végéig meg kell őriznie.

Amennyiben a hallgató a félév során a gyakorlati órák kevesebb, mint 75%-án vesz részt, a 75%-ot meghaladó órákról való távolmaradását igazolnia kell. Ez esetben a hiányzási értéket elérő gyakorlati órát követően a hallgató 10 munkanapon belül köteles felvenni a kapcsolatot a tantárgy oktatójával a pótlás lehetséges formájának egyeztetése céljából. A pótlás az adott témával kapcsolatos házi dolgozat elkészítésével lehetséges az oktatóval egyeztetett módon. A pótlás témáját, formáját, az elkészített feladat leadásának módját és határidejét a feleknek írásban kell rögzíteniük.

Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgató félévi teljesítményét két tanórán tett (jelenléti) zárthelyi dolgozat és két otthoni munka során elkészített feladat teljesítését figyelembe véve mérjük.

Két zárthelyi dolgozat

A két (különböző témákban írt) zárthelyi dolgozat egyforma (40-40%-os) súllyal szerepel a félévi érdemjegyben. Amennyiben a hallgató hiányzik valamely (jelenléti) írásbeli zárthelyi dolgozatról, azt egy alkalommal, az oktató által kijelölt időpontban pótolhatja. Amennyiben a hallgató ezzel a lehetőséggel nem él, az oktató által meghatározott időpontban szóbeli beszámoló formájában köteles számot adni az adott témában szerzett tudásáról. Speciális helyzetben (pl. írásképtelenség esetén) a zárthelyi dolgozat szóbeli

beszámolóval helyettesíthető.

Otthon elkészített (beadandó) feladatok

A hallgató köteles a félév során otthoni munka keretében ún. beadandó feladatokat készíteni. Témájukról, beadásuk módjáról és határidejéről az oktató a félév elején tájékoztatja a hallgatókat. A hallgató köteles a félév során tanult nagyobb témakörökből (belső és külső erők/földrajzi övezetesség és biogeográfia) két témazáró dolgozatot/feladatlapot összeállítani. Utóbbi beadandó feladat, amelynek határidejét a mindenkori oktató szabja meg a félév kezdetekor. Az összeállított dolgozatok/feladatlapok együttes százalékos értéke 10-10%-kal kerül beszámításra a félévi gyakorlati jegybe.

A félévi gyakorlati jegy a részfeladatok %-os értékeinek a fentiekben leírt módon súlyozott együttes értékeléséből tevődik össze. Az így kapott %-os értékek az alábbi félévi érdemjegyeknek felel meg:

0–39% elégtelen

40–54% elégséges

55–69% közepes

70–84% jó

85–100% jeles

A legalább elégséges érdemjegy feltétele valamennyi részfeladat legalább elégséges (40%) értékelésű teljesítése.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a gyakorlati órákon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel, valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok (két zárthelyi dolgozat, két otthoni feladat) mindegyikének legalább elégséges szintű teljesítése. Indokolt esetben a hallgató az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített, a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben folytathatja tanulmányait.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés gyakorlati jeggyel történik, amelynek keretében ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók. A félév során a 15. pontban meghatározott feladatokat szükséges teljesíteni, ahol a feladatrészek súlyozását is részleteztük.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges (40%) gyakorlati jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Arday István – Czirfusz Márton – Horváth Tamás: Földrajz 9-10. I. kötet Földrajz tankönyv, Oktatási Hivatal, Budapest 2020. ISBN: 978-615-6178-29-9;

2. Harsányi Tibor – Kapusi János: Gyűjtemény a földrajz emelt szintű oktatásához 11–12., Oktatási Hivatal, Budapest 2021. ISBN: 978-963-436-261-6;

3. Neumann Viktor: Földrajz érettségi 1. Általános földrajz. Elmélet és gyakorlat egy helyen, Raabe Klett Oktatási Tanácsadó és Kiadó Kft., 2024. ISBN: 978-615-6079-24-4;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Alexa Péter — Alexa Mercédesz: Tanulókártyák földrajzból — A nagyvilág, Maxim Könyvkiadó, Szeged 2019. ISBN: 978 963 261 993 4;

2. Alexa Péter — Alexa Mercédesz: Tanulókártyák földrajzból — Hazánk és Európa, Maxim Könyvkiadó Kft., Szeged 2019. ISBN: 978-963-26199-2-7;

3. Gruber László: Feladatgyűjtemény, Heiling Média Kiadó Kft., Budapest 2016. ISBN: 978-963-85880-7-4;

Budapest, 2025.

Gruber László,
közszolgálati egyetemi docens
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT131**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** A tanítási gyakorlat előkészítése I.: digitális tartalomhasználat a földrajztanításban, projektszervezés
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Preparation for teaching practicum I: use of digital content in geography teaching, project organisation
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Stárics Roland, tanársegéd
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A gyakorlati óra a földrajztanári felkészítés jegyében zajlik. Célja a tanítási gyakorlat előkészítése és a pedagógus kompetenciák erősítése, fejlesztése. A hallgató a földrajztantárgyra vonatkozóan megismeri a nevelő-oktató munka központi (tantervi) és helyi szabályozó dokumentumait és azok tartalmát, valamint betekintést nyer a pedagógus adminisztrációs feladataiba és a földrajz érettségi részletes vizsgakövetelményeibe. A hallgató továbbá jártasságot szerez a digitális eszköz- és tartalomhasználatban, és példákon keresztül megismeri a digitális eszközök és az online tartalmak földrajztanításba történő beépítésének lehetőségeit.

A hallgató a gyakorlati órák révén képes lesz a szaktanári feladatok átgondolt megtervezése és felelős ellátása mellett a digitális földrajzi tartalmak mérlegelő gondolkodáson alapuló gyűjtésére, rendszerezésére, elemzésére és megjelenítésére, illetve a velük való tevékenykedtető foglalkozások megszervezésére.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The practical lesson is a preparation for the geography teacher. Its aim is to prepare for teaching practicum and to strengthen and develop teacher competences. The student gets acquainted with the central (curricular) and local regulatory documents and their contents for the geography subject, as well as insight into the teacher's administrative tasks and

the detailed examination requirements for the geography school-leaving examination. Students will also gain skills in the use of digital tools and content, and will learn through examples how to integrate digital tools and online content into geography teaching.

Through practical lessons, the student will be able to plan and responsibly carry out teaching tasks in a thoughtful way, to collect, organise, analyse and display digital geographic content based on reflective thinking, and to organise activities with it.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a legalapvetőbb tanulási-tanítási stratégiákat, ismeri a tanulási környezetek jellemzőit.

Tisztában van a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességet potenciálisan befolyásoló hatásaival.

Tájékozott a differenciált, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

A szakképzett tanár széles bázisra épülő interdiszciplináris tudással rendelkezik a tanulói személyiség sajátosságairól és fejlődéséről, személyiségalakító munkája értékrendjének alapjait az alaptörvény szellemében határozza meg.

Nevelési gyakorlatát jól megalapozó ismeretekkel rendelkezik a szocializáció minden színteréről és a perszonalizáció folyamatát meghatározó tényezőkről.

Megbízható ismeretei vannak a tanulók megismerésének pedagógiai és pszichológiai módszereire vonatkozóan.

Ismeri az online környezet sajátosságait, átlátja a virtuális világ személyiségfejlődésre gyakorolt hatásait.

Alapos tájékozottsággal rendelkezik az online környezetben rejlő veszélyekről.

Ismeri a földrajz sajátos helyét a tantárgyak rendszerében és a tananyag struktúráját.

Ismeri a földrajztanár szerepét, a földrajz tanítás-tanulás sajátosságait, a természettudományos és társadalomtudományos elveken alapuló megismerési módszereit, fontosabb tanítási és tanulási stratégiáit.

Ismeri a mesterséges intelligencia földrajzoktatásban történő felhasználásának lehetőségeit és veszélyeit, képes annak megfelelő, felelősségteljes alkalmazására.

Tisztában van a földrajztanításban felhasználható adatbázisok és szoftverek alkalmazásának jogi, technikai-szervezési szabályaival és lehetőségeivel.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri a földrajz tanításához kapcsolódó jogszabályi hátteret, terveket, a tananyag kiválasztásának és elrendezésének szempontjait, valamint az érettségi vizsgakövetelményeket.

Ismeri a földrajzi ismeretek megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodás kialakulásában, kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket.

Tisztában van a szóbeli, az írásbeli, a vizuális és a digitális kifejezőkészség alapvető tanulásmódszertani jellegzetességeivel, képes azokat célirányosan és differenciáltan alkalmazni a földrajztanulás eredményessége érdekében.

Ismeri a megfigyelésen, a vizsgálódáson és a szakés ismeretterjesztő irodalmi források

feldolgozásán alapuló tanulási módszereket, és képes az ilyen irányú tanulói tudásépítés segítésére.

Ismeri a földrajzi-környezeti tudás építésében leghatásosabb módszereket, és tanítási gyakorlatában tudatosan alkalmazza azokat az adott tananyaghoz és tanulócsoporthoz illeszkedően offline illetve online környezetekben egyaránt.

Ismeri a gyakorlatorientált tanítás előnyeit és módszereit a földrajzoktatás hatékonyságának növelése érdekében és képes ezek alkalmazására.

Ismeri és felelősséggel kezeli a földrajz szerepét a tanulók személyiségfejlődésében.

Ismeri a földrajz tantárgyban megjelenő fogalmi rendszerek kialakulásának életkori feltételeit és a hozzájuk kapcsolódó fejlesztendő kompetenciákat.

Ismeri az online tanulási környezetek tanulói személyiségfejlődésre gyakorolt pozitív és negatív hatásait.

Ismeri az együttműködő tanulás alapelveit, annak földrajzi tartalmakkal kapcsolatos kihívásait és módszereit.

Ismeri a mérésmetodika alapelveit, és képes azokat alkalmazni a mérőeszközök összeállítása, kiválasztása során.

Ismeri és alkalmazza a tanulók földrajzi tudásának mérésére alkalmas analóg és digitális technológiákat, eszközöket.

Tájékozott a különböző földrajzi feladattárakban, feladatgyűjteményekben, képes ilyenek összeállítására, alkalmazására a célcsoport igényeinek, a mérési és gyakorlási céloknak megfelelően.

Ismeri a földrajztanári munkát segítő szakmai szervezetek tevékenységét.

Ismeri a digitálistechnológia-alapú kommunikációs és együttműködési alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és használatának előnyeivel és hátrányaival.

Ismeri a szakmai és a szakmódszertani továbbképzések rendszerét, az önképzés lehetőségeit, és nyitott az ezeken való részvételre.

Ismeri a legalapvetőbb tanulási-tanítási stratégiákat, ismeri a tanulási környezetek jellemzőit.

Tisztában van a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességet potenciálisan befolyásoló hatásaival.

Tájékozott a differenciált, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

A szakképzett tanár széles bázisra épülő interdiszciplináris tudással rendelkezik a tanulói személyiség sajátosságairól és fejlődéséről, személyiségalakító munkája értékrendjének alapjait az alaptörvény szellemében határozza meg.

Nevelési gyakorlatát jól megalapozó ismeretekkel rendelkezik a szocializáció minden színteréről és a perszonalizáció folyamatát meghatározó tényezőkről.

Megbízható ismeretei vannak a tanulók megismerésének pedagógiai és pszichológiai módszereire vonatkozóan.

Ismeri az online környezet sajátosságait, átlátja a virtuális világ személyiségfejlődésre gyakorolt hatásait.

Alapos tájékozottsággal rendelkezik az online környezetben rejlő veszélyekről.

-

Képességei:

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

Képes módszertani felkészültségére támaszkodva a tanítás-tanulás folyamatában meghatározott célokhoz, a tanulócsoportok sajátosságaihoz és az intézmény által biztosított lehetőségekhez alkalmazkodva kreatívan, alternatív lehetőségeket kínálva szakmailag megbízható és felelősségteljes döntést hozni.

Képes a szaktárgy tanórai és tanórán kívüli tanulásának tervezésére a tanári képesítésének megfelelő korosztály, valamint a felnőttoktatás keretében is.

A szakképzett tanár képes a tanulási-tanítási céloknak megfelelő oktatási stratégiákhoz a motivációt, a differenciálást, a tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák adekvát alkalmazására.

Képes a nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.

Képes az érdeklődés, a figyelem folyamatos fenntartására, a megértés élményének biztosítására, a tanulási nehézségek felismerésére a tanított korosztályi csoportban és a felnőttoktatás keretében is.

Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

Képes a hagyományos és az információ- és kommunikációtechnológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.

Képes az egész életen át tartó tanulás képességrendszerének megalapozására, technikáinak gyakoroltatására.

Képes a földrajzi-földtudományi elméletek és a tények közötti összefüggések megteremtésére és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, lényegkiemelő közvetítésére, a gyakorlati példák megfelelő beemelése alkalmazásával.

Rendelkezik megfelelő szintű digitális kompetenciákkal, és elkötelezett az általuk nyújtott lehetőségek felhasználása iránt a tanítási-tanulási folyamatban (információés adatgyűjtés, adatfeldolgozás, adatbázisok és digitális térképek használata).

Képes alkalmazni a tanítási-tanulási folyamat céljaihoz igazodó digitális pedagógiai eszközöket és módszereket a tanulók földrajzi tudásépítésének segítése, illetve tudásuk mérése, teljesítményük értékelése során.

Képes földrajzi szaktudományos és szakmódszertani felkészültségét kritikusan szemlélni, és azzal kapcsolatban képes az önreflexióra, szükség esetén korrekciókra.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes különböző iskolai és iskolán kívüli színtereken földrajzi ismeretek átadására, földrajzi-környezeti tartalmú programok szervezésére. Képes a földrajztudomány területéhez kapcsolódó szakmai helyzetekben nyílt és hiteles kommunikációra.

Képes a tanulók előzetes tudására és fejlesztési igényeire építve meghatározni az egyes témakörökben tanítandó tartalmakat és azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.

Képes kritikusan elemezni és a konkrét fejlesztési céloknak megfelelően kiválasztani a földrajz tanítási-tanulási folyamata során felhasználandó nyomtatott és digitális taneszközöket, forrásanyagokat.

Képes a motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési készségeinek fejlesztését segítő módszerek megválasztására, alkalmazására.

Képes a földrajz speciális fogalmaival és összefüggéseivel kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére, az átlagtól eltérő (tehetséges vagy sajátos nevelési igényű) tanulók felismerésére, valamint a velük való differenciált foglalkozásra, fejlesztésre.

Képes irányítani a tanulók önszabályozó és önfejlesztő tanulásának folyamatát.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.

Képes a földrajztanítási-tanulási folyamatot tudatosan és személyre szabottan, a tanulók előzetes tudásés kompetenciaszintjének megfelelően, fejlesztő módon tervezni, szervezni és irányítani.

Képes a tanítási-tanulási folyamatot tudatosan együttműködési-együttmunkálkodási, hálózati és reflektív technikákra építeni.

Képes tudatosan alkalmazni az együttműködő tanulás tanteremhez, terephez és virtuális térhez kötődő módszereit, eszközeit.

Képes a közösségszervezésben központi szerep betöltésére.

Képes a tantárgyi követelmények kidolgozására és a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésére.

Képes a tanulói eredmények értékelése alapján egyénre szabott fejlesztő, felzárkóztató földrajz tanulási-tanítási stratégia megtervezésére és megvalósítására.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

Képes elemezni és reálisan értékelni saját földrajztanári munkáját.

Képes a földrajz tantárgy fejlesztési, innovációs tevékenységében való szerepvállalásra.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a földés a földrajtudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

Képes módszertani felkészültségére támaszkodva a tanítás-tanulás folyamatában meghatározott célokhoz, a tanulócsoportok sajátosságaihoz és az intézmény által biztosított lehetőségekhez alkalmazkodva kreatívan, alternatív lehetőségeket kínálva szakmailag megbízható és felelősségteljes döntést hozni.

Képes a szaktárgy tanórai és tanórán kívüli tanulásának tervezésére a tanári képesítésének megfelelő korosztály, valamint a felnőttoktatás keretében is.

A szakképzett tanár képes a tanulási-tanítási céloknak megfelelő oktatási stratégiákhoz a motivációt, a differenciálást, a tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák adekvát alkalmazására.

Képes a nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.

Képes az érdeklődés, a figyelem folyamatos fenntartására, a megértés élményének biztosítására, a tanulási nehézségek felismerésére a tanított korosztályi csoportban és a felnőttoktatás keretében is.

Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

Képes a hagyományos és az információ- és kommunikációtechnológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.

Képes az egész életen át tartó tanulás képességrendszerének megalapozására, technikáinak gyakoroltatására.

-

Attitűdje:

Tervezőmunkája során a legkorszerűbb elméleti és gyakorlati tudásra épít, és a kimeneti célokhoz alkalmazkodva határozza meg a tanítási-tanulási folyamatot, az alkalmazható módszereket, az optimális munkaformákat és a felhasználható segédeszközöket.

Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására.

Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

Nyitott a földrajz tantárgyban megjelenő tudományágak és tudományterületek interdiszciplináris megközelítésére, és ezt képes alkalmazni a tanítás folyamatában.

Fontosnak tartja a tananyag komplex (természetés társadalomtudományos) megközelítését.

Elkötelezett abban, hogy a földés a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen, törekszik ezek gyakorlatorientált bemutatására.

Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazása iránt.

Törekszik a földrajz nyújtotta lehetőségek tudatos hasznosítására, különös tekintettel a tanulás tanítása, a nemzeti azonosságtudat, értékek tisztelete, megbecsülése, az Európához való kötődés, a különböző kultúrák megismertetése, az állampolgárságra és demokráciára nevelés, a fenntarthatóság, környezettudatosság, a rendszergondolkodás, a médiatudatosságra nevelés, illetve a gazdasági, pénzügyi nevelés területén.

Elkötelezett az ismeretátadó tanítás mellett az aktív és közös tanulás, a tanulói tevékenységeken alapuló földrajzi tudásépítés megvalósításában.

Kész kollégáival együttműködve helyi tanterv készítésére, tematikus tervezésre (tanmenet vagy tématerv összeállítására), óraterv készítésére.

Nyitott arra, hogy alkalmazza a terepi tanulás, a múzeum-, a könyvtár-, a médiaés a drámapedagógia módszereit.

Törekszik élményszerű tanulási helyzetek teremtésére, a tanítási-tanulási folyamatot alapvetően aktív tanulói tevékenységekre alapozza.

Törekszik a tanulási nehézségek okainak feltárására, elemzésére és megszüntetésére, a lemaradó tanulók felzárkóztatására.

Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érvelésen alapuló vitára nevelésben.

Elkötelezett a tanulóközpontú és együttműködésen alapuló, gyakorlatorientált tanítási-tanulási módszerek alkalmazása mellett.

Segíti a fenntarthatósággal, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos tudás megszerzését tevékenységalapú és kooperatív tanulási környezetekben.

Az értékelés során szem előtt tartja a tanulók egyéni földrajzitudás-fejlődésének útját.

Törekszik a szakmai együttműködésre más földrajz szakos és a földrajz oktatásához kapcsolódó tantárgyakat tanító kollégákkal.

Igyekszik együttműködést kiépíteni a szaktárgya területén működő helyi, regionális és országos szakmai szervezetekkel, alkotó munkaközösségekkel, szakmódszertani műhelyekkel.

Elkötelezett az igényes szaktanári munka, a folyamatos szakmai és módszertani fejlődés iránt.

Igényli az oktatói-nevelői munkájára vonatkozó külső szakmai és szakmódszertani értékelést, képes segítséget kérni és elfogadni.

Nyitott az új módszerek, tanítási-tanulási stratégiák kipróbálására.

Aktívan és felelősen nyilvánít véleményt a földrajzoktatást érintő szakmai, oktatáspolitikai kérdésekben.

Tervezőmunkája során a legkorszerűbb elméleti és gyakorlati tudásra épít, és a kimeneti célokhoz alkalmazkodva határozza meg a tanítási-tanulási folyamatot, az alkalmazható módszereket, az optimális munkaformákat és a felhasználható segédeszközöket.

Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására.

Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the most fundamental teaching and learning strategies and the characteristics of learning environments.

Aware of the potential impacts of different learning environments on learning effectiveness.

Informed about the issues of selecting and applying differentiated and adaptive learning organisation, educational strategies, and methods.

Possesses interdisciplinary knowledge based on a broad foundation about the characteristics and development of student personality, and defines the value system of his/her personality-shaping work in the spirit of the Fundamental Law of Hungary.

Possesses well-founded knowledge about all venues of socialisation and the factors determining the process of personalisation.

Has reliable knowledge of the pedagogical and psychological methods for understanding students.

Knows the characteristics of the online environment and understands the effects of the virtual world on personality development.

Possesses thorough knowledge of the dangers inherent in the online environment.

Knows the unique place of geography within the system of subjects and the structure of the curriculum.

Knows the role of the geography teacher, the characteristics of teaching and learning geography, the methods of understanding based on natural and social science principles, and the main teaching and learning strategies.

Knows the possibilities and dangers of using artificial intelligence in geography education and is capable of its appropriate and responsible application.

Aware of the legal, technical, and organisational rules and possibilities for applying databases and software used in geography teaching.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the legal background to the teaching of geography, curricula, criteria for selecting and organising teaching materials, and the requirements for the school-leaving examination in geography.

Knows the psychological factors involved in the development of thinking necessary for understanding and creatively applying geographical knowledge.

Aware of the basic learning methodological characteristics of oral, written, visual, and digital expression skills, and capable of applying them purposefully and differentially for the effectiveness of geography learning.

Knows the learning methods based on observation, investigation, and processing of professional and popular science literary sources, and is capable of assisting in the construction of such student knowledge.

Knows the most effective methods for building geographical and environmental knowledge and consciously applies them in his/her teaching practice, tailored to the given curriculum and student group, in both offline and online environments.

Knows the advantages and methods of practice-oriented teaching to increase the effectiveness of geography education and is capable of applying them.

Knows and responsibly handles the role of geography in students' personality development.

Knows the age-related conditions for the development of conceptual systems in the geography subject and the related competences to be developed.

Knows the positive and negative effects of online learning environments on students' personality development.

Knows the principles of cooperative learning, its challenges, and methods related to geographical content.

Knows the principles of measurement methodology and is capable of applying them in the compilation and selection of measurement tools.

Knows and applies analogue and digital technologies and tools suitable for measuring students' geographical knowledge.

Informed about various geographical task collections and capable of compiling and applying such collections according to the needs of the target group and the goals of measurement and practice.

Knows the activities of professional organisations that support the work of geography teachers.

Knows the communication and collaboration applications based on digital technology, and understands their functions, advantages, and disadvantages.

Knows the system of professional and methodological further training, the possibilities for self-education, and is open to participating in them.

Knows the most fundamental teaching and learning strategies and the characteristics of learning environments.

Aware of the potential impacts of different learning environments on learning effectiveness.

Informed about the issues of selecting and applying differentiated and adaptive learning organisation, educational strategies, and methods.

Possesses interdisciplinary knowledge based on a broad foundation about the characteristics and development of student personality, and defines the value system of

his/her personality-shaping work in the spirit of the Fundamental Law of Hungary.

Possesses well-founded knowledge about all venues of socialisation and the factors determining the process of personalisation.

Has reliable knowledge of the pedagogical and psychological methods for understanding students.

Knows the characteristics of the online environment and understands the effects of the virtual world on personality development.

Possesses thorough knowledge of the dangers inherent in the online environment.

-

Capabilities:

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of making professionally reliable and responsible decisions creatively and offering alternative possibilities, based on his/her methodological preparedness, adapting to the goals set in the teaching-learning process, the characteristics of the student groups, and the opportunities provided by the institution.

Capable of planning the in-class and extracurricular learning of his/her subject for the age group corresponding to his/her teaching qualification, as well as within the framework of adult education.

Capable of adequately applying methods and organisational forms that ensure motivation, differentiation, student activity, and the development of students' thinking, problem-solving, and cooperation skills, in line with the educational strategies appropriate to the learning-teaching goals.

Capable of organising a calm, safe, and effective learning environment that supports successful learning.

Capable of maintaining continuous interest and attention, ensuring the experience of understanding, and recognising learning difficulties in the taught age group and within the framework of adult education.

Capable of recognising and addressing comprehension difficulties related to the specific relationships and concepts of his/her subject.

Capable of effectively and professionally applying traditional and information and communication technology-based tools, as well as digital teaching materials.

Capable of laying the foundation for lifelong learning skills and practising its techniques.

Capable of establishing connections between geographical-earth science theories and facts, and conveying them in a way that highlights the essentials, appropriate to the age characteristics of students, using suitable practical examples.

Possesses appropriate digital competences and is committed to utilising the opportunities they offer in the teaching-learning process (information and data collection, data processing, use of databases and digital maps).

Capable of applying digital pedagogical tools and methods aligned with the goals of the teaching-learning process to assist students in building geographical knowledge, measuring their knowledge, and evaluating their performance.

Capable of critically examining his/her geographical scientific and methodological preparedness, and engaging in self-reflection and making corrections if necessary.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of conveying geographical knowledge in various school and out-of-school settings, and organising geographical-environmental programmes. Capable of open and authentic communication in professional situations related to geography.

Capable of determining the content to be taught in each topic based on students' prior knowledge and development needs, and organising it into a suitable logical structure.

Capable of critically analysing and selecting printed and digital teaching tools and resources to be used in the geography teaching-learning process according to specific development goals.

Capable of selecting and applying methods that ensure motivation and student activity, and develop students' thinking, problem-solving, and cooperation skills.

Capable of addressing comprehension difficulties related to the specific concepts and relationships in geography, identifying students who are exceptional (gifted or with special educational needs), and providing differentiated attention and development for them.

Capable of guiding students' self-regulated and self-developing learning processes.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of consciously and personally planning, organising, and directing the geography teaching-learning process in a developmental manner, according to students' prior knowledge and competence levels.

Capable of consciously building the teaching-learning process on cooperative, collaborative, networked, and reflective techniques.

Capable of consciously applying the methods and tools of cooperative learning related to the classroom, field, and virtual space.

Capable of playing a central role in community organisation.

Capable of developing subject requirements and evaluating students with personalised, differentiated methods.

Capable of planning and implementing individualised developmental and remedial geography teaching-learning strategies based on the evaluation of students' results.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

Capable of analysing and realistically evaluating his/her own work as a geography teacher.

Capable of participating in the development and innovation activities of the geography subject.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of making professionally reliable and responsible decisions creatively and offering alternative possibilities, based on his/her methodological preparedness, adapting to the goals set in the teaching-learning process, the characteristics of the student groups, and the opportunities provided by the institution.

Capable of planning the in-class and extracurricular learning of his/her subject for the age group corresponding to his/her teaching qualification, as well as within the framework of adult education.

Capable of adequately applying methods and organisational forms that ensure motivation, differentiation, student activity, and the development of students' thinking, problem-solving, and cooperation skills, in line with the educational strategies appropriate to the learning-teaching goals.

Capable of organising a calm, safe, and effective learning environment that supports successful learning.

Capable of maintaining continuous interest and attention, ensuring the experience of understanding, and recognising learning difficulties in the taught age group and within the framework of adult education.

Capable of recognising and addressing comprehension difficulties related to the specific relationships and concepts of his/her subject.

Capable of effectively and professionally applying traditional and information and communication technology-based tools, as well as digital teaching materials.

Capable of laying the foundation for lifelong learning skills and practising its techniques.

-

Attitude:

Bases his/her planning work on the most up-to-date theoretical and practical knowledge, and defines the teaching-learning process, applicable methods, optimal work forms, and usable aids in accordance with the output goals.

Takes on the role of initiator in establishing professional cooperation with responsibility.

An equal partner in professional cooperation.

Open to the interdisciplinary approach of the sciences and fields appearing in the geography subject, and capable of applying this in the teaching process.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practice-oriented manner.

Committed to building relevant, applicable knowledge for everyday life instead of quantitative content delivery, and to applying the principles of practice-centred, problem-based geography learning instead of mere fact presentation.

Strives to consciously utilise the opportunities offered by geography, with particular attention to teaching learning methods, national identity, respect and appreciation of values, attachment to Europe, introducing different cultures, education for citizenship and democracy, sustainability, environmental awareness, systems thinking, media literacy, and economic and financial education.

Alongside knowledge transmission, he/she is committed to active and collaborative learning, and to building geographical knowledge through student activities.

Ready to cooperate with colleagues in preparing local curricula, thematic planning (syllabus or thematic plan preparation), and lesson planning.

Open to applying the methods of field learning, museum, library, media, and drama pedagogy.

Strives to create experiential learning situations, fundamentally basing the teaching-learning process on active student activities.

Strives to identify, analyse, and eliminate the causes of learning difficulties, and to help lagging students catch up.

Committed to educating for independent opinion formation, rational, deliberative thinking, and argument-based debate.

Committed to applying student-centred and collaborative, practice-oriented teaching-learning methods.

Assists in acquiring knowledge related to sustainability, media literacy, and the use of digital technologies in activity-based and cooperative learning environments.

Keeps in mind the individual geographical knowledge development path of students during evaluation.

Strives for professional cooperation with other geography specialists and colleagues teaching subjects related to geography education.

Seeks to establish cooperation with local, regional, and national professional organisations, creative work communities, and methodological workshops operating in his/her subject area.

Committed to high-quality professional work and continuous professional and methodological development.

Seeks external professional and methodological evaluation of his/her teaching and educational work, and is capable of asking for and accepting help.

Open to trying new methods and teaching-learning strategies.

Actively and responsibly expresses opinions on professional and educational policy issues related to geography education.

Bases his/her planning work on the most up-to-date theoretical and practical knowledge, and defines the teaching-learning process, applicable methods, optimal work forms, and usable aids in accordance with the output goals.

Takes on the role of initiator in establishing professional cooperation with responsibility.

An equal partner in professional cooperation.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A modern földrajzoktatás jelentősége és pedagógiai tárháza (The importance and pedagogical scope of modern geography education)

12.2. A Nemzeti Köznevelési Portál célja és felépítése (leckék, okostankönyvek, okosfeladatok) (The importance and pedagogical scope of modern geography education)

12.3. A Nemzeti Köznevelési Portál célja és felépítése (animációk, videók) (Purpose and structure of the National Education Portal (animations, videos))

12.4. Csoportos iskolai hospitálás (Group school visit)

12.5. Az Oktatási Hivatal digitális földrajzi atlasza és online érettségi adattára 1-2. (Digital geographic atlas and online graduation database of the Education Office 1-2.)

12.6. Digitális tartalmak a földrajztanításban: digitális taneszközök és 3D modellek (Digital content in geography education: digital teaching tools and 3D models)

12.7. Digitális tartalmak a földrajztanításban: infografikák és interaktív térképek (Digital content in geography education: infographics and interactive maps)

12.8. Digitális tartalmak a földrajztanításban: térképes kvízjátékok és műholdfelvételek (Digital content in geography education: map quizzes and satellite imagery)

12.9. Digitális eszközök és online (statisztikai) adatbázisok a földrajztanítás szolgálatában 1. (Digital tools and online (statistical) databases in geography education 1.)

12.10. Digitális eszközök és online (statisztikai) adatbázisok a földrajztanítás szolgálatában 2. (Digital tools and online (statistical) databases in geography education 2.)

12.11. Projektszervezés 1. (Project organisation 1.)

12.12. Projektszervezés 2. (Project organisation 2.)

12.13. Zárthelyi dolgozat (Wirtten test)

12.14. A félév értékelése, lezárása (Evaluation and conclusion of the semester)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A gyakorlati órák látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A hallgató köteles a félév során a gyakorlati órák legalább 75%-án részt venni. A hallgató gyakorlati órán való részvételének tényét az oktató katalógusban rögzíti. Amennyiben a hallgató a félév során a gyakorlati órák kevesebb, mint 75%-án vesz részt, a 75%-ot meghaladó órákról való távolmaradását igazolnia kell. A hallgató köteles felvenni a kapcsolatot a tantárgy oktatójával a pótlás egyeztetése céljából. A pótlás az adott témával kapcsolatos házi dolgozat elkészítésével lehetséges az oktatóval egyeztetett módon. A pótlás témáját, formáját, az elkészített feladat leadásának módját és határidejét az oktatónak írásban kell rögzítenie.

Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

A csoportos és az egyéni iskolai hospitáláson való részvétel a hallgató számára kötelező. Az esetleges hiányzás(oka)t legkésőbb a póthét végéig pótolni köteles. A pótlásról a vezetőtanárral kell egyeztetnie.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgató félévi teljesítményét a (jelenléti) zárthelyi dolgozat és az otthon elkészített (beadandó) feladatok teljesítését figyelembe véve mérjük az alábbiak szerint:

Egy írásbeli zárthelyi dolgozat

A zárthelyi dolgozat a gyakorlat ismeretanyagából szerzett tudást kéri számon, 60%-os súllyal kerül beszámításba a félévi érdemjegybe. Amennyiben a hallgató hiányzik a (jelenléti) írásbeli zárthelyi dolgozatról, azt egy alkalommal az oktató által kijelölt időpontban pótolhatja. Amennyiben a hallgató ezzel a lehetőséggel nem él, az oktató által meghatározott időpontban szóbeli beszámoló formájában köteles számot adni az adott témában szerzett tudásáról. Speciális helyzetben (pl. írásképtelenség esetén) az írásbeli számonkérés zárthelyi szóbeli felelettel helyettesíthető.

Két otthon elkészített (beadandó) feladat

Az otthon elkészített (beadandó) munkák a tanítás során későbbiekben felhasználható hallgató által elkészített írásbeli anyagokat foglalnak magukban. A beadás módjáról és határidejéről az oktató a félév első óráján tájékoztatja a hallgatókat. Az otthon elkészített (beadandó) feladat a félév során: egy tetszőlegesen választott földrajztémakörhöz kapcsolódóan egy új tananyagot feldolgozó és egy összegző-rendszerező földrajztanóra óratervének elkészítése a tanórába épített digitális tartalommal (tartalmakkal) és tevékenykedtető tananyagfeldolgozással. A két óraterv 20-20%-os súllyal szerepel a félévi érdemjegyben.

A hallgató minden részfeladatra %-os értékelést kap. A félévi gyakorlati jegy a részfeladatok %-os értékeinek a fentiekben leírt módon súlyozott együttes értékeléséből tevődik össze. Az így kapott %-os érték az alábbi félévi érdemjegyeknek felel meg:

0–39% elégtelen

40–54% elégséges

55–69% közepes

70–84% jó

85–100% jeles

A legalább elégséges érdemjegy feltétele valamennyi részfeladat legalább elégséges értékelésű teljesítése.

A hallgatónak a tárgy keretében csoportos és egyéni iskolai hospitáláson is részt kell vennie az alábbiak szerint: 2 szaktárgyi iskolai tanítási óra és 1 tehetséggondozással kapcsolatos óra/foglalkozás hospitálása. A hallgató mindegyik óráról/foglalkozásról hospitálási naplót vezet a félév elején a gyakorlatvezető által meghatározott megfigyelési szempontok alapján. A hospitálási naplót a szorgalmi időszak 12. hetéig kell a hallgatónak leadnia a vezetőtanárnak. A hospitálási naplót a vezetőtanár megfelelő/nem megfelelő minősítéssel értékeli.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a gyakorlati órákon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel, a megfelelő minősítéssel értékelt hospitálási napló megléte, valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok (egy írásbeli zárthelyi dolgozat, két otthoni (beadandó) feladat) mindegyikének legalább elégséges szintű teljesítése. Indokolt esetben a hallgató az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített, a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben folytathatja tanulmányait.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés félévközi gyakorlati jeggyel történik, amelynek keretében ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók. A félév során a 15. pontban meghatározott feladatokat szükséges teljesíteni. A feladatrészek súlyozását a 15. pont részletezi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges (40%) gyakorlati jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Arday István: Az új interaktív iskolai földrajzi atlasz bemutatása., Geometodika, Módszertani Műhely, Budapest 2024.

2. Gloviczki Zoltán: A holnapután iskolája, Open Books, Budapest 2024. ISBN: 978-963-572-506-9;

3. Makádi Mariann: A földrajztanítás módszertani alapjai 1.: Mielőtt tanítani kezdene., ELTE TTK Földrajz- és Földtudományi Intézet Természetföldrajzi Tanszék, Budapest 2020. ISBN: 9789634892045;

4. Makádi Mariann: A földrajztanítás módszertani alapjai 2. Hogy tudatosan végezze. , ELTE TTK Földrajzi Tanszékcsoport, Budapest 2020. ISBN: 978-963-489-223-6 ;

5. Makádi Mariann: Hogyan csináljam? Segédanyagok a földrajztanításhoz tanárjelöltek és kezdő tanárok számára. , ELTE Földrajz- és Földtudományi Intézet, Budapest 2021. ISBN: 978-963-489-332-5;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Nemzeti Köznevelési Portál. Földrajz tankönyvek, okosfeladatok, ISBN: https://www.nkp.hu;

2. Oktatási Hivatal digitális földrajzi atlasza, Oktatási Hivatal, ISBN: https://www.nkp.hu/tankonyv/foldrajzatlasz/;

3. Oktatási Hivatal online érettségi feladattára, Oktatási Hivatal, ISBN: https://erettsegifeladatkereso.oktatas.hu/kezdolap;

4. Farkas Bertalan Péter: IKT eszközök és módszerek a földrajztanításban., ELTE, 2015. ISBN: https://geogo.elte.hu/images/ikt-a-foldrajztanitasban-farkas-bertalan-peter.pdf;

5. Havassy András: Az IKT-eszközökkel támogatott földrajztanulás néhány lehetősége., Geometodika, Módszertani Műhely, 2023. ISBN: https://geometodika.hu/az-ikt-eszkozokkel-tamogatott-foldrajztanulas-nehany-lehetosege/;

Budapest, 2025.

Stárics Roland,
tanársegéd
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT143**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Kísérletek és praktikák a földrajzoktatásban
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Experiments and practices in geography education
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Gruber László, közszolgálati egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A gyakorlati órákon az elméleti ismeretek gyakorlati feldolgozása történik. Az órákon hangsúlyos szerepet kap a földrajz részletes érettségi vizsgakövetelményeket érintő részeinek megismerése, egyúttal az ezek feldolgozásához szükséges pedagóguskompetenciák gyakorlatorientált kialakítása, fejlesztése. A hallgató a gyakorlati órák révén képes lesz ismereteinek megértést segítő rendszerezésére, tudásának egy adott csoport igényeihez illeszkedő megosztására, az egyes témakörök együttműködést igénylő tanulási-tanítási folyamat révén történő feldolgozására. A földrajzi praktikákat és kísérleteket felölelő tantárgy keretében szakítunk az általánosan megszokott tanítási-oktatási formákkal. A cselekvésorientált oktatás, a szemléltető és élményszerű tanítás különös hangsúlyt kap munkánk során. Fő cél, hogy a tanulók aktív résztvevői legyenek a földrajzoktatásnak. A kísérletek, modellek és praktikák kiváló lehetőséget nyújtanak a képesség- és készségfejlesztésre. Ezek nem csupán az új tananyagok megértését és feldolgozását célozzák meg, hanem fontos szerepet játszanak például az óra eleji motivációban is. Az „ötperces kísérletek” elősegíthetik a megértést, a földrajzi folyamatok logikus értelmezését, s a hallgatók (amellett, hogy aktív résztvevői az óráknak is) hasznos példáit láthatják a tevékenységközpontú, élményszerű földrajztanításnak.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The practical lessons are a hands-on application of theoretical knowledge. The lessons focus on learning the detailed examination requirements for the Geography Baccalaureate,

and on the practice-oriented development of the teacher competences required for their processing. Through practical lessons, students will be able to organise their knowledge in a way that facilitates comprehension, to share their knowledge according to the needs of a particular group, and to process individual topics through a collaborative learning-teaching process. The subject, which includes practical and experimental geography, is a break with the usual forms of teaching and learning. Action-oriented teaching, demonstration and experiential learning are particularly emphasised in our work. The main aim is to make pupils active participants in geography education. Experiments, models and hands-on activities provide an excellent opportunity to develop skills and competences. They are not only aimed at helping students to understand and process new material, but also play an important role, for example, in motivating them at the beginning of the lesson. The "five-minute experiments" can facilitate understanding and logical interpretation of geographical processes, and students, as well as being active participants in the lessons, can see useful examples of activity-based, experiential geography teaching.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezek szerepét és jelentőségét az oktatás tartalmi szabályozásában.

Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit. Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés folyamatát meghatározó szaktudományos, tanuláselméleti, módszertani és lélektani kritériumokat.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.

Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátosságait, ötleteit, kezdeményezéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit.

Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló

hatásaival.

A szakképzett tanár tájékozott az ENSZ által megfogalmazott fenntartható fejlődési célok és alapelvek tekintetében.

Ismeri az országos és intézményi szintű pedagógiai dokumentumok fenntarthatóságra nevelésre vonatkozó elvárásait.

Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

Tudja, hogy a Nemzeti alaptanterv egyik kiemelt fejlesztési területe maga a fenntarthatóság. Ismeri az alaptanterv elvárását, mely szerint a felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

Ismeri a földrajztanár szerepét, a földrajz tanítás-tanulás sajátosságait, a természettudományos és társadalomtudományos elveken alapuló megismerési módszereit, fontosabb tanítási és tanulási stratégiáit.

Tisztában van a földrajztanításban felhasználható adatbázisok és szoftverek alkalmazásának jogi, technikai-szervezési szabályaival és lehetőségeivel.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Tisztában van a szóbeli, az írásbeli, a vizuális és a digitális kifejezőkészség alapvető tanulásmódszertani jellegzetességeivel, képes azokat célirányosan és differenciáltan alkalmazni a földrajztanulás eredményessége érdekében.

Ismeri a megfigyelésen, a vizsgálódáson és a szak- és ismeretterjesztő irodalmi források feldolgozásán alapuló tanulási módszereket, és képes az ilyen irányú tanulói tudásépítés segítésére.

Ismeri a földrajzi-környezeti tudás építésében leghatásosabb módszereket, és tanítási gyakorlatában tudatosan alkalmazza azokat az adott tananyaghoz és tanulócsoporthoz illeszkedően offline illetve online környezetekben egyaránt.

Ismeri a gyakorlatorientált tanítás előnyeit és módszereit a földrajzoktatás hatékonyságának növelése érdekében és képes ezek alkalmazására.

Ismeri a földrajz tantárgyban megjelenő fogalmi rendszerek kialakulásának életkori feltételeit és a hozzájuk kapcsolódó fejlesztendő kompetenciákat.

Ismeri az együttműködő tanulás alapelveit, annak földrajzi tartalmakkal kapcsolatos kihívásait és módszereit.

Tájékozott a különböző földrajzi feladattárakban, feladatgyűjteményekben, képes ilyenek összeállítására, alkalmazására a célcsoport igényeinek, a mérési és gyakorlási céloknak megfelelően.

-

Képességei:

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való

kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

Képes a hagyományos és az információ- és kommunikációtechnológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

Képes tudatosan és tervszerűen kialakítani a tanulók reális önértékelését és fejleszteni a tanulók önismeretét a megfelelően kiválasztott ellenőrzési módszerek által.

Pedagógiai munkájában képes arra, hogy hitelesen jelenítse meg a fenntarthatóság értékeit. Képes megértetni az ok-okozati összefüggéseket és rávilágítani a globális kihívások és helyi cselekvések közötti kapcsolatokra és megoldási lehetőségekre.

Képes a földrajzi-földtudományi elméletek és a tények közötti összefüggések megteremtésére és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, lényegkiemelő közvetítésére, a gyakorlati példák megfelelő beemelése alkalmazásával.

Képes földrajzi szaktudományos és szakmódszertani felkészültségét kritikusan szemlélni, és azzal kapcsolatban képes az önreflexióra, szükség esetén korrekciókra.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes a tanulók előzetes tudására és fejlesztési igényeire építve meghatározni az egyes témakörökben tanítandó tartalmakat és azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.

Képes kritikusan elemezni és a konkrét fejlesztési céloknak megfelelően kiválasztani a földrajz tanítási-tanulási folyamata során felhasználandó nyomtatott és digitális taneszközöket, forrásanyagokat.

Képes a motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési készségeinek fejlesztését segítő módszerek megválasztására, alkalmazására.

Képes irányítani a tanulók önszabályozó és önfejlesztő tanulásának folyamatát.

Képes a tanítási-tanulási folyamatot tudatosan együttműködési-együttmunkálkodási, hálózati és reflektív technikákra építeni.

Képes tudatosan alkalmazni az együttműködő tanulás tanteremhez, terephez és virtuális térhez kötődő módszereit, eszközeit.

Képes a földrajzi szintézisalkotás felhasználásával a természeti, társadalmi-gazdasági folyamatok és a környezeti hatások problémamegoldó szemléletű oktatására.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

-

Attitűdje:

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényének a felébresztésére és fenntartására.

A szakképzett tanár alapvető fontosságúnak tartja a tanulás kompetenciáinak fejlesztését.

Nagy hangsúlyt fektet a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosítására, a hatékony tanuláshoz szükséges tudás és képességek megszerzésére, különös tekintettel az egész életen át tartó tanulásra.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

Törekszik az objektív értékelés követelményének betartására, és tiszteletben tartja az értékelés etikai normáit.

Arra törekszik, hogy kialakítsa a tanulókban az aktív cselekvés igényét és a felelős magatartást a fenntarthatóság érdekében, és ezért együttműködik közvetlen környezetével.

Fontosnak tartja az alapvető környezettudatos magatartási normák betartását és betartatását.

Bátorítja a környezettel kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kinyilvánítását.

Rávilágít a személyes felelősségvállalás fontosságára, és személyes példaadással is törekszik megerősíteni a tanulókat abban, hogy saját viselkedésükkel és cselekedeteikkel járuljanak hozzá egy fenntartható jövő kialakításához.

Elkötelezett abban, hogy a föld- és a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen, törekszik ezek gyakorlatorientált bemutatására.

Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazása iránt.

Elkötelezett az ismeretátadó tanítás mellett az aktív és közös tanulás, a tanulói tevékenységeken alapuló földrajzi tudásépítés megvalósításában.

Kész kollégáival együttműködve helyi tanterv készítésére, tematikus tervezésre (tanmenet vagy tématerv összeállítására), óraterv készítésére.

Nyitott arra, hogy alkalmazza a terepi tanulás, a múzeum-, a könyvtár-, a média- és a drámapedagógia módszereit.

Törekszik élményszerű tanulási helyzetek teremtésére, a tanítási-tanulási folyamatot alapvetően aktív tanulói tevékenységekre alapozza.

Elkötelezett a tanulóközpontú és együttműködésen alapuló, gyakorlatorientált tanítási-tanulási módszerek alkalmazása mellett.

Segíti a fenntarthatósággal, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos tudás megszerzését tevékenységalapú és kooperatív tanulási környezetekben.

Elkötelezett a tanulást segítő, fejlesztő értékelés mellett, amely egyaránt vonatkozik a földrajzi-környezeti tudásra (ismeretekre, megértésre, alkalmazásra) és a hozzá kapcsolódó képességekre, kompetenciákra.

Az általa tanított környezeti ismeretek tükrözik környezettudatos magatartását a tanórán és azon kívül egyaránt.

Nyitott az új módszerek, tanítási-tanulási stratégiák kipróbálására.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Familiar with the national and international achievements, literature, and current issues of subject methodology. Understands the role of the subject area in society, and the objectives and tasks of teaching the subject in supporting students' personality development and cognitive development.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Familiar with the documents defining pedagogical activities, the National Core Curriculum, and the framework curricula, and understands their role and significance in regulating the content of education.

Knows the legal background, curriculum, and examination requirements for teaching the subject. Familiar with the scientific, learning theory, methodological, and psychological criteria that determine the process of selecting and organising teaching material.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Familiar with the methods for developing the specific competences to be established during the teaching and learning of the subject.

Understands that creating an appropriate learning atmosphere requires taking into account the characteristics, ideas, and initiatives of the students.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences.

Aware of the personality-shaping effects of his/her subject and the related field of knowledge.

Informed about the sustainable development goals and principles formulated by the United Nations.Knows the expectations of national and institutional-level pedagogical documents regarding education for sustainability.

Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

Aware that one of the key development areas of the National Core Curriculum is sustainability. Knows the curriculum's expectation that the growing generation must learn to use resources consciously, economically, and responsibly, considering their renewal capacity.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

Knows the role of the geography teacher, the characteristics of teaching and learning

geography, the methods of understanding based on natural and social science principles, and the main teaching and learning strategies.

Aware of the legal, technical, and organisational rules and possibilities for applying databases and software used in geography teaching.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Aware of the basic learning methodological characteristics of oral, written, visual, and digital expression skills, and capable of applying them purposefully and differentially for the effectiveness of geography learning.

Knows the learning methods based on observation, investigation, and processing of professional and popular science literary sources, and is capable of assisting in the construction of such student knowledge.

Knows the most effective methods for building geographical and environmental knowledge and consciously applies them in his/her teaching practice, tailored to the given curriculum and student group, in both offline and online environments.

Knows the advantages and methods of practice-oriented teaching to increase the effectiveness of geography education and is capable of applying them.

Knows the age-related conditions for the development of conceptual systems in the geography subject and the related competences to be developed.

Knows the principles of cooperative learning, its challenges, and methods related to geographical content.

Informed about various geographical task collections and capable of compiling and applying such collections according to the needs of the target group and the goals of measurement and practice.

-

Capabilities:

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of effectively integrating his/her knowledge of the discipline, methodology, subject area, learning theory, and the curriculum.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of effectively and professionally applying traditional and information and communication technology-based tools, as well as digital teaching materials.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of consciously and systematically developing students' realistic self-assessment and self-awareness through appropriately selected assessment methods.

Capable of authentically representing the values of sustainability in his/her pedagogical work. Capable of explaining cause-and-effect relationships and highlighting the connections and solutions between global challenges and local actions.

Capable of establishing connections between geographical-earth science theories and facts, and conveying them in a way that highlights the essentials, appropriate to the age characteristics of students, using suitable practical examples.

Capable of critically examining his/her geographical scientific and methodological preparedness, and engaging in self-reflection and making corrections if necessary.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of determining the content to be taught in each topic based on students' prior knowledge and development needs, and organising it into a suitable logical structure.

Capable of critically analysing and selecting printed and digital teaching tools and resources to be used in the geography teaching-learning process according to specific development goals.

Capable of selecting and applying methods that ensure motivation and student activity, and develop students' thinking, problem-solving, and cooperation skills.

Capable of guiding students' self-regulated and self-developing learning processes.

Capable of consciously building the teaching-learning process on cooperative, collaborative, networked, and reflective techniques.

Capable of consciously applying the methods and tools of cooperative learning related to the classroom, field, and virtual space.

Capable of teaching natural, socio-economic processes and environmental impacts with a problem-solving approach using geographical synthesis.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

-

Attitude:

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Open to learning and gaining experience, and strives to awaken and maintain students' desire for knowledge, creativity, and self-improvement.

Considers the development of learning competences to be of fundamental importance.

Places great emphasis on raising awareness of the processes of learning and teaching, acquiring the knowledge and skills necessary for effective learning, with particular attention to lifelong learning.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Strives to adhere to the requirement of objective evaluation and respects the ethical norms of evaluation.

Strives to instil in students the need for active engagement and responsible behaviour for sustainability, and therefore cooperates with his/her immediate environment.

Encourages the expression of positive attitudes towards the environment.

Highlights the importance of personal responsibility and strives to reinforce students' understanding that their behaviour and actions contribute to creating a sustainable future

through personal example.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practice-oriented manner.

Committed to building relevant, applicable knowledge for everyday life instead of quantitative content delivery, and to applying the principles of practice-centred, problem-based geography learning instead of mere fact presentation.

Alongside knowledge transmission, he/she is committed to active and collaborative learning, and to building geographical knowledge through student activities.

Ready to cooperate with colleagues in preparing local curricula, thematic planning (syllabus or thematic plan preparation), and lesson planning.

Open to applying the methods of field learning, museum, library, media, and drama pedagogy.

Strives to create experiential learning situations, fundamentally basing the teaching-learning process on active student activities.

Committed to applying student-centred and collaborative, practice-oriented teaching-learning methods.

Assists in acquiring knowledge related to sustainability, media literacy, and the use of digital technologies in activity-based and cooperative learning environments.

Committed to supportive, developmental evaluation, which applies to geographical-environmental knowledge (facts, understanding, application) and the related skills and competences.

The environmental knowledge he/she teaches reflects his/her environmentally conscious behaviour both in and out of the classroom.

Open to trying new methods and teaching-learning strategies.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Egyeztetés a félévi feladatokról. Bevezető gondolatok. A kísérletek és azok földrajzórán történő alkalmazása. (Agreement on the tasks for the semester. Introductory thoughts. Experiments and their application in geography class.)

12.2. Csillagászati ismeretekkel kapcsolatos kísérletek és modellek. Kísérletek és modellek a Föld mint bolygó témakörben. (Experiments and models related to astronomy. Experiments and models on Earth as a planet.)

12.3. Kísérletek és modellek tájékozódás és térképészet témakörben. (Experiments and models on orienteering and cartography.)

12.4. Csoportos iskolai hospitálás. (Group school visits.)

12.5. Kísérletek és modellek litoszféra témakörben. Kísérletek és modellek ásvány- és kőzettan témakörben. Talajtani kísérletek és modellek. (Experiments and models on lithosphere. Experiments and models in mineralogy and petrology. Soil experiments and models.)

12.6. Kísérletek és modellek légkör témakörben 1. (Atmospheric experiments and models

1.)

12.7. Kísérletek és modellek légkör témakörben 2. (Atmospheric experiments and models 2.)

12.8. Kísérletek és modellek vízburok témakörben. (Experiments and models on the water column.)

12.9. Hallgatói kísérletek bemutatása 1. (Presentation of student experiments 1.)

12.10. Geomorfológiai modellek és kísérletek. (Geomorphological models and experiments.)

12.11. Hallgatói kísérletek bemutatása 2. (Presentation of student experiments 2.)

12.12. Tájékozódás és térképészeti gyakorlatok, mérések a terepen. (Surveying and mapping exercises, measurements in the field.)

12.13. Terepvizsgálat. (Field examination.)

12.14. A félév értékelése és lezárása. (Evaluation and closure of the semester.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A gyakorlati órák látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A hallgató köteles a félév során a gyakorlati órák legalább 75%-án részt venni. A hallgató gyakorlati órán való részvételének tényét az oktató katalógusban rögzíti. E dokumentumot az oktatónak a félév végéig meg kell őriznie. Amennyiben a hallgató a félév során a gyakorlati órák kevesebb, mint 75%-án vesz részt, a 75%-ot meghaladó órákról való távolmaradását igazolnia kell. Ez esetben a hiányzási értéket elérő gyakorlati órát követően a hallgató 10 munkanapon belül köteles felvenni a kapcsolatot a tantárgy oktatójával a pótlás lehetséges formájának egyeztetése céljából. A pótlás az adott témával kapcsolatos házi feladat elkészítésével lehetséges az oktatóval egyeztetett módon. A pótlás témáját, formáját, az elkészített feladat leadásának módját és határidejét a feleknek írásban kell rögzíteniük.

Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

A csoportos és az egyéni iskolai hospitáláson való részvétel a hallgató számára kötelező. Az esetleges hiányzás(oka)t legkésőbb a póthét végéig pótolni köteles. A pótlásról a vezetőtanárral kell egyeztetnie.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgató félévi teljesítményét tanórákon végzett gyakorlati feladatok, valamint otthon el(ő)készített feladat teljesítését figyelembe véve mérjük az alábbiak szerint:

A hallgatónak három jegyet kell szereznie a félév során (a tematikában megjelölt órákon), amelyek egyforma súllyal szerepelnek a szemeszter végi gyakorlati jegyben. Amennyiben a hallgató hiányzik bármely ellenőrzésről, azt egy alkalommal az oktató által kijelölt

időpontban pótolhatja. Amennyiben a hallgató ezzel a lehetőséggel nem él, az oktató által meghatározott időpontban szóbeli beszámoló formájában köteles számot adni az adott témában szerzett tudásáról. Speciális helyzetben (pl. ideiglenes mozgás- és/vagy írásképtelenség esetén) a gyakorlati beszámoló szóbeli beszámolóval helyettesíthető.

Az első jegy egy-egy korábban (az órákon) elvégzett és/vagy elemzett/megbeszélt földrajzi kísérlet bemutatásával és/vagy magyarázatával születik. A hallgató ebben az esetben tételt húz, s az előre megbeszélt szempontok alapján elvégzi és magyarázza a kísérletet, modellt. Az eszközkészletet ez esetben a Tanszék biztosítja.

A második jegy egy önállóan választott kísérlet részletes leírásából, elvégzéséből és magyarázatából születik. Ez esetben a hallgatónak kell biztosítania a kísérlet eszközállományát.

A harmadik jegy egy szabadtéri gyakorlati feladat során születik meg, amelynek keretében az oktatóval előre egyeztetett feladatokat (pl. szerkesztések és mérések a térképen, helymeghatározás, tájolás, irányszög mérés stb.) kell megoldani.

A hallgatónak a tárgy keretében egyéni iskolai hospitáláson kell részt vennie az alábbi megosztás szerint: 2 szaktárgyi iskolai tanítási óra hospitálása (ebből 1 tanóra felzárkóztatás témában). Ezekről a hallgató hospitálási naplót vezet a félév elején a szemináriumvezető által meghatározott megfigyelési szempontok alapján. A hospitálási naplót a szorgalmi időszak 12. hetéig kell a hallgatónak leadnia a vezetőtanárnak. A hospitálási naplót a vezetőtanár megfelelő/nem megfelelő minősítéssel értékeli.

A hallgató a részfeladatok mindegyikére ötfokozatú érdemjegyet kap. A félévi gyakorlati jegyet a három részfeladat érdemjegyeinek átlaga adja. A legalább elégséges érdemjegy feltétele valamennyi részfeladat legalább elégséges értékelésű teljesítése.

A hallgatónak a tárgy keretében csoportos és egyéni iskolai hospitáláson is részt kell vennie az alábbiak szerint: 2 szaktárgyi iskolai tanítási óra és 1 felzárkóztatással kapcsolatos óra/foglalkozás hospitálása.

A hallgató mindegyik óráról/foglalkozásról hospitálási naplót vezet a félév elején a gyakorlatvezető által meghatározott megfigyelési szempontok alapján. A hospitálási naplót a szorgalmi időszak 12. hetéig kell a hallgatónak leadnia a vezetőtanárnak. A hospitálási naplót a vezetőtanár megfelelő/nem megfelelő minősítéssel értékeli.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a gyakorlati órákon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel, a megfelelő minősítéssel értékelt hospitálási napló megléte, valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok (három gyakorlati feladat) mindegyikének legalább elégséges szintű teljesítése. Indokolt esetben a hallgató az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített, a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben folytathatja tanulmányait.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés gyakorlati jeggyel történik, amelynek keretében ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók. A félév során a 15. pontban meghatározott feladatokat szükséges teljesíteni. A feladatrészek súlyozását a 15. pontban részletezzük.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges (2) gyakorlati jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Farsang Andrea: Földrajzi kísérletek és modellek., GeoLitera, Szeged 2014. ISBN: 978-963-306-294-4;

2. Makádi Mariann – Horváth Gergely – Farkas Bertalan Péter: Vizsgálati és bemutatási gyakorlatok a földrajztanításban, Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Kar, Budapest 2013.

3. Pete József: Kísérletek és feladatok a középiskolai földrajz tanulmányozásához., A Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma, Pécs 2019. ISBN: 9786158050937;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Tóth Aurél: 200 földrajzi kísérlet, Tankönyvkiadó, Budapest 1982. ISBN: 963-17-5928-8;

2. VanCleave, J.: Földrajz, Springer Hungarica Kiadó Kft., Budapest 1994. ISBN: 963-8455-73X;

Budapest, 2025.

Gruber László,
közszolgálati egyetemi docens
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT118**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Magyarország és a Kárpát-medence földtana és természetföldrajza
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Geology and Physical Geography of Hungary and Carpathian Basin
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 4 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Nemerkényi Zsombor János, PhD, közszolgálati egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (56 EA + 0 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 4
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

Az előadáson Magyarország és Kárpát-medence földtanához és természetföldrajzához kapcsolódó elméleti ismeretek átadása történik. Az előadás alapvetően a hatályos tantervi szabályozókra, valamint a földrajz részletes érettségi vizsgakövetelmények Európa társadalom- és gazdaságföldrajzához kapcsolódó témakört érintő ismeretanyagára épít, de azokon túlmutató, a témakör átfogó ismeretét lehetővé tevő tartalmakat is feldolgoz.

A tárgy célja, hogy a leendő tanárok meg tudják tanítani a földtudomány elméleti és gyakorlati ismeretei alapján Magyarország és a Kárpát-medence földtana és természetföldrajza című tárgy főbb fejezeteit. Ez alapján tisztában lesznek hazánk földtani helyzetével, földtani szempontból hol helyezkedik el és földtani időben milyen lemeztektonikai erők hatására alakult ki a mai tektonikai helyzet. Így már érthetők lesznek a térség természetföldrajzi jellemzői és ezek jelentősége. A fentiek alapján definiálhatók és bemutathatók Magyarország főbb földrajzi tájegységei, domborzati-vízrajzi elemei, éghajlata, élővilága és a természet védelme.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The lecture will provide theoretical knowledge related to the geology and physical geography of Hungary and Carpathian Basin. The lecture will build on the curriculum and the detailed examination requirements for the Geography Baccalaureate in Europe on the

topic of socio-economic geography of Europe, but will also go beyond these to cover content that will enable a comprehensive knowledge of the topic.

The aim of the subject is to enable future teachers to teach the main chapters of the subject Geology and Physical Geography of Hungary and the Carpathian Basin, based on the theoretical and practical knowledge of Earth Science Knowledge – Geography of the Earth crust petrology, what they have previously studied. Based on this, they will be aware of the geological situation of our country, where it is located from a geological perspective, and what plate tectonic forces have shaped the current tectonic situation in geological time. This way, they will be able to understand the physical geographical characteristics of the region and their significance. Based on the course, the main geographical regions, geomorphology, hydrographic and climate elements, wildlife (flora and fauna) and nature protection of Hungary can be defined and presented.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):
Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

Szakterületének megfelelő tudása van a környezeti nevelésről és a fenntarthatóság fogalmáról, alapelveiről.

Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri az érettségi vizsgakövetelményeket.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmi-gazdasági folyamatok földrajzi-környezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.

Ismeri a globális folyamatoknak Magyarországra és a magyar társadalomra gyakorolt hatásait.

Rendelkezik a környezeti neveléshez, a környezettudatosság, a fenntarthatóság és az alkalmazkodás oktatásához szükséges földrajzi-földtudományi tudással, módszertani ismeretekkel.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

Szakterületének megfelelő tudása van a környezeti nevelésről és a fenntarthatóság fogalmáról, alapelveiről.

Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

-

Képességei:

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

Pedagógiai munkájában képes arra, hogy hitelesen jelenítse meg a fenntarthatóság értékeit. Képes megértetni az ok-okozati összefüggéseket és rávilágítani a globális kihívások és helyi cselekvések közötti kapcsolatokra és megoldási lehetőségekre.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld- és a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

Képes megerősíteni a tanulók szűkebb és tágabb szülőföld iránti kötődését, képes a földtudományi-földrajzi értékek terepi bemutatására.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.

Képes a környezeti rendszerek működésének, ennek tükrében a globális és lokális problémáknak a megértetésére.

Képes a környezeti nevelés során az egyéni, közösségi felelősség megvilágítására és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakítására.

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

Pedagógiai munkájában képes arra, hogy hitelesen jelenítse meg a fenntarthatóság értékeit. Képes megértetni az ok-okozati összefüggéseket és rávilágítani a globális kihívások és helyi cselekvések közötti kapcsolatokra és megoldási lehetőségekre.

-

Attitűdje:

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

A szakképzett tanár szakterületének megfelelő szintetizált tudása birtokában törekszik beépíteni a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés értékeit, célkitűzéseit és alapelveit mindennapi pedagógiai tevékenységébe.

Arra törekszik, hogy kialakítsa a tanulókban az aktív cselekvés igényét és a felelős magatartást a fenntarthatóság érdekében, és ezért együttműködik közvetlen környezetével.

Fontosnak tartja az alapvető környezettudatos magatartási normák betartását és betartatását.

Bátorítja a környezettel kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kinyilvánítását.

Rávilágít a személyes felelősségvállalás fontosságára, és személyes példaadással is törekszik megerősíteni a tanulókat abban, hogy saját viselkedésükkel és cselekedeteikkel járuljanak hozzá egy fenntartható jövő kialakításához.

Érti és magáénak vallja a környezettudatos gondolkodás, a fenntarthatóság és környezeti alkalmazkodás alapelveit, törekszik ezek átadására.

Fontosnak tartja a tananyag komplex (természet- és társadalomtudományos) megközelítését.

Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

A szakképzett tanár szakterületének megfelelő szintetizált tudása birtokában törekszik beépíteni a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés értékeit, célkitűzéseit és alapelveit mindennapi pedagógiai tevékenységébe.

Arra törekszik, hogy kialakítsa a tanulókban az aktív cselekvés igényét és a felelős magatartást a fenntarthatóság érdekében, és ezért együttműködik közvetlen környezetével.

Fontosnak tartja az alapvető környezettudatos magatartási normák betartását és betartatását.

Bátorítja a környezettel kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kinyilvánítását.

Rávilágít a személyes felelősségvállalás fontosságára, és személyes példaadással is törekszik megerősíteni a tanulókat abban, hogy saját viselkedésükkel és cselekedeteikkel járuljanak hozzá egy fenntartható jövő kialakításához.

A jövő földtudománnyal – így földrajzzal is – foglalkozó szakembere, főleg ha tanári pályára lép, mély felelősséget és tiszteletet érez a természet és környezete iránt, mert ismeri.

Csoportosan és önállóan is folyamatosan bővíti szakismereteit, hogy a szakirányításon túl önálló ítéletet alkosson és ez alapján végezze munkáját önállóan.

Kritikusan képviseli a tudományos álláspontot, figyeli annak helyes átadását, sőt annal elméleti igazságát, hogy a körkörös hivatkozásokat, a konszenzusos féligazságokat kizárják. Kitér az áltudományos szemléletekre (pl. laposföld).

Tudatosan képviseli, alkalmazza azon módszereket, amelyekkel a földtudomány területén dolgozik, és elfogadja – igyekszik megismerni – más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait, eredményeit és azok érvényességét, pontosságát, korlátait, hiszen összetett alaptudományágakra és alapkutatási eredményekre épül a földtudomány.

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

Possesses knowledge appropriate to his/her field about environmental education and the concept and principles of sustainability.

Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the

perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the school-leaving examination in geography.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Possesses realistic knowledge of the geographical-environmental background and magnitude of socio-economic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

Knows the effects of global processes on Hungary and Hungarian society.

Possesses the geographical and earth science knowledge and methodological skills necessary for environmental education, and teaching environmental awareness, sustainability, and adaptation.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

Possesses knowledge appropriate to his/her field about environmental education and the concept and principles of sustainability.

Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

-

Capabilities:

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of authentically representing the values of sustainability in his/her pedagogical work. Capable of explaining cause-and-effect relationships and highlighting the connections and solutions between global challenges and local actions.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

Capable of strengthening students' attachment to their immediate and broader homeland, and capable of field presentation of geographical-earth science values.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of helping students understand the functioning of environmental systems and, in this context, global and local problems.

Capable of highlighting individual and community responsibility and fostering conscious citizenship during environmental education.

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of authentically representing the values of sustainability in his/her pedagogical work. Capable of explaining cause-and-effect relationships and highlighting the connections and solutions between global challenges and local actions.

-

Attitude:

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Possesses synthesised knowledge appropriate to his/her field and strives to incorporate the values, goals, and principles of environmental education and education for sustainability into everyday pedagogical activities.

Strives to instil in students the need for active engagement and responsible behaviour for sustainability, and therefore cooperates with his/her immediate environment.

Considers the adherence to and enforcement of basic environmentally conscious behavioural norms important.

Encourages the expression of positive attitudes towards the environment.

Highlights the importance of personal responsibility and strives to reinforce students' understanding that their behaviour and actions contribute to creating a sustainable future through personal example.

Understands and embraces the principles of environmentally conscious thinking, sustainability, and environmental adaptation, and strives to convey these principles.

Considers the complex (natural and social science) approach to the curriculum important.

Considers the development of tolerance towards different cultural circles and social strata important.

Recognises the identity-forming role and significance of geography education.

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Possesses synthesised knowledge appropriate to his/her field and strives to incorporate the values, goals, and principles of environmental education and education for sustainability into everyday pedagogical activities.

Strives to instil in students the need for active engagement and responsible behaviour for sustainability, and therefore cooperates with his/her immediate environment.

Considers the adherence to and enforcement of basic environmentally conscious behavioural norms important.

Encourages the expression of positive attitudes towards the environment.

Highlights the importance of personal responsibility and strives to reinforce students' understanding that their behaviour and actions contribute to creating a sustainable future through personal example.

The future specialist in earth science – including geography – especially if he/she enters a teaching career, feels a deep responsibility and respect for nature and his/her environment, because he/she knows it.

He/she continuously expands his/her professional knowledge, both in groups and independently, in order to form independent judgments beyond professional guidance and to carry out his/her work independently based on this.

He/she critically represents the scientific position, monitors its correct transmission, and even its theoretical truth, so that circular references and consensus half-truths are excluded. He/she addresses pseudoscientific views (e.g. flat Earth).

He/she consciously represents and applies the methods with which he/she works in the field of earth science, and accepts – tries to get to know – the different methodological characteristics, results and their validity, accuracy and limitations of other scientific disciplines, since earth science is built on complex basic scientific disciplines and basic research results.

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Bevezetés Magyarország és a Kárpát-medence földtani és földrajzi értelmezéséhez. (Introduction to the geological and geographical location of Hungary and the Carpathian Basin.)

12.2. A Kárpát–Pannon-térség lemeztektonikai alapjai. (Plate tectonics of the Carpatho–Pannonian Area.)

12.3. Prekambrium, paleozoikum, mezozoikum a Kárpát–Pannon-térségben. (Precambrian, Palaeozoic and Mesozoic the Carpatho–Pannonian Area.)

12.4. Harmadidőszak a Kárpát–Pannon-térségben. (Tertiary in the Carpatho–Pannonian Area.)

12.5. Negyedidőszak a Kárpát–Pannon-térségben. (Quaternary in the Carpatho–Pannonian Area.)

12.6. Szerkezetföldtani viszonyok a Kárpát–Pannon-térségben. (Structural evolution and main dislocations in the Carpatho–Pannonian Area.)

12.7. A Kárpát-medence tájbeosztása, elvek és alapok. (Landscape classification of the Carpathian Basin – principles and basic ideas.)

12.8. Nagy- és Kisalföld. (Great- and Little Hungarian Plain.)

12.9. Középhegységek, magashegységek a Kárpát–Pannon-térségben. (Hills and high mountains in the Carpatho-Pannonian Basin)

12.10. Dunántúl- és Alpokalja. (Transdanubia and Alpine Foreland.)

12.11. A Kárpát–Pannon-térség vízrajza. (Hydrography of the Carpatho–Pannonian Area.)

12.12. A Kárpát–Pannon-térség éghajlata. (Climate of the Carpatho–Pannonian Area.)

12.13. A Kárpát–Pannon-térség élővilága. (Wildlife of the Carpatho–Pannonian Area.)

12.14. A Kárpát–Pannon-térség nyersanyagai. (Raw materials of the Carpatho–Pannonian Area.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadások látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A hallgató köteles a félév során az előadások legalább 75%-án részt venni. A hallgató előadásokon való részvételét az oktató katalógusban rögzíti.

A 75%-ot meghaladó, indokolt (pl. orvosi okok miatti) távolmaradás esetén a pótlás az elmulasztott foglalkozásokon érintett tananyagról szóló írásbeli vagy szóbeli beszámoló alapján lehetséges, amelynek elkészítését vagy bemutatását, illetve témáját a hallgató az oktatóval egyezteti. Az egyéni tanrenden lévő hallgatók foglalkozásokon való részvétele az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában foglalt feltételek szerint történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nincs.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel. Indokolt esetben a hallgató az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített, a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben folytathatja tanulmányait.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés félév végi kollokviumi jeggyel (szóbeli vizsga) történik az előadásokon elhangzott témakörök alapján. A vizsgán ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges kollokviumi jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Budai Tamás, Konrád Gyula: Magyarország földtana, Digi-Book, Gyula 2011. ISBN: 9786155295553;

2. Kercsmár Zsolt, Budai Tamás, Cillag Gábor, Selmeczi Ildikó, Sztanó Orsolya: Magyarország felszíni képződményeinek földtana, Magyar Földtani és Geofizikai Intézet , Budapest 2015. ISBN: 978-963-671-301-0;

3. Kocsis Károly – Gercsák Gábor – Horváth Gergely – Keresztesi Zoltán – Klinghammer István – Nemerkényi Zsombor: Magyarország Nemzeti Atlasza - Természeti környezet. 2. (átdolgozott kiadás), HUN-REN CSFK Földrajztudományi Intézet, Budapest 2024. ISBN: 978-963-9545-65-6;

4. Less György: Magyarország földtana, Miskolci Egyetem, Miskolc 2011.

5. Mezősi Gábor: Magyarország természetföldrajza, Akadémiai Kiadó, Budapest 2015. ISBN: 978 963 058 976 5;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Báldi Tamás: Egy geológus barangolásai Magyarországon, Vince Kiadó, 2003. ISBN: 963-9323-81-0;

2. Juhász Árpád: Évmilliók emlékei: Magyarország földtörténete és ásványi kincsei, Gondolat, Budapest 1983. ISBN: 963-281-301-4;

3. Karátson Dávid (főszerk.): Magyarország földje. (Pannon Enciklopédia) (vonatkozó részek), Kertek 2000 Könyvkiadó, Budapest 2000. ISBN: 9638579234;

4. Veres Zsolt: Geokéktúra. Az Országos Kéktúra földtudományi értékei. (vonatkozó részek), GeoLitera, Szeged 2024. ISBN: 978-963 -306-988-2;

Budapest, 2025.

Dr. Nemerkényi Zsombor János, PhD
közszolgálati egyetemi docens
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT119**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Magyarország és a Kárpát-medence földtana és természetföldrajza tanításának gyakorlata
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Teaching practice of the geology and physical geography of Hungary and the Carpathian Basin
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Alexa Péter, szakoktató
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A tantárgy meghirdetésének elsődleges célja, hogy a magasabb (egyetemi) szintű tudás mellett a hallgatók alapos ismeretekkel rendelkezzenek arról, hogy az adott témák és tartalmak hogyan jelennek meg az általános és középiskolai tananyagban. Az alapvetően a mindenkori NAT tudásanyagára és követelményeire épülő témák és tananyagok alapos elsajátítása és azok ellenőrzése mellett fontos szerepet kap, hogy az ismereteket és összefüggéseket hogyan interpretáljuk a diákok számára. Kiemelten kezeljük – a tudásanyagon kívül – a gyakorlati részt, amelynek keretében a hallgatóknak kiselőadásokat kell tartani, valamint feladatlapokat és dolgozatokat összeállítani.

A tantárgy keretében részletesen tárgyaljuk Magyarország és a Kárpát-medence földtani helyzetét, milyen lemeztektonikai folyamatok hatására alakult ki a térség mai képe. A hallgatók megismerhetik a fontosabb nagyszerkezeti egységeket, illetve azok fejlődését.

A fenti földtani és földtörténeti ismeretek birtokában kerülnek bemutatásra Magyarország és a Kárpát-medence főbb földrajzi tájegységei, domborzati- vízrajzi elemei, éghajlata, élővilága és az ezekhez kapcsolódó természetvédelem.

A kurzus ismeretanyaga tartalmazza az ásványi nyersanyagok előfordulását a Kárpát-medencében, ezek kitermelését és a bányászat visszaszorulását, valamint ezek környezeti hatásait.

A földtani és természetföldrajzi ismeretek átadása során fontos a hazai földrajzi tájegységek, domborzati-vízrajzi elemek, éghajlati sajátosságok tágabb, Kárpát-medencei kontextusban történő elhelyezése.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The primary aim of the course is to provide students with a thorough knowledge of how the topics and content are presented in the general and secondary school curriculum, in addition to the higher (university) level knowledge. In addition to the thorough mastery and monitoring of the topics and subjects, which are essentially based on the knowledge and requirements of the current NAT, the interpretation of knowledge and contexts towards students is an important element. In addition to the knowledge material, emphasis is placed on the practical part, where students are required to give short presentations and prepare worksheets and essays.

The "Teaching practice of the geology and physical geography of Hungary and the Carpathian Basin " we discuss in detail the internal and external forces in the course of the "Geology and Geography of Hungary and the Carpathian Basin" we discuss in detail the geological situation of Hungary and the Carpathian Basin, and the plate tectonic processes that have shaped the present-day geological picture of the region. Students will learn about the major major structural units and their evolution.

With the above knowledge of geology and geohistory, they will be introduced to the main geographical features of Hungary and the Carpathian Basin, their relief and hydrography, climate, wildlife and related conservation.

The course covers the occurrence of mineral resources in the Carpathian Basin, their extraction and the decline of mining, and their environmental impact.

The geological and physical geography knowledge is important to place the domestic geographic regions, topography, hydrography and climatic features in a broader Carpathian Basin context.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):
Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

Szakterületének megfelelő tudása van a környezeti nevelésről és a fenntarthatóság

fogalmáról, alapelveiről.

Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri az érettségi vizsgakövetelményeket.

Tisztában van a szóbeli, az írásbeli, a vizuális és a digitális kifejezőkészség alapvető tanulásmódszertani jellegzetességeivel, képes azokat célirányosan és differenciáltan alkalmazni a földrajztanulás eredményessége érdekében.

Ismeri és felelősséggel kezeli a földrajz szerepét a tanulók személyiségfejlődésében.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmi-gazdasági folyamatok földrajzi-környezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.

Ismeri a globális folyamatoknak Magyarországra és a magyar társadalomra gyakorolt hatásait.

Rendelkezik a környezeti neveléshez, a környezettudatosság, a fenntarthatóság és az alkalmazkodás oktatásához szükséges földrajzi-földtudományi tudással, módszertani ismeretekkel.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

Ismeri a digitálistechnológia-alapú kommunikációs és együttműködési alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és használatának előnyeivel és hátrányaival.

-

Képességei:

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

Pedagógiai munkájában képes arra, hogy hitelesen jelenítse meg a fenntarthatóság értékeit. Képes megértetni az ok-okozati összefüggéseket és rávilágítani a globális kihívások és helyi cselekvések közötti kapcsolatokra és megoldási lehetőségekre.

Képes a fenntarthatósággal, a környezettudatossággal, illetve a gazdasági-pénzügyi neveléssel összefüggő tantárgyspecifikus tartalmak hangsúlyos megjelenítésére és az azokhoz kapcsolódó nevelési-oktatási módszerek alkalmazására a tanulói tudásépítés segítése során.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes megerősíteni a tanulók szűkebb és tágabb szülőföld iránti kötődését, képes a földtudományi-földrajzi értékek terepi bemutatására.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos,

tanulónként eltérő megértési nehézségeket.

Képes a globális problémák földrajzi-környezeti kapcsolatrendszerének megértését célzó módszerek használatára.

Képes a földrajzi szintézisalkotás felhasználásával a természeti, társadalmi-gazdasági folyamatok és a környezeti hatások problémamegoldó szemléletű oktatására.

Képes a környezeti rendszerek működésének, ennek tükrében a globális és lokális problémáknak a megértetésére.

Képes a környezeti nevelés során az egyéni, közösségi felelősség megvilágítására és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakítására.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld- és a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

Eligazodik a média által közvetített aktuális politikai és társadalmi-gazdasági információk világában.

-

Attitűdje:

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

A szakképzett tanár szakterületének megfelelő szintetizált tudása birtokában törekszik beépíteni a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés értékeit, célkitűzéseit és alapelveit mindennapi pedagógiai tevékenységébe.

Arra törekszik, hogy kialakítsa a tanulókban az aktív cselekvés igényét és a felelős magatartást a fenntarthatóság érdekében, és ezért együttműködik közvetlen környezetével.

Fontosnak tartja az alapvető környezettudatos magatartási normák betartását és betartatását.

Bátorítja a környezettel kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kinyilvánítását.

Rávilágít a személyes felelősségvállalás fontosságára, és személyes példaadással is törekszik megerősíteni a tanulókat abban, hogy saját viselkedésükkel és cselekedeteikkel járuljanak hozzá egy fenntartható jövő kialakításához.

Elkötelezett abban, hogy a föld- és a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen, törekszik ezek gyakorlatorientált bemutatására.

Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazása iránt.

Törekszik a földrajz nyújtotta lehetőségek tudatos hasznosítására, különös tekintettel a tanulás tanítása, a nemzeti azonosságtudat, értékek tisztelete, megbecsülése, az Európához való kötődés, a különböző kultúrák megismertetése, az állampolgárságra és demokráciára nevelés, a fenntarthatóság, környezettudatosság, a rendszergondolkodás, a médiatudatosságra nevelés, illetve a gazdasági, pénzügyi nevelés területén.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

Törekszik élményszerű tanulási helyzetek teremtésére, a tanítási-tanulási folyamatot alapvetően aktív tanulói tevékenységekre alapozza.

Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érvelésen alapuló vitára nevelésben.

Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett az elsajátított természet- és társadalomtudományos tudás kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten való bemutatása, magyarázata, népszerűsítése, az élethosszig tartó tanulásra motiváló terjesztése iránt.

Érti és magáénak vallja a környezettudatos gondolkodás, a fenntarthatóság és környezeti alkalmazkodás alapelveit, törekszik ezek átadására.

Törekszik a szakmai együttműködésre más földrajz szakos és a földrajz oktatásához kapcsolódó tantárgyakat tanító kollégákkal.

Elkötelezett az igényes szaktanári munka, a folyamatos szakmai és módszertani fejlődés iránt.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

Possesses knowledge appropriate to his/her field about environmental education and the concept and principles of sustainability.

Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the requirements for the school-leaving examination in geography.

Aware of the basic learning methodological characteristics of oral, written, visual, and digital expression skills, and capable of applying them purposefully and differentially for the effectiveness of geography learning.

Knows and responsibly handles the role of geography in students' personality development.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Possesses realistic knowledge of the geographical-environmental background and magnitude of socio-economic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

Knows the effects of global processes on Hungary and Hungarian society.

Possesses the geographical and earth science knowledge and methodological skills necessary for environmental education, and teaching environmental awareness, sustainability, and adaptation.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Knows the communication and collaboration applications based on digital technology, and understands their functions, advantages, and disadvantages.

-

Capabilities:

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of authentically representing the values of sustainability in his/her pedagogical work. Capable of explaining cause-and-effect relationships and highlighting the connections and solutions between global challenges and local actions.

Capable of prominently presenting subject-specific content related to sustainability, environmental awareness, and economic-financial education, and applying the related educational methods to assist students in building knowledge.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of strengthening students' attachment to their immediate and broader homeland, and capable of field presentation of geographical-earth science values.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of using methods aimed at understanding the geographical-environmental relationships of global problems.

Capable of teaching natural, socio-economic processes and environmental impacts with a problem-solving approach using geographical synthesis.

Capable of helping students understand the functioning of environmental systems and, in this context, global and local problems.

Capable of highlighting individual and community responsibility and fostering conscious citizenship during environmental education.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Navigates the world of current political and socio-economic information conveyed by the media.

-

Attitude:

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Possesses synthesised knowledge appropriate to his/her field and strives to incorporate the values, goals, and principles of environmental education and education for sustainability into everyday pedagogical activities.

Strives to instil in students the need for active engagement and responsible behaviour for sustainability, and therefore cooperates with his/her immediate environment.

Considers the adherence to and enforcement of basic environmentally conscious behavioural norms important.

Encourages the expression of positive attitudes towards the environment.

Highlights the importance of personal responsibility and strives to reinforce students' understanding that their behaviour and actions contribute to creating a sustainable future through personal example.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practice-oriented manner.

Committed to building relevant, applicable knowledge for everyday life instead of quantitative content delivery, and to applying the principles of practice-centred, problem-based geography learning instead of mere fact presentation.

Strives to consciously utilise the opportunities offered by geography, with particular attention to teaching learning methods, national identity, respect and appreciation of values, attachment to Europe, introducing different cultures, education for citizenship and democracy, sustainability, environmental awareness, systems thinking, media literacy, and economic and financial education.

Recognises the identity-forming role and significance of geography education.

Strives to create experiential learning situations, fundamentally basing the teaching-learning process on active student activities.

Committed to educating for independent opinion formation, rational, deliberative thinking, and argument-based debate.

Considers the development of tolerance towards different cultural circles and social strata important.

Committed to presenting, explaining, popularising, and promoting natural and social science knowledge at an educational level in small and large communities, motivating lifelong learning.

Strives for professional cooperation with other geography specialists and colleagues teaching subjects related to geography education.

Committed to high-quality professional work and continuous professional and methodological development.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A Kárpát-medence földtörténeti fejlődése a lemeztektonikai folyamatok tükrében (The geological evolution of the Carpathian Basin in the light of plate tectonic processes)

12.2. A földtörténeti idők meghatározó jelentőségű geológiai eseményei és az ezekhez kötődő főbb képződmények hazánkban és a Kárpát-medencében (Geological events of major importance in the history of the Earth and the main associated formations in Hungary and the Carpathian Basin)

12.3. Hazánk legfontosabb felszínalkotó kőzeteinek területi előfordulásai, felhasználási lehetőségei. Hazánk és a Kárpát-medence jelentősebb ásványkincs-előfordulásai, kialakulásuk (Major mineral deposits of Hungary and the Carpathian Basin, their formation)

12.4. Zárthelyi dolgozat (Written test)

12.5. Hazánk és a Kárpát-medence éghajlata, az azt módosító tényezők, területi jellegzetességek (The climate of Hungary and the Carpathian Basin, its modifying factors, regional characteristics)

12.6. Hazánk és a Kárpát-medence vízrajza; felszíni és felszín alatti vizeink - gazdasági jelentőség, környezeti problémák, a vízszennyezés regionális összefüggései a Kárpát-medencében, vízvédelem (Hydrography of Hungary and the Carpathian Basin; surface and groundwater - economic importance, environmental problems, regional correlation of water pollution in the Carpathian Basin, water protection)

12.7. Az éghajlat, a természetes növénytakaró és a talaj összefüggései hazánk és a Kárpát-medence területén (Climate, natural vegetation cover and soil in Hungary and the Carpathian Basin)

12.8. Zárthelyi dolgozat (Written test)

12.9. A Kárpát-medence tájbeosztása, a fő tájegységek és azok résztájai.

Alföld, Kisalföld - a fő tájegységek felszíne, a tájformálásban szerepet játszó külső erők munkája, éghajlati sajátosságai, vízrajza, fő talajtípusai, ásványkincsei és a természeti adottságok hatása a gazdasági életre.

(Landscape classification of the Carpathian Basin, main landscape units and their subdivisions.

Great Plain, Little Plain - the surface of the main landscape units, the work of external forces in shaping the landscape, climatic features, hydrography, main soil types, mineral resources and the impact of natural features on economic life)

12.10. Középhegységek, Magashegységek a kárpát-pannon térségben - a fő tájegységek felszíne, a tájformálásban szerepet játszó külső erők munkája, éghajlati sajátosságai, vízrajza, fő talajtípusai, ásványkincsei és a természeti adottságok hatása a gazdasági életre (Central and High Mountains in the Carpatho-Pannonian region - the surface of the main landscape units, the work of external forces in shaping the landscape, climatic features, hydrography, main soil types, mineral resources and the impact of natural features on economic life)

12.11. Dunántúl- és Alpokalja - a fő tájegységek felszíne, a tájformálásban szerepet játszó külső erők munkája, éghajlati sajátosságai, vízrajza, fő talajtípusai, ásványkincsei és a természeti adottságok hatása a gazdasági életre (Transalpine and Alpine regions - the

surface of the main landscape units, the work of external forces in shaping the landscape, climatic features, hydrography, main soil types, mineral and mineral resources, and the natural history of the region)

12.12. Szóbeli beszámoló (Oral report)

12.13. Szóbeli beszámoló (Oral report)

12.14. Összegzés, a félév értékelése, lezárása (Summary, evaluation and conclusion of the semester)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A gyakorlati órák látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A 75%-ot meghaladó, indokolt (pl. orvosi okok miatti) távolmaradás esetén a pótlás az elmulasztott foglalkozásokon érintett tananyagról szóló írásbeli vagy szóbeli beszámoló alapján lehetséges, amelynek elkészítését vagy bemutatását, illetve témáját a hallgató az oktatóval egyezteti. Az egyéni tanrenden lévő hallgatók foglalkozásokon való részvétele az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában foglalt feltételek szerint történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgató félévi teljesítményét a (jelenléti) írásbeli zárthelyi dolgozatok és az otthoni munka során elkészített feladat, valamint egy szóbeli feladat teljesítését figyelembe véve mérjük.

A két írásbeli zárthelyi dolgozat egyforma – 35-35%-os – súllyal szerepel a félévi érdemjegyben. Amennyiben a hallgató hiányzik valamely írásbeli zárthelyi dolgozatról, azt egy alkalommal az oktató által kijelölt időpontban pótolhatja. Amennyiben a hallgató ezzel a lehetőséggel nem él, az oktató által meghatározott időpontban szóbeli beszámoló formájában köteles számot adni az adott témában szerzett tudásáról. Speciális helyzetben (pl. írásképtelenség esetén) az írásbeli számonkérés szóbeli beszámolóval helyettesíthető.

Az otthoni munka 15%-os súllyal szerepel a félévi érdemjegyben. Témájukról, beadásuk módjáról és határidejéről az oktató a félév első óráján tájékoztatja a hallgatókat. Az otthoni munkák a tanítás során használható írásbeli anyagok, például írásbeli röpdolgozat és/vagy témazáró dolgozat, illetve órai jegyzet és/vagy vázlat elkészítését foglalja magában.

A szóbeli feladat 15%-os súllyal szerepel a félévi érdemjegyben. A szóbeli feladat az oktató által meghatározott (rész)témában tartott kiselőadást jelenti.

A félévi gyakorlati jegy a részfeladatok %-os értékeinek a fentiekben leírt módon súlyozott együttes értékeléséből tevődik össze. Az így kapott %-os értékek az alábbi félévi érdemjegyeknek felel meg:

0–39% elégtelen

40–54% elégséges

55–69% közepes

70–84% jó

85–100% jeles

A legalább elégséges érdemjegy feltétele valamennyi részfeladat legalább elégséges (40%) értékelésű teljesítése.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a gyakorlati órákon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel, valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok (két zárthelyi dolgozat, két otthoni feladat, egy szóbeli feladat) mindegyikének legalább elégséges szintű teljesítése. Indokolt esetben a hallgató az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített, a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben folytathatja tanulmányait.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés félévközi gyakorlati jeggyel történik, amelynek keretében ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók. A félév során a 15. pontban meghatározott feladatokat szükséges teljesíteni, ahol a feladatrészek súlyozását is részleteztük.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges (40%) gyakorlati jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Harsányi Tibor – Kapusi János: Gyűjtemény a földrajz emelt szintű oktatásához 11–12., Oktatási Hivatal, Budapest 2021. ISBN: 978-963-436-261-6;

2. Karátson Dávid dr. (főszerk.): Magyarország földje. (Pannon Enciklopédia) (vonatkozó részek), Kertek 2000 Könyvkiadó, Budapest 2000. ISBN: 9638579234;

3. Kocsis Károly – Gercsák Gábor – Horváth Gergely – Keresztesi Zoltán – Klinghammer István – Nemerkényi Zsombor: Magyarország Nemzeti Atlasza - Természeti környezet. 2. (átdolgozott kiadás), HUN-REN CSFK Földrajztudományi Intézet, Budapest 2024. ISBN: 978-963-9545-65-6;

4. Mezősi Gábor: Magyarország természetföldrajza, Akadémiai Kiadó, Budapest 2015. ISBN: 978 963 058 976 5;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Budai Tamás-Gyalog László (szerk.): Magyarország földtani atlasza országjáróknak. (vonatkozó részek), Magyar Állami Földtani Intézet, Budapest 2010. ISBN: 978-963-671-283-9;

2. Haas János (szerk): A múlt ösvényein. Szemelvények Magyarország földjének történetéből. (vonatkozó részek), Magyarhoni Földtani Társulat, Budapest 2010. ISBN: 978-963-8221-42-1 ;

3. Juhász Árpád: Évmilliók emlékei: Magyarország földtörténete és ásványi kincsei, Gondolat, Budapest 1983. ISBN: 963-281-301-4;

4. Kiss Gábor, dr. – Benkhard Borbála: Kő kövön…marad. (vonatkozó részek) , Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, Budapest 2007. ISBN: 978-963-87073-4-5;

Budapest, 2025.

Alexa Péter,
szakoktató
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT108**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Magyarország komplex terepgyakorlat I.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Hungary Complex Field Trip I.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Gruber László, közszolgálati egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A terepgyakorlatok alapvető célja, hogy a leendő földrajztanárok konkrét (terepi) gyakorlati ismereteket szerezzenek. Ezek keretében elsősorban hazai tájakat látogatunk meg, de kitekintünk a Kárpát-medence nem Magyarországhoz tartozó területeire (vagy akár Európa más tájai felé) is. A terepgyakorlatok komplexitása abban rejlik, hogy nem csupán a természeti viszonyokat, a geológiát és a felszínformálási folyamatokat értelmezzük, de például az adott térség kiemelkedő növényföldrajzi jellemzőit is vizsgáljuk. Mindezt kiegészíti (adott esetben) a terület gazdaság-, település- és társadalomföldrajzi jellemzőinek – a természeti adottságok meghatározó szerepéhez kapcsolódó – részletezése. S hogy tantárgyunk komplexitását a hallgatókban mint leendő tanárokban tovább erősítsük, szót ejtünk a vizsgált térség, táj történelméről és művészettörténeti szempontból kiemelkedő alkotásairól, építményeiről (várak, kastélyok stb.) is. Természetesen nem maradhat el az ember tájalakító, tájformáló tevékenysége sem, amelynek keretében az antropogén hatás pozitív, illetve negatív jellemzőit emeljük ki. Egyértelműen arra törekszünk, hogy az élményszerű, helyszíni tanulás és oktatás elemeit megteremtsük és erősítsük, s hogy mintát adjunk a leendő földrajztanárok számára.

A Balaton-felvidéki terepgyakorlat a „magyar tengert" és az azt keretező tájat vizsgálja. Betekintést nyerünk többek között a pliocén kori bazaltvulkanizmusba, meglátogatjuk a Pannon-tenger „maradványait", foglalkozunk a Balaton kialakulásával, turisztikai szerepével, túrázunk a Tihanyi-félszigeten – ahol a bencés rendről és az egyik legrégebbi magyar nyelvű szövegemlékről mesélünk, de elemezzük a kékkúti Theodora Quelle vizét

is, rácsodálkozunk a balatonudvari temető szív alakú sírköveire és a Balaton-felvidéki építészet gyöngyszemeire, hogy utána Lóczy Lajos sírjánál emlékezzünk a nagy Balaton-kutatóra. A szigligeti és a Csobáncon található várakról és várromokról is megemlékezünk, s a kenesei magaspartról is áttekintjük a Balaton keleti medencéjét kétnapos terepgyakorlatunk során.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The basic aim of field practicum is to provide future geography teachers with concrete (field) practical knowledge. The complexity of the field parcticum lies in the fact that it is not only about interpreting natural conditions, geology and landform processes, but also about studying, for example, the outstanding botanical and geographic features of the area. This is complemented (where appropriate) by details of the economic, settlement and social geography of the area, linked to the dominant role of natural features. And to further enhance the complexity of the subject for students as future teachers, the history of the area and landscape under study and its outstanding works of art and buildings (castles, palaces, etc.) are also discussed. Of course, the landscape-shaping activities of man are also discussed, highlighting the positive and negative characteristics of anthropogenic influences. We are clearly seeking to create and reinforce elements of experiential, on-site learning and teaching, and to provide a model for future geography teachers.

The Balaton Highlands field practicum explores the "Hungarian Sea" and the landscape that frames it. Among other things, we will gain insights into Pliocene basalt volcanism, visit the "remains" of the Pannonian Sea, learn about the development of Lake Balaton and its role in tourism, and hike on the Tihany peninsula - where we will tell about the Benedictine Order and one of the oldest Hungarian-language text monuments, but we also sip from the waters of the Theodora Quelle in Kékkút, admire the heart-shaped gravestones of the Balatonudvar cemetery and the architectural gems of the Balaton Highlands, and then remember the great Balaton explorer at the grave of Lajos Lóczy. We will also visit the castles and castle ruins of Szigliget and Csobánc, we will also have an overview of the eastern basin of Lake Balaton from the high shore of Kenese during our two-day field practicum.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezek szerepét és jelentőségét az oktatás tartalmi szabályozásában.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit.

Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés folyamatát meghatározó szaktudományos,

tanuláselméleti, módszertani és lélektani kritériumokat.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.

Ismeri a legalapvetőbb tanulási-tanítási stratégiákat, ismeri a tanulási környezetek jellemzőit.

Tisztában van a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességet potenciálisan befolyásoló hatásaival.

Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátosságait, ötleteit, kezdeményezéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit.

Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló hatásaival.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

Ismeri azokat a külföldi és hazai módszereket, amelyeket a szaktárgya tanítása során fejlesztett kompetenciák mérésére alakítottak ki.

Naprakész ismeretei vannak a differenciált értékelés elméleti alapjairól és alkalmazásának lehetőségeiről.

A szakképzett tanár tájékozott az ENSZ által megfogalmazott fenntartható fejlődési célok és alapelvek tekintetében.

Szakterületének megfelelő tudása van a környezeti nevelésről és a fenntarthatóság fogalmáról, alapelveiről.

Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

Tudja, hogy a Nemzeti alaptanterv egyik kiemelt fejlesztési területe maga a fenntarthatóság.

Ismeri az alaptanterv elvárását, mely szerint a felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Ismer az aktív és felelősségteljes pedagógusszerep betöltése szempontjából is lényeges, az iskolai nevelés és az intézmények számára mintaadó környezeti nevelési, fenntarthatósági programokat, jó gyakorlatokat.

Ismeri a pedagógusszakma jogi és etikai szabályait, normáit.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

Ismeri a földrajz sajátos helyét a tantárgyak rendszerében és a tananyag struktúráját.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri a földrajzi-környezeti tudás építésében leghatásosabb módszereket, és tanítási gyakorlatában tudatosan alkalmazza azokat.

Ismeri a gyakorlatorientált tanítás előnyeit és módszereit a földrajzoktatás hatékonyságának növelése érdekében és képes ezek alkalmazására.

Ismeri és felelősséggel kezeli a földrajz szerepét a tanulók személyiségfejlődésében.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmi-gazdasági folyamatok földrajzi-környezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.

Ismeri a globális folyamatoknak Magyarországra és a magyar társadalomra gyakorolt hatásait.

Rendelkezik a környezeti neveléshez, a környezettudatosság, a fenntarthatóság és az alkalmazkodás oktatásához szükséges földrajzi-földtudományi tudással, módszertani ismeretekkel.

Ismeri a földrajzi környezeti tényezőket, a köztük kialakult anyag- és energiaforgalom folyamatait, kapcsolatrendszerét, az ezekből eredő környezeti hatások ok-okozati összefüggéseit.

Ismeri a természeti erőforrások kialakulásának földrajzi összefüggéseit, felhasználásának hatásait, mennyiségi és minőségi korlátait.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

Ismeri a földrajztanári munkát segítő szakmai szervezetek tevékenységét.

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezek szerepét és jelentőségét az oktatás tartalmi szabályozásában.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit.

Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés folyamatát meghatározó szaktudományos, tanuláselméleti, módszertani és lélektani kritériumokat.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.

Ismeri a legalapvetőbb tanulási-tanítási stratégiákat, ismeri a tanulási környezetek jellemzőit.

Tisztában van a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességet potenciálisan

befolyásoló hatásaival.

Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátosságait, ötleteit, kezdeményezéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit.

Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló hatásaival.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

Ismeri azokat a külföldi és hazai módszereket, amelyeket a szaktárgya tanítása során fejlesztett kompetenciák mérésére alakítottak ki.

Naprakész ismeretei vannak a differenciált értékelés elméleti alapjairól és alkalmazásának lehetőségeiről.

A szakképzett tanár tájékozott az ENSZ által megfogalmazott fenntartható fejlődési célok és alapelvek tekintetében.

Szakterületének megfelelő tudása van a környezeti nevelésről és a fenntarthatóság fogalmáról, alapelveiről.

Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

Tudja, hogy a Nemzeti alaptanterv egyik kiemelt fejlesztési területe maga a fenntarthatóság.

Ismeri az alaptanterv elvárását, mely szerint a felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Ismer az aktív és felelősségteljes pedagógusszerep betöltése szempontjából is lényeges, az iskolai nevelés és az intézmények számára mintaadó környezeti nevelési, fenntarthatósági programokat, jó gyakorlatokat.

Ismeri a pedagógusszakma jogi és etikai szabályait, normáit.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

-

Képességei:

A szakképzett tanár képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai és a pedagóguskompetenciák fejlesztésére irányuló képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában

alkotó módon felhasználni.

A tervezés során képes a rendszerszemléletű megközelítésre, szakszerűen számba tudja venni a tervezőmunkáját meghatározó makro-, mezo- és mikroszintű tényezőket.

Pedagógiai munkáját képes úgy megtervezni, hogy szem előtt tartja az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott alapelveket és helyzetértékelést, el tudja végezni a rendelkezésére álló infrastruktúra és a tantervi célkitűzések összehangolását.

Képes pontosan meghatározni a tanítandó tartalmak jelentőségét, több oldalról meg tudja közelíteni az ezekből felépíthető rendszereket, megfelelő szakmai érvekre támaszkodva ki tudja választani a tanulás-tanítás megfelelő stratégiáit, módszereit és eljárásait.

Képes módszertani felkészültségére támaszkodva a tanítás-tanulás folyamatában meghatározott célokhoz, a tanulócsoportok sajátosságaihoz és az intézmény által biztosított lehetőségekhez alkalmazkodva kreatívan, alternatív lehetőségeket kínálva szakmailag megbízható és felelősségteljes döntést hozni.

Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

A tanulókat egymás elfogadására, kölcsönös támogatására és előítélet-mentes együttműködésre neveli.

Képes az iskolai és osztálytermi, továbbá a különböző tanulási környezetben megvalósuló toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

Mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során képes alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.

Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

Képes a fenntarthatóságra nevelés gyakorlatában a megfelelő nevelési módszerek kiválasztására, adaptív alkalmazására és hatékony nevelési gyakorlatok folytatására.

Pedagógiai munkájában képes arra, hogy hitelesen jelenítse meg a fenntarthatóság értékeit.

Képes megértetni az ok-okozati összefüggéseket és rávilágítani a globális kihívások és helyi cselekvések közötti kapcsolatokra és megoldási lehetőségekre.

Képes a fenntarthatósággal, a környezettudatossággal, illetve a gazdasági-pénzügyi neveléssel összefüggő tantárgyspecifikus tartalmak hangsúlyos megjelenítésére és az azokhoz kapcsolódó nevelési-oktatási módszerek alkalmazására a tanulói tudásépítés segítése során.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes megerősíteni a tanulók szűkebb és tágabb szülőföld iránti kötődését, képes a földtudományi-földrajzi értékek terepi bemutatására.

Képes különböző iskolai és iskolán kívüli színtereken földrajzi ismeretek átadására, földrajzi-környezeti tartalmú programok szervezésére. Képes a földrajztudomány területéhez kapcsolódó szakmai helyzetekben nyílt és hiteles kommunikációra.

Képes a tanulók előzetes tudására és fejlesztési igényeire építve meghatározni az egyes témakörökben tanítandó tartalmakat és azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.

Képes a motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési készségeinek fejlesztését segítő módszerek megválasztására, alkalmazására.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.

Képes tudatosan alkalmazni az együttműködő tanulás tanteremhez, terephez és virtuális térhez kötődő módszereit, eszközeit.

Képes a tantárgyi követelmények kidolgozására és a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésére.

Képes a földrajzi szintézisalkotás felhasználásával a természeti, társadalmi-gazdasági folyamatok és a környezeti hatások problémamegoldó szemléletű oktatására.

Képes a környezeti rendszerek működésének, ennek tükrében a globális és lokális problémáknak a megértetésére.

Képes a környezeti nevelés során az egyéni, közösségi felelősség megvilágítására és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakítására.

Képes a fentiek során mindenkor azonosítani és a tanulók számára bemutatni Magyarország szerepét és a nemzeti szempontokat.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld- és a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

A szakképzett tanár képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai és a pedagóguskompetenciák fejlesztésére irányuló képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

A tervezés során képes a rendszerszemléletű megközelítésre, szakszerűen számba tudja venni a tervezőmunkáját meghatározó makro-, mezo- és mikroszintű tényezőket.

Pedagógiai munkáját képes úgy megtervezni, hogy szem előtt tartja az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott alapelveket és helyzetértékelést, el tudja végezni a rendelkezésére álló infrastruktúra és a tantervi célkitűzések összehangolását.

Képes pontosan meghatározni a tanítandó tartalmak jelentőségét, több oldalról meg tudja közelíteni az ezekből felépíthető rendszereket, megfelelő szakmai érvekre támaszkodva ki tudja választani a tanulás-tanítás megfelelő stratégiáit, módszereit és eljárásait.

Képes módszertani felkészültségére támaszkodva a tanítás-tanulás folyamatában meghatározott célokhoz, a tanulócsoportok sajátosságaihoz és az intézmény által biztosított lehetőségekhez alkalmazkodva kreatívan, alternatív lehetőségeket kínálva szakmailag megbízható és felelősségteljes döntést hozni.

Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

A tanulókat egymás elfogadására, kölcsönös támogatására és előítélet-mentes együttműködésre neveli.

Képes az iskolai és osztálytermi, továbbá a különböző tanulási környezetben megvalósuló toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

Mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során képes alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.

Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

Képes a fenntarthatóságra nevelés gyakorlatában a megfelelő nevelési módszerek kiválasztására, adaptív alkalmazására és hatékony nevelési gyakorlatok folytatására.

Pedagógiai munkájában képes arra, hogy hitelesen jelenítse meg a fenntarthatóság értékeit.

Képes megértetni az ok-okozati összefüggéseket és rávilágítani a globális kihívások és helyi cselekvések közötti kapcsolatokra és megoldási lehetőségekre.

-

Attitűdje:

A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának, tanulási képességeinek és szociális készségeinek folyamatos fejlesztése iránt.

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényének a felébresztésére és fenntartására.

Tervezőmunkája során a legkorszerűbb elméleti és gyakorlati tudásra épít, és a kimeneti célokhoz alkalmazkodva határozza meg a tanítási-tanulási folyamatot, az alkalmazható módszereket, az optimális munkaformákat és a felhasználható segédeszközöket.

A tervezés során együttműködik kollégáival és a tanulókkal, alkotó módon építi be tervezőmunkájába az adott tanulócsoportban szerzett tapasztalatait, szem előtt tartva a méltányosság elvét.

Saját munkáját reflektíven, fejlett kritikai érzékkel szemléli; ébren tartja magában a módszertani megújulás igényét, szakmai eszköztára folyamatos bővítésének szándékát.

A szakképzett tanár alapvető fontosságúnak tartja a tanulás kompetenciáinak fejlesztését.

Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében, továbbá figyelembe veszi a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit az optimális tanulási környezet, tanulási légkör szempontjából.

Irányítja a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolását, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kialakítását.

A szakképzett tanár elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.

Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét és értékeit tiszteljék.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett, törekszik olyan értékelési rendszer kialakítására, amelyben érvényesülhetnek a méltányosság szempontjai is.

A szakképzett tanár szakterületének megfelelő szintetizált tudása birtokában törekszik beépíteni a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés értékeit, célkitűzéseit és alapelveit mindennapi pedagógiai tevékenységébe.

Arra törekszik, hogy kialakítsa a tanulókban az aktív cselekvés igényét és a felelős magatartást a fenntarthatóság érdekében, és ezért együttműködik közvetlen környezetével.

Fontosnak tartja az alapvető környezettudatos magatartási normák betartását és betartatását.

Bátorítja a környezettel kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kinyilvánítását.

Rávilágít a személyes felelősségvállalás fontosságára, és személyes példaadással is törekszik megerősíteni a tanulókat abban, hogy saját viselkedésükkel és cselekedeteikkel járuljanak hozzá egy fenntartható jövő kialakításához.

Elkötelezett a tanártársaival való aktív együttműködés iránt.

Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.

Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.

Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.

A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.

Fontosnak tartja a tananyag komplex (természet- és társadalomtudományos) megközelítését.

Elkötelezett abban, hogy a föld- és a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen, törekszik ezek gyakorlatorientált bemutatására.

Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazása iránt.

Törekszik a földrajz nyújtotta lehetőségek tudatos hasznosítására, különös tekintettel a tanulás tanítása, a nemzeti azonosságtudat, értékek tisztelete, megbecsülése, az Európához való kötődés, a különböző kultúrák megismertetése, az állampolgárságra és demokráciára nevelés, a fenntarthatóság, környezettudatosság, a rendszergondolkodás, a médiatudatosságra nevelés, illetve a gazdasági, pénzügyi nevelés területén.

Elkötelezett az ismeretátadó tanítás mellett az aktív és közös tanulás, a tanulói tevékenységeken alapuló földrajzi tudásépítés megvalósításában.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

Nyitott arra, hogy alkalmazza a terepi tanulás, a múzeum-, a könyvtár-, a média- és a drámapedagógia módszereit.

Törekszik élményszerű tanulási helyzetek teremtésére, a tanítási-tanulási folyamatot alapvetően aktív tanulói tevékenységekre alapozza.

Segíti a tanulókat a közvetlen környezetükben, lakóhelyükön jelen lévő komplex földrajzi-környezeti problémák azonosításában, vizsgálatában, illetve a mérséklésükre, megoldásukra vonatkozó javaslatok megfogalmazásában.

Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érvelésen alapuló vitára nevelésben.

Elkötelezett a tanulóközpontú és együttműködésen alapuló, gyakorlatorientált tanítási-tanulási módszerek alkalmazása mellett.

Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett az elsajátított természet- és társadalomtudományos tudás kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten való bemutatása, magyarázata, népszerűsítése, az élethosszig tartó tanulásra motiváló terjesztése iránt.

Elkötelezett a tanulást segítő, fejlesztő értékelés mellett, amely egyaránt vonatkozik a földrajzi-környezeti tudásra (ismeretekre, megértésre, alkalmazásra) és a hozzá kapcsolódó képességekre, kompetenciákra.

Érti és magáénak vallja a környezettudatos gondolkodás, a fenntarthatóság és környezeti alkalmazkodás alapelveit, törekszik ezek átadására.

Az általa tanított környezeti ismeretek tükrözik környezettudatos magatartását a tanórán és azon kívül egyaránt.

Törekszik a szakmai együttműködésre más földrajz szakos és a földrajz oktatásához kapcsolódó tantárgyakat tanító kollégákkal.

Elkötelezett az igényes szaktanári munka, a folyamatos szakmai és módszertani fejlődés iránt.

A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának, tanulási képességeinek és szociális készségeinek folyamatos fejlesztése iránt.

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényének a felébresztésére és fenntartására.

Tervezőmunkája során a legkorszerűbb elméleti és gyakorlati tudásra épít, és a kimeneti célokhoz alkalmazkodva határozza meg a tanítási-tanulási folyamatot, az alkalmazható módszereket, az optimális munkaformákat és a felhasználható segédeszközöket.

A tervezés során együttműködik kollégáival és a tanulókkal, alkotó módon építi be tervezőmunkájába az adott tanulócsoportban szerzett tapasztalatait, szem előtt tartva a méltányosság elvét.

Saját munkáját reflektíven, fejlett kritikai érzékkel szemléli; ébren tartja magában a módszertani megújulás igényét, szakmai eszköztára folyamatos bővítésének szándékát.

A szakképzett tanár alapvető fontosságúnak tartja a tanulás kompetenciáinak fejlesztését.

Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében, továbbá figyelembe veszi a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit az optimális tanulási környezet, tanulási légkör szempontjából.

Irányítja a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolását, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kialakítását.

A szakképzett tanár elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.

Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét és értékeit tiszteljék.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett, törekszik olyan értékelési rendszer kialakítására, amelyben érvényesülhetnek a méltányosság szempontjai is.

A szakképzett tanár szakterületének megfelelő szintetizált tudása birtokában törekszik beépíteni a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés értékeit, célkitűzéseit és alapelveit mindennapi pedagógiai tevékenységébe.

Arra törekszik, hogy kialakítsa a tanulókban az aktív cselekvés igényét és a felelős magatartást a fenntarthatóság érdekében, és ezért együttműködik közvetlen környezetével.

Fontosnak tartja az alapvető környezettudatos magatartási normák betartását és betartatását.

Bátorítja a környezettel kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kinyilvánítását.

Rávilágít a személyes felelősségvállalás fontosságára, és személyes példaadással is törekszik megerősíteni a tanulókat abban, hogy saját viselkedésükkel és cselekedeteikkel járuljanak hozzá egy fenntartható jövő kialakításához.

Elkötelezett a tanártársaival való aktív együttműködés iránt.

Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.

Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.

Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.

A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Familiar with the documents defining pedagogical activities, the National Core Curriculum, and the framework curricula, and understands their role and significance in regulating the content of education.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Knows the legal background, curriculum, and examination requirements for teaching the subject. Familiar with the scientific, learning theory, methodological, and psychological criteria that determine the process of selecting and organising teaching material.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Familiar with the methods for developing the specific competences to be established during the teaching and learning of the subject.

Knows the most fundamental teaching and learning strategies and the characteristics of learning environments.

Aware of the potential impacts of different learning environments on learning effectiveness.

Understands that creating an appropriate learning atmosphere requires taking into account the characteristics, ideas, and initiatives of the students.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences.

Aware of the personality-shaping effects of his/her subject and the related field of knowledge.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

Knows the foreign and domestic methods designed for measuring the competences developed during the teaching of his/her subject.

Has up-to-date knowledge of the theoretical foundations and application possibilities of differentiated assessment.

Informed about the sustainable development goals and principles formulated by the United Nations.

Possesses knowledge appropriate to his/her field about environmental education and the concept and principles of sustainability.

Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

Aware that one of the key development areas of the National Core Curriculum is sustainability. Knows the curriculum's expectation that the growing generation must learn to use resources consciously, economically, and responsibly, considering their renewal capacity.

Familiar with environmental education and sustainability programmes and best practices that are exemplary for schools and institutions and essential for fulfilling an active and responsible teacher role.

Knows the legal and ethical rules and norms of the teaching profession.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

Knows the unique place of geography within the system of subjects and the structure of the curriculum.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the most effective methods for building geographical and environmental knowledge and consciously applies them in his/her teaching practice.

Knows the advantages and methods of practice-oriented teaching to increase the

effectiveness of geography education and is capable of applying them.

Knows and responsibly handles the role of geography in students' personality development.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Possesses realistic knowledge of the geographical-environmental background and magnitude of socio-economic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

Knows the effects of global processes on Hungary and Hungarian society.

Possesses the geographical and earth science knowledge and methodological skills necessary for environmental education, and teaching environmental awareness, sustainability, and adaptation.

Knows the geographical environmental factors, the processes of material and energy flow between them, their interrelationships, and the cause-and-effect relationships of the resulting environmental impacts.

Knows the geographical relationships of the formation of natural resources, their utilisation impacts, and their quantitative and qualitative limitations.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Knows the activities of professional organisations that support the work of geography teachers.

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Familiar with the documents defining pedagogical activities, the National Core Curriculum, and the framework curricula, and understands their role and significance in regulating the content of education.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Knows the legal background, curriculum, and examination requirements for teaching the subject. Familiar with the scientific, learning theory, methodological, and psychological criteria that determine the process of selecting and organising teaching material.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Familiar with the methods for developing the specific competences to be established during the teaching and learning of the subject.

Knows the most fundamental teaching and learning strategies and the characteristics of learning environments.

Aware of the potential impacts of different learning environments on learning effectiveness.

Understands that creating an appropriate learning atmosphere requires taking into account

the characteristics, ideas, and initiatives of the students.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences.

Aware of the personality-shaping effects of his/her subject and the related field of knowledge.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

Knows the foreign and domestic methods designed for measuring the competences developed during the teaching of his/her subject.

Has up-to-date knowledge of the theoretical foundations and application possibilities of differentiated assessment.

Informed about the sustainable development goals and principles formulated by the United Nations.

Possesses knowledge appropriate to his/her field about environmental education and the concept and principles of sustainability.

Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

Aware that one of the key development areas of the National Core Curriculum is sustainability. Knows the curriculum's expectation that the growing generation must learn to use resources consciously, economically, and responsibly, considering their renewal capacity.

Familiar with environmental education and sustainability programmes and best practices that are exemplary for schools and institutions and essential for fulfilling an active and responsible teacher role.

Knows the legal and ethical rules and norms of the teaching profession.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

-

Capabilities:

Capable of applying the methods and procedures learned in subject-specific, general pedagogical-psychological, and teacher competence development training to the subject area, recognising the connections, overlaps, and interactions between different knowledge areas, and achieving subject integration.

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of a systemic approach to planning, professionally considering the macro-, meso-, and micro-level factors that determine his/her planning work.

Capable of planning his/her pedagogical work while considering the principles and situation assessment formulated in the school's pedagogical programme, and aligning the available infrastructure with the curriculum objectives.

Capable of precisely determining the significance of the content to be taught, approaching the systems that can be built from it from multiple perspectives, and selecting the appropriate strategies, methods, and procedures for teaching and learning based on sound professional arguments.

Capable of making professionally reliable and responsible decisions creatively and offering alternative possibilities, based on his/her methodological preparedness, adapting to the goals set in the teaching-learning process, the characteristics of the student groups, and the opportunities provided by the institution.

Capable of organising a calm, safe, and effective learning environment that supports successful learning.

Capable of recognising and addressing comprehension difficulties related to the specific relationships and concepts of his/her subject.

Educates students to accept each other, provide mutual support, and cooperate without prejudice.

Capable of creating a tolerant and inclusive atmosphere in school and classroom settings, as well as in different learning environments.

Capable of applying cooperation-fostering and motivating methods both within the framework of subject teaching and during leisure activities.

Actively contributes to developing group members' commitment to the community and their responsible, active participation.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of selecting, adaptively applying, and effectively practising appropriate educational methods in the practice of education for sustainability.

Capable of authentically representing the values of sustainability in his/her pedagogical work. Capable of explaining cause-and-effect relationships and highlighting the connections and solutions between global challenges and local actions.

Capable of prominently presenting subject-specific content related to sustainability, environmental awareness, and economic-financial education, and applying the related educational methods to assist students in building knowledge.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of strengthening students' attachment to their immediate and broader homeland, and capable of field presentation of geographical-earth science values.

Capable of conveying geographical knowledge in various school and out-of-school settings, and organising geographical-environmental programmes. Capable of open and authentic communication in professional situations related to geography.

Capable of determining the content to be taught in each topic based on students' prior knowledge and development needs, and organising it into a suitable logical structure.

Capable of selecting and applying methods that ensure motivation and student activity, and develop students' thinking, problem-solving, and cooperation skills.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of consciously applying the methods and tools of cooperative learning related to the classroom, field, and virtual space.

Capable of developing subject requirements and evaluating students with personalised, differentiated methods.

Capable of teaching natural, socio-economic processes and environmental impacts with a problem-solving approach using geographical synthesis.

Capable of helping students understand the functioning of environmental systems and, in this context, global and local problems.

Capable of highlighting individual and community responsibility and fostering conscious citizenship during environmental education.

Capable of always identifying and presenting Hungary's role and national perspectives to students in the above contexts.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Capable of applying the methods and procedures learned in subject-specific, general pedagogical-psychological, and teacher competence development training to the subject area, recognising the connections, overlaps, and interactions between different knowledge areas, and achieving subject integration.

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of a systemic approach to planning, professionally considering the macro-, meso-, and micro-level factors that determine his/her planning work.

Capable of planning his/her pedagogical work while considering the principles and situation assessment formulated in the school's pedagogical programme, and aligning the available infrastructure with the curriculum objectives.

Capable of precisely determining the significance of the content to be taught, approaching the systems that can be built from it from multiple perspectives, and selecting the appropriate strategies, methods, and procedures for teaching and learning based on sound professional arguments.

Capable of making professionally reliable and responsible decisions creatively and offering alternative possibilities, based on his/her methodological preparedness, adapting to the goals set in the teaching-learning process, the characteristics of the student groups, and the opportunities provided by the institution.

Capable of organising a calm, safe, and effective learning environment that supports successful learning.

Capable of recognising and addressing comprehension difficulties related to the specific relationships and concepts of his/her subject.

Educates students to accept each other, provide mutual support, and cooperate without prejudice.

Capable of creating a tolerant and inclusive atmosphere in school and classroom settings, as well as in different learning environments.

Capable of applying cooperation-fostering and motivating methods both within the framework of subject teaching and during leisure activities.

Actively contributes to developing group members' commitment to the community and their responsible, active participation.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of selecting, adaptively applying, and effectively practising appropriate educational methods in the practice of education for sustainability.

Capable of authentically representing the values of sustainability in his/her pedagogical work. Capable of explaining cause-and-effect relationships and highlighting the connections and solutions between global challenges and local actions.

-

Attitude:

Committed to the continuous development of students' knowledge, learning abilities, and social skills.

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Open to learning and gaining experience, and strives to awaken and maintain students' desire for knowledge, creativity, and self-improvement.

Bases his/her planning work on the most up-to-date theoretical and practical knowledge, and defines the teaching-learning process, applicable methods, optimal work forms, and usable aids in accordance with the output goals.

Cooperates with colleagues and students during planning, creatively incorporating experiences gained with the given student group into his/her planning work, keeping the principle of fairness in mind.

Reflectively and critically examines his/her own work; maintains a need for methodological renewal and a desire to continuously expand his/her professional toolkit.

Considers the development of learning competences to be of fundamental importance.

Considers cooperation and social understanding with students important for the effectiveness of the learning process, and takes into account students' specific needs, ideas, and initiatives for an optimal learning environment and atmosphere.

Directs the coordination of students' in-class, extracurricular, and out-of-school activities, and the development of positive attitudes towards lifelong learning.

Committed to national and universal values, characterised by social sensitivity and helpfulness.

Strives to educate students to respect others' opinions and values.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Considers the development of tolerance towards ethnicities and nationalities important.

Committed to assessment that supports learning, and strives to create an evaluation system in which the principles of fairness can also prevail.

Possesses synthesised knowledge appropriate to his/her field and strives to incorporate the values, goals, and principles of environmental education and education for sustainability into everyday pedagogical activities.

Strives to instil in students the need for active engagement and responsible behaviour for sustainability, and therefore cooperates with his/her immediate environment.

Considers the adherence to and enforcement of basic environmentally conscious behavioural norms important.

Encourages the expression of positive attitudes towards the environment.

Highlights the importance of personal responsibility and strives to reinforce students' understanding that their behaviour and actions contribute to creating a sustainable future through personal example.

Committed to active cooperation with fellow teachers.

Adheres to the legal and ethical norms of the teaching profession.

Characterised by cooperation and responsibility in relation to his/her profession, field, and its representatives.

Ready for continuous renewal in subject-specific, methodological, and educational sciences. Ready to participate in development and innovation activities related to his/her subject.

Responsibly undertakes the views that underpin his/her profession and the relevant scientific fields.

Considers the complex (natural and social science) approach to the curriculum important.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practice-oriented manner.

Committed to building relevant, applicable knowledge for everyday life instead of quantitative content delivery, and to applying the principles of practice-centred, problem-based geography learning instead of mere fact presentation.

Strives to consciously utilise the opportunities offered by geography, with particular attention to teaching learning methods, national identity, respect and appreciation of values, attachment to Europe, introducing different cultures, education for citizenship and democracy, sustainability, environmental awareness, systems thinking, media literacy, and economic and financial education.

Alongside knowledge transmission, he/she is committed to active and collaborative learning, and to building geographical knowledge through student activities.

Recognises the identity-forming role and significance of geography education.

Open to applying the methods of field learning, museum, library, media, and drama pedagogy.

Strives to create experiential learning situations, fundamentally basing the teaching-learning process on active student activities.

Assists students in identifying, examining, and formulating proposals for mitigating and solving complex geographical-environmental problems present in their immediate environment and place of residence.

Committed to educating for independent opinion formation, rational, deliberative thinking, and argument-based debate.

Committed to applying student-centred and collaborative, practice-oriented teaching-learning methods.

Considers the development of tolerance towards different cultural circles and social strata

important.

Committed to presenting, explaining, popularising, and promoting natural and social science knowledge at an educational level in small and large communities, motivating lifelong learning.

Committed to supportive, developmental evaluation, which applies to geographical-environmental knowledge (facts, understanding, application) and the related skills and competences.

Understands and embraces the principles of environmentally conscious thinking, sustainability, and environmental adaptation, and strives to convey these principles.

The environmental knowledge he/she teaches reflects his/her environmentally conscious behaviour both in and out of the classroom.

Strives for professional cooperation with other geography specialists and colleagues teaching subjects related to geography education.

Committed to high-quality professional work and continuous professional and methodological development.

Committed to the continuous development of students' knowledge, learning abilities, and social skills.

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Open to learning and gaining experience, and strives to awaken and maintain students' desire for knowledge, creativity, and self-improvement.

Bases his/her planning work on the most up-to-date theoretical and practical knowledge, and defines the teaching-learning process, applicable methods, optimal work forms, and usable aids in accordance with the output goals.

Cooperates with colleagues and students during planning, creatively incorporating experiences gained with the given student group into his/her planning work, keeping the principle of fairness in mind.

Reflectively and critically examines his/her own work; maintains a need for methodological renewal and a desire to continuously expand his/her professional toolkit.

Considers the development of learning competences to be of fundamental importance.

Considers cooperation and social understanding with students important for the effectiveness of the learning process, and takes into account students' specific needs, ideas, and initiatives for an optimal learning environment and atmosphere.

Directs the coordination of students' in-class, extracurricular, and out-of-school activities, and the development of positive attitudes towards lifelong learning.

Committed to national and universal values, characterised by social sensitivity and helpfulness.

Strives to educate students to respect others' opinions and values.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Considers the development of tolerance towards ethnicities and nationalities important.

Committed to assessment that supports learning, and strives to create an evaluation system in which the principles of fairness can also prevail.

Possesses synthesised knowledge appropriate to his/her field and strives to incorporate the values, goals, and principles of environmental education and education for sustainability into everyday pedagogical activities.

Strives to instil in students the need for active engagement and responsible behaviour for

sustainability, and therefore cooperates with his/her immediate environment.

Considers the adherence to and enforcement of basic environmentally conscious behavioural norms important.

Encourages the expression of positive attitudes towards the environment.

Highlights the importance of personal responsibility and strives to reinforce students' understanding that their behaviour and actions contribute to creating a sustainable future through personal example.

Committed to active cooperation with fellow teachers.

Adheres to the legal and ethical norms of the teaching profession.

Characterised by cooperation and responsibility in relation to his/her profession, field, and its representatives.

Ready for continuous renewal in subject-specific, methodological, and educational sciences. Ready to participate in development and innovation activities related to his/her subject.

Responsibly undertakes the views that underpin his/her profession and the relevant scientific fields.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Terepgyakorlat a Balaton-felvidéken, amely a következő objektumok meglátogatását és szakmai szempontból történő megtekintését célozza meg: Haláp-hegy, Szent György-hegy. (Field practicum to the Balaton Highlands, which includes visits to the following sites and professional visits to the following places: Haláp Hill, Szent György Hill.)

12.2. Terepgyakorlat a Balaton-felvidéken, amely a következő objektumok meglátogatását és szakmai szempontból történő megtekintését célozza meg: Salföld, Kékkút, Szentbékkálla (kőtenger), Hegyestű. (Field practicum to the Balaton Highlands, which includes visits to the following sites and professional visits to the following places: Salföld, Kékkút, Szentbékkálla (stone sea), Hegyestű)

12.3. Terepgyakorlat a Balaton-felvidéken, amely a következő objektumok meglátogatását és szakmai szempontból történő megtekintését célozza meg: Balatonudvari, a Tihanyi-félsziget kulturális és természeti értékei, látványosságai. (Field practicum to the Balaton Highlands, which includes visits to the following sites and professional visits to the following places: Balatonudvari, cultural and natural values and attractions of the Tihany Peninsula.)

12.4. Terepgyakorlat a Balaton-felvidéken, amely a következő objektumok meglátogatását és szakmai szempontból történő megtekintését célozza meg: kenesei és/vagy akarattyai magaspart meglátogatása. (Field practicum to the Balaton Highlands, which includes visits to the following sites and professional visits to the following places: Kenese and/or Akarattya highlands.)

12.5. Terepgyakorlat a Balaton-felvidéken, amely a következő objektumok meglátogatását és szakmai szempontból történő megtekintését célozza meg: Lóczy Lajos sírja, Balatonfüred, Szigliget. (Field practicum to the Balaton Highlands, which includes visits to the following sites and professional visits to the following places: grave of Lajos Lóczy, Balatonfüred, Szigliget.)

12.6. Zárthelyi dolgozat írása. (Written test.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A terepgyakorlaton történő személyes jelenlét és aktív részvétel kötelező. Az indokolt és igazolt távollét (pl. egészségügyi ok, szolgálatteljesítés) esetén a hallgató az oktatóval egyeztetett formában és határidővel írásban rögzített módon pótolhatja a gyakorlat tananyagát.

Kedvezményes tanrenden lévő hallgatónak – az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában az e tanulmányi rendre vonatkozóan rögzített szabályok betartása mellett – a kurzus oktatójával egyeztetett formában elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgatónak a terepgyakorlat teljesítését követően teszt jellegű zárthelyi dolgozatot kell írnia, illetve a terepgyakorlat hazaérkezési dátumát követő egy héten belül le kell adnia a terepgyakorlati jegyzőkönyvét.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a terepgyakorlaton való részvétel, a zárthelyi dolgozat megírása, valamint a terepgyakorlati jegyzőkönyv leadása. Amennyiben a zárthelyi dolgozat megírásában a hallgató – igazolt távolmaradással – nem tud részt venni, egy alkalommal pótolhat.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés gyakorlati jeggyel történik. A félév során egy zárthelyi dolgozat teljesítése kötelező. Speciális helyzetben (pl. írásképtelenség stb.) a dolgozat szóbeli beszámolóval helyettesíthető.

A zárthelyi dolgozat keretében ellenőrzésre kerülő tananyag a terepen elhangzott előadásokra, valamint a kiadott szakmai anyagokban és a kötelező irodalomban olvasható ismeretekre épül. Az elégséges jegyhez minimálisan 40, a közepeshez 55, a jó érdemjegyhez 70, a jeleshez 85%-ot kell teljesíteni.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges (40%) gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Haas János (szerk): A múlt ösvényein. Szemelvények Magyarország földjének történetéből. (vonatkozó részek), Magyarhoni Földtani Társulat, Budapest 2010. ISBN: 978-963-8221-42-1 ;

2. Karátson Dávid (főszerk.): Magyarország földje. (Pannon Enciklopédia) (vonatkozó részek), Kertek 2000 Könyvkiadó, Budapest 2000. ISBN: 9638579234;

3. Kiss Gábor – Benkhard Borbála: Kő kövön…marad. (vonatkozó részek), Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, Budapest 2007. ISBN: 978-963-87073-4-5;

4. Rakonczay Zoltán (szerk.): Balatonkenesétől a Kis-Balatonig, Mezőgazda, 1994. ISBN: 963 8439 39 4;

5. Veres Zsolt: Geokéktúra. Az Országos Kéktúra földtudományi értékei (vonatkozó részek), GeoLitera, Szeged 2024. ISBN: 978-963 -306-988-2;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Budai Tamás - Gyalog László (szerk.): Magyarország földtani atlasza országjáróknak. (vonatkozó részek), Magyar Állami Földtani Intézet, Budapest 2010. ISBN: 978-963-671-283-9;

2. Cholnoky Jenő: Balaton, Franklin Társulat, Budapest 1936.;

3. Garami László – Garami Lászlóné: Zöld utakon. Védett természeti értékeink útikalauza. (vonatkozó részek), Mezőgazda, 1997. ISBN: 963 7362 64 9;

4. Zákonyi Ferenc, et al.:: A balatoni üdülőkörzet természeti értékei, Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal, Budapest 1985.

Budapest, 2025.

Gruber László,
közszolgálati egyetemi docens
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT144**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Földrajztanítás szakmódszertana
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** The methodology of geography teaching
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Nemerkényi Zsombor János, PhD, közszolgálati egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A gyakorlati órán a hallgatók a földrajz tantárgy sajátosságaihoz igazodó megismerési folyamatokkal, nevelési-tanítási módszerekkel és munkaformákkal, valamint az ellenőrzés-értékelés különböző módozataival találkoznak. Az órákon a tantervi szabályozók, valamint a földrajz részletes érettségi vizsgakövetelményeket érintő részeinek feldolgozásához szükséges pedagógus kompetenciák gyakorlatorientált kialakítása és fejlesztése zajlik. Az órákon különös hangsúlyt kap a tanulók motiválását, munkáltatását segítő módszerek, munkaformák bemutatása. A hallgatók ezek mellett megismerik az egyéni fejlődési sajátosságokhoz igazodó differenciált tanulási-tanítási folyamatokat is.

A gyakorlati órákon részt vevő hallgató képes lesz a tanulási-tanítási folyamat pedagógia céloknak megfelelő tervezésére, az általa tanított tanulók igényeihez igazodó stratégiák, munkaformák és eszközök, illetve ellenőrzési-értékelési módszerek kiválasztására, alkalmazására.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

During the practical lesson, students will be introduced to learning processes, teaching-learning methods and working methods, as well as different methods of assessment and evaluation, adapted to the specificities of the geography subject. The lessons are practice-oriented in the development of the teacher competences necessary for the processing of the curriculum regulations and the detailed examination requirements for the Geography Baccalaureate. Special emphasis is placed on the introduction of methods and forms of

work that help to motivate and engage pupils. Students will also learn about differentiated learning-teaching processes adapted to individual developmental characteristics.

Students will be able to plan the learning-teaching process in accordance with pedagogical objectives, to select and apply strategies, forms of work and tools, and methods of monitoring and assessment adapted to the needs of the pupils they teach.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Tisztában van az ismeretforrások jogi, technikai-szervezési szabályaival és konstruktív felhasználási megoldásaival.

Ismeretekkel rendelkezik a mesterséges intelligenciáról, és ismeri a köznevelésben, a nevelésben-oktatásban és az adminisztratív feladatok elvégzésében történő alkalmazási lehetőségeit.

Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit. Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés folyamatát meghatározó szaktudományos, tanuláselméleti, módszertani és lélektani kritériumokat.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

A szakképzett tanár ismeri az általános pedagóguskompetencia-fejlesztés keretében tanult pedagógiai és pszichológiai elméletek, módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.

Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.

Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motivációelméletekről, azok iskolapedagógiai alkalmazhatóságáról, továbbá a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.

Ismeri a legalapvetőbb tanulási-tanítási stratégiákat, ismeri a tanulási környezetek jellemzőit.

Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel.

Tisztában van a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességet potenciálisan befolyásoló hatásaival.

Tájékozott a differenciált, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

Széles körű ismeretekre támaszkodik a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. tv. 4.

§ 13. pontja szerinti kiemelt figyelmet igénylő tanulók nevelése és fejlesztése során.

Tisztában van az integráció és inklúzió fogalmával, fajtáival, valamint az integrált és inkluzív nevelés iskolán belüli megvalósíthatóságának lehetőségeivel.

Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit.

A szakképzett tanár rendelkezik azzal a pedagógiai, hermeneutikai és ismeretelméleti tudással, amely segíti őt a pedagógiai folyamatok többrétegű, komplex értelmezésében.

Alaposan ismeri azokat a diagnosztikai, mérésmetodikai szabályokat, amelyek garantálják az értékelő tevékenység megbízhatóságát és objektivitását.

Ismeri azokat a külföldi és hazai módszereket, amelyeket a szaktárgya tanítása során fejlesztett kompetenciák mérésére alakítottak ki.

Megfelelő ismeretekkel rendelkezik az infokommunikációs technikával támogatott értékelés módszereiről.

Tisztában van azokkal a tényezőkkel, amelyek veszélyeztetik az értékelés objektivitását; tudja, milyen jelenségek járulhatnak hozzá ahhoz, hogy a pedagógus irreális képet alakítson ki munkája eredményességéről.

Ismeri a fejlesztő értékelés nemzetközi trendjeit és gyakorlatát.

Naprakész ismeretei vannak a differenciált értékelés elméleti alapjairól és alkalmazásának lehetőségeiről.

Ismeri a földrajztanár szerepét, a földrajz tanítás-tanulás sajátosságait, a természettudományos és társadalomtudományos elveken alapuló megismerési módszereit, fontosabb tanítási és tanulási stratégiáit.

Ismeri a mesterséges intelligencia földrajzoktatásban történő felhasználásának lehetőségeit és veszélyeit, képes annak megfelelő, felelősségteljes alkalmazására.

Tisztában van a földrajztanításban felhasználható adatbázisok és szoftverek alkalmazásának jogi, technikai-szervezési szabályaival és lehetőségeivel.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Tisztában van a szóbeli, az írásbeli, a vizuális és a digitális kifejezőkészség alapvető tanulásmódszertani jellegzetességeivel, képes azokat célirányosan és differenciáltan alkalmazni a földrajztanulás eredményessége érdekében.

Ismeri a megfigyelésen, a vizsgálódáson és a szakés ismeretterjesztő irodalmi források feldolgozásán alapuló tanulási módszereket, és képes az ilyen irányú tanulói tudásépítés segítésére.

Ismeri a földrajzi-környezeti tudás építésében leghatásosabb módszereket, és tanítási gyakorlatában tudatosan alkalmazza azokat az adott tananyaghoz és tanulócsoporthoz illeszkedően offline illetve online környezetekben egyaránt.

Ismeri a gyakorlatorientált tanítás előnyeit és módszereit a földrajzoktatás hatékonyságának növelése érdekében és képes ezek alkalmazására.

Ismeri a földrajz tantárgyban megjelenő fogalmi rendszerek kialakulásának életkori feltételeit és a hozzájuk kapcsolódó fejlesztendő kompetenciákat.

Ismeri az együttműködő tanulás alapelveit, annak földrajzi tartalmakkal kapcsolatos kihívásait és módszereit.

Ismeri a mérésmetodika alapelveit, és képes azokat alkalmazni a mérőeszközök összeállítása, kiválasztása során.

Ismeri és alkalmazza a tanulók földrajzi tudásának mérésére alkalmas analóg és digitális

technológiákat, eszközöket.

Tájékozott a különböző földrajzi feladattárakban, feladatgyűjteményekben, képes ilyenek összeállítására, alkalmazására a célcsoport igényeinek, a mérési és gyakorlási céloknak megfelelően.

Rendelkezik a környezeti neveléshez, a környezettudatosság, a fenntarthatóság és az alkalmazkodás oktatásához szükséges földrajzi-földtudományi tudással, módszertani ismeretekkel.

Ismeri a digitálistechnológia-alapú kommunikációs és együttműködési alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és használatának előnyeivel és hátrányaival.

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Tisztában van az ismeretforrások jogi, technikai-szervezési szabályaival és konstruktív felhasználási megoldásaival.

Ismeretekkel rendelkezik a mesterséges intelligenciáról, és ismeri a köznevelésben, a nevelésben-oktatásban és az adminisztratív feladatok elvégzésében történő alkalmazási lehetőségeit.

Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit. Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés folyamatát meghatározó szaktudományos, tanuláselméleti, módszertani és lélektani kritériumokat.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

A szakképzett tanár ismeri az általános pedagóguskompetencia-fejlesztés keretében tanult pedagógiai és pszichológiai elméletek, módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.

Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.

Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motivációelméletekről, azok iskolapedagógiai alkalmazhatóságáról, továbbá a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.

Ismeri a legalapvetőbb tanulási-tanítási stratégiákat, ismeri a tanulási környezetek jellemzőit.

Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel.

Tisztában van a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességet potenciálisan befolyásoló hatásaival.

Tájékozott a differenciált, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák,

módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

Széles körű ismeretekre támaszkodik a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. tv. 4. § 13. pontja szerinti kiemelt figyelmet igénylő tanulók nevelése és fejlesztése során.

Tisztában van az integráció és inklúzió fogalmával, fajtáival, valamint az integrált és inkluzív nevelés iskolán belüli megvalósíthatóságának lehetőségeivel.

Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit.

A szakképzett tanár rendelkezik azzal a pedagógiai, hermeneutikai és ismeretelméleti tudással, amely segíti őt a pedagógiai folyamatok többrétegű, komplex értelmezésében.

Alaposan ismeri azokat a diagnosztikai, mérésmetodikai szabályokat, amelyek garantálják az értékelő tevékenység megbízhatóságát és objektivitását.

Ismeri azokat a külföldi és hazai módszereket, amelyeket a szaktárgya tanítása során fejlesztett kompetenciák mérésére alakítottak ki.

Megfelelő ismeretekkel rendelkezik az infokommunikációs technikával támogatott értékelés módszereiről.

Tisztában van azokkal a tényezőkkel, amelyek veszélyeztetik az értékelés objektivitását; tudja, milyen jelenségek járulhatnak hozzá ahhoz, hogy a pedagógus irreális képet alakítson ki munkája eredményességéről.

Ismeri a fejlesztő értékelés nemzetközi trendjeit és gyakorlatát.

Naprakész ismeretei vannak a differenciált értékelés elméleti alapjairól és alkalmazásának lehetőségeiről.

-

Képességei:

A szakképzett tanár képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai és a pedagóguskompetenciák fejlesztésére irányuló képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.

Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

Képes a különböző nevelési és oktatási céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására és megvalósítására; a hagyományos és az információs és kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony és szakszerű alkalmazására.

Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

A tervezés során képes a rendszerszemléletű megközelítésre, szakszerűen számba tudja venni a tervezőmunkáját meghatározó makro-, mezo- és mikroszintű tényezőket.

Képes pontosan meghatározni a tanítandó tartalmak jelentőségét, több oldalról meg tudja közelíteni az ezekből felépíthető rendszereket, megfelelő szakmai érvekre támaszkodva ki tudja választani a tanulás-tanítás megfelelő stratégiáit, módszereit és eljárásait.

Képes a tananyag súlypontjait, más tantárgyakkal való összekapcsolódásának lehetőségeit a tantervi előírásokkal összhangban az adott tanulócsoport életkori, képességbeli, érdeklődésbeli sajátosságaihoz igazítani.

Képes módszertani felkészültségére támaszkodva a tanítás-tanulás folyamatában meghatározott célokhoz, a tanulócsoportok sajátosságaihoz és az intézmény által

biztosított lehetőségekhez alkalmazkodva kreatívan, alternatív lehetőségeket kínálva szakmailag megbízható és felelősségteljes döntést hozni.

Képes a szaktárgy tanórai és tanórán kívüli tanulásának tervezésére a tanári képesítésének megfelelő korosztály, valamint a felnőttoktatás keretében is.

A szakképzett tanár képes a tanulási-tanítási céloknak megfelelő oktatási stratégiákhoz a motivációt, a differenciálást, a tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák adekvát alkalmazására.

Képes az érdeklődés, a figyelem folyamatos fenntartására, a megértés élményének biztosítására, a tanulási nehézségek felismerésére a tanított korosztályi csoportban és a felnőttoktatás keretében is.

Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

A szakképzett tanár képes a különböző adottságokkal, képességekkel és tudással rendelkező tanulók és tanulócsoportok differenciált fejlesztésére, valamint a tanítási és fejlesztési módszerek szakszerű megválasztására, alkalmazására, a pályaorientáció segítésére.

Tudatosan teremt olyan pedagógiai helyzeteket, amelyek a leghatékonyabban támogatják a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését.

Képes az elért eredmények tükrében saját szakmai álláspontját és a tanulókról alkotott képét revideálni és ennek megfelelően az új fejlesztési stratégiáit meghatározni.

Mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során képes alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.

Képes a korrekt adatfelhasználás elveit szem előtt tartva kezelni és elemezni a tanulói tudás értékelésekor kapott eredményeket.

Képes tudatosan és tervszerűen kialakítani a tanulók reális önértékelését és fejleszteni a tanulók önismeretét a megfelelően kiválasztott ellenőrzési módszerek által.

Képes a közösség kohézióját és a tanulók szociális kompetenciáit fejleszteni a társak általi értékelés gyakorlatának kialakításával.

Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás és az individualizálás szempontjait a heterogén összetételű tanulócsoportokban. Képes szem előtt tartani a tanulók érzelmi fejlesztését is az értékelés folyamatában, meg tudja győzni a tanulókat az együttérzés és a szolidaritás jelentőségéről.

Képes az országos, illetve a helyi mérési eredmények szakszerű értelmezésére, le tudja vonni ezekből a megfelelő következtetéseket, képes munkáját a kapott eredmények tükrében felülvizsgálni és az esetleges hibákat javítani.

A szakképzett tanár képes a fenntarthatósági és környezeti nevelési célokat szolgáló, motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók környezettudatosságát, problémamegoldási és együttműködési képességét fejlesztő, szaktárgyi és tantárgyközi tartalmakhoz kötött tanulási folyamatok szervezésére, irányítására és értékelésére.

A szakképzett tanár képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására. Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra.

Képes a földrajzi-földtudományi elméletek és a tények közötti összefüggések megteremtésére és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, lényegkiemelő közvetítésére, a gyakorlati példák megfelelő beemelése alkalmazásával.

Rendelkezik megfelelő szintű digitális kompetenciákkal, és elkötelezett az általuk nyújtott lehetőségek felhasználása iránt a tanítási-tanulási folyamatban (információés adatgyűjtés, adatfeldolgozás, adatbázisok és digitális térképek használata).

Képes alkalmazni a tanítási-tanulási folyamat céljaihoz igazodó digitális pedagógiai eszközöket és módszereket a tanulók földrajzi tudásépítésének segítése, illetve tudásuk mérése, teljesítményük értékelése során.

Képes a fenntarthatósággal, a környezettudatossággal, illetve a gazdasági-pénzügyi neveléssel összefüggő tantárgyspecifikus tartalmak hangsúlyos megjelenítésére és az azokhoz kapcsolódó nevelési-oktatási módszerek alkalmazására a tanulói tudásépítés segítése során.

Képes földrajzi szaktudományos és szakmódszertani felkészültségét kritikusan szemlélni, és azzal kapcsolatban képes az önreflexióra, szükség esetén korrekciókra.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes a tanulók előzetes tudására és fejlesztési igényeire építve meghatározni az egyes témakörökben tanítandó tartalmakat és azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.

Képes kritikusan elemezni és a konkrét fejlesztési céloknak megfelelően kiválasztani a földrajz tanítási-tanulási folyamata során felhasználandó nyomtatott és digitális taneszközöket, forrásanyagokat.

Képes a motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési készségeinek fejlesztését segítő módszerek megválasztására, alkalmazására.

Képes irányítani a tanulók önszabályozó és önfejlesztő tanulásának folyamatát.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.

Képes a földrajztanítási-tanulási folyamatot tudatosan és személyre szabottan, a tanulók előzetes tudásés kompetenciaszintjének megfelelően, fejlesztő módon tervezni, szervezni és irányítani.

Képes a tanítási-tanulási folyamatot tudatosan együttműködési-együttmunkálkodási, hálózati és reflektív technikákra építeni.

Képes tudatosan alkalmazni az együttműködő tanulás tanteremhez, terephez és virtuális térhez kötődő módszereit, eszközeit.

Képes a tantárgyi követelmények kidolgozására és a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésére.

Képes a tanulói eredmények értékelése alapján egyénre szabott fejlesztő, felzárkóztató földrajz tanulási-tanítási stratégia megtervezésére és megvalósítására.

Képes a globális problémák földrajzi-környezeti kapcsolatrendszerének megértését célzó módszerek használatára.

Képes a földrajzi szintézisalkotás felhasználásával a természeti, társadalmi-gazdasági folyamatok és a környezeti hatások problémamegoldó szemléletű oktatására.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

A szakképzett tanár képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai és a pedagóguskompetenciák fejlesztésére irányuló képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.

Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

Képes a különböző nevelési és oktatási céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására és megvalósítására; a hagyományos és az információs és kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony és szakszerű alkalmazására.

Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

A tervezés során képes a rendszerszemléletű megközelítésre, szakszerűen számba tudja venni a tervezőmunkáját meghatározó makro-, mezo- és mikroszintű tényezőket.

Képes pontosan meghatározni a tanítandó tartalmak jelentőségét, több oldalról meg tudja közelíteni az ezekből felépíthető rendszereket, megfelelő szakmai érvekre támaszkodva ki tudja választani a tanulás-tanítás megfelelő stratégiáit, módszereit és eljárásait.

Képes a tananyag súlypontjait, más tantárgyakkal való összekapcsolódásának lehetőségeit a tantervi előírásokkal összhangban az adott tanulócsoport életkori, képességbeli, érdeklődésbeli sajátosságaihoz igazítani.

Képes módszertani felkészültségére támaszkodva a tanítás-tanulás folyamatában meghatározott célokhoz, a tanulócsoportok sajátosságaihoz és az intézmény által biztosított lehetőségekhez alkalmazkodva kreatívan, alternatív lehetőségeket kínálva szakmailag megbízható és felelősségteljes döntést hozni.

Képes a szaktárgy tanórai és tanórán kívüli tanulásának tervezésére a tanári képesítésének megfelelő korosztály, valamint a felnőttoktatás keretében is.

A szakképzett tanár képes a tanulási-tanítási céloknak megfelelő oktatási stratégiákhoz a motivációt, a differenciálást, a tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák adekvát alkalmazására.

Képes az érdeklődés, a figyelem folyamatos fenntartására, a megértés élményének biztosítására, a tanulási nehézségek felismerésére a tanított korosztályi csoportban és a felnőttoktatás keretében is.

Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

A szakképzett tanár képes a különböző adottságokkal, képességekkel és tudással rendelkező tanulók és tanulócsoportok differenciált fejlesztésére, valamint a tanítási és fejlesztési módszerek szakszerű megválasztására, alkalmazására, a pályaorientáció segítésére.

Tudatosan teremt olyan pedagógiai helyzeteket, amelyek a leghatékonyabban támogatják a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését.

Képes az elért eredmények tükrében saját szakmai álláspontját és a tanulókról alkotott képét revideálni és ennek megfelelően az új fejlesztési stratégiáit meghatározni.

Mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során képes alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.

Képes a korrekt adatfelhasználás elveit szem előtt tartva kezelni és elemezni a tanulói tudás értékelésekor kapott eredményeket.

Képes tudatosan és tervszerűen kialakítani a tanulók reális önértékelését és fejleszteni a tanulók önismeretét a megfelelően kiválasztott ellenőrzési módszerek által.

Képes a közösség kohézióját és a tanulók szociális kompetenciáit fejleszteni a társak általi értékelés gyakorlatának kialakításával.

Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás és az individualizálás szempontjait a heterogén összetételű tanulócsoportokban. Képes szem előtt tartani a tanulók érzelmi fejlesztését is az értékelés folyamatában, meg tudja győzni a tanulókat az együttérzés és a szolidaritás jelentőségéről.

Képes az országos, illetve a helyi mérési eredmények szakszerű értelmezésére, le tudja vonni ezekből a megfelelő következtetéseket, képes munkáját a kapott eredmények tükrében felülvizsgálni és az esetleges hibákat javítani.

A szakképzett tanár képes a fenntarthatósági és környezeti nevelési célokat szolgáló, motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók környezettudatosságát, problémamegoldási és együttműködési képességét fejlesztő, szaktárgyi és tantárgyközi tartalmakhoz kötött tanulási folyamatok szervezésére, irányítására és értékelésére.

A szakképzett tanár képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására. Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra.

-

Attitűdje:

Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényének a felébresztésére és fenntartására.

Tervezőmunkája során a legkorszerűbb elméleti és gyakorlati tudásra épít, és a kimeneti célokhoz alkalmazkodva határozza meg a tanítási-tanulási folyamatot, az alkalmazható módszereket, az optimális munkaformákat és a felhasználható segédeszközöket.

A szakképzett tanár rendelkezik olyan fokú flexibilitással, amely lehetővé teszi a tervdokumentumoktól való esetenkénti eltérést, amennyiben az észszerű pedagógiai megfontolások és a tanulócsoportok érdekei úgy kívánják.

Saját munkáját reflektíven, fejlett kritikai érzékkel szemléli; ébren tartja magában a módszertani megújulás igényét, szakmai eszköztára folyamatos bővítésének szándékát.

A szakképzett tanár alapvető fontosságúnak tartja a tanulás kompetenciáinak fejlesztését.

Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében, továbbá figyelembe veszi a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit az optimális tanulási környezet, tanulási légkör szempontjából.

Törekszik az életkori, egyéni és csoportsajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

Nyitott a kiemelt figyelmet igénylő tanulók speciális szükségleteire, elfogadó attitűddel viszonyul a tanulói közösségben megjelenő heterogenitásához.

Ösztönzi a tanulók közti konstruktív véleménycserét, kiaknázza az együttnevelésből fakadó lehetőségeket, fejleszti a tanulók empátiás képességét és toleranciáját.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

Kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait, szociális felkészültségét.

Törekszik a tanulók fiatalos nézetrendszeréről minél több ismeretet szerezni.

Törekszik az objektív értékelés követelményének betartására, és tiszteletben tartja az értékelés etikai normáit.

Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett, törekszik olyan értékelési rendszer kialakítására, amelyben érvényesülhetnek a méltányosság szempontjai is.

Elkötelezett abban, hogy a földés a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen, törekszik ezek gyakorlatorientált bemutatására.

Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazása iránt.

Elkötelezett az ismeretátadó tanítás mellett az aktív és közös tanulás, a tanulói tevékenységeken alapuló földrajzi tudásépítés megvalósításában.

Felismeri a földés a földrajztudomány bármely területe iránt érdeklődő, tehetséges tanulókat, és segíti őket ismereteik elmélyítésében.

Kész kollégáival együttműködve helyi tanterv készítésére, tematikus tervezésre (tanmenet vagy tématerv összeállítására), óraterv készítésére.

Törekszik az együttműködésre kollégáival és a szakmai szervezetekkel a köznevelés kiemelt fejlesztési területeihez, nevelési céljaihoz kapcsolódó tanulói elvárások teljesítése érdekében, különös tekintettel a fenntarthatóság, a környezetés médiatudatosság, a gazdasági-pénzügyi nevelés, illetve a közösségszervezés terén.

Nyitott arra, hogy alkalmazza a terepi tanulás, a múzeum-, a könyvtár-, a médiaés a drámapedagógia módszereit.

Törekszik élményszerű tanulási helyzetek teremtésére, a tanítási-tanulási folyamatot alapvetően aktív tanulói tevékenységekre alapozza.

Segíti a tanulókat a közvetlen környezetükben, lakóhelyükön jelen lévő komplex földrajzi-környezeti problémák azonosításában, vizsgálatában, illetve a mérséklésükre, megoldásukra vonatkozó javaslatok megfogalmazásában.

Törekszik a tanulási nehézségek okainak feltárására, elemzésére és megszüntetésére, a lemaradó tanulók felzárkóztatására.

Vállalja a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválását, segítését, a tehetséggondozást.

Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érvelésen alapuló vitára nevelésben.

Elkötelezett a tanulóközpontú és együttműködésen alapuló, gyakorlatorientált tanítási-tanulási módszerek alkalmazása mellett.

Segíti a fenntarthatósággal, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos tudás megszerzését tevékenységalapú és kooperatív tanulási környezetekben.

Elkötelezett a tanulást segítő, fejlesztő értékelés mellett, amely egyaránt vonatkozik a földrajzi-környezeti tudásra (ismeretekre, megértésre, alkalmazásra) és a hozzá kapcsolódó képességekre, kompetenciákra.

Az általa tanított környezeti ismeretek tükrözik környezettudatos magatartását a tanórán és azon kívül egyaránt.

Nyitott az új módszerek, tanítási-tanulási stratégiák kipróbálására.

Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényének a felébresztésére és fenntartására.

Tervezőmunkája során a legkorszerűbb elméleti és gyakorlati tudásra épít, és a kimeneti célokhoz alkalmazkodva határozza meg a tanítási-tanulási folyamatot, az alkalmazható módszereket, az optimális munkaformákat és a felhasználható segédeszközöket.

A szakképzett tanár rendelkezik olyan fokú flexibilitással, amely lehetővé teszi a tervdokumentumoktól való esetenkénti eltérést, amennyiben az észszerű pedagógiai megfontolások és a tanulócsoportok érdekei úgy kívánják.

Saját munkáját reflektíven, fejlett kritikai érzékkel szemléli; ébren tartja magában a módszertani megújulás igényét, szakmai eszköztára folyamatos bővítésének szándékát.

A szakképzett tanár alapvető fontosságúnak tartja a tanulás kompetenciáinak fejlesztését.

Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében, továbbá figyelembe veszi a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit az optimális tanulási környezet, tanulási légkör

szempontjából.

Törekszik az életkori, egyéni és csoportsajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

Nyitott a kiemelt figyelmet igénylő tanulók speciális szükségleteire, elfogadó attitűddel viszonyul a tanulói közösségben megjelenő heterogenitásához.

Ösztönzi a tanulók közti konstruktív véleménycserét, kiaknázza az együttnevelésből fakadó lehetőségeket, fejleszti a tanulók empátiás képességét és toleranciáját.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

Kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait, szociális felkészültségét.

Törekszik a tanulók fiatalos nézetrendszeréről minél több ismeretet szerezni.

Törekszik az objektív értékelés követelményének betartására, és tiszteletben tartja az értékelés etikai normáit.

Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett, törekszik olyan értékelési rendszer kialakítására, amelyben érvényesülhetnek a méltányosság szempontjai is.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Familiar with the national and international achievements, literature, and current issues of subject methodology. Understands the role of the subject area in society, and the objectives and tasks of teaching the subject in supporting students' personality development and cognitive development.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Aware of the legal, technical-organisational rules and constructive use of information sources.

Knows the legal background, curriculum, and examination requirements for teaching the subject. Familiar with the scientific, learning theory, methodological, and psychological criteria that determine the process of selecting and organising teaching material.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Knows the specific aspects and possibilities of applying the pedagogical and psychological theories, methods, and procedures learned within the framework of general teacher competence development to the subject area.

Familiar with the methods for developing the specific competences to be established during the teaching and learning of the subject.

Possesses basic knowledge of various motivation theories, their applicability in school pedagogy, and the methods for recognising and developing learning motivation.

Knows the most fundamental teaching and learning strategies and the characteristics of learning environments.

Possesses the knowledge necessary to create the physical, emotional, social, and learning conditions of the learning environment.

Aware of the potential impacts of different learning environments on learning effectiveness.

Informed about the issues of selecting and applying differentiated and adaptive learning organisation, educational strategies, and methods.

Relies on extensive knowledge in the education and development of students requiring special attention as defined in Section 4, Point 13 of Act CXC of 2011 on National Public Education.

Aware of the concept and types of integration and inclusion, as well as the possibilities for implementing integrated and inclusive education within the school.

Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences.

Possesses the pedagogical, hermeneutical, and epistemological knowledge that helps him/her in the multi-layered, complex interpretation of pedagogical processes.

Thoroughly knows the diagnostic and measurement methodological rules that guarantee the reliability and objectivity of evaluative activities.

Knows the foreign and domestic methods designed for measuring the competences developed during the teaching of his/her subject.

Possesses appropriate knowledge of the methods of evaluation supported by information and communication technology.

Aware of the factors that threaten the objectivity of evaluation; knows the phenomena that may contribute to the teacher forming an unrealistic picture of the effectiveness of his/her work.

Familiar with the international trends and practices of formative assessment.

Has up-to-date knowledge of the theoretical foundations and application possibilities of differentiated assessment.

Knows the role of the geography teacher, the characteristics of teaching and learning geography, the methods of understanding based on natural and social science principles, and the main teaching and learning strategies.

Knows the possibilities and dangers of using artificial intelligence in geography education and is capable of its appropriate and responsible application.

Aware of the legal, technical, and organisational rules and possibilities for applying databases and software used in geography teaching.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Aware of the basic learning methodological characteristics of oral, written, visual, and digital expression skills, and capable of applying them purposefully and differentially for the effectiveness of geography learning.

Knows the learning methods based on observation, investigation, and processing of professional and popular science literary sources, and is capable of assisting in the construction of such student knowledge.

Knows the most effective methods for building geographical and environmental knowledge and consciously applies them in his/her teaching practice, tailored to the given curriculum and student group, in both offline and online environments.

Knows the advantages and methods of practice-oriented teaching to increase the effectiveness of geography education and is capable of applying them.

Knows the age-related conditions for the development of conceptual systems in the geography subject and the related competences to be developed.

Knows the principles of cooperative learning, its challenges, and methods related to geographical content.

Knows the principles of measurement methodology and is capable of applying them in the compilation and selection of measurement tools.

Knows and applies analogue and digital technologies and tools suitable for measuring students' geographical knowledge.

Informed about various geographical task collections and capable of compiling and applying such collections according to the needs of the target group and the goals of measurement and practice.

Possesses the geographical and earth science knowledge and methodological skills necessary for environmental education, and teaching environmental awareness, sustainability, and adaptation.

Knows the communication and collaboration applications based on digital technology, and understands their functions, advantages, and disadvantages.

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Familiar with the national and international achievements, literature, and current issues of subject methodology. Understands the role of the subject area in society, and the objectives and tasks of teaching the subject in supporting students' personality development and cognitive development.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Aware of the legal, technical-organisational rules and constructive use of information sources.

Knows the legal background, curriculum, and examination requirements for teaching the subject. Familiar with the scientific, learning theory, methodological, and psychological criteria that determine the process of selecting and organising teaching material.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Knows the specific aspects and possibilities of applying the pedagogical and psychological theories, methods, and procedures learned within the framework of general teacher competence development to the subject area.

Familiar with the methods for developing the specific competences to be established during the teaching and learning of the subject.

Possesses basic knowledge of various motivation theories, their applicability in school pedagogy, and the methods for recognising and developing learning motivation.

Knows the most fundamental teaching and learning strategies and the characteristics of learning environments.

Possesses the knowledge necessary to create the physical, emotional, social, and learning conditions of the learning environment.

Aware of the potential impacts of different learning environments on learning effectiveness.

Informed about the issues of selecting and applying differentiated and adaptive learning organisation, educational strategies, and methods.

Relies on extensive knowledge in the education and development of students requiring special attention as defined in Section 4, Point 13 of Act CXC of 2011 on National Public Education.

Aware of the concept and types of integration and inclusion, as well as the possibilities for implementing integrated and inclusive education within the school.

Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences.

Possesses the pedagogical, hermeneutical, and epistemological knowledge that helps him/her in the multi-layered, complex interpretation of pedagogical processes.

Thoroughly knows the diagnostic and measurement methodological rules that guarantee the reliability and objectivity of evaluative activities.

Knows the foreign and domestic methods designed for measuring the competences developed during the teaching of his/her subject.

Possesses appropriate knowledge of the methods of evaluation supported by information and communication technology.

Aware of the factors that threaten the objectivity of evaluation; knows the phenomena that may contribute to the teacher forming an unrealistic picture of the effectiveness of his/her work.

Familiar with the international trends and practices of formative assessment.

Has up-to-date knowledge of the theoretical foundations and application possibilities of differentiated assessment.

-

Capabilities:

Capable of applying the methods and procedures learned in subject-specific, general pedagogical-psychological, and teacher competence development training to the subject area, recognising the connections, overlaps, and interactions between different knowledge areas, and achieving subject integration.

Capable of effectively integrating his/her knowledge of the discipline, methodology, subject area, learning theory, and the curriculum.

Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties.

Capable of selecting and implementing strategies appropriate to various educational and teaching goals, methods that ensure motivation, differentiation, student activity, and the development of students' thinking, problem-solving, and cooperation skills; and effectively and professionally applying tools based on traditional and information and communication technologies, as well as digital teaching materials.

Capable of synthesising the competences developed during the teaching of subjects.

Capable of a systemic approach to planning, professionally considering the macro-, meso-, and micro-level factors that determine his/her planning work.

Capable of precisely determining the significance of the content to be taught, approaching the systems that can be built from it from multiple perspectives, and selecting the

appropriate strategies, methods, and procedures for teaching and learning based on sound professional arguments.

Capable of adjusting the focal points of the teaching material and the possibilities for connecting with other subjects to the age, abilities, and interests of the given student group in accordance with the curriculum requirements.

Capable of making professionally reliable and responsible decisions creatively and offering alternative possibilities, based on his/her methodological preparedness, adapting to the goals set in the teaching-learning process, the characteristics of the student groups, and the opportunities provided by the institution.

Capable of planning the in-class and extracurricular learning of his/her subject for the age group corresponding to his/her teaching qualification, as well as within the framework of adult education.

Capable of adequately applying methods and organisational forms that ensure motivation, differentiation, student activity, and the development of students' thinking, problem-solving, and cooperation skills, in line with the educational strategies appropriate to the learning-teaching goals.

Capable of maintaining continuous interest and attention, ensuring the experience of understanding, and recognising learning difficulties in the taught age group and within the framework of adult education.

Capable of recognising and addressing comprehension difficulties related to the specific relationships and concepts of his/her subject.

Capable of the differentiated development of students and student groups with different abilities, skills, and knowledge, as well as the professional selection and application of teaching and development methods, and assisting with career orientation.

Consciously creates pedagogical situations that most effectively support students' intellectual, emotional, social, and moral development.

Capable of revising his/her professional standpoint and perception of students based on achieved results, and accordingly defining new development strategies.

Capable of applying cooperation-fostering and motivating methods both within the framework of subject teaching and during leisure activities.

Capable of handling and analysing the results obtained from evaluating students' knowledge while keeping in mind the principles of ethical data use.

Capable of consciously and systematically developing students' realistic self-assessment and self-awareness through appropriately selected assessment methods.

Capable of developing community cohesion and students' social competences by establishing the practice of peer evaluation.

Capable of considering the aspects of differentiation and individualisation in heterogeneous student groups during evaluation. Capable of considering students' emotional development in the evaluation process and convincing them of the importance of empathy and solidarity.

Capable of professionally interpreting national and local assessment results, drawing appropriate conclusions from them, reviewing his/her work in light of the results, and correcting any mistakes.

Capable of organising, directing, and evaluating learning processes tied to subject-specific and interdisciplinary content that serve sustainability and environmental education goals, ensuring motivation, differentiation, and student activity, and developing students' environmental awareness, problem-solving, and cooperation skills.

Capable of organising, directing, and evaluating learning processes tied to subject-specific and interdisciplinary content that serve sustainability and environmental education goals,

ensuring motivation, differentiation, and student activity, and developing students' environmental awareness, problem-solving, and cooperation skills.

Capable of formulating his/her own scientifically grounded pedagogical views. Capable of professional self-reflection and self-correction in his/her decisions.

Capable of establishing connections between geographical-earth science theories and facts, and conveying them in a way that highlights the essentials, appropriate to the age characteristics of students, using suitable practical examples.

Possesses appropriate digital competences and is committed to utilising the opportunities they offer in the teaching-learning process (information and data collection, data processing, use of databases and digital maps).

Capable of applying digital pedagogical tools and methods aligned with the goals of the teaching-learning process to assist students in building geographical knowledge, measuring their knowledge, and evaluating their performance.

Capable of prominently presenting subject-specific content related to sustainability, environmental awareness, and economic-financial education, and applying the related educational methods to assist students in building knowledge.

Capable of critically examining his/her geographical scientific and methodological preparedness, and engaging in self-reflection and making corrections if necessary.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of determining the content to be taught in each topic based on students' prior knowledge and development needs, and organising it into a suitable logical structure.

Capable of critically analysing and selecting printed and digital teaching tools and resources to be used in the geography teaching-learning process according to specific development goals.

Capable of selecting and applying methods that ensure motivation and student activity, and develop students' thinking, problem-solving, and cooperation skills.

Capable of guiding students' self-regulated and self-developing learning processes.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of consciously and personally planning, organising, and directing the geography teaching-learning process in a developmental manner, according to students' prior knowledge and competence levels.

Capable of consciously building the teaching-learning process on cooperative, collaborative, networked, and reflective techniques.

Capable of consciously applying the methods and tools of cooperative learning related to the classroom, field, and virtual space.

Capable of developing subject requirements and evaluating students with personalised, differentiated methods.

Capable of planning and implementing individualised developmental and remedial geography teaching-learning strategies based on the evaluation of students' results.

Capable of using methods aimed at understanding the geographical-environmental relationships of global problems.

Capable of teaching natural, socio-economic processes and environmental impacts with a problem-solving approach using geographical synthesis.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

Capable of applying the methods and procedures learned in subject-specific, general pedagogical-psychological, and teacher competence development training to the subject area, recognising the connections, overlaps, and interactions between different knowledge areas, and achieving subject integration.

Capable of effectively integrating his/her knowledge of the discipline, methodology, subject area, learning theory, and the curriculum.

Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties.

Capable of selecting and implementing strategies appropriate to various educational and teaching goals, methods that ensure motivation, differentiation, student activity, and the development of students' thinking, problem-solving, and cooperation skills; and effectively and professionally applying tools based on traditional and information and communication technologies, as well as digital teaching materials.

Capable of synthesising the competences developed during the teaching of subjects.

Capable of a systemic approach to planning, professionally considering the macro-, meso-, and micro-level factors that determine his/her planning work.

Capable of precisely determining the significance of the content to be taught, approaching the systems that can be built from it from multiple perspectives, and selecting the appropriate strategies, methods, and procedures for teaching and learning based on sound professional arguments.

Capable of adjusting the focal points of the teaching material and the possibilities for connecting with other subjects to the age, abilities, and interests of the given student group in accordance with the curriculum requirements.

Capable of making professionally reliable and responsible decisions creatively and offering alternative possibilities, based on his/her methodological preparedness, adapting to the goals set in the teaching-learning process, the characteristics of the student groups, and the opportunities provided by the institution.

Capable of planning the in-class and extracurricular learning of his/her subject for the age group corresponding to his/her teaching qualification, as well as within the framework of adult education.

Capable of adequately applying methods and organisational forms that ensure motivation, differentiation, student activity, and the development of students' thinking, problem-solving, and cooperation skills, in line with the educational strategies appropriate to the learning-teaching goals.

Capable of maintaining continuous interest and attention, ensuring the experience of understanding, and recognising learning difficulties in the taught age group and within the framework of adult education.

Capable of recognising and addressing comprehension difficulties related to the specific relationships and concepts of his/her subject.

Capable of the differentiated development of students and student groups with different abilities, skills, and knowledge, as well as the professional selection and application of teaching and development methods, and assisting with career orientation.

Consciously creates pedagogical situations that most effectively support students' intellectual, emotional, social, and moral development.

Capable of revising his/her professional standpoint and perception of students based on achieved results, and accordingly defining new development strategies.

Capable of applying cooperation-fostering and motivating methods both within the framework of subject teaching and during leisure activities.

Capable of handling and analysing the results obtained from evaluating students' knowledge while keeping in mind the principles of ethical data use.

Capable of consciously and systematically developing students' realistic self-assessment and self-awareness through appropriately selected assessment methods.

Capable of developing community cohesion and students' social competences by establishing the practice of peer evaluation.

Capable of considering the aspects of differentiation and individualisation in heterogeneous student groups during evaluation. Capable of considering students' emotional development in the evaluation process and convincing them of the importance of empathy and solidarity.

Capable of professionally interpreting national and local assessment results, drawing appropriate conclusions from them, reviewing his/her work in light of the results, and correcting any mistakes.

Capable of organising, directing, and evaluating learning processes tied to subject-specific and interdisciplinary content that serve sustainability and environmental education goals, ensuring motivation, differentiation, and student activity, and developing students' environmental awareness, problem-solving, and cooperation skills.

Capable of organising, directing, and evaluating learning processes tied to subject-specific and interdisciplinary content that serve sustainability and environmental education goals, ensuring motivation, differentiation, and student activity, and developing students' environmental awareness, problem-solving, and cooperation skills.

Capable of formulating his/her own scientifically grounded pedagogical views. Capable of professional self-reflection and self-correction in his/her decisions.

-

Attitude:

Open to learning and gaining experience, and strives to awaken and maintain students' desire for knowledge, creativity, and self-improvement.

Bases his/her planning work on the most up-to-date theoretical and practical knowledge, and defines the teaching-learning process, applicable methods, optimal work forms, and usable aids in accordance with the output goals.

Possesses a degree of flexibility that allows for occasional deviations from planning documents if reasonable pedagogical considerations and the interests of student groups so require.

Reflectively and critically examines his/her own work; maintains a need for methodological renewal and a desire to continuously expand his/her professional toolkit.

Considers the development of learning competences to be of fundamental importance.

Considers cooperation and social understanding with students important for the effectiveness of the learning process, and takes into account students' specific needs, ideas, and initiatives for an optimal learning environment and atmosphere.

Strives to apply learning-teaching strategies and methods that promote activity, interactivity, and differentiation, appropriate to age, individual, and group characteristics.

Open to the needs of students requiring special attention, and adopts an accepting attitude towards the heterogeneity present in the student community.

Encourages constructive exchange of opinions among students, exploits the opportunities arising from inclusive education, and develops students' empathy and tolerance.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Strives to gain as much knowledge as possible about students' youthful perspectives.

Strives to adhere to the requirement of objective evaluation and respects the ethical norms

of evaluation.

Committed to assessment that supports learning, and strives to create an evaluation system in which the principles of fairness can also prevail.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practice-oriented manner.

Committed to building relevant, applicable knowledge for everyday life instead of quantitative content delivery, and to applying the principles of practice-centred, problem-based geography learning instead of mere fact presentation.

Alongside knowledge transmission, he/she is committed to active and collaborative learning, and to building geographical knowledge through student activities.

Recognises talented students interested in any area of earth and geographical sciences and assists them in deepening their knowledge.

Ready to cooperate with colleagues in preparing local curricula, thematic planning (syllabus or thematic plan preparation), and lesson planning.

Strives for cooperation with colleagues and professional organisations to meet student expectations related to the priority development areas and educational goals of public education, with particular attention to sustainability, environmental and media awareness, economic and financial education, and community organisation.

Open to applying the methods of field learning, museum, library, media, and drama pedagogy.

Strives to create experiential learning situations, fundamentally basing the teaching-learning process on active student activities.

Assists students in identifying, examining, and formulating proposals for mitigating and solving complex geographical-environmental problems present in their immediate environment and place of residence.

Strives to identify, analyse, and eliminate the causes of learning difficulties, and to help lagging students catch up.

Undertakes the motivation, assistance, and talent development of students who achieve outstanding results.

Committed to educating for independent opinion formation, rational, deliberative thinking, and argument-based debate.

Committed to applying student-centred and collaborative, practice-oriented teaching-learning methods.

Assists in acquiring knowledge related to sustainability, media literacy, and the use of digital technologies in activity-based and cooperative learning environments.

Committed to supportive, developmental evaluation, which applies to geographical-environmental knowledge (facts, understanding, application) and the related skills and competences.

The environmental knowledge he/she teaches reflects his/her environmentally conscious behaviour both in and out of the classroom.

Open to trying new methods and teaching-learning strategies.

Open to learning and gaining experience, and strives to awaken and maintain students' desire for knowledge, creativity, and self-improvement.

Bases his/her planning work on the most up-to-date theoretical and practical knowledge, and defines the teaching-learning process, applicable methods, optimal work forms, and usable aids in accordance with the output goals.

Possesses a degree of flexibility that allows for occasional deviations from planning documents if reasonable pedagogical considerations and the interests of student groups so require.

Reflectively and critically examines his/her own work; maintains a need for methodological renewal and a desire to continuously expand his/her professional toolkit.

Considers the development of learning competences to be of fundamental importance.

Considers cooperation and social understanding with students important for the effectiveness of the learning process, and takes into account students' specific needs, ideas, and initiatives for an optimal learning environment and atmosphere.

Strives to apply learning-teaching strategies and methods that promote activity, interactivity, and differentiation, appropriate to age, individual, and group characteristics.

Open to the needs of students requiring special attention, and adopts an accepting attitude towards the heterogeneity present in the student community.

Encourages constructive exchange of opinions among students, exploits the opportunities arising from inclusive education, and develops students' empathy and tolerance.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Strives to gain as much knowledge as possible about students' youthful perspectives.

Strives to adhere to the requirement of objective evaluation and respects the ethical norms of evaluation.

Committed to assessment that supports learning, and strives to create an evaluation system in which the principles of fairness can also prevail.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Egyeztetés a félévi feladatokról; A földrajz tantárgy helye és szerepe a köznevelésben (Agreement on the tasks for the semester; The place and role of geography in public education)

12.2. A földrajztanítás általános és egyedi feladatai; A földrajzórák típusai (General and specific tasks in the teaching of geography; Types of geography lessons)

12.3. Csoportos iskolai hospitálás (Group school visit)

12.4. Munkaformák a földrajzórákon 1. (Types of work in geography lessons 1.)

12.5. Munkaformák a földrajzórákon 2. (Types of work in geography lessons 2.)

12.6. A földrajztanítás módszerei 1. (Methods of teaching geography 1.)

12.7. A földrajztanítás módszerei 2. (Methods of teaching geography 2.)

12.8. A földrajztanítás módszerei 3. (Methods of teaching geography 3.)

12.9. Ellenőrzés-értékelés a földrajzórákon (Assessment and evaluation in geography lessons)

12.10. Mikrotanítás (Micro-teaching)

12.11. Mikrotanítás (Micro-teaching)

12.12. Mikrotanítás (Micro-teaching)

12.13. Zárthelyi dolgozat (Written test)

12.14. A félév értékelése, lezárása (Evaluation and conclusion of the semester)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A gyakorlati órák látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A hallgató köteles a félév során a gyakorlati órák legalább 75%-án részt venni. A hallgató gyakorlati órán való részvételének tényét az oktató katalógusban rögzíti.

Amennyiben a hallgató a félév során a gyakorlatok kevesebb, mint 75%-án vesz részt, a 75%-ot meghaladó órákról való távolmaradását igazolnia kell. Ez esetben a hiányzási értéket elérő gyakorlati órát követően a hallgató 10 munkanapon belül köteles felvenni a kapcsolatot a tantárgy oktatójával a pótlás lehetséges formájának egyeztetése céljából. A pótlás az adott témával kapcsolatos házi dolgozat elkészítésével lehetséges az oktatóval egyeztetett módon. A pótlás témáját, formáját, az elkészített feladat leadásának módját és határidejét a feleknek írásban kell rögzíteniük.

Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

A csoportos és az egyéni iskolai hospitáláson való részvétel a hallgató számára kötelező. Az esetleges hiányzás(oka)t legkésőbb a póthét végéig pótolni köteles. A pótlásról a vezetőtanárral kell egyeztetnie.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgató félévi teljesítményét tanórán írt zárthelyi (jelenléti) dolgozat, a gyakorlati (jelenléti) órán elvégzett feladat, illetve az otthon elkészített (beadandó) feladat teljesítését figyelembe véve mérjük az alábbiak szerint:

Egy zárthelyi dolgozat

A zárthelyi dolgozat a gyakorlati képzés során szerzett ismereteket elsajátítását méri. A zárthelyi dolgozatot ötfokozatú érdemjeggyel értékeljük. Amennyiben a hallgató hiányzik a zárthelyi (jelenléti) dolgozatról, azt egy alkalommal az oktató által kijelölt időpontban pótolhatja. Amennyiben a hallgató ezzel a lehetőséggel nem él, az oktató által meghatározott időpontban szóbeli beszámoló formájában köteles számot adni az adott témában szerzett tudásáról. Speciális helyzetben (pl. írásképtelenség esetén) a zárthelyi dolgozat szóbeli beszámolóval helyettesíthető.

Egy gyakorlati feladat

A gyakorlati feladatról és elkészítésének határidejéről az oktató a félév első óráján tájékoztatja a hallgatókat. A gyakorlati órán bemutatandó feladat a félév során: egy mikrotanítás. Amennyiben a hallgató hiányzik a gyakorlati feladatot bemutatására kijelölt óráról, azt egy alkalommal az oktató által egyeztetett időpontban pótolhatja. Amennyiben a hallgató ezzel a lehetőséggel nem él, a hallgató az oktató által meghatározott időpontban

szóbeli beszámoló formájában köteles munkáját bemutatni. A hallgató a gyakorlati feladatra ötfokozatú érdemjegyet kap.

Két otthon elkészített (beadandó) feladat

Az otthon elkészített (beadandó) munka a tanítás során későbbiekben felhasználható hallgató által elkészített írásbeli anyagot foglal magába. A beadás módjáról és határidejéről az oktató a félév első óráján tájékoztatja a hallgatókat. Az otthon elkészített (beadandó) feladat a félév során: egy feladatterv, és egy a gyakorlati órákon megismert módszereket felhasználó, hallgató által elkészített óraterv. A feladatokra a hallgató ötfokozatú érdemjegyeket kap.

A hallgató a részfeladatok mindegyikére egy-egy ötfokozatú érdemjegyet kap. A félévi gyakorlati jegyet a négy részfeladat érdemjegyeinek átlaga adja. A legalább elégséges érdemjegy feltétele valamennyi részfeladat legalább elégséges értékelésű teljesítése.

A hallgatónak a tárgy keretében csoportos és egyéni iskolai hospitáláson is részt kell vennie, az alábbi szerint: 2 szaktárgyi iskolai tanítási órán/foglalkozáson és 1 értekezleten való hospitálás. A hallgató mindegyik óráról/foglakozásról, illetve az értekezletről hospitálási naplót vezet a gyakorlatvezető által a félév elején meghatározott megfigyelési szempontok alapján. A hallgatónak a szorgalmi időszak 12. hetéig kell a hospitálási naplót a vezetőtanár számára leadnia. A hospitálási naplót a vezetőtanár megfelelő/nem megfelelő minősítéssel értékeli. A megfelelő minősítéssel értékelt hospitálási napló megléte a félévi aláírás feltétele.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a gyakorlati órákon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel, a megfelelő minősítéssel értékelt hospitálási napló megléte, valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok (egy zárthelyi dolgozat, egy gyakorlati feladat, két otthon elkészített (beadandó) feladat) mindegyikének legalább elégséges szintű teljesítése. Indokolt esetben a hallgató az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített, a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben folytathatja tanulmányait.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés félévközi gyakorlati jeggyel történik, amelynek keretében ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók. A félév során a 15. pontban meghatározott feladatokat szükséges teljesíteni. A feladatrészek súlyozását a 15. pontban részletezi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges (2) gyakorlati jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Farsang Andrea: Korszerű módszerek a földrajzoktatásban. , SZTE Természeti Földrajzi és Geoinformatikai Tanszék, https://eta.bibl.u-szeged.hu/1700/1/korszeru_modszerek_a_foldrajzoktatasban.pdf 2019.

2. Makádi Mariann: A földrajztanítás módszertani alapjai 1.: Mielőtt tanítani kezdene., ELTE TTK Földrajz- és Földtudományi Intézet Természetföldrajzi Tanszék, Budapest 2020. ISBN: 9789634892045;

3. Makádi Mariann: A földrajztanítás módszertani alapjai 2.: Hogy tudatosan végezze., ELTE TTK Földrajzi Tanszékcsoport, Budapest 2020. ISBN: 978-963-489-223-6;

4. Makádi Mariann: Tevékenykedtető módszerek a földrajztanításban., ELTE TTK FFI, Budapest 2015.

5. Teperics Károly – Sáriné Gál Erzsébet – Németh Gábor – Sütő László – Homoki Erika: Földrajztanítás – válogatott módszertani fejezetek, Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen 2015. ISBN: 9789634738701;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Bakó Balázs - Simon Katalin (konzulensek): Kooperatív tanulás – Segédlet a kompetencia alapú pedagógus-képzés módszertani megújulásához , ELTE Savaria Egyetemi Központ, Szombathely 2010.

2. Báthory Zoltán: Tanulók, iskolák - különbségek. Egy differenciális tanításelmélet vázlata., Tankönyvkiadó, Budapest 1992. ISBN: 963-18-4419-6;

3. Gloviczki Zoltán: A holnapután iskolája, Open Books, Budapest 2024. ISBN: 978-963-572-506-9;

4. Spencer Kagan: Kooperatív tanulás, Önkonet, Budapest 2009. ISBN: 9789638662354;

Budapest, 2025.

Dr. Nemerkényi Zsombor János, PhD
közszolgálati egyetemi docens
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT121**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Magyarország és a Kárpát-medence társadalom- és gazdaságföldrajza
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Social and economic geography of Hungary and the Carpathian Basin
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 4 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Stárics Roland, tanársegéd
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (56 EA + 0 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 4
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

Az előadáson Magyarország és a Kárpát-medence társadalom- és gazdaságföldrajzához kapcsolódó elméleti ismeretek átadása történik. Az előadás alapvetően a tantervi szabályozókra, valamint a földrajz részletes érettségi vizsgakövetelmények Magyarország és a Kárpát-medence társadalom- és gazdaságföldrajzához kapcsolódó témakört érintő ismeretanyagára épít, de azokon túlmutató a témakör átfogó ismeretét lehetővé tevő tartalmakat is feldolgoz.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The lecture will provide theoretical knowledge related to the social and economic geography of Hungary and the Carpathian Basin. The lecture is mainly based on the curriculum regulations issued by the Government and the Minister responsible for public education, as well as on the detailed examination requirements for the Geography Baccalaureate examination, which cover the topic of the social and economic geography of Hungary and the Carpathian Basin, but also includes additional content that allows a comprehensive knowledge of the topic.

10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi,

szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri a földrajz tanításához kapcsolódó jogszabályi hátteret, tanterveket, a tananyag kiválasztásának és elrendezésének szempontjait, valamint az érettségi vizsgakövetelményeket.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

Tisztában van a szóbeli, az írásbeli, a vizuális és a digitális kifejezőkészség alapvető tanulásmódszertani jellegzetességeivel, képes azokat célirányosan és differenciáltan alkalmazni a földrajztanulás eredményessége érdekében.

Ismeri a digitálistechnológia-alapú kommunikációs és együttműködési alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és használatának előnyeivel és hátrányaival.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmi-gazdasági folyamatok földrajzi-környezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.

Ismeri a globális folyamatoknak Magyarországra és a magyar társadalomra gyakorolt hatásait.

-

Képességei:

Képes a különböző nevelési és oktatási céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására és megvalósítására; a hagyományos és az információs és kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony és szakszerű alkalmazására.

Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában

alkotó módon felhasználni.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.

Képes a globális problémák és kihívások földrajzi-környezeti kapcsolatrendszerének megértését célzó módszerek használatára.

Képes a földrajzi szintézisalkotás felhasználásával a természeti, társadalmi-gazdasági folyamatok és a környezeti hatások problémamegoldó szemléletű oktatására.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld- és a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

Eligazodik a média által közvetített aktuális politikai és társadalmi-gazdasági információk világában.

Képes a fentiek során mindenkor azonosítani és a tanulók számára bemutatni Magyarország szerepét és a nemzeti szempontokat.

-

Attitűdje:

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Együttműködésre törekszik a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeinek pedagógusaival.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett abban, hogy a föld- és a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen, törekszik ezek gyakorlatorientált bemutatására.

Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazása iránt.

Törekszik a földrajz nyújtotta lehetőségek tudatos hasznosítására, különös tekintettel a tanulás tanítása, a nemzeti azonosságtudat, értékek tisztelete, megbecsülése, az Európához való kötődés, a különböző kultúrák megismertetése, az állampolgárságra és demokráciára nevelés, a fenntarthatóság, környezettudatosság, a rendszergondolkodás, a médiatudatosságra nevelés, illetve a gazdasági, pénzügyi nevelés területén.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

Törekszik élményszerű tanulási helyzetek teremtésére, a tanítási-tanulási folyamatot alapvetően aktív tanulói tevékenységekre alapozza.

Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érvelésen alapuló vitára nevelésben.

Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett az elsajátított természet- és társadalomtudományos tudás kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten való bemutatása, magyarázata, népszerűsítése, az élethosszig tartó tanulásra motiváló terjesztése iránt.

Törekszik a szakmai együttműködésre más földrajz szakos és a földrajz oktatásához kapcsolódó tantárgyakat tanító kollégákkal.

Elkötelezett az igényes szaktanári munka, a folyamatos szakmai és módszertani fejlődés iránt.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Aware of the role of public education and vocational training in the development of society and their impact on the cohesion of the national community.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the legal background to the teaching of geography, curricula, criteria for selecting and organising teaching materials, and the requirements for the school-leaving examination in geography.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Aware of the basic learning methodological characteristics of oral, written, visual, and digital expression skills, and capable of applying them purposefully and differentially for the effectiveness of geography learning.

Knows the communication and collaboration applications based on digital technology, and understands their functions, advantages, and disadvantages.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Possesses realistic knowledge of the geographical-environmental background and magnitude of socio-economic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

Knows the effects of global processes on Hungary and Hungarian society.

-

Capabilities:

Capable of selecting and implementing strategies appropriate to various educational and teaching goals, methods that ensure motivation, differentiation, student activity, and the development of students' thinking, problem-solving, and cooperation skills; and effectively and professionally applying tools based on traditional and information and communication technologies, as well as digital teaching materials.

Capable of synthesising the competences developed during the teaching of subjects.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of using methods aimed at understanding the geographical-environmental relationships of global problems.

Capable of teaching natural, socio-economic processes and environmental impacts with a problem-solving approach using geographical synthesis.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Navigates the world of current political and socio-economic information conveyed by the media.

Capable of always identifying and presenting Hungary's role and national perspectives to students in the above contexts.

-

Attitude:

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Strives for cooperation with teachers of his/her subject and other subjects, as well as with educators of the knowledge areas of the National Core Curriculum.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Considers the development of tolerance towards ethnicities and nationalities important.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practice-oriented manner.

Committed to building relevant, applicable knowledge for everyday life instead of quantitative content delivery, and to applying the principles of practice-centred, problem-

based geography learning instead of mere fact presentation.

Strives to consciously utilise the opportunities offered by geography, with particular attention to teaching learning methods, national identity, respect and appreciation of values, attachment to Europe, introducing different cultures, education for citizenship and democracy, sustainability, environmental awareness, systems thinking, media literacy, and economic and financial education.

Recognises the identity-forming role and significance of geography education.

Strives to create experiential learning situations, fundamentally basing the teaching-learning process on active student activities.

Committed to educating for independent opinion formation, rational, deliberative thinking, and argument-based debate.

Considers the development of tolerance towards different cultural circles and social strata important.

Committed to presenting, explaining, popularising, and promoting natural and social science knowledge at an educational level in small and large communities, motivating lifelong learning.

Strives for professional cooperation with other geography specialists and colleagues teaching subjects related to geography education.

Committed to high-quality professional work and continuous professional and methodological development.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A magyar állam fekvése, területének változásai és történeti közigazgatás-földrajza (896-1989) (Location, territorial changes and historical administrative geography of the Hungarian state (896-1989))

12.2. A mai magyar állam közigazgatás-földrajza (1989-től). Nemzetközi kapcsolatok: Magyarország és a Kárpát-Pannon térség nagyrégióinak helye a világban és az európai gazdasági térben (Administrative geography of the present-day Hungarian state (from 1989). International relations: the place of Hungary and the Carpatho-Pannonian regions in the world and in the European economic space)

12.3. A Kárpát-Pannon térség népesedési jellemzői és folyamatai a múltban (10. század – 1989) és napjainkban (1990-től). A magyar etnikai tér és határai. A határokon átívelő nemzetegyesítés folyamata. Magyarok a nagyvilágban (Population characteristics and processes of the Carpatho-Pannonian region in the past (10th century - 1989) and today (since 1990). The Hungarian ethnic space and its borders. The process of cross-border national unification. Hungarians in the world)

12.4. A népesség összetétele napjainkban Magyarországon. A Kárpát-Pannon térség településhálózatának fejlődése és a településhierarchia aktuális jellemzői (Population composition. Development and present of the settlement network)

12.5. Gazdasági viszonyok, folyamatok, fejlettségi térszerkezet (1848–1918) (Economic conditions, processes and spatial structure of development (1848–1918))

12.6. Gazdasági viszonyok, folyamatok, fejlettségi térszerkezet (1919–1948) (Economic

conditions, processes and spatial structure of development (1919–1948))

12.7. Gazdasági viszonyok, folyamatok, fejlettségi térszerkezet (1948–1989) (Economic conditions, processes and spatial structure of development (1948–1989))

12.8. Gazdasági viszonyok, folyamatok, fejlettségi térszerkezet (1990-től) (Economic conditions, processes and spatial structure of development (since 1990))

12.9. Az Alföld és a Kisalföld társadalma és gazdasága napjainkban (Society and economy of the Great Plain and the Little Plain today)

12.10. Az Alpokalja és a Dunántúli-dombvidék társadalma és gazdasága napjainkban (The society and economy of the Alpine and Transdanubian hills today)

12.11. A Dunántúli-középhegység és az Északi-középhegység társadalma és gazdasága napjainkban (Society and economy of the Transdanubian and Northern Central Hills today)

12.12. Felvidék és Kárpátalja társadalma és gazdasága napjainkban (Society and economy of the Highlands and Transcarpathia today)

12.13. Erdély és Partium társadalma és gazdasága napjainkban (Society and economy of Transylvania and Partium today)

12.14. Vajdaság, Pannon-Horvátország, Muravidék és Őrvidék társadalma és gazdasága napjainkban (Society and economy in Vojvodina, Pannonian-Croatian, Muravian and Guardian Regions today)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadások látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A hallgató köteles a félév során az előadások legalább 75%-án részt venni. A hallgató előadásokon való részvételének tényét az oktató katalógusban rögzíti.

Amennyiben a hallgató a félév során az előadások kevesebb, mint 75%-án vesz részt, a 75%-ot meghaladó órákról való távolmaradását igazolnia kell. A hallgató köteles felvenni a kapcsolatot a tantárgy oktatójával a pótlás egyeztetése céljából. A pótlás az adott témával kapcsolatos házi dolgozat elkészítésével lehetséges az oktatóval egyeztetett módon. A pótlás témáját, formáját, az elkészített feladat leadásának módját és határidejét az oktatónak írásban kell rögzítenie.

Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.e

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

-

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon való, a 14. pontban meghatározott

arányú részvétel. Indokolt esetben a hallgató az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített, a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben folytathatja tanulmányait.

16.2. Az értékelés:

A hallgató félévi teljesítményét a vizsgaidőszakban lebonyolított szóbeli vizsga keretében mérjük a tematika témaköreiből összeállított tételsor alapján. Az értékelés kollokviumi jeggyel történik, amelynek keretében ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges érdemjegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Dövényi Zoltán : A Kárpát-medence földrajza. , Akadémiai Kiadó, Budapest 2012. ISBN: 9789630592819;

2. Kocsis Károly – Kovács Zoltán – Nemerkényi Zsombor – Gercsák Gábor – Kincses Áron – Klinghammer István: Magyarország Nemzeti Atlasza - Állam és nemzet, HUN-REN CSFK Földrajztudományi Intézet, Budapest 2024. ISBN: 978-963-9545-69-4;

3. Kocsis Károly – Kovács Zoltán – Nemerkényi Zsombor – Kincses Áron – Tóth Géza – Klinghammer István: Magyarország Nemzeti Atlasza - Társadalom, CSFK Földrajztudományi Intézet, Budapest 2021. ISBN: 978-963-9545-63-2;

4. Kocsis Károly – Schweitzer József : Magyarország térképekben. , MTA FKI, Budapest 2011. ISBN: 978-963-9545-33-5;

5. Molnár József – Papp Géza : A Kárpát-medence földrajza. Természet, társadalom, gazdaság, néprajz. , Termini Egyesület – II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Budapest - Beregszász 2021. ISBN: 978-615-81834-4-4;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Kárpát-haza statisztikák, interaktív grafikonok, tanulmányok., Nemzetstratégiai Kutatóintézet,. ISBN: https://www.karpat-haza-statisztikak.hu/index.html;

2. Győri Róbert – Hajdú Zoltán : Kárpát-medence: települések, tájak, régiók, térstruktúrák, Dialóg Campus Kiadó és MTA Regionális Kutatások Központja, Budapest – Pécs 2006. ISBN: 963-9052-70-1;

3. Neumann Viktor: Földrajz érettségi 2. - Regionális földrajz - Elmélet és gyakorlat egy helyen, Raabe Klett Oktatási Tanácsadó és Kiadó Kft., Budapest 2024. ISBN: 978 963 5781 19 5;

4. Pénzes János : Fejlettségi különbségek a történelmi Magyarország térszerkezetében. Történeti térinformatikai tanulmányok., Az MTA BTK Történettudományi Intézet sorozata. 2018. 4. szám. , - 2018. ISBN: 978-963-416-100-4;

5. Tóth Géza – Kincses Áron: A Kárpát-Pannon térség gazdasági térszerkezete., Statisztikai szemle, 2024. (102. évf.) 5. sz. 397-414. o., 2024.

Budapest, 2025.

Stárics Roland,
tanársegéd
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT122**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Magyarország és a Kárpát-medence társadalom- és gazdaságföldrajza tanításának gyakorlata
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Teaching practice in the social and economic geography of Hungary and the Carpathian Basin
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Alexa Péter, szakoktató
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A tantárgy célja, hogy a magasabb (egyetemi) szintű tudás mellett a hallgatók alapos ismeretekkel rendelkezzenek arról, hogy az adott témák és tartalmak hogyan jelennek meg az általános és középiskolai tananyagban. Az alapvetően a mindenkori NAT tudásanyagára és követelményeire épülő témák és tananyagok alapos elsajátítása és azok ellenőrzése mellett fontos szerepet kap, hogy az ismereteket és összefüggéseket hogyan interpretáljuk a diákok számára. Kiemelten kezeljük – a tudásanyagon kívül – a gyakorlati részt, amelynek keretében a hallgatóknak kiselőadásokat kell tartani, valamint feladatlapokat és dolgozatokat összeállítani.

A tantárgy keretében hazánk társadalmi-gazdasági jelenségei, folyamatai kerülnek bemutatásra, kitekintéssel a Kárpát-medencei magyarságra, illetve a regionális kapcsolatokra. A népesedési folyamatok, a településhálózat jellemzői, a nemzetgazdaság szerkezetének és működésének jellemzői adatok, adatsorok, diagramok, ábrák, képek elemzésével kerülnek tárgyalásra. A regionalitás, a területi különbségek feltárása szintén a tananyag részét képezi.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The primary aim of the course is to provide students with a thorough knowledge of how the topics and content are presented in the general and secondary school curriculum, in

addition to the higher (university) level knowledge. In addition to the thorough mastery and monitoring of the topics and subjects, which are essentially based on the knowledge and requirements of the current NAT, the interpretation of knowledge and contexts towards students is an important element. In addition to the knowledge material, emphasis is placed on the practical part, where students are required to give short presentations and prepare worksheets and essays.

In the framework of the subject "Teaching practice of the socio-economic geography of Hungary and the Carpathian Basin", the socio-economic phenomena and processes of our country are presented, with a focus on the Hungarian population of the Carpathian Basin and regional relations. Population processes, the characteristics of the settlement network, the structure and functioning of the national economy are discussed through the analysis of data, data series, diagrams, charts and pictures. Regionality and the exploration of territorial differences are also part of the curriculum.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri a földrajz tanításához kapcsolódó jogszabályi hátteret, tanterveket, a tananyag kiválasztásának és elrendezésének szempontjait, valamint az érettségi vizsgakövetelményeket.

Tisztában van a szóbeli, az írásbeli, a vizuális és a digitális kifejezőkészség alapvető tanulásmódszertani jellegzetességeivel, képes azokat célirányosan és differenciáltan alkalmazni a földrajztanulás eredményessége érdekében.

Ismeri és felelősséggel kezeli a földrajz szerepét a tanulók személyiségfejlődésében.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmi-gazdasági folyamatok földrajzi-környezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.

Ismeri a globális folyamatoknak Magyarországra és a magyar társadalomra gyakorolt hatásait.

Rendelkezik a környezeti neveléshez, a környezettudatosság, a fenntarthatóság és az alkalmazkodás oktatásához szükséges földrajzi-földtudományi tudással, módszertani ismeretekkel.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

Ismeri a digitálistechnológia-alapú kommunikációs és együttműködési alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és használatának előnyeivel és hátrányaival.

-

Képességei:

Képes a különböző nevelési és oktatási céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására és megvalósítására; a hagyományos és az információs és kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony és szakszerű alkalmazására.

Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

Képes a fenntarthatósággal, a környezettudatossággal, illetve a gazdasági-pénzügyi neveléssel összefüggő tantárgyspecifikus tartalmak hangsúlyos megjelenítésére és az azokhoz kapcsolódó nevelési-oktatási módszerek alkalmazására a tanulói tudásépítés segítése során.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes megerősíteni a tanulók szűkebb és tágabb szülőföld iránti kötődését, képes a földtudományi-földrajzi értékek terepi bemutatására.

Képes a globális problémák földrajzi-környezeti kapcsolatrendszerének megértését célzó módszerek használatára.

Képes a földrajzi szintézisalkotás felhasználásával a természeti, társadalmi-gazdasági folyamatok és a környezeti hatások problémamegoldó szemléletű oktatására.

Képes a környezeti rendszerek működésének, ennek tükrében a globális és lokális problémáknak a megértetésére.

Képes a környezeti nevelés során az egyéni, közösségi felelősség megvilágítására és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakítására.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld- és a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

Eligazodik a média által közvetített aktuális politikai és társadalmi-gazdasági információk világában.

Rendelkezik megfelelő szintű digitális kompetenciákkal, és elkötelezett az általuk nyújtott lehetőségek felhasználása iránt a tanítási-tanulási folyamatban (információ- és adatgyűjtés, adatfeldolgozás, adatbázisok és digitális térképek használata).

-

Attitűdje:

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Együttműködésre törekszik a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeinek pedagógusaival.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett abban, hogy a föld- és a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen, törekszik ezek gyakorlatorientált bemutatására.

Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazása iránt.

Törekszik a földrajz nyújtotta lehetőségek tudatos hasznosítására, különös tekintettel a tanulás tanítása, a nemzeti azonosságtudat, értékek tisztelete, megbecsülése, az Európához való kötődés, a különböző kultúrák megismertetése, az állampolgárságra és demokráciára nevelés, a fenntarthatóság, környezettudatosság, a rendszergondolkodás, a médiatudatosságra nevelés, illetve a gazdasági, pénzügyi nevelés területén.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

Törekszik élményszerű tanulási helyzetek teremtésére, a tanítási-tanulási folyamatot alapvetően aktív tanulói tevékenységekre alapozza.

Segíti a tanulókat a közvetlen környezetükben, lakóhelyükön jelen lévő komplex földrajzi-környezeti problémák azonosításában, vizsgálatában, illetve a mérséklésükre, megoldásukra vonatkozó javaslatok megfogalmazásában.

Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érvelésen alapuló vitára nevelésben.

Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett az elsajátított természet- és társadalomtudományos tudás kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten való bemutatása, magyarázata, népszerűsítése, az élethosszig tartó tanulásra motiváló terjesztése iránt.

Érti és magáénak vallja a környezettudatos gondolkodás, a fenntarthatóság és környezeti alkalmazkodás alapelveit, törekszik ezek átadására.

Törekszik a szakmai együttműködésre más földrajz szakos és a földrajz oktatásához kapcsolódó tantárgyakat tanító kollégákkal.

Elkötelezett az igényes szaktanári munka, a folyamatos szakmai és módszertani fejlődés iránt.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and

organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Aware of the role of public education and vocational training in the development of society and their impact on the cohesion of the national community.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the legal background to the teaching of geography, curricula, criteria for selecting and organising teaching materials, and the requirements for the school-leaving examination in geography.

Aware of the basic learning methodological characteristics of oral, written, visual, and digital expression skills, and capable of applying them purposefully and differentially for the effectiveness of geography learning.

Knows and responsibly handles the role of geography in students' personality development.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Possesses realistic knowledge of the geographical-environmental background and magnitude of socio-economic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

Knows the effects of global processes on Hungary and Hungarian society.

Possesses the geographical and earth science knowledge and methodological skills necessary for environmental education, and teaching environmental awareness, sustainability, and adaptation.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Knows the communication and collaboration applications based on digital technology, and understands their functions, advantages, and disadvantages.

-

Capabilities:

Capable of selecting and implementing strategies appropriate to various educational and teaching goals, methods that ensure motivation, differentiation, student activity, and the development of students' thinking, problem-solving, and cooperation skills; and effectively

and professionally applying tools based on traditional and information and communication technologies, as well as digital teaching materials.

Capable of synthesising the competences developed during the teaching of subjects.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of applying digital pedagogical tools and methods aligned with the goals of the teachinglearning process to assist students in building geographical knowledge, measuring their knowledge, and evaluating their performance.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of strengthening students' attachment to their immediate and broader homeland, and capable of field presentation of geographicalearth science values.

Capable of using methods aimed at understanding the geographicalenvironmental relationships of global problems.

Capable of teaching natural, socioeconomic processes and environmental impacts with a problemsolving approach using geographical synthesis.

Capable of helping students understand the functioning of environmental systems and, in this context, global and local problems.

Capable of highlighting individual and community responsibility and fostering conscious citizenship during environmental education.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

Wellinformed about subjectspecific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Navigates the world of current political and socioeconomic information conveyed by the media.

Possesses appropriate digital competences and is committed to utilising the opportunities they offer in the teachinglearning process (information and data collection, data processing, use of databases and digital maps).

-

Attitude:

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Strives for cooperation with teachers of his/her subject and other subjects, as well as with educators of the knowledge areas of the National Core Curriculum.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Considers the development of tolerance towards ethnicities and nationalities important.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practice-oriented manner.

Committed to building relevant, applicable knowledge for everyday life instead of

quantitative content delivery, and to applying the principles of practice-centred, problem-based geography learning instead of mere fact presentation.

Strives to consciously utilise the opportunities offered by geography, with particular attention to teaching learning methods, national identity, respect and appreciation of values, attachment to Europe, introducing different cultures, education for citizenship and democracy, sustainability, environmental awareness, systems thinking, media literacy, and economic and financial education.

Recognises the identity-forming role and significance of geography education.

Strives to create experiential learning situations, fundamentally basing the teaching-learning process on active student activities.

Assists students in identifying, examining, and formulating proposals for mitigating and solving complex geographical-environmental problems present in their immediate environment and place of residence.

Committed to educating for independent opinion formation, rational, deliberative thinking, and argument-based debate.

Considers the development of tolerance towards different cultural circles and social strata important.

Committed to presenting, explaining, popularising, and promoting natural and social science knowledge at an educational level in small and large communities, motivating lifelong learning.

Understands and embraces the principles of environmentally conscious thinking, sustainability, and environmental adaptation, and strives to convey these principles.

Strives for professional cooperation with other geography specialists and colleagues teaching subjects related to geography education.

Committed to high-quality professional work and continuous professional and methodological development.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A Kárpát-medencei magyarság 20. századi és jelenkori népesedési folyamatai. (Population trends of the Hungarian population in the Carpathian Basin in the 20th century and the present.)

12.2. Magyarország népessége – korfa, népsűrűség, etnikai és foglalkozási szerkezet, migráció (diagramok, adatsorok elemezése); a határon túli magyarság. (Population of Hungary - age structure, population density, ethnic and occupational structure, migration (analysis of diagrams, data series); Hungarians living beyond the border.)

12.3. Hazánk településföldrajza Kárpát-medencei kitekintéssel – településhálózat, településtípusok, területi különbségek, hazánk településföldrajzi jellemzői térképek, képek, adatsorok, ábrák alapján. (Settlement geography of Hungary with a Carpathian Basin perspective - settlement network, settlement types, spatial differences, settlement geography of Hungary based on maps, images, data series, diagrams)

12.4. Zárthelyi dolgozat (Candidacy essay)

12.5. A magyar nemzetgazdaság jellemző vonásai: természeti erőforrások szerepe, területi

és szerkezeti átrendeződése, a gazdasági rendszerváltozás és következményei, a magyar gazdaság európai és világgazdaságban elfoglalt helyének bemutatása. Magyarország és az Európai Unió gazdasági kapcsolatai. (Characteristics of the Hungarian national economy: the role of natural resources, territorial and structural reorganisation, the economic system change and its consequences, the place of the Hungarian economy in the European and world economy. Hungary's economic relations with the European Union.)

12.6. Az egyes gazdasági ágazatok és szektorok helyzete, nemzetgazdaságban betöltött szerepük. (The position of the various economic sectors and industries, their role in the national economy.)

12.7. Az élelmiszergazdaság szerepe a nemzetgazdaságban, éghajlati és talajadottságok, ill. a termelési hagyományok szerepe hazánk mezőgazdaságában. (The role of the food economy in the national economy, climatic and soil conditions, and the role of production traditions in the agriculture of our country.)

12.8. A külföldi tőke szerepe hazánk iparában - az ipari parkok, infoparkok, a zöld- és barnamezős beruházások, a húzóágazatok szerepe az ipar fejlődésében. (The role of foreign capital in our country's industry - industrial parks, infoparks, green and brownfield investments, the role of the leading sectors in the development of industry.)

12.9. Tercier és kvaterner szektor hazánkban. (Tertiary and quaternary sectors in our country.)

12.10. Zárthelyi dolgozat (Candidacy essay)

12.11. Magyarország régiói - az egyes régiók jellemző erőforrásai, meghatározó földrajzi adottságai, az egyes régiók hazánk gazdaságában betöltött szerepe. (Hungary's regions - the typical resources of each region, the main geographical features of each region, the role of each region in the Hungarian economy.)

12.12. Budapest központi szerepének jellemzése, a főváros településszerkezete (budapesti agglomeráció), annak változásai. (Description of the central role of Budapest, the structure of the capital (Budapest agglomeration), its changes.)

12.13. Magyarország régiói - szóbeli beszámoló (Regions of Hungary - Oral report)

12.14. Összegzés, a félév értékelése, lezárása (Summary, evaluation and conclusion of the semester)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A gyakorlati órák látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A hallgató köteles a félév során a gyakorlati órák legalább 75%-án részt venni. A hallgató gyakorlati órán való részvételét az oktató katalógusban rögzíti.

A 75%-ot meghaladó, indokolt (pl. orvosi okok miatti) távolmaradás esetén a pótlás az elmulasztott foglalkozásokon érintett tananyagról szóló írásbeli vagy szóbeli beszámoló alapján lehetséges, amelynek elkészítését vagy bemutatását, illetve témáját a hallgató az oktatóval egyezteti. Az egyéni tanrenden lévő hallgatók foglalkozásokon való részvétele az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában foglalt feltételek szerint történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgató félévi teljesítményét a (jelenléti) írásbeli zárthelyi dolgozatok és az otthoni munka során elkészített feladat, valamint egy szóbeli feladat teljesítését figyelembe véve mérjük.

A két írásbeli zárthelyi dolgozat egyforma – 35-35%-os – súllyal szerepel a félévi érdemjegyben. Amennyiben a hallgató hiányzik valamely írásbeli zárthelyi dolgozatról, azt egy alkalommal az oktató által kijelölt időpontban pótolhatja. Amennyiben a hallgató ezzel a lehetőséggel nem él, az oktató által meghatározott időpontban szóbeli beszámoló formájában köteles számot adni az adott témában szerzett tudásáról. Speciális helyzetben (pl. írásképtelenség esetén) az írásbeli számonkérés szóbeli beszámolóval helyettesíthető.

Az otthoni munka 15%-os súllyal szerepel a félévi érdemjegyben. Témájukról, beadásuk módjáról és határidejéről az oktató a félév első óráján tájékoztatja a hallgatókat. Az otthoni munkák a tanítás során használható írásbeli anyagok, például írásbeli röpdolgozat és/vagy témazáró dolgozat, illetve órai jegyzet és/vagy vázlat elkészítését foglalja magában.

A szóbeli feladat 15%-os súllyal szerepel a félévi érdemjegyben. A szóbeli feladat az oktató által meghatározott (rész)témában tartott kiselőadást jelenti.

A hallgató minden részfeladatra 1–5 értékű érdemjegyet kap. A félévi gyakorlati jegy a részfeladatok érdemjegyeinek együttes és a fentiekben leírt módon súlyozott értékeléséből tevődik össze az alábbiak szerint:

0–39% elégtelen

40–54% elégséges

55–69% közepes

70–84% jó

85–100% jeles

A legalább elégséges érdemjegy feltétele valamennyi részfeladat legalább elégséges értékelésű teljesítése.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a gyakorlati órákon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel, valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok (két írásbeli zárthelyi dolgozat, két otthoni feladat, egy szóbeli feladat) mindegyikének legalább elégséges szintű teljesítése.

Indokolt esetben a hallgató az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített, a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben folytathatja tanulmányait.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés félévközi gyakorlati jeggyel történik, amelynek keretében ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók. A félév során a 15. pontban meghatározott feladatokat szükséges teljesíteni, ahol a feladatrészek súlyozását is részleteztük.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges (40%) gyakorlati jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Dövényi Zoltán: A Kárpát-medence földrajza., Akadémiai K., Budapest 2012. ISBN: 978-963-059-281-9;

2. Kocsis Károly – Gercsák Gábor – Horváth Gergely – Keresztesi Zoltán – Klinghammer István – Nemerkényi Zsombor: Magyarország Nemzeti Atlasza - Természeti környezet. 2. (átdolgozott kiadás), HUN-REN CSFK Földrajztudományi Intézet, Budapest 2024. ISBN: 978-963-9545-65-6;

3. Kocsis Károly (főszerk.): Magyarország Nemzeti Atlasza - Természeti környezet, MTA CSFK Földrajztudományi Intézet, Budapest 2018. ISBN: 978-963-436-261-6;

4. Kocsis Károly – Kovács Zoltán – Nemerkényi Zsombor – Kincses Áron – Tóth Géza – Klinghammer István: Magyarország Nemzeti Atlasza - Társadalom, CSFK Földrajztudományi Intézet, Budapest 2021. ISBN: 978-963-9545-63-2;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Harsányi Tibor – Kapusi János: Gyűjtemény a földrajz emelt szintű oktatásához 11–12., Oktatási Hivatal, Budapest 2021. ISBN: 978-963-436-261-6;

2. Kocsis Károly – Kovács Zoltán – Nemerkényi Zsombor – Gercsák Gábor – Kincses Áron – Klinghammer István: Magyarország Nemzeti Atlasza - Állam és nemzet, HUN-REN CSFK Földrajztudományi Intézet, Budapest 2024. ISBN: 978-963-9545-69-4;

3. Perczel György: Magyarország társadalmi gazdasági földrajza. , ELTE Eötvös, Budapest 2003. ISBN: 978-963-463-611-3;

Budapest, 2025.

Alexa Péter,
szakoktató
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT123**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Magyarország komplex terepgyakorlat II.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Hungary comprehensive field practicum II.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Gruber László, közszolgálati egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A terepgyakorlatok alapvető célja, hogy a leendő földrajztanárok konkrét (terepi) gyakorlati ismereteket szerezzenek. Ezek keretében elsősorban hazai tájakat látogatunk meg, de kitekintünk a Kárpát-medence nem Magyarországhoz tartozó területeire (vagy akár Európa más tájai felé) is. A terepgyakorlatok komplexitása abban rejlik, hogy nem csupán a természeti viszonyokat, a geológiát és a felszínformálási folyamatokat értelmezzük, de például az adott térség kiemelkedő növényföldrajzi jellemzőit is vizsgáljuk. Mindezt kiegészíti (adott esetben) a terület gazdaság-, település- és társadalomföldrajzi jellemzőinek – a természeti adottságok meghatározó szerepéhez kapcsolódó – részletezése. S hogy tantárgyunk komplexitását a hallgatókban mint leendő tanárokban tovább erősítsük, szót ejtünk a vizsgált térség, táj történelméről és művészettörténeti szempontból kiemelkedő alkotásairól, építményeiről (várak, kastélyok stb.) is. Természetesen nem maradhat el az ember tájalakító, tájformáló tevékenysége sem, amelynek keretében az antropogén hatás pozitív, illetve negatív jellemzőit emeljük ki. Egyértelműen arra törekszünk, hogy az élményszerű, helyszíni tanulás és oktatás elemeit megteremtsük és erősítsük, s hogy mintát adjunk a leendő földrajztanárok számára.

A Mecsek hegységet és környékét felölelő terepgyakorlat keretében először a Kelet-Mecsek látványosságait, geológiai érdekességeit fedezzük fel. Óbányát joggal nevezik a „magyar Svájcnak". A fazekasmesterségéről híres település egyre inkább a falusi turizmus helyszínévé válik. Az Óbányai-völgyön végighaladva megismerkedünk többek között a Csepegő-sziklával és a Ferde-vízeséssel. Ezt követően a szinte teljesen elnéptelenedett

Kisújbányára érkezünk, majd onnan a Kelet-Mecsek legszebb kilátópontjára (Cigány-hegy) túrázunk fel. A Magyaregregy határában húzódó Vár-völgy igazi geológiai csemege, számtalan forrással. A Máré-vár meglátogatásával betekintést nyerünk a környék történelmébe és mondavilágába.Utunk során megismerkedünk a mecseki szénbányászat történetével is. A Nyugat-Mecsek túra Kővágószőlősről indul, ahonnan a permi vörös homokkő látványos, kipreparált formáit, az ún. Babás-szerköveket és a Zsongor-kő sziklavilágát ismerhetjük meg (akár egy pálos kolostor meglátogatásával). A túra után Orfűre és Abaligetre indulunk, ahol a cseppkőbarlang mesebeli formáiban gyönyörködhetünk. Utunkat egy pécsi városnézéssel (Széchenyi tér, Bazilika, Zsolnay-kút stb.) fejezzük be.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The basic aim of field practicum is to provide future geography teachers with concrete (field) practical knowledge. The complexity of the field practicum lies in the fact that it is not only about interpreting natural conditions, geology and landform processes, but also about studying, for example, the outstanding botanical and geographic features of the area. This is complemented (where appropriate) by details of the economic, settlement and social geography of the area, linked to the dominant role of natural features. And to further enhance the complexity of the subject for students as future teachers, the history of the area and landscape under study and its outstanding works of art and buildings (castles, palaces, etc.) are also discussed. Of course, the landscape-shaping activities of man are also discussed, highlighting the positive and negative characteristics of anthropogenic influences. We are clearly seeking to create and reinforce elements of experiential, on-site learning and teaching, and to provide a model for future geography teachers.

The field practicum covering the Mecsek Mountains and its surroundings will first explore the sights and geological curiosities of the Eastern Mecsek. Óbánya is rightly called the "Hungarian Switzerland". The village, famous for its pottery, is increasingly becoming a destination for rural tourism. The Óbánya Valley is a beautiful valley with the Csepegő rock and the Ferde waterfall. Then we arrive in the almost completely deserted Kisújbánya, and from there we hike up to the most beautiful viewpoint of the Kelet-Mecsek (Cigány-hegy). The Vár valley on the border of Magyaregregy is a real geological delicacy, with numerous springs. Visiting the Máré Castle, we will get a glimpse of the history and lore of the area. During our trip we will also gain insight into the history of coal mining in Mecsek. The West Mecsek tour starts from Kővágószőlős, where you can discover the spectacular, carved shapes of the red sandstone of Perm, the so-called Babás rocks and the rocky world of the Zsongor rock (including a visit to a Pauline monastery). After the tour, we head to Orfű and Abaliget, where we can admire the fabulous shapes of the stalactite cave. We will finish our trip with a sightseeing tour of Pécs (Széchenyi Square, Basilica, Zsolnay Fountain etc.).

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):
Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezek szerepét és jelentőségét az

oktatás tartalmi szabályozásában.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit.

Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés folyamatát meghatározó szaktudományos, tanuláselméleti, módszertani és lélektani kritériumokat.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.

Ismeri a legalapvetőbb tanulási-tanítási stratégiákat, ismeri a tanulási környezetek jellemzőit.

Tisztában van a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességet potenciálisan befolyásoló hatásaival.

Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátosságait, ötleteit, kezdeményezéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit.

Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló hatásaival.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

Ismeri azokat a külföldi és hazai módszereket, amelyeket a szaktárgya tanítása során fejlesztett kompetenciák mérésére alakítottak ki.

Naprakész ismeretei vannak a differenciált értékelés elméleti alapjairól és alkalmazásának lehetőségeiről.

A szakképzett tanár tájékozott az ENSZ által megfogalmazott fenntartható fejlődési célok és alapelvek tekintetében.

Szakterületének megfelelő tudása van a környezeti nevelésről és a fenntarthatóság fogalmáról, alapelveiről.

Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

Tudja, hogy a Nemzeti alaptanterv egyik kiemelt fejlesztési területe maga a fenntarthatóság. Ismeri az alaptanterv elvárását, mely szerint a felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Ismer az aktív és felelősségteljes pedagógusszerep betöltése szempontjából is lényeges, az iskolai nevelés és az intézmények számára mintaadó környezeti nevelési, fenntarthatósági programokat, jó gyakorlatokat.

Ismeri a pedagógusszakma jogi és etikai szabályait, normáit.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

Ismeri a földrajz sajátos helyét a tantárgyak rendszerében és a tananyag struktúráját.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri a földrajzi-környezeti tudás építésében leghatásosabb módszereket, és tanítási gyakorlatában tudatosan alkalmazza azokat.

Ismeri a gyakorlatorientált tanítás előnyeit és módszereit a földrajzoktatás hatékonyságának növelése érdekében és képes ezek alkalmazására.

Ismeri és felelősséggel kezeli a földrajz szerepét a tanulók személyiségfejlődésében.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmi-gazdasági folyamatok földrajzi-környezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.

Ismeri a globális folyamatoknak Magyarországra és a magyar társadalomra gyakorolt hatásait.

Rendelkezik a környezeti neveléshez, a környezettudatosság, a fenntarthatóság és az alkalmazkodás oktatásához szükséges földrajzi-földtudományi tudással, módszertani ismeretekkel.

Ismeri a földrajzi környezeti tényezőket, a köztük kialakult anyag- és energiaforgalom folyamatait, kapcsolatrendszerét, az ezekből eredő környezeti hatások ok-okozati összefüggéseit.

Ismeri a természeti erőforrások kialakulásának földrajzi összefüggéseit, felhasználásának hatásait, mennyiségi és minőségi korlátait.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

Ismeri a földrajztanári munkát segítő szakmai szervezetek tevékenységét.

-

Képességei:

A szakképzett tanár képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai és a pedagóguskompetenciák fejlesztésére irányuló képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

A tervezés során képes a rendszerszemléletű megközelítésre, szakszerűen számba tudja venni a tervezőmunkáját meghatározó makro-, mezo- és mikroszintű tényezőket.

Pedagógiai munkáját képes úgy megtervezni, hogy szem előtt tartja az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott alapelveket és helyzetértékelést, el tudja végezni a

rendelkezésére álló infrastruktúra és a tantervi célkitűzések összehangolását.

Képes pontosan meghatározni a tanítandó tartalmak jelentőségét, több oldalról meg tudja közelíteni az ezekből felépíthető rendszereket, megfelelő szakmai érvekre támaszkodva ki tudja választani a tanulás-tanítás megfelelő stratégiáit, módszereit és eljárásait.

Képes módszertani felkészültségére támaszkodva a tanítás-tanulás folyamatában meghatározott célokhoz, a tanulócsoportok sajátosságaihoz és az intézmény által biztosított lehetőségekhez alkalmazkodva kreatívan, alternatív lehetőségeket kínálva szakmailag megbízható és felelősségteljes döntést hozni.

Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

A tanulókat egymás elfogadására, kölcsönös támogatására és előítélet-mentes együttműködésre neveli.

Képes az iskolai és osztálytermi, továbbá a különböző tanulási környezetben megvalósuló toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

Mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során képes alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.

Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

Képes a fenntarthatóságra nevelés gyakorlatában a megfelelő nevelési módszerek kiválasztására, adaptív alkalmazására és hatékony nevelési gyakorlatok folytatására.

Pedagógiai munkájában képes arra, hogy hitelesen jelenítse meg a fenntarthatóság értékeit. Képes megértetni az ok-okozati összefüggéseket és rávilágítani a globális kihívások és helyi cselekvések közötti kapcsolatokra és megoldási lehetőségekre.

Képes a fenntarthatósággal, a környezettudatossággal, illetve a gazdasági-pénzügyi neveléssel összefüggő tantárgyspecifikus tartalmak hangsúlyos megjelenítésére és az azokhoz kapcsolódó nevelési-oktatási módszerek alkalmazására a tanulói tudásépítés segítése során.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes megerősíteni a tanulók szűkebb és tágabb szülőföld iránti kötődését, képes a földtudományi-földrajzi értékek terepi bemutatására.

Képes különböző iskolai és iskolán kívüli színtereken földrajzi ismeretek átadására, földrajzi-környezeti tartalmú programok szervezésére. Képes a földrajztudomány területéhez kapcsolódó szakmai helyzetekben nyílt és hiteles kommunikációra.

Képes a tanulók előzetes tudására és fejlesztési igényeire építve meghatározni az egyes témakörökben tanítandó tartalmakat és azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.

Képes a motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési készségeinek fejlesztését segítő módszerek megválasztására, alkalmazására.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.

Képes tudatosan alkalmazni az együttműködő tanulás tanteremhez, terephez és virtuális térhez kötődő módszereit, eszközeit.

Képes a tantárgyi követelmények kidolgozására és a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésére.

Képes a földrajzi szintézisalkotás felhasználásával a természeti, társadalmi-gazdasági folyamatok és a környezeti hatások problémamegoldó szemléletű oktatására.

Képes a környezeti rendszerek működésének, ennek tükrében a globális és lokális problémáknak a megértetésére.

Képes a környezeti nevelés során az egyéni, közösségi felelősség megvilágítására és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakítására.

Képes a fentiek során mindenkor azonosítani és a tanulók számára bemutatni Magyarország szerepét és a nemzeti szempontokat.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld- és a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

-

Attitűdje:

A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának, tanulási képességeinek és szociális készségeinek folyamatos fejlesztése iránt.

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényének a felébresztésére és fenntartására.

Tervezőmunkája során a legkorszerűbb elméleti és gyakorlati tudásra épít, és a kimeneti célokhoz alkalmazkodva határozza meg a tanítási-tanulási folyamatot, az alkalmazható módszereket, az optimális munkaformákat és a felhasználható segédeszközöket.

A tervezés során együttműködik kollégáival és a tanulókkal, alkotó módon építi be tervezőmunkájába az adott tanulócsoportban szerzett tapasztalatait, szem előtt tartva a méltányosság elvét.

Saját munkáját reflektíven, fejlett kritikai érzékkel szemléli; ébren tartja magában a módszertani megújulás igényét, szakmai eszköztára folyamatos bővítésének szándékát.

A szakképzett tanár alapvető fontosságúnak tartja a tanulás kompetenciáinak fejlesztését.

Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében, továbbá figyelembe veszi a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit az optimális tanulási környezet, tanulási légkör szempontjából.

Irányítja a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolását, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kialakítását.

A szakképzett tanár elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.

Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét és értékeit tiszteljék.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett, törekszik olyan értékelési rendszer kialakítására, amelyben érvényesülhetnek a méltányosság szempontjai is.

A szakképzett tanár szakterületének megfelelő szintetizált tudása birtokában törekszik beépíteni a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés értékeit, célkitűzéseit és

alapelveit mindennapi pedagógiai tevékenységébe.

Arra törekszik, hogy kialakítsa a tanulókban az aktív cselekvés igényét és a felelős magatartást a fenntarthatóság érdekében, és ezért együttműködik közvetlen környezetével.

Fontosnak tartja az alapvető környezettudatos magatartási normák betartását és betartatását.

Bátorítja a környezettel kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kinyilvánítását.

Rávilágít a személyes felelősségvállalás fontosságára, és személyes példaadással is törekszik megerősíteni a tanulókat abban, hogy saját viselkedésükkel és cselekedeteikkel járuljanak hozzá egy fenntartható jövő kialakításához.

Elkötelezett a tanártársaival való aktív együttműködés iránt.

Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.

Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.

Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.

A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.

A szakképzett tanár képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai és a pedagóguskompetenciák fejlesztésére irányuló képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

A tervezés során képes a rendszerszemléletű megközelítésre, szakszerűen számba tudja venni a tervezőmunkáját meghatározó makro-, mezo- és mikroszintű tényezőket.

Pedagógiai munkáját képes úgy megtervezni, hogy szem előtt tartja az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott alapelveket és helyzetértékelést, el tudja végezni a rendelkezésére álló infrastruktúra és a tantervi célkitűzések összehangolását.

Képes pontosan meghatározni a tanítandó tartalmak jelentőségét, több oldalról meg tudja közelíteni az ezekből felépíthető rendszereket, megfelelő szakmai érvekre támaszkodva ki tudja választani a tanulás-tanítás megfelelő stratégiáit, módszereit és eljárásait.

Képes módszertani felkészültségére támaszkodva a tanítás-tanulás folyamatában meghatározott célokhoz, a tanulócsoportok sajátosságaihoz és az intézmény által biztosított lehetőségekhez alkalmazkodva kreatívan, alternatív lehetőségeket kínálva szakmailag megbízható és felelősségteljes döntést hozni.

Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

A tanulókat egymás elfogadására, kölcsönös támogatására és előítélet-mentes együttműködésre neveli.

Képes az iskolai és osztálytermi, továbbá a különböző tanulási környezetben megvalósuló toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

Mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során képes alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.

Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

Képes a fenntarthatóságra nevelés gyakorlatában a megfelelő nevelési módszerek kiválasztására, adaptív alkalmazására és hatékony nevelési gyakorlatok folytatására.

Pedagógiai munkájában képes arra, hogy hitelesen jelenítse meg a fenntarthatóság értékeit. Képes megértetni az ok-okozati összefüggéseket és rávilágítani a globális kihívások és helyi cselekvések közötti kapcsolatokra és megoldási lehetőségekre.

Fontosnak tartja a tananyag komplex (természet- és társadalomtudományos) megközelítését.

Elkötelezett abban, hogy a föld- és a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen, törekszik ezek gyakorlatorientált bemutatására.

Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazása iránt.

Törekszik a földrajz nyújtotta lehetőségek tudatos hasznosítására, különös tekintettel a tanulás tanítása, a nemzeti azonosságtudat, értékek tisztelete, megbecsülése, az Európához való kötődés, a különböző kultúrák megismertetése, az állampolgárságra és demokráciára nevelés, a fenntarthatóság, környezettudatosság, a rendszergondolkodás, a médiatudatosságra nevelés, illetve a gazdasági, pénzügyi nevelés területén.

Elkötelezett az ismeretátadó tanítás mellett az aktív és közös tanulás, a tanulói tevékenységeken alapuló földrajzi tudásépítés megvalósításában.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

Nyitott arra, hogy alkalmazza a terepi tanulás, a múzeum-, a könyvtár-, a média- és a drámapedagógia módszereit.

Törekszik élményszerű tanulási helyzetek teremtésére, a tanítási-tanulási folyamatot alapvetően aktív tanulói tevékenységekre alapozza.

Segíti a tanulókat a közvetlen környezetükben, lakóhelyükön jelen lévő komplex földrajzi-környezeti problémák azonosításában, vizsgálatában, illetve a mérséklésükre, megoldásukra vonatkozó javaslatok megfogalmazásában.

Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érvelésen alapuló vitára nevelésben.

Elkötelezett a tanulóközpontú és együttműködésen alapuló, gyakorlatorientált tanítási-tanulási módszerek alkalmazása mellett.

Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett az elsajátított természet- és társadalomtudományos tudás kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten való bemutatása, magyarázata, népszerűsítése, az élethosszig tartó tanulásra motiváló terjesztése iránt.

Elkötelezett a tanulást segítő , fejlesztő értékelés mellett, amely egyaránt vonatkozik a

földrajzi-környezeti tudásra (ismeretekre, megértésre, alkalmazásra) és a hozzá kapcsolódó képességekre, kompetenciákra.

Érti és magáénak vallja a környezettudatos gondolkodás, a fenntarthatóság és környezeti alkalmazkodás alapelveit, törekszik ezek átadására.

Az általa tanított környezeti ismeretek tükrözik környezettudatos magatartását a tanórán és azon kívül egyaránt.

Törekszik a szakmai együttműködésre más földrajz szakos és a földrajz oktatásához kapcsolódó tantárgyakat tanító kollégákkal.

Elkötelezett az igényes szaktanári munka, a folyamatos szakmai és módszertani fejlődés iránt.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Familiar with the documents defining pedagogical activities, the National Core Curriculum, and the framework curricula, and understands their role and significance in regulating the content of education.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Knows the legal background, curriculum, and examination requirements for teaching the subject. Familiar with the scientific, learning theory, methodological, and psychological criteria that determine the process of selecting and organising teaching material.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Familiar with the methods for developing the specific competences to be established during the teaching and learning of the subject.

Knows the most fundamental teaching and learning strategies and the characteristics of learning environments.

Aware of the potential impacts of different learning environments on learning effectiveness.

Understands that creating an appropriate learning atmosphere requires taking into account the characteristics, ideas, and initiatives of the students.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences.

Aware of the personality-shaping effects of his/her subject and the related field of knowledge.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

Knows the foreign and domestic methods designed for measuring the competences developed during the teaching of his/her subject.

Has up-to-date knowledge of the theoretical foundations and application possibilities of differentiated assessment.

Informed about the sustainable development goals and principles formulated by the United Nations.

Possesses knowledge appropriate to his/her field about environmental education and the concept and principles of sustainability.

Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

Aware that one of the key development areas of the National Core Curriculum is sustainability. Knows the curriculum's expectation that the growing generation must learn to use resources consciously, economically, and responsibly, considering their renewal capacity.

Familiar with environmental education and sustainability programmes and best practices that are exemplary for schools and institutions and essential for fulfilling an active and responsible teacher role.

Knows the legal and ethical rules and norms of the teaching profession.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

Aware that one of the key development areas of the National Core Curriculum is sustainability. Knows the curriculum's expectation that the growing generation must learn to use resources consciously, economically, and responsibly, considering their renewal capacity.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

Knows the unique place of geography within the system of subjects and the structure of the curriculum.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the most effective methods for building geographical and environmental knowledge and consciously applies them in his/her teaching practice.

Knows the advantages and methods of practice-oriented teaching to increase the effectiveness of geography education and is capable of applying them.

Knows and responsibly handles the role of geography in students' personality development.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Possesses realistic knowledge of the geographical-environmental background and magnitude of socio-economic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

Knows the effects of global processes on Hungary and Hungarian society.

Possesses the geographical and earth science knowledge and methodological skills necessary for environmental education, and teaching environmental awareness, sustainability, and adaptation.

Knows the geographical environmental factors, the processes of material and energy flow between them, their interrelationships, and the cause-and-effect relationships of the resulting environmental impacts.

Knows the geographical relationships of the formation of natural resources, their utilisation impacts, and their quantitative and qualitative limitations.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Knows the activities of professional organisations that support the work of geography teachers.

-

Capabilities:

Capable of applying the methods and procedures learned in subject-specific, general pedagogical-psychological, and teacher competence development training to the subject area, recognising the connections, overlaps, and interactions between different knowledge areas, and achieving subject integration.

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of a systemic approach to planning, professionally considering the macro-, meso-, and micro-level factors that determine his/her planning work.

Capable of planning his/her pedagogical work while considering the principles and situation assessment formulated in the school's pedagogical programme, and aligning the available infrastructure with the curriculum objectives.

Capable of precisely determining the significance of the content to be taught, approaching the systems that can be built from it from multiple perspectives, and selecting the appropriate strategies, methods, and procedures for teaching and learning based on sound professional arguments.

Capable of making professionally reliable and responsible decisions creatively and offering alternative possibilities, based on his/her methodological preparedness, adapting to the goals set in the teaching-learning process, the characteristics of the student groups, and the opportunities provided by the institution.

Capable of organising a calm, safe, and effective learning environment that supports successful learning.

Capable of recognising and addressing comprehension difficulties related to the specific relationships and concepts of his/her subject.

Educates students to accept each other, provide mutual support, and cooperate without prejudice.

Capable of creating a tolerant and inclusive atmosphere in school and classroom settings, as well as in different learning environments.

Capable of applying cooperation-fostering and motivating methods both within the framework of subject teaching and during leisure activities.

Actively contributes to developing group members' commitment to the community and their responsible, active participation.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of selecting, adaptively applying, and effectively practising appropriate educational methods in the practice of education for sustainability.

Capable of authentically representing the values of sustainability in his/her pedagogical work. Capable of explaining cause-and-effect relationships and highlighting the connections and solutions between global challenges and local actions.

Capable of prominently presenting subject-specific content related to sustainability, environmental awareness, and economic-financial education, and applying the related educational methods to assist students in building knowledge.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of strengthening students' attachment to their immediate and broader homeland, and capable of field presentation of geographical-earth science values.

Capable of conveying geographical knowledge in various school and out-of-school settings, and organising geographical-environmental programmes. Capable of open and authentic communication in professional situations related to geography.

Capable of determining the content to be taught in each topic based on students' prior knowledge and development needs, and organising it into a suitable logical structure.

Capable of selecting and applying methods that ensure motivation and student activity, and develop students' thinking, problem-solving, and cooperation skills.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of consciously applying the methods and tools of cooperative learning related to the classroom, field, and virtual space.

Capable of developing subject requirements and evaluating students with personalised, differentiated methods.

Capable of teaching natural, socio-economic processes and environmental impacts with a problem-solving approach using geographical synthesis.

Capable of helping students understand the functioning of environmental systems and, in this context, global and local problems.

Capable of highlighting individual and community responsibility and fostering conscious citizenship during environmental education.

Capable of always identifying and presenting Hungary's role and national perspectives to students in the above contexts.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

-

Attitude:

Committed to the continuous development of students' knowledge, learning abilities, and social skills.

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Open to learning and gaining experience, and strives to awaken and maintain students' desire for knowledge, creativity, and self-improvement.

Bases his/her planning work on the most up-to-date theoretical and practical knowledge, and defines the teaching-learning process, applicable methods, optimal work forms, and usable aids in accordance with the output goals.

Cooperates with colleagues and students during planning, creatively incorporating experiences gained with the given student group into his/her planning work, keeping the principle of fairness in mind.

Reflectively and critically examines his/her own work; maintains a need for methodological renewal and a desire to continuously expand his/her professional toolkit.

Considers the development of learning competences to be of fundamental importance.

Considers cooperation and social understanding with students important for the effectiveness of the learning process, and takes into account students' specific needs, ideas, and initiatives for an optimal learning environment and atmosphere.

Directs the coordination of students' in-class, extracurricular, and out-of-school activities, and the development of positive attitudes towards lifelong learning.

Committed to national and universal values, characterised by social sensitivity and helpfulness.

Strives to educate students to respect others' opinions and values.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Considers the development of tolerance towards ethnicities and nationalities important.

Committed to assessment that supports learning, and strives to create an evaluation system in which the principles of fairness can also prevail.

Possesses synthesised knowledge appropriate to his/her field and strives to incorporate the values, goals, and principles of environmental education and education for sustainability into everyday pedagogical activities.

Strives to instil in students the need for active engagement and responsible behaviour for sustainability, and therefore cooperates with his/her immediate environment.

Considers the adherence to and enforcement of basic environmentally conscious behavioural norms important.

Encourages the expression of positive attitudes towards the environment.

Highlights the importance of personal responsibility and strives to reinforce students' understanding that their behaviour and actions contribute to creating a sustainable future through personal example.

Committed to active cooperation with fellow teachers.

Adheres to the legal and ethical norms of the teaching profession.

Characterised by cooperation and responsibility in relation to his/her profession, field, and its representatives.

Ready for continuous renewal in subject-specific, methodological, and educational sciences. Ready to participate in development and innovation activities related to his/her subject.

Responsibly undertakes the views that underpin his/her profession and the relevant scientific fields.

Considers the complex (natural and social science) approach to the curriculum important.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practice-oriented manner.

Committed to building relevant, applicable knowledge for everyday life instead of quantitative content delivery, and to applying the principles of practice-centred, problem-based geography learning instead of mere fact presentation.

Strives to consciously utilise the opportunities offered by geography, with particular attention to teaching learning methods, national identity, respect and appreciation of values, attachment to Europe, introducing different cultures, education for citizenship and democracy, sustainability, environmental awareness, systems thinking, media literacy, and economic and financial education.

Alongside knowledge transmission, he/she is committed to active and collaborative learning, and to building geographical knowledge through student activities.

Recognises the identity-forming role and significance of geography education.

Open to applying the methods of field learning, museum, library, media, and drama pedagogy.

Strives to create experiential learning situations, fundamentally basing the teaching-learning process on active student activities.

Assists students in identifying, examining, and formulating proposals for mitigating and solving complex geographical-environmental problems present in their immediate environment and place of residence.

Committed to educating for independent opinion formation, rational, deliberative thinking, and argument-based debate.

Committed to applying student-centred and collaborative, practice-oriented teaching-learning methods.

Considers the development of tolerance towards different cultural circles and social strata important.

Committed to presenting, explaining, popularising, and promoting natural and social science knowledge at an educational level in small and large communities, motivating lifelong learning.

Committed to supportive, developmental evaluation, which applies to geographical-environmental knowledge (facts, understanding, application) and the related skills and competences.

Understands and embraces the principles of environmentally conscious thinking, sustainability, and environmental adaptation, and strives to convey these principles.

The environmental knowledge he/she teaches reflects his/her environmentally conscious behaviour both in and out of the classroom.

Strives for professional cooperation with other geography specialists and colleagues

teaching subjects related to geography education.

Committed to high-quality professional work and continuous professional and methodological development.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Mecsek terepgyakorlat: Óbánya, Óbányai-völgy, Csepegő-szikla, Ferde-vízesés. (Mecsek fieldtrip. Óbánya, the Óbánya Valley, including the Csepegő rock and the Ferde waterfall)

12.2. Kisújbánya, Cigány-hegy, a Magyaregregy határában húzódó Vár-völgy geológiája, Máré-vár . (Kisújbánya, Cigány-hegy, the Vár valleyon the border of Magyaregregy, Maré Castle.)

12.3. A mecseki szénbányászat története. (The history of coal mining in Mecsek.)

12.4. Nyugat-Mecsek: Kővágószőlős, Babás-szerkövek, Zsongor-kő. (West Mecsek: Kővágószőlős, Babás rocks, the Zsongor rock.)

12.5. Orfű, Abaliget (cseppkőbarlang), Pécs. (Orfű, Abaliget (the stalactite cave), Pécs.)

12.6. Zárthelyi dolgozat. (Written test.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A terepgyakorlaton történő személyes jelenlét és aktív részvétel kötelező. Az indokolt és igazolt távollét (pl. egészségügyi ok, szolgálatteljesítés) esetén a hallgató az oktatóval egyeztetett formában és határidővel írásban rögzített módon pótolhatja a gyakorlat tananyagát.

Kedvezményes tanrenden lévő hallgatónak – az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában az e tanulmányi rendre vonatkozóan rögzített szabályok betartása mellett – a kurzus oktatójával egyeztetett formában elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgatónak a terepgyakorlat teljesítését követően teszt jellegű zárthelyi dolgozatot kell írnia, illetve a terepgyakorlat hazaérkezési dátumát követő egy héten belül le kell adnia a terepgyakorlati jegyzőkönyvét. Az elégséges jegyhez minimálisan 40, a közepeshez 55, a jó érdemjegyhez 70, a jeleshez 85%-ot kell teljesíteni.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a terepgyakorlaton való részvétel, a zárthelyi dolgozat

megírása, valamint a terepgyakorlati jegyzőkönyv leadása. Amennyiben a zárthelyi dolgozat megírásában a hallgató (igazolt távolmaradással!) nem tud részt venni, egy alkalommal pótolhat.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés gyakorlati jeggyel történik. A félév során egy zárthelyi dolgozat teljesítése kötelező. Speciális helyzetben (pl. írásképtelenség stb.) a dolgozat szóbeli beszámolóval helyettesíthető.

A zárthelyi dolgozat keretében ellenőrzésre kerülő tananyag a terepen elhangzott előadásokra, valamint a kiadott szakmai anyagokban és a kötelező irodalomban olvasható ismeretekre épül.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges (40%) gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Haas János (szerk.): A múlt ösvényein. Szemelvények Magyarország földjének történetéből. (vonatkozó részek), Magyarhoni Földtani Társulat, Budapest 2010. ISBN: 978-963-8221-42-1 ;

2. Karátson Dávid (főszerk.): Magyarország földje. (Pannon Enciklopédia) (vonatkozó részek), Kertek 2000 Könyvkiadó, Budapest 2000. ISBN: 9638579234;

3. Kiss Gábor – Benkhard Borbála: Kő kövön…marad. (vonatkozó részek), Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, Budapest 2007. ISBN: 978-963-87073-4-5;

4. Veres Zsolt: Geokéktúra. Az Országos Kéktúra földtudományi értékei. (vonatkozó részek), GeoLitera, Szeged 2024. ISBN: 978-963 -306-988-2;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. https://www.turistamagazin.hu/hir/sok-latnivalo-kis-helyen-is-elfer,.

2. Budai Tamás - Gyalog László (szerk.): Magyarország földtani atlasza országjáróknak. (vonatkozó részek), Magyar Állami Földtani Intézet, Budapest 2010. ISBN: 978-963-671-283-9;

3. Garami László – Garami Lászlóné: Zöld utakon. Védett természeti értékeink útikalauza. (vonatkozó részek), Mezőgazda, 1997. ISBN: 963 7362 64 9;

4. Tóth Judit: Beártuk a "magyar Svájcot" (https://www.turistamagazin.hu/hir/bejartuk-a-magyar-svajcot), Turistamagazin, Budapest 2022. ISBN: -;

Budapest, 2025.

Gruber László,
közszolgálati egyetemi docens
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT136**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** A tanítási gyakorlat előkészítése II.: önfejlesztés, tehetséggondozás, felzárkóztatás és iskolai programok
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Preparing for the teaching practicum II: self-development, talent management, catch-up and school programmes
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Stárics Roland, tanársegéd
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A gyakorlati óra a földrajztanári felkészítés jegyében zajlik. Célja a tanítási gyakorlat előkészítése és a pedagógus kompetenciák erősítése, fejlesztése. A hallgató megismeri a tanári önművelés formái mellett a tehetséggondozás és a felzárkóztatás földrajztantárgyhoz kapcsolódó lehetőségeit, valamint betekintést nyer az iskolai programok változatos világába. A hallgató jártasságot szerez szakmai tudása és pedagógus kompetenciái folyamatos megújításában, továbbá iskolai és iskolán kívüli földrajzos tartalmú ismeretterjesztő, szemléletformáló és közösségi programok szervezésében (a tanév rendjében megnevezett témahetek és témanapok, osztálykirándulás, üzem- és múzeumlátogatás).

A hallgató a gyakorlati órák révén képes lesz a szaktanári feladatok átgondolt megtervezésére és felelős ellátására, valamint tematikus és közösségi programok előkészítésére és lebonyolítására.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The practical lesson is a preparation for the geography teacher. Its aim is to prepare for teaching practicum and to strengthen and develop teacher competences. Students will learn about forms of teacher self-training, talent management and remedial education in geography, as well as gain an insight into the diverse world of school programmes.

Students will acquire skills in the continuous updating of their professional knowledge and teaching competences, and in the organisation of educational, awareness-raising and community programmes in and outside school in the field of geography (the theme weeks and theme days specified in the school year, class trips, visits to factories and museums).

Through practical lessons, students will be able to plan and responsibly carry out teaching tasks in a thoughtful way and to prepare and organise thematic and community programmes.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):
Tudása:

Ismeri a földrajz sajátos helyét a tantárgyak rendszerében és a tananyag struktúráját.

Ismeri a földrajztanár szerepét, a földrajz tanítás-tanulás sajátosságait, a természettudományos és társadalomtudományos elveken alapuló megismerési módszereit, fontosabb tanítási és tanulási stratégiáit.

Ismeri a mesterséges intelligencia földrajzoktatásban történő felhasználásának lehetőségeit és veszélyeit, képes annak megfelelő, felelősségteljes alkalmazására.

Tisztában van a földrajztanításban felhasználható adatbázisok és szoftverek alkalmazásának jogi, technikai-szervezési szabályaival és lehetőségeivel.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri a földrajz tanításához kapcsolódó jogszabályi hátteret, terveket, a tananyag kiválasztásának és elrendezésének szempontjait, valamint az érettségi vizsgakövetelményeket.

Ismeri a földrajzi ismeretek megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodás kialakulásában, kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket.

Tisztában van a szóbeli, az írásbeli, a vizuális és a digitális kifejezőkészség alapvető tanulásmódszertani jellegzetességeivel, képes azokat célirányosan és differenciáltan alkalmazni a földrajztanulás eredményessége érdekében.

Ismeri a megfigyelésen, a vizsgálódáson és a szakés ismeretterjesztő irodalmi források feldolgozásán alapuló tanulási módszereket, és képes az ilyen irányú tanulói tudásépítés segítésére.

Ismeri a földrajzi-környezeti tudás építésében leghatásosabb módszereket, és tanítási gyakorlatában tudatosan alkalmazza azokat az adott tananyaghoz és tanulócsoporthoz illeszkedően offline illetve online környezetekben egyaránt.

Ismeri a gyakorlatorientált tanítás előnyeit és módszereit a földrajzoktatás hatékonyságának növelése érdekében és képes ezek alkalmazására.

Ismeri és felelősséggel kezeli a földrajz szerepét a tanulók személyiségfejlődésében.

Ismeri a földrajz tantárgyban megjelenő fogalmi rendszerek kialakulásának életkori feltételeit és a hozzájuk kapcsolódó fejlesztendő kompetenciákat.

Ismeri az online tanulási környezetek tanulói személyiségfejlődésre gyakorolt pozitív és negatív hatásait.

Ismeri az együttműködő tanulás alapelveit, annak földrajzi tartalmakkal kapcsolatos kihívásait és módszereit.

Ismeri a mérésmetodika alapelveit, és képes azokat alkalmazni a mérőeszközök összeállítása, kiválasztása során.

Ismeri és alkalmazza a tanulók földrajzi tudásának mérésére alkalmas analóg és digitális technológiákat, eszközöket.

Tájékozott a különböző földrajzi feladattárakban, feladatgyűjteményekben, képes ilyenek összeállítására, alkalmazására a célcsoport igényeinek, a mérési és gyakorlási céloknak megfelelően.

Ismeri a földrajztanári munkát segítő szakmai szervezetek tevékenységét.

Ismeri a digitálistechnológia-alapú kommunikációs és együttműködési alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és használatának előnyeivel és hátrányaival.

Ismeri a szakmai és a szakmódszertani továbbképzések rendszerét, az önképzés lehetőségeit, és nyitott az ezeken való részvételre.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Tisztában van a köznevelésnek és a szakképzésnek a társadalom fejlődésében betöltött szerepével, a nemzet közösségének kohéziójára gyakorolt hatásával.

A szakképzett tanár széles bázisra épülő interdiszciplináris tudással rendelkezik a tanulói személyiség sajátosságairól és fejlődéséről, személyiségalakító munkája értékrendjének alapjait az alaptörvény szellemében határozza meg.

Nevelési gyakorlatát jól megalapozó ismeretekkel rendelkezik a szocializáció minden színteréről és a perszonalizáció folyamatát meghatározó tényezőkről.

Széles körű ismeretekre támaszkodik a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. tv. 4. § 13. pontja szerinti kiemelt figyelmet igénylő tanulók nevelése és fejlesztése során.

Megbízható ismeretei vannak a tanulók megismerésének pedagógiai és pszichológiai módszereire vonatkozóan.

Tisztában van az integráció és inklúzió fogalmával, fajtáival, valamint az integrált és inkluzív nevelés iskolán belüli megvalósíthatóságának lehetőségeivel.

Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit.

Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló hatásaival.

A szakképzett tanár megalapozott neveléstudományi, pszichológiai és szociológiai tudással rendelkezik a szocializációról és a perszonalizációról, az egyéni bánásmódot igénylő és a hátrányos helyzetű tanulókról, valamint a társadalmi és csoportközi folyamatokról.

A szakképzett tanár tudományos kutatásokkal igazolt tudással rendelkezik a különböző tanulási környezetben megvalósuló szocializációs folyamatokról és ezek hatékony kezelésének lehetőségeiről, a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek formálódásának pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságairól, az esélyteremtési lehetőségekről.

Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó, fontosabb feltáró módszereket, valamint a kutatási eredményekkel bizonyítottan eredményes fejlesztésüket elősegítő pedagógiai módszereket.

Alaposan ismeri azokat a diagnosztikai, mérésmetodikai szabályokat, amelyek garantálják az értékelő tevékenység megbízhatóságát és objektivitását.

Tisztában van azokkal a tényezőkkel, amelyek veszélyeztetik az értékelés objektivitását; tudja, milyen jelenségek járulhatnak hozzá ahhoz, hogy a pedagógus irreális képet alakítson ki munkája eredményességéről.

Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkát segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól és hatásairól.

A szakképzett tanár ismeri a pedagógusszerep betöltéséhez és a szakmai fejlődéséhez szükséges, neveléstudományi, szociológiai, pszichológiai kutatási eredményekkel igazolt

tudás forrásait.

Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szakmai fejlődésben betöltött szerepéről, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.

-

Képességei:

Képes a földrajzi-földtudományi elméletek és a tények közötti összefüggések megteremtésére és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, lényegkiemelő közvetítésére, a gyakorlati példák megfelelő beemelése alkalmazásával.

Rendelkezik megfelelő szintű digitális kompetenciákkal, és elkötelezett az általuk nyújtott lehetőségek felhasználása iránt a tanítási-tanulási folyamatban (információ és adatgyűjtés, adatfeldolgozás, adatbázisok és digitális térképek használata).

Képes alkalmazni a tanítási-tanulási folyamat céljaihoz igazodó digitális pedagógiai eszközöket és módszereket a tanulók földrajzi tudásépítésének segítése, illetve tudásuk mérése, teljesítményük értékelése során.

Képes földrajzi szaktudományos és szakmódszertani felkészültségét kritikusan szemlélni, és azzal kapcsolatban képes az önreflexióra, szükség esetén korrekciókra.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes különböző iskolai és iskolán kívüli színtereken földrajzi ismeretek átadására, földrajzi-környezeti tartalmú programok szervezésére. Képes a földrajztudomány területéhez kapcsolódó szakmai helyzetekben nyílt és hiteles kommunikációra.

Képes a tanulók előzetes tudására és fejlesztési igényeire építve meghatározni az egyes témakörökben tanítandó tartalmakat és azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.

Képes kritikusan elemezni és a konkrét fejlesztési céloknak megfelelően kiválasztani a földrajz tanítási-tanulási folyamata során felhasználandó nyomtatott és digitális taneszközöket, forrásanyagokat.

Képes a motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési készségeinek fejlesztését segítő módszerek megválasztására, alkalmazására.

Képes a földrajz speciális fogalmaival és összefüggéseivel kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére, az átlagtól eltérő (tehetséges vagy sajátos nevelési igényű) tanulók felismerésére, valamint a velük való differenciált foglalkozásra, fejlesztésre.

Képes irányítani a tanulók önszabályozó és önfejlesztő tanulásának folyamatát.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.

Képes a földrajztanítási-tanulási folyamatot tudatosan és személyre szabottan, a tanulók előzetes tudás és kompetenciaszintjének megfelelően, fejlesztő módon tervezni, szervezni és irányítani.

Képes a tanítási-tanulási folyamatot tudatosan együttműködési-együttmunkálkodási, hálózati és reflektív technikákra építeni.

Képes tudatosan alkalmazni az együttműködő tanulás tanteremhez, terephez és virtuális térhez kötődő módszereit, eszközeit.

Képes a közösségszervezésben központi szerep betöltésére.

Képes a tantárgyi követelmények kidolgozására és a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésére.

Képes a tanulói eredmények értékelése alapján egyénre szabott fejlesztő, felzárkóztató földrajz tanulási-tanítási stratégia megtervezésére és megvalósítására.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

Képes elemezni és reálisan értékelni saját földrajztanári munkáját.

Képes a földrajz tantárgy fejlesztési, innovációs tevékenységében való szerepvállalásra.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld és a földrajtudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

A szakképzett tanár képes a különböző adottságokkal, képességekkel és tudással rendelkező tanulók és tanulócsoportok differenciált fejlesztésére, valamint a tanítási és fejlesztési módszerek szakszerű megválasztására, alkalmazására, a pályaorientáció segítésére.

Tudatosan teremt olyan pedagógiai helyzeteket, amelyek a leghatékonyabban támogatják a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését.

Képes az elért eredmények tükrében saját szakmai álláspontját és a tanulókról alkotott képét revideálni és ennek megfelelően az új fejlesztési stratégiáit meghatározni.

A szakképzett tanár képes értelmezni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét, s a pedagógiai munkájában képes építeni ezekre.

Képes az iskolai és osztálytermi, továbbá a különböző tanulási környezetben megvalósuló toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

A szakképzett tanár képes a rá bízott tanulókból közösséget formálni, a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják a közösségek fejlődését és egészséges működését.

Mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során képes alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.

Képes a konfliktusok és a bántalmazás megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.

Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

Képes a korrekt adatfelhasználás elveit szem előtt tartva kezelni és elemezni a tanulói tudás értékelésekor kapott eredményeket.

Képes tudatosan és tervszerűen kialakítani a tanulók reális önértékelését és fejleszteni a tanulók önismeretét a megfelelően kiválasztott ellenőrzési módszerek által.

Képes a közösség kohézióját és a tanulók szociális kompetenciáit fejleszteni a társak általi értékelés gyakorlatának kialakításával.

Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás és az individualizálás szempontjait a heterogén összetételű tanulócsoportokban. Képes szem előtt tartani a tanulók érzelmi fejlesztését is az értékelés folyamatában, meg tudja győzni a tanulókat az együttérzés és a szolidaritás jelentőségéről.

Képes az országos, illetve a helyi mérési eredmények szakszerű értelmezésére, le tudja vonni ezekből a megfelelő következtetéseket, képes munkáját a kapott eredmények tükrében felülvizsgálni és az esetleges hibákat javítani.

-

Attitűdje:

Nyitott a földrajz tantárgyban megjelenő tudományágak és tudományterületek interdiszciplináris megközelítésére, és ezt képes alkalmazni a tanítás folyamatában.

Fontosnak tartja a tananyag komplex (természet és társadalomtudományos) megközelítését.

Elkötelezett abban, hogy a föld és a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen, törekszik ezek gyakorlatorientált bemutatására.

Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazása iránt.

Törekszik a földrajz nyújtotta lehetőségek tudatos hasznosítására, különös tekintettel a tanulás tanítása, a nemzeti azonosságtudat, értékek tisztelete, megbecsülése, az Európához való kötődés, a különböző kultúrák megismertetése, az állampolgárságra és demokráciára nevelés, a fenntarthatóság, környezettudatosság, a rendszergondolkodás, a médiatudatosságra nevelés, illetve a gazdasági, pénzügyi nevelés területén.

Elkötelezett az ismeretátadó tanítás mellett az aktív és közös tanulás, a tanulói tevékenységeken alapuló földrajzi tudásépítés megvalósításában.

Kész kollégáival együttműködve helyi tanterv készítésére, tematikus tervezésre (tanmenet vagy tématerv összeállítására), óraterv készítésére.

Nyitott arra, hogy alkalmazza a terepi tanulás, a múzeum-, a könyvtár-, a médiaés a drámapedagógia módszereit.

Törekszik élményszerű tanulási helyzetek teremtésére, a tanítási-tanulási folyamatot alapvetően aktív tanulói tevékenységekre alapozza.

Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érvelésen alapuló vitára nevelésben.

Elkötelezett a tanulóközpontú és együttműködésen alapuló, gyakorlatorientált tanítási-tanulási módszerek alkalmazása mellett.

Segíti a fenntarthatósággal, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos tudás megszerzését tevékenységalapú és kooperatív tanulási környezetekben.

Az értékelés során szem előtt tartja a tanulók egyéni földrajzitudás-fejlődésének útját.

Törekszik a szakmai együttműködésre más földrajz szakos és a földrajz oktatásához kapcsolódó tantárgyakat tanító kollégákkal.

Igyekszik együttműködést kiépíteni a szaktárgya területén működő helyi, regionális és országos szakmai szervezetekkel, alkotó munkaközösségekkel, szakmódszertani műhelyekkel.

Elkötelezett az igényes szaktanári munka, a folyamatos szakmai és módszertani fejlődés iránt.

Igényli az oktatói-nevelői munkájára vonatkozó külső szakmai és szakmódszertani értékelést, képes segítséget kérni és elfogadni.

Nyitott az új módszerek, tanítási-tanulási stratégiák kipróbálására.

Aktívan és felelősen nyilvánít véleményt a földrajzoktatást érintő szakmai, oktatáspolitikai kérdésekben.

Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényének a felébresztésére és fenntartására.

Tervezőmunkája során a legkorszerűbb elméleti és gyakorlati tudásra épít, és a kimeneti célokhoz alkalmazkodva határozza meg a tanítási-tanulási folyamatot, az alkalmazható módszereket, az optimális munkaformákat és a felhasználható segédeszközöket.

A szakképzett tanár rendelkezik olyan fokú flexibilitással, amely lehetővé teszi a tervdokumentumoktól való esetenkénti eltérést, amennyiben az észszerű pedagógiai megfontolások és a tanulócsoportok érdekei úgy kívánják.

A tervezés során együttműködik kollégáival és a tanulókkal, alkotó módon építi be tervezőmunkájába az adott tanulócsoportban szerzett tapasztalatait, szem előtt tartva a méltányosság elvét.

Saját munkáját reflektíven, fejlett kritikai érzékkel szemléli; ébren tartja magában a módszertani megújulás igényét, szakmai eszköztára folyamatos bővítésének szándékát.

A szakképzett tanár alapvető fontosságúnak tartja a tanulás kompetenciáinak fejlesztését.

Nagy hangsúlyt fektet a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosítására, a hatékony tanuláshoz szükséges tudás és képességek megszerzésére, különös tekintettel az egész életen át tartó tanulásra.

Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében, továbbá figyelembe veszi a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit az optimális tanulási környezet, tanulási légkör szempontjából.

Törekszik az életkori, egyéni és csoportsajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

Irányítja a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolását, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kialakítását.

Nyitott a kiemelt figyelmet igénylő tanulók speciális szükségleteire, elfogadó attitűddel viszonyul a tanulói közösségben megjelenő heterogenitásához.

Ösztönzi a tanulók közti konstruktív véleménycserét, kiaknázza az együttnevelésből fakadó lehetőségeket, fejleszti a tanulók empátiás képességét és toleranciáját.

A szakképzett tanár felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, törekszik mindenkiben meglátni és felmutatni az értékeket, valamint pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához. Érzékeny a tanulók egyéni problémáira.

A szakképzett tanár elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.

Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét és értékeit tiszteljék.

Nyitott a különböző tanulási környezetekben megvalósuló szocializációs, támogató folyamatok lehetőségeinek megismerésére, elfogadja és érti azok működését.

Kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait, szociális felkészültségét.

Törekszik a tanulók fiatalos nézetrendszeréről minél több ismeretet szerezni.

Igyekszik elsajátíttatni tanulóival jogaikat és kötelességeiket.

A szakképzett tanár fontosnak tartja a tanulókkal és szülőkkel való együttműködés, társas megértés megvalósítását az oktatási és nevelési folyamat hatékonyságának érdekében.

Elkötelezett a tanártársaival való aktív együttműködés iránt.

Igényli a pedagógiai munkájával kapcsolatos rendszeres visszajelzéseket, nyitott azok befogadására.

Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.

Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok

képviselőivel kapcsolatban.

Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására.

Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére.

Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra. Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.

A szakképzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, átgondolásában, tudományos források alapján megfelelő válaszok kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.

A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the unique place of geography within the system of subjects and the structure of the curriculum.

Knows the role of the geography teacher, the characteristics of teaching and learning geography, the methods of understanding based on natural and social science principles, and the main teaching and learning strategies.

Knows the possibilities and dangers of using artificial intelligence in geography education and is capable of its appropriate and responsible application.

Aware of the legal, technical, and organisational rules and possibilities for applying databases and software used in geography teaching.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the legal background to the teaching of geography, curricula, criteria for selecting and organising teaching materials, and the requirements for the school-leaving examination in geography.

Knows the psychological factors involved in the development of thinking necessary for understanding and creatively applying geographical knowledge.

Aware of the basic learning methodological characteristics of oral, written, visual, and digital expression skills, and capable of applying them purposefully and differentially for the effectiveness of geography learning.

Knows the learning methods based on observation, investigation, and processing of professional and popular science literary sources, and is capable of assisting in the construction of such student knowledge.

Knows the most effective methods for building geographical and environmental knowledge and consciously applies them in his/her teaching practice, tailored to the given curriculum and student group, in both offline and online environments.

Knows the advantages and methods of practice-oriented teaching to increase the effectiveness of geography education and is capable of applying them.

Knows and responsibly handles the role of geography in students' personality development.

Knows the age-related conditions for the development of conceptual systems in the geography subject and the related competences to be developed.

Knows the positive and negative effects of online learning environments on students' personality development.

Knows the principles of cooperative learning, its challenges, and methods related to geographical content.

Knows the principles of measurement methodology and is capable of applying them in the compilation and selection of measurement tools.

Knows and applies analogue and digital technologies and tools suitable for measuring students' geographical knowledge.

Informed about various geographical task collections and capable of compiling and applying such collections according to the needs of the target group and the goals of measurement and practice.

Knows the activities of professional organisations that support the work of geography teachers.

Knows the communication and collaboration applications based on digital technology, and understands their functions, advantages, and disadvantages.

Knows the system of professional and methodological further training, the possibilities for self-education, and is open to participating in them.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Aware of the role of public education and vocational training in the development of society and their impact on the cohesion of the national community.

Possesses interdisciplinary knowledge based on a broad foundation about the characteristics and development of student personality, and defines the value system of his/her personality-shaping work in the spirit of the Fundamental Law of Hungary.

Possesses well-founded knowledge about all venues of socialisation and the factors determining the process of personalisation.

Relies on extensive knowledge in the education and development of students requiring special attention as defined in Section 4, Point 13 of Act CXC of 2011 on National Public Education.

Has reliable knowledge of the pedagogical and psychological methods for understanding students.

Aware of the concept and types of integration and inclusion, as well as the possibilities for implementing integrated and inclusive education within the school.

Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences.

Aware of the personality-shaping effects of his/her subject and the related field of knowledge.

Possesses well-founded educational, psychological, and sociological knowledge about socialisation and personalisation, students requiring individual treatment, disadvantaged students, and social and intergroup processes.

Possesses scientifically validated knowledge about socialisation processes in different learning environments and the possibilities for their effective management, the psychological, sociological, and cultural characteristics of group formation and community development, and the opportunities for creating equal opportunities.

Knows the important exploratory methods related to the social situation of groups and students, as well as the pedagogical methods proven to be effective in their development through research results.

Thoroughly knows the diagnostic and measurement methodological rules that guarantee the reliability and objectivity of evaluative activities.

Aware of the factors that threaten the objectivity of evaluation; knows the phenomena that may contribute to the teacher forming an unrealistic picture of the effectiveness of his/her work.

Informed about the methods and effects of cooperation with parents, professionals supporting pedagogical work, and professional institutions.

Familiar with the sources of knowledge validated by educational, sociological, and psychological research results necessary for fulfilling the teacher role and professional development.

Possesses knowledge about the role of reflective thinking in professional development, the possibilities for further training, and the theoretical and practical methods for maintaining mental health.

-

Capabilities:

Capable of establishing connections between geographical-earth science theories and facts, and conveying them in a way that highlights the essentials, appropriate to the age characteristics of students, using suitable practical examples.

Possesses appropriate digital competences and is committed to utilising the opportunities they offer in the teaching-learning process (information and data collection, data processing, use of databases and digital maps).

Capable of applying digital pedagogical tools and methods aligned with the goals of the teaching-learning process to assist students in building geographical knowledge, measuring their knowledge, and evaluating their performance.

Capable of critically examining his/her geographical scientific and methodological preparedness, and engaging in self-reflection and making corrections if necessary.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of conveying geographical knowledge in various school and out-of-school settings, and organising geographical-environmental programmes. Capable of open and authentic communication in professional situations related to geography.

Capable of determining the content to be taught in each topic based on students' prior knowledge and development needs, and organising it into a suitable logical structure.

Capable of critically analysing and selecting printed and digital teaching tools and resources to be used in the geography teaching-learning process according to specific development goals.

Capable of selecting and applying methods that ensure motivation and student activity, and develop students' thinking, problem-solving, and cooperation skills.

Capable of addressing comprehension difficulties related to the specific concepts and relationships in geography, identifying students who are exceptional (gifted or with special educational needs), and providing differentiated attention and development for them.

Capable of guiding students' self-regulated and self-developing learning processes.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of consciously and personally planning, organising, and directing the geography teaching-learning process in a developmental manner, according to students' prior knowledge and competence levels.

Capable of consciously building the teaching-learning process on cooperative, collaborative, networked, and reflective techniques.

Capable of consciously applying the methods and tools of cooperative learning related to the classroom, field, and virtual space.

Capable of playing a central role in community organisation.

Capable of developing subject requirements and evaluating students with personalised, differentiated methods.

Capable of planning and implementing individualised developmental and remedial geography teaching-learning strategies based on the evaluation of students' results.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

Capable of analysing and realistically evaluating his/her own work as a geography teacher.

Capable of participating in the development and innovation activities of the geography subject.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Capable of the differentiated development of students and student groups with different abilities, skills, and knowledge, as well as the professional selection and application of teaching and development methods, and assisting with career orientation.

Consciously creates pedagogical situations that most effectively support students' intellectual, emotional, social, and moral development.

Capable of revising his/her professional standpoint and perception of students based on achieved results, and accordingly defining new development strategies.

Capable of interpreting the socio-cultural phenomena that influence students' opportunities, school life, and out-of-school life, and building on these in his/her pedagogical work.

Capable of creating a tolerant and inclusive atmosphere in school and classroom settings, as well as in different learning environments.

Capable of forming a community from the students entrusted to him/her, creating pedagogical situations for groups and communities that ensure their development and healthy functioning.

Capable of applying cooperation-fostering and motivating methods both within the framework of subject teaching and during leisure activities.

Capable of preventing and, if necessary, effectively managing conflicts and bullying.

Actively contributes to developing group members' commitment to the community and their responsible, active participation.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of handling and analysing the results obtained from evaluating students' knowledge while keeping in mind the principles of ethical data use.

Capable of consciously and systematically developing students' realistic self-assessment and self-awareness through appropriately selected assessment methods.

Capable of developing community cohesion and students' social competences by establishing the practice of peer evaluation.

Capable of considering the aspects of differentiation and individualisation in heterogeneous student groups during evaluation. Capable of considering students' emotional development in the evaluation process and convincing them of the importance of empathy and solidarity.

Capable of professionally interpreting national and local assessment results, drawing appropriate conclusions from them, reviewing his/her work in light of the results, and correcting any mistakes.

-

Attitude:

Open to the interdisciplinary approach of the sciences and fields appearing in the geography subject, and capable of applying this in the teaching process.

Considers the complex (natural and social science) approach to the curriculum important.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practice-oriented manner.

Committed to building relevant, applicable knowledge for everyday life instead of quantitative content delivery, and to applying the principles of practice-centred, problem-based geography learning instead of mere fact presentation.

Strives to consciously utilise the opportunities offered by geography, with particular attention to teaching learning methods, national identity, respect and appreciation of values, attachment to Europe, introducing different cultures, education for citizenship and democracy, sustainability, environmental awareness, systems thinking, media literacy, and economic and financial education.

Alongside knowledge transmission, he/she is committed to active and collaborative learning, and to building geographical knowledge through student activities.

Ready to cooperate with colleagues in preparing local curricula, thematic planning (syllabus or thematic plan preparation), and lesson planning.

Open to applying the methods of field learning, museum, library, media, and drama pedagogy.

Strives to create experiential learning situations, fundamentally basing the teaching-learning process on active student activities.

Committed to educating for independent opinion formation, rational, deliberative thinking, and argument-based debate.

Committed to applying student-centred and collaborative, practice-oriented teaching-learning methods.

Assists in acquiring knowledge related to sustainability, media literacy, and the use of digital technologies in activity-based and cooperative learning environments.

Keeps in mind the individual geographical knowledge development path of students during evaluation.

Strives for professional cooperation with other geography specialists and colleagues

teaching subjects related to geography education.

Seeks to establish cooperation with local, regional, and national professional organisations, creative work communities, and methodological workshops operating in his/her subject area.

Committed to high-quality professional work and continuous professional and methodological development.

Seeks external professional and methodological evaluation of his/her teaching and educational work, and is capable of asking for and accepting help.

Open to trying new methods and teaching-learning strategies.

Actively and responsibly expresses opinions on professional and educational policy issues related to geography education.

Open to learning and gaining experience, and strives to awaken and maintain students' desire for knowledge, creativity, and self-improvement.

Bases his/her planning work on the most up-to-date theoretical and practical knowledge, and defines the teaching-learning process, applicable methods, optimal work forms, and usable aids in accordance with the output goals.

Possesses a degree of flexibility that allows for occasional deviations from planning documents if reasonable pedagogical considerations and the interests of student groups so require.

Cooperates with colleagues and students during planning, creatively incorporating experiences gained with the given student group into his/her planning work, keeping the principle of fairness in mind.

Reflectively and critically examines his/her own work; maintains a need for methodological renewal and a desire to continuously expand his/her professional toolkit.

Considers the development of learning competences to be of fundamental importance.

Places great emphasis on raising awareness of the processes of learning and teaching, acquiring the knowledge and skills necessary for effective learning, with particular attention to lifelong learning.

Considers cooperation and social understanding with students important for the effectiveness of the learning process, and takes into account students' specific needs, ideas, and initiatives for an optimal learning environment and atmosphere.

Strives to apply learning-teaching strategies and methods that promote activity, interactivity, and differentiation, appropriate to age, individual, and group characteristics.

Directs the coordination of students' in-class, extracurricular, and out-of-school activities, and the development of positive attitudes towards lifelong learning.

Open to the needs of students requiring special attention, and adopts an accepting attitude towards the heterogeneity present in the student community.

Encourages constructive exchange of opinions among students, exploits the opportunities arising from inclusive education, and develops students' empathy and tolerance.

Approaches students' personality development responsibly, strives to see and highlight values in everyone, and relates to each student with positive emotions (love). Sensitive to students' individual problems.

Committed to national and universal values, characterised by social sensitivity and helpfulness.

Strives to educate students to respect others' opinions and values.

Open to learning about and understanding the possibilities of socialisation and supportive processes in different learning environments.

Ready to consider the characteristics and social preparedness of the given student group.

Strives to gain as much knowledge as possible about students' youthful perspectives.

Endeavours to teach students their rights and duties.

Considers cooperation and social understanding with students and parents important for the effectiveness of the educational and teaching process.

Committed to active cooperation with fellow teachers.

Seeks regular feedback on his/her pedagogical work and is open to receiving it.

Handles conflict situations with a sense of vocation, seeks and accepts professional help to identify and solve problems.

Adheres to the legal and ethical norms of the teaching profession.

Characterised by cooperation and responsibility in relation to his/her profession, field, and its representatives.

Takes on the role of initiator in establishing professional cooperation with responsibility.

An equal partner in professional cooperation.

Thinks through and represents the ethical issues of the given field.

Strives for self-awareness, personal development, and maintaining physical and mental health.

Monitors the impact of his/her activities on others, strives to improve his/her activities reflectively, and continuously develops his/her professional preparedness.

Ready for continuous renewal in subject-specific, methodological, and educational sciences. Ready to participate in development and innovation activities related to his/her subject.

Possesses significant independence in raising and considering comprehensive and specific questions of his/her profession, developing appropriate answers based on scientific sources, and representing and justifying professional views.

Responsibly undertakes the views that underpin his/her profession and the relevant scientific fields.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Az önfejlesztés jelentősége és formái (The importance and forms of self-improvement)

12.2. Tehetségazonosítás a földrajz tanítása során (Identifying talents in the teaching of geography)

12.3. Tehetséggondozás a földrajz tanítása során: szakkörök, mentorálás, nyári táborok, ösztöndíjak (Talent management in the teaching of geography: workshops, mentoring, summer camps, scholarships)

12.4. Csoportos iskolai hospitálás. (Group school visit.)

12.5. Tehetséggondozás a földrajz tanítása során: tanulmányi versenyek, pálya- és szakmaorientáció. Felzárkóztatás, hátránykompenzáció és esélyteremtés a földrajz

tanítása során I. (Talent management in the teaching of geography: academic competitions, career and vocational guidance. Inclusion, compensation for disadvantages and creating opportunities in the teaching of geography I.)

12.6. Felzárkóztatás, hátránykompenzáció és esélyteremtés a földrajz tanítása során II. (Inclusion, compensation for disadvantages and creating opportunities in the teaching of geography II.)

12.7. Élménypedagógiai módszerek a földrajztanításban: üzem-, múzeum- és kiállításlátogatás (Experiential methods in geography teaching: visits to factories, museums and exhibitions)

12.8. Élménypedagógiai módszerek a földrajztanításban: terepgyakorlat és terepi vizsgálat (Experiential methods of teaching geography: fieldwork and field investigation)

12.9. Földrajzhoz kapcsolódó programok, témanapok, témahetek szervezése a közoktatásban (Organisation of geography-related programmes, theme days and theme weeks in public education)

12.10. Osztálykirándulás szervezése (Organising a class trip)

12.11. Pályázatírás alapjai (Basics of proposal writing)

12.12. Konzultációs foglalkozás (Consultation session)

12.13. Zárthelyi dolgozat (Written test)

12.14. A félév értékelése, lezárása (Evaluation and conclusion of the semester)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A gyakorlati órák látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A hallgató köteles a félév során a gyakorlati órák legalább 75%-án részt venni. A hallgató gyakorlati órán való részvételének tényét az oktató katalógusban rögzíti. Amennyiben a hallgató a félév során a gyakorlati órák kevesebb, mint 75%-án vesz részt, a 75%-ot meghaladó órákról való távolmaradását igazolnia kell.A hallgató köteles felvenni a kapcsolatot a tantárgy oktatójával a pótlás egyeztetése céljából. A pótlás az adott témával kapcsolatos házi dolgozat elkészítésével lehetséges az oktatóval egyeztetett módon. A pótlás témáját, formáját, az elkészített feladat leadásának módját és határidejét az oktatónak írásban kell rögzítenie.

Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

A csoportos és az egyéni iskolai hospitáláson való részvétel a hallgató számára kötelező. Az esetleges hiányzás(oka)t legkésőbb a póthét végéig pótolni köteles. A pótlásról a vezetőtanárral kell egyeztetnie.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgató félévi teljesítményét a (jelenléti) írásbeli zárthelyi dolgozat és az otthon

elkészített (beadandó) feladatok teljesítését figyelembe véve mérjük az alábbiak szerint:

Egy írásbeli zárthelyi dolgozat

A zárthelyi dolgozat a gyakorlat ismeretanyagából szerzett tudást kéri számon, 50%-os súllyal kerül beszámításba a félévi érdemjegybe. Amennyiben a hallgató hiányzik a (jelenléti) írásbeli zárthelyi dolgozatról, azt egy alkalommal az oktató által kijelölt időpontban pótolhatja. Amennyiben a hallgató ezzel a lehetőséggel nem él, az oktató által meghatározott időpontban szóbeli beszámoló formájában köteles számot adni az adott témában szerzett tudásáról. Speciális helyzetben (pl. írásképtelenség esetén) az írásbeli számonkérés szóbeli beszámolóval helyettesíthető.

Két otthon elkészített (beadandó) feladat

Az otthon elkészített (beadandó) munkák a tanítás során későbbiekben felhasználható hallgató által elkészített írásbeli anyagokat foglalnak magukba. A beadás módjáról és határidejéről az oktató a félév első óráján tájékoztatja a hallgatókat. Az otthon elkészített (beadandó) feladat a félév során: egy tehetséggondozással vagy egy felzárkóztatással összefüggő mentorális terv elkészítése a földrajz tantárgyhoz kapcsolódóan, valamint egy háromnapos, Magyarország természeti-, tárasadalmi és gazdasági földrajzához kapcsolódó felsőtagozatos vagy középiskolás osztálykirándulás komplex tervezetének összeállítása. A mentorálási terv és az osztálykirándulási terv 25-25%-os súllyal szerepel a félévi érdemjegyben.

A hallgató minden részfeladatra %-os értékelést kap. A félévi gyakorlati jegy a részfeladatok %-os értékeinek a fentiekben leírt módon súlyozott együttes értékeléséből tevődik össze. Az így kapott %-os érték az alábbi félévi érdemjegyeknek felel meg:

0–39% elégtelen

40–54% elégséges

55–69% közepes

70–84% jó

85–100% jeles

A legalább elégséges érdemjegy feltétele valamennyi részfeladat legalább elégséges értékelésű teljesítése.

A hallgatónak a tárgy keretében csoportos és egyéni iskolai hospitáláson is részt kell vennie az alábbiak szerint: 2 szaktárgyi iskolai tanítási óra és 1 kompetenciamérséssel, versenyfelügyelettel vagy helyettesítéssel kapcsolatos óra/foglalkozás hospitálása. A hallgató mindegyik óráról/foglalkozásról hospitálási naplót vezet a félév elején a gyakorlatvezető által meghatározott megfigyelési szempontok alapján. A hospitálási naplót a szorgalmi időszak 12. hetéig kell a hallgatónak leadnia a vezetőtanárnak. A hospitálási naplót a vezetőtanár megfelelő/nem megfelelő minősítéssel értékeli.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a gyakorlati órákon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel, a megfelelő minősítéssel értékelt hospitálási napló megléte, valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok (egy írásbeli zárthelyi dolgozat, két otthoni (beadandó) feladat) mindegyikének legalább elégséges szintű teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés félévközi gyakorlati jeggyel történik, amelynek keretében ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók. A félév során a 15. pontban meghatározott feladatokat szükséges teljesíteni. A feladatrészek súlyozását a 15. pont részletezi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges (40%)

gyakorlati jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Falus Iván (főszerk.) – Zagyváné Szűcs Ida (szerk.): A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanulásához., Akadámiai Kiadó, Budapest 2022. ISBN: 978-963-454-842-3;

2. Gyarmathy Éva: A tehetség – Fogalma, összetevői, típusai és azonosítása. , ELTE Eötvös, Budapest 2012. ISBN: 978-963-463-850-6;

3. Gyarmathy Éva: A tehetség - Háttere és gondozásának gyakorlata. , ELTE Eötvös, Budapest 2012. ISBN: 978-963-463-908-4;

4. Gyarmathy Éva: Tehetségfejlesztés – Lehetőségek kezdőknek és haladóknak., Tea Kiadó, Budapest 2021. ISBN: 978-615-814-313-4;

5. Szabó Dóra Fanni – Tóth Edit – Molnár D. Éva: A felzárkóztatás nehézségei és támogatásának lehetőségei a gyengén teljesítő iskolákban: egy kérdőíves vizsgálat eredményei. Iskolakultúra, 2021. 31(1), 3–25., Iskolakultúra, Szeged 2021. ISBN: ISSN 1215-5233;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Bagdy Emőke – Kövi Zsuzsanna – Mirnics Zsuzsanna: A tehetség kibontakozása, Helikon, Budapest 2014. ISBN: 978-963-227-573-4;

2. Elter András – Sinka Edit: Tehetségbarát intézményi tanulási környezet., Nemzeti Tehetség Központ, Tehetségműhely 5. Készült a „Tehetségek Magyarországa” című, EFOP-3.2.1.-15-2016-00001 kódszámú, kiemelt projekt keretében. , Budapest 2020. ISBN: 978-615-80900-8-7;

3. Makádi Mariann: A földrajztanítás módszertani alapjai 2. Hogy tudatosan végezze. , ELTE TTK Földrajzi Tanszékcsoport, Budapest 2020. ISBN: 978-963-489-223-6 ;

4. Makádi Mariann: Hogyan csináljam? Segédanyagok a földrajztanításhoz tanárjelöltek és kezdő tanárok számára. , ELTE Földrajz- és Földtudományi Intézet, Budapest 2021. ISBN: 978-963-489-332-5;

5. Makádi Mariann: Tevékenykedtető módszerek a földrajztanításban., ELTE TTK FFI, Budapest 2015.

Budapest, 2025.

Stárics Roland,
tanársegéd
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT126**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Európa földrajza tanításának gyakorlata
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** The practice of teaching the geography of Europe
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Stárics Roland, tanársegéd
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A gyakorlati órán az elméleti ismeretek gyakorlati feldolgozása és szintetizálása történik. A hallgató megismeri Európa kulturális sokszínűségét, az egyes országcsoportok természeti és társadalmi sajátosságait, valamint az eltérő adottságokból és fejlődési pályákból fakadó regionális fejlettségi különbségeket és ezek következményeit.

Az órákon hangsúlyos szerepet kap a tantervi szabályozók, valamint a földrajz részletes érettségi vizsgakövetelmények Európa földrajzát érintő részeinek megismerése, egyúttal az ezek feldolgozásához szükséges pedagóguskompetenciák gyakorlatorientált kialakítása, fejlesztése.

A hallgató a gyakorlati órák révén képes lesz az Európa földrajza témakör tanulása során szerzett ismereteinek megértést segítő rendszerezésére, tudásának adott csoport igényeihez illeszkedő megosztására. A hallgató a gyakorlati órákon megismeri a témakör feldolgozása szempontjából fontos információforrásokat, azok felhasználási lehetőségeit, az önálló tanulást, illetve a tanulók tevékenységeit segítő stratégiákat, munkaformákat és eszközöket, valamint a különböző ellenőrzési-értékelési módszereket.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

In the practical lesson, theoretical knowledge is put into practice and synthesised. The student will learn about the cultural diversity of Europe, the natural and social specificities of each group of countries, as well as the regional differences in development and their

consequences due to different endowments and development paths.

The lessons will focus on the curricular regulations and the detailed examination requirements for the Geography of Europe exam, as well as on the practical development of the teaching competences needed to deal with these issues.

Through practical lessons, students will be able to organise the knowledge they have acquired in the course of learning about the geography of Europe in a way that facilitates understanding and to share their knowledge in a way that is appropriate to the needs of the group concerned. In practical lessons, students will become familiar with the sources of information relevant to the processing of the subject, the ways in which they can be used, the strategies, forms of work and tools that support independent learning and students' activities, and the various methods of assessment and evaluation.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Tisztában van a köznevelésnek és a szakképzésnek a társadalom fejlődésében betöltött szerepével, a nemzet közösségének kohéziójára gyakorolt hatásával.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri a földrajz tanításához kapcsolódó jogszabályi hátteret, tanterveket, a tananyag kiválasztásának és elrendezésének szempontjait, valamint az érettségi vizsgakövetelményeket.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

Tisztában van a szóbeli, az írásbeli, a vizuális és a digitális kifejezőkészség alapvető tanulásmódszertani jellegzetességeivel, képes azokat célirányosan és differenciáltan alkalmazni a földrajztanulás eredményessége érdekében.

Ismeri a digitálistechnológia-alapú kommunikációs és együttműködési alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és használatának előnyeivel és hátrányaival.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmi-gazdasági folyamatok földrajzi-környezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Tisztában van a köznevelésnek és a szakképzésnek a társadalom fejlődésében betöltött szerepével, a nemzet közösségének kohéziójára gyakorolt hatásával.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

-

Képességei:

Képes a különböző nevelési és oktatási céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására és megvalósítására; a hagyományos és az információs és kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony és szakszerű alkalmazására.

Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.

Képes a globális problémák és kihívások földrajzi-környezeti kapcsolatrendszerének

megértését célzó módszerek használatára.

Képes a földrajzi szintézisalkotás felhasználásával a természeti, társadalmi-gazdasági folyamatok és a környezeti hatások problémamegoldó szemléletű oktatására.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld- és a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

Eligazodik a média által közvetített aktuális politikai és társadalmi-gazdasági információk világában.

Képes a különböző nevelési és oktatási céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására és megvalósítására; a hagyományos és az információs és kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony és szakszerű alkalmazására.

Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

-

Attitűdje:

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Együttműködésre törekszik a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeinek pedagógusaival.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett abban, hogy a föld- és a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen, törekszik ezek gyakorlatorientált bemutatására.

Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazása iránt.

Törekszik a földrajz nyújtotta lehetőségek tudatos hasznosítására, különös tekintettel a tanulás tanítása, a nemzeti azonosságtudat, értékek tisztelete, megbecsülése, az Európához való kötődés, a különböző kultúrák megismertetése, az állampolgárságra és demokráciára nevelés, a fenntarthatóság, környezettudatosság, a rendszergondolkodás, a médiatudatosságra nevelés, illetve a gazdasági, pénzügyi nevelés területén.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

Törekszik élményszerű tanulási helyzetek teremtésére, a tanítási-tanulási folyamatot alapvetően aktív tanulói tevékenységekre alapozza.

Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érvelésen alapuló vitára nevelésben.

Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett az elsajátított természet- és társadalomtudományos tudás kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten való bemutatása, magyarázata, népszerűsítése, az élethosszig tartó tanulásra motiváló terjesztése iránt.

Törekszik a szakmai együttműködésre más földrajz szakos és a földrajz oktatásához kapcsolódó tantárgyakat tanító kollégákkal.

Elkötelezett az igényes szaktanári munka, a folyamatos szakmai és módszertani fejlődés iránt.

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Együttműködésre törekszik a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeinek pedagógusaival.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Familiar with the national and international achievements, literature, and current issues of subject methodology. Understands the role of the subject area in society, and the objectives and tasks of teaching the subject in supporting students' personality development and cognitive development.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Aware of the role of public education and vocational training in the development of society and their impact on the cohesion of the national community.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational

technology tools.

Knows the legal background to the teaching of geography, curricula, criteria for selecting and organising teaching materials, and the requirements for the school-leaving examination in geography.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Aware of the basic learning methodological characteristics of oral, written, visual, and digital expression skills, and capable of applying them purposefully and differentially for the effectiveness of geography learning.

Knows the communication and collaboration applications based on digital technology, and understands their functions, advantages, and disadvantages.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Possesses realistic knowledge of the geographical-environmental background and magnitude of socio-economic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Familiar with the national and international achievements, literature, and current issues of subject methodology. Understands the role of the subject area in society, and the objectives and tasks of teaching the subject in supporting students' personality development and cognitive development.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Aware of the role of public education and vocational training in the development of society and their impact on the cohesion of the national community.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

-

Capabilities:

Capable of selecting and implementing strategies appropriate to various educational and teaching goals, methods that ensure motivation, differentiation, student activity, and the development of students' thinking, problem-solving, and cooperation skills; and effectively and professionally applying tools based on traditional and information and communication technologies, as well as digital teaching materials.

Capable of synthesising the competences developed during the teaching of subjects.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of using methods aimed at understanding the geographical-environmental relationships of global problems.

Capable of teaching natural, socio-economic processes and environmental impacts with a problem-solving approach using geographical synthesis.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Navigates the world of current political and socio-economic information conveyed by the media.

Capable of selecting and implementing strategies appropriate to various educational and teaching goals, methods that ensure motivation, differentiation, student activity, and the development of students' thinking, problem-solving, and cooperation skills; and effectively and professionally applying tools based on traditional and information and communication technologies, as well as digital teaching materials.

Capable of synthesising the competences developed during the teaching of subjects.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

-

Attitude:

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Strives for cooperation with teachers of his/her subject and other subjects, as well as with educators of the knowledge areas of the National Core Curriculum.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Considers the development of tolerance towards ethnicities and nationalities important.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practice-oriented manner.

Committed to building relevant, applicable knowledge for everyday life instead of quantitative content delivery, and to applying the principles of practice-centred, problem-based geography learning instead of mere fact presentation.

Strives to consciously utilise the opportunities offered by geography, with particular attention to teaching learning methods, national identity, respect and appreciation of

values, attachment to Europe, introducing different cultures, education for citizenship and democracy, sustainability, environmental awareness, systems thinking, media literacy, and economic and financial education.

Recognises the identity-forming role and significance of geography education.

Strives to create experiential learning situations, fundamentally basing the teaching-learning process on active student activities.

Committed to educating for independent opinion formation, rational, deliberative thinking, and argument-based debate.

Considers the development of tolerance towards different cultural circles and social strata important.

Committed to presenting, explaining, popularising, and promoting natural and social science knowledge at an educational level in small and large communities, motivating lifelong learning.

Strives for professional cooperation with other geography specialists and colleagues teaching subjects related to geography education.

Committed to high-quality professional work and continuous professional and methodological development.

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Strives for cooperation with teachers of his/her subject and other subjects, as well as with educators of the knowledge areas of the National Core Curriculum.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Considers the development of tolerance towards ethnicities and nationalities important.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Európa általános természetföldrajzi képe (The general physical geography of Europe)

12.2. Európa általános társadalomföldrajzi képe (General socio-geographical picture of Europe)

12.3. Európa magterülete 1. (Egyesült Királyság és Franciaország) (Core Europe 1. (United Kingdom and France))

12.4. Európa magterülete 2. (Benelux-államok és Németország) (Core Europe 2. (Benelux and Germany))

12.5. Az Alpok országai (The countries of the Alps)

12.6. Kiselőadások (Short presentations)

12.7. Észak-Európa országai (Countries of Northern Europe)

12.8. Dél-Európa országai (Countries of Southern Europe)

12.9. A Visegrádi Együttműködés országai (Countries of the Visegrad Cooperation)

12.10. Kelet- és Délkelet-Európa országai (Countries of Eastern and South-Eastern Europe)

12.11. Kiselőadások (Short presentations)

12.12. Kiselőadások (Short presentations)

12.13. Zárthelyi dolgozat (Candidacy essay)

12.14. A félév értékelése, lezárása (Evaluation and conclusion of the semester)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A gyakorlati órák látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A hallgató köteles a félév során a gyakorlati órák legalább 75%-án részt venni. A hallgató gyakorlati órán való részvételének tényét az oktató katalógusban rögzíti.

Amennyiben a hallgató a félév során a gyakorlati órák kevesebb, mint 75%-án vesz részt, a 75%-ot meghaladó órákról való távolmaradását igazolnia kell. A hallgató köteles felvenni a kapcsolatot a tantárgy oktatójával a pótlás egyeztetése céljából. A pótlás az adott témával kapcsolatos házi dolgozat elkészítésével lehetséges az oktatóval egyeztetett módon. A pótlás témáját, formáját, az elkészített feladat leadásának módját és határidejét az oktatónak írásban kell rögzítenie.

Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgató félévi teljesítményét a (jelenléti) írásbeli zárthelyi dolgozat és az otthon elkészített (beadandó) feladat, valamint a szóbeli feladat teljesítését figyelembe véve mérjük az alábbiak szerint:

Egy írásbeli zárthelyi dolgozat

A zárthelyi dolgozat 60%-os súllyal szerepel a félévi érdemjegyben. Amennyiben a hallgató hiányzik az írásbeli számonkérésről, azt egy alkalommal az oktató által kijelölt időpontban pótolhatja. Amennyiben a hallgató ezzel a lehetőséggel nem él, az oktató által meghatározott időpontban szóbeli beszámoló formájában köteles számot adni az adott témában szerzett tudásáról. Speciális helyzetben (pl. írásképtelenség esetén) az írásbeli számonkérés szóbeli beszámolóval helyettesíthető.

Egy otthon elkészített (beadandó) feladat

Az otthon elkészített (beadandó) munka a tanítás során későbbiekben felhasználható hallgató által elkészített írásbeli anyagot foglal magában. A beadás módjáról és határidejéről az oktató a félév első óráján tájékoztatja a hallgatókat. Az otthon elkészített (beadandó) feladat a félév során: egy témazáró dolgozat összeállítása az Európa földrajza témakörből, mely 20%-os súllyal szerepel a félévi érdemjegyben.

Egy szóbeli feladat

A szóbeli feladat az oktató által meghatározott (rész)témában tartott kiselőadást jelenti. A szóbeli feladat 20%-os súllyal szerepel a félévi érdemjegyben.

A hallgató minden részfeladatra %-os értékelést kap. A félévi gyakorlati jegy a részfeladatok %-os értékeinek a fentiekben leírt módon súlyozott együttes értékeléséből tevődik össze. Az így kapott %-os érték az alábbi félévi érdemjegyeknek felel meg:

0–39% elégtelen

40–54% elégséges

55–69% közepes

70–84% jó

85–100% jeles

A legalább elégséges érdemjegy feltétele valamennyi részfeladat legalább elégséges értékelésű teljesítése.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a gyakorlati órákon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel, valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok (egy írásbeli zárthelyi dolgozat, egy otthoni (beadandó) feladat, egy szóbeli feladat) mindegyikének legalább elégséges szintű teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés félévközi gyakorlati jeggyel történik, amelynek keretében ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók. A félév során a 15. pontban meghatározott feladatokat szükséges teljesíteni. A feladatrészek súlyozását a 15. pont részletezi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges (40%) gyakorlati jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Gyurgyák János: Európa alkonya?, Osiris Kiadó, Budapest 2018. ISBN: 978-963-276-299-9;

2. Horváth Gyula (szerk.): Kelet- és Közép-Európa régióinak portréi., Kossuth Kiadó, Budapest 2015. ISBN: 978-963-09-8438-6;

3. Probáld Ferenc – Gábris Gyula – Szabó Pál (szerk.): Európa regionális földrajza I-II. - Természetföldrajz – Társadalomföldrajz., ELTE Eötvös Kiadó, Budapest 2012. ISBN: 978-963-463-319-8;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Alexa Péter - Alexa Mercédesz: Tanulókártyák földrajzból – A nagyvilág., Maxim Könyvkiadó Kft., Szeged 2019. ISBN: 978 963 261 993 4;

2. Harsányi Tibor – Kapusi János: Gyűjtemény a földrajz emelt szintű oktatásához 11–12., Oktatási Hivatal, Budapest 2021. ISBN: 978-963-436-261-6;

3. Lerner János: Ezerszínű Európa, Szalay Könyvkiadó, Budapest 2006. ISBN: 963-955-95-9;

4. Neumann Viktor: Földrajz érettségi 2. - Regionális földrajz - Elmélet és gyakorlat egy helyen, Raabe Klett Oktatási Tanácsadó és Kiadó Kft., Budapest 2024. ISBN: 978 963 5781 19 5;

Budapest, 2025.

Stárics Roland,
tanársegéd
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT127**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Európa társadalom- és gazdaságföldrajza
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Social and economic geography of Europe
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 4 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Stárics Roland, tanársegéd
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (56 EA + 0 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 4
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

Az előadáson az Európa társadalom- és gazdaságföldrajzához kapcsolódó elméleti ismeretek átadása történik. Az előadás alapvetően a tantervi szabályozókra, valamint a földrajz részletes érettségi vizsgakövetelmények Európa társadalom- és gazdaságföldrajzához kapcsolódó témakört érintő ismeretanyagára épít, de azokon túlmutató a témakör átfogó ismeretét lehetővé tevő tartalmakat is feldolgoz.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The lecture will provide theoretical knowledge related to the socio-economic geography of Europe. The lecture builds on the curriculum rules and the detailed examination requirements for the Geography of Europe in the Socio-Economic Geography of Europe, but also covers content beyond these to provide a comprehensive knowledge of the subject.

10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Tisztában van a köznevelésnek és a szakképzésnek a társadalom fejlődésében betöltött szerepével, a nemzet közösségének kohéziójára gyakorolt hatásával.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri a földrajz tanításához kapcsolódó jogszabályi hátteret, tanterveket, a tananyag kiválasztásának és elrendezésének szempontjait, valamint az érettségi vizsgakövetelményeket.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

Tisztában van a szóbeli, az írásbeli, a vizuális és a digitális kifejezőkészség alapvető tanulásmódszertani jellegzetességeivel, képes azokat célirányosan és differenciáltan alkalmazni a földrajztanulás eredményessége érdekében.

Ismeri a digitálistechnológia-alapú kommunikációs és együttműködési alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és használatának előnyeivel és hátrányaival.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmi-gazdasági folyamatok földrajzi-környezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Tisztában van a köznevelésnek és a szakképzésnek a társadalom fejlődésében betöltött szerepével, a nemzet közösségének kohéziójára gyakorolt hatásával.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

-

Képességei:

Képes a különböző nevelési és oktatási céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására és megvalósítására; a hagyományos és az információs és kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony és szakszerű alkalmazására.

Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.

Képes a globális problémák és kihívások földrajzi-környezeti kapcsolatrendszerének megértését célzó módszerek használatára.

Képes a földrajzi szintézisalkotás felhasználásával a természeti, társadalmi-gazdasági folyamatok és a környezeti hatások problémamegoldó szemléletű oktatására.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld- és a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

Eligazodik a média által közvetített aktuális politikai és társadalmi-gazdasági információk világában.

Képes a különböző nevelési és oktatási céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására és megvalósítására; a hagyományos és az információs és kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony és szakszerű alkalmazására.

Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

-

Attitűdje:

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Együttműködésre törekszik a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeinek pedagógusaival.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett abban, hogy a föld- és a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen, törekszik ezek gyakorlatorientált bemutatására.

Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazása iránt.

Törekszik a földrajz nyújtotta lehetőségek tudatos hasznosítására, különös tekintettel a tanulás tanítása, a nemzeti azonosságtudat, értékek tisztelete, megbecsülése, az Európához való kötődés, a különböző kultúrák megismertetése, az állampolgárságra és demokráciára nevelés, a fenntarthatóság, környezettudatosság, a rendszergondolkodás, a médiatudatosságra nevelés, illetve a gazdasági, pénzügyi nevelés területén.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

Törekszik élményszerű tanulási helyzetek teremtésére, a tanítási-tanulási folyamatot alapvetően aktív tanulói tevékenységekre alapozza.

Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érvelésen alapuló vitára nevelésben.

Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett az elsajátított természet- és társadalomtudományos tudás kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten való bemutatása, magyarázata, népszerűsítése, az élethosszig tartó tanulásra motiváló terjesztése iránt.

Törekszik a szakmai együttműködésre más földrajz szakos és a földrajz oktatásához kapcsolódó tantárgyakat tanító kollégákkal.

Elkötelezett az igényes szaktanári munka, a folyamatos szakmai és módszertani fejlődés iránt.

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Együttműködésre törekszik a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeinek pedagógusaival.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Aware of the role of public education and vocational training in the development of society and their impact on the cohesion of the national community.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the legal background to the teaching of geography, curricula, criteria for selecting and organising teaching materials, and the requirements for the school-leaving examination in geography.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Aware of the basic learning methodological characteristics of oral, written, visual, and digital expression skills, and capable of applying them purposefully and differentially for the effectiveness of geography learning.

Knows the communication and collaboration applications based on digital technology, and understands their functions, advantages, and disadvantages.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Possesses realistic knowledge of the geographical-environmental background and magnitude of socio-economic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject,

the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Aware of the role of public education and vocational training in the development of society and their impact on the cohesion of the national community.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

-

Capabilities:

Capable of selecting and implementing strategies appropriate to various educational and teaching goals, methods that ensure motivation, differentiation, student activity, and the development of students' thinking, problem-solving, and cooperation skills; and effectively and professionally applying tools based on traditional and information and communication technologies, as well as digital teaching materials.

Capable of synthesising the competences developed during the teaching of subjects.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of using methods aimed at understanding the geographical-environmental relationships of global problems.

Capable of teaching natural, socio-economic processes and environmental impacts with a problem-solving approach using geographical synthesis.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Navigates the world of current political and socio-economic information conveyed by the media.

Capable of selecting and implementing strategies appropriate to various educational and teaching goals, methods that ensure motivation, differentiation, student activity, and the development of students' thinking, problem-solving, and cooperation skills; and effectively and professionally applying tools based on traditional and information and communication technologies, as well as digital teaching materials.

Capable of synthesising the competences developed during the teaching of subjects.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

-

Attitude:

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Strives for cooperation with teachers of his/her subject and other subjects, as well as with educators of the knowledge areas of the National Core Curriculum.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Considers the development of tolerance towards ethnicities and nationalities important.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practice-oriented manner.

Committed to building relevant, applicable knowledge for everyday life instead of quantitative content delivery, and to applying the principles of practice-centred, problem-based geography learning instead of mere fact presentation.

Strives to consciously utilise the opportunities offered by geography, with particular attention to teaching learning methods, national identity, respect and appreciation of values, attachment to Europe, introducing different cultures, education for citizenship and democracy, sustainability, environmental awareness, systems thinking, media literacy, and economic and financial education.

Recognises the identity-forming role and significance of geography education.

Strives to create experiential learning situations, fundamentally basing the teaching-learning process on active student activities.

Committed to educating for independent opinion formation, rational, deliberative thinking, and argument-based debate.

Considers the development of tolerance towards different cultural circles and social strata important.

Committed to presenting, explaining, popularising, and promoting natural and social science knowledge at an educational level in small and large communities, motivating lifelong learning.

Strives for professional cooperation with other geography specialists and colleagues teaching subjects related to geography education.

Committed to high-quality professional work and continuous professional and methodological development.

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Strives for cooperation with teachers of his/her subject and other subjects, as well as with educators of the knowledge areas of the National Core Curriculum.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Considers the development of tolerance towards ethnicities and nationalities important.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Európa általános társadalom- és gazdaságföldrajza 1-2. (General socio-economic geography of Europe Geography 1-2.)

12.2. Európa magterülete – az országcsoport sajátosságai. Egyesült Királyság (Core Europe - characteristics of the group of countries. United Kingdom)

12.3. Franciaország. Benelux-államok (France. Benelux countries)

12.4. Németország 1 – 2. (Germany 1-2.)

12.5. Az Alpok országai: Svájc és Ausztria. Észak-Európa országai – az országcsoport sajátosságai (Alpine countries: Switzerland and Austria. Northern Europe - characteristics of the group)

12.6. Norvégia és Svédország. Finnország, Dánia és Izland (Norway and Sweden. Finland, Denmark and Iceland)

12.7. Dél-Európa országai – az országcsoport sajátosságai. Spanyolország és Portugália (Countries of Southern Europe - characteristics of the group of countries. Spain and Portugal)

12.8. Olaszország, Albánia, Málta. Görögország, Törökország, Ciprus (Italy, Albania, Malta. Greece, Turkey, Cyprus)

12.9. A Visegrádi együttműködés országai – az országcsoport sajátosságai. Lengyelország (Visegrad Cooperation countries - specific features of the group of countries. Poland)

12.10. Csehország. Szlovákia (Czech Republic. Slovakia)

12.11. Balti-államok: Észtország, Lettország, Litvánia. Románia és Bulgária (Baltic States: Estonia, Latvia, Lithuania. Romania and Bulgaria)

12.12. Délszláv államok 1.: Szlovénia, Horvátország, Bosznia-Hercegovina. Délszláv államok 2.: Szerbia, Koszovó, Montenegró (South Slavic countries 1: Slovenia, Croatia, Bosnia and Herzegovina; South Slavic countries 2: Serbia, Kosovo, Montenegro)

12.13. Oroszország 1-2. (Russia 1-2.)

12.14. Ukrajna. Miniállamok: Andorra, Lichtenstein, Monaco, San Marino, Vatikán (Ukraine. Mini-states: Andorra, Lichtenstein, Monaco, San Marino, Vatican)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadások látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel. A hallgató köteles a félév során az előadások legalább 75%-án részt venni. A hallgató előadásokon való részvételének tényét az oktató katalógusban rögzíti. Amennyiben a hallgató a félév során az előadások kevesebb, mint 75%-án vesz részt, a 75%-ot meghaladó órákról való távolmaradását igazolnia kell. A hallgató köteles felvenni a kapcsolatot a tantárgy oktatójával a pótlás egyeztetése céljából. A pótlás az adott témával kapcsolatos házi dolgozat elkészítésével lehetséges az oktatóval egyeztetett módon. A pótlás témáját, formáját, az elkészített feladat leadásának módját és határidejét az oktatónak írásban kell rögzítenie.

Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől

számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nincs.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel.

16.2. Az értékelés:

A hallgató félévi teljesítményét a vizsgaidőszakban lebonyolított szóbeli vizsga keretében mérjük a tematika témaköreiből összeállított tételsor alapján. Az értékelés kollokviumi jeggyel történik, amelynek keretében ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges kollokviumi jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Dövényi Zoltán: A Kárpát-medence földrajza., Akadémiai K., Budapest 2012. ISBN: 978-963-059-281-9;

2. Horváth Gyula (szerk.): Kelet- és Közép-Európa régióinak portréi., Kossuth Kiadó, Budapest 2015. ISBN: 978-963-09-8438-6;

3. Probáld Ferenc – Gábris Gyula – Szabó Pál (szerk.): Európa regionális földrajza II. Társadalomföldrajz, ELTE , Budapest 2012. ISBN: 978-963-463-319-8;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Lerner János: Ezerszínű Európa, Szalay Könyvkiadó, Budapest 2006. ISBN: 963-955-95-9;

2. Neumann Viktor: Földrajz érettségi 2. - Regionális földrajz - Elmélet és gyakorlat egy helyen, Raabe Klett Oktatási Tanácsadó és Kiadó Kft., Budapest 2024. ISBN: 978 963 5781 19 5;

Budapest, 2025.

Stárics Roland,
tanársegéd
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT128**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Európa természetföldrajza
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Physical Geography of Europe
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 4 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Szőllősy László, közszolgálati egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (56 EA + 0 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 4
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

Az előadáson az Európa természetföldrajzához kapcsolódó elméleti ismeretek átadása történik. Az előadás alapvetően a tantervi szabályozókra, valamint a földrajz részletes érettségi vizsgakövetelmények az Európa természetföldrajzához kapcsolódó témakört érintő ismeretanyagára épít, de azokon túlmutató a témakör átfogó ismeretét lehetővé tevő tartalmakat is feldolgoz. A leendő földrajztanár ezek alapján értő módon tudja bemutatni a kontinens fekvését, határait, földtani felépítését, éghajlatát, vízrajzát és biogeográfiáját. Az előadáson megismeri Európa egyes térségeinek főbb földtani és természetföldrajzi jellemzőit, így kellő információval rendelkezik majd a kontinens síkvidékeiről, rögös, illetve gyűrt szerkezetű hegységeiről.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The lecture will provide a theoretical introduction to the natural geography of Europe.The lecture is based on the curricular rules and the detailed examination requirements for the Geography of Europe in the Natural Geography of Europe, but also covers content beyond these to provide a comprehensive knowledge of the topic. The future geography teacher will be able to explain the continent's location, boundaries, geology, climate, hydrography and biogeography in a clear and understandable way. The lecture will give an overview of the main geological and natural geographic features of the different regions of Europe, and will provide information on the continent's plains, rugged and rugged mountains.

10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezek szerepét és jelentőségét az oktatás tartalmi szabályozásában.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló hatásaival.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri az érettségi vizsgakövetelményeket.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmi-gazdasági folyamatok földrajzi-környezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.

Ismeri a globális folyamatoknak Magyarországra és a magyar társadalomra gyakorolt hatásait.

Rendelkezik a környezeti neveléshez, a környezettudatosság, a fenntarthatóság és az alkalmazkodás oktatásához szükséges földrajzi-földtudományi tudással, módszertani ismeretekkel.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezek szerepét és jelentőségét az oktatás tartalmi szabályozásában.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló hatásaival.

-

Képességei:

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

Képes a tananyag súlypontjait, más tantárgyakkal való összekapcsolódásának lehetőségeit a tantervi előírásokkal összhangban az adott tanulócsoport életkori, képességbeli, érdeklődésbeli sajátosságaihoz igazítani.

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

A pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.

Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld- és a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

Képes megerősíteni a tanulók szűkebb és tágabb szülőföld iránti kötődését, képes a földtudományi-földrajzi értékek terepi bemutatására.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.

Képes a környezeti rendszerek működésének, ennek tükrében a globális és lokális problémáknak a megértetésére.

Képes a környezeti nevelés során az egyéni, közösségi felelősség megvilágítására és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakítására.

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

Képes a tananyag súlypontjait, más tantárgyakkal való összekapcsolódásának lehetőségeit a tantervi előírásokkal összhangban az adott tanulócsoport életkori, képességbeli, érdeklődésbeli sajátosságaihoz igazítani.

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

A pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.

Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival.

-

Attitűdje:

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Tudatosan él a transzferhatás kihasználásának lehetőségeivel.

Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényének a felébresztésére és fenntartására.

A tervezés során együttműködik kollégáival és a tanulókkal, alkotó módon építi be tervezőmunkájába az adott tanulócsoportban szerzett tapasztalatait, szem előtt tartva a méltányosság elvét.

Érti és magáénak vallja a környezettudatos gondolkodás, a fenntarthatóság és környezeti alkalmazkodás alapelveit, törekszik ezek átadására.

Fontosnak tartja a tananyag komplex (természet- és társadalomtudományos) megközelítését.

Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Tudatosan él a transzferhatás kihasználásának lehetőségeivel.

Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényének a felébresztésére és fenntartására.

A tervezés során együttműködik kollégáival és a tanulókkal, alkotó módon építi be tervezőmunkájába az adott tanulócsoportban szerzett tapasztalatait, szem előtt tartva a méltányosság elvét.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the documents defining pedagogical activities, the National Core Curriculum, and the framework curricula, and understands their role and significance in regulating the content of education.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Aware of the personality-shaping effects of his/her subject and the related field of knowledge.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the examination in geography.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Possesses realistic knowledge of the geographical-environmental background and magnitude of socio-economic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

Knows the effects of global processes on Hungary and Hungarian society.

Possesses the geographical and earth science knowledge and methodological skills

necessary for environmental education, and teaching environmental awareness, sustainability, and adaptation.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the documents defining pedagogical activities, the National Core Curriculum, and the framework curricula, and understands their role and significance in regulating the content of education.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Aware of the personality-shaping effects of his/her subject and the related field of knowledge.

-

Capabilities:

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties.

Capable of synthesising the competences developed during the teaching of subjects.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of adjusting the focal points of the teaching material and the possibilities for connecting with other subjects to the age, abilities, and interests of the given student group in accordance with the curriculum requirements.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of searching for and using appropriate literature for problems arising in his/her pedagogical work.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

Capable of strengthening students' attachment to their immediate and broader homeland, and capable of field presentation of geographical-earth science values.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of helping students understand the functioning of environmental systems and, in this context, global and local problems.

Capable of highlighting individual and community responsibility and fostering conscious citizenship during environmental education.

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties.

Capable of synthesising the competences developed during the teaching of subjects.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of adjusting the focal points of the teaching material and the possibilities for connecting with other subjects to the age, abilities, and interests of the given student group in accordance with the curriculum requirements.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of searching for and using appropriate literature for problems arising in his/her pedagogical work.

-

Attitude:

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Consciously utilises the possibilities of transfer effects.

Open to learning and gaining experience, and strives to awaken and maintain students' desire for knowledge, creativity, and self-improvement.

Cooperates with colleagues and students during planning, creatively incorporating experiences gained with the given student group into his/her planning work, keeping the principle of fairness in mind.

Understands and embraces the principles of environmentally conscious thinking, sustainability, and environmental adaptation, and strives to convey these principles.

Considers the complex (natural and social science) approach to the curriculum important.

Considers the development of tolerance towards different cultural circles and social strata important.

Recognises the identity-forming role and significance of geography education.

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Consciously utilises the possibilities of transfer effects.

Open to learning and gaining experience, and strives to awaken and maintain students' desire for knowledge, creativity, and self-improvement.

Cooperates with colleagues and students during planning, creatively incorporating experiences gained with the given student group into his/her planning work, keeping the principle of fairness in mind.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Európa határai, fekvése (Borders and location of Europe)

12.2. Európa természeti viszonyai 1. (a kontinens geológiája) (Natural features of Europe 1 (geology of the continent))

12.3. Európa természeti viszonyai 2. (a kontinens éghajlata) (Natural features of Europe 2 (climate of the continent))

12.4. Európa természeti viszonyai 3. (a kontinens vízrajza) (Natural conditions of Europe 3 (hydrography of the continent))

12.5. Európa természeti viszonyai 4. (a kontinens biogeográfiája) (Natural conditions of Europe 4 (biogeography of the continent))

12.6. Észak-Európa (Northern Europe)

12.7. A Brit-szigetek (The British Isles)

12.8. A Francia-Belga-rögvidék (The Franco-Belgian fault block)

12.9. A Pireneusi-félsziget (The Pyrenees peninsula)

12.10. A közép-európai rögvidék (The Central European fault block)

12.11. Az Alpok (The Alps)

12.12. Európa síkvidékei (European lowlands)

12.13. Összefoglalás (Summary)

12.14. A félév értékelése, lezárása (Evaluation and conclusion of the semester)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadások látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A hallgató köteles a félév során az előadások legalább 75%-án részt venni. A hallgató előadásokon való részvételének tényét az oktató katalógusban rögzíti.

Amennyiben a hallgató a félév során az előadások kevesebb, mint 75%-án vesz részt, a 75%-ot meghaladó órákról való távolmaradását igazolnia kell. Ez esetben a hiányzási értéket elérő előadást követően a hallgató 10 munkanapon belül köteles felvenni a kapcsolatot a kurzus oktatójával a pótlás lehetséges formájának egyeztetése céljából. A pótlás az adott témával kapcsolatos házi dolgozat elkészítésével lehetséges az oktatóval egyeztetett módon. A pótlás témáját, formáját, az elkészített feladat leadásának módját és határidejét a feleknek írásban kell rögzíteniük.

Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nincs.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel.

16.2. Az értékelés:

A hallgató félévi teljesítményét szóbeli vizsga (kollokvium) keretében mérjük. A hallgató szóbeli vizsgán nyújtott teljesítményének értékelése ötfokozatú érdemjeggyel történik.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges kollokviumi jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Gábris Gyula – Probáld Ferenc – Szabó Pál (szerk.): Európa regionális földrajz I-II. - Természetföldrajz, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest 2012. ISBN: 978-963-463-319-8;

2. Harsányi Tibor – Kapusi János: Gyűjtemény a földrajz emelt szintű oktatásához 11–12., Oktatási Hivatal, Budapest 2021. ISBN: 978-963-436-261-6;

3. Neumann Viktor: Földrajz érettségi 2. - Regionális földrajz - Elmélet és gyakorlat egy helyen, Raabe Klett Oktatási Tanácsadó és Kiadó Kft., Budapest 2024. ISBN: 978 963 5781 19 5;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Alexa Péter – Alexa Mercédesz: Tanulókártyák földrajzból – Hazánk és Európa, Maxim Könyvkiadó Kft., Szeged 2019. ISBN: 978-963-26199-2-7;

2. Arday István – Szőllősy László: Földrajz 7-8. tankönyv, Oktatási Hivatal, Budapest 2022. ISBN: 978-963-4362-57-9;

3. Balázs Brigitta – F. Kusztor Adél: Földrajz 7-8. tankönyv, Oktatási Hivatal, Budapest 2022. ISBN: 978-963-4362-59-3;

4. Lerner János: Ezerszínű Európa, Szalay Könyvkiadó, Budapest 2006. ISBN: 963-955-95-9;

5. Nemerkényi Antal: Európa. Kontinensről kontinensre, Kossuth Kiadó Zrt., Budapest 2008. ISBN: 978-963-095-809-7;

Budapest, 2025.

Szőllősy László,
közszolgálati egyetemi docens
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT129**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Kárpát-medence komplex terepgyakorlat
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Carpathian Basin comprehensive field practicum
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Gruber László, közszolgálati egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A terepgyakorlatok alapvető célja, hogy a leendő földrajztanárok konkrét (terepi) gyakorlati ismereteket szerezzenek. Ezek keretében a Kárpát-medence tájegységeit járjuk be, de kitekinthetünk akár Európa más tájai felé is. A terepgyakorlatok komplexitása abban rejlik, hogy nem csupán a természeti viszonyokat, a geológiát és a felszínformálási folyamatokat értelmezzük, de például az adott térség kiemelkedő növényföldrajzi jellemzőit is vizsgáljuk. Mindezt kiegészíti (adott esetben) a terület gazdaság-, település- és társadalomföldrajzi jellemzőinek – a természeti adottságok meghatározó szerepéhez kapcsolódó – részletezése. S hogy tantárgyunk komplexitását a hallgatókban, mint leendő tanárokban tovább erősítsük, szót ejtünk a vizsgált térség, táj történelméről és művészettörténeti szempontból kiemelkedő alkotásairól, építményeiről (várak, kastélyok stb.) is. Természetesen nem maradhat el az ember tájalakító, tájformáló tevékenysége sem, amelynek keretében az antropogén hatás pozitív, illetve negatív jellemzőit emeljük ki. Egyértelműen arra törekszünk, hogy az élményszerű, helyszíni tanulás és oktatás elemeit megteremtsük és erősítsük, s hogy mintát adjunk a leendő földrajztanárok számára.

A terepmunka konkrét helyszíne a félév elején kerül meghirdetésre.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The basic aim of field practicum is to provide future geography teachers with concrete

(field) practical knowledge. The complexity of the field practicum lies in the fact that it is not only about interpreting natural conditions, geology and landform processes, but also about studying, for example, the outstanding botanical and geographic features of the area. This is complemented (where appropriate) by details of the economic, settlement and social geography of the area, linked to the dominant role of natural features. And to further enhance the complexity of the subject for students as future teachers, the history of the area and landscape under study and its outstanding works of art and buildings (castles, palaces, etc.) are also discussed. Of course, the landscape-shaping activities of man are also discussed, highlighting the positive and negative characteristics of anthropogenic influences. We are clearly seeking to create and reinforce elements of experiential, on-site learning and teaching, and to provide a model for future geography teachers.

The exact location of the field practicum will be announced at the beginning of the semester.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezek szerepét és jelentőségét az oktatás tartalmi szabályozásában.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit.

Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés folyamatát meghatározó szaktudományos, tanuláselméleti, módszertani és lélektani kritériumokat.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.

Ismeri a legalapvetőbb tanulási-tanítási stratégiákat, ismeri a tanulási környezetek jellemzőit.

Tisztában van a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességet potenciálisan befolyásoló hatásaival.

Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátosságait, ötleteit, kezdeményezéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit.

Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló hatásaival.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

Ismeri azokat a külföldi és hazai módszereket, amelyeket a szaktárgya tanítása során fejlesztett kompetenciák mérésére alakítottak ki.

Naprakész ismeretei vannak a differenciált értékelés elméleti alapjairól és alkalmazásának lehetőségeiről.

A szakképzett tanár tájékozott az ENSZ által megfogalmazott fenntartható fejlődési célok és alapelvek tekintetében.

Szakterületének megfelelő tudása van a környezeti nevelésről és a fenntarthatóság fogalmáról, alapelveiről.

Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

Tudja, hogy a Nemzeti alaptanterv egyik kiemelt fejlesztési területe maga a fenntarthatóság.

Ismeri az alaptanterv elvárását, mely szerint a felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Ismer az aktív és felelősségteljes pedagógusszerep betöltése szempontjából is lényeges, az iskolai nevelés és az intézmények számára mintaadó környezeti nevelési, fenntarthatósági programokat, jó gyakorlatokat.

Ismeri a pedagógusszakma jogi és etikai szabályait, normáit.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

Ismeri a földrajz sajátos helyét a tantárgyak rendszerében és a tananyag struktúráját.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri a földrajzi-környezeti tudás építésében leghatásosabb módszereket, és tanítási gyakorlatában tudatosan alkalmazza azokat.

Ismeri a gyakorlatorientált tanítás előnyeit és módszereit a földrajzoktatás hatékonyságának növelése érdekében és képes ezek alkalmazására.

Ismeri és felelősséggel kezeli a földrajz szerepét a tanulók személyiségfejlődésében.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmi-gazdasági folyamatok földrajzi-környezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.

Ismeri a globális folyamatoknak Magyarországra és a magyar társadalomra gyakorolt hatásait.

Rendelkezik a környezeti neveléshez, a környezettudatosság, a fenntarthatóság és az alkalmazkodás oktatásához szükséges földrajzi-földtudományi tudással, módszertani ismeretekkel.

Ismeri a földrajzi környezeti tényezőket, a köztük kialakult anyag- és energiaforgalom

folyamatait, kapcsolatrendszerét, az ezekből eredő környezeti hatások ok-okozati összefüggéseit.

Ismeri a természeti erőforrások kialakulásának földrajzi összefüggéseit, felhasználásának hatásait, mennyiségi és minőségi korlátait.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

Ismeri a földrajztanári munkát segítő szakmai szervezetek tevékenységét.

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezek szerepét és jelentőségét az oktatás tartalmi szabályozásában.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit.

Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés folyamatát meghatározó szaktudományos, tanuláselméleti, módszertani és lélektani kritériumokat.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.

Ismeri a legalapvetőbb tanulási-tanítási stratégiákat, ismeri a tanulási környezetek jellemzőit.

Tisztában van a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességet potenciálisan befolyásoló hatásaival.

Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátosságait, ötleteit, kezdeményezéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit.

Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló hatásaival.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

Ismeri azokat a külföldi és hazai módszereket, amelyeket a szaktárgya tanítása során fejlesztett kompetenciák mérésére alakítottak ki.

Naprakész ismeretei vannak a differenciált értékelés elméleti alapjairól és alkalmazásának

lehetőségeiről.

A szakképzett tanár tájékozott az ENSZ által megfogalmazott fenntartható fejlődési célok és alapelvek tekintetében.

Szakterületének megfelelő tudása van a környezeti nevelésről és a fenntarthatóság fogalmáról, alapelveiről.

Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

Tudja, hogy a Nemzeti alaptanterv egyik kiemelt fejlesztési területe maga a fenntarthatóság.

Ismeri az alaptanterv elvárását, mely szerint a felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Ismer az aktív és felelősségteljes pedagógusszerep betöltése szempontjából is lényeges, az iskolai nevelés és az intézmények számára mintaadó környezeti nevelési, fenntarthatósági programokat, jó gyakorlatokat.

Ismeri a pedagógusszakma jogi és etikai szabályait, normáit.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

-

Képességei:

A szakképzett tanár képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai és a pedagóguskompetenciák fejlesztésére irányuló képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

A tervezés során képes a rendszerszemléletű megközelítésre, szakszerűen számba tudja venni a tervezőmunkáját meghatározó makro-, mezo- és mikroszintű tényezőket.

Pedagógiai munkáját képes úgy megtervezni, hogy szem előtt tartja az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott alapelveket és helyzetértékelést, el tudja végezni a rendelkezésére álló infrastruktúra és a tantervi célkitűzések összehangolását.

Képes pontosan meghatározni a tanítandó tartalmak jelentőségét, több oldalról meg tudja közelíteni az ezekből felépíthető rendszereket, megfelelő szakmai érvekre támaszkodva ki tudja választani a tanulás-tanítás megfelelő stratégiáit, módszereit és eljárásait.

Képes módszertani felkészültségére támaszkodva a tanítás-tanulás folyamatában meghatározott célokhoz, a tanulócsoportok sajátosságaihoz és az intézmény által biztosított lehetőségekhez alkalmazkodva kreatívan, alternatív lehetőségeket kínálva szakmailag megbízható és felelősségteljes döntést hozni.

Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési

nehézségek felismerésére és kezelésére.

A tanulókat egymás elfogadására, kölcsönös támogatására és előítélet-mentes együttműködésre neveli.

Képes az iskolai és osztálytermi, továbbá a különböző tanulási környezetben megvalósuló toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

Mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során képes alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.

Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

Képes a fenntarthatóságra nevelés gyakorlatában a megfelelő nevelési módszerek kiválasztására, adaptív alkalmazására és hatékony nevelési gyakorlatok folytatására.

Pedagógiai munkájában képes arra, hogy hitelesen jelenítse meg a fenntarthatóság értékeit.

Képes megértetni az ok-okozati összefüggéseket és rávilágítani a globális kihívások és helyi cselekvések közötti kapcsolatokra és megoldási lehetőségekre.

Képes a fenntarthatósággal, a környezettudatossággal, illetve a gazdasági-pénzügyi neveléssel összefüggő tantárgyspecifikus tartalmak hangsúlyos megjelenítésére és az azokhoz kapcsolódó nevelési-oktatási módszerek alkalmazására a tanulói tudásépítés segítése során.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes megerősíteni a tanulók szűkebb és tágabb szülőföld iránti kötődését, képes a földtudományi-földrajzi értékek terepi bemutatására.

Képes különböző iskolai és iskolán kívüli színtereken földrajzi ismeretek átadására, földrajzi-környezeti tartalmú programok szervezésére. Képes a földrajztudomány területéhez kapcsolódó szakmai helyzetekben nyílt és hiteles kommunikációra.

Képes a tanulók előzetes tudására és fejlesztési igényeire építve meghatározni az egyes témakörökben tanítandó tartalmakat és azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.

Képes a motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési készségeinek fejlesztését segítő módszerek megválasztására, alkalmazására.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.

Képes tudatosan alkalmazni az együttműködő tanulás tanteremhez, terephez és virtuális térhez kötődő módszereit, eszközeit.

Képes a tantárgyi követelmények kidolgozására és a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésére.

Képes a földrajzi szintézisalkotás felhasználásával a természeti, társadalmi-gazdasági folyamatok és a környezeti hatások problémamegoldó szemléletű oktatására.

Képes a környezeti rendszerek működésének, ennek tükrében a globális és lokális problémáknak a megértetésére.

Képes a környezeti nevelés során az egyéni, közösségi felelősség megvilágítására és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakítására.

Képes a fentiek során mindenkor azonosítani és a tanulók számára bemutatni Magyarország szerepét és a nemzeti szempontokat.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld- és a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

A szakképzett tanár képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai és a pedagóguskompetenciák fejlesztésére irányuló képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

A tervezés során képes a rendszerszemléletű megközelítésre, szakszerűen számba tudja venni a tervezőmunkáját meghatározó makro-, mezo- és mikroszintű tényezőket.

Pedagógiai munkáját képes úgy megtervezni, hogy szem előtt tartja az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott alapelveket és helyzetértékelést, el tudja végezni a rendelkezésére álló infrastruktúra és a tantervi célkitűzések összehangolását.

Képes pontosan meghatározni a tanítandó tartalmak jelentőségét, több oldalról meg tudja közelíteni az ezekből felépíthető rendszereket, megfelelő szakmai érvekre támaszkodva ki tudja választani a tanulás-tanítás megfelelő stratégiáit, módszereit és eljárásait.

Képes módszertani felkészültségére támaszkodva a tanítás-tanulás folyamatában meghatározott célokhoz, a tanulócsoportok sajátosságaihoz és az intézmény által biztosított lehetőségekhez alkalmazkodva kreatívan, alternatív lehetőségeket kínálva szakmailag megbízható és felelősségteljes döntést hozni.

Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

A tanulókat egymás elfogadására, kölcsönös támogatására és előítélet-mentes együttműködésre neveli.

Képes az iskolai és osztálytermi, továbbá a különböző tanulási környezetben megvalósuló toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

Mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során képes alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.

Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

Képes a fenntarthatóságra nevelés gyakorlatában a megfelelő nevelési módszerek kiválasztására, adaptív alkalmazására és hatékony nevelési gyakorlatok folytatására.

Pedagógiai munkájában képes arra, hogy hitelesen jelenítse meg a fenntarthatóság értékeit.

Képes megértetni az ok-okozati összefüggéseket és rávilágítani a globális kihívások és helyi cselekvések közötti kapcsolatokra és megoldási lehetőségekre.

-

Attitűdje:

A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának, tanulási képességeinek és szociális készségeinek folyamatos fejlesztése iránt.

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényének a felébresztésére és fenntartására.

Tervezőmunkája során a legkorszerűbb elméleti és gyakorlati tudásra épít, és a kimeneti célokhoz alkalmazkodva határozza meg a tanítási-tanulási folyamatot, az alkalmazható módszereket, az optimális munkaformákat és a felhasználható segédeszközöket.

A tervezés során együttműködik kollégáival és a tanulókkal, alkotó módon építi be tervezőmunkájába az adott tanulócsoportban szerzett tapasztalatait, szem előtt tartva a méltányosság elvét.

Saját munkáját reflektíven, fejlett kritikai érzékkel szemléli; ébren tartja magában a módszertani megújulás igényét, szakmai eszköztára folyamatos bővítésének szándékát.

A szakképzett tanár alapvető fontosságúnak tartja a tanulás kompetenciáinak fejlesztését.

Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében, továbbá figyelembe veszi a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit az optimális tanulási környezet, tanulási légkör szempontjából.

Irányítja a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolását, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kialakítását.

A szakképzett tanár elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.

Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét és értékeit tiszteljék.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett, törekszik olyan értékelési rendszer kialakítására, amelyben érvényesülhetnek a méltányosság szempontjai is.

A szakképzett tanár szakterületének megfelelő szintetizált tudása birtokában törekszik beépíteni a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés értékeit, célkitűzéseit és alapelveit mindennapi pedagógiai tevékenységébe.

Arra törekszik, hogy kialakítsa a tanulókban az aktív cselekvés igényét és a felelős magatartást a fenntarthatóság érdekében, és ezért együttműködik közvetlen környezetével.

Fontosnak tartja az alapvető környezettudatos magatartási normák betartását és betartatását.

Bátorítja a környezettel kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kinyilvánítását.

Rávilágít a személyes felelősségvállalás fontosságára, és személyes példaadással is törekszik megerősíteni a tanulókat abban, hogy saját viselkedésükkel és cselekedeteikkel járuljanak hozzá egy fenntartható jövő kialakításához.

Elkötelezett a tanártársaival való aktív együttműködés iránt.

Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.

Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra. Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.

A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.

Fontosnak tartja a tananyag komplex (természet- és társadalomtudományos) megközelítését.

Elkötelezett abban, hogy a föld- és a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen, törekszik ezek gyakorlatorientált bemutatására.

Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazása iránt.

Törekszik a földrajz nyújtotta lehetőségek tudatos hasznosítására, különös tekintettel a tanulás tanítása, a nemzeti azonosságtudat, értékek tisztelete, megbecsülése, az Európához való kötődés, a különböző kultúrák megismertetése, az állampolgárságra és demokráciára nevelés, a fenntarthatóság, környezettudatosság, a rendszergondolkodás, a médiatudatosságra nevelés, illetve a gazdasági, pénzügyi nevelés területén.

Elkötelezett az ismeretátadó tanítás mellett az aktív és közös tanulás, a tanulói tevékenységeken alapuló földrajzi tudásépítés megvalósításában.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

Nyitott arra, hogy alkalmazza a terepi tanulás, a múzeum-, a könyvtár-, a média- és a drámapedagógia módszereit.

Törekszik élményszerű tanulási helyzetek teremtésére, a tanítási-tanulási folyamatot alapvetően aktív tanulói tevékenységekre alapozza.

Segíti a tanulókat a közvetlen környezetükben, lakóhelyükön jelen lévő komplex földrajzi-környezeti problémák azonosításában, vizsgálatában, illetve a mérséklésükre, megoldásukra vonatkozó javaslatok megfogalmazásában.

Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érvelésen alapuló vitára nevelésben.

Elkötelezett a tanulóközpontú és együttműködésen alapuló, gyakorlatorientált tanítási-tanulási módszerek alkalmazása mellett.

Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett az elsajátított természet- és társadalomtudományos tudás kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten való bemutatása, magyarázata, népszerűsítése, az élethosszig tartó tanulásra motiváló terjesztése iránt.

Elkötelezett a tanulást segítő , fejlesztő értékelés mellett, amely egyaránt vonatkozik a földrajzi-környezeti tudásra (ismeretekre, megértésre, alkalmazásra) és a hozzá kapcsolódó képességekre, kompetenciákra.

Érti és magáénak vallja a környezettudatos gondolkodás, a fenntarthatóság és környezeti alkalmazkodás alapelveit, törekszik ezek átadására.

Az általa tanított környezeti ismeretek tükrözik környezettudatos magatartását a tanórán és azon kívül egyaránt.

Törekszik a szakmai együttműködésre más földrajz szakos és a földrajz oktatásához

kapcsolódó tantárgyakat tanító kollégákkal.

Elkötelezett az igényes szaktanári munka, a folyamatos szakmai és módszertani fejlődés iránt.

A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának, tanulási képességeinek és szociális készségeinek folyamatos fejlesztése iránt.

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényének a felébresztésére és fenntartására.

Tervezőmunkája során a legkorszerűbb elméleti és gyakorlati tudásra épít, és a kimeneti célokhoz alkalmazkodva határozza meg a tanítási-tanulási folyamatot, az alkalmazható módszereket, az optimális munkaformákat és a felhasználható segédeszközöket.

A tervezés során együttműködik kollégáival és a tanulókkal, alkotó módon építi be tervezőmunkájába az adott tanulócsoportban szerzett tapasztalatait, szem előtt tartva a méltányosság elvét.

Saját munkáját reflektíven, fejlett kritikai érzékkel szemléli; ébren tartja magában a módszertani megújulás igényét, szakmai eszköztára folyamatos bővítésének szándékát.

A szakképzett tanár alapvető fontosságúnak tartja a tanulás kompetenciáinak fejlesztését.

Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében, továbbá figyelembe veszi a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit az optimális tanulási környezet, tanulási légkör szempontjából.

Irányítja a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolását, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kialakítását.

A szakképzett tanár elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.

Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét és értékeit tiszteljék.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett, törekszik olyan értékelési rendszer kialakítására, amelyben érvényesülhetnek a méltányosság szempontjai is.

A szakképzett tanár szakterületének megfelelő szintetizált tudása birtokában törekszik beépíteni a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés értékeit, célkitűzéseit és alapelveit mindennapi pedagógiai tevékenységébe.

Arra törekszik, hogy kialakítsa a tanulókban az aktív cselekvés igényét és a felelős magatartást a fenntarthatóság érdekében, és ezért együttműködik közvetlen környezetével.

Fontosnak tartja az alapvető környezettudatos magatartási normák betartását és betartatását.

Bátorítja a környezettel kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kinyilvánítását.

Rávilágít a személyes felelősségvállalás fontosságára, és személyes példaadással is törekszik megerősíteni a tanulókat abban, hogy saját viselkedésükkel és cselekedeteikkel járuljanak hozzá egy fenntartható jövő kialakításához.

Elkötelezett a tanártársaival való aktív együttműködés iránt.

Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.

Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra. Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.

A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Familiar with the documents defining pedagogical activities, the National Core Curriculum, and the framework curricula, and understands their role and significance in regulating the content of education.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Knows the legal background, curriculum, and examination requirements for teaching the subject. Familiar with the scientific, learning theory, methodological, and psychological criteria that determine the process of selecting and organising teaching material.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Familiar with the methods for developing the specific competences to be established during the teaching and learning of the subject.

Knows the most fundamental teaching and learning strategies and the characteristics of learning environments.

Aware of the potential impacts of different learning environments on learning effectiveness.

Understands that creating an appropriate learning atmosphere requires taking into account the characteristics, ideas, and initiatives of the students.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences.

Aware of the personality-shaping effects of his/her subject and the related field of knowledge.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

Knows the foreign and domestic methods designed for measuring the competences developed during the teaching of his/her subject.

Has up-to-date knowledge of the theoretical foundations and application possibilities of differentiated assessment.

Informed about the sustainable development goals and principles formulated by the United Nations.

Possesses knowledge appropriate to his/her field about environmental education and the concept and principles of sustainability.

Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

Aware that one of the key development areas of the National Core Curriculum is sustainability. Knows the curriculum's expectation that the growing generation must learn to use resources consciously, economically, and responsibly, considering their renewal capacity.

Familiar with environmental education and sustainability programmes and best practices that are exemplary for schools and institutions and essential for fulfilling an active and responsible teacher role.

Knows the legal and ethical rules and norms of the teaching profession.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

Knows the unique place of geography within the system of subjects and the structure of the curriculum.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the most effective methods for building geographical and environmental knowledge and consciously applies them in his/her teaching practice.

Knows the advantages and methods of practice-oriented teaching to increase the effectiveness of geography education and is capable of applying them.

Knows and responsibly handles the role of geography in students' personality development.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Possesses realistic knowledge of the geographical-environmental background and magnitude of socio-economic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

Knows the effects of global processes on Hungary and Hungarian society.

Possesses the geographical and earth science knowledge and methodological skills necessary for environmental education, and teaching environmental awareness, sustainability, and adaptation.

Knows the geographical environmental factors, the processes of material and energy flow between them, their interrelationships, and the cause-and-effect relationships of the

resulting environmental impacts.

Knows the geographical relationships of the formation of natural resources, their utilisation impacts, and their quantitative and qualitative limitations.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Knows the activities of professional organisations that support the work of geography teachers.

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Familiar with the documents defining pedagogical activities, the National Core Curriculum, and the framework curricula, and understands their role and significance in regulating the content of education.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Knows the legal background, curriculum, and examination requirements for teaching the subject. Familiar with the scientific, learning theory, methodological, and psychological criteria that determine the process of selecting and organising teaching material.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Familiar with the methods for developing the specific competences to be established during the teaching and learning of the subject.

Knows the most fundamental teaching and learning strategies and the characteristics of learning environments.

Aware of the potential impacts of different learning environments on learning effectiveness.

Understands that creating an appropriate learning atmosphere requires taking into account the characteristics, ideas, and initiatives of the students.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences.

Aware of the personality-shaping effects of his/her subject and the related field of knowledge.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

Knows the foreign and domestic methods designed for measuring the competences developed during the teaching of his/her subject.

Has up-to-date knowledge of the theoretical foundations and application possibilities of differentiated assessment.

Informed about the sustainable development goals and principles formulated by the United Nations.

Possesses knowledge appropriate to his/her field about environmental education and the concept and principles of sustainability.

Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

Aware that one of the key development areas of the National Core Curriculum is sustainability. Knows the curriculum's expectation that the growing generation must learn to use resources consciously, economically, and responsibly, considering their renewal capacity.

Familiar with environmental education and sustainability programmes and best practices that are exemplary for schools and institutions and essential for fulfilling an active and responsible teacher role.

Knows the legal and ethical rules and norms of the teaching profession.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

-

Capabilities:

Capable of applying the methods and procedures learned in subject-specific, general pedagogical-psychological, and teacher competence development training to the subject area, recognising the connections, overlaps, and interactions between different knowledge areas, and achieving subject integration.

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of a systemic approach to planning, professionally considering the macro-, meso-, and micro-level factors that determine his/her planning work.

Capable of planning his/her pedagogical work while considering the principles and situation assessment formulated in the school's pedagogical programme, and aligning the available infrastructure with the curriculum objectives.

Capable of precisely determining the significance of the content to be taught, approaching the systems that can be built from it from multiple perspectives, and selecting the appropriate strategies, methods, and procedures for teaching and learning based on sound professional arguments.

Capable of making professionally reliable and responsible decisions creatively and offering alternative possibilities, based on his/her methodological preparedness, adapting to the goals set in the teaching-learning process, the characteristics of the student groups, and the opportunities provided by the institution.

Capable of organising a calm, safe, and effective learning environment that supports successful learning.

Capable of recognising and addressing comprehension difficulties related to the specific relationships and concepts of his/her subject.

Educates students to accept each other, provide mutual support, and cooperate without prejudice.

Capable of creating a tolerant and inclusive atmosphere in school and classroom settings, as well as in different learning environments.

Capable of applying cooperation-fostering and motivating methods both within the framework of subject teaching and during leisure activities.

Actively contributes to developing group members' commitment to the community and their responsible, active participation.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of selecting, adaptively applying, and effectively practising appropriate educational methods in the practice of education for sustainability.

Capable of authentically representing the values of sustainability in his/her pedagogical work. Capable of explaining cause-and-effect relationships and highlighting the connections and solutions between global challenges and local actions.

Capable of prominently presenting subject-specific content related to sustainability, environmental awareness, and economic-financial education, and applying the related educational methods to assist students in building knowledge.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of strengthening students' attachment to their immediate and broader homeland, and capable of field presentation of geographical-earth science values.

Capable of conveying geographical knowledge in various school and out-of-school settings, and organising geographical-environmental programmes. Capable of open and authentic communication in professional situations related to geography.

Capable of determining the content to be taught in each topic based on students' prior knowledge and development needs, and organising it into a suitable logical structure.

Capable of selecting and applying methods that ensure motivation and student activity, and develop students' thinking, problem-solving, and cooperation skills.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of consciously applying the methods and tools of cooperative learning related to the classroom, field, and virtual space.

Capable of developing subject requirements and evaluating students with personalised, differentiated methods.

Capable of teaching natural, socio-economic processes and environmental impacts with a problem-solving approach using geographical synthesis.

Capable of helping students understand the functioning of environmental systems and, in this context, global and local problems.

Capable of highlighting individual and community responsibility and fostering conscious citizenship during environmental education.

Capable of always identifying and presenting Hungary's role and national perspectives to students in the above contexts.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Capable of applying the methods and procedures learned in subject-specific, general pedagogical-psychological, and teacher competence development training to the subject area, recognising the connections, overlaps, and interactions between different knowledge areas, and achieving subject integration.

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of a systemic approach to planning, professionally considering the macro-, meso-, and micro-level factors that determine his/her planning work.

Capable of planning his/her pedagogical work while considering the principles and situation assessment formulated in the school's pedagogical programme, and aligning the available infrastructure with the curriculum objectives.

Capable of precisely determining the significance of the content to be taught, approaching the systems that can be built from it from multiple perspectives, and selecting the appropriate strategies, methods, and procedures for teaching and learning based on sound professional arguments.

Capable of making professionally reliable and responsible decisions creatively and offering alternative possibilities, based on his/her methodological preparedness, adapting to the goals set in the teaching-learning process, the characteristics of the student groups, and the opportunities provided by the institution.

Capable of organising a calm, safe, and effective learning environment that supports successful learning.

Capable of recognising and addressing comprehension difficulties related to the specific relationships and concepts of his/her subject.

Educates students to accept each other, provide mutual support, and cooperate without prejudice.

Capable of creating a tolerant and inclusive atmosphere in school and classroom settings, as well as in different learning environments.

Capable of applying cooperation-fostering and motivating methods both within the framework of subject teaching and during leisure activities.

Actively contributes to developing group members' commitment to the community and their responsible, active participation.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of selecting, adaptively applying, and effectively practising appropriate educational methods in the practice of education for sustainability.

Capable of authentically representing the values of sustainability in his/her pedagogical work. Capable of explaining cause-and-effect relationships and highlighting the connections and solutions between global challenges and local actions.

-

Attitude:

Committed to the continuous development of students' knowledge, learning abilities, and social skills.

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Open to learning and gaining experience, and strives to awaken and maintain students' desire for knowledge, creativity, and self-improvement.

Bases his/her planning work on the most up-to-date theoretical and practical knowledge, and defines the teaching-learning process, applicable methods, optimal work forms, and usable aids in accordance with the output goals.

Cooperates with colleagues and students during planning, creatively incorporating experiences gained with the given student group into his/her planning work, keeping the principle of fairness in mind.

Reflectively and critically examines his/her own work; maintains a need for methodological renewal and a desire to continuously expand his/her professional toolkit.

Considers the development of learning competences to be of fundamental importance.

Considers cooperation and social understanding with students important for the effectiveness of the learning process, and takes into account students' specific needs, ideas, and initiatives for an optimal learning environment and atmosphere.

Directs the coordination of students' in-class, extracurricular, and out-of-school activities, and the development of positive attitudes towards lifelong learning.

Committed to national and universal values, characterised by social sensitivity and helpfulness.

Strives to educate students to respect others' opinions and values.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Considers the development of tolerance towards ethnicities and nationalities important.

Committed to assessment that supports learning, and strives to create an evaluation system in which the principles of fairness can also prevail.

Possesses synthesised knowledge appropriate to his/her field and strives to incorporate the values, goals, and principles of environmental education and education for sustainability into everyday pedagogical activities.

Strives to instil in students the need for active engagement and responsible behaviour for sustainability, and therefore cooperates with his/her immediate environment.

Considers the adherence to and enforcement of basic environmentally conscious behavioural norms important.

Encourages the expression of positive attitudes towards the environment.

Highlights the importance of personal responsibility and strives to reinforce students' understanding that their behaviour and actions contribute to creating a sustainable future through personal example.

Committed to active cooperation with fellow teachers.

Adheres to the legal and ethical norms of the teaching profession.

Characterised by cooperation and responsibility in relation to his/her profession, field, and its representatives.

Ready for continuous renewal in subject-specific, methodological, and educational sciences. Ready to participate in development and innovation activities related to his/her subject.

Responsibly undertakes the views that underpin his/her profession and the relevant scientific fields.

Considers the complex (natural and social science) approach to the curriculum important.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practice-oriented manner.

Committed to building relevant, applicable knowledge for everyday life instead of quantitative content delivery, and to applying the principles of practice-centred, problem-based geography learning instead of mere fact presentation.

Strives to consciously utilise the opportunities offered by geography, with particular attention to teaching learning methods, national identity, respect and appreciation of values, attachment to Europe, introducing different cultures, education for citizenship and democracy, sustainability, environmental awareness, systems thinking, media literacy, and economic and financial education.

Alongside knowledge transmission, he/she is committed to active and collaborative learning, and to building geographical knowledge through student activities.

Recognises the identity-forming role and significance of geography education.

Open to applying the methods of field learning, museum, library, media, and drama pedagogy.

Strives to create experiential learning situations, fundamentally basing the teaching-learning process on active student activities.

Assists students in identifying, examining, and formulating proposals for mitigating and solving complex geographical-environmental problems present in their immediate environment and place of residence.

Committed to educating for independent opinion formation, rational, deliberative thinking, and argument-based debate.

Committed to applying student-centred and collaborative, practice-oriented teaching-learning methods.

Considers the development of tolerance towards different cultural circles and social strata important.

Committed to presenting, explaining, popularising, and promoting natural and social science knowledge at an educational level in small and large communities, motivating lifelong learning.

Committed to supportive, developmental evaluation, which applies to geographical-environmental knowledge (facts, understanding, application) and the related skills and competences.

Understands and embraces the principles of environmentally conscious thinking, sustainability, and environmental adaptation, and strives to convey these principles.

The environmental knowledge he/she teaches reflects his/her environmentally conscious behaviour both in and out of the classroom.

Strives for professional cooperation with other geography specialists and colleagues teaching subjects related to geography education.

Committed to high-quality professional work and continuous professional and methodological development.

Committed to the continuous development of students' knowledge, learning abilities, and social skills.

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Open to learning and gaining experience, and strives to awaken and maintain students' desire for knowledge, creativity, and self-improvement.

Bases his/her planning work on the most up-to-date theoretical and practical knowledge, and defines the teaching-learning process, applicable methods, optimal work forms, and usable aids in accordance with the output goals.

Cooperates with colleagues and students during planning, creatively incorporating experiences gained with the given student group into his/her planning work, keeping the principle of fairness in mind.

Reflectively and critically examines his/her own work; maintains a need for methodological renewal and a desire to continuously expand his/her professional toolkit.

Considers the development of learning competences to be of fundamental importance.

Considers cooperation and social understanding with students important for the effectiveness of the learning process, and takes into account students' specific needs, ideas, and initiatives for an optimal learning environment and atmosphere.

Directs the coordination of students' in-class, extracurricular, and out-of-school activities, and the development of positive attitudes towards lifelong learning.

Committed to national and universal values, characterised by social sensitivity and helpfulness.

Strives to educate students to respect others' opinions and values.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Considers the development of tolerance towards ethnicities and nationalities important.

Committed to assessment that supports learning, and strives to create an evaluation system in which the principles of fairness can also prevail.

Possesses synthesised knowledge appropriate to his/her field and strives to incorporate the values, goals, and principles of environmental education and education for sustainability into everyday pedagogical activities.

Strives to instil in students the need for active engagement and responsible behaviour for sustainability, and therefore cooperates with his/her immediate environment.

Considers the adherence to and enforcement of basic environmentally conscious behavioural norms important.

Encourages the expression of positive attitudes towards the environment.

Highlights the importance of personal responsibility and strives to reinforce students' understanding that their behaviour and actions contribute to creating a sustainable future through personal example.

Committed to active cooperation with fellow teachers.

Adheres to the legal and ethical norms of the teaching profession.

Characterised by cooperation and responsibility in relation to his/her profession, field, and its representatives.

Ready for continuous renewal in subject-specific, methodological, and educational sciences. Ready to participate in development and innovation activities related to his/her

subject.

Responsibly undertakes the views that underpin his/her profession and the relevant scientific fields.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A terepgyakorlat során elsődleges hangsúly a tantermi elméleti és gyakorlati kurzusok tananyagának terepi körülmények között történő megtapasztalásán van. Cél, hogy a leendő tanárok ismerjék a természeti, társadalmi jelenségek "terepi megjelenési formáit", és képesek legyenek azokat leendő diákjaik számára a tankönyvi tudásanyag továbbadásához, kiegészítéséhez felhasználni. A terepgyakorlat célterületére eső kárpát-medencei tájegységeinek megismerése különös tekintettel annak tájföldrajzi jellemzőire (pl. kultúrtájak – zárt medencék: Szepesi-medence, Háromszéki-medence; természetes tájak – havasok: Fogarasi-havasok, Magas-Tátra). (The primary objective of the field practicum is to experience the theoretical and practical knowledge in the field. The aim is to enable the future teachers to become familiar with the "field conditions" of natural and social phenomena and to be able to use them to supplement the textbook knowledge for their future students. Getting to know the Carpathian Basin landscape units in the target area of the field practicum, with particular attention to its landscape-geographical characteristics (e.g. cultural landscapes - closed basins: the Sepes Basin, the Háromszék Depression; natural landscapes - snowy landscapes: the Fogaras Range, the High Tatras).)

12.2. A területre jellemző földtani és a felszínformáló folyamatok megértése (pl. vulkanizmus, magashegységi környezet, üledékképződés, csuszamlásos formák, erózió, karsztosodás). (Understanding of the geological and geomorphological processes specific to the area (e.g. volcanism, high mountain environment, sedimentation, slides, erosion, karstification).)

12.3. A gazdaság-, település- és társadalomföldrajzi folyamatok a természeti adottságok tükrében (pl. Sóvidék, Selmecbánya). (Economic, settlement and socio-geographical processes in the context of natural features (e.g. Sóvidék, Selmecbánya).)

12.4. Kultúrföldrajzi és néprajzi áttekintés (népi kultúra múltja, jelene, jövője - pl. Kalotaszeg, Mezőség, Palócföld). (Cultural geography and ethnography (past, present and future of popular culture - e.g. Kalotaszeg, Mezőség, Palócföld).)

12.5. Természet-, és örökségvédelem sajátos helyi viszonyainak megismerése (pl. Szászföld: erődtemplomok, Szepes vm: várak). (Knowledge of specific local contexts for nature and heritage conservation (e.g. Saxon Land: fortified churches, Szepes County: castles).)

12.6. A terület etnikai, nyelvi, vallási viszonyainak térbelisége (többnemzetiség). (Spatiality of ethnic, linguistic and religious relations in the area (multiethnicity).)

12.7. A hagyományok kialakulása, azok tovább élése és szerepe a nemzeti identitás kialakításában (ünnepek, búcsúk, népszokások). (The development and survival of traditions, their survival and their role in the shaping national identity (farewells, fesitvals and traditions).)

12.8. Egy tanulmányi kirándulás szakmai tartalmának összeállítása, az útvonal kidolgozása, megszervezése. (Compiling the professional content of an excursion, developing and organising a field trip.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A terepgyakorlaton történő személyes jelenlét és aktív részvétel kötelező. Az indokolt és igazolt távollét (pl. egészségügyi ok, szolgálatteljesítés) esetén a hallgató az oktatóval egyeztetett formában és határidővel írásban rögzített módon pótolhatja a gyakorlat tananyagát.

Kedvezményes tanrenden lévő hallgatónak – az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában az e tanulmányi rendre vonatkozóan rögzített szabályok betartása mellett – a kurzus oktatójával egyeztetett formában elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgatónak a terepgyakorlat teljesítését követően teszt jellegű zárthelyi dolgozatot kell írnia, illetve – a terepgyakorlat hazaérkezési dátumát követő - egy héten belül le kell adnia a (szabad kézzel írt, letisztázott) terepgyakorlati jegyzőkönyvét. Az elégséges jegyhez minimálisan 40, a közepeshez 55, a jó érdemjegyhez 70, a jeleshez 85%-ot kell teljesíteni. Amennyiben a zárthelyi dolgozat megírásában a hallgató – igazolt távolmaradással – nem tud részt venni, egy alkalommal pótolhat.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a terepgyakorlaton való részvétel, a zárthelyi dolgozat megírása, valamint a terepgyakorlati jegyzőkönyv leadása.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés félévközi gyakorlati jeggyel történik. A félév során egy zárthelyi dolgozat teljesítése kötelező. Speciális helyzetben (pl. írásképtelenség stb.) a dolgozat szóbeli beszámolóval helyettesíthető. A zárthelyi dolgozat keretében ellenőrzésre kerülő tananyag a terepen elhangzott előadásokra, valamint a kiadott szakmai anyagokban és a kötelező irodalomban olvasható ismeretekre épül.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges (40%) gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Ajtay Ferenc: Erdély természeti csodái (vonatkozó részek), Stúdium Könyvkiadó, Kolozsvár 2009. ISBN: 978-973-643-162-3;

2. Horváth Zsuzsa (szerk.): Erdély (vonatkozó részek), Cartographia, Budapest 2007.

3. Karátson Dávid (főszerk.): Magyarország földje. (Pannon Enciklopédia) (vonatkozó részek), Kertek 2000 Könyvkiadó, Budapest 2000. ISBN: 9638579234;

4. Kocsis Károly – Gercsák Gábor – Horváth Gergely – Keresztesi Zoltán – Klinghammer István – Nemerkényi Zsombor: Magyarország Nemzeti Atlasza - Természeti környezet. 2. (átdolgozott kiadás), HUN-REN CSFK Földrajztudományi Intézet, Budapest 2024. ISBN: 978-963-9545-65-6;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Mátyás Vilmos: Utazások Erdélyben (vonatkozó részek), Panoráma, Buidapest 1986. ISBN: 963 243 321 1;

2. Orbán Balázs: A Székelyföld leírása (hasonmás kiadás) (vonatkozó részek), Babits Kiadó Kft., Szekszárd 2002. ISBN: 963 9272 77 9, 963 9272 78 7;

3. Vofkori László: Székelyföld útikönyve I-II. (vonatkozó részek), Cartographia Kft. , Budapest 1998. ISBN: 963 352 896, 963 352 897;

Budapest, 2025.

Gruber László,
közszolgálati egyetemi docens
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT132**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Európán kívüli kontinensek földrajza tanításának gyakorlata
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Teaching geography of non-European continents
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Alexa Péter, szakoktató
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A tantárgy célja, hogy a magasabb (egyetemi) szintű tudás mellett a hallgatók alapos ismeretekkel rendelkezzenek arról, hogy az adott témák és tartalmak hogyan jelennek meg az általános és középiskolai tananyagban. Az alapvetően a mindenkori NAT tudásanyagára és követelményeire épülő témák és tananyagok alapos elsajátítása és azok ellenőrzése mellett fontos szerepet kap, hogy az ismereteket és összefüggéseket hogyan interpretáljuk a diákok számára. Kiemelten kezeljük – a tudásanyagon kívül – a gyakorlati részt, amelynek keretében a hallgatóknak kiselőadásokat kell tartani, valamint feladatlapokat és dolgozatokat összeállítani.

A tantárgy keretében az Európán kívüli földrészek jellegzetes természeti, társadalmi, gazdasági jelenségei és folyamatai kerülnek tárgyalásra, elsődlegesen a kétszintű érettségi követelményekben szereplő szempontok, illetve azok tanításával kapcsolatban felmerülő kérdésekre helyezve a hangsúlyt. Adatok, adatsorok, diagramok, ábrák segítségével, aktuális problémák megbeszélésével a cél közelebb hozni az ismereteket a hallgatókhoz.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The primary aim of the course is to provide students with a thorough knowledge of how the topics and content are presented in the general and secondary school curriculum, in addition to the higher (university) level knowledge. In addition to the thorough mastery

and monitoring of the topics and subjects, which are essentially based on the knowledge and requirements of the current NAT, the interpretation of knowledge and contexts towards students is an important element. In addition to the knowledge material, emphasis is placed on the practical part, where students are required to give short presentations and prepare worksheets and essays.

The course "Teaching practice in the geography of non-European continents" will focus on the natural, social and economic phenomena and processes characteristic of non-European continents, with a primary emphasis on the aspects covered by the two-level baccalaureate requirements and the issues arising in connection with their teaching. The aim is to bring the knowledge closer to the students through the use of data, data series, diagrams, charts, and discussion of current problems.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Tisztában van az ismeretforrások jogi, technikai-szervezési szabályaival és konstruktív felhasználási megoldásaival.

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezek szerepét és jelentőségét az oktatás tartalmi szabályozásában.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.

Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló hatásaival.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri a földrajz tanításához kapcsolódó jogszabályi hátteret, terveket, a tananyag kiválasztásának és elrendezésének szempontjait, valamint az érettségi vizsgakövetelményeket.

Tisztában van a szóbeli, az írásbeli, a vizuális és a digitális kifejezőkészség alapvető tanulásmódszertani jellegzetességeivel, képes azokat célirányosan és differenciáltan alkalmazni a földrajztanulás eredményessége érdekében.

Ismeri és felelősséggel kezeli a földrajz szerepét a tanulók személyiségfejlődésében.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmi-gazdasági folyamatok földrajzi-környezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.

Ismeri a globális folyamatoknak Magyarországra és a magyar társadalomra gyakorolt hatásait.

Rendelkezik a környezeti neveléshez, a környezettudatosság, a fenntarthatóság és az alkalmazkodás oktatásához szükséges földrajzi-földtudományi tudással, módszertani ismeretekkel.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

Ismeri a digitálistechnológia-alapú kommunikációs és együttműködési alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és használatának előnyeivel és hátrányaival.

-

Képességei:

A szakképzett tanár képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai és a pedagóguskompetenciák fejlesztésére irányuló képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

A tervezés során képes a rendszerszemléletű megközelítésre, szakszerűen számba tudja venni a tervezőmunkáját meghatározó makro-, mezo- és mikroszintű tényezőket.

Képes a tananyag súlypontjait, más tantárgyakkal való összekapcsolódásának lehetőségeit a tantervi előírásokkal összhangban az adott tanulócsoport életkori, képességbeli, érdeklődésbeli sajátosságaihoz igazítani.

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

Képes a szaktárgy tanórai és tanórán kívüli tanulásának tervezésére a tanári képesítésének megfelelő korosztály, valamint a felnőttoktatás keretében is.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

A pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.

Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival.

Képes a fenntarthatósággal, a környezettudatossággal, illetve a gazdasági-pénzügyi neveléssel összefüggő tantárgyspecifikus tartalmak hangsúlyos megjelenítésére és az azokhoz kapcsolódó nevelési-oktatási módszerek alkalmazására a tanulói tudásépítés segítése során.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes megerősíteni a tanulók szűkebb és tágabb szülőföld iránti kötődését, képes a földtudományi-földrajzi értékek terepi bemutatására.

Képes a globális problémák földrajzi-környezeti kapcsolatrendszerének megértését célzó módszerek használatára.

Képes a földrajzi szintézisalkotás felhasználásával a természeti, társadalmi-gazdasági folyamatok és a környezeti hatások problémamegoldó szemléletű oktatására.

Képes a környezeti rendszerek működésének, ennek tükrében a globális és lokális problémáknak a megértetésére.

Képes a környezeti nevelés során az egyéni, közösségi felelősség megvilágítására és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakítására.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld- és a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

Eligazodik a média által közvetített aktuális politikai és társadalmi-gazdasági információk világában.

Rendelkezik megfelelő szintű digitális kompetenciákkal, és elkötelezett az általuk nyújtott lehetőségek felhasználása iránt a tanítási-tanulási folyamatban (információ- és adatgyűjtés, adatfeldolgozás, adatbázisok és digitális térképek használata).

-

Attitűdje:

A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának, tanulási képességeinek és szociális készségeinek folyamatos fejlesztése iránt.

Együttműködésre törekszik a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeinek pedagógusaival.

Tudatosan él a transzferhatás kihasználásának lehetőségeivel.

A szakképzett tanár rendelkezik olyan fokú flexibilitással, amely lehetővé teszi a tervdokumentumoktól való esetenkénti eltérést, amennyiben az észszerű pedagógiai megfontolások és a tanulócsoportok érdekei úgy kívánják.

Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra. Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.

A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.

Elkötelezett abban, hogy a föld- és a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen, törekszik ezek gyakorlatorientált bemutatására.

Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazása iránt.

Törekszik a földrajz nyújtotta lehetőségek tudatos hasznosítására, különös tekintettel a tanulás tanítása, a nemzeti azonosságtudat, értékek tisztelete, megbecsülése, az Európához való kötődés, a különböző kultúrák megismertetése, az állampolgárságra és demokráciára nevelés, a fenntarthatóság, környezettudatosság, a rendszergondolkodás, a médiatudatosságra nevelés, illetve a gazdasági, pénzügyi nevelés területén.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

Törekszik élményszerű tanulási helyzetek teremtésére, a tanítási-tanulási folyamatot alapvetően aktív tanulói tevékenységekre alapozza.

Segíti a tanulókat a közvetlen környezetükben, lakóhelyükön jelen lévő komplex földrajzi-környezeti problémák azonosításában, vizsgálatában, illetve a mérséklésükre, megoldásukra vonatkozó javaslatok megfogalmazásában.

Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érvelésen alapuló vitára nevelésben.

Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett az elsajátított természet- és társadalomtudományos tudás kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten való bemutatása, magyarázata, népszerűsítése, az élethosszig tartó tanulásra motiváló terjesztése iránt.

Érti és magáénak vallja a környezettudatos gondolkodás, a fenntarthatóság és környezeti alkalmazkodás alapelveit, törekszik ezek átadására.

Törekszik a szakmai együttműködésre más földrajz szakos és a földrajz oktatásához kapcsolódó tantárgyakat tanító kollégákkal.

Elkötelezett az igényes szaktanári munka, a folyamatos szakmai és módszertani fejlődés iránt.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Aware of the legal, technical-organisational rules and constructive use of information sources.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Aware of the personality-shaping effects of his/her subject and the related field of knowledge.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the legal background to the teaching of geography, curricula, criteria for selecting and organising teaching materials, and the requirements for the school-leaving examination in geography.

Aware of the basic learning methodological characteristics of oral, written, visual, and digital expression skills, and capable of applying them purposefully and differentially for the effectiveness of geography learning.

Knows and responsibly handles the role of geography in students' personality development.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Possesses realistic knowledge of the geographical-environmental background and magnitude of socio-economic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

Knows the effects of global processes on Hungary and Hungarian society.

Possesses the geographical and earth science knowledge and methodological skills necessary for environmental education, and teaching environmental awareness, sustainability, and adaptation.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Knows the communication and collaboration applications based on digital technology, and understands their functions, advantages, and disadvantages.

-

Capabilities:

Capable of applying the methods and procedures learned in subject-specific, general pedagogical-psychological, and teacher competence development training to the subject area, recognising the connections, overlaps, and interactions between different knowledge areas, and achieving subject integration.

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of a systemic approach to planning, professionally considering the macro-, meso-, and micro-level factors that determine his/her planning work.

Capable of adjusting the focal points of the teaching material and the possibilities for connecting with other subjects to the age, abilities, and interests of the given student group in accordance with the curriculum requirements.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of planning the in-class and extracurricular learning of his/her subject for the age group corresponding to his/her teaching qualification, as well as within the framework of adult education.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of searching for and using appropriate literature for problems arising in his/her pedagogical work.

Well-informed about pedagogical and subject-specific literature, capable of analysing and interpreting research and development results in these areas, and aware of the characteristics of pedagogical research, development, and innovation.

Capable of applying digital pedagogical tools and methods aligned with the goals of the teaching-learning process to assist students in building geographical knowledge, measuring their knowledge, and evaluating their performance.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of strengthening students' attachment to their immediate and broader homeland, and capable of field presentation of geographical-earth science values.

Capable of using methods aimed at understanding the geographical-environmental relationships of global problems.

Capable of teaching natural, socio-economic processes and environmental impacts with a problem-solving approach using geographical synthesis.

Capable of helping students understand the functioning of environmental systems and, in this context, global and local problems.

Capable of highlighting individual and community responsibility and fostering conscious citizenship during environmental education.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Navigates the world of current political and socio-economic information conveyed by the media.

Possesses appropriate digital competences and is committed to utilising the opportunities they offer in the teaching-learning process (information and data collection, data processing, use of databases and digital maps).

-

Attitude:

Committed to the continuous development of students' knowledge, learning abilities, and social skills.

Strives for cooperation with teachers of his/her subject and other subjects, as well as with educators of the knowledge areas of the National Core Curriculum.

Consciously utilises the possibilities of transfer effects.

Possesses a degree of flexibility that allows for occasional deviations from planning documents if reasonable pedagogical considerations and the interests of student groups so

require.

Thinks through and represents the ethical issues of the given field.

Ready for continuous renewal in subject-specific, methodological, and educational sciences. Ready to participate in development and innovation activities related to his/her subject.

Responsibly undertakes the views that underpin his/her profession and the relevant scientific fields.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practice-oriented manner.

Committed to building relevant, applicable knowledge for everyday life instead of quantitative content delivery, and to applying the principles of practice-centred, problem-based geography learning instead of mere fact presentation.

Strives to consciously utilise the opportunities offered by geography, with particular attention to teaching learning methods, national identity, respect and appreciation of values, attachment to Europe, introducing different cultures, education for citizenship and democracy, sustainability, environmental awareness, systems thinking, media literacy, and economic and financial education.

Recognises the identity-forming role and significance of geography education.

Strives to create experiential learning situations, fundamentally basing the teaching-learning process on active student activities.

Assists students in identifying, examining, and formulating proposals for mitigating and solving complex geographical-environmental problems present in their immediate environment and place of residence.

Committed to educating for independent opinion formation, rational, deliberative thinking, and argument-based debate.

Considers the development of tolerance towards different cultural circles and social strata important.

Committed to presenting, explaining, popularising, and promoting natural and social science knowledge at an educational level in small and large communities, motivating lifelong learning.

Understands and embraces the principles of environmentally conscious thinking, sustainability, and environmental adaptation, and strives to convey these principles.

Strives for professional cooperation with other geography specialists and colleagues teaching subjects related to geography education.

Committed to high-quality professional work and continuous professional and methodological development.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Kontinensek helyzete, határai – Ázsia felépítésének lemeztektonikai háttere, a kontinens jellemző nagytájai; a geológiai szerkezet és az ásványkincsek előfordulásának

összefüggései. (Location and boundaries of continents - plate tectonics of Asia, the major continental plate tectonics, the geological structure and the relationship between the occurrence of minerals.)

12.2. Ázsia természetföldrajzi adottságai, vízrajza, a földrajzi övezetesség jellegzetességei (pl. ázsiai nagy sivatagok kialakulásának okai, monszunterületek) és hatásuk a mezőgazdasági termelés jellemző típusainak kialakulására. (The physical geography of Asia, its hydrography, the characteristics of its geographic zones (e.g. causes of the formation of the Asian high deserts, monsoonal areas) and their impact on the development of typical types of agricultural production.)

12.3. Ázsia társadalomföldrajza – népesedési folyamatok, népesség összetétele, eloszlása, népességkoncentrációk; ősi kultúrák, világvallások társadalmat, gazdaságot befolyásoló szerepe, jellemző településtípusok. (Socio-geography of Asia - population trends, population composition, distribution, population concentrations; ancient cultures, world religions influencing society and economy, typical settlement types.)

12.4. Ázsia világgazdasági szerepe, a kontinens jellemző országcsoportjainak eltérő történeti-gazdasági fejlődése, területi fejlettségi különbségek; sajátos szerepkörű országok, országcsoportok; a centrum, félperiféria és periféria térségek kapcsolatrendszere. (The role of Asia in the world economy, the different historical and economic development of the continent's characteristic groups of countries, differences in territorial development; countries and groups of countries with specific roles; the interrelationship between the centre, semi-periphery and periphery.)

12.5. Afrika felépítésének lemeztektonikai háttere, a kontinens jellemző nagytájai; a geológiai szerkezet és az ásványkincsek előfordulásának összefüggései. A kontinens természetföldrajzi adottságai, vízrajza, a földrajzi övezetesség jellegzetességei, környezeti problémák (pl. Szähel). (The plate tectonics of Africa, the typical major tectonics of the continent; the relationship between geological structure and mineral occurrence. The continent's physical geography, hydrography, geographic zonation, environmental problems (e.g. Sahel).))

12.6. Afrika népesedési folyamatai, népesség összetétele, eloszlása, népek és kultúrák találkozásából adódó problémák. A kontinens világgazdasági szerepe, Észak-Afrika és Trópusi-Afrika (szubszaharai Afrika) eltérő földrajzi adottságai. A trópusi mezőgazdaság jellemző formái. A tipikus országcsoportok eltérő történeti-gazdasági fejlődése, területi fejlettségi különbségek. (Population trends in Africa, composition and distribution of population, problems arising from the meeting of peoples and cultures. The role of the continent in the world economy, the different geographic features of North Africa and Sub-Saharan Africa. Typical forms of tropical agriculture. The different historical and economic development of typical groups of countries, differences in territorial development.)

12.7. Zárthelyi dolgozat (Written test)

12.8. Amerika felépítésének lemeztektonikai háttere, a kontinens jellemző nagytájai; a geológiai szerkezet és az ásványkincsek előfordulásának összefüggései. Észak-, Közép- és Dél-Amerika eltérő természeti adottságai, erőforrásai. A földrajzi övezetesség jellegzetességei (pl. észak-déli nyitottság és a kelet-nyugati zártság) éghajlati következményei. (The plate tectonics of the Americas, the typical major tectonic plates of the continent; the relationship between geological structure and mineral occurrence. The different natural features and resources of North, Central and South America. The climatic consequences of geographical zonality (e.g. north-south openness and east-west insularity).)

12.9. Észak-Amerika társadalomföldrajza – népesedési folyamatok, népesség összetétele, eloszlása, a bevándorlás szerepe a társadalmi-gazdasági fejlődésben; népességkoncentrációk, jellemző településtípusok, az urbanizáció jellegzetességei. Az USA világgazdasági vezető szerepének kialakulása, jellemzői. Az észak-amerikai ország gazdasága, a gazdaság térszerkezete és annak átalakulása. Az amerikai TNC-k világgazdasági szerepe. (Socio-geography of North America - population trends, population

composition, distribution, role of immigration in socio-economic development; population concentrations, typical settlement types, characteristics of urbanisation. The emergence and characteristics of the US as a world economic leader. North American economy, spatial structure of the economy and its transformation. The role of US TNCs in the world economy.)

12.10. Latin-Amerika társadalomföldrajza – népesedési folyamatok, népesség összetétele, a kontinens társadalmi-kulturális alapon történő felosztásának jellemzői, a népességkeveredés következményei. Az urbanizációs folyamatok jellegzetességei. Latin-Amerika országainak gazdasági fejlődését befolyásoló természeti-történeti tényezők, a mezőgazdasági termelés jellemző típusai. Integrációs törekvések. Sajátos szerepkörű országok, országcsoportok (pl. banánköztársaságok, adóparadicsomok). (Socio-geography of Latin America - population trends, population composition, characteristics of the socio-cultural division of the continent, consequences of population mixing. Characteristics of urbanisation processes. Natural-historical factors influencing the economic development of Latin American countries, typical types of agricultural production. Integration efforts. Countries and groups of countries with specific roles (e.g. banana republics, tax heavens).)

12.11. Ausztrália és Óceánia sajátos természeti adottságai, erőforrásait, ezek hatása a társadalmi-gazdasági életre. A sarkvidékek földrajzi adottságai, az éghajlatváltozás térségre gyakorolt következményeit. (The specific natural features and resources of Australia and Oceania and their impact on socio-economic life. Geographical features of the polar regions and the consequences of climate change for the region.)

12.12. Zárthelyi dolgozat (Written test)

12.13. Szóbeli beszámoló (Oral report)

12.14. Összegzés, a félév értékelése, lezárása (Summary, evaluation and conclusion of the semester)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A gyakorlati órák látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A hallgató köteles a félév során a gyakorlati órák legalább 75%-án részt venni. A hallgató gyakorlati órán való részvételét az oktató katalógusban rögzíti.

A 75%-ot meghaladó, indokolt (pl. orvosi okok miatti) távolmaradás esetén a pótlás az elmulasztott foglalkozásokon érintett tananyagról szóló írásbeli vagy szóbeli beszámoló alapján lehetséges, amelynek elkészítését vagy bemutatását, illetve témáját a hallgató az oktatóval egyezteti. Az egyéni tanrenden lévő hallgatók foglalkozásokon való részvétele az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában foglalt feltételek szerint történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgató félévi teljesítményét a (jelenléti) írásbeli zárthelyi dolgozatok és az otthoni munka során elkészített feladat, valamint egy szóbeli feladat teljesítését figyelembe véve mérjük.

A két írásbeli zárthelyi dolgozat egyforma – 35-35%-os – súllyal szerepel a félévi érdemjegyben. Amennyiben a hallgató hiányzik valamely írásbeli zárthelyi dolgozatról, azt egy alkalommal az oktató által kijelölt időpontban pótolhatja. Amennyiben a hallgató ezzel a lehetőséggel nem él, az oktató által meghatározott időpontban szóbeli beszámoló formájában köteles számot adni az adott témában szerzett tudásáról. Speciális helyzetben (pl. írásképtelenség esetén) az írásbeli számonkérés szóbeli beszámolóval helyettesíthető.

Az otthoni munka 15%-os súllyal szerepel a félévi érdemjegyben. Témájukról, beadásuk módjáról és határidejéről az oktató a félév első óráján tájékoztatja a hallgatókat. Az otthoni munkák a tanítás során használható írásbeli anyagok, például írásbeli röpdolgozat és/vagy témazáró dolgozat, illetve órai jegyzet és/vagy vázlat elkészítését foglalja magában.

A szóbeli feladat 15%-os súllyal szerepel a félévi érdemjegyben. A szóbeli feladat az oktató által meghatározott (rész)témában tartott kiselőadást jelenti.

A hallgató minden részfeladatra 1–5 értékű érdemjegyet kap. A félévi gyakorlati jegy a részfeladatok érdemjegyeinek együttes és a fentiekben leírt módon súlyozott értékeléséből tevődik össze az alábbiak szerint:

0–39% elégtelen

40–54% elégséges

55–69% közepes

70–84% jó

85–100% jeles

A legalább elégséges érdemjegy feltétele valamennyi részfeladat legalább elégséges értékelésű teljesítése.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a gyakorlati órákon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel, valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok (két írásbeli zárthelyi dolgozat, két otthoni feladat, egy szóbeli feladat) mindegyikének legalább elégséges szintű teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés félévközi gyakorlati jeggyel történik, amelynek keretében ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók. A félév során a 15. pontban meghatározott feladatokat szükséges teljesíteni, ahol a feladatrészek súlyozását is részleteztük.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges (40%) gyakorlati jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Gábris Gyula – Probáld Ferenc – Szegedi Nándor: Afrika és a Közel-Kelet földrajza, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest 2002. ISBN: 978-963-463-588-1;

2. Gruber László: Ausztrália, Óceánia és az Antarktisz természeti földrajza, Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs 2004. ISBN: 963 9310 98 0;

3. Probáld Ferenc: Amerika regionális földrajza, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest 2004. ISBN: 9634462979; 9789634462972;

4. Probáld Ferenc – Horváth Ferenc – Szabó Pál: Ázsia regionális földrajza, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest 2008. ISBN: 978-963-284-021-5;

5. Probáld Ferenc – Horváth Gergely – Bernek Ágnes: Ázsia, Ausztrália és Óceánia földrajza (vonatkozó részek), ELTE Eötvös Kiadó, Budapest 1998. ISBN: 9634631614;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Bernek Ágnes (szerk.): A globális világ politikai földrajza., Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 2003. ISBN: 963-19-4424-7;

2. Harsányi Tibor – Kapusi János: Gyűjtemény a földrajz emelt szintű oktatásához 11–12.,

Oktatási Hivatal, Budapest 2021. ISBN: 978-963-436-261-6;

3. Jeney László – Kulcsár Dezső – Tózsa István (szerk.): Gazdaságföldrajzi tanulmányok közgazdászoknak., BCE Gazdaságföldrajzi és Jövőkutatási Tanszék, Budapest 2013. ISBN: 978-963-503-526-7;

4. Miczek György - Nemerkényi Antal - Papp Sándor-Gábris Gyula: Tengerentúli világrészek - Regionális természetföldrajzi atlasz, ELTE Eötvös, Budapest 1999. ISBN: 9789634632429;

5. Tim Marshall: A földrajz fogságában: Tíz térkép, amely mindent elmond arról, amit tudni érdemes a globális politikai folyamatokról, Park Könyvkiadó, Budapest 2019. ISBN: 9789633554111;

Budapest, 2025.

Alexa Péter,
szakoktató
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT133**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Európán kívüli kontinensek társadalom- és gazdaságföldrajza
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Social and economic geography of continents outside Europe
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 3 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Stárics Roland, tanársegéd
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (56 EA + 0 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 4
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

Az előadáson az Európán kívüli kontinensek társadalom- és gazdaságföldrajzához kapcsolódó elméleti ismeretek átadása történik. Az előadás alapvetően a tantervi szabályozókra, valamint a földrajz részletes érettségi vizsgakövetelmények az Európán kívüli kontinensek társadalom- és gazdaságföldrajzához kapcsolódó témakört érintő ismeretanyagára épít, de azokon túlmutató a témakör átfogó ismeretét lehetővé tevő tartalmakat is feldolgoz. A leendő földrajztanár ezek alapján értő módon tudja bemutatni az Európán kívüli kontinensek, kontinensrészek, országok – így Észak-Amerika és Latin-Amerika, Afrika, Ausztrália és Óceánia, valamint Ázsia, azon belül kiemelten Délnyugat- és Délkelet-Ázsia, Japán, Kína és India – társadalmának, gazdaságának közös, illetve egyedi jellemzőit. Az előadásokon a hallgató megismeri az egyes kontinensek, kontinensrészek, országok globális világgazdaságban betöltött szerepét, illetve e szerepek jövőbeni változásának lehetőségét.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The lecture will provide theoretical knowledge related to the socio-economic geography of continents outside Europe. The lecture is based on the curriculum rules and the detailed examination requirements for the Geography examination, which cover the topic of socio-economic geography of non-European continents, but also includes content that goes beyond these to provide a comprehensive knowledge of the topic. This will enable the

future geography teacher to present in a meaningful way the common and unique features of the societies and economies of continents, continent region and countries outside Europe, such as North America and Latin America, Africa, Australia and Oceania, and Asia, with a particular focus on South-West and South-East Asia, Japan, China and India. The lectures will provide students with an understanding of the role of each continent, continent region and country in the global world economy and the potential for future changes in these roles.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Tisztában van az ismeretforrások jogi, technikai-szervezési szabályaival és konstruktív felhasználási megoldásaival.

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezek szerepét és jelentőségét az oktatás tartalmi szabályozásában.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.

Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló hatásaival.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri az érettségi vizsgakövetelményeket.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmi-gazdasági folyamatok földrajzi-környezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.

Ismeri a globális folyamatoknak Magyarországra és a magyar társadalomra gyakorolt hatásait.

Rendelkezik a környezeti neveléshez, a környezettudatosság, a fenntarthatóság és az alkalmazkodás oktatásához szükséges földrajzi-földtudományi tudással, módszertani

ismeretekkel.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Tisztában van az ismeretforrások jogi, technikai-szervezési szabályaival és konstruktív felhasználási megoldásaival.

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezek szerepét és jelentőségét az oktatás tartalmi szabályozásában.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.

Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló hatásaival.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

-

Képességei:

A szakképzett tanár képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai és a pedagóguskompetenciák fejlesztésére irányuló képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

A tervezés során képes a rendszerszemléletű megközelítésre, szakszerűen számba tudja venni a tervezőmunkáját meghatározó makro-, mezo- és mikroszintű tényezőket.

Képes a tananyag súlypontjait, más tantárgyakkal való összekapcsolódásának lehetőségeit a tantervi előírásokkal összhangban az adott tanulócsoport életkori, képességbeli, érdeklődésbeli sajátosságaihoz igazítani.

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

Képes a szaktárgy tanórai és tanórán kívüli tanulásának tervezésére a tanári képesítésének megfelelő korosztály, valamint a felnőttoktatás keretében is.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

A pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.

Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld- és a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

Képes megerősíteni a tanulók szűkebb és tágabb szülőföld iránti kötődését, képes a földtudományi-földrajzi értékek terepi bemutatására.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.

Képes a környezeti rendszerek működésének, ennek tükrében a globális és lokális problémáknak a megértetésére.

Képes a környezeti nevelés során az egyéni, közösségi felelősség megvilágítására és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakítására.

A szakképzett tanár képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai és a pedagóguskompetenciák fejlesztésére irányuló képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

A tervezés során képes a rendszerszemléletű megközelítésre, szakszerűen számba tudja venni a tervezőmunkáját meghatározó makro-, mezo- és mikroszintű tényezőket.

Képes a tananyag súlypontjait, más tantárgyakkal való összekapcsolódásának lehetőségeit a tantervi előírásokkal összhangban az adott tanulócsoport életkori, képességbeli, érdeklődésbeli sajátosságaihoz igazítani.

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális

pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

Képes a szaktárgy tanórai és tanórán kívüli tanulásának tervezésére a tanári képesítésének megfelelő korosztály, valamint a felnőttoktatás keretében is.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

A pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.

Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival.

-

Attitűdje:

A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának, tanulási képességeinek és szociális készségeinek folyamatos fejlesztése iránt.

Együttműködésre törekszik a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeinek pedagógusaival.

Tudatosan él a transzferhatás kihasználásának lehetőségeivel.

A szakképzett tanár rendelkezik olyan fokú flexibilitással, amely lehetővé teszi a tervdokumentumoktól való esetenkénti eltérést, amennyiben az észszerű pedagógiai megfontolások és a tanulócsoportok érdekei úgy kívánják.

Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra. Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.

A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.

Érti és magáénak vallja a környezettudatos gondolkodás, a fenntarthatóság és környezeti alkalmazkodás alapelveit, törekszik ezek átadására.

Fontosnak tartja a tananyag komplex (természet- és társadalomtudományos) megközelítését.

Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának, tanulási képességeinek és szociális készségeinek folyamatos fejlesztése iránt.

Együttműködésre törekszik a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeinek pedagógusaival.

Tudatosan él a transzferhatás kihasználásának lehetőségeivel.

A szakképzett tanár rendelkezik olyan fokú flexibilitással, amely lehetővé teszi a tervdokumentumoktól való esetenkénti eltérést, amennyiben az észszerű pedagógiai megfontolások és a tanulócsoportok érdekei úgy kívánják.

Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra. Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.

A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Aware of the legal, technical-organisational rules and constructive use of information sources.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Aware of the personality-shaping effects of his/her subject and the related field of knowledge.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the examination in geography.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Possesses realistic knowledge of the geographical-environmental background and magnitude of socio-economic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

Knows the effects of global processes on Hungary and Hungarian society.

Possesses the geographical and earth science knowledge and methodological skills necessary for environmental education, and teaching environmental awareness, sustainability, and adaptation.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and

organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Aware of the legal, technical-organisational rules and constructive use of information sources.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Aware of the personality-shaping effects of his/her subject and the related field of knowledge.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

-

Capabilities:

Capable of applying the methods and procedures learned in subject-specific, general pedagogical-psychological, and teacher competence development training to the subject area, recognising the connections, overlaps, and interactions between different knowledge areas, and achieving subject integration.

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of a systemic approach to planning, professionally considering the macro-, meso-, and micro-level factors that determine his/her planning work.

Capable of adjusting the focal points of the teaching material and the possibilities for connecting with other subjects to the age, abilities, and interests of the given student group in accordance with the curriculum requirements.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of planning the in-class and extracurricular learning of his/her subject for the age group corresponding to his/her teaching qualification, as well as within the framework of adult education.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of searching for and using appropriate literature for problems arising in his/her pedagogical work.

Well-informed about pedagogical and subject-specific literature, capable of analysing and interpreting research and development results in these areas, and aware of the characteristics of pedagogical research, development, and innovation.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

Capable of strengthening students' attachment to their immediate and broader homeland, and capable of field presentation of geographical-earth science values.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of helping students understand the functioning of environmental systems and, in this context, global and local problems.

Capable of highlighting individual and community responsibility and fostering conscious citizenship during environmental education.

Capable of applying the methods and procedures learned in subject-specific, general pedagogical-psychological, and teacher competence development training to the subject area, recognising the connections, overlaps, and interactions between different knowledge areas, and achieving subject integration.

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of a systemic approach to planning, professionally considering the macro-, meso-, and micro-level factors that determine his/her planning work.

Capable of adjusting the focal points of the teaching material and the possibilities for connecting with other subjects to the age, abilities, and interests of the given student group in accordance with the curriculum requirements.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of planning the in-class and extracurricular learning of his/her subject for the age group corresponding to his/her teaching qualification, as well as within the framework of adult education.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of searching for and using appropriate literature for problems arising in his/her pedagogical work.

Well-informed about pedagogical and subject-specific literature, capable of analysing and interpreting research and development results in these areas, and aware of the characteristics of pedagogical research, development, and innovation.

-

Attitude:

Committed to the continuous development of students' knowledge, learning abilities, and social skills.

Strives for cooperation with teachers of his/her subject and other subjects, as well as with educators of the knowledge areas of the National Core Curriculum.

Consciously utilises the possibilities of transfer effects.

Possesses a degree of flexibility that allows for occasional deviations from planning documents if reasonable pedagogical considerations and the interests of student groups so require.

Thinks through and represents the ethical issues of the given field.

Ready for continuous renewal in subject-specific, methodological, and educational sciences. Ready to participate in development and innovation activities related to his/her subject.

Responsi

Understands and embraces the principles of environmentally conscious thinking, sustainability, and environmental adaptation, and strives to convey these principles.

Considers the complex (natural and social science) approach to the curriculum important.

Considers the development of tolerance towards different cultural circles and social strata important.

Recognises the identity-forming role and significance of geography education.

Committed to the continuous development of students' knowledge, learning abilities, and social skills.

Strives for cooperation with teachers of his/her subject and other subjects, as well as with educators of the knowledge areas of the National Core Curriculum.

Consciously utilises the possibilities of transfer effects.

Possesses a degree of flexibility that allows for occasional deviations from planning documents if reasonable pedagogical considerations and the interests of student groups so require.

Thinks through and represents the ethical issues of the given field.

Ready for continuous renewal in subject-specific, methodological, and educational sciences. Ready to participate in development and innovation activities related to his/her subject.

Responsibly undertakes the views that underpin his/her profession and the relevant scientific fields.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Észak-Amerika társadalma (North American society)

12.2. Észak-Amerika gazdasága (Economic geography of North America)

12.3. Latin-Amerika társadalma (Society in Latin America)

12.4. Latin-Amerika gazdasága (Economy of Latin America)

12.5. Afrika társadalma (Society in Africa)

12.6. Afrika gazdasága (Economy of Africa)

12.7. Ausztrália és Óceánia társadalma és gazdasága (Society and economy of Australia and Oceania)

12.8. Ázsia társadalma (Society and economy of Asia)

12.9. Délnyugat-Ázsia (South-West Asia)

12.10. Japán (Japan)

12.11. Délkelet-Ázsia (South-East Asia)

12.12. Kína (China)

12.13. India (India)

12.14. A félév értékelése, lezárása (Evaluation and conclusion of the semester)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadások látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A hallgató köteles a félév során az előadások legalább 75%-án részt venni. A hallgató előadásokon való részvételének tényét az oktató katalógusban rögzíti.

Amennyiben a hallgató a félév során az előadások kevesebb, mint 75%-án vesz részt, a 75%-ot meghaladó órákról való távolmaradását igazolnia kell. Ez esetben a hiányzási értéket elérő előadást követően a hallgató 10 munkanapon belül köteles felvenni a kapcsolatot a kurzus oktatójával a pótlás lehetséges formájának egyeztetése céljából. A pótlás az adott témával kapcsolatos házi dolgozat elkészítésével lehetséges az oktatóval egyeztetett módon. A pótlás témáját, formáját, az elkészített feladat leadásának módját és határidejét a feleknek írásban kell rögzíteniük.

Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nincs.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés félév végi kollokviumi jeggyel (szóbeli vizsga) történik az előadásokon

elhangzott témakörök alapján. A vizsgán ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges kollokviumi jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Gábris Gyula – Probáld Ferenc – Szegedi Nándor: Afrika és a Közel-Kelet földrajza, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest 2002. ISBN: 978-963-463-588-1;

2. Gruber László: Ausztrália, Óceánia és az Antarktisz természeti földrajza, Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs 2004. ISBN: 963 9310 98 0;

3. Probáld Ferenc: Amerika regionális földrajza, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest 2004. ISBN: 9634462979; 9789634462972;

4. Probáld Ferenc – Horváth Ferenc – Szabó Pál: Ázsia regionális földrajza, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest 2008. ISBN: 978-963-284-021-5;

5. Probáld Ferenc – Horváth Gergely – Bernek Ágnes: Ázsia, Ausztrália és Óceánia földrajza (vonatkozó részek), ELTE Eötvös Kiadó, Budapest 1998. ISBN: 9634631614;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. American Geographical Society,. ISBN: https://www.americangeo.org/;

2. Arday István – Szőllősy László: Földrajz 7–8. tankönyv, Oktatási Hivatal , Budapest 2022. ISBN: 978-963-4362-57-9;

3. Balázs Brigitta – F. Kusztor Adél: Földrajz 7–8. tankönyv, Oktatási Hivatal , Budapest 2022. ISBN: 978-963-4362-59-3;

4. Harsányi Tibor – Kapusi János: Gyűjtemény a földrajz emelt szintű oktatásához 11–12., Oktatási Hivatal, Budapest 2021. ISBN: 978-963-436-261-6;

5. Neumann Viktor: Földrajz érettségi 2. Regionális földrajz - Elmélet és gyakorlat egy helyen, Raabe Klett Oktatási Tanácsadó és Kiadó Kft., Budapest 2024. ISBN: 978 963 5781 19 5;

Budapest, 2025.

Stárics Roland,
tanársegéd
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT134**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Európán kívüli kontinensek természetföldrajza I. (Afrika, Ausztrália és Óceánia, a sarkvidékek)
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Physical Geography of the Non-European Continents I (Africa, Australia and Oceania, the Polar Regions)
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 3 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Gruber László, közszolgálati egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (56 EA + 0 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 4
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

Az előadáson az Európán kívüli kontinensekhez (Afrika, Ausztrália és Óceánia, a sarkvidékek) kapcsolódó elméleti ismeretek átadása történik. Megismerkedünk fent említett kontinensek fekvésével, tájaival és geológiájával. Külön szerepet kapnak az adott térségekre jellemző földrajzi övezetek, övek és területek, valamint azok éghajlati jellemzői. A kontinensek vízrajzi jellemzőinek keretében megismerkedünk a szomszédos tengerekkel, óceánokkal, vízfolyásokkal és tavakkal. Külön szerepet kapnak a térségben működő külső erők és a területre jellemző spcialitások. Az előadás alapvetően a földrajz részletes érettségi vizsgakövetelmények az Európán kívüli kontinensek földrajza témakört érintő ismeretanyagára épít, de azokon túlmutató, a témakör átfogó ismeretét lehetővé tevő tartalmakat is feldolgoz.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The lecture will provide theoretical knowledge related to the continents outside Europe (Africa, Australia and Oceania, the Polar Regions). We learn about the location, landscapes and geology of the continents mentioned above. Particular attention will be paid to the geographical zones, belts and areas and their climatic characteristics. In the context of the hydrography of the continents, we will learn about the neighbouring seas, oceans, watercourses and lakes. The external forces acting in the area and the specificities of the area will be highlighted. The lecture will build on the detailed examination requirements

for the Geography of the non-European continents, but will also cover content beyond these to provide a comprehensive knowledge of the subject.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezek szerepét és jelentőségét az oktatás tartalmi szabályozásában.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló hatásaival.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri az érettségi vizsgakövetelményeket.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmi-gazdasági folyamatok földrajzi-környezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.

Rendelkezik a környezeti neveléshez, a környezettudatosság, a fenntarthatóság és az alkalmazkodás oktatásához szükséges földrajzi-földtudományi tudással, módszertani ismeretekkel.

Ismeri a természeti erőforrások kialakulásának földrajzi összefüggéseit, felhasználásának hatásait, mennyiségi és minőségi korlátait.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezek szerepét és jelentőségét az oktatás tartalmi szabályozásában.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló hatásaival.

-

Képességei:

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

Képes a tananyag súlypontjait, más tantárgyakkal való összekapcsolódásának lehetőségeit a tantervi előírásokkal összhangban az adott tanulócsoport életkori, képességbeli, érdeklődésbeli sajátosságaihoz igazítani.

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

A pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.

Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival.

Képes földrajzi szaktudományos és szakmódszertani felkészültségét kritikusan szemlélni, és azzal kapcsolatban képes az önreflexióra, szükség esetén korrekciókra.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes a földrajzi szintézisalkotás felhasználásával a természeti, társadalmi-gazdasági folyamatok és a környezeti hatások problémamegoldó szemléletű oktatására.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.

Képes a környezeti rendszerek működésének, ennek tükrében a globális és lokális problémáknak a megértetésére.

Képes a környezeti nevelés során az egyéni, közösségi felelősség megvilágítására és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakítására.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld- és a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

Képes a tananyag súlypontjait, más tantárgyakkal való összekapcsolódásának lehetőségeit a tantervi előírásokkal összhangban az adott tanulócsoport életkori, képességbeli, érdeklődésbeli sajátosságaihoz igazítani.

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

A pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.

Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival.

-

Attitűdje:

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Tudatosan él a transzferhatás kihasználásának lehetőségeivel.

Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényének a felébresztésére és fenntartására.

A tervezés során együttműködik kollégáival és a tanulókkal, alkotó módon építi be tervezőmunkájába az adott tanulócsoportban szerzett tapasztalatait, szem előtt tartva a

méltányosság elvét.

Fontosnak tartja a tananyag komplex (természet- és társadalomtudományos) megközelítését.

Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazása iránt.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.

Érti és magáénak vallja a környezettudatos gondolkodás, a fenntarthatóság és környezeti alkalmazkodás alapelveit, törekszik ezek átadására.

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Tudatosan él a transzferhatás kihasználásának lehetőségeivel.

Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényének a felébresztésére és fenntartására.

A tervezés során együttműködik kollégáival és a tanulókkal, alkotó módon építi be tervezőmunkájába az adott tanulócsoportban szerzett tapasztalatait, szem előtt tartva a méltányosság elvét.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the documents defining pedagogical activities, the National Core Curriculum, and the framework curricula, and understands their role and significance in regulating the content of education.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Aware of the personality-shaping effects of his/her subject and the related field of knowledge.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional

geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the requirements for the school-leaving examination in geography.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Possesses realistic knowledge of the geographical-environmental background and magnitude of socio-economic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

Possesses the geographical and earth science knowledge and methodological skills necessary for environmental education, and teaching environmental awareness, sustainability, and adaptation.

Knows the geographical relationships of the formation of natural resources, their utilisation impacts, and their quantitative and qualitative limitations.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the documents defining pedagogical activities, the National Core Curriculum, and the framework curricula, and understands their role and significance in regulating the content of education.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Aware of the personality-shaping effects of his/her subject and the related field of knowledge.

-

Capabilities:

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties.

Capable of synthesising the competences developed during the teaching of subjects.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of adjusting the focal points of the teaching material and the possibilities for connecting with other subjects to the age, abilities, and interests of the given student group in accordance with the curriculum requirements.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of searching for and using appropriate literature for problems arising in his/her pedagogical work.

Capable of critically examining his/her geographical scientific and methodological preparedness, and engaging in self-reflection and making corrections if necessary.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of teaching natural, socio-economic processes and environmental impacts with a problem-solving approach using geographical synthesis.

Capable of helping students understand the functioning of environmental systems and, in this context, global and local problems.

Capable of highlighting individual and community responsibility and fostering conscious citizenship during environmental education.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties.

Capable of synthesising the competences developed during the teaching of subjects.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of adjusting the focal points of the teaching material and the possibilities for connecting with other subjects to the age, abilities, and interests of the given student group in accordance with the curriculum requirements.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of searching for and using appropriate literature for problems arising in his/her pedagogical work.

-

Attitude:

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Consciously utilises the possibilities of transfer effects.

Open to learning and gaining experience, and strives to awaken and maintain students' desire for knowledge, creativity, and self-improvement.

Cooperates with colleagues and students during planning, creatively incorporating experiences gained with the given student group into his/her planning work, keeping the principle of fairness in mind.

Considers the complex (natural and social science) approach to the curriculum important.

Committed to building relevant, applicable knowledge for everyday life instead of quantitative content delivery, and to applying the principles of practice-centred, problem-based geography learning instead of mere fact presentation.

Recognises the identity-forming role and significance of geography education.

Considers the development of tolerance towards different cultural circles and social strata important.

Understands and embraces the principles of environmentally conscious thinking, sustainability, and environmental adaptation, and strives to convey these principles.

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Consciously utilises the possibilities of transfer effects.

Open to learning and gaining experience, and strives to awaken and maintain students' desire for knowledge, creativity, and self-improvement.

Cooperates with colleagues and students during planning, creatively incorporating experiences gained with the given student group into his/her planning work, keeping the principle of fairness in mind.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Afrika fekvése, határai. Afrika tájai és geológiája 1. (Location and borders of Africa. Landscapes and geology of Africa 1.)

12.2. Afrika tájai és geológiája 2. (Landscapes and geology of Africa 2.)

12.3. Afrika tájai és geológiája 3. - Afrika éghajlata 1. (Landscapes and geology of Africa 3. Climate of Africa 1.)

12.4. Afrika éghajlata 2. (Climate of Africa 2.)

12.5. Afrika vízrajza. (Hydrology of Africa.)

12.6. Rendszerező-ismétlő előadás. Ausztrália fekvése, határai. A szigetkontinens specialitásai. (Systematic Repeating Lecture. Location and boundaries of Australia. Specialities of the island continent)

12.7. Ausztrália tájai és geológiája 1. (Landscapes and geology of Australia 1.)

12.8. Ausztrália tájai és geológiája 2. Ausztrália éghajlata 1. (Landscapes and geology of Australia 2. Climate of Australia 1.)

12.9. Ausztrália éghajlata 2. Ausztrália vízrajza (Climate of Australia 2. Hydrography of Australia)

12.10. Biogeográfiai érdekességek Ausztráliából. Óceánia természeti földrajza 1. (Biogeographical curiosities of Australia. Physical Geography of Oceania 1.)

12.11. Óceánia természeti földrajza 2. (Physical Geography of Oceania 2.)

12.12. Az Északi-sarkvidék és a Jeges-óceán természeti földrajza. (Physical geography of the Arctic and Arctic Ocean.)

12.13. Az Antarktisz természeti földrajza 1. (Physical Geography of Antarctica 1.)

12.14. Az Antarktisz természeti földrajza 2. A félév értékelése, lezárása. (Physical Geography of Antarctica 2. Evaluation and conclusion of the semester)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadások látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A hallgató köteles a félév során az előadások legalább 75%-án részt venni. A hallgató előadásokon való részvételének tényét az oktató katalógusban rögzíti. E dokumentumot az oktatónak a félév végéig meg kell őriznie.

Amennyiben a hallgató a félév során az előadások kevesebb, mint 75%-án vesz részt, a 75%-ot meghaladó órákról való távolmaradását igazolnia kell. Ez esetben a hiányzási értéket elérő előadást követően a hallgató 10 munkanapon belül köteles felvenni a kapcsolatot a tantárgy oktatójával a pótlás lehetséges formájának egyeztetése céljából. A pótlás az adott témával kapcsolatos házi dolgozat elkészítésével lehetséges az oktatóval egyeztetett módon. A pótlás témáját, formáját, az elkészített feladat leadásának módját és határidejét a feleknek írásban kell rögzíteniük.

Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nincs.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés félév végi kollokviumi jeggyel (szóbeli vizsga) történik az előadásokon elhangzott témakörök alapján. A vizsgán ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges érdemjegy elérése a szóbeli jelenléti kollokviumon.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Gruber László: Ausztrália, Óceánia és az Antarktisz természeti földrajza, Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs 2004. ISBN: 963 9310 98 0;

2. Harsányi Tibor – Kapusi János: Gyűjtemény a földrajz emelt szintű oktatásához 11–12., Oktatási Hivatal, Budapest 2021. ISBN: 978-963-436-261-6;

3. Neumann Viktor: Földrajz érettségi 2. - Regionális földrajz - Elmélet és gyakorlat egy helyen, Raabe Klett Oktatási Tanácsadó és Kiadó Kft., Budapest 2024. ISBN: 978 963 5781 19 5;

4. Probáld Ferenc (szerk.): Afrika és a Közel-Kelet földrajza (természeti földrajzi részek), ELTE Eötvös Kiadó, Budapest 2002. ISBN: 978 963 4635 888;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Balázs Dénes: A sivatagok világa, Móra Ferenc Könyvkiadó, Budapest 1982. ISBN: 963 11 3014 2;

2. Balázs Dénes: A Zambézitől délre, Gondolat, Budapest 1979. ISBN: 963 280 575 5;

3. Butzer K. W.: A földfelszín formakincse, Gondolat, Budapest 1986. ISBN: 963 281 681 1;

4. Gertig Béla (szerk.): Kontinensek földrajza II. pp. 13-234., Tankönyvkiadó, Budapest 1984. ISBN: 963 18 25035;

Budapest, 2025.

Gruber László,
közszolgálati egyetemi docens
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT135**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Európán kívüli kontinensek természetföldrajza II. (Amerika, Ázsia)
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Physical Geography of the Non-European Continents II (America, Asia)
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 4 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Alexa Péter, szakoktató
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (56 EA + 0 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 4
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

Az előadáson az Európán kívüli kontinensekhez (Amerika és Ázsia) kapcsolódó elméleti ismeretek átadása történik. Megismerkedünk fent említett kontinensek fekvésével, tájaival és geológiájával. Külön szerepet kapnak az adott térségekre jellemző földrajzi övezetek, övek és területek, valamint azok éghajlati jellemzői. A kontinensek vízrajzi jellemzőinek keretében megismerkedünk a szomszédos tengerekkel, óceánokkal, vízfolyásokkal és tavakkal. Külön szerepet kapnak a térségben működő külső erők és a területre jellemző spcialitások. Az előadás alapvetően a Kormány és a köznevelésért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozókra, valamint a földrajz részletes érettségi vizsgakövetelmények az Európán kívüli kontinensek földrajza témakört érintő ismeretanyagára épít, de azokon túlmutató, a témakör átfogó ismeretét lehetővé tevő tartalmakat is feldolgoz.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The lecture will provide theoretical knowledge related to the continents outside Europe (America, Asia). We learn about the location, landscapes and geology of the continents mentioned above. Particular attention will be paid to the geographical zones, belts and areas and their climatic characteristics. In the context of the hydrography of the continents, we will learn about the neighbouring seas, oceans, watercourses and lakes. The external forces acting in the area and the specificities of the area will be highlighted. The lecture will build on the curriculum regulations issued by the Government and the Minister of

Education and the detailed examination requirements for the Geography of the non-European continents, but will also cover content beyond these to provide a comprehensive knowledge of the subject.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezek szerepét és jelentőségét az oktatás tartalmi szabályozásában.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló hatásaival.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri az érettségi vizsgakövetelményeket.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmi-gazdasági folyamatok földrajzi-környezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.

Rendelkezik a környezeti neveléshez, a környezettudatosság, a fenntarthatóság és az alkalmazkodás oktatásához szükséges földrajzi-földtudományi tudással, módszertani ismeretekkel.

Ismeri a természeti erőforrások kialakulásának földrajzi összefüggéseit, felhasználásának hatásait, mennyiségi és minőségi korlátait.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

-

Képességei:

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

Képes a tananyag súlypontjait, más tantárgyakkal való összekapcsolódásának lehetőségeit a tantervi előírásokkal összhangban az adott tanulócsoport életkori, képességbeli, érdeklődésbeli sajátosságaihoz igazítani.

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

A pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.

Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival.

Képes földrajzi szaktudományos és szakmódszertani felkészültségét kritikusan szemlélni, és azzal kapcsolatban képes az önreflexióra, szükség esetén korrekciókra.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes a földrajzi szintézisalkotás felhasználásával a természeti, társadalmi-gazdasági folyamatok és a környezeti hatások problémamegoldó szemléletű oktatására.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.

Képes a környezeti rendszerek működésének, ennek tükrében a globális és lokális problémáknak a megértetésére.

Képes a környezeti nevelés során az egyéni, közösségi felelősség megvilágítására és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakítására.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld- és a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

-

Attitűdje:

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Tudatosan él a transzferhatás kihasználásának lehetőségeivel.

Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényének a felébresztésére és fenntartására.

A tervezés során együttműködik kollégáival és a tanulókkal, alkotó módon építi be tervezőmunkájába az adott tanulócsoportban szerzett tapasztalatait, szem előtt tartva a méltányosság elvét.

Fontosnak tartja a tananyag komplex (természet- és társadalomtudományos) megközelítését.

Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazása iránt.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.

Érti és magáénak vallja a környezettudatos gondolkodás, a fenntarthatóság és környezeti alkalmazkodás alapelveit, törekszik ezek átadására.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the documents defining pedagogical activities, the National Core Curriculum, and the framework curricula, and understands their role and significance in regulating the content of education.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Aware of the personality-shaping effects of his/her subject and the related field of knowledge.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the requirements for the school-leaving examination in geography.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Possesses realistic knowledge of the geographical-environmental background and magnitude of socio-economic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

Possesses the geographical and earth science knowledge and methodological skills necessary for environmental education, and teaching environmental awareness, sustainability, and adaptation.

Knows the geographical relationships of the formation of natural resources, their utilisation impacts, and their quantitative and qualitative limitations.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

-

Capabilities:

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties.

Capable of synthesising the competences developed during the teaching of subjects.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of adjusting the focal points of the teaching material and the possibilities for connecting with other subjects to the age, abilities, and interests of the given student group in accordance with the curriculum requirements.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of searching for and using appropriate literature for problems arising in his/her pedagogical work.

Capable of critically examining his/her geographical scientific and methodological preparedness, and engaging in self-reflection and making corrections if necessary.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of teaching natural, socio-economic processes and environmental impacts with a problem-solving approach using geographical synthesis.

Capable of helping students understand the functioning of environmental systems and, in this context, global and local problems.

Capable of highlighting individual and community responsibility and fostering conscious citizenship during environmental education.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

-

Attitude:

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Consciously utilises the possibilities of transfer effects.

Open to learning and gaining experience, and strives to awaken and maintain students' desire for knowledge, creativity, and self-improvement.

Cooperates with colleagues and students during planning, creatively incorporating experiences gained with the given student group into his/her planning work, keeping the principle of fairness in mind.

Considers the complex (natural and social science) approach to the curriculum important.

Committed to building relevant, applicable knowledge for everyday life instead of quantitative content delivery, and to applying the principles of practice-centred, problem-based geography learning instead of mere fact presentation.

Recognises the identity-forming role and significance of geography education.

Considers the development of tolerance towards different cultural circles and social strata important.

Understands and embraces the principles of environmentally conscious thinking, sustainability, and environmental adaptation, and strives to convey these principles.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Amerika fekvése, határai. Amerika tájai és geológiája I. (Location and borders of America. Landscapes and geology of America I.)

12.2. Amerika tájai és geológiája II-III. (Landscapes and geology of America II-III.)

12.3. Amerika tájai és geológiája IV. - Amerika éghajlata I. (Landscapes and geology of America IV. Climate of America I.)

12.4. Amerika éghajlata I-II. (Climate of America I-II.)

12.5. Amerika vízrajza I-II. (Hydrology of America I-II.)

12.6. Rendszerező-ismétlő előadás. Ázsia fekvése, határai. (Systematic Repeating Lecture. Location and boundaries of Asia.)

12.7. Ázsia tájai és geológiája I-II. (Landscapes and geology of Asia I-II.)

12.8. Ázsia tájai és geológiája III-IV. (Landscapes and geology of Asia III-IV.)

12.9. Ázsia tájai és geológiája V-VI. (Landscapes and geology of Asia V-VI.)

12.10. Ázsia éghajlata I-II. (Climate of Asia I-II.)

12.11. Ázsia éghajlata III. Ázsia vízrajza I. (Climate of Asia III. Hydrography of Asia I.)

12.12. Ázsia vízrajza I-II. (Hydrography of Asia I-II.)

12.13. Rendszerező-ismétlő előadás. (Systematic Repeating Lecture)

12.14. A félév értékelése, lezárása. (Evaluation and conclusion of the semester)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tanórák látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A hallgató köteles a félév során a tanórák legalább 75%-án részt venni. A hallgató tanórákon való részvételét az oktató katalógusban rögzíti.

A 75%-ot meghaladó, indokolt (pl. orvosi okok miatti) távolmaradás esetén a pótlás az elmulasztott foglalkozásokon érintett tananyagról szóló írásbeli vagy szóbeli beszámoló alapján lehetséges, amelynek elkészítését vagy bemutatását, illetve témáját a hallgató az oktatóval egyezteti. Az egyéni tanrenden lévő hallgatók foglalkozásokon való részvétele az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában foglalt feltételek szerint történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nincs.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés félév végi kollokviumi jeggyel (szóbeli vizsga) történik az előadásokon elhangzott témakörök alapján. A vizsgán ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges érdemjegy elérése a szóbeli jelenléti kollokviumon.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Harsányi Tibor – Kapusi János: Gyűjtemény a földrajz emelt szintű oktatásához 11–12., Oktatási Hivatal, Budapest 2021. ISBN: 978-963-436-261-6;

2. Neumann Viktor: Földrajz érettségi 2. - Regionális földrajz - Elmélet és gyakorlat egy helyen, Raabe Klett Oktatási Tanácsadó és Kiadó Kft., Budapest 2024. ISBN: 978 963 5781 19 5;

3. Probáld Ferenc: Amerika regionális földrajza, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest 2004. ISBN: 9634462979; 9789634462972;

4. Probáld Ferenc – Horváth Gergely – Bernek Ágnes: Ázsia, Ausztrália és Óceánia földrajza (vonatkozó részek), ELTE Eötvös Kiadó, Budapest 1998. ISBN: 9634631614;

5. Probáld Ferenc (szerk.): Afrika és a Közel-Kelet földrajza (természeti földrajzi részek), ELTE Eötvös Kiadó, Budapest 2002. ISBN: 978 963 4635 888;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Balázs Dénes: A sivatagok világa, Móra Ferenc Könyvkiadó, Budapest 1982. ISBN: 963 11 3014 2;

2. Butzer K. W.: A földfelszín formakincse, Gondolat, Budapest 1986. ISBN: 963 281 681 1;

3. Gertig Béla (szerk.): Kontinensek földrajza II. pp. 13-234., Tankönyvkiadó, Budapest 1984. ISBN: 963 18 25035;

Budapest, 2025.

Alexa Péter,
szakoktató
sk.

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Nemeskürty István Tanárképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT145**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Tartalmi szabályozók a földrajzban
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Content regulators in geography
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Nemerkényi Zsombor János, PhD, közszolgálati egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A gyakorlati óra a földrajztanári felkészítés jegyében zajlik. A hallgató a földrajztantárgyra vonatkozóan megismeri a nevelő-oktató munka központi (tantervi) és helyi szabályozó dokumentumait, és azok tartalmát, valamint betekintést nyer a pedagógus adminisztrációs feladataiba, a földrajz érettségi részletes vizsgakövetelményeibe és a felelős tankönyvválasztás szempontjaiba. A hallgató a gyakorlati órák révén képes lesz a szaktanári feladatok átgondolt megtervezése és felelős ellátására pályakezdő pedagógusként.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The practical lesson is a preparation for the geography teacher. The student gets acquainted with the central (curricular) and local regulatory documents and their content, as well as with the teacher's administrative tasks, the detailed examination requirements for the geography school-leaving examination and the aspects of responsible textbook selection. Through practical lessons, students will be able to plan carefully and responsibly their teaching tasks as a beginning teacher.

10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Ismeri az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés jelentőségét.

Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit.

Tudja, hogy a Nemzeti alaptanterv egyik kiemelt fejlesztési területe maga a fenntarthatóság. Ismeri az alaptanterv elvárását, mely szerint a felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Ismeri a földrajz sajátos helyét a tantárgyak rendszerében és a tananyag struktúráját.

Ismeri a földrajztanár szerepét, a földrajz tanítás-tanulás sajátosságait, a természettudományos és társadalomtudományos elveken alapuló megismerési módszereit, fontosabb tanítási és tanulási stratégiáit.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri a földrajz tanításához kapcsolódó jogszabályi hátteret, tanterveket, a tananyag kiválasztásának és elrendezésének szempontjait, valamint az érettségi vizsgakövetelményeket.

Ismeri és felelősséggel kezeli a földrajz szerepét a tanulók személyiségfejlődésében.

Ismeri a földrajz tantárgyban megjelenő fogalmi rendszerek kialakulásának életkori feltételeit és a hozzájuk kapcsolódó fejlesztendő kompetenciákat.

Ismeri a földrajztanári munkát segítő szakmai szervezetek tevékenységét.

Ismeri a szakmai és a szakmódszertani továbbképzések rendszerét, az önképzés lehetőségeit, és nyitott az ezeken való részvételre.

-

Képességei:

A szakképzett tanár képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai és a pedagóguskompetenciák fejlesztésére irányuló képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.

Képes módszertani felkészültségére támaszkodva a tanítás-tanulás folyamatában meghatározott célokhoz, a tanulócsoportok sajátosságaihoz és az intézmény által

biztosított lehetőségekhez alkalmazkodva kreatívan, alternatív lehetőségeket kínálva szakmailag megbízható és felelősségteljes döntést hozni.

Képes a szaktárgy tanórai és tanórán kívüli tanulásának tervezésére a tanári képesítésének megfelelő korosztály, valamint a felnőttoktatás keretében is.

A szakképzett tanár képes a tanulási-tanítási céloknak megfelelő oktatási stratégiákhoz a motivációt, a differenciálást, a tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák adekvát alkalmazására.

Képes a konfliktusok és a bántalmazás megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.

A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését képes folyamatosan értékelni, elemezni.

Képes a földrajzi-földtudományi elméletek és a tények közötti összefüggések megteremtésére és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, lényegkiemelő közvetítésére, a gyakorlati példák megfelelő beemelése alkalmazásával.

Képes földrajzi szaktudományos és szakmódszertani felkészültségét kritikusan szemlélni, és azzal kapcsolatban képes az önreflexióra, szükség esetén korrekciókra.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes a tanulók előzetes tudására és fejlesztési igényeire építve meghatározni az egyes témakörökben tanítandó tartalmakat és azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.

Képes kritikusan elemezni és a konkrét fejlesztési céloknak megfelelően kiválasztani a földrajz tanítási-tanulási folyamata során felhasználandó nyomtatott és digitális taneszközöket, forrásanyagokat.

Képes irányítani a tanulók önszabályozó és önfejlesztő tanulásának folyamatát.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

Képes elemezni és reálisan értékelni saját földrajztanári munkáját.

Képes a földrajz tantárgy fejlesztési, innovációs tevékenységében való szerepvállalásra.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld- és a földrajtudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

-

Attitűdje:

A szakképzett tanár felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, törekszik mindenkiben meglátni és felmutatni az értékeket, valamint pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához. Érzékeny a tanulók egyéni problémáira.

A szakképzett tanár fontosnak tartja a tanulókkal és szülőkkel való együttműködés, társas megértés megvalósítását az oktatási és nevelési folyamat hatékonyságának érdekében.

Elkötelezett a tanártársaival való aktív együttműködés iránt.

Igényli a pedagógiai munkájával kapcsolatos rendszeres visszajelzéseket, nyitott azok befogadására.

Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.

Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.

Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására.

Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére.

Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra. Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.

A szakképzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, átgondolásában, tudományos források alapján megfelelő válaszok kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.

A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.

Nyitott a földrajz tantárgyban megjelenő tudományágak és tudományterületek interdiszciplináris megközelítésére, és ezt képes alkalmazni a tanítás folyamatában.

Fontosnak tartja a tananyag komplex (természet- és társadalomtudományos) megközelítését.

Elkötelezett abban, hogy a föld- és a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen, törekszik ezek gyakorlatorientált bemutatására.

Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazása iránt.

Törekszik a földrajz nyújtotta lehetőségek tudatos hasznosítására, különös tekintettel a tanulás tanítása, a nemzeti azonosságtudat, értékek tisztelete, megbecsülése, az Európához való kötődés, a különböző kultúrák megismertetése, az állampolgárságra és demokráciára nevelés, a fenntarthatóság, környezettudatosság, a rendszergondolkodás, a médiatudatosságra nevelés, illetve a gazdasági, pénzügyi nevelés területén.

Kész kollégáival együttműködve helyi tanterv készítésére, tematikus tervezésre (tanmenet vagy tématerv összeállítására), óraterv készítésére.

Törekszik a szakmai együttműködésre más földrajz szakos és a földrajz oktatásához kapcsolódó tantárgyakat tanító kollégákkal.

Elkötelezett az igényes szaktanári munka, a folyamatos szakmai és módszertani fejlődés iránt.

Aktívan és felelősen nyilvánít véleményt a földrajzoktatást érintő szakmai, oktatáspolitikai kérdésekben.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Familiar with the national and international achievements, literature, and current issues of subject methodology. Understands the role of the subject area in society, and the objectives and tasks of teaching the subject in supporting students' personality development and cognitive development.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Understands the significance of preparing for lifelong learning.

Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences.

Aware that one of the key development areas of the National Core Curriculum is sustainability. Knows the curriculum's expectation that the growing generation must learn to use resources consciously, economically, and responsibly, considering their renewal capacity.

Knows the unique place of geography within the system of subjects and the structure of the curriculum.

Knows the role of the geography teacher, the characteristics of teaching and learning geography, the methods of understanding based on natural and social science principles, and the main teaching and learning strategies.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the legal background to the teaching of geography, curricula, criteria for selecting and organising teaching materials, and the requirements for the school-leaving examination in geography.

Knows and responsibly handles the role of geography in students' personality development.

Knows the age-related conditions for the development of conceptual systems in the geography subject and the related competences to be developed.

Knows the activities of professional organisations that support the work of geography teachers.

Knows the system of professional and methodological further training, the possibilities for self-education, and is open to participating in them.

-

Capabilities:

Capable of applying the methods and procedures learned in subject-specific, general pedagogical-psychological, and teacher competence development training to the subject area, recognising the connections, overlaps, and interactions between different knowledge areas, and achieving subject integration.

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of effectively integrating his/her knowledge of the discipline, methodology, subject area, learning theory, and the curriculum.

Capable of making professionally reliable and responsible decisions creatively and offering alternative possibilities, based on his/her methodological preparedness, adapting to the goals set in the teaching-learning process, the characteristics of the student groups, and the opportunities provided by the institution.

Capable of planning the in-class and extracurricular learning of his/her subject for the age group corresponding to his/her teaching qualification, as well as within the framework of adult education.

Capable of adequately applying methods and organisational forms that ensure motivation, differentiation, student activity, and the development of students' thinking, problem-solving, and cooperation skills, in line with the educational strategies appropriate to the learning-teaching goals.

Capable of preventing and, if necessary, effectively managing conflicts and bullying.

Capable of continuously evaluating and analysing pedagogical processes and students' personality development.

Capable of establishing connections between geographical-earth science theories and facts, and conveying them in a way that highlights the essentials, appropriate to the age characteristics of students, using suitable practical examples.

Capable of critically examining his/her geographical scientific and methodological preparedness, and engaging in self-reflection and making corrections if necessary.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of determining the content to be taught in each topic based on students' prior knowledge and development needs, and organising it into a suitable logical structure.

Capable of critically analysing and selecting printed and digital teaching tools and resources to be used in the geography teaching-learning process according to specific development goals.

Capable of guiding students' self-regulated and self-developing learning processes.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

Capable of analysing and realistically evaluating his/her own work as a geography teacher.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

-

Attitude:

Approaches students' personality development responsibly, strives to see and highlight values in everyone, and relates to each student with positive emotions (love). Sensitive to students' individual problems.

Considers cooperation and social understanding with students and parents important for the effectiveness of the educational and teaching process.

Committed to active cooperation with fellow teachers.

Seeks regular feedback on his/her pedagogical work and is open to receiving it.

Handles conflict situations with a sense of vocation, seeks and accepts professional help to identify and solve problems.

Adheres to the legal and ethical norms of the teaching profession.

Characterised by cooperation and responsibility in relation to his/her profession, field, and

its representatives.

Takes on the role of initiator in establishing professional cooperation with responsibility.

An equal partner in professional cooperation.

Thinks through and represents the ethical issues of the given field.

Strives for self-awareness, personal development, and maintaining physical and mental health.

Monitors the impact of his/her activities on others, strives to improve his/her activities reflectively, and continuously develops his/her professional preparedness.

Ready for continuous renewal in subject-specific, methodological, and educational sciences. Ready to participate in development and innovation activities related to his/her subject.

Possesses significant independence in raising and considering comprehensive and specific questions of his/her profession, developing appropriate answers based on scientific sources, and representing and justifying professional views.

Responsibly undertakes the views that underpin his/her profession and the relevant scientific fields.

Open to the interdisciplinary approach of the sciences and fields appearing in the geography subject, and capable of applying this in the teaching process.

Considers the complex (natural and social science) approach to the curriculum important.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practice-oriented manner.

Committed to building relevant, applicable knowledge for everyday life instead of quantitative content delivery, and to applying the principles of practice-centred, problem-based geography learning instead of mere fact presentation.

Strives to consciously utilise the opportunities offered by geography, with particular attention to teaching learning methods, national identity, respect and appreciation of values, attachment to Europe, introducing different cultures, education for citizenship and democracy, sustainability, environmental awareness, systems thinking, media literacy, and economic and financial education.

Ready to cooperate with colleagues in preparing local curricula, thematic planning (syllabus or thematic plan preparation), and lesson planning.

Strives for cooperation with colleagues and professional organisations to meet student expectations related to the priority development areas and educational goals of public education, with particular attention to sustainability, environmental and media awareness, economic and financial education, and community organisation.

Committed to high-quality professional work and continuous professional and methodological development.

Actively and responsibly expresses opinions on professional and educational policy issues related to geography education.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject,

curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A földrajztanár munkájának sokoldalúsága és szerepe az ismeretátadásban, tudásközvetítésben (The versatility of the geography teacher's work and his/her role in the transfer and dissemination of knowledge)

12.2. A hatályos Nemzeti Alaptanterv tartalma és általános nevelési céljai, valamint a földrajz helye és szerepe (The content and general educational objectives of the current National Curriculum and the place and role of geography)

12.3. Iskolai csoportos hospitálás (Group school visit)

12.4. A kerettanterv célja, tartalma és tananyagszerkezete az általános és középiskolai földrajztanításban I. (The purpose, content and structure of the framework curriculum in elementary and secondary school geography teaching I.)

12.5. A kerettanterv célja, tartalma és tananyagszerkezete az általános és középiskolai földrajztanításban II. (The purpose, content and structure of the framework curriculum in elementary and secondary school geography teaching II.)

12.6. A kerettanterv célja, tartalma és tananyagszerkezete az általános és középiskolai földrajztanításban III. (The purpose, content and structure of the framework curriculum in elementary and secondary school geography teaching III.)

12.7. A tanítási-tanulási folyamat tervezése: helyi tanterv és tanmenet (Planning the teaching-learning process: local curriculum and syllabus)

12.8. A tanítási-tanulási folyamat tervezése: tematikus terv, óraterv (Planning the teaching-learning process: thematic plan, lesson plan)

12.9. A középszintű földrajz érettségi vizsga felépítése, követelményei, újdonságai (Structure, requirements and innovations of the intermediate level geography examination)

12.10. Az emelt szintű földrajz érettségi vizsga felépítése, követelményei, újdonságai (Structure, requirements and new features of the A-level examination in geography)

12.11. A tankönyvcsaládok bemutatása földrajzból és a felelős tankönyvválasztás szempontjai (Presentation of the geography textbook families and criteria for textbook selection)

12.12. A földrajztanár adminisztrációs feladatai; Szakmai szervezetek, fórumok a földrajztanítás terén (Administrative tasks of the geography teacher)

12.13. Zárthelyi dolgozat (Candidacy essay)

12.14. A félév értékelése, lezárása (Evaluation and conclusion of the semester)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A gyakorlati órák látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A hallgató köteles a félév során a gyakorlati órák legalább 75%-án részt venni. A hallgató gyakorlati órán való részvételének tényét az oktató katalógusban rögzíti.

Amennyiben a hallgató a félév során a gyakorlati órák kevesebb, mint 75%-án vesz részt, a 75%-ot meghaladó órákról való távolmaradását igazolnia kell. Ez esetben a hiányzási értéket elérő gyakorlati órát követően a hallgató 10 munkanapon belül köteles felvenni a kapcsolatot a tantárgy oktatójával a pótlás egyeztetése céljából. A pótlás az adott témával kapcsolatos házi dolgozat elkészítésével lehetséges az oktatóval egyeztetett módon. A

pótlás témáját, formáját, az elkészített feladat leadásának módját és határidejét az oktatónak írásban kell rögzítenie.

Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgató félévi teljesítményét tanórán tett (jelenléti) írásbeli zárthelyi dolgozat, otthon elkészített (beadandó) feladatok, teljesítését figyelembe véve mérjük az alábbiak szerint:

Egy írásbeli zárthelyi dolgozat

A zárthelyi dolgozat a gyakorlat ismeretanyagából szerzett tudást kéri számon, 40%-os súllyal kerül beszámításba a félévi érdemjegybe. Amennyiben a hallgató hiányzik a (jelenléti) írásbeli zárthelyi dolgozatról, azt egy alkalommal az oktató által kijelölt időpontban pótolhatja. Amennyiben a hallgató ezzel a lehetőséggel nem él, az oktató által meghatározott időpontban szóbeli beszámoló formájában köteles számot adni az adott témában szerzett tudásáról. Speciális helyzetben (pl. írásképtelenség esetén) az írásbeli számonkérés szóbeli beszámolóval helyettesíthető.

Két otthon elkészített (beadandó) feladat.

Az otthon elkészített (beadandó) munkák a tanítás során későbbiekben felhasználható hallgató által elkészített írásbeli anyagokat foglalnak magukba. A beadás módjáról és határidejéről az oktató a félév első óráján tájékoztatja a hallgatókat. Az otthon elkészített (beadandó) feladatok a félév során: egy, az aktuális tankönyvjegyzékben földrajztankönyv sokoldalú elemző bemutatása (előnyös ismérvek, kritikai észrevételek, érvek a használata mellett), illetve egy középszintű érettségi tételsor összeállítása a jelenleg hatályos érettségi követelmények figyelembevételével. A tankönyvelemzés 20%-os, az érettségi tételsor összeállítása 20%-os súllyal szerepel a félévi érdemjegyben.

A hallgatónak a tárgy keretében az iskolai csoportos hospitálás mellett egyéni iskolai hospitáláson is részt kell vennie az alábbiak szerint: 3 szaktárgyi iskolai tanítási óra hospitálása, (amelynek utolsó óráján 1x15 perc időtartamban mikrotanítást végez) és 2 óra előre meghatározott tartalmú óra hospitálása tanulói közösségépítés fókusszal (lehetőség szerint osztályfőnöki óra abban az osztályban, ahol majd a mikrotanítást végzi).

A hallgató mindegyik óráról/foglalkozásról hospitálási naplót vezet a félév elején a gyakorlatvezető által meghatározott megfigyelési szempontok alapján. A hospitálási naplót a szorgalmi időszak 12. hetéig kell a hallgatónak leadnia a vezetőtanárnak. A hospitálási naplót a vezetőtanár megfelelő/nem megfelelő minősítéssel értékeli.

A mikrotanításhoz a hallgató megfelelő óratervet készít, amelyet egyeztetésre a megtartandó óra előtt legalább 24 órával elküld a gyakorlatvezető mentorpedagógusnak. A hospitálási naplót, a mikrotanítás óratervét és a mikrotanítást a vezetőtanár értékeli ponttal. Ez 20%-os súllyal szerepel a félévi érdemjegyben.

Az egyéni és csoportos hospitálás, valamint annak dokumentációjának (hospitálási napló, mikrotanítás óraterve) megfelelő minősítés megszerzése és határidőre történő leadása az aláírás megszerzésének a feltétele.

A félévi gyakorlati jegy a részfeladatok %-os értékeinek a fentiekben leírt módon súlyozott együttes értékeléséből tevődik össze. Az így kapott %-os érték az alábbi félévi érdemjegyeknek felel meg:

0–39% elégtelen

40–54% elégséges

55–69% közepes

70–84% jó

85–100% jeles

A legalább elégséges érdemjegy feltétele valamennyi részfeladat legalább elégséges értékelésű teljesítése.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a gyakorlati órákon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel, valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok (egy írásbeli vizsga, két otthoni (beadandó) feladat) mindegyikének legalább elégséges szintű teljesítése. Indokolt esetben a hallgató az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített, a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben folytathatja tanulmányait.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés félévközi gyakorlati jeggyel történik, amelynek keretében ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók. A félév során a 15. pontban meghatározott feladatokat szükséges teljesíteni. A feladatrészek súlyozását a 15. pontban részletezi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges (40%) gyakorlati jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Makádi Mariann: A földrajztanítás módszertani alapjai 1.: Mielőtt tanítani kezdene., ELTE TTK Földrajz- és Földtudományi Intézet Természetföldrajzi Tanszék, Budapest 2020. ISBN: 9789634892045;

2. Makádi Mariann: A földrajztanítás módszertani alapjai 2.: Hogy tudatosan végezze., ELTE TTK Földrajzi Tanszékcsoport, Budapest 2020. ISBN: 978-963-489-223-6;

3. Makádi Mariann: Hogyan csináljam? Segédanyagok a földrajztanításhoz tanárjelöltek és kezdő tanárok számára. , ELTE Földrajz- és Földtudományi Intézet, Budapest 2021. ISBN: 978-963-489-332-5;

4. Neumann Viktor: Megőrizve megújítani – A földrajz érettségi vizsga új vonásai. Geometodika, Földrajz szakmódszertani folyóirat., Geometodika, 2021. ISBN: https://geometodika.hu/megorizve-megujitani-a-foldrajz-erettsegi-vizsga-uj-vonasai/;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Oktatási Hivatal online érettségi feladattára, Oktatási Hivatal,. ISBN: https://erettsegifeladatkereso.oktatas.hu/kezdolap;

Budapest, 2025.

Dr. Nemerkényi Zsombor János, PhD
közszolgálati egyetemi docens
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT137**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Globális társadalmi-gazdasági problémák és kihívások földrajza tanításának gyakorlata
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Global socio-economic issues and challenges in geography teaching practice
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Stárics Roland, tanársegéd
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A gyakorlati órán az elméleti ismeretek gyakorlati feldolgozása történik. Az órákon hangsúlyos szerepet kap tantervi szabályozók, valamint a földrajz részletes érettségi vizsgakövetelmények helyi problémákat, globális kihívásokat és a fentartható jövőt érintő részeinek megismerése, egyúttal az ezek feldolgozásához szükséges pedagóguskompetenciák gyakorlatorientált kialakítása, fejlesztése. A félév során a hallgató betekintést nyer a demográfiai kíhívásokba, az élelmiszertermelés globális átalakulásába, az energiagazdaság korszerű folyamataiba, a tömegturizmus pozitív és negatív hatásaiba, valamint megismerkedik a globalizáció előnyös és hátrányos oldalaival, illetve a nemzetközi gazdasági és politikai erőviszonyok átrendeződésével.

A hallgató a gyakorlati órák révén képes lesz ismereteinek megértést segítő rendszerezésére, tudásának egy adott csoport igényeihez illeszkedő megosztására, a témakör együttműködést igénylő tanulási-tanítási folyamat révén történő feldolgozására. A hallgató a gyakorlati órákon megismeri a témakörök feldolgozása szempontjából fontos információforrásokat, online platformokat és azok felhasználási lehetőségeit, az önálló tanulást, illetve a tanulók tevékenységeit segítő stratégiákat, munkaformákat és eszközöket, valamint a különböző ellenőrzési-értékelési módszereket. A gyakorlati órák során különös hangsúlyt kap a természeti-környezeti és a társadalmi-gazdasági folyamatok szintetizálása, a múlt és a jelen eseményeinek értékelése, a problémamegoldás

és a jövőkép alkotás.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The practical lesson is a practical application of theoretical knowledge. The lessons focus on learning about curricular regulations and the parts of the detailed examination requirements for the Geography Baccalaureate that concern local problems, global challenges and the sustainable future, and at the same time on the practice-oriented development of the pedagogical competences needed to work on these issues.

Through practical lessons, students will be able to organise their knowledge in a way that facilitates understanding, to share their knowledge according to the needs of a given group, to work on the subject through a collaborative learning-teaching process. Through practical lessons, students will become familiar with the information sources, online platforms and their uses, strategies, forms of work and tools that are relevant for the processing of the subject, as well as with the different methods of assessment and evaluation that support independent learning and student activities. In practical lessons, particular emphasis will be placed on synthesising natural-environmental and socio-economic processes, evaluating past and present events, problem-solving and visioning.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):
Tudása:

Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit. Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés folyamatát meghatározó szaktudományos, tanuláselméleti, módszertani és lélektani kritériumokat.

Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.

Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motivációelméletekről, azok iskolapedagógiai alkalmazhatóságáról, továbbá a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.

Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátosságait, ötleteit, kezdeményezéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Tájékozott a differenciált, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

Megfelelő ismeretekkel rendelkezik az infokommunikációs technikával támogatott értékelés módszereiről.

A szakképzett tanár tájékozott az ENSZ által megfogalmazott fenntartható fejlődési célok és alapelvek tekintetében.

Ismeri az országos és intézményi szintű pedagógiai dokumentumok fenntarthatóságra nevelésre vonatkozó elvárásait.

Szakterületének megfelelő tudása van a környezeti nevelésről és a fenntarthatóság fogalmáról, alapelveiről.

Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

Tudja, hogy a Nemzeti alaptanterv egyik kiemelt fejlesztési területe maga a fenntarthatóság. Ismeri az alaptanterv elvárását, mely szerint a felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Ismeretekkel rendelkezik az erőforrások megújulási képességéről, a tudatos, takarékos és felelősségteljes használati módozatokról, azok életkori sajátosságokhoz és a tanulók előzetes tudásához igazodó iskolai és iskolán kívüli pedagógiai feldolgozásáról.

Ismer az aktív és felelősségteljes pedagógusszerep betöltése szempontjából is lényeges, az iskolai nevelés és az intézmények számára mintaadó környezeti nevelési, fenntarthatósági programokat, jó gyakorlatokat.

Ismeri a digitális technológiai alapú kommunikációs csatornákat, alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és veszélyeivel.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri a földrajz tanításához kapcsolódó jogszabályi hátteret, tanterveket, a tananyag kiválasztásának és elrendezésének szempontjait, valamint az érettségi vizsgakövetelményeket.

Tisztában van a szóbeli, az írásbeli, a vizuális és a digitális kifejezőkészség alapvető tanulásmódszertani jellegzetességeivel, képes azokat célirányosan és differenciáltan alkalmazni a földrajztanulás eredményessége érdekében.

Ismeri a digitálistechnológia-alapú kommunikációs és együttműködési alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és használatának előnyeivel és hátrányaival.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmi-gazdasági folyamatok földrajzi-környezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.

Ismeri a megfigyelésen, a vizsgálódáson és a szak- és ismeretterjesztő irodalmi források feldolgozásán alapuló tanulási módszereket, és képes az ilyen irányú tanulói tudásépítés segítésére.

Ismeri a földrajzi-környezeti tudás építésében leghatásosabb módszereket, és tanítási gyakorlatában tudatosan alkalmazza azokat az adott tananyaghoz és tanulócsoporthoz illeszkedően offline illetve online környezetekben egyaránt.

Ismeri a gyakorlatorientált tanítás előnyeit és módszereit a földrajzoktatás hatékonyságának növelése érdekében és képes ezek alkalmazására.

Ismeri a mérésmetodika alapelveit, és képes azokat alkalmazni a mérőeszközök összeállítása, kiválasztása során.

Ismeri és alkalmazza a tanulók földrajzi tudásának mérésére alkalmas analóg és digitális technológiákat, eszközöket.

Tájékozott a különböző földrajzi feladattárakban, feladatgyűjteményekben, képes ilyenek összeállítására, alkalmazására a célcsoport igényeinek, a mérési és gyakorlási céloknak megfelelően.

Ismeri a globális folyamatoknak Magyarországra és a magyar társadalomra gyakorolt hatásait.

Ismeri a fenntarthatóság, a globális problémák és az alkalmazkodási stratégiák nemzetközi dokumentumait.

Rendelkezik a környezeti neveléshez, a környezettudatosság, a fenntarthatóság és az alkalmazkodás oktatásához szükséges földrajzi-földtudományi tudással, módszertani ismeretekkel.

Ismeri a földrajzi környezeti tényezőket, a köztük kialakult anyag- és energiaforgalom folyamatait, kapcsolatrendszerét, az ezekből eredő környezeti hatások ok-okozati

összefüggéseit.

Ismeri a természeti erőforrások kialakulásának földrajzi összefüggéseit, felhasználásának hatásait, mennyiségi és minőségi korlátait.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit. Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés folyamatát meghatározó szaktudományos, tanuláselméleti, módszertani és lélektani kritériumokat.

Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.

Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motivációelméletekről, azok iskolapedagógiai alkalmazhatóságáról, továbbá a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.

Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátosságait, ötleteit, kezdeményezéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Tájékozott a differenciált, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

Megfelelő ismeretekkel rendelkezik az infokommunikációs technikával támogatott értékelés módszereiről.

A szakképzett tanár tájékozott az ENSZ által megfogalmazott fenntartható fejlődési célok és alapelvek tekintetében.

Ismeri az országos és intézményi szintű pedagógiai dokumentumok fenntarthatóságra nevelésre vonatkozó elvárásait.

Szakterületének megfelelő tudása van a környezeti nevelésről és a fenntarthatóság fogalmáról, alapelveiről.

Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

Tudja, hogy a Nemzeti alaptanterv egyik kiemelt fejlesztési területe maga a fenntarthatóság. Ismeri az alaptanterv elvárását, mely szerint a felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Ismeretekkel rendelkezik az erőforrások megújulási képességéről, a tudatos, takarékos és felelősségteljes használati módozatokról, azok életkori sajátosságokhoz és a tanulók előzetes tudásához igazodó iskolai és iskolán kívüli pedagógiai feldolgozásáról.

Ismer az aktív és felelősségteljes pedagógusszerep betöltése szempontjából is lényeges, az iskolai nevelés és az intézmények számára mintaadó környezeti nevelési, fenntarthatósági programokat, jó gyakorlatokat.

Ismeri a digitális technológiai alapú kommunikációs csatornákat, alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és veszélyeivel.

-

Képességei:

Képes a különböző nevelési és oktatási céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására és megvalósítására; a hagyományos és az információs és kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony és szakszerű alkalmazására.

Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

A szakképzett tanár képes a tanulási-tanítási céloknak megfelelő oktatási stratégiákhoz a motivációt, a differenciálást, a tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák adekvát alkalmazására.

Képes a nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.

Képes az érdeklődés, a figyelem folyamatos fenntartására, a megértés élményének biztosítására, a tanulási nehézségek felismerésére a tanított korosztályi csoportban és a felnőttoktatás keretében is.

Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

Képes a hagyományos és az információ- és kommunikációtechnológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.

Képes az egész életen át tartó tanulás képességrendszerének megalapozására, technikáinak gyakoroltatására.

Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

Képes a korrekt adatfelhasználás elveit szem előtt tartva kezelni és elemezni a tanulói tudás értékelésekor kapott eredményeket.

Képes tudatosan és tervszerűen kialakítani a tanulók reális önértékelését és fejleszteni a tanulók önismeretét a megfelelően kiválasztott ellenőrzési módszerek által.

Képes a közösség kohézióját és a tanulók szociális kompetenciáit fejleszteni a társak általi értékelés gyakorlatának kialakításával.

A szakképzett tanár képes a fenntarthatósági és környezeti nevelési célokat szolgáló, motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók környezettudatosságát, problémamegoldási és együttműködési képességét fejlesztő, szaktárgyi és tantárgyközi tartalmakhoz kötött tanulási folyamatok szervezésére, irányítására és értékelésére.

Képes a földrajzi-földtudományi elméletek és a tények közötti összefüggések megteremtésére és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, lényegkiemelő közvetítésére, a gyakorlati példák megfelelő beemelése alkalmazásával.

Rendelkezik megfelelő szintű digitális kompetenciákkal, és elkötelezett az általuk nyújtott lehetőségek felhasználása iránt a tanítási-tanulási folyamatban (információ- és adatgyűjtés, adatfeldolgozás, adatbázisok és digitális térképek használata).

Képes alkalmazni a tanítási-tanulási folyamat céljaihoz igazodó digitális pedagógiai eszközöket és módszereket a tanulók földrajzi tudásépítésének segítése, illetve tudásuk mérése, teljesítményük értékelése során.

Képes a fenntarthatósággal, a környezettudatossággal, illetve a gazdasági-pénzügyi neveléssel összefüggő tantárgyspecifikus tartalmak hangsúlyos megjelenítésére és az azokhoz kapcsolódó nevelési-oktatási módszerek alkalmazására a tanulói tudásépítés segítése során.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes megerősíteni a tanulók szűkebb és tágabb szülőföld iránti kötődését, képes a földtudományi-földrajzi értékek terepi bemutatására.

Képes a tanulók előzetes tudására és fejlesztési igényeire építve meghatározni az egyes témakörökben tanítandó tartalmakat és azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.

Képes kritikusan elemezni és a konkrét fejlesztési céloknak megfelelően kiválasztani a földrajz tanítási-tanulási folyamata során felhasználandó nyomtatott és digitális taneszközöket, forrásanyagokat.

Képes a motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési készségeinek fejlesztését segítő módszerek megválasztására, alkalmazására.

Képes a tanítási-tanulási folyamatot tudatosan együttműködési-együttmunkálkodási, hálózati és reflektív technikákra építeni.

Képes tudatosan alkalmazni az együttműködő tanulás tanteremhez, terephez és virtuális térhez kötődő módszereit, eszközeit.

Képes a tantárgyi követelmények kidolgozására és a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésére.

Képes a tanulói eredmények értékelése alapján egyénre szabott fejlesztő, felzárkóztató földrajz tanulási-tanítási stratégia megtervezésére és megvalósítására.

Képes a globális problémák földrajzi-környezeti kapcsolatrendszerének megértését célzó módszerek használatára.

Képes a földrajzi szintézisalkotás felhasználásával a természeti, társadalmi-gazdasági folyamatok és a környezeti hatások problémamegoldó szemléletű oktatására.

Képes a környezeti rendszerek működésének, ennek tükrében a globális és lokális problémáknak a megértetésére.

Képes a környezeti nevelés során az egyéni, közösségi felelősség megvilágítására és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakítására.

Képes a környezettudatosság érzelmi és értelmi oldalának mérésére és fejlesztésére a tanulói tulajdonságokhoz igazított differenciálás és aktív tanulói módszerek alkalmazásával.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

Képes a földrajz tantárgy fejlesztési, innovációs tevékenységében való szerepvállalásra.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld- és a földrajtudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

Eligazodik a média által közvetített aktuális politikai és társadalmi-gazdasági információk világában.

Képes a különböző nevelési és oktatási céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására és megvalósítására; a hagyományos és az információs és kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony és szakszerű alkalmazására.

Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan

és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

A szakképzett tanár képes a tanulási-tanítási céloknak megfelelő oktatási stratégiákhoz a motivációt, a differenciálást, a tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák adekvát alkalmazására.

Képes a nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.

Képes az érdeklődés, a figyelem folyamatos fenntartására, a megértés élményének biztosítására, a tanulási nehézségek felismerésére a tanított korosztályi csoportban és a felnőttoktatás keretében is.

Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

Képes a hagyományos és az információ- és kommunikációtechnológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.

Képes az egész életen át tartó tanulás képességrendszerének megalapozására, technikáinak gyakoroltatására.

Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

Képes a korrekt adatfelhasználás elveit szem előtt tartva kezelni és elemezni a tanulói tudás értékelésekor kapott eredményeket.

Képes tudatosan és tervszerűen kialakítani a tanulók reális önértékelését és fejleszteni a tanulók önismeretét a megfelelően kiválasztott ellenőrzési módszerek által.

Képes a közösség kohézióját és a tanulók szociális kompetenciáit fejleszteni a társak általi értékelés gyakorlatának kialakításával.

A szakképzett tanár képes a fenntarthatósági és környezeti nevelési célokat szolgáló, motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók környezettudatosságát, problémamegoldási és együttműködési képességét fejlesztő, szaktárgyi és tantárgyközi tartalmakhoz kötött tanulási folyamatok szervezésére, irányítására és értékelésére.

-

Attitűdje:

Saját munkáját reflektíven, fejlett kritikai érzékkel szemléli; ébren tartja magában a módszertani megújulás igényét, szakmai eszköztára folyamatos bővítésének szándékát.

A szakképzett tanár alapvető fontosságúnak tartja a tanulás kompetenciáinak fejlesztését.

Nagy hangsúlyt fektet a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosítására, a hatékony tanuláshoz szükséges tudás és képességek megszerzésére, különös tekintettel az egész életen át tartó tanulásra.

Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében, továbbá figyelembe veszi a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit az optimális tanulási környezet, tanulási légkör szempontjából.

Törekszik az életkori, egyéni és csoportsajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

Irányítja a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének

összehangolását, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kialakítását.

Nyitott a földrajz tantárgyban megjelenő tudományágak és tudományterületek interdiszciplináris megközelítésére, és ezt képes alkalmazni a tanítás folyamatában.

Fontosnak tartja a tananyag komplex (természet- és társadalomtudományos) megközelítését.

A tananyag komplex szemlélete során szem előtt tartja és megfelelően értékeli az egyes folyamatok nemzeti kihatásait, összefüggéseit.

Elkötelezett abban, hogy a föld- és a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen, törekszik ezek gyakorlatorientált bemutatására.

Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazása iránt.

Elkötelezett az ismeretátadó tanítás mellett az aktív és közös tanulás, a tanulói tevékenységeken alapuló földrajzi tudásépítés megvalósításában.

Felismeri a föld- és a földrajztudomány bármely területe iránt érdeklődő, tehetséges tanulókat, és segíti őket ismereteik elmélyítésében.

Kész kollégáival együttműködve helyi tanterv készítésére, tematikus tervezésre (tanmenet vagy tématerv összeállítására), óraterv készítésére.

Törekszik az együttműködésre kollégáival és a szakmai szervezetekkel a köznevelés kiemelt fejlesztési területeihez, nevelési céljaihoz kapcsolódó tanulói elvárások teljesítése érdekében, különös tekintettel a fenntarthatóság, a környezet- és médiatudatosság, a gazdasági-pénzügyi nevelés, illetve a közösségszervezés terén.

Nyitott arra, hogy alkalmazza a terepi tanulás, a múzeum-, a könyvtár-, a média- és a drámapedagógia módszereit.

Törekszik élményszerű tanulási helyzetek teremtésére, a tanítási-tanulási folyamatot alapvetően aktív tanulói tevékenységekre alapozza.

Segíti a tanulókat a közvetlen környezetükben, lakóhelyükön jelen lévő komplex földrajzi-környezeti problémák azonosításában, vizsgálatában, illetve a mérséklésükre, megoldásukra vonatkozó javaslatok megfogalmazásában.

Vállalja a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválását, segítését, a tehetséggondozást.

Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érvelésen alapuló vitára nevelésben.

Elkötelezett a tanulóközpontú és együttműködésen alapuló, gyakorlatorientált tanítási-tanulási módszerek alkalmazása mellett.

Segíti a fenntarthatósággal, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos tudás megszerzését tevékenységalapú és kooperatív tanulási környezetekben.

Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett az elsajátított természet- és társadalomtudományos tudás kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten való bemutatása, magyarázata, népszerűsítése, az élethosszig tartó tanulásra motiváló terjesztése iránt.

Az értékelés során szem előtt tartja a tanulók egyéni földrajzitudás-fejlődésének útját.

Elkötelezett a tanulást segítő, fejlesztő értékelés mellett, amely egyaránt vonatkozik a földrajzi-környezeti tudásra (ismeretekre, megértésre, alkalmazásra) és a hozzá kapcsolódó képességekre, kompetenciákra.

A földrajz tantárgy aktualitásokhoz kapcsolódó szemléletének megfelelően törekszik a fenntarthatóság és alkalmazkodás alapelveit beépíteni a tanulók mindennapjaiba.

Érti és magáénak vallja a környezettudatos gondolkodás, a fenntarthatóság és környezeti alkalmazkodás alapelveit, törekszik ezek átadására.

Az általa tanított környezeti ismeretek tükrözik környezettudatos magatartását a tanórán és azon kívül egyaránt.

Törekszik a szakmai együttműködésre más földrajz szakos és a földrajz oktatásához kapcsolódó tantárgyakat tanító kollégákkal.

Igyekszik együttműködést kiépíteni a szaktárgya területén működő helyi, regionális és országos szakmai szervezetekkel, alkotó munkaközösségekkel, szakmódszertani műhelyekkel.

Elkötelezett az igényes szaktanári munka, a folyamatos szakmai és módszertani fejlődés iránt.

Igényli az oktatói-nevelői munkájára vonatkozó külső szakmai és szakmódszertani értékelést, képes segítséget kérni és elfogadni.

Nyitott az új módszerek, tanítási-tanulási stratégiák kipróbálására.

Saját munkáját reflektíven, fejlett kritikai érzékkel szemléli; ébren tartja magában a módszertani megújulás igényét, szakmai eszköztára folyamatos bővítésének szándékát.

A szakképzett tanár alapvető fontosságúnak tartja a tanulás kompetenciáinak fejlesztését.

Nagy hangsúlyt fektet a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosítására, a hatékony tanuláshoz szükséges tudás és képességek megszerzésére, különös tekintettel az egész életen át tartó tanulásra.

Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében, továbbá figyelembe veszi a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit az optimális tanulási környezet, tanulási légkör szempontjából.

Törekszik az életkori, egyéni és csoportsajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

Irányítja a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolását, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kialakítását.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the legal background, curriculum, and examination requirements for teaching the subject. Familiar with the scientific, learning theory, methodological, and psychological criteria that determine the process of selecting and organising teaching material.

Familiar with the methods for developing the specific competences to be established during the teaching and learning of the subject.

Possesses basic knowledge of various motivation theories, their applicability in school pedagogy, and the methods for recognising and developing learning motivation.

Understands that creating an appropriate learning atmosphere requires taking into account

the characteristics, ideas, and initiatives of the students.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Informed about the issues of selecting and applying differentiated and adaptive learning organisation, educational strategies, and methods.

Possesses appropriate knowledge of the methods of evaluation supported by information and communication technology.

Informed about the sustainable development goals and principles formulated by the United Nations.

Knows the expectations of national and institutional-level pedagogical documents regarding education for sustainability.

Possesses knowledge appropriate to his/her field about environmental education and the concept and principles of sustainability.

Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

Aware that one of the key development areas of the National Core Curriculum is sustainability. Knows the curriculum's expectation that the growing generation must learn to use resources consciously, economically, and responsibly, considering their renewal capacity.

Possesses knowledge about the renewal capacity of resources, conscious, economical, and responsible usage methods, and their pedagogical processing in school and out-of-school settings, tailored to age characteristics and students' prior knowledge.

Familiar with environmental education and sustainability programmes and best practices that are exemplary for schools and institutions and essential for fulfilling an active and responsible teacher role.

Knows the digital technology-based communication channels and applications, and understands their functions and dangers.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the legal background to the teaching of geography, curricula, criteria for selecting and organising teaching materials, and the requirements for the school-leaving examination in geography.

Aware of the basic learning methodological characteristics of oral, written, visual, and digital expression skills, and capable of applying them purposefully and differentially for the effectiveness of geography learning.

Knows the communication and collaboration applications based on digital technology, and understands their functions, advantages, and disadvantages.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Possesses realistic knowledge of the geographical-environmental background and magnitude of socio-economic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

Knows the learning methods based on observation, investigation, and processing of professional and popular science literary sources, and is capable of assisting in the

construction of such student knowledge.

Knows the most effective methods for building geographical and environmental knowledge and consciously applies them in his/her teaching practice, tailored to the given curriculum and student group, in both offline and online environments.

Knows the advantages and methods of practice-oriented teaching to increase the effectiveness of geography education and is capable of applying them.

Knows the principles of measurement methodology and is capable of applying them in the compilation and selection of measurement tools.

Knows and applies analogue and digital technologies and tools suitable for measuring students' geographical knowledge.

Informed about various geographical task collections and capable of compiling and applying such collections according to the needs of the target group and the goals of measurement and practice.

Knows the effects of global processes on Hungary and Hungarian society.

Knows the international documents on sustainability, global problems, and adaptation strategies.

Possesses the geographical and earth science knowledge and methodological skills necessary for environmental education, and teaching environmental awareness, sustainability, and adaptation.

Knows the geographical environmental factors, the processes of material and energy flow between them, their interrelationships, and the cause-and-effect relationships of the resulting environmental impacts.

Knows the geographical relationships of the formation of natural resources, their utilisation impacts, and their quantitative and qualitative limitations.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Knows the legal background, curriculum, and examination requirements for teaching the subject. Familiar with the scientific, learning theory, methodological, and psychological criteria that determine the process of selecting and organising teaching material.

Familiar with the methods for developing the specific competences to be established during the teaching and learning of the subject.

Possesses basic knowledge of various motivation theories, their applicability in school pedagogy, and the methods for recognising and developing learning motivation.

Understands that creating an appropriate learning atmosphere requires taking into account the characteristics, ideas, and initiatives of the students.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Informed about the issues of selecting and applying differentiated and adaptive learning organisation, educational strategies, and methods.

Possesses appropriate knowledge of the methods of evaluation supported by information and communication technology.

Informed about the sustainable development goals and principles formulated by the United Nations.

Knows the expectations of national and institutional-level pedagogical documents regarding education for sustainability.

Possesses knowledge appropriate to his/her field about environmental education and the concept and principles of sustainability.

Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

Aware that one of the key development areas of the National Core Curriculum is sustainability. Knows the curriculum's expectation that the growing generation must learn to use resources consciously, economically, and responsibly, considering their renewal capacity.

Possesses knowledge about the renewal capacity of resources, conscious, economical, and responsible usage methods, and their pedagogical processing in school and out-of-school settings, tailored to age characteristics and students' prior knowledge.

Familiar with environmental education and sustainability programmes and best practices that are exemplary for schools and institutions and essential for fulfilling an active and responsible teacher role.

Knows the digital technology-based communication channels and applications, and understands their functions and dangers.

-

Capabilities:

Capable of selecting and implementing strategies appropriate to various educational and teaching goals, methods that ensure motivation, differentiation, student activity, and the development of students' thinking, problem-solving, and cooperation skills; and effectively and professionally applying tools based on traditional and information and communication technologies, as well as digital teaching materials.

Capable of synthesising the competences developed during the teaching of subjects.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of adequately applying methods and organisational forms that ensure motivation, differentiation, student activity, and the development of students' thinking, problem-solving, and cooperation skills, in line with the educational strategies appropriate to the learning-teaching goals.

Capable of organising a calm, safe, and effective learning environment that supports successful learning.

Capable of maintaining continuous interest and attention, ensuring the experience of understanding, and recognising learning difficulties in the taught age group and within the framework of adult education.

Capable of recognising and addressing comprehension difficulties related to the specific relationships and concepts of his/her subject.

Capable of effectively and professionally applying traditional and information and communication technology-based tools, as well as digital teaching materials.

Capable of laying the foundation for lifelong learning skills and practising its techniques.

Actively contributes to developing group members' commitment to the community and their responsible, active participation.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of handling and analysing the results obtained from evaluating students' knowledge while keeping in mind the principles of ethical data use.

Capable of consciously and systematically developing students' realistic self-assessment and self-awareness through appropriately selected assessment methods.

Capable of developing community cohesion and students' social competences by establishing the practice of peer evaluation.

Capable of organising, directing, and evaluating learning processes tied to subject-specific and interdisciplinary content that serve sustainability and environmental education goals, ensuring motivation, differentiation, and student activity, and developing students' environmental awareness, problem-solving, and cooperation skills.

Capable of establishing connections between geographical-earth science theories and facts, and conveying them in a way that highlights the essentials, appropriate to the age characteristics of students, using suitable practical examples.

Possesses appropriate digital competences and is committed to utilising the opportunities they offer in the teaching-learning process (information and data collection, data processing, use of databases and digital maps).

Capable of applying digital pedagogical tools and methods aligned with the goals of the teaching-learning process to assist students in building geographical knowledge, measuring their knowledge, and evaluating their performance.

Capable of prominently presenting subject-specific content related to sustainability, environmental awareness, and economic-financial education, and applying the related educational methods to assist students in building knowledge.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of strengthening students' attachment to their immediate and broader homeland, and capable of field presentation of geographical-earth science values.

Capable of determining the content to be taught in each topic based on students' prior knowledge and development needs, and organising it into a suitable logical structure.

Capable of critically analysing and selecting printed and digital teaching tools and resources to be used in the geography teaching-learning process according to specific development goals.

Capable of selecting and applying methods that ensure motivation and student activity, and develop students' thinking, problem-solving, and cooperation skills.

Capable of consciously building the teaching-learning process on cooperative, collaborative, networked, and reflective techniques.

Capable of consciously applying the methods and tools of cooperative learning related to the classroom, field, and virtual space.

Capable of developing subject requirements and evaluating students with personalised, differentiated methods.

Capable of planning and implementing individualised developmental and remedial geography teaching-learning strategies based on the evaluation of students' results.

Capable of using methods aimed at understanding the geographical-environmental relationships of global problems.

Capable of teaching natural, socio-economic processes and environmental impacts with a problem-solving approach using geographical synthesis.

Capable of helping students understand the functioning of environmental systems and, in this context, global and local problems.

Capable of highlighting individual and community responsibility and fostering conscious citizenship during environmental education.

Capable of measuring and developing the emotional and intellectual aspects of environmental awareness using differentiation and active learning methods tailored to students' characteristics.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

Capable of participating in the development and innovation activities of the geography subject.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Capable of selecting and implementing strategies appropriate to various educational and teaching goals, methods that ensure motivation, differentiation, student activity, and the development of students' thinking, problem-solving, and cooperation skills; and effectively and professionally applying tools based on traditional and information and communication technologies, as well as digital teaching materials.

Capable of synthesising the competences developed during the teaching of subjects.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of adequately applying methods and organisational forms that ensure motivation, differentiation, student activity, and the development of students' thinking, problem-solving, and cooperation skills, in line with the educational strategies appropriate to the learning-teaching goals.

Capable of organising a calm, safe, and effective learning environment that supports successful learning.

Capable of maintaining continuous interest and attention, ensuring the experience of understanding, and recognising learning difficulties in the taught age group and within the framework of adult education.

Capable of recognising and addressing comprehension difficulties related to the specific relationships and concepts of his/her subject.

Capable of effectively and professionally applying traditional and information and communication technology-based tools, as well as digital teaching materials.

Capable of laying the foundation for lifelong learning skills and practising its techniques.

Actively contributes to developing group members' commitment to the community and their responsible, active participation.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of handling and analysing the results obtained from evaluating students' knowledge while keeping in mind the principles of ethical data use.

Capable of consciously and systematically developing students' realistic self-assessment and self-awareness through appropriately selected assessment methods.

Capable of developing community cohesion and students' social competences by establishing the practice of peer evaluation.

Capable of organising, directing, and evaluating learning processes tied to subject-specific and interdisciplinary content that serve sustainability and environmental education goals,

ensuring motivation, differentiation, and student activity, and developing students' environmental awareness, problem-solving, and cooperation skills.

-

Attitude:

Reflectively and critically examines his/her own work; maintains a need for methodological renewal and a desire to continuously expand his/her professional toolkit.

Considers the development of learning competences to be of fundamental importance.

Places great emphasis on raising awareness of the processes of learning and teaching, acquiring the knowledge and skills necessary for effective learning, with particular attention to lifelong learning.

Considers cooperation and social understanding with students important for the effectiveness of the learning process, and takes into account students' specific needs, ideas, and initiatives for an optimal learning environment and atmosphere.

Strives to apply learning-teaching strategies and methods that promote activity, interactivity, and differentiation, appropriate to age, individual, and group characteristics.

Directs the coordination of students' in-class, extracurricular, and out-of-school activities, and the development of positive attitudes towards lifelong learning.

Open to the interdisciplinary approach of the sciences and fields appearing in the geography subject, and capable of applying this in the teaching process.

Considers the complex (natural and social science) approach to the curriculum important.

During the complex approach to the curriculum, he/she keeps in mind and appropriately evaluates the national impacts and interrelationships of specific processes.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practice-oriented manner.

Committed to building relevant, applicable knowledge for everyday life instead of quantitative content delivery, and to applying the principles of practice-centred, problem-based geography learning instead of mere fact presentation.

Alongside knowledge transmission, he/she is committed to active and collaborative learning, and to building geographical knowledge through student activities.

Recognises talented students interested in any area of earth and geographical sciences and assists them in deepening their knowledge.

Ready to cooperate with colleagues in preparing local curricula, thematic planning (syllabus or thematic plan preparation), and lesson planning.

Strives for cooperation with colleagues and professional organisations to meet student expectations related to the priority development areas and educational goals of public education, with particular attention to sustainability, environmental and media awareness, economic and financial education, and community organisation.

Open to applying the methods of field learning, museum, library, media, and drama pedagogy.

Strives to create experiential learning situations, fundamentally basing the teaching-learning process on active student activities.

Assists students in identifying, examining, and formulating proposals for mitigating and solving complex geographical-environmental problems present in their immediate environment and place of residence.

Undertakes the motivation, assistance, and talent development of students who achieve outstanding results.

Committed to educating for independent opinion formation, rational, deliberative thinking, and argument-based debate.

Committed to applying student-centred and collaborative, practice-oriented teaching-learning methods.

Assists in acquiring knowledge related to sustainability, media literacy, and the use of digital technologies in activity-based and cooperative learning environments.

Considers the development of tolerance towards different cultural circles and social strata important.

Committed to presenting, explaining, popularising, and promoting natural and social science knowledge at an educational level in small and large communities, motivating lifelong learning.

Keeps in mind the individual geographical knowledge development path of students during evaluation.

Committed to supportive, developmental evaluation, which applies to geographical-environmental knowledge (facts, understanding, application) and the related skills and competences.

Strives to incorporate the principles of sustainability and adaptation into students' daily lives, in line with the current perspective of the geography subject.

Understands and embraces the principles of environmentally conscious thinking, sustainability, and environmental adaptation, and strives to convey these principles.

The environmental knowledge he/she teaches reflects his/her environmentally conscious behaviour both in and out of the classroom.

Strives for professional cooperation with other geography specialists and colleagues teaching subjects related to geography education.

Seeks to establish cooperation with local, regional, and national professional organisations, creative work communities, and methodological workshops operating in his/her subject area.

Committed to high-quality professional work and continuous professional and methodological development.

Seeks external professional and methodological evaluation of his/her teaching and educational work, and is capable of asking for and accepting help.

Open to trying new methods and teaching-learning strategies.

Reflectively and critically examines his/her own work; maintains a need for methodological renewal and a desire to continuously expand his/her professional toolkit.

Considers the development of learning competences to be of fundamental importance.

Places great emphasis on raising awareness of the processes of learning and teaching, acquiring the knowledge and skills necessary for effective learning, with particular attention to lifelong learning.

Considers cooperation and social understanding with students important for the effectiveness of the learning process, and takes into account students' specific needs, ideas, and initiatives for an optimal learning environment and atmosphere.

Strives to apply learning-teaching strategies and methods that promote activity, interactivity, and differentiation, appropriate to age, individual, and group characteristics.

Directs the coordination of students' in-class, extracurricular, and out-of-school activities, and the development of positive attitudes towards lifelong learning.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Bevezető gondolatokat és aktualitások (Introductory reflections and updates)

12.2. Népesedési és urbanizációs folyamatok és kihívások (Population and urbanisation trends and challenges)

12.3. Az agrártermelés és az élelmiszerelosztás ellentmondásai (The contradictions of agricultural production and food distribution)

12.4. Az energiaéhség bűvkörében (Under the spell of energy hunger)

12.5. Az energiatudatosság és energiahatékonyság útján (On the road to energy awareness and energy efficiency)

12.6. Párhuzamos valóság – A fogyasztói társadalom és fenntarthatóság kapcsolata (Parallel realities – The relationship between consumer society and sustainability)

12.7. Mérlegen a globalizáció – A pénz körül forog a világ, a globális világgazdaság befolyásos urai (Globalisation on the scales – The world revolves around money, the powerful masters of the global world economy)

12.8. Mérlegen a globalizáció – Egységesedő társadalmak a mélyülő szakadék útján (Globalisation on the scale – Uniforming societies on the road to a deepening divide)

12.9. A (tömeg)turizmus, áldás vagy átok? – Kitörési pont vs. élhetőség ((Mass) tourism, a blessing or a curse – Breakout point vs. livability)

12.10. A többközpontú világrend küszöbén – Versengő hatalmak a törékeny nemzetközi béke korában (On the threshold of a multi-centred world order – Competing powers in an era of fragile international peace)

12.11. Kiselőadások (Short presentations)

12.12. Kiselőadások (Short presentations)

12.13. Zárthelyi dolgozat (Candidacy essay)

12.14. A félév értékelése, lezárása (Evaluation and conclusion of the semester)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 8. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A gyakorlati órák látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A hallgató köteles a félév során a gyakorlati órák legalább 75%-án részt venni. A hallgató gyakorlati órán való részvételének tényét az oktató katalógusban rögzíti.

Amennyiben a hallgató a félév során a gyakorlati órák kevesebb, mint 75%-án vesz részt, a 75%-ot meghaladó órákról való távolmaradását igazolnia kell. A hallgató köteles felvenni a kapcsolatot a tantárgy oktatójával a pótlás egyeztetése céljából. A pótlás az adott témával kapcsolatos házi dolgozat elkészítésével lehetséges az oktatóval egyeztetett módon. A pótlás témáját, formáját, az elkészített feladat leadásának módját és határidejét az oktatónak írásban kell rögzítenie.

Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgató félévi teljesítményét tanórán tett zárthelyi dolgozat, otthon elkészített (beadandó) feladat, valamint szóbeli feladat teljesítését figyelembe véve mérjük az alábbiak szerint:

Egy zárthelyi dolgozat

A zárthelyi dolgozat a globális társadalmi-gazdasági problémák és kihívások témakörben elsajátított ismereteket méri. A zárthelyi dolgozat 60%-os súllyal szerepel a félévi érdemjegyben. Amennyiben a hallgató hiányzik valamely (jelenléti) zárthelyi dolgozatról, azt egy alkalommal az oktató által kijelölt időpontban pótolhatja. Amennyiben a hallgató ezzel a lehetőséggel nem él, az oktató által meghatározott időpontban szóbeli beszámoló formájában köteles számot adni az adott témában szerzett tudásáról. Speciális helyzetben (pl. írásképtelenség esetén) az írásbeli számonkérés szóbeli beszámolóval helyettesíthető.

Egy otthon elkészített (beadandó) feladat.

Az otthon elkészített (beadandó) munka a tanítás során későbbiekben felhasználható hallgató által elkészített írásbeli anyagot foglal magában. A beadás módjáról és határidejéről az oktató a félév első óráján tájékoztatja a hallgatókat. Az otthon elkészített (beadandó) feladat a félév során: egy iskolai szintű projektmunka megtervezése a fenntarthatósági témanaphoz kapcsolódóan. A projektmunka megtervezése 20%-os súllyal szerepel a félévi érdemjegyben.

Egy szóbeli feladat

A szóbeli feladat az oktató által meghatározott (rész)témában tartott kiselőadást jelenti. A kiselőadás módjáról és határidejéről az oktató a félév első óráján tájékoztatja a hallgatókat. A szóbeli feladat 20%-os súllyal szerepel a félévi érdemjegyben.

A hallgató minden részfeladatra %-os értékelést kap. A félévi gyakorlati jegy a részfeladatok %-os értékeinek a fentiekben leírt módon súlyozott együttes értékeléséből tevődik össze. Az így kapott %-os érték az alábbi félévi érdemjegyeknek felel meg:

0–39% elégtelen

40–54% elégséges

55–69% közepes

70–84% jó

85–100% jeles

A legalább elégséges érdemjegy feltétele valamennyi részfeladat legalább elégséges értékelésű teljesítése.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a gyakorlati órákon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel, valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok (egy írásbeli zárthelyi dolgozat, egy otthoni (beadandó) feladat, egy szóbeli feladat) mindegyikének legalább elégséges szintű teljesítése. Indokolt esetben a hallgató az NKE Tanulmányi és

Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített, a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben folytathatja tanulmányait.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés félévközi gyakorlati jeggyel történik, amelynek keretében ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók. A félév során a 15. pontban meghatározott feladatokat szükséges teljesíteni. A feladatrészek súlyozását a 15. pont részletezi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges (40%) gyakorlati jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Czippán Katalin – Demeter József – Papp Ágnes : Zöld Föld tankönyv 9–10. évfolyamosok számára, , Oktatási Hivatal, Budapest 2021. ISBN: 978-963-436-331-6;

2. Czippán Katalin – Demeter József – Papp Ágnes – Ütőné Visi Judit : Zöld Föld haladóknak, Fenntarthatóság témakörében készült tankönyv a gimnáziumok 11–12. évfolyama számára. , Oktatási Hivatal, Budapest 2020. ISBN: 978-963-436-331-6 ;

3. Harsányi Tibor – Kapusi János: Gyűjtemény a földrajz emelt szintű oktatásához 11–12., Oktatási Hivatal, Budapest 2021. ISBN: 978-963-436-261-6;

4. Tálas Péter – Csiki Varga Tamás – Etl Alex – Berzsenyi Dániel (szerk.): A globalizált világ kihívásai. , Ludovika, Budapest 2021. ISBN: 978-963-531-119-4;

5. Daniel Yergin: Változó világtérkép – Energia, klíma és a nemzetek közti konfliktusok. , MCC Press, Budapest 2024. ISBN: 978-615-635-174-6;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Fenntartható Fejlődés Plusz kiadványok, HVG,.

2. Nemzeti Köznevelési Portál. Földrajz tankönyvek, okosfeladatok,. ISBN: https://www.nkp.hu;

3. Neumann Viktor: Földrajz érettségi 2. - Regionális földrajz - Elmélet és gyakorlat egy helyen, Raabe Klett Oktatási Tanácsadó és Kiadó Kft., Budapest 2024. ISBN: 978 963 5781 19 5;

Budapest, 2025.

Stárics Roland,
tanársegéd
sk.

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Nemeskürty István Tanárképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT138**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Globális természeti-környezeti problémák és kihívások földrajza tanításának gyakorlata
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Teaching practice on global natural-environmental problems and challenges
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Szőllősy László, közszolgálati egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A gyakorlati órákon hangsúlyos szerepet kap a tantervi szabályozók, valamint a földrajz részletes érettségi vizsgakövetelmények helyi problémákat, globális kihívásokat és a fentartható jövőt érintő részeinek megismerése, egyúttal az ezek feldolgozásához szükséges pedagógus kompetenciák gyakorlatorientált kialakítása, fejlesztése.

A hallgató a gyakorlati órák révén képes lesz ismereteinek megértést segítő rendszerezésére, tudásának egy adott csoport igényeihez illeszkedő megosztására, a témakör együttműködést igénylő tanulási-tanítási folyamat révén történő feldolgozására. A hallgató a gyakorlati órákon megismeri a témakörök feldolgozása szempontjából fontos információforrásokat, online platformokat és azok felhasználási lehetőségeit, az önálló tanulást, illetve a tanulók tevékenységeit segítő stratégiákat, munkaformákat és eszközöket, valamint a különböző ellenőrzési-értékelési módszereket. A gyakorlati órák során különös hangsúlyt kap a természeti-környezeti és a társadalmi-gazdasági folyamatok szintetizálása, a múlt és a jelen eseményeinek értékelése, a problémamegoldás és a jövőkép alkotás.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The practical lessons will focus on learning about the curriculum regulations and the detailed examination requirements of geography concerning local problems, global

challenges and the sustainable future, as well as the practice-oriented development of the teacher competences needed to work on these issues.

Through practical lessons, students will be able to organise their knowledge in a way that facilitates understanding, to share their knowledge according to the needs of a given group, to process the subject through a collaborative learning-teaching process. Through practical lessons, students will become familiar with the information sources, online platforms and their uses, strategies, forms of work and tools that are relevant for the processing of the subject, as well as with the different methods of assessment and evaluation that support independent learning and student activities. In practical lessons, particular emphasis will be placed on synthesising natural-environmental and socio-economic processes, evaluating past and present events, problem-solving and visioning.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében.

Ismeretekkel rendelkezik a mesterséges intelligenciáról, és ismeri a köznevelésben, a nevelésben-oktatásban és az adminisztratív feladatok elvégzésében történő alkalmazási lehetőségeit.

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezek szerepét és jelentőségét az oktatás tartalmi szabályozásában.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Tisztában van a köznevelésnek és a szakképzésnek a társadalom fejlődésében betöltött szerepével, a nemzet közösségének kohéziójára gyakorolt hatásával.

A szakképzett tanár ismeri az általános pedagóguskompetencia-fejlesztés keretében tanult pedagógiai és pszichológiai elméletek, módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.

Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motivációelméletekről, azok iskolapedagógiai alkalmazhatóságáról, továbbá a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.

Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel.

Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátosságait, ötleteit, kezdeményezéseit.

Ismeri az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés jelentőségét.

Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit.

A szakképzett tanár tájékozott az ENSZ által megfogalmazott fenntartható fejlődési célok és alapelvek tekintetében.

Ismeri az országos és intézményi szintű pedagógiai dokumentumok fenntarthatóságra nevelésre vonatkozó elvárásait.

Szakterületének megfelelő tudása van a környezeti nevelésről és a fenntarthatóság fogalmáról, alapelveiről.

Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

Tudja, hogy a Nemzeti alaptanterv egyik kiemelt fejlesztési területe maga a fenntarthatóság. Ismeri az alaptanterv elvárását, mely szerint a felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Ismeretekkel rendelkezik az erőforrások megújulási képességéről, a tudatos, takarékos és felelősségteljes használati módozatokról, azok életkori sajátosságokhoz és a tanulók előzetes tudásához igazodó iskolai és iskolán kívüli pedagógiai feldolgozásáról.

Ismer az aktív és felelősségteljes pedagógusszerep betöltése szempontjából is lényeges, az iskolai nevelés és az intézmények számára mintaadó környezeti nevelési, fenntarthatósági programokat, jó gyakorlatokat.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Rendelkezik a környezeti neveléshez, a környezettudatosság, a fenntarthatóság és az alkalmazkodás oktatásához szükséges földrajzi-földtudományi tudással, módszertani ismeretekkel.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri az érettségi vizsgakövetelményeket.

Tisztában van a szóbeli, az írásbeli, a vizuális és a digitális kifejezőkészség alapvető tanulásmódszertani jellegzetességeivel, képes azokat célirányosan és differenciáltan alkalmazni a földrajztanulás eredményessége érdekében.

Ismeri a digitálistechnológia-alapú kommunikációs és együttműködési alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és használatának előnyeivel és hátrányaival.

Ismeri az online tanulási környezetek tanulói személyiségfejlődésre gyakorolt pozitív és negatív hatásait.

Tisztában van a földrajztanításban felhasználható adatbázisok és szoftverek alkalmazásának jogi, technikai-szervezési szabályaival és lehetőségeivel.

Ismeri a mesterséges intelligencia földrajzoktatásban történő felhasználásának lehetőségeit és veszélyeit, képes annak megfelelő, felelősségteljes alkalmazására.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmi-gazdasági folyamatok földrajzi-környezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.

Ismeri a globális folyamatoknak Magyarországra és a magyar társadalomra gyakorolt hatásait.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

Ismeri a földrajzi-környezeti tudás építésében leghatásosabb módszereket, és tanítási gyakorlatában tudatosan alkalmazza azokat az adott tananyaghoz és tanulócsoporthoz illeszkedően offline, illetve online környezetekben egyaránt.

Ismeri a gyakorlatorientált tanítás előnyeit és módszereit a földrajzoktatás hatékonyságának növelése érdekében és képes ezek alkalmazására.

Ismeri a megfigyelésen, a vizsgálódáson és a szak- és ismeretterjesztő irodalmi források feldolgozásán alapuló tanulási módszereket, és képes az ilyen irányú tanulói tudásépítés segítésére.

Ismeri a mérésmetodika alapelveit, és képes azokat alkalmazni a mérőeszközök összeállítása, kiválasztása során és alkalmazza a tanulók földrajzi tudásának mérésére alkalmas analóg és digitális technológiákat, eszközöket.

Ismeri a természeti erőforrások kialakulásának földrajzi összefüggéseit, felhasználásának hatásait, mennyiségi és minőségi korlátait.

Ismeri a földrajzi környezeti tényezőket, a köztük kialakult anyag- és energiaforgalom folyamatait, kapcsolatrendszerét, az ezekből eredő környezeti hatások ok-okozati összefüggéseit.

Ismeri a fenntarthatóság, a globális problémák és az alkalmazkodási stratégiák nemzetközi dokumentumait.

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében.

Ismeretekkel rendelkezik a mesterséges intelligenciáról, és ismeri a köznevelésben, a nevelésben-oktatásban és az adminisztratív feladatok elvégzésében történő alkalmazási lehetőségeit.

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezek szerepét és jelentőségét az oktatás tartalmi szabályozásában.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Tisztában van a köznevelésnek és a szakképzésnek a társadalom fejlődésében betöltött szerepével, a nemzet közösségének kohéziójára gyakorolt hatásával.

A szakképzett tanár ismeri az általános pedagóguskompetencia-fejlesztés keretében tanult pedagógiai és pszichológiai elméletek, módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.

Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motivációelméletekről, azok iskolapedagógiai alkalmazhatóságáról, továbbá a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.

Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel.

Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók

sajátosságait, ötleteit, kezdeményezéseit.

Ismeri az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés jelentőségét.

Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit.

A szakképzett tanár tájékozott az ENSZ által megfogalmazott fenntartható fejlődési célok és alapelvek tekintetében.

Ismeri az országos és intézményi szintű pedagógiai dokumentumok fenntarthatóságra nevelésre vonatkozó elvárásait.

Szakterületének megfelelő tudása van a környezeti nevelésről és a fenntarthatóság fogalmáról, alapelveiről.

Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

Tudja, hogy a Nemzeti alaptanterv egyik kiemelt fejlesztési területe maga a fenntarthatóság. Ismeri az alaptanterv elvárását, mely szerint a felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Ismeretekkel rendelkezik az erőforrások megújulási képességéről, a tudatos, takarékos és felelősségteljes használati módozatokról, azok életkori sajátosságokhoz és a tanulók előzetes tudásához igazodó iskolai és iskolán kívüli pedagógiai feldolgozásáról.

Ismer az aktív és felelősségteljes pedagógusszerep betöltése szempontjából is lényeges, az iskolai nevelés és az intézmények számára mintaadó környezeti nevelési, fenntarthatósági programokat, jó gyakorlatokat.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

-

Képességei:

A szakképzett tanár képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai és a pedagóguskompetenciák fejlesztésére irányuló képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Képes a különböző nevelési és oktatási céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására és megvalósítására; a hagyományos és az információs és kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony és szakszerű alkalmazására.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

Pedagógiai munkáját képes úgy megtervezni, hogy szem előtt tartja az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott alapelveket és helyzetértékelést, el tudja végezni a rendelkezésére álló infrastruktúra és a tantervi célkitűzések összehangolását.

Képes a tananyag súlypontjait, más tantárgyakkal való összekapcsolódásának lehetőségeit

a tantervi előírásokkal összhangban az adott tanulócsoport életkori, képességbeli, érdeklődésbeli sajátosságaihoz igazítani.

Képes módszertani felkészültségére támaszkodva a tanítás-tanulás folyamatában meghatározott célokhoz, a tanulócsoportok sajátosságaihoz és az intézmény által biztosított lehetőségekhez alkalmazkodva kreatívan, alternatív lehetőségeket kínálva szakmailag megbízható és felelősségteljes döntést hozni.

A szakképzett tanár képes a tanulási-tanítási céloknak megfelelő oktatási stratégiákhoz a motivációt, a differenciálást, a tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák adekvát alkalmazására.

Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

Képes a hagyományos és az információ- és kommunikációtechnológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.

Képes az egész életen át tartó tanulás képességrendszerének megalapozására, technikáinak gyakoroltatására.

A szakképzett tanár képes árnyalt és minden részletre kiterjedő képet kialakítani a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlettségi szintjéről.

Képes olyan tanulási környezet kialakítására, amelyben a tanulók értékesnek és kompetensnek érezhetik magukat, és amelyben megtanulják tisztelni az eltérő kulturális közegekből érkező társaikat.

A tanulókat egymás elfogadására, kölcsönös támogatására és előítélet-mentes együttműködésre neveli.

Tudatosan teremt olyan pedagógiai helyzeteket, amelyek a leghatékonyabban támogatják a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését.

A szakképzett tanár képes értelmezni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét, s a pedagógiai munkájában képes építeni ezekre.

A szakképzett tanár képes a rá bízott tanulókból közösséget formálni, a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják a közösségek fejlődését és egészséges működését.

Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

Képes a fenntarthatóságra nevelés gyakorlatában a megfelelő nevelési módszerek kiválasztására, adaptív alkalmazására és hatékony nevelési gyakorlatok folytatására.

Pedagógiai munkájában képes arra, hogy hitelesen jelenítse meg a fenntarthatóság értékeit. Képes megértetni az ok-okozati összefüggéseket és rávilágítani a globális kihívások és helyi cselekvések közötti kapcsolatokra és megoldási lehetőségekre.

Képes a tanulók életkori szintjén a fenntartható és nem fenntartható rendszerek, cselekvések és attitűdök (viszonyulások) bemutatására, megértetésére.

Képes kommunikálni online platformokon keresztül is. A szakképzett tanár pedagógiai helyzetekben képes a mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, támogató kommunikációra.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld- és a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való

kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

Képes alkalmazni a tanítási-tanulási folyamat céljaihoz igazodó digitális pedagógiai eszközöket és módszereket a tanulók földrajzi tudásépítésének segítése, illetve tudásuk mérése, teljesítményük értékelése során.

Rendelkezik megfelelő szintű digitális kompetenciákkal, és elkötelezett az általuk nyújtott lehetőségek felhasználása iránt a tanítási-tanulási folyamatban (információ- és adatgyűjtés, adatfeldolgozás, adatbázisok és digitális térképek használata).

Képes különböző iskolai és iskolán kívüli színtereken földrajzi ismeretek átadására, földrajzi-környezeti tartalmú programok szervezésére. Képes a földrajztudomány területéhez kapcsolódó szakmai helyzetekben nyílt és hiteles kommunikációra.

Képes kritikusan elemezni és a konkrét fejlesztési céloknak megfelelően kiválasztani a földrajz tanítási-tanulási folyamata során felhasználandó nyomtatott és digitális taneszközöket, forrásanyagokat.

Képes a fenntarthatósággal, a környezettudatossággal, illetve a gazdasági-pénzügyi neveléssel összefüggő tantárgyspecifikus tartalmak hangsúlyos megjelenítésére és az azokhoz kapcsolódó nevelési-oktatási módszerek alkalmazására a tanulói tudásépítés segítése során.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónkként eltérő megértési nehézségeket.

Képes a földrajzi szintézisalkotás felhasználásával a természeti, társadalmi-gazdasági folyamatok és a környezeti hatások problémamegoldó szemléletű oktatására.

Képes a környezeti rendszerek működésének, ennek tükrében a globális és lokális problémáknak a megértetésére.

Képes a globális problémák földrajzi-környezeti kapcsolatrendszerének megértését célzó módszerek használatára.

Képes a környezeti nevelés során az egyéni, közösségi felelősség megvilágítására és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakítására.

Képes a környezettudatosság érzelmi és értelmi oldalának mérésére és fejlesztésére a tanulói tulajdonságokhoz igazított differenciálás és aktív tanulói módszerek alkalmazásával.

Képes a földrajz speciális fogalmaival és összefüggéseivel kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére, az átlagtól eltérő (tehetséges vagy sajátos nevelési igényű) tanulók felismerésére, valamint a velük való differenciált foglalkozásra, fejlesztésre.

Képes a földrajztanítási-tanulási folyamatot tudatosan és személyre szabottan, a tanulók előzetes tudás- és kompetenciaszintjének megfelelően, fejlesztő módon tervezni, szervezni és irányítani.

Képes tudatosan alkalmazni az együttműködő tanulás tanteremhez, terephez és virtuális térhez kötődő módszereit, eszközeit.

Képes a tantárgyi követelmények kidolgozására és a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésére.

Képes a tanulói eredmények értékelése alapján egyénre szabott fejlesztő, felzárkóztató földrajz tanulási-tanítási stratégia megtervezésére és megvalósítására.

Képes a földrajzi-földtudományi elméletek és a tények közötti összefüggések megteremtésére és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, lényegkiemelő közvetítésére, a gyakorlati példák megfelelő beemelése alkalmazásával.

Képes a motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási

és együttműködési készségeinek fejlesztését segítő módszerek megválasztására, alkalmazására.

Képes elemezni és reálisan értékelni saját földrajztanári munkáját.

A szakképzett tanár képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai és a pedagóguskompetenciák fejlesztésére irányuló képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Képes a különböző nevelési és oktatási céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására és megvalósítására; a hagyományos és az információs és kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony és szakszerű alkalmazására.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

Pedagógiai munkáját képes úgy megtervezni, hogy szem előtt tartja az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott alapelveket és helyzetértékelést, el tudja végezni a rendelkezésére álló infrastruktúra és a tantervi célkitűzések összehangolását.

Képes a tananyag súlypontjait, más tantárgyakkal való összekapcsolódásának lehetőségeit a tantervi előírásokkal összhangban az adott tanulócsoport életkori, képességbeli, érdeklődésbeli sajátosságaihoz igazítani.

Képes módszertani felkészültségére támaszkodva a tanítás-tanulás folyamatában meghatározott célokhoz, a tanulócsoportok sajátosságaihoz és az intézmény által biztosított lehetőségekhez alkalmazkodva kreatívan, alternatív lehetőségeket kínálva szakmailag megbízható és felelősségteljes döntést hozni.

A szakképzett tanár képes a tanulási-tanítási céloknak megfelelő oktatási stratégiákhoz a motivációt, a differenciálást, a tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák adekvát alkalmazására.

Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

Képes a hagyományos és az információ- és kommunikációtechnológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.

Képes az egész életen át tartó tanulás képességrendszerének megalapozására, technikáinak gyakoroltatására.

A szakképzett tanár képes árnyalt és minden részletre kiterjedő képet kialakítani a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlettségi szintjéről.

Képes olyan tanulási környezet kialakítására, amelyben a tanulók értékesnek és kompetensnek érezhetik magukat, és amelyben megtanulják tisztelni az eltérő kulturális közegekből érkező társaikat.

A tanulókat egymás elfogadására, kölcsönös támogatására és előítélet-mentes együttműködésre neveli.

Tudatosan teremt olyan pedagógiai helyzeteket, amelyek a leghatékonyabban támogatják a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését.

A szakképzett tanár képes értelmezni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét, s a pedagógiai munkájában képes építeni ezekre.

A szakképzett tanár képes a rá bízott tanulókból közösséget formálni, a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják a közösségek fejlődését és egészséges működését.

Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

Képes a fenntarthatóságra nevelés gyakorlatában a megfelelő nevelési módszerek kiválasztására, adaptív alkalmazására és hatékony nevelési gyakorlatok folytatására.

Pedagógiai munkájában képes arra, hogy hitelesen jelenítse meg a fenntarthatóság értékeit. Képes megértetni az ok-okozati összefüggéseket és rávilágítani a globális kihívások és helyi cselekvések közötti kapcsolatokra és megoldási lehetőségekre.

Képes a tanulók életkori szintjén a fenntartható és nem fenntartható rendszerek, cselekvések és attitűdök (viszonyulások) bemutatására, megértetésére.

Képes kommunikálni online platformokon keresztül is. A szakképzett tanár pedagógiai helyzetekben képes a mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, támogató kommunikációra.

-

Attitűdje:

A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának, tanulási képességeinek és szociális készségeinek folyamatos fejlesztése iránt.

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Együttműködésre törekszik a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeinek pedagógusaival.

Tudatosan él a transzferhatás kihasználásának lehetőségeivel.

Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényének a felébresztésére és fenntartására.

Tervezőmunkája során a legkorszerűbb elméleti és gyakorlati tudásra épít, és a kimeneti célokhoz alkalmazkodva határozza meg a tanítási-tanulási folyamatot, az alkalmazható módszereket, az optimális munkaformákat és a felhasználható segédeszközöket.

Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében, továbbá figyelembe veszi a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit az optimális tanulási környezet, tanulási légkör szempontjából.

Törekszik az életkori, egyéni és csoportsajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

Irányítja a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolását, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kialakítását.

Ösztönzi a tanulók közti konstruktív véleménycserét, kiaknázza az együttnevelésből fakadó

lehetőségeket, fejleszti a tanulók empátiás képességét és toleranciáját.

A szakképzett tanár elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.

Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét és értékeit tiszteljék.

Nyitott a különböző tanulási környezetekben megvalósuló szocializációs, támogató folyamatok lehetőségeinek megismerésére, elfogadja és érti azok működését.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

Törekszik a tanulók fiatalos nézetrendszeréről minél több ismeretet szerezni.

Igyekszik elsajátíttatni tanulóival jogaikat és kötelességeiket.

A szakképzett tanár szakterületének megfelelő szintetizált tudása birtokában törekszik beépíteni a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés értékeit, célkitűzéseit és alapelveit mindennapi pedagógiai tevékenységébe.

Fontosnak tartja az alapvető környezettudatos magatartási normák betartását és betartatását.

Bátorítja a környezettel kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kinyilvánítását.

Rávilágít a személyes felelősségvállalás fontosságára, és személyes példaadással is törekszik megerősíteni a tanulókat abban, hogy saját viselkedésükkel és cselekedeteikkel járuljanak hozzá egy fenntartható jövő kialakításához.

Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

Elkötelezett abban, hogy a föld- és a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen, törekszik ezek gyakorlatorientált bemutatására.

Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazása iránt.

Törekszik élményszerű tanulási helyzetek teremtésére, a tanítási-tanulási folyamatot alapvetően aktív tanulói tevékenységekre alapozza.

Törekszik a földrajz nyújtotta lehetőségek tudatos hasznosítására, különös tekintettel a tanulás tanítása, a nemzeti azonosságtudat, értékek tisztelete, megbecsülése, az Európához való kötődés, a különböző kultúrák megismertetése, az állampolgárságra és demokráciára nevelés, a fenntarthatóság, környezettudatosság, a rendszergondolkodás, a médiatudatosságra nevelés, illetve a gazdasági, pénzügyi nevelés területén.

Érti és magáénak vallja a környezettudatos gondolkodás, a fenntarthatóság és környezeti alkalmazkodás alapelveit, törekszik ezek átadására.

Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érvelésen alapuló vitára nevelésben.

Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett az igényes szaktanári munka, a folyamatos szakmai és módszertani fejlődés iránt.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

Nyitott a földrajz tantárgyban megjelenő tudományágak és tudományterületek interdiszciplináris megközelítésére, és ezt képes alkalmazni a tanítás folyamatában.

Segíti a tanulókat a közvetlen környezetükben, lakóhelyükön jelen lévő komplex földrajzi-környezeti problémák azonosításában, vizsgálatában, illetve a mérséklésükre, megoldásukra vonatkozó javaslatok megfogalmazásában.

Igényli az oktatói-nevelői munkájára vonatkozó külső szakmai és szakmódszertani értékelést, képes segítséget kérni és elfogadni.

Nyitott az új módszerek, tanítási-tanulási stratégiák kipróbálására.

Elkötelezett az ismeretátadó tanítás mellett az aktív és közös tanulás, a tanulói tevékenységeken alapuló földrajzi tudásépítés megvalósításában.

Felismeri a föld- és a földrajztudomány bármely területe iránt érdeklődő, tehetséges tanulókat, és segíti őket ismereteik elmélyítésében.

Kész kollégáival együttműködve tematikus tervezésre (tanmenet vagy tématerv összeállítására), óraterv készítésére.

Törekszik az együttműködésre kollégáival és a szakmai szervezetekkel a köznevelés kiemelt fejlesztési területeihez, nevelési céljaihoz kapcsolódó tanulói elvárások teljesítése érdekében, különös tekintettel a fenntarthatóság, a környezet- és médiatudatosság, a gazdasági-pénzügyi nevelés, illetve a közösségszervezés terén.

Törekszik a tanulási nehézségek okainak feltárására, elemzésére és megszüntetésére, a lemaradó tanulók felzárkóztatására.

Vállalja a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválását, segítését, a tehetséggondozást.

Segíti a fenntarthatósággal, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos tudás megszerzését tevékenységalapú és kooperatív tanulási környezetekben.

Elkötelezett a tanulást segítő, fejlesztő értékelés mellett, amely egyaránt vonatkozik a földrajzi-környezeti tudásra (ismeretekre, megértésre, alkalmazásra) és a hozzá kapcsolódó képességekre, kompetenciákra.

A tananyag komplex szemlélete során szem előtt tartja és megfelelően értékeli az egyes folyamatok nemzeti kihatásait, összefüggéseit.

A földrajz tantárgy aktualitásokhoz kapcsolódó szemléletének megfelelően törekszik a fenntarthatóság és alkalmazkodás alapelveit beépíteni a tanulók mindennapjaiba.

Az általa tanított környezeti ismeretek tükrözik környezettudatos magatartását a tanórán és azon kívül egyaránt.

A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának, tanulási képességeinek és szociális készségeinek folyamatos fejlesztése iránt.

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Együttműködésre törekszik a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeinek pedagógusaival.

Tudatosan él a transzferhatás kihasználásának lehetőségeivel.

Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényének a felébresztésére és fenntartására.

Tervezőmunkája során a legkorszerűbb elméleti és gyakorlati tudásra épít, és a kimeneti célokhoz alkalmazkodva határozza meg a tanítási-tanulási folyamatot, az alkalmazható módszereket, az optimális munkaformákat és a felhasználható segédeszközöket.

Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében, továbbá figyelembe veszi a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit az optimális tanulási környezet, tanulási légkör szempontjából.

Törekszik az életkori, egyéni és csoportsajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

Irányítja a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolását, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kialakítását.

Ösztönzi a tanulók közti konstruktív véleménycserét, kiaknázza az együttnevelésből fakadó lehetőségeket, fejleszti a tanulók empátiás képességét és toleranciáját.

A szakképzett tanár elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.

Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét és értékeit tiszteljék.

Nyitott a különböző tanulási környezetekben megvalósuló szocializációs, támogató folyamatok lehetőségeinek megismerésére, elfogadja és érti azok működését.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

Törekszik a tanulók fiatalos nézetrendszeréről minél több ismeretet szerezni.

Igyekszik elsajátíttatni tanulóival jogaikat és kötelességeiket.

A szakképzett tanár szakterületének megfelelő szintetizált tudása birtokában törekszik beépíteni a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés értékeit, célkitűzéseit és alapelveit mindennapi pedagógiai tevékenységébe.

Fontosnak tartja az alapvető környezettudatos magatartási normák betartását és betartatását.

Bátorítja a környezettel kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kinyilvánítását.

Rávilágít a személyes felelősségvállalás fontosságára, és személyes példaadással is törekszik megerősíteni a tanulókat abban, hogy saját viselkedésükkel és cselekedeteikkel járuljanak hozzá egy fenntartható jövő kialakításához.

Végig gondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Familiar with the national and international achievements, literature, and current issues of subject methodology. Understands the role of the subject area in society, and the objectives and tasks of teaching the subject in supporting students' personality development and cognitive development.

Possesses knowledge about artificial intelligence and understands its application possibilities in public education, training, and administrative tasks.

Familiar with the documents defining pedagogical activities, the National Core Curriculum, and the framework curricula, and understands their role and significance in regulating the content of education.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning

and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Aware of the role of public education and vocational training in the development of society and their impact on the cohesion of the national community.

Knows the specific aspects and possibilities of applying the pedagogical and psychological theories, methods, and procedures learned within the framework of general teacher competence development to the subject area.

Possesses basic knowledge of various motivation theories, their applicability in school pedagogy, and the methods for recognising and developing learning motivation.

Possesses the knowledge necessary to create the physical, emotional, social, and learning conditions of the learning environment.

Understands that creating an appropriate learning atmosphere requires taking into account the characteristics, ideas, and initiatives of the students.

Understands the significance of preparing for lifelong learning.

Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences.

Informed about the sustainable development goals and principles formulated by the United Nations.

Knows the expectations of national and institutional-level pedagogical documents regarding education for sustainability.

Possesses knowledge appropriate to his/her field about environmental education and the concept and principles of sustainability.

Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

Aware that one of the key development areas of the National Core Curriculum is sustainability. Knows the curriculum's expectation that the growing generation must learn to use resources consciously, economically, and responsibly, considering their renewal capacity.

Possesses knowledge about the renewal capacity of resources, conscious, economical, and responsible usage methods, and their pedagogical processing in school and out-of-school settings, tailored to age characteristics and students' prior knowledge.

Familiar with environmental education and sustainability programmes and best practices that are exemplary for schools and institutions and essential for fulfilling an active and responsible teacher role.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Possesses the geographical and earth science knowledge and methodological skills necessary for environmental education, and teaching environmental awareness, sustainability, and adaptation.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the examination in geography.

Aware of the basic learning methodological characteristics of oral, written, visual, and

digital expression skills, and capable of applying them purposefully and differentially for the effectiveness of geography learning.

Knows the communication and collaboration applications based on digital technology, and understands their functions, advantages, and disadvantages.

Knows the positive and negative effects of online learning environments on students' personality development.

Aware of the legal, technical, and organisational rules and possibilities for applying databases and software used in geography teaching.

Knows the possibilities and dangers of using artificial intelligence in geography education and is capable of its appropriate and responsible application.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Possesses realistic knowledge of the geographical-environmental background and magnitude of socio-economic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

Knows the effects of global processes on Hungary and Hungarian society.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Knows the most effective methods for building geographical and environmental knowledge and consciously applies them in his/her teaching practice, tailored to the given curriculum and student group, in both offline and online environments.

Knows the advantages and methods of practice-oriented teaching to increase the effectiveness of geography education and is capable of applying them.

Knows the learning methods based on observation, investigation, and processing of professional and popular science literary sources, and is capable of assisting in the construction of such student knowledge.

Knows the principles of measurement methodology and is capable of applying them in the compilation and selection of measurement tools.

Knows the geographical relationships of the formation of natural resources, their utilisation impacts, and their quantitative and qualitative limitations.

Knows the geographical environmental factors, the processes of material and energy flow between them, their interrelationships, and the cause-and-effect relationships of the resulting environmental impacts.

Knows the international documents on sustainability, global problems, and adaptation strategies.

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Familiar with the national and international achievements, literature, and current issues of subject methodology. Understands the role of the subject area in society, and the objectives and tasks of teaching the subject in supporting students' personality development and cognitive development.

Possesses knowledge about artificial intelligence and understands its application possibilities in public education, training, and administrative tasks.

Familiar with the documents defining pedagogical activities, the National Core Curriculum,

and the framework curricula, and understands their role and significance in regulating the content of education.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Aware of the role of public education and vocational training in the development of society and their impact on the cohesion of the national community.

Knows the specific aspects and possibilities of applying the pedagogical and psychological theories, methods, and procedures learned within the framework of general teacher competence development to the subject area.

Possesses basic knowledge of various motivation theories, their applicability in school pedagogy, and the methods for recognising and developing learning motivation.

Possesses the knowledge necessary to create the physical, emotional, social, and learning conditions of the learning environment.

Understands that creating an appropriate learning atmosphere requires taking into account the characteristics, ideas, and initiatives of the students.

Understands the significance of preparing for lifelong learning.

Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences.

Informed about the sustainable development goals and principles formulated by the United Nations.

Knows the expectations of national and institutional-level pedagogical documents regarding education for sustainability.

Possesses knowledge appropriate to his/her field about environmental education and the concept and principles of sustainability.

Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

Aware that one of the key development areas of the National Core Curriculum is sustainability. Knows the curriculum's expectation that the growing generation must learn to use resources consciously, economically, and responsibly, considering their renewal capacity.

Possesses knowledge about the renewal capacity of resources, conscious, economical, and responsible usage methods, and their pedagogical processing in school and out-of-school settings, tailored to age characteristics and students' prior knowledge.

Familiar with environmental education and sustainability programmes and best practices that are exemplary for schools and institutions and essential for fulfilling an active and responsible teacher role.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

-

Capabilities:

Capable of applying the methods and procedures learned in subject-specific, general pedagogical-psychological, and teacher competence development training to the subject area, recognising the connections, overlaps, and interactions between different knowledge areas, and achieving subject integration.

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of effectively integrating his/her knowledge of the discipline, methodology, subject area, learning theory, and the curriculum.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Capable of selecting and implementing strategies appropriate to various educational and teaching goals, methods that ensure motivation, differentiation, student activity, and the development of students' thinking, problem-solving, and cooperation skills; and effectively and professionally applying tools based on traditional and information and communication technologies, as well as digital teaching materials.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of planning his/her pedagogical work while considering the principles and situation assessment formulated in the school's pedagogical programme, and aligning the available infrastructure with the curriculum objectives.

Capable of adjusting the focal points of the teaching material and the possibilities for connecting with other subjects to the age, abilities, and interests of the given student group in accordance with the curriculum requirements.

Capable of making professionally reliable and responsible decisions creatively and offering alternative possibilities, based on his/her methodological preparedness, adapting to the goals set in the teaching-learning process, the characteristics of the student groups, and the opportunities provided by the institution.

Capable of adequately applying methods and organisational forms that ensure motivation, differentiation, student activity, and the development of students' thinking, problem-solving, and cooperation skills, in line with the educational strategies appropriate to the learning-teaching goals.

Capable of recognising and addressing comprehension difficulties related to the specific relationships and concepts of his/her subject.

Capable of effectively and professionally applying traditional and information and communication technology-based tools, as well as digital teaching materials.

Capable of laying the foundation for lifelong learning skills and practising its techniques.

Capable of forming a nuanced and comprehensive picture of students' intellectual, emotional, social, and moral development levels.

Capable of creating a learning environment in which students feel valued and competent, and learn to respect peers from different cultural backgrounds.

Consciously creates pedagogical situations that most effectively support students' intellectual, emotional, social, and moral development.

Capable of interpreting the socio-cultural phenomena that influence students' opportunities, school life, and out-of-school life, and building on these in his/her pedagogical work.

Capable of forming a community from the students entrusted to him/her, creating pedagogical situations for groups and communities that ensure their development and healthy functioning.

Actively contributes to developing group members' commitment to the community and their responsible, active participation.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of selecting, adaptively applying, and effectively practising appropriate educational methods in the practice of education for sustainability.

Capable of presenting and explaining sustainable and unsustainable systems, actions, and attitudes at the students' age level.

Capable of communicating through online platforms as well. Capable of weighing options, cooperating, reciprocating, being assertive, and providing supportive communication in pedagogical situations.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

Capable of applying digital pedagogical tools and methods aligned with the goals of the teaching-learning process to assist students in building geographical knowledge, measuring their knowledge, and evaluating their performance.

Possesses appropriate digital competences and is committed to utilising the opportunities they offer in the teaching-learning process (information and data collection, data processing, use of databases and digital maps).

Capable of conveying geographical knowledge in various school and out-of-school settings, and organising geographical-environmental programmes. Capable of open and authentic communication in professional situations related to geography.

Capable of critically analysing and selecting printed and digital teaching tools and resources to be used in the geography teaching-learning process according to specific development goals.

Capable of prominently presenting subject-specific content related to sustainability, environmental awareness, and economic-financial education, and applying the related educational methods to assist students in building knowledge.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of teaching natural, socio-economic processes and environmental impacts with a problem-solving approach using geographical synthesis.

Capable of helping students understand the functioning of environmental systems and, in this context, global and local problems.

Capable of using methods aimed at understanding the geographical-environmental relationships of global problems.

Capable of highlighting individual and community responsibility and fostering conscious citizenship during environmental education.

Capable of measuring and developing the emotional and intellectual aspects of environmental awareness using differentiation and active learning methods tailored to students' characteristics.

Capable of addressing comprehension difficulties related to the specific concepts and relationships in geography, identifying students who are exceptional (gifted or with special educational needs), and providing differentiated attention and development for them.

Capable of consciously and personally planning, organising, and directing the geography teaching-learning process in a developmental manner, according to students' prior knowledge and competence levels.

Capable of consciously applying the methods and tools of cooperative learning related to the classroom, field, and virtual space.

Capable of developing subject requirements and evaluating students with personalised, differentiated methods.

Capable of planning and implementing individualised developmental and remedial geography teaching-learning strategies based on the evaluation of students' results.

Capable of establishing connections between geographical-earth science theories and facts, and conveying them in a way that highlights the essentials, appropriate to the age characteristics of students, using suitable practical examples.

Capable of selecting and applying methods that ensure motivation and student activity, and develop students' thinking, problem-solving, and cooperation skills.

Capable of analysing and realistically evaluating his/her own work as a geography teacher.

Capable of applying the methods and procedures learned in subject-specific, general pedagogical-psychological, and teacher competence development training to the subject area, recognising the connections, overlaps, and interactions between different knowledge areas, and achieving subject integration.

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of effectively integrating his/her knowledge of the discipline, methodology, subject area, learning theory, and the curriculum.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Capable of selecting and implementing strategies appropriate to various educational and teaching goals, methods that ensure motivation, differentiation, student activity, and the development of students' thinking, problem-solving, and cooperation skills; and effectively and professionally applying tools based on traditional and information and communication technologies, as well as digital teaching materials.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of planning his/her pedagogical work while considering the principles and situation assessment formulated in the school's pedagogical programme, and aligning the available infrastructure with the curriculum objectives.

Capable of adjusting the focal points of the teaching material and the possibilities for connecting with other subjects to the age, abilities, and interests of the given student group in accordance with the curriculum requirements.

Capable of making professionally reliable and responsible decisions creatively and offering alternative possibilities, based on his/her methodological preparedness, adapting to the goals set in the teaching-learning process, the characteristics of the student groups, and the opportunities provided by the institution.

Capable of adequately applying methods and organisational forms that ensure motivation, differentiation, student activity, and the development of students' thinking, problem-solving, and cooperation skills, in line with the educational strategies appropriate to the learning-teaching goals.

Capable of recognising and addressing comprehension difficulties related to the specific relationships and concepts of his/her subject.

Capable of effectively and professionally applying traditional and information and communication technology-based tools, as well as digital teaching materials.

Capable of laying the foundation for lifelong learning skills and practising its techniques.

Capable of forming a nuanced and comprehensive picture of students' intellectual, emotional, social, and moral development levels.

Capable of creating a learning environment in which students feel valued and competent, and learn to respect peers from different cultural backgrounds.

Consciously creates pedagogical situations that most effectively support students' intellectual, emotional, social, and moral development.

Capable of interpreting the socio-cultural phenomena that influence students' opportunities, school life, and out-of-school life, and building on these in his/her pedagogical work.

Capable of forming a community from the students entrusted to him/her, creating pedagogical situations for groups and communities that ensure their development and healthy functioning.

Actively contributes to developing group members' commitment to the community and their responsible, active participation.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of selecting, adaptively applying, and effectively practising appropriate educational methods in the practice of education for sustainability.

Capable of presenting and explaining sustainable and unsustainable systems, actions, and attitudes at the students' age level.

Capable of communicating through online platforms as well. Capable of weighing options, cooperating, reciprocating, being assertive, and providing supportive communication in pedagogical situations.

-

Attitude:

Committed to the continuous development of students' knowledge, learning abilities, and social skills.

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Strives for cooperation with teachers of his/her subject and other subjects, as well as with educators of the knowledge areas of the National Core Curriculum.

Consciously utilises the possibilities of transfer effects.

Open to learning and gaining experience, and strives to awaken and maintain students' desire for knowledge, creativity, and self-improvement.

Bases his/her planning work on the most up-to-date theoretical and practical knowledge, and defines the teaching-learning process, applicable methods, optimal work forms, and usable aids in accordance with the output goals.

Considers cooperation and social understanding with students important for the effectiveness of the learning process, and takes into account students' specific needs, ideas, and initiatives for an optimal learning environment and atmosphere.

Strives to apply learning-teaching strategies and methods that promote activity, interactivity, and differentiation, appropriate to age, individual, and group characteristics.

Directs the coordination of students' in-class, extracurricular, and out-of-school activities, and the development of positive attitudes towards lifelong learning.

Encourages constructive exchange of opinions among students, exploits the opportunities

arising from inclusive education, and develops students' empathy and tolerance.

Committed to national and universal values, characterised by social sensitivity and helpfulness.

Strives to educate students to respect others' opinions and values.

Open to learning about and understanding the possibilities of socialisation and supportive processes in different learning environments.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Strives to gain as much knowledge as possible about students' youthful perspectives.

Endeavours to teach students their rights and duties.

Possesses synthesised knowledge appropriate to his/her field and strives to incorporate the values, goals, and principles of environmental education and education for sustainability into everyday pedagogical activities.

Strives to instil in students the need for active engagement and responsible behaviour for sustainability, and therefore cooperates with his/her immediate environment.

Considers the adherence to and enforcement of basic environmentally conscious behavioural norms important.

Encourages the expression of positive attitudes towards the environment.

Highlights the importance of personal responsibility and strives to reinforce students' understanding that their behaviour and actions contribute to creating a sustainable future through personal example.

Thinks through and represents the ethical issues of the given field.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practice-oriented manner.

Committed to building relevant, applicable knowledge for everyday life instead of quantitative content delivery, and to applying the principles of practice-centred, problem-based geography learning instead of mere fact presentation.

Strives to create experiential learning situations, fundamentally basing the teaching-learning process on active student activities.

Strives to consciously utilise the opportunities offered by geography, with particular attention to teaching learning methods, national identity, respect and appreciation of values, attachment to Europe, introducing different cultures, education for citizenship and democracy, sustainability, environmental awareness, systems thinking, media literacy, and economic and financial education.

Understands and embraces the principles of environmentally conscious thinking, sustainability, and environmental adaptation, and strives to convey these principles.

Committed to educating for independent opinion formation, rational, deliberative thinking, and argument-based debate.

Considers the development of tolerance towards different cultural circles and social strata important.

Committed to high-quality professional work and continuous professional and methodological development.

Recognises the identity-forming role and significance of geography education.

Open to the interdisciplinary approach of the sciences and fields appearing in the geography subject, and capable of applying this in the teaching process.

Assists students in identifying, examining, and formulating proposals for mitigating and

solving complex geographical-environmental problems present in their immediate environment and place of residence.

Seeks external professional and methodological evaluation of his/her teaching and educational work, and is capable of asking for and accepting help.

Open to trying new methods and teaching-learning strategies.

Alongside knowledge transmission, he/she is committed to active and collaborative learning, and to building geographical knowledge through student activities.

Recognises talented students interested in any area of earth and geographical sciences and assists them in deepening their knowledge.

Ready to cooperate with colleagues in preparing local curricula, thematic planning (syllabus or thematic plan preparation), and lesson planning.

Strives for cooperation with colleagues and professional organisations to meet student expectations related to the priority development areas and educational goals of public education, with particular attention to sustainability, environmental and media awareness, economic and financial education, and community organisation.

Strives to identify, analyse, and eliminate the causes of learning difficulties, and to help lagging students catch up.

Undertakes the motivation, assistance, and talent development of students who achieve outstanding results.

Assists in acquiring knowledge related to sustainability, media literacy, and the use of digital technologies in activity-based and cooperative learning environments.

Committed to supportive, developmental evaluation, which applies to geographical-environmental knowledge (facts, understanding, application) and the related skills and competences.

During the complex approach to the curriculum, he/she keeps in mind and appropriately evaluates the national impacts and interrelationships of specific processes.

Strives to incorporate the principles of sustainability and adaptation into students' daily lives, in line with the current perspective of the geography subject.

The environmental knowledge he/she teaches reflects his/her environmentally conscious behaviour both in and out of the classroom.

Committed to the continuous development of students' knowledge, learning abilities, and social skills.

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Strives for cooperation with teachers of his/her subject and other subjects, as well as with educators of the knowledge areas of the National Core Curriculum.

Consciously utilises the possibilities of transfer effects.

Open to learning and gaining experience, and strives to awaken and maintain students' desire for knowledge, creativity, and self-improvement.

Bases his/her planning work on the most up-to-date theoretical and practical knowledge, and defines the teaching-learning process, applicable methods, optimal work forms, and usable aids in accordance with the output goals.

Considers cooperation and social understanding with students important for the effectiveness of the learning process, and takes into account students' specific needs, ideas, and initiatives for an optimal learning environment and atmosphere.

Strives to apply learning-teaching strategies and methods that promote activity, interactivity, and differentiation, appropriate to age, individual, and group characteristics.

Directs the coordination of students' in-class, extracurricular, and out-of-school activities, and the development of positive attitudes towards lifelong learning.

Encourages constructive exchange of opinions among students, exploits the opportunities arising from inclusive education, and develops students' empathy and tolerance.

Committed to national and universal values, characterised by social sensitivity and helpfulness.

Strives to educate students to respect others' opinions and values.

Open to learning about and understanding the possibilities of socialisation and supportive processes in different learning environments.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Strives to gain as much knowledge as possible about students' youthful perspectives.

Endeavours to teach students their rights and duties.

Possesses synthesised knowledge appropriate to his/her field and strives to incorporate the values, goals, and principles of environmental education and education for sustainability into everyday pedagogical activities.

Strives to instil in students the need for active engagement and responsible behaviour for sustainability, and therefore cooperates with his/her immediate environment.

Considers the adherence to and enforcement of basic environmentally conscious behavioural norms important.

Encourages the expression of positive attitudes towards the environment.

Highlights the importance of personal responsibility and strives to reinforce students' understanding that their behaviour and actions contribute to creating a sustainable future through personal example.

Thinks through and represents the ethical issues of the given field.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Egyeztetés a félévi feladatokról; Bevezető gondolatok, aktualitások. (Agreement on the tasks for the semester; Introductory thoughts, updates)

12.2. Az ember és a kőzetburok kapcsolata. (Relationship between man and the rock shell)

12.3. Az ember és a vízburok kapcsolata. (Relationship between man and the water column)

12.4. Az ember és a talajburok kapcsolata. (Relationship between man and the soil)

12.5. Az ember és a bioszféra kapcsolata. (Man and the biosphere)

12.6. Az ember és a levegőburok kapcsolata. (Relationship between humans and the air envelope)

12.7. Az éghajlatváltozás várható következményei. (Anticipated consequences of climate change)

12.8. Az éghajlatváltozáshoz kötődő felelősségvállalás kérdései. (Issues of climate change responsibility)

12.9. Az éghajlatváltozásról kreatívan. (Creative thinking on climate change)

12.10. Természeti katasztrófák, nemzetközi egyezmények, irányelvek, célkitűzések. (Natural disasters, international conventions, guidelines, objectives)

12.11. Kiselőadások. (Short presentations)

12.12. Kiselőadások. (Short presentations)

12.13. Zárthelyi dolgozat. (Written test)

12.14. A félév értékelése, lezárása. (Evaluation and conclusion of the semester)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 8. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A gyakorlati órák látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

Amennyiben a hallgató a félév során a gyakorlatok kevesebb, mint 75%-án vesz részt, a 75%-ot meghaladó órákról való távolmaradását igazolnia kell. Ez esetben a hiányzási értéket elérő gyakorlati órát követően a hallgató 10 munkanapon belül köteles felvenni a kapcsolatot a tantárgy oktatójával a pótlás lehetséges formájának egyeztetése céljából. A pótlás az adott témával kapcsolatos házi dolgozat elkészítésével lehetséges az oktatóval egyeztetett módon. A pótlás témáját, formáját, az elkészített feladat leadásának módját és határidejét a feleknek írásban kell rögzíteniük.

Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgató félévi teljesítményét tanórán tett zárthelyi dolgozat, otthon elkészített (beadandó) feladatok, valamint szóbeli feladat teljesítését figyelembe véve mérjük az alábbiak szerint:

Egy zárthelyi dolgozat.

A zárthelyi dolgozat a globális természeti-környezetei problémák és kihívások témakörben elsajátított ismereteket méri. A zárthelyi dolgozat 50%-os súllyal szerepel a félévi érdemjegyben. Amennyiben a hallgató hiányzik valamely (jelenléti) zárthelyi dolgozatról, azt egy alkalommal az oktató által kijelölt időpontban pótolhatja. Amennyiben a hallgató ezzel a lehetőséggel nem él, az oktató által meghatározott időpontban szóbeli beszámoló formájában köteles számot adni az adott témában szerzett tudásáról. Speciális helyzetben (pl. írásképtelenség esetén) a zárthelyi dolgozat szóbeli beszámolóval helyettesíthető.

Egy otthon elkészített (beadandó) feladat.

Az otthon elkészített (beadandó) munka a tanítás során későbbiekben felhasználható hallgató által elkészített írásbeli anyagot foglal magába. A beadás módjáról és határidejéről az oktató a félév első óráján tájékoztatja a hallgatókat. Az otthon elkészített (beadandó) feladat a félév során: egy a hallgató által összeállított témazáródolgozat a globális természeti-környezetei problémák és kihívások témakörből. Az otthon elkészített

(beadandó) feladat 25%-os súllyal szerepel a félévi érdemjegyben.

Egy szóbeli feladat.

A szóbeli feladat az oktató által meghatározott (rész)témában tartott kiselőadást jelenti. A szóbeli feladat részét képezi valamely online felület használata is. A kiselőadás módjáról és határidejéről az oktató a félév első óráján tájékoztatja a hallgatókat. A szóbeli feladat 25%-os súllyal szerepel a félévi érdemjegyben.

A hallgató minden részfeladatra %-os értékelést kap. A gyakorlati jegy a részfeladatok %-os értékeinek a fentiekben leírt módon súlyozott együttes értékeléséből tevődik össze. Az így kapott %-os érték az alábbi félévi érdemjegyeknek felel meg:

0–39% elégtelen

40–54% elégséges

55–69% közepes

70–84% jó

85–100% jeles

A legalább elégséges érdemjegy feltétele valamennyi részfeladat legalább elégséges értékelésű teljesítése.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a gyakorlati órákon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel, valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok (egy zárthelyi dolgozat, egy otthon elkészített (beadandó) feladat, egy szóbeli feladat) mindegyikének legalább elégséges szintű teljesítése. Indokolt esetben a hallgató az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített, a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben folytathatja tanulmányait.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés félévközi gyakorlati jeggyel történik, amelynek keretében ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók. A félév során a 15. pontban meghatározott feladatokat szükséges teljesíteni. A feladatrészek súlyozását a 15. pontban részletezi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges (40%) gyakorlati jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Czippán Katalin – Demeter József – Papp Ágnes – Ütőné Visi Judit: Zöld Föld haladóknak, Fenntarthatóság témakörében készült tankönyv a gimnáziumok 11–12. évfolyama számára, Oktatási Hivatal, Budapest 2020. ISBN: 978-963-436-331-6;

2. Rakonczay János: Globális környezeti kihívásaink, Universitas Szeged Kiadó , Szeged 2008. ISBN: 978-936-87745-3-8;

3. Rakonczay János: Globális környezeti problémák, Lazi Könyvkiadó, - 2003. ISBN: 963-9416-52-5;

4. Tálas Péter – Csiki Varga Tamás – Etl Alex – Berzsenyi Dániel (szerk.): A globalizált világ kihívásai. , Ludovika, Budapest 2021. ISBN: 978-963-531-119-4;

5. Daniel Yergin: Változó világtérkép – Energia, klíma és a nemzetek közti konfliktusok. , MCC Press, Budapest 2024. ISBN: 978-615-635-174-6;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. -: Fenntartható Fejlődés Plusz 2025, HVG, Budapest 2025.

2. Al Gore: Kellemetlen igazság, Göncöl Kiadó, - 2006. ISBN: 978-963-9183-59-8;

3. Czippán Katalin – Demeter József – Papp Ágnes : Zöld Föld tankönyv 9–10. évfolyamosok számára, , Oktatási Hivatal, Budapest 2021. ISBN: 978-963-436-331-6;

4. Neumann Viktor: Földrajz érettségi 2. - Regionális földrajz - Elmélet és gyakorlat egy helyen, Raabe Klett Oktatási Tanácsadó és Kiadó Kft., Budapest 2024. ISBN: 978 963 5781 19 5;

5. Wolfgang Behringer: A klíma kultúrtörténete, Corvina Kiadó Kt., - 2017. ISBN: 978-965-13-6430-9;

Budapest, 2025.

Szőllősy László,
közszolgálati egyetemi docens
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT140**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Magyarország komplex terepgyakorlat III.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Hungary comprehensive field practicum III.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Gruber László, közszolgálati egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A terepgyakorlatok alapvető célja, hogy a leendő földrajztanárok konkrét (terepi) gyakorlati ismereteket szerezzenek. Ezek keretében elsősorban hazai tájakat látogatunk meg, de kitekintünk a Kárpát-medence nem Magyarországhoz tartozó területeire (vagy akár Európa más tájai felé) is. A terepgyakorlatok komplexitása abban rejlik, hogy nem csupán a természeti viszonyokat, a geológiát és a felszínformálási folyamatokat értelmezzük, de például az adott térség kiemelkedő növényföldrajzi jellemzőit is vizsgáljuk. Mindezt kiegészíti (adott esetben) a terület gazdaság-, település- és társadalomföldrajzi jellemzőinek – a természeti adottságok meghatározó szerepéhez kapcsolódó – részletezése. S hogy tantárgyunk komplexitását a hallgatókban, mint leendő tanárokban tovább erősítsük, szót ejtünk a vizsgált térség, táj történelméről és művészettörténeti szempontból kiemelkedő alkotásairól, építményeiről (várak, kastélyok stb.) is. Természetesen nem maradhat el az ember tájalakító, tájformáló tevékenysége sem, amelynek keretében az antropogén hatás pozitív, illetve negatív jellemzőit emeljük ki. Egyértelműen arra törekszünk, hogy az élményszerű, helyszíni tanulás és oktatás elemeit megteremtsük és erősítsük, s hogy mintát adjunk a leendő földrajztanárok számára.

A Vértesbe és a Velencei-hegységbe vezető terepgyakorlat egyik központja az Esterházy-kastélyról és fazekasmesterségéről neves Csákvár. A település közelében található, ősló lelete miatt a paleontológusok körében világhírnévnek örvendő Báracházi-hasadékbarlangot és környékét látogatjuk meg, illetve végigjárjuk a Csákvár fölötti Haraszt-hegyi botanikai és geológiai tanösvényt (karsztbokorerdők, nyílt dolomit

sziklagyep, szárazvölgyek, keleti gyertyános, dolomitjelenség stb.). A gánti Bagolyhegyi-külfejtésnél az egykor itt zajló külszíni bauxitbányászattal ismerkedhetünk, miközben bejárjuk a bányagödröt. Az eocén üledékekben fosszíliákra (Turitella, Cerithium stb.) is vadászhatunk. A terepbejárást egy bányamúzeum megtekintése egészíti ki.

A Velencei-hegységben elsősorban a gránit kőzet kialakulását, jellemzőit és formakincsét tanulmányozzuk – szintén túrák keretében. Megismerkedünk a leghíresebb formákkal, így a Kockával, a Pandúr-kővel vagy az Oroszlánnal. Szakmai utunk során külön hangsúlyt kap a Velencei-tó és közvetlen környéke is. Megállunk (és megemlékezünk) a pákozdi emlékműnél, de a zsámbéki román stílusban épült templom romjai sem maradhatnak ki.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The basic aim of field practicum is to provide future geography teachers with concrete (field) practical knowledge. The complexity of the field practicum lies in the fact that it is not only about interpreting natural conditions, geology and landform processes, but also about studying, for example, the outstanding botanical and geographic features of the area. This is complemented (where appropriate) by details of the economic, settlement and social geography of the area, linked to the dominant role of natural features. And to further enhance the complexity of the subject for students as future teachers, the history of the area and landscape under study and its outstanding works of art and buildings (castles, palaces, etc.) are also discussed. Of course, the landscape-shaping activities of man are also discussed, highlighting the positive and negative characteristics of anthropogenic influences. We are clearly seeking to create and reinforce elements of experiential, on-site learning and teaching, and to provide a model for future geography teachers.

One of the centres of the field practicum to the Vértes and the Velencei Hills is Csákvár, famous for its Esterházy castle and pottery. We will visit the Bárachází cave and its surroundings, world-famous among paleontologists for its ancient finds, and the botanical and geological trail of Haraszt Hill above Csákvár (karst scrub forests, open dolomite rocky grassland, dry valleys, eastern hornbeam, dolomite phenomena, etc.). At the Bagolyhegyi quarry in Gant, you can learn about the open-cast bauxite mining that once took place here, while visiting the mine pit. You can also hunt for fossils (Turitella, Cerithium, etc.) in the Eocene sediments. A visit to a mining museum completes the field trip.

In the Velencei Mountains, we will mainly study the formation, characteristics and formations of granite rocks, also on guided tours. We will get to know the most famous forms, such as the Cube, the Pandur stone or the Lion. Our professional trip will also focus on Lake Velence and its immediate surroundings. We will stop at (and commemorate) the monument in Pákozd, but the ruins of the Romanesque church in Zsámbék are not to be missed.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):
Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezek szerepét és jelentőségét az

oktatás tartalmi szabályozásában.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit.

Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés folyamatát meghatározó szaktudományos, tanuláselméleti, módszertani és lélektani kritériumokat.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.

Ismeri a legalapvetőbb tanulási-tanítási stratégiákat, ismeri a tanulási környezetek jellemzőit.

Tisztában van a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességet potenciálisan befolyásoló hatásaival.

Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátosságait, ötleteit, kezdeményezéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit.

Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló hatásaival.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

Ismeri azokat a külföldi és hazai módszereket, amelyeket a szaktárgya tanítása során fejlesztett kompetenciák mérésére alakítottak ki.

Naprakész ismeretei vannak a differenciált értékelés elméleti alapjairól és alkalmazásának lehetőségeiről.

A szakképzett tanár tájékozott az ENSZ által megfogalmazott fenntartható fejlődési célok és alapelvek tekintetében.

Szakterületének megfelelő tudása van a környezeti nevelésről és a fenntarthatóság fogalmáról, alapelveiről.

Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

Tudja, hogy a Nemzeti alaptanterv egyik kiemelt fejlesztési területe maga a fenntarthatóság.

Ismeri az alaptanterv elvárását, mely szerint a felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Ismer az aktív és felelősségteljes pedagógusszerep betöltése szempontjából is lényeges, az iskolai nevelés és az intézmények számára mintaadó környezeti nevelési, fenntarthatósági programokat, jó gyakorlatokat.

Ismeri a pedagógusszakma jogi és etikai szabályait, normáit.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

Ismeri a földrajz sajátos helyét a tantárgyak rendszerében és a tananyag struktúráját.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek

földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri a földrajzi-környezeti tudás építésében leghatásosabb módszereket, és tanítási gyakorlatában tudatosan alkalmazza azokat.

Ismeri a gyakorlatorientált tanítás előnyeit és módszereit a földrajzoktatás hatékonyságának növelése érdekében és képes ezek alkalmazására.

Ismeri és felelősséggel kezeli a földrajz szerepét a tanulók személyiségfejlődésében.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmi-gazdasági folyamatok földrajzi-környezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.

Ismeri a globális folyamatoknak Magyarországra és a magyar társadalomra gyakorolt hatásait.

Rendelkezik a környezeti neveléshez, a környezettudatosság, a fenntarthatóság és az alkalmazkodás oktatásához szükséges földrajzi-földtudományi tudással, módszertani ismeretekkel.

Ismeri a földrajzi környezeti tényezőket, a köztük kialakult anyag- és energiaforgalom folyamatait, kapcsolatrendszerét, az ezekből eredő környezeti hatások ok-okozati összefüggéseit.

Ismeri a természeti erőforrások kialakulásának földrajzi összefüggéseit, felhasználásának hatásait, mennyiségi és minőségi korlátait.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

Ismeri a földrajztanári munkát segítő szakmai szervezetek tevékenységét.

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezek szerepét és jelentőségét az oktatás tartalmi szabályozásában.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit.

Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés folyamatát meghatározó szaktudományos,

tanuláselméleti, módszertani és lélektani kritériumokat.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.

Ismeri a legalapvetőbb tanulási-tanítási stratégiákat, ismeri a tanulási környezetek jellemzőit.

Tisztában van a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességet potenciálisan befolyásoló hatásaival.

Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátosságait, ötleteit, kezdeményezéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit.

Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló hatásaival.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

Ismeri azokat a külföldi és hazai módszereket, amelyeket a szaktárgya tanítása során fejlesztett kompetenciák mérésére alakítottak ki.

Naprakész ismeretei vannak a differenciált értékelés elméleti alapjairól és alkalmazásának lehetőségeiről.

A szakképzett tanár tájékozott az ENSZ által megfogalmazott fenntartható fejlődési célok és alapelvek tekintetében.

Szakterületének megfelelő tudása van a környezeti nevelésről és a fenntarthatóság fogalmáról, alapelveiről.

Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

Tudja, hogy a Nemzeti alaptanterv egyik kiemelt fejlesztési területe maga a fenntarthatóság.

Ismeri az alaptanterv elvárását, mely szerint a felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Ismer az aktív és felelősségteljes pedagógusszerep betöltése szempontjából is lényeges, az iskolai nevelés és az intézmények számára mintaadó környezeti nevelési, fenntarthatósági programokat, jó gyakorlatokat.

Ismeri a pedagógusszakma jogi és etikai szabályait, normáit.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

-

Képességei:

A szakképzett tanár képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai és a pedagóguskompetenciák fejlesztésére irányuló képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

A tervezés során képes a rendszerszemléletű megközelítésre, szakszerűen számba tudja venni a tervezőmunkáját meghatározó makro-, mezo- és mikroszintű tényezőket.

Pedagógiai munkáját képes úgy megtervezni, hogy szem előtt tartja az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott alapelveket és helyzetértékelést, el tudja végezni a rendelkezésére álló infrastruktúra és a tantervi célkitűzések összehangolását.

Képes pontosan meghatározni a tanítandó tartalmak jelentőségét, több oldalról meg tudja közelíteni az ezekből felépíthető rendszereket, megfelelő szakmai érvekre támaszkodva ki tudja választani a tanulás-tanítás megfelelő stratégiáit, módszereit és eljárásait.

Képes módszertani felkészültségére támaszkodva a tanítás-tanulás folyamatában meghatározott célokhoz, a tanulócsoportok sajátosságaihoz és az intézmény által biztosított lehetőségekhez alkalmazkodva kreatívan, alternatív lehetőségeket kínálva szakmailag megbízható és felelősségteljes döntést hozni.

Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

A tanulókat egymás elfogadására, kölcsönös támogatására és előítélet-mentes együttműködésre neveli.

Képes az iskolai és osztálytermi, továbbá a különböző tanulási környezetben megvalósuló toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

Mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során képes alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.

Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

Képes a fenntarthatóságra nevelés gyakorlatában a megfelelő nevelési módszerek kiválasztására, adaptív alkalmazására és hatékony nevelési gyakorlatok folytatására.

Pedagógiai munkájában képes arra, hogy hitelesen jelenítse meg a fenntarthatóság értékeit.

Képes megértetni az ok-okozati összefüggéseket és rávilágítani a globális kihívások és helyi cselekvések közötti kapcsolatokra és megoldási lehetőségekre.

Képes a fenntarthatósággal, a környezettudatossággal, illetve a gazdasági-pénzügyi neveléssel összefüggő tantárgyspecifikus tartalmak hangsúlyos megjelenítésére és az azokhoz kapcsolódó nevelési-oktatási módszerek alkalmazására a tanulói tudásépítés segítése során.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes megerősíteni a tanulók szűkebb és tágabb szülőföld iránti kötődését, képes a földtudományi-földrajzi értékek terepi bemutatására.

Képes különböző iskolai és iskolán kívüli színtereken földrajzi ismeretek átadására,

földrajzi-környezeti tartalmú programok szervezésére. Képes a földrajztudomány területéhez kapcsolódó szakmai helyzetekben nyílt és hiteles kommunikációra.

Képes a tanulók előzetes tudására és fejlesztési igényeire építve meghatározni az egyes témakörökben tanítandó tartalmakat és azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.

Képes a motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési készségeinek fejlesztését segítő módszerek megválasztására, alkalmazására.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.

Képes tudatosan alkalmazni az együttműködő tanulás tanteremhez, terephez és virtuális térhez kötődő módszereit, eszközeit.

Képes a tantárgyi követelmények kidolgozására és a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésére.

Képes a földrajzi szintézisalkotás felhasználásával a természeti, társadalmi-gazdasági folyamatok és a környezeti hatások problémamegoldó szemléletű oktatására.

Képes a környezeti rendszerek működésének, ennek tükrében a globális és lokális problémáknak a megértetésére.

Képes a környezeti nevelés során az egyéni, közösségi felelősség megvilágítására és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakítására.

Képes a fentiek során mindenkor azonosítani és a tanulók számára bemutatni Magyarország szerepét és a nemzeti szempontokat.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld- és a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

A szakképzett tanár képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai és a pedagóguskompetenciák fejlesztésére irányuló képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

A tervezés során képes a rendszerszemléletű megközelítésre, szakszerűen számba tudja venni a tervezőmunkáját meghatározó makro-, mezo- és mikroszintű tényezőket.

Pedagógiai munkáját képes úgy megtervezni, hogy szem előtt tartja az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott alapelveket és helyzetértékelést, el tudja végezni a rendelkezésére álló infrastruktúra és a tantervi célkitűzések összehangolását.

Képes pontosan meghatározni a tanítandó tartalmak jelentőségét, több oldalról meg tudja közelíteni az ezekből felépíthető rendszereket, megfelelő szakmai érvekre támaszkodva ki

tudja választani a tanulás-tanítás megfelelő stratégiáit, módszereit és eljárásait.

Képes módszertani felkészültségére támaszkodva a tanítás-tanulás folyamatában meghatározott célokhoz, a tanulócsoportok sajátosságaihoz és az intézmény által biztosított lehetőségekhez alkalmazkodva kreatívan, alternatív lehetőségeket kínálva szakmailag megbízható és felelősségteljes döntést hozni.

Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

A tanulókat egymás elfogadására, kölcsönös támogatására és előítélet-mentes együttműködésre neveli.

Képes az iskolai és osztálytermi, továbbá a különböző tanulási környezetben megvalósuló toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

Mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során képes alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.

Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

Képes a fenntarthatóságra nevelés gyakorlatában a megfelelő nevelési módszerek kiválasztására, adaptív alkalmazására és hatékony nevelési gyakorlatok folytatására.

Pedagógiai munkájában képes arra, hogy hitelesen jelenítse meg a fenntarthatóság értékeit.

Képes megértetni az ok-okozati összefüggéseket és rávilágítani a globális kihívások és helyi cselekvések közötti kapcsolatokra és megoldási lehetőségekre.

-

Attitűdje:

A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának, tanulási képességeinek és szociális készségeinek folyamatos fejlesztése iránt.

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényének a felébresztésére és fenntartására.

Tervezőmunkája során a legkorszerűbb elméleti és gyakorlati tudásra épít, és a kimeneti célokhoz alkalmazkodva határozza meg a tanítási-tanulási folyamatot, az alkalmazható módszereket, az optimális munkaformákat és a felhasználható segédeszközöket.

A tervezés során együttműködik kollégáival és a tanulókkal, alkotó módon építi be tervezőmunkájába az adott tanulócsoportban szerzett tapasztalatait, szem előtt tartva a méltányosság elvét.

Saját munkáját reflektíven, fejlett kritikai érzékkel szemléli; ébren tartja magában a módszertani megújulás igényét, szakmai eszköztára folyamatos bővítésének szándékát.

A szakképzett tanár alapvető fontosságúnak tartja a tanulás kompetenciáinak fejlesztését.

Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében, továbbá figyelembe veszi a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit az optimális tanulási környezet, tanulási légkör szempontjából.

Irányítja a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolását, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kialakítását.

A szakképzett tanár elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.

Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét és értékeit tiszteljék.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett, törekszik olyan értékelési rendszer kialakítására, amelyben érvényesülhetnek a méltányosság szempontjai is.

A szakképzett tanár szakterületének megfelelő szintetizált tudása birtokában törekszik beépíteni a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés értékeit, célkitűzéseit és alapelveit mindennapi pedagógiai tevékenységébe.

Arra törekszik, hogy kialakítsa a tanulókban az aktív cselekvés igényét és a felelős magatartást a fenntarthatóság érdekében, és ezért együttműködik közvetlen környezetével.

Fontosnak tartja az alapvető környezettudatos magatartási normák betartását és betartatását.

Bátorítja a környezettel kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kinyilvánítását.

Rávilágít a személyes felelősségvállalás fontosságára, és személyes példaadással is törekszik megerősíteni a tanulókat abban, hogy saját viselkedésükkel és cselekedeteikkel járuljanak hozzá egy fenntartható jövő kialakításához.

Elkötelezett a tanártársaival való aktív együttműködés iránt.

Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.

Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.

Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.

A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.

Fontosnak tartja a tananyag komplex (természet- és társadalomtudományos) megközelítését.

Elkötelezett abban, hogy a föld- és a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen, törekszik ezek gyakorlatorientált bemutatására.

Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazása iránt.

Törekszik a földrajz nyújtotta lehetőségek tudatos hasznosítására, különös tekintettel a tanulás tanítása, a nemzeti azonosságtudat, értékek tisztelete, megbecsülése, az Európához való kötődés, a különböző kultúrák megismertetése, az állampolgárságra és demokráciára nevelés, a fenntarthatóság, környezettudatosság, a rendszergondolkodás, a médiatudatosságra nevelés, illetve a gazdasági, pénzügyi nevelés területén.

Elkötelezett az ismeretátadó tanítás mellett az aktív és közös tanulás, a tanulói tevékenységeken alapuló földrajzi tudásépítés megvalósításában.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

Nyitott arra, hogy alkalmazza a terepi tanulás, a múzeum-, a könyvtár-, a média- és a drámapedagógia módszereit.

Törekszik élményszerű tanulási helyzetek teremtésére, a tanítási-tanulási folyamatot alapvetően aktív tanulói tevékenységekre alapozza.

Segíti a tanulókat a közvetlen környezetükben, lakóhelyükön jelen lévő komplex földrajzi-környezeti problémák azonosításában, vizsgálatában, illetve a mérséklésükre, megoldásukra vonatkozó javaslatok megfogalmazásában.

Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érvelésen alapuló vitára nevelésben.

Elkötelezett a tanulóközpontú és együttműködésen alapuló, gyakorlatorientált tanítási-tanulási módszerek alkalmazása mellett.

Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett az elsajátított természet- és társadalomtudományos tudás kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten való bemutatása, magyarázata, népszerűsítése, az élethosszig tartó tanulásra motiváló terjesztése iránt.

Elkötelezett a tanulást segítő , fejlesztő értékelés mellett, amely egyaránt vonatkozik a földrajzi-környezeti tudásra (ismeretekre, megértésre, alkalmazásra) és a hozzá kapcsolódó képességekre, kompetenciákra.

Érti és magáénak vallja a környezettudatos gondolkodás, a fenntarthatóság és környezeti alkalmazkodás alapelveit, törekszik ezek átadására.

Az általa tanított környezeti ismeretek tükrözik környezettudatos magatartását a tanórán és azon kívül egyaránt.

Törekszik a szakmai együttműködésre más földrajz szakos és a földrajz oktatásához kapcsolódó tantárgyakat tanító kollégákkal.

Elkötelezett az igényes szaktanári munka, a folyamatos szakmai és módszertani fejlődés iránt.

A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának, tanulási képességeinek és szociális készségeinek folyamatos fejlesztése iránt.

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényének a felébresztésére és fenntartására.

Tervezőmunkája során a legkorszerűbb elméleti és gyakorlati tudásra épít, és a kimeneti célokhoz alkalmazkodva határozza meg a tanítási-tanulási folyamatot, az alkalmazható módszereket, az optimális munkaformákat és a felhasználható segédeszközöket.

A tervezés során együttműködik kollégáival és a tanulókkal, alkotó módon építi be tervezőmunkájába az adott tanulócsoportban szerzett tapasztalatait, szem előtt tartva a méltányosság elvét.

Saját munkáját reflektíven, fejlett kritikai érzékkel szemléli; ébren tartja magában a módszertani megújulás igényét, szakmai eszköztára folyamatos bővítésének szándékát.

A szakképzett tanár alapvető fontosságúnak tartja a tanulás kompetenciáinak fejlesztését.

Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében, továbbá figyelembe veszi a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit az optimális tanulási környezet, tanulási légkör szempontjából.

Irányítja a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolását, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kialakítását.

A szakképzett tanár elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális

érzékenység, segítőkészség jellemzi.

Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét és értékeit tiszteljék.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett, törekszik olyan értékelési rendszer kialakítására, amelyben érvényesülhetnek a méltányosság szempontjai is.

A szakképzett tanár szakterületének megfelelő szintetizált tudása birtokában törekszik beépíteni a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés értékeit, célkitűzéseit és alapelveit mindennapi pedagógiai tevékenységébe.

Arra törekszik, hogy kialakítsa a tanulókban az aktív cselekvés igényét és a felelős magatartást a fenntarthatóság érdekében, és ezért együttműködik közvetlen környezetével.

Fontosnak tartja az alapvető környezettudatos magatartási normák betartását és betartatását.

Bátorítja a környezettel kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kinyilvánítását.

Rávilágít a személyes felelősségvállalás fontosságára, és személyes példaadással is törekszik megerősíteni a tanulókat abban, hogy saját viselkedésükkel és cselekedeteikkel járuljanak hozzá egy fenntartható jövő kialakításához.

Elkötelezett a tanártársaival való aktív együttműködés iránt.

Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.

Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.

Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.

A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Familiar with the documents defining pedagogical activities, the National Core Curriculum, and the framework curricula, and understands their role and significance in regulating the content of education.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Knows the legal background, curriculum, and examination requirements for teaching the subject. Familiar with the scientific, learning theory, methodological, and psychological criteria that determine the process of selecting and organising teaching material.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Familiar with the methods for developing the specific competences to be established during the teaching and learning of the subject.

Knows the most fundamental teaching and learning strategies and the characteristics of learning environments.

Aware of the potential impacts of different learning environments on learning effectiveness.

Understands that creating an appropriate learning atmosphere requires taking into account the characteristics, ideas, and initiatives of the students.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences.

Aware of the personality-shaping effects of his/her subject and the related field of knowledge.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

Knows the foreign and domestic methods designed for measuring the competences developed during the teaching of his/her subject.

Has up-to-date knowledge of the theoretical foundations and application possibilities of differentiated assessment.

Informed about the sustainable development goals and principles formulated by the United Nations.

Possesses knowledge appropriate to his/her field about environmental education and the concept and principles of sustainability.

Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

Aware that one of the key development areas of the National Core Curriculum is sustainability. Knows the curriculum's expectation that the growing generation must learn to use resources consciously, economically, and responsibly, considering their renewal capacity.

Familiar with environmental education and sustainability programmes and best practices that are exemplary for schools and institutions and essential for fulfilling an active and responsible teacher role.

Knows the legal and ethical rules and norms of the teaching profession.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

Knows the unique place of geography within the system of subjects and the structure of the curriculum.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional

geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the most effective methods for building geographical and environmental knowledge and consciously applies them in his/her teaching practice.

Knows the advantages and methods of practice-oriented teaching to increase the effectiveness of geography education and is capable of applying them.

Knows and responsibly handles the role of geography in students' personality development.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Possesses realistic knowledge of the geographical-environmental background and magnitude of socio-economic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

Knows the effects of global processes on Hungary and Hungarian society.

Possesses the geographical and earth science knowledge and methodological skills necessary for environmental education, and teaching environmental awareness, sustainability, and adaptation.

Knows the geographical environmental factors, the processes of material and energy flow between them, their interrelationships, and the cause-and-effect relationships of the resulting environmental impacts.

Knows the geographical relationships of the formation of natural resources, their utilisation impacts, and their quantitative and qualitative limitations.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Knows the activities of professional organisations that support the work of geography teachers.

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Familiar with the documents defining pedagogical activities, the National Core Curriculum, and the framework curricula, and understands their role and significance in regulating the content of education.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Knows the legal background, curriculum, and examination requirements for teaching the subject. Familiar with the scientific, learning theory, methodological, and psychological criteria that determine the process of selecting and organising teaching material.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Familiar with the methods for developing the specific competences to be established during the teaching and learning of the subject.

Knows the most fundamental teaching and learning strategies and the characteristics of learning environments.

Aware of the potential impacts of different learning environments on learning effectiveness.

Understands that creating an appropriate learning atmosphere requires taking into account the characteristics, ideas, and initiatives of the students.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences.

Aware of the personality-shaping effects of his/her subject and the related field of knowledge.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

Knows the foreign and domestic methods designed for measuring the competences developed during the teaching of his/her subject.

Has up-to-date knowledge of the theoretical foundations and application possibilities of differentiated assessment.

Informed about the sustainable development goals and principles formulated by the United Nations.

Possesses knowledge appropriate to his/her field about environmental education and the concept and principles of sustainability.

Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

Aware that one of the key development areas of the National Core Curriculum is sustainability. Knows the curriculum's expectation that the growing generation must learn to use resources consciously, economically, and responsibly, considering their renewal capacity.

Familiar with environmental education and sustainability programmes and best practices that are exemplary for schools and institutions and essential for fulfilling an active and responsible teacher role.

Knows the legal and ethical rules and norms of the teaching profession.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

-

Capabilities:

Capable of applying the methods and procedures learned in subject-specific, general pedagogical-psychological, and teacher competence development training to the subject area, recognising the connections, overlaps, and interactions between different knowledge areas, and achieving subject integration.

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of a systemic approach to planning, professionally considering the macro-, meso-, and micro-level factors that determine his/her planning work.

Capable of planning his/her pedagogical work while considering the principles and situation assessment formulated in the school's pedagogical programme, and aligning the available infrastructure with the curriculum objectives.

Capable of precisely determining the significance of the content to be taught, approaching the systems that can be built from it from multiple perspectives, and selecting the appropriate strategies, methods, and procedures for teaching and learning based on sound professional arguments.

Capable of making professionally reliable and responsible decisions creatively and offering alternative possibilities, based on his/her methodological preparedness, adapting to the goals set in the teaching-learning process, the characteristics of the student groups, and the opportunities provided by the institution.

Capable of organising a calm, safe, and effective learning environment that supports successful learning.

Capable of recognising and addressing comprehension difficulties related to the specific relationships and concepts of his/her subject.

Educates students to accept each other, provide mutual support, and cooperate without prejudice.

Capable of creating a tolerant and inclusive atmosphere in school and classroom settings, as well as in different learning environments.

Capable of applying cooperation-fostering and motivating methods both within the framework of subject teaching and during leisure activities.

Actively contributes to developing group members' commitment to the community and their responsible, active participation.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of selecting, adaptively applying, and effectively practising appropriate educational methods in the practice of education for sustainability.

Capable of authentically representing the values of sustainability in his/her pedagogical work. Capable of explaining cause-and-effect relationships and highlighting the connections and solutions between global challenges and local actions.

Capable of prominently presenting subject-specific content related to sustainability, environmental awareness, and economic-financial education, and applying the related educational methods to assist students in building knowledge.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of strengthening students' attachment to their immediate and broader homeland, and capable of field presentation of geographical-earth science values.

Capable of conveying geographical knowledge in various school and out-of-school settings, and organising geographical-environmental programmes. Capable of open and authentic communication in professional situations related to geography.

Capable of determining the content to be taught in each topic based on students' prior knowledge and development needs, and organising it into a suitable logical structure.

Capable of selecting and applying methods that ensure motivation and student activity, and develop students' thinking, problem-solving, and cooperation skills.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of consciously applying the methods and tools of cooperative learning related to the classroom, field, and virtual space.

Capable of developing subject requirements and evaluating students with personalised, differentiated methods.

Capable of teaching natural, socio-economic processes and environmental impacts with a problem-solving approach using geographical synthesis.

Capable of helping students understand the functioning of environmental systems and, in this context, global and local problems.

Capable of highlighting individual and community responsibility and fostering conscious citizenship during environmental education.

Capable of always identifying and presenting Hungary's role and national perspectives to students in the above contexts.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Capable of applying the methods and procedures learned in subject-specific, general pedagogical-psychological, and teacher competence development training to the subject area, recognising the connections, overlaps, and interactions between different knowledge areas, and achieving subject integration.

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of a systemic approach to planning, professionally considering the macro-, meso-, and micro-level factors that determine his/her planning work.

Capable of planning his/her pedagogical work while considering the principles and situation assessment formulated in the school's pedagogical programme, and aligning the available infrastructure with the curriculum objectives.

Capable of precisely determining the significance of the content to be taught, approaching the systems that can be built from it from multiple perspectives, and selecting the appropriate strategies, methods, and procedures for teaching and learning based on sound professional arguments.

Capable of making professionally reliable and responsible decisions creatively and offering alternative possibilities, based on his/her methodological preparedness, adapting to the goals set in the teaching-learning process, the characteristics of the student groups, and the opportunities provided by the institution.

Capable of organising a calm, safe, and effective learning environment that supports successful learning.

Capable of recognising and addressing comprehension difficulties related to the specific relationships and concepts of his/her subject.

Educates students to accept each other, provide mutual support, and cooperate without prejudice.

Capable of creating a tolerant and inclusive atmosphere in school and classroom settings, as well as in different learning environments.

Capable of applying cooperation-fostering and motivating methods both within the framework of subject teaching and during leisure activities.

Actively contributes to developing group members' commitment to the community and their responsible, active participation.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of selecting, adaptively applying, and effectively practising appropriate educational methods in the practice of education for sustainability.

Capable of authentically representing the values of sustainability in his/her pedagogical work. Capable of explaining cause-and-effect relationships and highlighting the connections and solutions between global challenges and local actions.

-

Attitude:

Committed to the continuous development of students' knowledge, learning abilities, and social skills.

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Open to learning and gaining experience, and strives to awaken and maintain students' desire for knowledge, creativity, and self-improvement.

Bases his/her planning work on the most up-to-date theoretical and practical knowledge, and defines the teaching-learning process, applicable methods, optimal work forms, and usable aids in accordance with the output goals.

Cooperates with colleagues and students during planning, creatively incorporating experiences gained with the given student group into his/her planning work, keeping the principle of fairness in mind.

Reflectively and critically examines his/her own work; maintains a need for methodological renewal and a desire to continuously expand his/her professional toolkit.

Considers the development of learning competences to be of fundamental importance.

Considers cooperation and social understanding with students important for the effectiveness of the learning process, and takes into account students' specific needs, ideas, and initiatives for an optimal learning environment and atmosphere.

Directs the coordination of students' in-class, extracurricular, and out-of-school activities, and the development of positive attitudes towards lifelong learning.

Committed to national and universal values, characterised by social sensitivity and helpfulness.

Strives to educate students to respect others' opinions and values.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Considers the development of tolerance towards ethnicities and nationalities important.

Committed to assessment that supports learning, and strives to create an evaluation system in which the principles of fairness can also prevail.

Possesses synthesised knowledge appropriate to his/her field and strives to incorporate the values, goals, and principles of environmental education and education for sustainability into everyday pedagogical activities.

Strives to instil in students the need for active engagement and responsible behaviour for sustainability, and therefore cooperates with his/her immediate environment.

Considers the adherence to and enforcement of basic environmentally conscious behavioural norms important.

Encourages the expression of positive attitudes towards the environment.

Highlights the importance of personal responsibility and strives to reinforce students' understanding that their behaviour and actions contribute to creating a sustainable future through personal example.

Committed to active cooperation with fellow teachers.

Adheres to the legal and ethical norms of the teaching profession.

Characterised by cooperation and responsibility in relation to his/her profession, field, and its representatives.

Ready for continuous renewal in subject-specific, methodological, and educational sciences. Ready to participate in development and innovation activities related to his/her subject.

Responsibly undertakes the views that underpin his/her profession and the relevant scientific fields.

Considers the complex (natural and social science) approach to the curriculum important.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practice-oriented manner.

Committed to building relevant, applicable knowledge for everyday life instead of quantitative content delivery, and to applying the principles of practice-centred, problem-based geography learning instead of mere fact presentation.

Strives to consciously utilise the opportunities offered by geography, with particular attention to teaching learning methods, national identity, respect and appreciation of values, attachment to Europe, introducing different cultures, education for citizenship and democracy, sustainability, environmental awareness, systems thinking, media literacy, and economic and financial education.

Alongside knowledge transmission, he/she is committed to active and collaborative learning, and to building geographical knowledge through student activities.

Recognises the identity-forming role and significance of geography education.

Open to applying the methods of field learning, museum, library, media, and drama pedagogy.

Strives to create experiential learning situations, fundamentally basing the teaching-learning process on active student activities.

Assists students in identifying, examining, and formulating proposals for mitigating and solving complex geographical-environmental problems present in their immediate

environment and place of residence.

Committed to educating for independent opinion formation, rational, deliberative thinking, and argument-based debate.

Committed to applying student-centred and collaborative, practice-oriented teaching-learning methods.

Considers the development of tolerance towards different cultural circles and social strata important.

Committed to presenting, explaining, popularising, and promoting natural and social science knowledge at an educational level in small and large communities, motivating lifelong learning.

Committed to supportive, developmental evaluation, which applies to geographical-environmental knowledge (facts, understanding, application) and the related skills and competences.

Understands and embraces the principles of environmentally conscious thinking, sustainability, and environmental adaptation, and strives to convey these principles.

The environmental knowledge he/she teaches reflects his/her environmentally conscious behaviour both in and out of the classroom.

Strives for professional cooperation with other geography specialists and colleagues teaching subjects related to geography education.

Committed to high-quality professional work and continuous professional and methodological development.

Committed to the continuous development of students' knowledge, learning abilities, and social skills.

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Open to learning and gaining experience, and strives to awaken and maintain students' desire for knowledge, creativity, and self-improvement.

Bases his/her planning work on the most up-to-date theoretical and practical knowledge, and defines the teaching-learning process, applicable methods, optimal work forms, and usable aids in accordance with the output goals.

Cooperates with colleagues and students during planning, creatively incorporating experiences gained with the given student group into his/her planning work, keeping the principle of fairness in mind.

Reflectively and critically examines his/her own work; maintains a need for methodological renewal and a desire to continuously expand his/her professional toolkit.

Considers the development of learning competences to be of fundamental importance.

Considers cooperation and social understanding with students important for the effectiveness of the learning process, and takes into account students' specific needs, ideas, and initiatives for an optimal learning environment and atmosphere.

Directs the coordination of students' in-class, extracurricular, and out-of-school activities, and the development of positive attitudes towards lifelong learning.

Committed to national and universal values, characterised by social sensitivity and helpfulness.

Strives to educate students to respect others' opinions and values.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Considers the development of tolerance towards ethnicities and nationalities important.

Committed to assessment that supports learning, and strives to create an evaluation system in which the principles of fairness can also prevail.

Possesses synthesised knowledge appropriate to his/her field and strives to incorporate the values, goals, and principles of environmental education and education for sustainability into everyday pedagogical activities.

Strives to instil in students the need for active engagement and responsible behaviour for sustainability, and therefore cooperates with his/her immediate environment.

Considers the adherence to and enforcement of basic environmentally conscious behavioural norms important.

Encourages the expression of positive attitudes towards the environment.

Highlights the importance of personal responsibility and strives to reinforce students' understanding that their behaviour and actions contribute to creating a sustainable future through personal example.

Committed to active cooperation with fellow teachers.

Adheres to the legal and ethical norms of the teaching profession.

Characterised by cooperation and responsibility in relation to his/her profession, field, and its representatives.

Ready for continuous renewal in subject-specific, methodological, and educational sciences. Ready to participate in development and innovation activities related to his/her subject.

Responsibly undertakes the views that underpin his/her profession and the relevant scientific fields.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Terepgyakorlat a Vértesbe és a Velencei-hegységbe. Csákvár (Esterházy-kastély), Bárachází-hasadékbarlang (paleontológia és szpeleológia), Haraszt-hegyi botanikai és geológiai tanösvény (karsztbokorerdők, nyílt dolomit sziklagyep, szárazvölgyek, keleti gyertyános, dolomitjelenség). (Field practicum to the Vértes and the Veneto Mountains. Csákvár (Esterházy castle), Bárachází crevasse cave (paleontology and speleology), Haraszt Hill botanical and geological trail (karst scrub forests, open dolomite rocky grassland, dry valleys, eastern hornbeam, dolomite phenomena).)

12.2. Gánti Bagolyhegyi-külfejtés (az egykor itt zajló külszíni bauxitbányászat nyomai, a bányagödör bejárása. Fosszíliák az eocén üledékekben (Turitella, Cerithium stb.). Bányamúzeum megtekintése. (Gánt, Bagolyhegyi quarry (traces of the open-cast bauxite mining that once took place here, tour of the pit. Fossils in the Eocene sediments (Turitella, Cerithium, etc.). Visit to the mining museum.)

12.3. Velencei-hegység (a gránit kőzet kialakulása, jellemzői és formakincse (túrák). Megismerkedünk a leghíresebb formákkal, így a Kockával, a Pandúr-kővel vagy az Oroszlánnal. (The Velencei Mountains (formation, characteristics and shapes of granite rocks (tours). We will get to know the most famous shapes such as the Cube, the Pandur stone or the Lion.)

12.4. A Velencei-tó és környéke 1. (Lake Velence and its surroundings 1.)

12.5. A Velencei-tó és környéke 2. (Lake Velence and its surroundings 2.)

12.6. Zárthelyi dolgozat. (Written test.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 8. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A terepgyakorlaton történő személyes jelenlét és aktív részvétel kötelező. Ha valaki betegség, ideiglenes mozgásképtelenség, igazolt távolmaradás (pl. külföldi ösztöndíj), kedvezményes tanulmányi rend stb. miatt hiányzik, terepgyakorlati részvételét a következő tanévben pótolhatja. Abban az esetben, ha a hallgató tartósan mozgáskorlátozott, az oktatóval egyeztetett és vele írásban rögzített módon teljesíti a terepgyakorlatot.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgatónak a terepgyakorlat teljesítését követően teszt jellegű zárthelyi dolgozatot kell írnia, illetve – a terepgyakorlat hazaérkezési dátumát követő - egy héten belül le kell adnia a terepgyakorlati jegyzőkönyvét. Az elégséges jegyhez minimálisan 40, a közepeshez 55, a jó érdemjegyhez 70, a jeleshez 85%-ot kell teljesíteni.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a terepgyakorlaton való részvétel, a zárthelyi dolgozat megírása, valamint a terepgyakorlati jegyzőkönyv leadása. Amennyiben a zárthelyi dolgozat megírásában a hallgató – igazolt távolmaradással – nem tud részt venni, egy alkalommal pótolhat.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés félévközi gyakorlati jeggyel történik. A félév során egy zárthelyi dolgozat teljesítése kötelező. Speciális helyzetben (pl. írásképtelenség stb.) a dolgozat szóbeli beszámolóval helyettesíthető.

A zárthelyi dolgozat keretében ellenőrzésre kerülő tananyag a terepen elhangzott előadásokra, valamint a kiadott szakmai anyagokban és a kötelező irodalomban olvasható ismeretekre épül.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges (40%) gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Haas János (szerk): A múlt ösvényein. Szemelvények Magyarország földjének történetéből. (vonatkozó részek), Magyarhoni Földtani Társulat, Budapest 2010. ISBN: 978-963-8221-42-1 ;

2. Karátson Dávid dr. (főszerk.): Magyarország földje. (Pannon Enciklopédia) (vonatkozó részek), Kertek 2000 Könyvkiadó, Budapest 2000. ISBN: 9638579234;

3. Kiss Gábor, dr. – Benkhard Borbála: Kő kövön…marad. (vonatkozó részek) , Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, Budapest 2007. ISBN: 978-963-87073-4-5;

4. Veres Zsolt: GEOKÉKTÚRA. Az Országos Kéktúra földtudományi értékei. (vonatkozó részek), GeoLitera, Szeged 2024. ISBN: 978-963 -306-988-2;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Budai Tamás-Gyalog László (szerk.): Magyarország földtani atlasza országjáróknak. (vonatkozó részek), Magyar Állami Földtani Intézet, Budapest 2010. ISBN: 978-963-671-283-9;

2. Garami László – Garami Lászlóné: Zöld utakon. Védett természeti értékeink útikalauza. (vonatkozó részek), Mezőgazda, 1997. ISBN: 963 7362 64 9;

3. Tóth Judit: Bejártuk a „magyar Svájcot”, Turistamagazin, 2022. ISBN: https://www.turistamagazin.hu/hir/bejartuk-a-magyar-svajcot;

4. Tóth Judit: Sok látnivaló kis helyen is elfér, Turistamagazin, Budapest 2021. ISBN: https://www.turistamagazin.hu/hir/sok-latnivalo-kis-helyen-is-elfer;

Budapest, 2025.

Gruber László,
közszolgálati egyetemi docens
sk.

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Nemeskürty István Tanárképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT139**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Magyarország társadalmi és gazdasági fejlődése
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Social and economic development in Hungary
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 3 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Stárics Roland, tanársegéd
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

Az előadáson az Magyarország társadalmi és gazdasági fejlődéséhez kapcsolódó elméleti ismeretek átadása történik. A hallgató megismeri Magyarország 1980 utáni társadalmi és gazdasági viszonyait, illetve hazánk társadalmi és gazdasági fejlődését alakító belső és külső tényezőket. Az előadás alapvetően a tantervi szabályozókra, valamint a földrajz részletes érettségi vizsgakövetelmények Magyarország társadalom- és gazdaságföldrajzához kapcsolódó témakört érintő ismeretanyagára épít, de azokon túlmutató a témakör átfogó ismeretét lehetővé tevő tartalmakat is feldolgoz.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The lecture will provide theoretical knowledge related to the social and economic development of Hungary. The student will learn about the social and economic conditions in Hungary after 1980 and the internal and external factors shaping the social and economic development of Hungary. The lecture is based on the curricular regulations and the detailed examination requirements for the Geography examination, but also covers content beyond these to provide a comprehensive knowledge of the subject.

10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Tisztában van a köznevelésnek és a szakképzésnek a társadalom fejlődésében betöltött szerepével, a nemzet közösségének kohéziójára gyakorolt hatásával.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri a földrajz tanításához kapcsolódó jogszabályi hátteret, tanterveket, a tananyag kiválasztásának és elrendezésének szempontjait, valamint az érettségi vizsgakövetelményeket.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

Tisztában van a szóbeli, az írásbeli, a vizuális és a digitális kifejezőkészség alapvető tanulásmódszertani jellegzetességeivel, képes azokat célirányosan és differenciáltan alkalmazni a földrajztanulás eredményessége érdekében.

Ismeri a digitálistechnológia-alapú kommunikációs és együttműködési alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és használatának előnyeivel és hátrányaival.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmi-gazdasági folyamatok földrajzi-környezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.

Ismeri a globális folyamatoknak Magyarországra és a magyar társadalomra gyakorolt hatásait.

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és

vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Tisztában van a köznevelésnek és a szakképzésnek a társadalom fejlődésében betöltött szerepével, a nemzet közösségének kohéziójára gyakorolt hatásával.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

-

Képességei:

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

Képes a különböző nevelési és oktatási céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására és megvalósítására; a hagyományos és az információs és kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony és szakszerű alkalmazására.

Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

A tervezés során képes a rendszerszemléletű megközelítésre, szakszerűen számba tudja venni a tervezőmunkáját meghatározó makro-, mezo- és mikroszintű tényezőket.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.

Képes a globális problémák és kihívások földrajzi-környezeti kapcsolatrendszerének megértését célzó módszerek használatára.

Képes a földrajzi szintézisalkotás felhasználásával a természeti, társadalmi-gazdasági folyamatok és a környezeti hatások problémamegoldó szemléletű oktatására.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld- és a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

Eligazodik a média által közvetített aktuális politikai és társadalmi-gazdasági információk világában.

Képes a fentiek során mindenkor azonosítani és a tanulók számára bemutatni Magyarország szerepét és a nemzeti szempontokat.

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

Képes a különböző nevelési és oktatási céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására és megvalósítására; a hagyományos és az információs és kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony és szakszerű alkalmazására.

Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

A tervezés során képes a rendszerszemléletű megközelítésre, szakszerűen számba tudja venni a tervezőmunkáját meghatározó makro-, mezo- és mikroszintű tényezőket.

-

Attitűdje:

Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra. Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.

A szakképzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, átgondolásában, tudományos források alapján megfelelő válaszok kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.

A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.

Elkötelezett abban, hogy a föld- és a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen, törekszik ezek gyakorlatorientált bemutatására.

Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazása iránt.

Törekszik a földrajz nyújtotta lehetőségek tudatos hasznosítására, különös tekintettel a tanulás tanítása, a nemzeti azonosságtudat, értékek tisztelete, megbecsülése, az Európához való kötődés, a különböző kultúrák megismertetése, az állampolgárságra és demokráciára nevelés, a fenntarthatóság, környezettudatosság, a rendszergondolkodás, a médiatudatosságra nevelés, illetve a gazdasági, pénzügyi nevelés területén.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

Törekszik élményszerű tanulási helyzetek teremtésére, a tanítási-tanulási folyamatot alapvetően aktív tanulói tevékenységekre alapozza.

Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érvelésen alapuló vitára nevelésben.

Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett az elsajátított természet- és társadalomtudományos tudás kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten való bemutatása, magyarázata, népszerűsítése, az élethosszig tartó tanulásra motiváló terjesztése iránt.

Törekszik a szakmai együttműködésre más földrajz szakos és a földrajz oktatásához kapcsolódó tantárgyakat tanító kollégákkal.

Elkötelezett az igényes szaktanári munka, a folyamatos szakmai és módszertani fejlődés iránt.

Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.

Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.

A szakképzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, átgondolásában, tudományos források alapján megfelelő válaszok kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.

A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Aware of the role of public education and vocational training in the development of society and their impact on the cohesion of the national community.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the legal background to the teaching of geography, curricula, criteria for selecting and organising teaching materials, and the requirements for the school-leaving examination in geography.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Aware of the basic learning methodological characteristics of oral, written, visual, and digital expression skills, and capable of applying them purposefully and differentially for the effectiveness of geography learning.

Knows the communication and collaboration applications based on digital technology, and understands their functions, advantages, and disadvantages.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Possesses realistic knowledge of the geographical-environmental background and magnitude of socio-economic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

Knows the effects of global processes on Hungary and Hungarian society.

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Aware of the role of public education and vocational training in the development of society and their impact on the cohesion of the national community.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

-

Capabilities:

Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties.

Capable of selecting and implementing strategies appropriate to various educational and teaching goals, methods that ensure motivation, differentiation, student activity, and the development of students' thinking, problem-solving, and cooperation skills; and effectively and professionally applying tools based on traditional and information and communication technologies, as well as digital teaching materials.

Capable of synthesising the competences developed during the teaching of subjects.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of a systemic approach to planning, professionally considering the macro-, meso-, and micro-level factors that determine his/her planning work.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of using methods aimed at understanding the geographical-environmental relationships of global problems.

Capable of teaching natural, socio-economic processes and environmental impacts with a problem-solving approach using geographical synthesis.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Navigates the world of current political and socio-economic information conveyed by the media.

Capable of always identifying and presenting Hungary's role and national perspectives to students in the above contexts.

Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties.

Capable of selecting and implementing strategies appropriate to various educational and teaching goals, methods that ensure motivation, differentiation, student activity, and the development of students' thinking, problem-solving, and cooperation skills; and effectively and professionally applying tools based on traditional and information and communication technologies, as well as digital teaching materials.

Capable of synthesising the competences developed during the teaching of subjects.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of a systemic approach to planning, professionally considering the macro-, meso-, and micro-level factors that determine his/her planning work.

-

Attitude:

Monitors the impact of his/her activities on others, strives to improve his/her activities reflectively, and continuously develops his/her professional preparedness.

Ready for continuous renewal in subject-specific, methodological, and educational sciences. Ready to participate in development and innovation activities related to his/her subject.

Possesses significant independence in raising and considering comprehensive and specific questions of his/her profession, developing appropriate answers based on scientific sources, and representing and justifying professional views.

Responsibly undertakes the views that underpin his/her profession and the relevant scientific fields.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practice-oriented manner.

Committed to building relevant, applicable knowledge for everyday life instead of quantitative content delivery, and to applying the principles of practice-centred, problem-based geography learning instead of mere fact presentation.

Strives to consciously utilise the opportunities offered by geography, with particular attention to teaching learning methods, national identity, respect and appreciation of values, attachment to Europe, introducing different cultures, education for citizenship and democracy, sustainability, environmental awareness, systems thinking, media literacy, and economic and financial education.

Recognises the identity-forming role and significance of geography education.

Strives to create experiential learning situations, fundamentally basing the teaching-learning process on active student activities.

Committed to educating for independent opinion formation, rational, deliberative thinking, and argument-based debate.

Considers the development of tolerance towards different cultural circles and social strata important.

Committed to presenting, explaining, popularising, and promoting natural and social science knowledge at an educational level in small and large communities, motivating lifelong learning.

Strives for professional cooperation with other geography specialists and colleagues teaching subjects related to geography education.

Committed to high-quality professional work and continuous professional and methodological development.

Monitors the impact of his/her activities on others, strives to improve his/her activities reflectively, and continuously develops his/her professional preparedness.

Ready for continuous renewal in subject-specific, methodological, and educational sciences. Ready to participate in development and innovation activities related to his/her subject.

Possesses significant independence in raising and considering comprehensive and specific questions of his/her profession, developing appropriate answers based on scientific sources, and representing and justifying professional views.

Responsibly undertakes the views that underpin his/her profession and the relevant scientific fields.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A demokratikus többpártrendszer kialakulása és megszilárdulása – Belpolitikai keretek, államigazgatás és közigazgatás 1990 után (The emergence and consolidation of a democratic multi-party system - Domestic political framework, state administration and public administration after 1990)

12.2. Mozgástér és kényszerpálya – Diplomáciai és külgazdasági kapcsolatok 1990 után (Space of movement and trajectory of constraints - Diplomatic and external economic relations after 1990)

12.3. Gazdasági és pénzügyi folyamatok a piacgazdasági átmenetben (Economic and financial processes in the transition to a market economy)

12.4. Gazdasági és pénzügyi folyamatok az EU-csatlakozás óta (Economic and financial developments since EU accession)

12.5. Népesedési folyamatok és demográfiai jellemzők 1980 után (Population trends and demographic characteristics after 1980)

12.6. Társadalmi folyamatok, civil társadalom, életkörülmények és életminőség 1990 után (Social processes, civil society, living conditions and quality of life after 1990)

12.7. Településhálózati és regionális folyamatok 1990 után (Urban and regional development after 1990)

12.8. A mezőgazdaság és az agrárgazdaság földrajza napjainkban (Geography of agriculture and the agricultural economy today)

12.9. A bányászat és az energiaellátás földrajza napjainkban (Geography of mining and energy supply today)

12.10. A feldolgozóipar földrajza napjainkban 1. (agrárgazdaság nélkül) (Geography of manufacturing industry today 1. (excluding agriculture))

12.11. A feldolgozóipar földrajza napjainkban 2. (agrárgazdaság nélkül) (Geography of manufacturing industry today 2. (excluding agriculture))

12.12. A szolgáltatások földrajza napjainkban – Gazdasági szolgáltatások (Geography of services today - Economic services)

12.13. A szolgáltatások földrajza napjainkban – Társadalmi szolgáltatások (Geography of services today - Social services)

12.14. Jövőképalkotás – Kihívások és kitörési pontok (Visioning the future – Challenges and break-out points)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 8. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadások látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A hallgató köteles a félév során az előadások legalább 75%-án részt venni. A hallgató előadásokon való részvételének tényét az oktató katalógusban rögzíti.

Amennyiben a hallgató a félév során az előadások kevesebb, mint 75%-án vesz részt, a 75%-ot meghaladó órákról való távolmaradását igazolnia kell. A hallgató köteles felvenni a kapcsolatot a tantárgy oktatójával a pótlás egyeztetése céljából. A pótlás az adott témával kapcsolatos házi dolgozat elkészítésével lehetséges az oktatóval egyeztetett módon. A pótlás témáját, formáját, az elkészített feladat leadásának módját és határidejét az oktatónak írásban kell rögzítenie.

Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nincs.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel. Indokolt esetben a hallgató az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített, a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben folytathatja tanulmányait.

16.2. Az értékelés:

A hallgató félévi teljesítményét a vizsgaidőszakban lebonyolított szóbeli vizsga keretében mérjük a tematika témaköreiből összeállított tételsor alapján. Az értékelés kollokviumi jeggyel történik, amelynek keretében ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges kollokviumi jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Dövényi Zoltán: A Kárpát-medence földrajza., Akadémiai K., Budapest 2012. ISBN: 978-963-059-281-9;

2. Kocsis Károly – Kovács Zoltán – Nemerkényi Zsombor – Gercsák Gábor – Kincses Áron – Klinghammer István: Magyarország Nemzeti Atlasza - Állam és nemzet, HUN-REN CSFK Földrajztudományi Intézet, Budapest 2024. ISBN: 978-963-9545-69-4;

3. Kocsis Károly – Kovács Zoltán – Nemerkényi Zsombor – Kincses Áron – Tóth Géza – Klinghammer István: Magyarország Nemzeti Atlasza - Társadalom, CSFK Földrajztudományi Intézet, Budapest 2021. ISBN: 978-963-9545-63-2;

4. Kocsis Károly – Schweitzer József : Magyarország térképekben. , MTA FKI, Budapest 2011. ISBN: 978-963-9545-33-5;

5. Perczel György: Magyarország társadalmi gazdasági földrajza. , ELTE Eötvös, Budapest 2003. ISBN: 978-963-463-611-3;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Bendarzsevszkij Anton - Pásztor Szabolcs : Magyarország 20 éve az Európai Unióban, Oeconomus Gazdaságkutató Alapítvány, Budapest 2024. ISBN: 978-615-677-303-6;

2. Molnár József – Papp Géza : A Kárpát-medence földrajza. Természet, társadalom, gazdaság, néprajz. , Termini Egyesület – II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Budapest - Beregszász 2021. ISBN: 978-615-81834-4-4;

3. Neumann Viktor: Földrajz érettségi 2. - Regionális földrajz - Elmélet és gyakorlat egy helyen, Raabe Klett Oktatási Tanácsadó és Kiadó Kft., Budapest 2024. ISBN: 978 963 5781 19 5;

4. Orbán Balázs – Szalai Zoltán: Magyaroszág és az Európai Unió, Matthias Corvinus Collegium, Budapest 2019. ISBN: 9786158071864;

5. Valuch Tibor : Magyarország társadalomtörténete a XX. század második felében - A XX. század második felében., Osiris, Budapest 2005. ISBN: 978-963-389-813-0;

Budapest, 2025.

Stárics Roland,
tanársegéd
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT114**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** A hazai földrajzi gondolkodás fejlődése
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** The evolution of geographical thinking in Hungary
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 3 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kubassek János Péter, PhD, közszolgálati egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

Az előadáson a hazai földrajzi gondolkodás politikai és kulturális földrajz elméleti ismereteinek átadása történik. Az előadás alapvetően tantervi szabályozókra, valamint a földrajz részletes érettségi vizsgakövetelmények földrajzi övezetességhez kapcsolódó témakört érintő ismeretanyagára épít, de azokon túlmutató a témakör átfogó ismeretét lehetővé tevő tartalmakat is feldolgoz.

A kurzus célja, hogy magyar vonatkozásban képet adjon a világfolyamatok és események megértéséhez és értelmezéséhez a földrajz nézőpontjából. A kurzus interdiszciplináris módon mutatja be a nagy földrajzi felfedezéseket és azok hatásait, a gyarmatbirodalmak kialakulásától, tündöklésükön keresztül egészen a bukásukig, a migrációs folyamatok okait, hátterét és következményeit, különös tekintettel hazánkra. A hallgató ismeretet szerez az 1956-os magyar forradalom menekült tudósairól a földtudományok szemszögéből, a magyar diaszpóráról, a Kárpát-medence kulturális földrajzáról, a történelmi Magyarország tudományos feltáróiról, a politikai földrajz legjelentősebb magyar személyiségeiről (Lóczy Lajos, Cholnoky Jenő, Teleki Pál, Prinz Gyula, Rónai András).

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The lecture will provide theoretical knowledge related to the national geographic thinking. The lecture is based on the curricular regulations, as well as on the detailed examination requirements for the Geography Baccalaureate, but also covers content beyond these to

provide a comprehensive knowledge of the subject.

The aim of the course is to provide a Hungarian perspective for understanding and interpreting world processes and events from a geographic point of view. The course will present in an interdisciplinary way the great geographical discoveries and their impacts, from the emergence of colonial empires, to their fall, the causes, background and consequences of migration processes, with a special focus on our country. The student will learn about the refugee scholars of the 1956 Hungarian Revolution from the perspective of geography, the Hungarian diaspora, the cultural geography of the Carpathian Basin, the scientific explorers of historical Hungary, the most important Hungarian personalities in political geography (Lajos Lóczy, Jenő Cholnoky, Pál Teleki, Gyula Prinz, András Rónai).

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló hatásaival.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri az érettségi vizsgakövetelményeket.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmi-gazdasági folyamatok földrajzi-környezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.

Ismeri a globális folyamatoknak Magyarországra és a magyar társadalomra gyakorolt hatásait.

Rendelkezik a környezeti neveléshez, a környezettudatosság, a fenntarthatóság és az alkalmazkodás oktatásához szükséges földrajzi-földtudományi tudással, módszertani ismeretekkel.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló hatásaival.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

-

Képességei:

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket,

az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

A szakképzett tanár képes árnyalt és minden részletre kiterjedő képet kialakítani a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlettségi szintjéről.

Képes olyan tanulási környezet kialakítására, amelyben a tanulók értékesnek és kompetensnek érezhetik magukat, és amelyben megtanulják tisztelni az eltérő kulturális közegekből érkező társaikat.

A tanulókat egymás elfogadására, kölcsönös támogatására és előítélet-mentes együttműködésre neveli.

A szakképzett tanár képes értelmezni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét, s a pedagógiai munkájában képes építeni ezekre.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

A szakképzett tanár képes a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő, kultúraazonos együttműködésre a szülőkkel és tanulókkal.

A szakképzett tanár képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására. Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld- és a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

Képes megerősíteni a tanulók szűkebb és tágabb szülőföld iránti kötődését, képes a földtudományi-földrajzi értékek terepi bemutatására.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.

Képes a környezeti rendszerek működésének, ennek tükrében a globális és lokális problémáknak a megértetésére.

Képes a környezeti nevelés során az egyéni, közösségi felelősség megvilágítására és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakítására.

Rendelkezik megfelelő szintű digitális kompetenciákkal, és elkötelezett az általuk nyújtott lehetőségek felhasználása iránt a tanítási-tanulási folyamatban (információ- és adatgyűjtés, adatfeldolgozás, adatbázisok és digitális térképek használata).

Képes a környezeti nevelés során az egyéni, közösségi felelősség megvilágítására és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakítására.

A hallgató önállóan képes a politikai és kulturális földrajz témakörökhöz kapcsolódó források (pl. ábra, kép, térkép, útleírás, szakirodalmi forrás, stb.) kritikus feldolgozására, a megszerzett ismeretek értő, a tanulási-tanítási folyamatot segítő rendszerezésére, valamint a témakörökhöz kapcsolódó bibliográfiai kutatásra. A hallgató felelősen értelmezi a tudománytörténeti forrásokat.

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket,

az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

A szakképzett tanár képes árnyalt és minden részletre kiterjedő képet kialakítani a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlettségi szintjéről.

Képes olyan tanulási környezet kialakítására, amelyben a tanulók értékesnek és kompetensnek érezhetik magukat, és amelyben megtanulják tisztelni az eltérő kulturális közegekből érkező társaikat.

A tanulókat egymás elfogadására, kölcsönös támogatására és előítélet-mentes együttműködésre neveli.

A szakképzett tanár képes értelmezni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét, s a pedagógiai munkájában képes építeni ezekre.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

A szakképzett tanár képes a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő, kultúraazonos együttműködésre a szülőkkel és tanulókkal.

A szakképzett tanár képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására. Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra.

A hallgató önállóan képes a politikai és kulturális földrajz témakörökhöz kapcsolódó források (pl. ábra, kép, térkép, útleírás, szakirodalmi forrás, stb.) kritikus feldolgozására, a megszerzett ismeretek értő, a tanulási-tanítási folyamatot segítő rendszerezésére, valamint a témakörökhöz kapcsolódó bibliográfiai kutatásra. A hallgató felelősen értelmezi a tudománytörténeti forrásokat.

Attitűdje:

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Irányítja a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolását, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kialakítását.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakképzett tanár szakterületének megfelelő szintetizált tudása birtokában törekszik beépíteni a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés értékeit, célkitűzéseit és alapelveit mindennapi pedagógiai tevékenységébe.

Elkötelezett abban, hogy a föld- és a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen, törekszik ezek gyakorlatorientált bemutatására.

Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazása iránt.

Törekszik élményszerű tanulási helyzetek teremtésére, a tanítási-tanulási folyamatot alapvetően aktív tanulói tevékenységekre alapozza.

Törekszik a földrajz nyújtotta lehetőségek tudatos hasznosítására, különös tekintettel a tanulás tanítása, a nemzeti azonosságtudat, értékek tisztelete, megbecsülése, az Európához való kötődés, a különböző kultúrák megismertetése, az állampolgárságra és demokráciára nevelés, a fenntarthatóság, környezettudatosság, a rendszergondolkodás, a

médiatudatosságra nevelés, illetve a gazdasági, pénzügyi nevelés területén.

Érti és magáénak vallja a környezettudatos gondolkodás, a fenntarthatóság és környezeti alkalmazkodás alapelveit, törekszik ezek átadására.

Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érvelésen alapuló vitára nevelésben.

Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett az igényes szaktanári munka, a folyamatos szakmai és módszertani fejlődés iránt.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Irányítja a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolását, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kialakítását.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakképzett tanár szakterületének megfelelő szintetizált tudása birtokában törekszik beépíteni a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés értékeit, célkitűzéseit és alapelveit mindennapi pedagógiai tevékenységébe.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Familiar with the national and international achievements, literature, and current issues of subject methodology. Understands the role of the subject area in society, and the objectives and tasks of teaching the subject in supporting students' personality development and cognitive development.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning

and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Aware of the personality-shaping effects of his/her subject and the related field of knowledge.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the school-leaving examination in geography.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Possesses realistic knowledge of the geographical-environmental background and magnitude of socio-economic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

Knows the effects of global processes on Hungary and Hungarian society.

Possesses the geographical and earth science knowledge and methodological skills necessary for environmental education, and teaching environmental awareness, sustainability, and adaptation.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Familiar with the national and international achievements, literature, and current issues of subject methodology. Understands the role of the subject area in society, and the objectives and tasks of teaching the subject in supporting students' personality development and cognitive development.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Aware of the personality-shaping effects of his/her subject and the related field of knowledge.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

-

Capabilities:

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of forming a nuanced and comprehensive picture of students' intellectual, emotional, social, and moral development levels.

Capable of creating a learning environment in which students feel valued and competent, and learn to respect peers from different cultural backgrounds.

Educates students to accept each other, provide mutual support, and cooperate without prejudice.

Capable of interpreting the socio-cultural phenomena that influence students' opportunities, school life, and out-of-school life, and building on these in his/her pedagogical work.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of culture-appropriate cooperation with parents and students based on mutual respect and trust.

Capable of formulating his/her own scientifically grounded pedagogical views. Capable of professional self-reflection and self-correction in his/her decisions.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

Capable of strengthening students' attachment to their immediate and broader homeland, and capable of field presentation of geographical-earth science values.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of helping students understand the functioning of environmental systems and, in this context, global and local problems.

Capable of highlighting individual and community responsibility and fostering conscious citizenship during environmental education.

Possesses appropriate digital competences and is committed to utilising the opportunities they offer in the teaching-learning process (information and data collection, data processing, use of databases and digital maps).

Capable of highlighting individual and community responsibility and fostering conscious citizenship during environmental education.

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of forming a nuanced and comprehensive picture of students' intellectual, emotional, social, and moral development levels.

Capable of creating a learning environment in which students feel valued and competent, and learn to respect peers from different cultural backgrounds.

Educates students to accept each other, provide mutual support, and cooperate without prejudice.

Capable of interpreting the socio-cultural phenomena that influence students' opportunities, school life, and out-of-school life, and building on these in his/her pedagogical work.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of culture-appropriate cooperation with parents and students based on mutual respect and trust.

Capable of formulating his/her own scientifically grounded pedagogical views. Capable of professional self-reflection and self-correction in his/her decisions.

The student is able to critically process the sources related to political and cultural geography (e.g. figures, images, maps, research reports, bibliography, etc.), to organise the acquired knowledge in a way that supports the learning-teaching process, and to make bibliographic researches. The student will be able to interpret the relevant scientific sources.

Attitude:

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Directs the coordination of students' in-class, extracurricular, and out-of-school activities, and the development of positive attitudes towards lifelong learning.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Considers the development of tolerance towards ethnicities and nationalities important.

Possesses synthesised knowledge appropriate to his/her field and strives to incorporate the values, goals, and principles of environmental education and education for sustainability into everyday pedagogical activities.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is

useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practice-oriented manner.

Strives to create experiential learning situations, fundamentally basing the teaching-learning process on active student activities.

Strives to consciously utilise the opportunities offered by geography, with particular attention to teaching learning methods, national identity, respect and appreciation of values, attachment to Europe, introducing different cultures, education for citizenship and democracy, sustainability, environmental awareness, systems thinking, media literacy, and economic and financial education.

Understands and embraces the principles of environmentally conscious thinking, sustainability, and environmental adaptation, and strives to convey these principles.

Committed to educating for independent opinion formation, rational, deliberative thinking, and argument-based debate.

Considers the development of tolerance towards different cultural circles and social strata important.

Committed to high-quality professional work and continuous professional and methodological development.

Recognises the identity-forming role and significance of geography education.

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Directs the coordination of students' in-class, extracurricular, and out-of-school activities, and the development of positive attitudes towards lifelong learning.

Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students.

Considers the development of tolerance towards ethnicities and nationalities important.

Possesses synthesised knowledge appropriate to his/her field and strives to incorporate the values, goals, and principles of environmental education and education for sustainability into everyday pedagogical activities.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Európa – világbirodalmak születése, virágkora és bukása; a nagy földrajzi felfedezések, a

portugál, a spanyol, a holland, a brit és a francia gyarmatbirodalmak kialakulása. (Europe – the birth, rise and fall of great empires; the great geographical discoveries, the formation of the Spanish, Dutch, British and French colonial empires.)

12.2. Európa korai magyar utazói. (Early Hungarian travelers in Europe.)

12.3. Afrika földrajzi felfedezői, a"fekete földrész" megismerése, meghódítása és gyarmatosítása;

a Nílus eredetének rejtélye. (Geographical explorers of Africa, exploring, conquering and colonizing the "Dark Continent"; the mystery of the origin of the Nile.)

12.4. Magyar tudósok szerepe Afrika megismerésében. (The role of Hungarian scientists in

the study of Africa.)

12.5. Az észak-afrikai hadszíntér a politikai földrajz nézőpontjából, Almásy László, a Szahara

felfedező utazója. (The North African battlefield from the perspective of political geography László Almásy, explorer of the Sahara.)

12.6. Magyar diaszpóra Észak-Amerikában és Latin-Amerikában. (Hungarian diaspora in North America and Latin America.)

12.7. Magyarok Ausztráliában, Új-Zélandon és Óceániában. (Hungarians in Australia, New Zealand and Oceania.)

12.8. Dél-Ázsia, szubkontinens a Himalája tövében; nukleáris hatalmak találkozási pontja Kína

árnyékában; a kasmíri kérdés hatása hét évtized távlatában. (South Asia, a subcontinent at the foot of the Himalayas, the meeting point of nuclear powers in the shadow of China; the impact of the Kashmir issue in seven decades.)

12.9. Kelet- és Délkelet-Ázsia, Indokína a 20.században. (East and Southeast Asia in the 20th century.)

12.10. Törökország, Irak, Irán és Afganisztán – a nagyhatalmak versengésének színterei (Turkey, Iraq, Iran and Afghanistan – the great powers' conflicts zone)

12.11. Az iraki-török határkérdés a Népszövetség Moszuli Bizottságának (1924-1925)

tevékenysége tükrében, egy elfeledett küldetés céljai, viszontagságai, kockázatai és eredményei. (The Iraqi–Turkish border question in the light of the activities of the Mosul Committee of the League of Nations (1924-1925).)

12.12. Magyar világutazó nők öt kontinensen. (Hungarian world travelers on five continents.)

12.13. . A Kárpát-medence földrajzi egysége és a trianoni szerződés a geográfia nézőpontjából a

história mérlegén. (The geographical unit of the Carpathian Basin and the Treaty of Trianon from the point of view of geography, on the scale of history.)

12.14. Az 1956-os magyar forradalom menekült magyar tudósai öt világrészen – a földtudományok

nézőpontjából. (The Hungarian scientists fled to five corners of the World during the 1956 revolution – from the point of view of the earth sciences.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 9. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadások látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A hallgató köteles a félév során az előadások legalább 75%-án részt venni. A hallgató előadásokon való részvételét az oktató katalógusban rögzíti.

A 75%-ot meghaladó, indokolt (pl. orvosi okok miatti) távolmaradás esetén a pótlás az elmulasztott foglalkozásokon érintett tananyagról szóló írásbeli vagy szóbeli beszámoló alapján lehetséges, amelynek elkészítését vagy bemutatását, illetve témáját a hallgató az oktatóval egyezteti. Az egyéni tanrenden lévő hallgatók foglalkozásokon való részvétele az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában foglalt feltételek szerint történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nincs.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel. Indokolt esetben a hallgató az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített, a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben folytathatja tanulmányait.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés félév végi kollokviumi jeggyel (szóbeli vizsga) történik az előadásokon elhangzott témakörök alapján. A vizsgán ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges kollokviumi jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Balázs Dénes: Magyar utazók lexikona, Panoráma Kiadó, Budapest 1993. ISBN: 9632433440;

2. Fodor Ferenc: A magyar földrajztudomány története, MTA Földrajztudományi Kutatóintézet, Budapest 2006. ISBN: 963-7395-97-0;

3. Kubassek János: Atlasz varázsa - Világjáró magyar tudósok, földrajzi felfedezők hat kontinensen, Panoráma Kiadó, Budapest 2023. ISBN: 9786150152264;

4. Kubassek János: Teleki Pál, a magyar politikai földrajz atyja. In: Magyar Tudomány 2011/8.szám, pp. 987-996., Akaprint Kft., Budapest 2011. ISBN: ISSN 025 0325;

5. Kubassek János - Fekete-Mácsai Anetta (szerk.): A Kárpát-medence földrajzi egysége, Trianon a geográfia tükrében, a história mérlegén, Magyar Földrajzi Múzeum, Érd 2022. ISBN: 978-615-6078-02-5;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Ablonczy Balázs: Teleki Pál, Osiris Kiadó, Budapest 2005. ISBN: 963-389-731-9;

2. Ágoston Gábor: Az oszmán hódítás és Európa, Rubicon Intézet, Budapest 2022. ISBN: 9786156280121;

3. Bartha Julia: Keleti örökség a Nagykunság népi kultúrájában, Nagykun Hagyományőrző Társulás, Kisújszállás 2018.

4. Biernacki Karol, Kotár Krisztina: Teleki Pál Közép-Európája, Lengyel Magyar Kulturális Egyesület, Szeged 2024.

5. Domaniczky Endre: Határterületeken II. Földrajzi tudománytörténeti tanulmányok Ausztrália és Óceánia tárgykörében, Mádl Ferenc Intézet, Budapest 2024. ISBN: 78-615-01-0427-0;

Budapest, 2025.

Dr. Kubassek János Péter, PhD
közszolgálati egyetemi tanár
sk.

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Nemeskürty István Tanárképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTT200**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Geopolitika
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Geopolitics
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Stárics Roland, tanársegéd
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

Az előadáson a geopolitikához kapcsolódó elméleti ismeretek átadása történik. Az előadás alapvetően a tantervi szabályozókra, valamint a földrajz részletes érettségi vizsgakövetelmények az Európán kívüli kontinensek földrajza témakört érintő ismeretanyagára épít, de azokon túlmutató, a témakör átfogó ismeretét lehetővé tevő tartalmakat is feldolgoz.

Egy elméleti bevezető után a félévet Magyarország, illetve közvetlen környezetének geopolitikájával kezdjük. Az ebből egyenesen eredő magyar kül-és biztonságpolitikai elképzeléseket, érdekeket, célkitűzéseket is megvitatjuk az órák keretén belül, a fő témával való összefüggésben.

A szomszédos országok geopolitikáját vizsgálva arra keressük majd a választ, hogyan érzékelik saját helyzetüket, melyek földrajzi és történelmi meghatározóik, hogyan látják a biztonságot azok az országok, közvetlen szomszédaink, amelyek sok szempontból a legfontosabbak Magyarország számára? Különös figyelemmel fogjuk elemezni a román és ukrán geopolitikai elképzeléseket, elméleteket és az ezekből eredő politikákat.

A félév második felében a globális képpel fogunk foglalkozni. Milyen geopolitikai folyamatok alakították a nemzetközi rendszert az elmúlt harminc évben? Melyek a főbb geopolitikai régiók főbb földrajzi és történelmi meghatározói? Hogyan emelkedett Kína az USA elsőszámú kihívójává? Miért lett Oroszország a Nyugat potenciális szövetségeséből ellenséges hatalom? Mit jelenthet a Világsziget két meghatározó hatalmának, Kínának és

Oroszországnak a szövetsége, milyen komplementer előnyök vannak? Miért nem jött létre egy erős Európa? Melyek India meghatározó geopolitikai paraméterei?

A félév keretén belül ezeket a kérdéseket fogjuk megvitatni geopolitikai szemszögből, de megvitatva az elmúlt három évtized történelmi fordulópontjait is és a vizsgált országok geopolitikai elméleteit is.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The lecture will provide theoretical knowledge related to the geopolitics. The lecture will build on the curriculum regulations and on the detailed examination requirements for the Geography Baccalaureate on the topic of social and economic geography of the continents outside Europe, but will also go beyond these to provide a comprehensive knowledge of the topic

After a theoretical introduction, we will start the semester with the geopolitics of Hungary and its immediate surroundings. The Hungarian foreign and security policy ideas, interests and objectives that flow directly from this will also be discussed in the context of the main theme of the class.

By looking at the geopolitics of neighbouring countries, we will seek to answer the question: how do they perceive their own situation, what are their geographical and historical determinants, how do those countries, our immediate neighbours, which in many ways are the most important for Hungary, see security? We will pay particular attention to the Romanian and Ukrainian geopolitical ideas, theories and policies that have emerged from them.

In the second half of the semester, we will look at the global picture. What geopolitical processes have shaped the international system over the last thirty years? What are the main geographical and historical determinants of the main geopolitical regions? How has China emerged as the number one challenger to the US? Why has Russia gone from being a potential ally of the West to a hostile power? What are the complementary advantages of an alliance between the two dominant powers on the World Island, China and Russia? Why has a strong Europe not emerged? What are the defining geopolitical parameters of India?

In the framework of the semester, we will discuss these questions from a geopolitical perspective, but also the historical turning points of the last three decades and the geopolitical theories of the countries under study.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

Ismeretekkel rendelkezik az erőforrások megújulási képességéről, a tudatos, takarékos és felelősségteljes használati módozatokról, azok életkori sajátosságokhoz és a tanulók előzetes tudásához igazodó iskolai és iskolán kívüli pedagógiai feldolgozásáról.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmi-gazdasági folyamatok földrajzi-környezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.

Ismeri a globális folyamatoknak Magyarországra és a magyar társadalomra gyakorolt hatásait.

Ismeri a digitálistechnológia-alapú kommunikációs és együttműködési alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és használatának előnyeivel és hátrányaival.

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

Ismeretekkel rendelkezik az erőforrások megújulási képességéről, a tudatos, takarékos és felelősségteljes használati módozatokról, azok életkori sajátosságokhoz és a tanulók előzetes tudásához igazodó iskolai és iskolán kívüli pedagógiai feldolgozásáról.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

-

Képességei:

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

Képes a hagyományos és az információ- és kommunikációtechnológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.

A szakképzett tanár képes értelmezni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét, s a pedagógiai munkájában képes építeni ezekre.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

A szakképzett tanár saját tanítási területén mind szóban, mind írásban képes érthetően, árnyaltan kifejezni magát. Képes a szakszerű, nyílt és hiteles kommunikációra a tanulókkal, szülőkkel, tanártársaival, valamint az iskolai és az iskolán kívüli munkatársaival.

A szakképzett tanár képes a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő, kultúraazonos együttműködésre a szülőkkel és tanulókkal.

A szakképzett tanár képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására. Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra.

Képes a fenntarthatósággal, a környezettudatossággal, illetve a gazdasági-pénzügyi neveléssel összefüggő tantárgyspecifikus tartalmak hangsúlyos megjelenítésére és az azokhoz kapcsolódó nevelési-oktatási módszerek alkalmazására a tanulói tudásépítés segítése során.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.

Képes a globális problémák földrajzi-környezeti kapcsolatrendszerének megértését célzó módszerek használatára.

Képes a földrajzi szintézisalkotás felhasználásával a természeti, társadalmi-gazdasági folyamatok és a környezeti hatások problémamegoldó szemléletű oktatására.

Képes a környezeti rendszerek működésének, ennek tükrében a globális és lokális problémáknak a megértetésére.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a földés a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

Eligazodik a média által közvetített aktuális politikai és társadalmi-gazdasági információk világában.

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

Képes a hagyományos és az információ- és kommunikációtechnológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.

A szakképzett tanár képes értelmezni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét, s a pedagógiai

munkájában képes építeni ezekre.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

A szakképzett tanár saját tanítási területén mind szóban, mind írásban képes érthetően, árnyaltan kifejezni magát. Képes a szakszerű, nyílt és hiteles kommunikációra a tanulókkal, szülőkkel, tanártársaival, valamint az iskolai és az iskolán kívüli munkatársaival.

A szakképzett tanár képes a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő, kultúraazonos együttműködésre a szülőkkel és tanulókkal.

A szakképzett tanár képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására. Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra.

A hallgató képes a Geopolitikához kapcsolódó témakörben szerzett ismereteit önállóan rendszerezni, képes az önellenőrzésre. A hallgató felelősen értelmezi a tanult térségekben az elmúlt és napjainkban zajló valamint a jövőre is kiható folyamatokat.

Attitűdje:

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

Elkötelezett abban, hogy a földés a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen, törekszik ezek gyakorlatorientált bemutatására.

Törekszik a földrajz nyújtotta lehetőségek tudatos hasznosítására, különös tekintettel a tanulás tanítása, a nemzeti azonosságtudat, értékek tisztelete, megbecsülése, az Európához való kötődés, a különböző kultúrák megismertetése, az állampolgárságra és demokráciára nevelés, a fenntarthatóság, környezettudatosság, a rendszergondolkodás, a médiatudatosságra nevelés, illetve a gazdasági, pénzügyi nevelés területén.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érvelésen alapuló vitára nevelésben.

Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett az elsajátított természetés társadalomtudományos tudás kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten való bemutatása, magyarázata, népszerűsítése, az élethosszig tartó tanulásra motiváló terjesztése iránt.

Érti és magáénak vallja a környezettudatos gondolkodás, a fenntarthatóság és környezeti alkalmazkodás alapelveit, törekszik ezek átadására.

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

Possesses knowledge about the renewal capacity of resources, conscious, economical, and responsible usage methods, and their pedagogical processing in school and out-of-school settings, tailored to age characteristics and students' prior knowledge.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Possesses realistic knowledge of the geographical-environmental background and magnitude of socio-economic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

Knows the effects of global processes on Hungary and Hungarian society.

Knows the communication and collaboration applications based on digital technology, and understands their functions, advantages, and disadvantages.

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Aware of the range of reliable and trustworthy information sources necessary for planning and the critical criteria needed for selecting and evaluating them.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for

teaching and learning the subject.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

Possesses knowledge about the renewal capacity of resources, conscious, economical, and responsible usage methods, and their pedagogical processing in school and out-of-school settings, tailored to age characteristics and students' prior knowledge.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

-

Capabilities:

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of effectively and professionally applying traditional and information and communication technology-based tools, as well as digital teaching materials.

Capable of interpreting the socio-cultural phenomena that influence students' opportunities, school life, and out-of-school life, and building on these in his/her pedagogical work.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of expressing himself/herself clearly and nuancedly, both orally and in writing, in his/her teaching area. Capable of professional, open, and authentic communication with students, parents, fellow teachers, and both in-school and out-of-school colleagues.

Capable of culture-appropriate cooperation with parents and students based on mutual respect and trust.

Capable of formulating his/her own scientifically grounded pedagogical views. Capable of professional self-reflection and self-correction in his/her decisions.

Capable of prominently presenting subject-specific content related to sustainability, environmental awareness, and economic-financial education, and applying the related educational methods to assist students in building knowledge.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of using methods aimed at understanding the geographical-environmental relationships of global problems.

Capable of teaching natural, socio-economic processes and environmental impacts with a problem-solving approach using geographical synthesis.

Capable of helping students understand the functioning of environmental systems and, in this context, global and local problems.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Navigates the world of current political and socio-economic information conveyed by the media.

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties.

Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals.

Capable of effectively and professionally applying traditional and information and communication technology-based tools, as well as digital teaching materials.

Capable of interpreting the socio-cultural phenomena that influence students' opportunities, school life, and out-of-school life, and building on these in his/her pedagogical work.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of expressing himself/herself clearly and nuancedly, both orally and in writing, in his/her teaching area. Capable of professional, open, and authentic communication with students, parents, fellow teachers, and both in-school and out-of-school colleagues.

Capable of culture-appropriate cooperation with parents and students based on mutual respect and trust.

Capable of formulating his/her own scientifically grounded pedagogical views. Capable of professional self-reflection and self-correction in his/her decisions.

The student will be able to organise his/her knowledge of geopolitics independently and is able to self-assess. The student will be able to interpret responsibly the pcocesses in the past, in the present and their effects in the near future in the areas studied.

Attitude:

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practice-oriented manner.

Strives to consciously utilise the opportunities offered by geography, with particular attention to teaching learning methods, national identity, respect and appreciation of values, attachment to Europe, introducing different cultures, education for citizenship and democracy, sustainability, environmental awareness, systems thinking, media literacy, and economic and financial education.

Recognises the identity-forming role and significance of geography education.

Committed to educating for independent opinion formation, rational, deliberative thinking, and argument-based debate.

Considers the development of tolerance towards different cultural circles and social strata important.

Committed to presenting, explaining, popularising, and promoting natural and social

science knowledge at an educational level in small and large communities, motivating lifelong learning.

Understands and embraces the principles of environmentally conscious thinking, sustainability, and environmental adaptation, and strives to convey these principles.

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A Kárpát-medence és benne Magyarország geopolitikája (Geopolitics of the Carpathian Basin and Hungary)

12.2. Ausztria (Austria)

12.3. Szlovákia (Slovakia)

12.4. Ukrajna (Ukraine)

12.5. Románia (Romania)

12.6. Szerbia (Serbia)

12.7. Horvátország és Szlovénia (Croatia and Slovenia)

12.8. A világ geopolitikája (Global geopolitics)

12.9. Világsziget I. Oroszország (World Island I. Russia)

12.10. Világsziget II. Kína (World Island II. China)

12.11. Világsziget III. Európa (World Island III. Europe)

12.12. Világsziget IV. India (World Island IV. India)

12.13. Észak-Amerika geopolitikája (Geopolitics of North America)

12.14. Afrika geopolitikája (Geopolitics of Africa)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 9. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadások látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A hallgató köteles a félév során az előadások legalább 75%-án részt venni. A hallgató előadásokon való részvételét az oktató katalógusban rögzíti.

A 75%-ot meghaladó, indokolt (pl. orvosi okok miatti) távolmaradás esetén a pótlás az elmulasztott foglalkozásokon érintett tananyagról szóló írásbeli vagy szóbeli beszámoló alapján lehetséges, amelynek elkészítését vagy bemutatását, illetve témáját a hallgató az

oktatóval egyezteti. Az egyéni tanrenden lévő hallgatók foglalkozásokon való részvétele az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában foglalt feltételek szerint történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgató félévi teljesítményét otthon elkészített (beadandó) feladat, valamint szóbeli feladat teljesítését figyelembe véve mérjük.

Otthon elkészített (beadandó) feladatok

A hallgató köteles a félév során otthoni munka keretében ún. beadandó feladatot készíteni. Témájáról, beadása módjáról és határidejéről az oktató a félév elején, illetve a félév során tájékoztatja a hallgatókat. Az összeállított dolgozat százalékos értéke 50%-kal kerül beszámításra a félévi gyakorlati jegybe.

Szóbeli feladat

A szóbeli feladat az oktató által meghatározott (rész)témában tartott kiselőadást jelenti. A kiselőadás módjáról és határidejéről az oktató a félév első óráján tájékoztatja a hallgatókat. A szóbeli feladat 50%-os súllyal szerepel a félévi érdemjegyben.

A félévi gyakorlati jegy a részfeladatok %-os értékeinek a fentiekben leírt módon súlyozott együttes értékeléséből tevődik össze. Az így kapott %-os értékek az alábbi félévi érdemjegyeknek felel meg:

0–39% elégtelen

40–54% elégséges

55–69% közepes

70–84% jó

85–100% jeles

A legalább elégséges érdemjegy feltétele valamennyi részfeladat legalább elégséges (40%) értékelésű teljesítése.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a gyakorlati órákon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel, valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok (két zárthelyi dolgozat, két otthoni feladat, egy szóbeli feladat) mindegyikének legalább elégséges szintű teljesítése. Indokolt esetben a hallgató az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített, a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben folytathatja tanulmányait.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés félévközi gyakorlati jeggyel történik, amelynek keretében ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók. A félév során a 15. pontban meghatározott feladatokat szükséges teljesíteni, ahol a feladatrészek súlyozását is részleteztük.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges gyakorlati jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Brzezinski, Zbigniew: A nagy sakktábla - Amerika világelsősége és geopolitikai feladatai, Antall József Tudásközpont, Budapest 2017. ISBN: 9786155559303;

2. Demkó Attila (szerk.): A világ 2021-ben, MCC Press Kft., Budapest 2021. ISBN: 9786156351012;

3. Demkó Attila (szerk.): A világ 2022-ben, MCC Press Kft., Budapest 2022. ISBN: 9786156351432;

4. Demkó Attila (szerk.): A világ 2023-ban, MCC Press Kft., Budapest 2023. ISBN: 9789636440169;

5. Demkó Attila (szerk.): A világ 2024-ben, MCC Press Kft., Budapest 2024. ISBN: 9772939761048;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Huntigton, Samuel P.: A civilizációk összecsapása és a világrend átalakulása, Európai Könyvkiadó, Budapest 2019. ISBN: 9789630795722;

2. Paul Kennedy: A nagyhatalmak tündöklése és bukása, Akadémiai, Budapest 1992. ISBN: 9630560763;

Budapest, 2025.

Stárics Roland,
tanársegéd
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT141**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Hungarikumok és helyi termékek földrajza
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Geography of Hungarians and local products
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Stárics Roland, tanársegéd
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A gyakorlati órán a magyar nemzeti értékekről, köztük a hungarikumokról, valamint a helyi termékek földrajzáról lesz szó. A hallgató megismeri az anyaországi és a határainkon túli magyarság kiemelkedő természeti, történelmi, gazdasági, építészeti, kulturális, sport és szellemi értékeit, továbbá azonosításuk, gyűjtésük és csoportosításuk lehetőségét, főbb ismeréveit. A hallgató tájékozódik a helyi termékek társadalmi-gazdasági jelentőségéről, illetve a helyi termelői piacok jellemzőiről.

Az órákon hangsúlyos szerepet kap a tantervi szabályozók, valamint a földrajz részletes érettségi vizsgakövetelmények hungarikumok földrajzát érintő részeinek megismerése, egyúttal az ezek feldolgozásához szükséges pedagóguskompetenciák gyakorlatorientált kialakítása, fejlesztése.

A hallgató a gyakorlati órák révén képes lesz a hungarikum és helyi termék témakör tanulása során szerzett ismereteinek megértést segítő rendszerezésére, tudásának adott csoport igényeihez illeszkedő megosztására. A hallgató a gyakorlati órákon megismeri a témakör feldolgozása szempontjából fontos információforrásokat, és azok felhasználási lehetőségeit, az önálló tanulást, illetve a tanulók tevékenységeit segítő stratégiákat, munkaformákat és eszközöket, valamint a különböző ellenőrzési-értékelési módszereket.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The practical lesson will cover Hungarian national values, including hungaricums, and the geography of local products. The student will learn about the outstanding natural, historical, economic, architectural, cultural, sport and spiritual values of the Hungarian people in Hungary and beyond our borders, their identification, collection and classification, and their main characteristics. The student will be informed about the socio-economic importance of local products and the characteristics of local farmers' markets.

The lessons will focus on the curriculum regulations issued by the Government and the Minister responsible for public education, as well as on the detailed examination requirements for the Geography Baccalaureate in Geography, which concern the geography of Hungaricums, and on the practical development of the teaching skills needed to work with them.

Through the practical lessons, the student will be able to organise the knowledge acquired during the study of the topic of Hungaricums and local products in a way that facilitates understanding and to share knowledge in a way that is appropriate to the needs of the group concerned. During the practical lessons, the student will become familiar with the sources of information relevant to the processing of the topic and the possibilities of using them, strategies, forms of work and tools that facilitate independent learning and the activities of the students, as well as various methods of monitoring and assessment.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Tisztában van a köznevelésnek és a szakképzésnek a társadalom fejlődésében betöltött szerepével, a nemzet közösségének kohéziójára gyakorolt hatásával.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri a földrajz tanításához kapcsolódó jogszabályi hátteret, terveket, a tananyag kiválasztásának és elrendezésének szempontjait, valamint az érettségi vizsgakövetelményeket.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

Tisztában van a szóbeli, az írásbeli, a vizuális és a digitális kifejezőkészség alapvető tanulásmódszertani jellegzetességeivel, képes azokat célirányosan és differenciáltan alkalmazni a földrajztanulás eredményessége érdekében.

Ismeri a digitálistechnológia-alapú kommunikációs és együttműködési alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és használatának előnyeivel és hátrányaival.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmi-gazdasági folyamatok földrajzi-környezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.

Ismeri a globális folyamatoknak Magyarországra és a magyar társadalomra gyakorolt hatásait.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Tisztában van a köznevelésnek és a szakképzésnek a társadalom fejlődésében betöltött szerepével, a nemzet közösségének kohéziójára gyakorolt hatásával.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

-

Képességei:

Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

Képes a közösség kohézióját és a tanulók szociális kompetenciáit fejleszteni a társak általi értékelés gyakorlatának kialakításával.

A szakképzett tanár képes a fenntarthatósági és környezeti nevelési célokat szolgáló, motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók környezettudatosságát, problémamegoldási és együttműködési képességét fejlesztő, szaktárgyi és tantárgyközi tartalmakhoz kötött tanulási folyamatok szervezésére, irányítására és értékelésére.

Képes a fenntarthatóságra nevelés gyakorlatában a megfelelő nevelési módszerek kiválasztására, adaptív alkalmazására és hatékony nevelési gyakorlatok folytatására.

Pedagógiai munkájában képes arra, hogy hitelesen jelenítse meg a fenntarthatóság értékeit. Képes megértetni az ok-okozati összefüggéseket és rávilágítani a globális kihívások és helyi cselekvések közötti kapcsolatokra és megoldási lehetőségekre.

Képes a tanulók életkori szintjén a fenntartható és nem fenntartható rendszerek, cselekvések és attitűdök (viszonyulások) bemutatására, megértetésére.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.

Képes a globális problémák és kihívások földrajzi-környezeti kapcsolatrendszerének megértését célzó módszerek használatára.

Képes a földrajzi szintézisalkotás felhasználásával a természeti, társadalmi-gazdasági folyamatok és a környezeti hatások problémamegoldó szemléletű oktatására.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a földés a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

Eligazodik a média által közvetített aktuális politikai és társadalmi-gazdasági információk világában.

Képes a fentiek során mindenkor azonosítani és a tanulók számára bemutatni Magyarország szerepét és a nemzeti szempontokat.

Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

Képes a közösség kohézióját és a tanulók szociális kompetenciáit fejleszteni a társak általi értékelés gyakorlatának kialakításával.

A szakképzett tanár képes a fenntarthatósági és környezeti nevelési célokat szolgáló,

motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók környezettudatosságát, problémamegoldási és együttműködési képességét fejlesztő, szaktárgyi és tantárgyközi tartalmakhoz kötött tanulási folyamatok szervezésére, irányítására és értékelésére.

Képes a fenntarthatóságra nevelés gyakorlatában a megfelelő nevelési módszerek kiválasztására, adaptív alkalmazására és hatékony nevelési gyakorlatok folytatására.

Pedagógiai munkájában képes arra, hogy hitelesen jelenítse meg a fenntarthatóság értékeit. Képes megértetni az ok-okozati összefüggéseket és rávilágítani a globális kihívások és helyi cselekvések közötti kapcsolatokra és megoldási lehetőségekre.

Képes a tanulók életkori szintjén a fenntartható és nem fenntartható rendszerek, cselekvések és attitűdök (viszonyulások) bemutatására, megértetésére.

-

Attitűdje:

A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának, tanulási képességeinek és szociális készségeinek folyamatos fejlesztése iránt.

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Együttműködésre törekszik a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeinek pedagógusaival.

A szakképzett tanár szakterületének megfelelő szintetizált tudása birtokában törekszik beépíteni a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés értékeit, célkitűzéseit és alapelveit mindennapi pedagógiai tevékenységébe.

Arra törekszik, hogy kialakítsa a tanulókban az aktív cselekvés igényét és a felelős magatartást a fenntarthatóság érdekében, és ezért együttműködik közvetlen környezetével.

Fontosnak tartja az alapvető környezettudatos magatartási normák betartását és betartatását.

Bátorítja a környezettel kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kinyilvánítását.

Rávilágít a személyes felelősségvállalás fontosságára, és személyes példaadással is törekszik megerősíteni a tanulókat abban, hogy saját viselkedésükkel és cselekedeteikkel járuljanak hozzá egy fenntartható jövő kialakításához.

Elkötelezett abban, hogy a földés a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen, törekszik ezek gyakorlatorientált bemutatására.

Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazása iránt.

Törekszik a földrajz nyújtotta lehetőségek tudatos hasznosítására, különös tekintettel a tanulás tanítása, a nemzeti azonosságtudat, értékek tisztelete, megbecsülése, az Európához való kötődés, a különböző kultúrák megismertetése, az állampolgárságra és demokráciára nevelés, a fenntarthatóság, környezettudatosság, a rendszergondolkodás, a médiatudatosságra nevelés, illetve a gazdasági, pénzügyi nevelés területén.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

Törekszik élményszerű tanulási helyzetek teremtésére, a tanítási-tanulási folyamatot alapvetően aktív tanulói tevékenységekre alapozza.

Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érvelésen alapuló vitára nevelésben.

Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett az elsajátított természetés társadalomtudományos tudás kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten való bemutatása, magyarázata, népszerűsítése, az élethosszig tartó tanulásra motiváló terjesztése iránt.

Törekszik a szakmai együttműködésre más földrajz szakos és a földrajz oktatásához kapcsolódó tantárgyakat tanító kollégákkal.

Elkötelezett az igényes szaktanári munka, a folyamatos szakmai és módszertani fejlődés iránt.

A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának, tanulási képességeinek és szociális készségeinek folyamatos fejlesztése iránt.

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Együttműködésre törekszik a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeinek pedagógusaival.

A szakképzett tanár szakterületének megfelelő szintetizált tudása birtokában törekszik beépíteni a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés értékeit, célkitűzéseit és alapelveit mindennapi pedagógiai tevékenységébe.

Arra törekszik, hogy kialakítsa a tanulókban az aktív cselekvés igényét és a felelős magatartást a fenntarthatóság érdekében, és ezért együttműködik közvetlen környezetével.

Fontosnak tartja az alapvető környezettudatos magatartási normák betartását és betartatását.

Bátorítja a környezettel kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kinyilvánítását.

Rávilágít a személyes felelősségvállalás fontosságára, és személyes példaadással is törekszik megerősíteni a tanulókat abban, hogy saját viselkedésükkel és cselekedeteikkel járuljanak hozzá egy fenntartható jövő kialakításához.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Aware of the role of public education and vocational training in the development of society and their impact on the cohesion of the national community.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the legal background to the teaching of geography, curricula, criteria for selecting and organising teaching materials, and the requirements for the school-leaving

examination in geography.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Aware of the basic learning methodological characteristics of oral, written, visual, and digital expression skills, and capable of applying them purposefully and differentially for the effectiveness of geography learning.

Knows the communication and collaboration applications based on digital technology, and understands their functions, advantages, and disadvantages.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Possesses realistic knowledge of the geographical-environmental background and magnitude of socio-economic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

Knows the effects of global processes on Hungary and Hungarian society.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Aware of the role of public education and vocational training in the development of society and their impact on the cohesion of the national community.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

-

Capabilities:

Actively contributes to developing group members' commitment to the community and their responsible, active participation.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of developing community cohesion and students' social competences by establishing the practice of peer evaluation.

Capable of organising, directing, and evaluating learning processes tied to subject-specific and interdisciplinary content that serve sustainability and environmental education goals, ensuring motivation, differentiation, and student activity, and developing students' environmental awareness, problem-solving, and cooperation skills.

Capable of selecting, adaptively applying, and effectively practising appropriate educational methods in the practice of education for sustainability.

Capable of authentically representing the values of sustainability in his/her pedagogical work. Capable of explaining cause-and-effect relationships and highlighting the connections and solutions between global challenges and local actions.

Capable of presenting and explaining sustainable and unsustainable systems, actions, and attitudes at the students' age level.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of using methods aimed at understanding the geographical-environmental relationships of global problems.

Capable of teaching natural, socio-economic processes and environmental impacts with a problem-solving approach using geographical synthesis.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Navigates the world of current political and socio-economic information conveyed by the media.

Capable of always identifying and presenting Hungary's role and national perspectives to students in the above contexts.

Actively contributes to developing group members' commitment to the community and their responsible, active participation.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of developing community cohesion and students' social competences by establishing the practice of peer evaluation.

Capable of organising, directing, and evaluating learning processes tied to subject-specific and interdisciplinary content that serve sustainability and environmental education goals, ensuring motivation, differentiation, and student activity, and developing students' environmental awareness, problem-solving, and cooperation skills.

Capable of selecting, adaptively applying, and effectively practising appropriate educational methods in the practice of education for sustainability.

Capable of authentically representing the values of sustainability in his/her pedagogical work. Capable of explaining cause-and-effect relationships and highlighting the connections and solutions between global challenges and local actions.

Capable of presenting and explaining sustainable and unsustainable systems, actions, and attitudes at the students' age level.

-

Attitude:

Committed to the continuous development of students' knowledge, learning abilities, and social skills.

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Strives for cooperation with teachers of his/her subject and other subjects, as well as with educators of the knowledge areas of the National Core Curriculum.

Possesses synthesised knowledge appropriate to his/her field and strives to incorporate the values, goals, and principles of environmental education and education for sustainability into everyday pedagogical activities.

Strives to instil in students the need for active engagement and responsible behaviour for sustainability, and therefore cooperates with his/her immediate environment.

Considers the adherence to and enforcement of basic environmentally conscious behavioural norms important.

Encourages the expression of positive attitudes towards the environment.

Highlights the importance of personal responsibility and strives to reinforce students' understanding that their behaviour and actions contribute to creating a sustainable future through personal example.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practice-oriented

manner.

Committed to building relevant, applicable knowledge for everyday life instead of quantitative content delivery, and to applying the principles of practice-centred, problem-based geography learning instead of mere fact presentation.

Strives to consciously utilise the opportunities offered by geography, with particular attention to teaching learning methods, national identity, respect and appreciation of values, attachment to Europe, introducing different cultures, education for citizenship and democracy, sustainability, environmental awareness, systems thinking, media literacy, and economic and financial education.

Recognises the identity-forming role and significance of geography education.

Strives to create experiential learning situations, fundamentally basing the teaching-learning process on active student activities.

Committed to educating for independent opinion formation, rational, deliberative thinking, and argument-based debate.

Considers the development of tolerance towards different cultural circles and social strata important.

Committed to presenting, explaining, popularising, and promoting natural and social science knowledge at an educational level in small and large communities, motivating lifelong learning.

Strives for professional cooperation with other geography specialists and colleagues teaching subjects related to geography education.

Committed to high-quality professional work and continuous professional and methodological development.

Committed to the continuous development of students' knowledge, learning abilities, and social skills.

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Strives for cooperation with teachers of his/her subject and other subjects, as well as with educators of the knowledge areas of the National Core Curriculum.

Possesses synthesised knowledge appropriate to his/her field and strives to incorporate the values, goals, and principles of environmental education and education for sustainability into everyday pedagogical activities.

Strives to instil in students the need for active engagement and responsible behaviour for sustainability, and therefore cooperates with his/her immediate environment.

Considers the adherence to and enforcement of basic environmentally conscious behavioural norms important.

Encourages the expression of positive attitudes towards the environment.

Highlights the importance of personal responsibility and strives to reinforce students' understanding that their behaviour and actions contribute to creating a sustainable future through personal example.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject,

curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Ország- és térségimázs építése – környezet- és örökségvédelem, tradíció, identitás, turizmus (Building country and regional image - environmental and heritage protection, tradition, identity, tourism)

12.2. A nemzeti értékek (köztük a hungarikumok) köre és azok feltérképezésének rendszere (Scope of national values (including hungarikums) and mapping system)

12.3. Hungarikumok – Agrár- és élelmiszergazdaság 1. (Hungaricums - Agri-food economy 1.)

12.4. Hungarikumok – Agrár- és élelmiszergazdaság 2. (Hungaricums - Agri-food economy 2.)

12.5. Hungarikumok – Egészség és életmód, Épített környezet, Ipari és műszaki megoldások (Hungarikums - Health and lifestyle, Built environment, Industrial and technical solutions)

12.6. Zárthelyi dolgozat (Candidacy essay)

12.7. Hungarikumok – Kulturális örökség 1. (Hungaricums - Cultural heritage 1.)

12.8. Hungarikumok – Kulturális örökség 2. (Hungaricums - Cultural heritage 2.)

12.9. Hungarikumok – Természeti környezet, Turizmus és vendéglátás, Sport (Hungaricums - Natural Environment, Tourism and Hospitality, Sport)

12.10. A helyi termékek meghatározása, csoportosítása és társadalmi-gazdasági jelentőségük (Definition, classification and socio-economic importance of local products)

12.11. Védjegyek, nemzeti minőségrendszer, helyi termelői piacok és kistermelői vásárok (Trademarks, national quality scheme, local farmers' markets and small producers' fairs)

12.12. Egy helyi termelői piac – tudásközpont bemutatása (küldetés, termék- és programkínálat, marketingtevékenység) (Presentation of a local farmers' market - knowledge centre (mission, range of products and programmes, marketing activities))

12.13. Zárthelyi dolgozat (Candidacy essay)

12.14. A félév értékelése, lezárása (Evaluation and conclusion of the semester)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 9. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A gyakorlati órák látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A hallgató köteles a félév során a gyakorlati órák legalább 75%-án részt venni. A hallgató gyakorlati órán való részvételének tényét az oktató katalógusban rögzíti.

Amennyiben a hallgató a félév során a gyakorlati órák kevesebb, mint 75%-án vesz részt, a 75%-ot meghaladó órákról való távolmaradását igazolnia kell. A hallgató köteles felvenni a kapcsolatot a tantárgy oktatójával a pótlás egyeztetése céljából. A pótlás az adott témával kapcsolatos házi dolgozat elkészítésével lehetséges az oktatóval egyeztetett módon. A pótlás témáját, formáját, az elkészített feladat leadásának módját és határidejét az oktatónak írásban kell rögzítenie.

Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő

feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgató félévi teljesítményét a (jelenléti) írásbeli zárthelyi dolgozatok és az otthon elkészített (beadandó) feladat teljesítését figyelembe véve mérjük az alábbiak szerint:

Két írásbeli zárthelyi dolgozat

A két zárthelyi dolgozat közül az első 12.1. és a 12.5. közötti témakörökben elsajátított ismereteket méri, a második pedig a 12.7. és a 12.12. közötti témakörökben szerzett tudást kéri számon. A két írásbeli zárthelyi dolgozat egyforma – 35-35%-os – súllyal szerepel a félévi érdemjegyben. Amennyiben a hallgató hiányzik valamely (jelenléti) írásbeli zárthelyi dolgozatról, azt egy alkalommal az oktató által kijelölt időpontban pótolhatja. Amennyiben a hallgató ezzel a lehetőséggel nem él, az oktató által meghatározott időpontban szóbeli beszámoló formájában köteles számot adni az adott témában szerzett tudásáról. Speciális helyzetben (pl. írásképtelenség esetén) az írásbeli számonkérés szóbeli beszámolóval helyettesíthető.

Egy otthon elkészített (beadandó) feladat

Az otthon elkészített (beadandó) munka a tanítás során későbbiekben felhasználható hallgató által elkészített írásbeli anyagot foglal magába. A beadás módjáról és határidejéről az oktató a félév első óráján tájékoztatja a hallgatókat. Az otthon elkészített (beadandó) feladat egy témazáró dolgozat összeállítása a hungarikumok témakörből, mely 30%-os súllyal szerepel a félévi érdemjegyben.

A hallgató minden részfeladatra %-os értékelést kap. A félévi gyakorlati jegy a részfeladatok %-os értékeinek a fentiekben leírt módon súlyozott együttes értékeléséből tevődik össze. Az így kapott %-os érték az alábbi félévi érdemjegyeknek felel meg:

0–39% elégtelen

40–54% elégséges

55–69% közepes

70–84% jó

85–100% jeles

A legalább elégséges érdemjegy feltétele valamennyi részfeladat legalább elégséges értékelésű teljesítése.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a gyakorlati órákon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel, valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok (két írásbeli zárthelyi dolgozat, egy otthoni (beadandó) feladat) mindegyikének legalább elégséges szintű teljesítése. Indokolt esetben a hallgató az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített, a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben folytathatja tanulmányait.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés félévközi gyakorlati jeggyel történik, amelynek keretében ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók. A félév során a 15. pontban meghatározott feladatokat szükséges teljesíteni. A feladatrészek súlyozását a 15. pont részletezi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges (40%)

gyakorlati jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Darvasné Ördög Edit (szerk.): Az Európai Uniós és a nemzeti élelmiszer-minőségrendszerek és védjegyek helyzete Magyarországon. , Agrárgazdasági Kutató Intézet, Budapest 2014. ISBN: 978-963-491-590-4;

2. Fucskár József Attila – Fucskár Ágnes: Hungarikumok könyve, Alexandra, Budapest 2020. ISBN: 978-963-447-826-3;

3. Gonda Tibor: A helyi termék reneszánsza. In: Aubert Antal – Gyuricza László – Huszti Zsolt: A kultúra turizmusa, a turizmus kultúrája., IDResearch Kft. - Publikon, Szekszárd – Pécs 2012. ISBN: 239-996-941-643-3;

4. TKK Team: Hungaricumok könyve, TKK - Elektra, Budapest 2024. ISBN: 978-963-510-295-2;

5. Tózsa István – Horváth Imre (szerk.): Hungarikumok és nemzeti értékvédelem. , Ludovika, Budapest 2021. ISBN: 978-963-531-291-7;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Hungarikumok gyűjteménye és Magyar értéktár – https://www.hungarikum.hu/hu,.

2. Magyar Termék Nonprofit Kft. – https://amagyartermek.hu/magyar-termek,.

3. Németh Nándor – Csite András – Borbás Gabriella – Kabai Gergely - Hogyor Veronika: Helyi termékek értékesítési csatornái Magyarországon. Helyzetelemzés. A „Helyi Kezdeményezésű Gazdaságfejlesztési Programok Értékelése” című kutatás résztanulmánya. , Pannon Elemző Iroda Kft., Budapest 2010. ISBN: -;

4. Szomi Edina: Helyi termék kézikönyv. , Nemzeti Agrárgazdasági Kamara, Budapest 2022. ISBN: 978-615-5307-92-8;

Budapest, 2025.

Stárics Roland,
tanársegéd
sk.

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Nemeskürty István Tanárképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TFTTTT124**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Nemzeti parkok és világörökségi helyszínek a világon
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** National Parks and World Heritage Sites worldwide
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 3 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

5.1. földrajztanár;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Földrajz és Természettudomány Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kubassek János Péter, PhD, közszolgálati egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

Az előadáson a nemzeti parkok és világörökségi helyszínek elméleti ismereteinek átadása történik. Az előadás alapvetően a tantervi szabályozókra, valamint a földrajz részletes érettségi vizsgakövetelmények földrajzi övezetességhez kapcsolódó témakört érintő ismeretanyagára épít, de azokon túlmutató a témakör átfogó ismeretét lehetővé tevő tartalmakat is feldolgoz.

Az előadás célja a hallgatókat megismertetni a tantárgyuk tanításához szorosan kapcsolódó nemzeti parkokkal, természetvédelmi területekkel és világörökségekkel. A tárgy lehetővé teszi a szakmai elhivatottság erősítését, az élményközpontú nevelési módszerek és az emlékezetes, sokoldalú ismeretszerzés elsajátítását, valamint a nemzeti identitást és a szülőföldszeretet érzését, a cselekvő természetvédelmet, a lakóhely iránti lokálpatriotizmus megerősítését.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The lecture will provide theoretical knowledge related to national parks and World Heritage Sites. The lecture is based on the curricular regulations as well as on the detailed examination requirements for the Geography Baccalaureate, but also covers content beyond these to provide a comprehensive knowledge of the subject.

The aim of the lecture is to introduce students with national parks, protected areas and world heritage sites that are closely related to the teaching of their subject. The subject will enable the students to strengthen their professional vocation, to learn experiential education methods and memorable, multi-faceted knowledge acquisition, as well as to develop a sense of national identity and love of their homeland, to take action to protect nature and to strengthen local patriotism towards the place where they live.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):
Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

Szakterületének megfelelő tudása van a környezeti nevelésről és a fenntarthatóság fogalmáról, alapelveiről.

Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

Birtokában van a földrajz tantárgy megtanításához szükséges szakmai alapismereteknek földtudományi-természetföldrajzi, társadalomföldrajzi és regionális földrajzi oldalról egyaránt.

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti földrajz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri az érettségi vizsgakövetelményeket.

Ismeri az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

Reális ismeretekkel rendelkezik a társadalmi-gazdasági folyamatok földrajzi-környezeti hátteréről, nagyságrendjéről, a földrajzi környezetre gyakorolt globális és lokális környezeti hatásairól.

Ismeri a globális folyamatoknak Magyarországra és a magyar társadalomra gyakorolt hatásait.

Rendelkezik a környezeti neveléshez, a környezettudatosság, a fenntarthatóság és az alkalmazkodás oktatásához szükséges földrajzi-földtudományi tudással, módszertani ismeretekkel.

Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tiszteletében.

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi,

szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

Szakterületének megfelelő tudása van a környezeti nevelésről és a fenntarthatóság fogalmáról, alapelveiről.

Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

-

Képességei:

Mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során képes alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

Pedagógiai munkájában képes arra, hogy hitelesen jelenítse meg a fenntarthatóság értékeit. Képes megértetni az ok-okozati összefüggéseket és rávilágítani a globális kihívások és helyi cselekvések közötti kapcsolatokra és megoldási lehetőségekre.

Jól tájékozódik a szaktárgyi szakirodalomban, képes értelmezni, elemezni és oktatási tevékenységébe beépíteni a föld és a földrajztudomány kutatási, fejlesztési eredményeit.

Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelőoktató munkája során felhasználni azokat.

Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

Képes megerősíteni a tanulók szűkebb és tágabb szülőföld iránti kötődését, képes a földtudományiföldrajzi értékek terepi bemutatására.

Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.

Képes a környezeti rendszerek működésének, ennek tükrében a globális és lokális problémáknak a megértetésére.

Képes a környezeti nevelés során az egyéni, közösségi felelősség megvilágítására és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakítására.

Rendelkezik megfelelő szintű digitális kompetenciákkal, és elkötelezett az általuk nyújtott lehetőségek felhasználása iránt a tanításitanulási folyamatban (információ és adatgyűjtés, adatfeldolgozás, adatbázisok és digitális térképek használata).

Képes a környezeti nevelés során az egyéni, közösségi felelősség megvilágítására és

tudatos állampolgári szerepvállalás kialakítására.

Mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során képes alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

Pedagógiai munkájában képes arra, hogy hitelesen jelenítse meg a fenntarthatóság értékeit. Képes megértetni az ok-okozati összefüggéseket és rávilágítani a globális kihívások és helyi cselekvések közötti kapcsolatokra és megoldási lehetőségekre.

-

Attitűdje:

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Irányítja a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolását, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kialakítását.

A szakképzett tanár szakterületének megfelelő szintetizált tudása birtokában törekszik beépíteni a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés értékeit, célkitűzéseit és alapelveit mindennapi pedagógiai tevékenységébe.

Arra törekszik, hogy kialakítsa a tanulókban az aktív cselekvés igényét és a felelős magatartást a fenntarthatóság érdekében, és ezért együttműködik közvetlen környezetével.

Fontosnak tartja az alapvető környezettudatos magatartási normák betartását és betartatását.

Bátorítja a környezettel kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kinyilvánítását.

Rávilágít a személyes felelősségvállalás fontosságára, és személyes példaadással is törekszik megerősíteni a tanulókat abban, hogy saját viselkedésükkel és cselekedeteikkel járuljanak hozzá egy fenntartható jövő kialakításához.

Elkötelezett abban, hogy a föld- és a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen, törekszik ezek gyakorlatorientált bemutatására.

Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazása iránt.

Törekszik élményszerű tanulási helyzetek teremtésére, a tanítási-tanulási folyamatot alapvetően aktív tanulói tevékenységekre alapozza.

Törekszik a földrajz nyújtotta lehetőségek tudatos hasznosítására, különös tekintettel a tanulás tanítása, a nemzeti azonosságtudat, értékek tisztelete, megbecsülése, az Európához való kötődés, a különböző kultúrák megismertetése, az állampolgárságra és demokráciára nevelés, a fenntarthatóság, környezettudatosság, a rendszergondolkodás, a médiatudatosságra nevelés, illetve a gazdasági, pénzügyi nevelés területén.

Érti és magáénak vallja a környezettudatos gondolkodás, a fenntarthatóság és környezeti alkalmazkodás alapelveit, törekszik ezek átadására.

Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érvelésen alapuló vitára nevelésben.

Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.

Elkötelezett az igényes szaktanári munka, a folyamatos szakmai és módszertani fejlődés iránt.

Felismeri a földrajzoktatás identitásképző szerepét és jelentőségét.

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Irányítja a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolását, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kialakítását.

A szakképzett tanár szakterületének megfelelő szintetizált tudása birtokában törekszik beépíteni a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés értékeit, célkitűzéseit és alapelveit mindennapi pedagógiai tevékenységébe.

Arra törekszik, hogy kialakítsa a tanulókban az aktív cselekvés igényét és a felelős magatartást a fenntarthatóság érdekében, és ezért együttműködik közvetlen környezetével.

Fontosnak tartja az alapvető környezettudatos magatartási normák betartását és betartatását.

Bátorítja a környezettel kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kinyilvánítását.

Rávilágít a személyes felelősségvállalás fontosságára, és személyes példaadással is törekszik megerősíteni a tanulókat abban, hogy saját viselkedésükkel és cselekedeteikkel járuljanak hozzá egy fenntartható jövő kialakításához.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

Possesses knowledge appropriate to his/her field about environmental education and the concept and principles of sustainability.

Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

Possesses the basic professional knowledge necessary for teaching geography from the

perspectives of earth sciences, physical geography, human geography, and regional geography.

Knows the geography subject requirements according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of school educational work. Knows the necessary textbooks, teaching tools, supplementary materials, and educational technology tools.

Knows the school-leaving examination in geography.

Knows the impacts of human activities on nature, and the geographical-environmental relationships of the application of social and technological processes.

Possesses realistic knowledge of the geographical-environmental background and magnitude of socio-economic processes, and their global and local environmental impacts on the geographical environment.

Knows the effects of global processes on Hungary and Hungarian society.

Possesses the geographical and earth science knowledge and methodological skills necessary for environmental education, and teaching environmental awareness, sustainability, and adaptation.

Knows and conveys to students the foundations of national, European, and universal culture, and helps them understand and respect national values and interests.

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

Possesses knowledge appropriate to his/her field about environmental education and the concept and principles of sustainability.

Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

-

Capabilities:

Capable of applying cooperation-fostering and motivating methods both within the framework of subject teaching and during leisure activities.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of authentically representing the values of sustainability in his/her pedagogical work. Capable of explaining cause-and-effect relationships and highlighting the connections and solutions between global challenges and local actions.

Well-informed about subject-specific literature, capable of interpreting, analysing, and incorporating the research and development results of earth and geographical sciences into his/her teaching activities.

Capable of recognising the connections to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and utilising them in his/her educational work.

Capable of recognising and incorporating interrelated knowledge and skills from other subjects into his/her teaching work.

Capable of strengthening students' attachment to their immediate and broader homeland, and capable of field presentation of geographical-earth science values.

Capable of handling comprehension difficulties related to the specific relationships, processes, and concepts in geography that vary from student to student.

Capable of helping students understand the functioning of environmental systems and, in this context, global and local problems.

Capable of highlighting individual and community responsibility and fostering conscious citizenship during environmental education.

Possesses appropriate digital competences and is committed to utilising the opportunities they offer in the teaching-learning process (information and data collection, data processing, use of databases and digital maps).

Capable of highlighting individual and community responsibility and fostering conscious citizenship during environmental education.

Capable of applying cooperation-fostering and motivating methods both within the framework of subject teaching and during leisure activities.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

Capable of authentically representing the values of sustainability in his/her pedagogical work. Capable of explaining cause-and-effect relationships and highlighting the connections and solutions between global challenges and local actions.

-

Attitude:

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Directs the coordination of students' in-class, extracurricular, and out-of-school activities, and the development of positive attitudes towards lifelong learning.

Possesses synthesised knowledge appropriate to his/her field and strives to incorporate the values, goals, and principles of environmental education and education for sustainability into everyday pedagogical activities.

Strives to instil in students the need for active engagement and responsible behaviour for sustainability, and therefore cooperates with his/her immediate environment.

Considers the adherence to and enforcement of basic environmentally conscious behavioural norms important.

Encourages the expression of positive attitudes towards the environment.

Highlights the importance of personal responsibility and strives to reinforce students' understanding that their behaviour and actions contribute to creating a sustainable future through personal example.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practice-oriented manner.

Committed to conveying current knowledge in earth and geographical sciences that is useful and applicable in everyday life, and strives to present these in a practice-oriented manner.

Strives to create experiential learning situations, fundamentally basing the teaching-learning process on active student activities.

Strives to consciously utilise the opportunities offered by geography, with particular attention to teaching learning methods, national identity, respect and appreciation of values, attachment to Europe, introducing different cultures, education for citizenship and democracy, sustainability, environmental awareness, systems thinking, media literacy, and economic and financial education.

Understands and embraces the principles of environmentally conscious thinking, sustainability, and environmental adaptation, and strives to convey these principles.

Committed to educating for independent opinion formation, rational, deliberative thinking, and argument-based debate.

Considers the development of tolerance towards different cultural circles and social strata important.

Committed to high-quality professional work and continuous professional and methodological development.

Recognises the identity-forming role and significance of geography education.

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it.

Directs the coordination of students' in-class, extracurricular, and out-of-school activities, and the development of positive attitudes towards lifelong learning.

Possesses synthesised knowledge appropriate to his/her field and strives to incorporate the values, goals, and principles of environmental education and education for sustainability into everyday pedagogical activities.

Strives to instil in students the need for active engagement and responsible behaviour for sustainability, and therefore cooperates with his/her immediate environment.

Considers the adherence to and enforcement of basic environmentally conscious behavioural norms important.

Encourages the expression of positive attitudes towards the environment.

Highlights the importance of personal responsibility and strives to reinforce students' understanding that their behaviour and actions contribute to creating a sustainable future through personal example.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Nemzeti parkok létrejötte, megalakítása, jelentősége, hasznosítása, idegenforgalmi, turisztikai szerepe (Amerikai Egyesült Államok: Yellowstone Nemzeti Park, Yosemite

Nemzeti Park, Death Valley, Devil's Tower, Hawaii-szigetek, Oahu, Maui, Haleakala). (Creation, establishment, significance, utilization, touristic role of the national parks (United States of America: Yellowstone National Park, Yosemite National Park, Death Valley, Devil's Tower, Hawaiian Islands, Oahu, Maui, Haleakala))

12.2. Nemzeti parkok Európában a természetvédelem helyzete, a civilizációs fejlődéssel való

kapcsolata, ellentmondásai, a társadalmi igények és szokások változásai. (National parks in Europe the state of nature conservation, its relationship with the development of civilisation, its contradictions, changes in social needs and habits.)

12.3. Nemzeti parkok Afrikában a fejlődés motorjai, idegenforgalmi, turisztikai hasznosításuk

problémái és kockázatai, eredményei és távlatai. (National Parks in Africa engines of development, problems, risks, results, prospects for their tourist use.)

12.4. Latin-Amerika nemzeti parkjai: Mexikó, Kuba, Brazília, Kolumbia, Ecuador, Galapagos-szigetek, Venezuela, Argentína, Chile, Peru, Bolívia. (National Parks of Latin America: Mexico, Cuba, Brazil, Colombia, Ecuador, Galapagos Islands, Venezuela, Argentina, Chile, Peru, Bolivia.)

12.5. Ázsia nemzeti parkjai: India, Nepál, Srí Lanka, Thaiföld, Malajzia, Indonézia, Kína, Japán,

Tajvan, Dél-Korea. (National parks of Asia: India, Nepal, Sri Lanka, Thailand, Malaysia, Indonesia, China, Japan, Taiwan, South Korea.)

12.6. A Kárpát-medence természeti értékeinek megismerése (Bél Mátyás, Katona Mihály, Kitaibel Pál). (The natural values of the Carpathian Basin (Mátyás Bél, Mihály Katona, Pál Kitaibel).)

12.7. Erdély természeti, kulturális értékeinek feltárói (Orbán Balázs, Tulogdi János, Cholnoky

Jenő) (Explorers of the natural and cultural values of Transylvania (Balázs Orbán, János Tulogdi, Jenő Cholnoky))

12.8. Az Aggteleki Nemzeti Park közös világörökségünk Szlovákiával: Baradla–Domica, Béke-

barlang, Vass Imre-barlang, Kossuth-barlang, Meteor-barlang, Vecsem-bükki-zsomboly, a

Rudabányai-hegység, Rudapithecus. (The Aggtelek National Park - our shared world heritage with Slovakia: Baradla–Domica, Béke Cave, Imre Vass Cave, Kossuth Cave, Meteor Cave, Vecsem-bükki-zsomboly, the Rudabánya Mountains, Rudapithecus.)

12.9. Első nemzeti parkunk, a Hortobágy. (Our first national park, the.)

12.10. Látogatás a Füvészkertben vagy az egyetem iskolakertjében – növényritkaságok szomszédságában és történelmi személyiségek árnyékában. (Visit to the botanical garden or the university school garden – in the vicinity of plant rarities and in the shadow of historical figures.)

12.11. A Balaton-felvidéki Nemzeti Park, a Balaton-kutatás. (The Balaton Uplands National Park, the Balaton research.)

12.12. Világörökségünk a Budai vár és a budapesti Andrássy út. (Our World Heritage Buda Castle and Andrássy Avenue in Budapest.)

12.13. Látogatás a budai Pál-völgyi-barlangban. (Visit to the Pál-völgyi Cave in Buda.)

12.14. A Magyar Földrajzi Múzeum (Érd): a Kárpát-medence magyar feltárói kiállítás és a 3276 expedíciós nap – Balázs Dénes kiállítás. (The Hungarian Geographical Museum (Érd): exhibition about the Hungarian Explorers of the Carpathian Basin and the 3276 Expedition Days – Dénes Balázs Exhibition.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 9. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadások látogatása a tanulási folyamat szerves részét képezi, ezért elvárt az azokon való részvétel.

A hallgató köteles a félév során az előadások legalább 75%-án részt venni. A hallgató előadásokon való részvételét az oktató katalógusban rögzíti.

A 75%-ot meghaladó, indokolt (pl. orvosi okok miatti) távolmaradás esetén a pótlás az elmulasztott foglalkozásokon érintett tananyagról szóló írásbeli vagy szóbeli beszámoló alapján lehetséges, amelynek elkészítését vagy bemutatását, illetve témáját a hallgató az oktatóval egyezteti. Az egyéni tanrenden lévő hallgatók foglalkozásokon való részvétele az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában foglalt feltételek szerint történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nincs.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel. Indokolt esetben a hallgató az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített, a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben folytathatja tanulmányait.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés félév végi kollokviumi jeggyel (szóbeli vizsga) történik az előadásokon elhangzott témakörök alapján. A vizsgán ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges kollokviumi jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Kocsis Károly – Gercsák Gábor – Horváth Gergely – Keresztesi Zoltán – Klinghammer István – Nemerkényi Zsombor: Magyarország Nemzeti Atlasza - Természeti környezet. 2. (átdolgozott kiadás), HUN-REN CSFK Földrajztudományi Intézet, Budapest 2024. ISBN: 978-963-9545-65-6;

2. Kubassek János: Atlasz varázsa - Világjáró magyar tudósok, földrajzi felfedezők hat kontinensen, Panoráma Kiadó, Budapest 2023. ISBN: 9786150152264;

3. Lerner János: Dél-Amerika. Kontinensről kontinsre., Kossuth Kiadó, Budapest 2001. ISBN: 963-094-237-2;

4. Miczek György: Ázsia. Kontinensről kontinensre, Kossuth Kiadó, Budapest 2002. ISBN: 978-963-094-341-3;

5. Nemerkényi Antal: Európa. Kontinensről kontinensre, Kossuth Kiadó Zrt., Budapest 2008. ISBN: 978-963-095-809-7;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Baráz Csaba: A Bükki Nemzeti Park, Bükki Nemzeti Park Igazgatóság, Eger 2002. ISBN: 9632040252;

2. Kubassek János (szerk.): A Kárpát-medence természeti értékei, Magyar Földrajzi Múzeum, Érd 2004. ISBN: 9632164385;

3. Kubassek János (szerk.): Cholnoky Jenő természetábrázoló művészete, Magyar Földrajzi Múzeum, Érd 2002. ISBN: 963-00-9456-8;

4. Székely Kinga (szerk.): Magyarország fokozottan védett barlangjai, Mezőgazda Kiadó, Budapest 2003. ISBN: 963-9358-96-7;

5. Tardy János (szerk.): Geoparkok Magyarországon, Magyar Természettudományi Társulat, Budapest 2022. ISBN: 9786155015588;

Budapest, 2025.

Dr. Kubassek János Péter, PhD
közszolgálati egyetemi tanár
sk.

1. <u>számú melléklet: Tanóra-, kredit- és vizsgaterv</u>

TANÓRA-, KREDIT- ÉS VIZSGATERV

Földrajztanár

érvényes 2025/2026-os tanévtől felmenő rendszerben.

nappali munkarend szerint tanuló hallgatók részére

tantárgy kódja	tantárgy jellege	tanulmányi terület/tantárgy	félév/szemeszter																																összesen						TÁRGYFELELŐS SZERVEZETI EGYSÉG	TÁRGYFELELŐS SZEMÉLY
			1.					2.					3.					4.					5.					6.					7.					8.					9.					10.										
			elm.		gyak.			elm.		gyak.			elm.		gyak.			elm.		gyak.			elm.		gyak.			elm.		gyak.			elm.		gyak.			elm.		gyak.			elm.		gyak.			elm.		gyak.								
			heti tanóra	félévi tanóra	heti tanóra	félévi tanóra	kredit

2. <u>számú melléklet: Előtanulmányi rend</u>

Kódszám	Tantárgy	Előtanulmányi követelmény		Egyidejű felvétel megengedett (IGEN/NEM)
		Kódszám	Tantárgy	
Törzsanyag				
-	-	-	-	-